

SRIPATAP
COLLEGE
LIBRARY.

Class No. 331.29

Part No. 195 cp.2.

Accession No. 4313

शारदा

॥ श्रीकाशीविष्णनाथपुरीमेमहत्ताभदैदनीदिवाकरछापाखानेपोथीशारदायिकागूढार्थदीपिकासहित दाऊके
प्रतिपासेशुद्धकरकेषपाशिवचरनकेइहाँ वाःमहीपनागपनपांते काःमातादयाल जिसेलेनाहोयउसेचान
नीचौकमेकुंजगलीकेपासशिवचरनकेदुकानपरमिलेगा ॥ संवत् १९४० मि कार्तिक शुदी ७ वाररवि ॥

सा. ति. १ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ भवं भवानीं तत्पञ्चगणेशं विघ्नभञ्जनं ॥ नमस्मार्पितं तथा भक्त्या सर्वकार्यार्थसिद्धये १ नत्वा विशुद्धचित्तानं सर्वज्ञं रामभार्या
 टी. मू. त्रिविक्रमार्थमुनिना तत् शिष्येण सुधीमता ॥ २ ॥ शारदातिलकारव्यस्य ग्रंथस्य क्रियते मया ॥ यिकावालप्रबोधाय नाम्ना गूढार्थदीपिका ॥ ३ ॥ प्रारिशि
 १ तस्य ग्रंथस्य विघ्नेन परिहृता प्रचयगमनाभ्यां शिष्टाचारपरिपालनाय च विशिष्टदेवतानमस्कारः कर्तव्यः ॥ ग्रंथस्य विषयप्रयोजनसंबन्धाधिकारि
 राश्वप्रदर्शनीयाः प्रवृत्त्यंगत्वेनेत्येवं सगुणानिर्गुणभेदेन देवतानमस्कारकृतेन तत्सर्वदर्शयितुमाचार्यमाह नित्यानन्देति अपमर्थः ॥ तन्महोपासनाय
 तपापादितिसंबन्धः ॥ किं तत्त्वेन महसा चराचरात्मकमिदं जगत् व्याप्तमनुस्यूतं चरं जगत् ॥ अचरं स्थावरं ॥ तदुभयात्मकं ॥ कथं भूतं जगत् ॥ शब्दार्थरूपं ना
 मरूपात्मकमित्यर्थः ॥ कथं भूतं तन्महः ॥ नित्यानन्दवपुः ॥ नित्यश्चासावानन्दश्चेति नित्यानन्दः ॥ स एव वपुः शरीरं स्य तथा आनन्दैकरसस्रभावमित्यर्थः ॥ कै

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ नित्यानन्दवपुर्निरंतरगलत्यं चाशद्वर्णेः क्रमाद्याप्तं येन चराचरात्मकमिदं शब्दार्थरूपं जगत् ॥ शब्द
 ब्रह्मपदचिरेसुकृतिनश्चैतन्यमंतर्गतं तद्दो व्यादनिशं शशंकसदनं वाचामधीशं महः ॥ १ ॥

॥ व्योप्तं निरंतरगलत्यं चाशद्वर्णेः ॥ अनवरतमभिव्यक्तपञ्चाशद्वर्णेः ॥ तथा चानिरंतरं श्रवद्विर्वाक्यं क्रमात् ॥ तदुक्तं भवति ॥ महसो मूलकारणजन्यत्वात् पञ्चाशद्वर्णानां तत्कार्यरूपे जगति
 तद्द्वारा तद्वाप्तिः सिद्धेति पुनः किं विशिष्टं यदेतदंतर्गतं प्रत्यक् चैतन्यं ॥ तदेव सुकृतिनः तपोधनाः शब्दब्रह्मेत्युचिरे श्रवोचन् अनिशं सर्वदा ॥ पुनः क
 थं भूतं ॥ शशंकश्चंद्रस्य सदनं आलयम् ॥ अधिष्ठानमिति यावत् ॥ पुनः कीदृशं ॥ वाचामधीशं ॥ वागधिपतिमित्यर्थः ॥ गूढार्थस्तु ॥ नित्यानन्दवपु
 रित्यनेन प्रयोजनं सूचितं ॥ निरंतरगलत्यं चाशद्वर्णेः इति विषयो निर्दिष्टः ॥ एवं विधप्रयोजनार्थं अधिकारीत्यर्थं मुचितं शास्त्रं तत्साध्यमिति साध्यसा
 धनसंबन्धलक्षणाः संबन्धः सूचितः ॥ इति प्रथमश्चोकार्थः ॥ एवं शिवशक्तात्मकत्वात् सकलप्रपञ्चजातस्य सगुणात्वेन शिवरूपमभिधाय निर्गुणरूपमभिधेता

राम.

१

अंतःस्मितेति। अस्यार्थः। वः यष्माकं न वेदुमौलेरंतः पुरं मंगलं कल्याणं दिशतु। प्रयच्छतु। करोतु। न वञ्चासा विंदश्च न वेदुरिति द्वितीयश्चंद्रमाः सः मौलौ यस्य
सन वेदुमौलिः तस्य शिवस्य अंतः पुरं स्त्र्यगारं तेन तत्र त्याभवपत्नी लक्ष्यते॥ कथं आदरात्॥ अनुग्रहात्। कीदृशं अंतः पुरं त्रिलोकविभवस्य हेतुः त्रयाणां लो
कानां विभवो विस्तरः। तस्य कारणां पुनः कथं भूतं इंदीवरोदरसहोदरनेत्रशोभि॥ इंदीवरस्य उदरमभ्यंतरः तस्य सहोदरे अपवादसदृशेनेत्रेताभ्यां शोभि वि
राजमानं दीप्यमानं॥ यद्वा पुनः कीदृशं इंदुवालावतंसं॥ इंदोः कलासैव अवतंसं शिरोभूषणं यस्य ततथा। कर्णभूषणं वा। पुनः कीदृशं विधम्॥ अंतःस्मितो ल
सितं ईषद्वा सेन शोभितं॥ अथवा॥ अंतःस्मितवत् शुभ्रमित्यर्थः। एवं विधाशुभ्रासा परमेश्वरस्य जगन्निर्माणा दोसहकारिणी शक्तिर्यष्माकं कंस्थानं सर्वदा

अंतस्मितो लसितमिंदुकलावतंसमिंदीवरोदरसहोदरनेत्रशोभि॥ हेतुस्त्रिलोकविभवस्य न वेदुमौलेरंतः पुरं दिशतु मंगल
मादराहः॥ २॥ संसारसिंधोस्तररौकहेतून्वेदुगुरुन्मूर्द्धि शिवस्वरूपान्॥ रजांसि येषां पदपंकजानां तीर्थं भिषेकश्चिप
मावहंति॥ ३॥ सारं वक्ष्यामि तंत्राणां शारदातिलकं शुभं॥ धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्तेः प्रथमकारणम्॥ ४॥ शब्दार्थसृष्टि
मुनिभिश्चंदोभिर्देवतैः सह॥ विधिश्च यंत्रमंत्राणां तंत्रे स्मिन्नभिधीयते॥ ५॥ ॥ प्रयच्छतु रतिश्चोकार्थः॥ २॥ यस्य देवे पराभ

क्तिर्यथा देवे तथा गुराविति न्यायात्॥ देवतानमस्कारानंतरं गुरुनमस्कारं करोति। संसारेति॥ गुरुन्मूर्द्धि वंद्यामहे॥ कथं भूतान् शिवस्य भावान्। दे
वरूपान्। पुनः कीदृशान्। संसार एव सिंधुवत्सिंधुः। दुस्तरत्वात्॥ तस्य तररोलंघने एकहेतून्। असाधारणकारणभूतान्। उद्देशद्वारा एषां गुरु
णां पदपंकजानां रजां पिधूलयः तीर्थेषु अभिषेकः तीर्थं भिषेकः तस्य श्रीः तज्जनितं पुण्यं तमावहंति॥ वर्दति॥ कुर्वेति प्रयच्छंतीति वा श्लोकार्थः॥ ३॥
गुरुदेवतानमस्कारानंतरं ग्रंथनाम पूर्वकं प्रतिज्ञां कुरुते सारमित्यादिना॥ तंत्राणां मंत्रशास्त्राणां॥ उत्तरार्द्धेन प्रपूजनमाह॥ ग्रंथप्रतिपाद्यं संक्षे
पतो दर्शयति॥ ४॥ शब्दार्थेति॥ मुनिभिर्ऋषिभिः संक्षेपतः शब्दसृष्टिं वक्तुं स गुरानिर्गुराभेदं परमेश्वरे दर्शयति॥ ५॥

सा ति
टी सू
२

निर्गुणोति॥ प्रकृतेरन्यः केवलः। सकलो विद्यासंभिन्नः॥ ६॥ इदानीं सृष्टिमाह। सच्चिदानंदेति। प्रत्यये सस्मस्वरूपेणाऽध्यस्ताविद्यासहितात्परमेश्वराच्छक्ति
रजायत॥ अयमर्थः॥ सस्मस्वरूपेणाऽध्यस्ताविद्यायासैव परशक्तिः तस्याः सस्मरूपं परिहापयाधनीभूतागुणवैषम्येन स्थूलरूपेणावरश्चानंजनं नामततो
नादः तदनंतरं नादः। तस्यैव सृष्ट्युपयोगिन्यंतशब्दात्मिकावस्थानाद्दिंदुः तस्याएव सत्त्वादिगुणामध्ये कार्यानुगुणोत्त्वे रजसितमसिवा उत्पानावस्थाभ
वति॥ सैव विंदुरित्युच्यते॥ ७॥ परशक्तिरिति। एवं विंदुमूलप्रकृतिविकारः॥ अतएव शक्तिमयः पुनस्त्रिधा भवति॥ त्रैविध्यमेव दर्शयति॥ ८॥ विंदुरिति के
न प्रकाशेण स्थूलसूक्ष्मपरत्वेनेति॥ प्रपंचसारे सविंदुर्भवति त्रिधेत्यादिना। ननु सर्वप्रपंचस्य शिवशक्तिमयत्वात् कथं शक्तिमयत्वमेवेत्यत आह॥ विंदुरिति किं
निर्गुणः सगुणश्चेति शिवो ज्ञेयः सनातनः॥ निर्गुणः प्रकृतेरन्यः सगुणः सकलः स्मृतः॥ ६॥ सच्चिदानंदविभवात्सकलात्परमे
श्वरात्॥ आसोच्छक्तिस्ततो नादो नादाद्दिंदुसमुद्भवः॥ ७॥ परशक्तिमयः साक्षात्रिधासौमिच्यते पुनः॥ विंदुर्नादो बीजमि
तितस्य भेदाः समीरिताः॥ ८॥ विंदुः शिवात्मको बीजं शक्तिर्नादस्तयोर्मिथः॥ समवायः समारब्धातः सर्वागमविशारदः॥ ९॥
शैट्रीविंदोस्ततो नादात् ज्येष्ठा बीजादजायत॥ वामाताभ्यः समुत्पन्ना रुद्रब्रह्मरमाधिपाः॥ १०॥ ते ज्ञानेच्छाक्रियात्मानो व
हीहर्कस्वरूपिणः। भिद्यमानात्पराद्दिंदोरव्यक्तात्मारवोभवत्॥ ११॥ शब्दब्रह्मेति तं प्राहुः सर्वागमविशारदाः। शब्दब्रह्मेति श
ब्दार्थशब्दमित्यपरे जगुः॥ १२॥ तत्र प्राणमत आह॥ १०॥ सर्वेति॥ तैरेव विंदुना दवीजैर्यथाक्रमं रुद्रब्रह्मविष्णुनां शैट्रीज्येष्ठावामेति तिस्रः शक्त
यो जायंत इत्यत आह १० शैट्रीति॥ वक्ष्यमाणोपयोगित्वेन एषा रुद्रादीनां स्वरूपमाह॥ ज्ञानरूपो रुद्रः॥ इच्छारूपो ब्रह्मा॥ क्रियारूपो विष्णुः॥ सर्वत्र व्यवहा
रेषु जानाति रच्छति॥ प्रपतते एष क्रमः। इदानीं शब्दसृष्टिकथयति भिद्यमानादित्यादिना परात्। विंदोः उद्भूतलक्षणात्पूर्वात्तत्त्वशिवशक्तिमयाद्दिंदोरित्य
र्थः॥ ननु निरंतरात्परस्याव्यक्तत्वं नाम शब्दविशेषरूपेणाविभाव्यमानाखंडस्वरूपत्वं तमेव निर्विशेषाखंडे शब्दमात्रं शब्दब्रह्मेति श्रुतिविद्ः संगिरंत इत्य
त आह॥ ११॥ शब्दब्रह्मेति स्फोटपक्षनिराकरणार्थमाह॥ शब्दब्रह्मेति॥ शब्दार्थमिति॥ किं दूषणमनुद्यते॥ भूषणाय चेत्पाशं कथं दधानयेत्याह॥ १२॥

राम
२

नहितेषामिति ॥ अयं भावः । तेषां शब्दो वा शब्दार्थो वा शब्दब्रह्मेति वादिनां । उभयोः शब्दतदर्थं योजेत्तत्वात् ॥ अर्थवबोधकत्वायोगात् स्वमतमाह चैतन्यमिति
अपेति गूढं शब्दार्थवबोधान्यथा उपपत्त्या कल्पेऽप्यसंस्फोटोऽप्यर्थवबोधको न भवति ॥ शब्दार्थवबोधको न भवति किंतु स्वस्वरूपमादिविशिष्टं चैतन्यं प्राप्य
वर्णात्मकैः शब्दैरनुमीयमानमखंडशब्दतन्मात्रलक्षणा र्थं चैतन्यविशिष्टशब्दब्रह्मेति विद्वांसो विदं चक्रुः । अतश्च स्वरादिविशिष्टशब्दतन्मात्रानुमापकाः
त्रात्या एव शब्दचैतन्यसंसृष्टतथार्थावबोधकाः । शरीरेतः शब्दोत्पत्तिप्रकारः संक्षिप्तोच्यते । तत्राप्यकुंडलीरूपमिति तत्राप्यचैतन्यं प्राप्य । इदानीं स्वा
गमानुसारेण शिवादिपंचोत्पत्तिमाह ॥ १४ ॥ अथेति । विंदः शिव इत्यतत्त्वात् कालशब्देन शिवशक्तयोः संबंधः स्वीक्रियते ॥ कलाशब्देन शक्तिशक्तिमतोरभेदवि
नहितेषां तयोः सिद्धिर्जडत्वादुभयोरपि ॥ चैतन्यं सर्वभूतानां शब्दब्रह्मेति मेमतिः ॥ १३ ॥ तत्राप्यकुंडलीरूपं प्राणिनां देहमध्यगं
॥ वर्णात्मना विभवति गद्यपद्यादिभेदतः ॥ १४ ॥ अथ विंदात्मनः शंभोः कालबंधोः कलात्मनः ॥ अजायत जगत् साक्षी सर्व
व्यापी सदाशिवः ॥ १५ ॥ सदाशिवोद्भवस्त्वीशस्ततो रुद्रसमुद्भवः । ततो विष्णुस्ततो ब्रह्मा तेषामेवं समुद्भवः ॥ १६ ॥ मूलभूता त
तो व्यक्ताद्विरुक्तात्परवस्तुनः ॥ आसीत् क्लृप्तमहत्तत्त्वं गुणांतः करणात्मकं ॥ १७ ॥ अभूत्तस्मादहंकारस्त्रिविधः सृष्टिभेदतः । वै
कारिकादहंकारादेवैकारिकादश ॥ १८ ॥ दिग्वातार्कप्रचेतोऽश्विवह्नींद्रोपेंद्रमित्रकाः ॥ तेजसादिद्रिया एषा संस्तन्मात्राक्रम
योगतः ॥ १९ ॥ भूतादिकादहंकारात्पंचभूतानि जज्ञिरे ॥ शब्दात्पूर्ववियत्स्पर्शादायुरूपाद्भुताशनः ॥ २० ॥ १९ ॥ सृष्ट्या कलात्मन इत्युक्तं
अतः सशक्तिकाञ्छिवादेव सदाशिवादीनामुत्पत्तिरिति बोद्धव्यं । इदानीं मर्थं सृष्टिमाह ॥ कलाभूतादिति ॥ अस्मादेव शिवादित्यर्थः गुणांतः करणात्मकमिति ।
गुणाः सत्त्वाद्यः । अतः करणं चतुष्टयं । तदात्मकं महत्तत्त्वं आसीदित्यर्थः ॥ तस्मान्महत्तत्त्वादहंकारो वैकारिकतेजसभूतादिकः भिन्नो जायत इत्यत आह अ
भूत्तस्मादिति ॥ कथं भूतादहंकारात् ॥ केषामुत्पत्तिरित्यत आह क्रमेण वैकारिकादिना । तन्मात्राक्रमयोगत इति ॥ शब्दादितन्मात्राक्रमयोगत इति । एवं
च भूतानामेवोत्पत्तिप्रकारमाह ॥ शब्दात्पूर्वमिति ॥ शब्दात् शब्दतन्मात्रादिति । एवमुत्तरं त्रापितेषां भूतानां वर्णानामाह ॥ १९ ॥ २० ॥

स्वच्छविपरित्यादिमात्रमिष्टतेषां विशेषगुणानाहाशब्देत्यादिना ॥ उत्तरेन तत्कार्योपयोगितया तेषां मंडलानि कथ्यन्ते ॥ वृत्तं दिवस्त्यादिना ॥ तेषां मंडलानां वर्णनाह ॥ तत्तद्भूतसमेति ॥ २० ॥ इदानीं तत्तद्भूतोत्पत्तिकलाः क्रमेण प्रदर्श्यन्ते ॥ धरा इति ॥ २१ ॥ निवृत्याद्या इति ॥ २२ ॥ नादश्च श्रियाः ॥ तत्कथनोपयोगमाह
रसादंभः समागंधादिति तेषां समुद्रवः ॥ अक्षुविष्यन्नरुत्क्षयोरक्तो गिर्विशदं पयः ॥ २३ ॥ पीनाभूमिः पंचभूतान्येकैकाधारतो विदुः ॥
शब्दस्पर्शरूपरसगंधाभूतगुणाः स्मृताः ॥ २४ ॥ वृत्तं दिवस्तत्त्वद्विंदुलां छितं मातरि श्वनः ॥ त्रिकोणस्वस्तिकोपेतं वहे रश्मिं संयुतं
॥ २५ ॥ अंभोजमंभसो भूमिश्च तुरसं सवज्रकं ॥ तत्तद्भूतसमाभानि मंडलानि विदुर्बुधाः ॥ २६ ॥ वर्णैः स्वेरचितान्याहुः स्वसनामा
वृत्तान्यपि ॥ धरादिपंचभूतानां निवृत्याद्याः कलास्मृताः ॥ २७ ॥ निवृत्तिः सप्रतिष्ठास्याद्विद्या शान्तिरनंतरं ॥ शान्त्यतीतेति विज्ञे
यानाददेहसमुद्रवाः ॥ २८ ॥ पंचभूतात्मकं सर्वं चराचरमिदं जगत् ॥ अचरा बहुधाभिन्ना गिरिवृक्षादिभेदतः ॥ २९ ॥ चरास्तु त्रिविधाः
प्रोक्ताः स्वेदांजजरायुजाः ॥ स्वेदजाः कृमिकीटाद्या अंजजाः पन्नगादयः ॥ ३० ॥ जरायुजामनुष्याद्याः स्तेषु नृणां निगद्यन्ते उद्भवः पं
स्त्रियोर्योगेषु कान्छाणि तसंयतात् ॥ विंदुरेको विशेषं भेदं उभयात्मा क्रमादसौ ॥ ३१ ॥ रजोधिका भवेन्नारी भवेद्भेतो धिकाः पुमान् ॥ ३२ ॥ पू
र्वकर्मो नुरुपेण मोहपाशेन यंत्रितः ॥ कश्चिदात्मा तदा तस्मिं जीवभावं प्रपद्यते ॥ ३३ ॥ अथ मानाह तैरन्नपानाद्यैः पोषितः क्रमा
त् ॥ दिनात्यक्षात्ततो मासाहर्द्धतेतत्तदेहवान् ॥ ३४ ॥ दोषैर्दूष्यैः सुखं प्राप्नोत्यतिनिजेन्द्रियैः ॥ वातपित्तकफादोषादूष्याः स्युः स
प्रधातवः ॥ ३५ ॥ त्वगस्रज्जासंभेदो स्थिमज्जाशुकाणि तान्विदुः ॥ ज्ञानेन्द्रियाणि श्रोत्रत्वग्दृग्जिह्वा नासिका विदुः ॥ ३६ ॥ ज्ञानेन्द्रियार्थाः श
ब्दाद्याः स्मृताः कर्मेन्द्रियाण्यपि ॥ वाक्पाणिपादपादं धुसंज्ञान्याहुर्मनीषिणः ॥ वचनादानगतयो विसर्गानंदसंयुताः ॥ कर्मेन्द्रियार्थाः
संप्रोक्ता अतः करणमात्मनः ॥ ३७ ॥ पंचभूतेति ॥ इदानीं मर्यादं विधेयं न किंचित् ॥ चरा इत्यादि ॥ स्वेदांजजरायुजा इत्याद्युक्तम् ॥ तानेव विविच्य द
र्शयति ॥ २० स्वेदजा इत्यादिना कश्चिदित्यारभ्य अतः करणात्मन इत्यंतः स्पष्टार्थः ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६

अन्तःकरणाचतुष्टयमाह ॥ मन इति ॥ अष्टौ प्रकृतयः प्रदर्श्यन्ते ॥ षोडशविकृतयश्चेति ॥ दशेत्यारभ्य अष्टविंशत्यन्तेन तन्मात्रा इत्यादिना विकृतयः ॥ अ

मनो बुद्धिरहंकारश्चित्तं च परिकीर्तितं ॥ दशेन्द्रियाणि भूतानि मनसा सह षोडश ३० विकारास्तुः प्रकृतयः पञ्चभूतान्यहंकृतिः
॥ अव्यक्तं महदित्यष्टौ तन्मात्राश्च महानपि ॥ ३८ ॥ साहंकाराविकृतयः सप्ततत्त्वविदो विदुः ॥ अग्नीषोमात्मको देहो विंदुर्यदुभ
यात्मकः ॥ ३८ ॥ दक्षिणांशः स्मृतः सूर्यो वामभागे निशाकरः ॥ ॥ नाडीदंशविदुस्तासु मुख्यास्ति स्त्रः प्रकीर्तिताः ॥ ४० ॥ इडावा
मेतनोर्मध्ये सुषुम्णा पिंगला परे ॥ मध्येतासु पिनाडी स्यादग्नीषोमस्वरूपिणी ॥ ४१ ॥ गंधारी हस्ति जिह्वा ख्यासपूषालंबुषा
मता ॥ यशस्विनी शंखिनी च कुहूः स्युः सप्त नाडयः ॥ ४२ ॥ नाड्योनेताः समुत्पन्नाः सुषुम्णा पञ्चपर्वसु ॥ मूलाधारोद्गतः प्रा
णस्ताभिर्व्याप्नोति तां तनुं ॥ ४३ ॥ वायवोत्र दशप्रोक्ता वह्नयोत्र दश स्मृताः ॥ प्राणान्यामरुतः पञ्च नागः कूर्मो धनंजयः ॥ ४४ ॥
रुकरः स्यादेव दत्त इति नामभिरीरिताः ॥ अग्नयो दोषद्वयेषु संलीना दश देहिनः ॥ ४५ ॥ बुभुक्षा च पिपासा च प्राणस्य मनस
स्मृतिः ॥ शोकमोहौ शरीरस्य जरा मृत्युश्च उर्मयः ॥ ४६ ॥ स्रावश्च स्थिमज्जानः शुक्रा त्वग्नां सास्त्राणि शोणिता त ॥ षड्दो
शिकामिदं प्रोक्तं सर्वदेहेषु देहिनां ॥ ४७ ॥ इत्यंभूतस्तथा गर्भे पूर्वजन्म शुभाशुभं ॥ स्मरंस्तिष्ठति दुःखात्मा तु न देहो जरायु
णा ॥ ४८ ॥ कालक्रमेण स शिशुर्मातरं क्लेशयत्यपि ॥ संपीडितशरीरो यथा यतेयमवाद्भुखः ॥ ४९ ॥

अग्नीषोमात्मकमित्या र

भ्यजायते यमवाद्भुख इत्यत्र शरीरवर्णनोद्यमर्थः स्पष्टः ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥

सा ति जननानंतरमित्यारोदितुमिच्छतीत्युक्तं मयवेगे सो जंतुर्भयनिर्वृत्यर्थं किमपि वक्तुमशक्तेति ॥ तस्यैव चरुदियोर्विवक्षावशेन प्रयत्नो जायते स भावः परा-
 शि-यु-स्वभास एव नापि देशं प्राप्नुय शंतीं संतां लभते ॥ स एव हृदयं प्राप्नो मध्यमाख्यं संतां प्राप्नोति ॥ वक्ते वै स्वरीति च ॥ निशब्देन कंठादितत्स्थानान्यभिधीयते ॥ ता-
 ४ निप्राप्य स्वरादिकमविशेषरूपेणामिव्यक्तो वै स्वरीत्यच्यते ॥ ततश्चेत्यारभ्य एकधेत्यंत प्रकृतेन ग्रंथेन कुंडलिनी सरूपं वर्णयति त्रिधामशब्देन अग्निसो-

सरांतिष्ठति निश्चेषो भीत्यारोदितुमिच्छति ॥ ततश्चैतन्यरूपा सा सर्वगा विश्वरूपिणी ॥ ५० ॥ शिवसन्निधिमासाद्य नित्यानंद-
 गुणोदया ॥ दिक्कालाद्यनवच्छिन्ना सर्ववेदानुगा शुभा ॥ ५१ ॥ परापरविभागेन पुरशक्तिरिपं स्मृता ॥ योगिना हृदयां भोजे-
 नृत्यंती नित्यमंजसा ॥ ५२ ॥ आधारे सर्वभूतानां स्फुरंती विद्युदाकृतिः ॥ शंखावर्तकमा देवी सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥ ५३ ॥ कुंड-
 लीभूत सर्पाणामंगश्रियमुपेयधी ॥ सर्वदेवमयी देवी सर्वमंत्रमयी शिवा ॥ ५४ ॥ सर्वतत्त्वमयी सा साक्षात्समात्सस्मतरा विभुः ॥
 त्रिधामजननी देवी शब्दब्रह्मसरूपिणी ॥ ५५ ॥ द्विचत्वारिंशदर्शात्मा पंचाशद्वर्णरूपिणी ॥ गुणिता सर्वगा त्रेषु कुंडली परदेव-
 ता ॥ ५६ ॥ विश्वात्मना प्रबुद्धा सा सृते मंत्रमयं जगत् ॥ एकधा गुणिता शक्तिः सर्वविष्णुप्रवर्तिनी ॥ ५७ ॥ वेदादिवीजं श्रीवी-
 जं शक्तिवीजं मनोभवं ॥ प्रासादं तुं वरं पिंडं चिंतारत्नं गणेश्वरं ॥ ५८ ॥ मार्तंडं भैरवं दौर्गेतारं सिंहं वराहजं ॥ वासुदेवं हयग्रीवं
 वीजं श्रीपुरुषोद्भवं ॥ ५९ ॥ अन्यान्यपि च वीजानि तदोत्पादयति ध्रुवं ॥ यदा भवति सा संविद्गुणीकृतविग्रहा ॥ ६० ॥ ॥

मसूर्या उच्यंते ॥ कुमारस्य शरीरे सुषुम्णा ख्येन परमेश्वरेणा उविद्धा पराशक्तिः कुंडलिनी मूलाधारान्निर्गच्छती ॥ मंत्रजलानि तदनुबुद्धानि चान्यानि वस्तुयं-
 नाणि च ॥ सूक्ष्मरूपेणोत्पादयतीत्याह ॥ एकधा गुणिता शक्तिरित्यादिना ॥ ततस्तत्सद्व्यकार्यानुगुणतया सुषुम्णा तः परमेश्वरेण यो सो संसर्गः ॥ यथा वीणा-
 तं त्र्यंगुलिसंयोगः परस्याशक्तेः ॥ एवं गुणितशब्देनोच्यते वेदादिवीजं प्रणवः ॥ ॐ स्पष्टार्थमपरम् ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥

गुणत्रयं सत्त्वादिधामत्रयं । श्रीबोमसूर्योदिदेवानां त्रयं । ब्रह्मादयः ॥ वर्णत्रयं अकारउकारमकारः । त्रिपुष्करं तीर्थस्थानविशेषः । स्वरा उदातादयः । शक्ति
त्रयं प्रभुमंत्रोत्साहशक्तयः । ब्रह्माविष्णुमहेश्वराणां शक्तयः ॥ रूतित्रयं ॥ अध्यायनपाजनप्रतिग्रहाः ॥ नाडीत्रयं सुषुम्णादिः त्रिवर्गः । धर्मार्थकामाः । पत्रि

हंसवर्णोपरात्मानो शब्दार्थो वासरक्षये ॥ सृजत्येषा परा देवी तदा प्रकृतिं पूरुषौ ॥ ६१ ॥ पद्मदन्वज्जागत्य स्मिन्नुगमंततद
जायत ॥ त्रिगुणीकृतसर्वांगी चिद्रूपा शिवगेहिनी ॥ ६२ ॥ प्रसूते त्रैपुरं मंत्रं मंत्रं शक्तिविनायकं ॥ पाशाद्यंत्रस्य रं मंत्रं त्रैषु
टंचंडनायकं ॥ ६३ ॥ सौरं मृत्युं जयं शांतिं शोभं विनतासुतं ॥ वागीशी त्र्यक्षरं मंत्रं नीलकंठं विषापहं ॥ ६४ ॥ यंत्रं त्रिगु
णितं देव्यालोकत्रयगुणत्रयम् ॥ धामत्रयं सावेदानां त्रयं वर्णत्रयं शुभं ॥ ६५ ॥ त्रिपुष्करं स्वरादेवी ब्रह्मादीनां त्रयं
त्रयं ॥ चतुःकालत्रयं शक्तेस्त्रयं रूतित्रयं महत् ॥ ६६ ॥ नाडीत्रयं त्रिवर्गं सायद्यदन्यत्रिधामतं ॥ चतुःप्रकारगणिता शोभवी
शमिदायिनी ॥ ६७ ॥ तदानीं पत्रिनी वंधोः करोति चतुरक्षरं ॥ चतुर्वर्णं महादेव्या देवी तत्त्वचतुष्टयम् ॥ ६८ ॥ चतुरं सागरा
नंतःकरणानां चतुष्टयम् ॥ सूक्ष्मादींश्चतुरोभावान्विष्णोर्मूर्तिं चतुष्टयम् ॥ ६९ ॥ चतुष्टयगणेशानामात्मादीनां च
तुष्टयम् ॥ ओजा पूजादिकं पीठं धर्मादीनां चतुष्टयम् ॥ ७० ॥ दमकादीनां गजान्देवी पद्मदन्वच्चतुष्टयम् ॥ पंचधा
गुणिता देवी शोभोः सर्वार्थसाधिनी ॥ ७१ ॥

॥ नीवंधोः सूर्यस्यादिवीजानि ॥ वनतिसूक्ष्मादिभावाः ॥ परापश्यतीत्युच्यते ॥ विष्णोर्मूर्ति
चतुष्टयं वासुदेवादि ॥ आत्मचतुष्टयं ॥ आत्मा अंतरात्मा परमात्मा ज्ञानात्मानः ॥ दिविपीठाः ॥ उज्ज्वाराजालंधरपूर्णगिरिकामरूपाख्याः ॥ धर्मादि
चतुष्टयम् ॥ धर्मज्ञानवैराग्यादि ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ गजादमकादयः ॥ ७१ ॥

शो. ति.
श्री. गू.
५

मूर्तिपंचकमीशानादि॥ कलाश्चतत्रैववक्ष्यंते॥ तत्र ब्रह्म ऋचः॥ ईशानः सर्वविद्यानामित्यादयः॥ षडाधारान्॥ मूलाधारनाभिहृदयकंठभूमध्यहा

त्रिपुरापंचकूटसातस्याः पंचाक्षरद्वयं॥ पंचरत्नमहादेव्याः सर्वकामफलप्रदं॥ ७२॥ पंचाक्षरं महेशस्य पंचवर्णानां रुतम-
तः संमोहनादिकान्यंचकामवाणान् सुरदुमान्॥ पंचप्राणादिकान्वायून्पंचवर्णान् महेशितुः॥ मूर्तिः पंचकलाः पंचपंचब्रह्म
ऋचः क्रमात्॥ ७४॥ सजत्येषा पराशक्तिर्वेदवेदार्थरूपिणी॥ षोढासागुणिता देवी धत्ते मंत्रं षडक्षरं॥ ७५॥ षड्कूटं त्रिपुरामं
त्रं गारायत्यं षडक्षरं॥ षडक्षरं हिमरुचेर्नारसिंहं षडक्षरं ७६ ऋतून्वसंतप्रभवान् षड्मोदादीनाणां धिपान्॥ कोशानुर्मी-
नसंसांशुक्तीः शाकिन्याद्याः षडध्वनः॥ ७७॥ पंचं षड्गुणितं शक्तेः षडाधारान् जीजनत्॥ षोड्विधं यज्जगत्पस्मिन् सर्वतत्परं मेश्व-
री ७८॥ सप्तधा गुणिता नित्या शंकरार्द्धशरीरिणी सप्तांशं त्रिपुरामंत्रं सप्तवर्णं विनायकं॥ ७९॥ सप्तकं व्याहृतीनां सा सप्त-
वर्णं सुदर्शनं॥ लोकान् गिरीन् स्वयं न्यातुं मुनीन् दीपान् ग्रहान्पि॥ ८०॥ समिधः सप्त संख्याताः सप्त जिह्वाहविर्भुजः॥ अन्य-
त्सप्त विधं यद्यतदस्याः समजायत॥ ८१॥ अष्टधा गुणिता शक्तिः शिवमष्टाक्षरद्वयं॥ विष्णोः श्रीकरनामानं मंत्रमष्टाक्षरं
परं॥ ८२॥ अष्टाक्षरं हरेः शक्तेरष्टाक्षरं परं॥ भानोरष्टाक्षरं दौर्गमष्टांशं परमात्मनः॥ ८३॥ अष्टांशं नीलकंठस्य वासुदेवा-
त्मकं मनुम्॥

दशांतान्॥ शक्तिरित्यादिना अग्रे प्रदर्शयति॥ शब्दब्रह्म मयी विभुः इत्यंतः प्राक्तनो ग्रंथः स्य स्यार्थः॥ ७२॥ ७३॥ ७४॥ ७५॥ ७६॥ ७७॥ ७८॥ ७९॥ ८०॥ ८१॥ ८२॥ ८३॥

राम.
५

॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥

पञ्चकामार्गलंदिव्यं देवी पञ्चघटागलं ॥ गंधाष्टकं शुभं देवी देवानां हृदयंगमं ८४ ब्राह्म्याद्याभैरवान्सर्पान्मूर्तीराशावस्तनपि ॥ ८५
 अष्टपीठं महादेव्या अष्टाष्टकं समन्वितं ॥ अष्टौ च प्रकृतीर्विघ्नान् वक्तुं शक्याः क्रमात् ॥ ८६ ॥ अणिमादिगुणालागान् च ह्रेर्मूर्ती
 र्यमादिकान् ॥ अष्टात्मकं जगत्पत्न्यत्सवं वितनुते तदा ॥ ८७ ॥ गणिता नवधानित्यास्तुते मंत्रं नवात्मकं नवकं शक्तित्वानां
 तत्त्वरूपामहेश्वरी ॥ नवकं पीठशक्तीनां शृंगारादीन् रमान्नव ॥ माणिक्यादीनि रत्नानि नववर्गं पुतानि सा ॥ ८८ ॥ नवकं प्राणद्वी
 नां मंडलं नवकं शुभं ॥ यद्यन् नवात्मकं लोके सर्वमस्या उदेति च ॥ ८९ ॥ दशधा गणिता शंभोर्भाविनी भवदुःखहा ॥ दशक्षरं गणपतेस्तु
 रिताया दशाक्षरं ॥ ९० ॥ दशाक्षरं सरस्वत्या यक्षिण्याश्च दशाक्षरं ॥ वासुदेवाक्षरं मंत्रं अम्बारुद्धा दशाक्षरं ॥ ९१ ॥ त्रिपुरा दशकूटं सा
 त्रिपुराया दशाक्षरं ॥ नाम्नापद्यावती मंत्रं राममंत्रं दशाक्षरं ॥ ९२ ॥ दशकं शक्तित्वानां तत्त्वरूपामहेश्वरी ॥ नाडीनां दशकं विष्णो
 रवतारान्दशक्रमात् ॥ ९३ ॥ दशकं लोकपालानां यद्यदन्यत्सृजत्यसौ ॥ एकादशक्रमात्संविद्धुगिता सा जगन्मयी ॥ ९४ ॥ रुद्रैकादशि
 नीमाद्यां शक्तेरेकादशाक्षरं ॥ एकादशाक्षरं वाण्यारुद्रा नेकादशक्रमात् ॥ ९५ ॥ समुद्भिरति सर्वज्ञा गणिता द्वादशाक्रमात् ॥ नित्या
 मंत्रं महेशान्या वासुदेवात्मकं मनुं ॥ ९६ ॥ राशीन्मासान् हरेर्मूर्ती र्यंत्रं सा द्वादशात्मकं ॥ अन्यदेतादशं सर्वं यतदस्या अजायत ॥
 ९७ ॥ चतुर्विंशतितत्त्वात्मा यदा भवति शोभना ॥ गायत्री सवितुः शंभोर्गायत्री मदनात्मिका ॥ ९८ ॥

॥ १०० ॥ १०१ ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ १०५ ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥

गायत्रीविष्णुगायत्रीगायत्रीत्रिपदात्मनः॥ गायत्रीदक्षिणामूर्तेर्गायत्रीशंभुयोषितः॥ १०० ॥ चतुर्विंशतितत्त्वानितस्या
मासन्यरात्मनि॥ द्वित्रिंशद्देवगुणितासर्वमंत्रमयीविभुः॥ १०१ ॥ सूतेमृत्युंजयमंत्रंनारसिंहमहामनुं॥ लवणाद्यमनुंमं
त्रंवरुणस्यमहात्मनः॥ १०२ ॥ हयग्रीवमनुंदौर्गवाराहंवह्निनायकं॥ गरुडशितुर्महामंत्रंमंत्रंसेनाधिपस्यच॥ १०३ ॥ मंत्रं
श्रीदक्षिणामूर्तेर्मालामंत्रंमनोभुवः॥ त्रिष्टुभंवनवासिन्याअघोराख्यमहामनुं॥ १०४ ॥ भद्रकाक्षीमनुंलक्ष्म्यामाला
मंत्रंयमात्मकं मंत्रंसादेवकीसूनोमंत्रंश्रीपुरुषोत्तमं॥ १०५ ॥ श्रीगोपालमनुंभूमेर्मनुंतारासुमनुंकामात॥ महामंत्रंमहा
लक्ष्म्यामंत्रंभूतेश्वरस्यच॥ १०६ ॥ क्षेत्रपालात्मकंमंत्रंमंत्रमापन्निवारकं॥ सूतेमातंगिनीविद्यांशुभोदयां १०७ ॥ अ
नेनक्रमयोगेनगुणिताशिववत्त्रभा॥ षट्त्रिंशतिचतत्त्वानिशिवानिरचयत्यसौ॥ १०८ ॥ अत्यान्मंत्रांश्चयंत्राणिशु
भवानिप्रसूयते॥ द्विचत्वारिंशतामूलेगुणिताशिववत्त्रभा॥ १०९ ॥ साप्रसूतेकुंडलिनीशब्दब्रह्ममयी
विभुः ॥

॥ १०९ ॥ ॥ १०९ ॥ ॥ १०९ ॥ ॥ १०९ ॥ ॥ १०९ ॥ ॥ १०९ ॥ ॥

एवमर्थसृष्टिं प्रपंच्य शब्दसृष्टिं प्रपंचयति ॥ शक्तिं तत इत्यादिना शक्तिर्नाममूलकारणस्य शब्दस्याप्यनुस्तीकरणावस्था ॥ ततो ध्वनिः ॥ ततस्तदनंतरं नादशब्दस्य
 द्यावस्था तं तस्मान्निरोधिकादीनां स्वरूपं स्वयमेवाग्रे कथयिष्यति ॥ ततः पूर्वोक्तपरापश्यंतीत्यादिक्रमेण वर्णमालिकां सृजतीत्यर्थः ॥ कथं भूता वर्णमालि

शक्तिं ततो ध्वनिस्तस्मान्नादस्तस्मान्निरोधिका ॥ ११० ॥ ततो ह्येदं ततो बिंदुस्तस्मादासीत्यरात्ततः ॥ पश्यंती मध्यमा वा
 णी वै स्वरी सर्गजन्मभूः ॥ १११ ॥ इच्छाज्ञान क्रियात्मा सौ तेजो रूपा गुणामिका ॥ क्रमेणानेन सृजति कुंडली वर्णमालिकां
 ॥ ११२ ॥ अकारादिसकारांताद्विचत्वारिंशदामिकां ॥ पंचाशद्द्वारगणिता पंचाशद्वर्णजालिकां ॥ ११३ ॥ सृजेत हर्षतोभि
 न्नात्कलारुद्रादिकान् क्रमात् ॥ निरोधिका भवेद्दहिरं ह्येदः स्यान्निशाकरः ॥ ११४ ॥ अर्कः स्यादुभयो र्योगे विंदात्मा तेजसां
 निधिः ॥ जाता वर्णायतो विंदोः शिवशक्तिमया दतः ॥ ११५ ॥ अग्नीषोमात्मका स्ते स्युः शिवशक्तिमया द्रवेः ॥ येन संभव
 मापन्नाः सोमसूर्यग्निरूपिणः ॥ ११६ ॥ इति शारदातिलके प्रथमः पटलः समाप्तः ॥

कां ॥ नपुंसकान् विहाय अकारादि स
 कारांता इत्येकः पटलः ॥ पंचासद्द्वारगणिता कुंडलिनी अकारादि पंचाशद्वर्णमालिकां प्रसूत इत्यपरः ॥ एष मुख्यः ॥ उत्तरत्र प्रयोगोपयोगितया वर्णानां
 मग्नीषोमात्मकत्वं सोमसूर्यग्निरूपत्वं च तन्निमित्तं दर्शयति ॥ जाता इत्यादिना ॥ इति श्री पंचविंशोदरकृतो शारदाटीकायां शृद्धार्थदीपिकायां प्रथमः पटलः समाप्तः ॥ ११ ॥

श. ति. संसेपतोवर्णानामुत्पत्तिमभिधापरशानींतेषामेवस्यष्टतपोत्पत्तिकथयितुंकलाव्युत्पत्तिचकथयितुं द्वितीयपटलआरभ्यते॥ततोव्यक्तिरित्यादिवा॥तत्रसोमसूर्याग्नि
 दी. गू. रूपत्वंकमेणस्वरव्यापकानां दर्शयति॥एषस्वरादिनातत्वात्मनः॥इतिचतुर्विंशतितत्वरूपाः॥यतोमकारःसूर्यस्वरूपःपुरुषः॥अइतिविंदःशिवस्वरूपोऽज्ञेयः॥
 ७ अःइतिविसर्गः॥शक्तिस्वरूपःशक्तिसहितात्परमेश्वराजगदुत्पत्तिर्यतः॥तस्मान्छिवशक्त्यात्मकाद्वर्णसमुदायात्पंचभूतानामुत्पत्तिरितिवक्तुंभूतानांवर्णभेदमाह॥त
 ततोव्यक्तिप्रवक्ष्यासिवर्णानांवदनेनृणां॥प्रेरितामरुतानित्यंसुषुम्णारंभनिर्गताः॥१॥कंठादिकरसौर्वर्णःकमादाविर्भवतिते
 एषस्वराःस्मृताःसौम्याःस्पर्शाःसौराःशुभोदयाः॥२॥आग्नेयाव्यापकाःसर्वेसोमसूर्याग्निदेवताः॥स्वराःषोडशविख्याताःस्पर्शा
 स्तेपंचविंशतिः॥३॥तत्वात्मानःस्मृताःस्पर्शाःमकारःपुरुषोयतः॥व्यापकादशतेकामधनधर्मप्रदायिनः॥४॥ह्रस्वःस्वरेषु
 पूर्वोक्तःपरोदीर्घःकमादिमे॥शिवशक्तिमयास्तेस्युर्विंदुसर्गावसानकाः॥५॥विंदःपुमानूर्विःप्रोक्तःसर्गःशक्तिर्निशाकरः
 ॥स्वराणांमध्यमंयजुचतुष्कंतुनपुंसक॥६॥पिंगलायांस्थिताह्रस्वाइडायांसंगताःपरे॥सुषुम्णामध्यगाज्ञेयाश्चत्वारोयेनपुं
 सकाः॥७॥विनास्वरेस्तुनान्येषांजायतेव्यक्तिरंजसा॥शिवशक्तिमयान्माहस्तस्माद्वर्णान्मनीषिणः॥८॥कारणात्यंचभूता
 नासुद्धतामातृकायनाः॥ततोभूतात्मकावर्णाःपंचपंचविभागतः॥९॥वाय्वग्निभूजलाकाशाःपंचाशल्लिपयःकमात्॥
 पंचह्रस्वाःपंचदीर्घाविंदुताःसंधिसंभवाः१०॥पंचशःकादयःषडक्षलसहांताःसमीरिताः॥सोमसूर्याग्निभेदेनमातृकावर्ण
 संभवाः॥११॥अष्टत्रिंशत्कलास्तत्तन्मंडलेषुव्यवस्थिताः॥ ॥ ० ॥ ॥ ० ॥ ॥ ॥
 तोभूतात्मकाइतिह्रस्वाः॥अइउक्लृदीर्घाःआईऊक्लृ॥संधिविधृताएऐओऔअंविंसर्गस्पर्कारणात्वात्पृथक्कृत्यगण्यते॥पंचशःका
 दयः॥यकारादयः॥पंच॥पंचषडक्षलसहांताः॥एवंभूतानांदशविज्ञेयाः॥तत्त्वज्ञानप्रकारस्त्वग्रेवक्ष्यते॥सोमसूर्याग्निभेदेनस्वरस्यपृथक्कमाप
 ॥ कंरूपंमातृकावर्णसमुदायात्पृथक्कमंषट्त्रिंशत्कलाउत्पद्यंतइत्याह॥ ॥ ० ॥ ॥ ० ॥ ॥

राम.
 ७

अमृतामानदा इत्यादिना ॥ ततः सप्रयोगे प्रयोगितपारदानीं पंचाशद्दर्शनेभ्य एव रुद्रस्य श्रीकंठादिमूर्ते यस्तच्छक्तयस्तथा विष्णुमूर्ते यश्च तावत्पंचशक्तयश्च निरूप्यन्ते

अमृतामानदा पूषा तुष्टिः पुष्टीरतिर्युतिः ॥ १२ ॥ शशिनी चंद्रिका कांतिर्ज्योत्स्ना श्रीः प्रीतिरंगदा ॥ पूर्णा पूर्णा मृताः कामदा पितृः स्व
रजाः कलाः ॥ १३ ॥ तपिनी तापिनी धूम्रा मरीचिर्ज्वालिनी रुचिः ॥ सुषुम्णा भोगदा विश्वा बोधिनी धारिणी क्षमा ॥ १४ ॥ कभाद्या वसुदाः
सौराष्ट्रं तादादशेरिताः धूम्रा चिरूष्मा ज्वलिनी ज्वालिनी विस्फुलिङ्गिनी १५ सुश्रीः सुरूपा कपिला हव्यकव्यवहे अपि ॥ यादीनां
दशवर्णानां कलाधर्मप्रदा इमाः अभयेष्टकरा ध्येयाः श्वेतपीतारुणाः क्रमात् ॥ तारस्य पंचभेदेभ्यः पंचाशद्दर्शनाः कलाः ॥ १७ ॥
सृष्टिर्नृद्धिः स्मृतिर्मधा कांतिर्लक्ष्मीर्युतिः स्थिरा ॥ स्थितिः सिद्धिरिति प्रोक्ताः कचवर्गकलाः क्रमात् ॥ १८ ॥ अकाराद्भस्मरोत्प
न्नास्तप्रचामीकरप्रभाः एताः करधृतास्तस्वकूपंकजहृदयकुंडिकाः ॥ १९ ॥ जराचपालिनी शान्तिरेश्वरी रतिकामिके ॥ वरदा ह्लादिनी श्री
तिदीर्घा स्युष्टतवर्गजाः २० ॥ उकाराद्दिष्णुनोत्पन्नास्तमालदलसन्निभाः ॥ अभीतिदरचक्रेष्टवाहवः परिकीर्तिताः ॥ २१ ॥ तीक्ष्णा
रौद्री भयानिद्रा तंद्री क्षुत्क्रोधिनी क्रिया ॥ उत्कारी मृत्युरेताः स्युः कथिताः पयवर्गजाः ॥ २२ ॥ रुद्रेणामार्णा दुत्यन्ताः शरच्चंद्रसमप्रभाः
॥ उद्धतं त्योभं प्रमूलैकपालं बाहुभिर्वरं २३ ॥ ईश्वरेणोदिता षिंदोः पीता श्वेतारुणा सिता ॥ अनंता च षवर्गस्याजपाकुसुमसन्निभाः
॥ २४ ॥ अंभयं हरिणं टंकं दधाना बाहुभिर्वरं निवृत्तिः सप्रतिष्ठा स्याद्विद्या शान्तिरनंतरं २५ ॥ इंधिका दीपिका चैव रेचिका मोचिका पयः
सूक्ष्मा सूक्ष्मा मृता ताना मृता चाप्यापिनी तथा २६ व्यापिनी व्योमरूपाः स्युरनंताः स्वरसंपुताः ॥ सदा शिवेन संजातानां देताः सितत्विषः
२७ अक्षस्वकूपस्तकगुराकपालाढ्यकरांबुजाः ॥ न्यासेनुयोजयेदादौ षोडशस्वराः कलाः ॥ २८ ॥ इति पंचाशदाख्याताः कलाः सर्वस

श्रीकंठद्वयादिनाभकजशादिषुन्यासादिषुचोपयोगितया॥इदानींमूर्त्तानामंत्रविद्याविभागेनेत्यादिना॥अधुनामंत्राणांप्रबोधकालएवफलदायकत्वात्त
 श्रीकंठार्जतसूस्माश्चत्रिमूर्तिरमरेश्वरः॥२९॥अर्घ्यशोभारभूतिश्चातिथीशःस्याणुकोहरः॥क्षिंशीशोभौतिकःसद्योजातश्चानुग्रहे
 श्वरःअकृतश्चमहासेनःषोडशस्वरमूर्तयःपञ्चाक्रोधीशचंडीशपंचांतकशिवोत्तमाः॥३०॥अथैकरुद्रकूर्मैकनेत्राहश्चतुराननाः॥अ
 जेशसर्वसौमेशस्तथात्रांगलिदारुको॥३१॥अर्द्धनारीश्वरश्चोमाकांतश्चाषाढिदंडिनो॥सुरत्रिमीनमेषाख्यालोहितश्चशिखीमतः
 ३२॥तुगलंडहिरंडेशोमहाकात्यायवलिनो॥भुजंगेशपिनाकीशखट्वाक्षशाल्यवकास्ततः॥३३॥श्वेतभृग्वीशलकुलिशिवाःसंवर्तक
 स्ततः॥एतेरुद्राःस्मृतास्माधृतमूलकपालकाः॥३४॥पूर्णादरीस्याद्विरजाशाल्मलीतदनंतरं॥लोलाक्षीवर्तुलाक्षीचदीर्घघोणास
 मीरिता॥३५॥सुदीर्घमुखिगोमुख्योदीर्घजिह्वातथैवच॥कुंडोदपूर्द्धकेशीचतथाविकृतमुख्यपि॥३६॥ज्वालामुखीततोत्तेयाप
 श्चादल्कामुखीतथासुश्रीमुखीचविद्यामुख्येताःस्युःस्वरशक्तयः॥३७॥महाकालीसरस्वत्यौसर्वसिद्धिसमन्विते॥गौरीत्रैलोक्य
 विद्यास्यान्मन्त्रशक्तिस्ततःपरं॥३८॥आत्माशक्तिर्भूतमातातथात्रैवोदरीमता॥द्राविणीनाचरीभूयःखेचरीचापिमंजरी॥३९॥रू
 पिणीवीरिणीपश्चात्काकोदर्यपिपूतनास्याद्रुद्रकालीयोगिन्योशंखिनीगर्जिनीतथा॥४०॥कालरात्रिश्चकुत्रिन्याकपर्दिन्यपि
 वज्रपा॥जयाचमुमुखेश्वर्यारेवतीमाधवीतथा॥४१॥वारुणीवापवीप्रोक्तापश्चाद्रुद्रोवधारिणी॥ततश्चसहजालक्ष्मीर्व्यापिनीमा
 ययान्विता॥४२॥एतारुद्रांकपीठस्थाःसिंदूराणविग्रहाः॥रत्नोत्पलकपालाभ्यामलंकृतकरंबुजाः॥४३॥केशवोनारायणमाध
 वोगोविंदविष्णवः॥मधुसूदनसंज्ञोन्यःस्याच्चित्रिक्रमवामनौ॥४४॥श्रीधरश्चहृषीकेशःपद्मनाभस्ततःपरं॥दामोदरोवासुदेवःसंक
 र्षणइतीरिताः॥४५॥प्रद्युम्नश्चानिरुद्धश्चस्वराणांमूर्तयस्त्रिमाः॥पश्चाच्चकीर्णगदीशार्द्धखट्वाक्षशंखीहलीपुनः॥४६॥मुसलीमूल
 संयुक्तापाशीस्यादंक्षीपुनःमुकुंदोनंदजोनंदीनरोनरकजिह्वरिः॥४७॥

दर्शयति॥ आग्नेयारत्यादिना निर्दुष्टमंत्राः फलदापकारत्येवं मंत्राणां दोषं तज्जिराकरणोपायं च दर्शयति॥ छिन्नादिदोषदुष्टादित्यादिना प्रत्येकं तेषां छिन्नादिदुष्टानां
 कृष्णः सत्यः सात्वतः स्याच्छौरिः शूरो जनार्दनः॥ भूधरो विश्वमूर्तिश्च वैकुण्ठः पुरुषोत्तमः॥ ४८॥ वली वलानुजो वालो वृषघ्नश्च वृषः पुनः
 हं सो वराहो विमलो नृसिंहो मूर्तयो हला॥ ४९॥ केशवाद्यादुमेश्यामाश्च कशं खलसत्कराः॥ कीर्तिः कांतिः सुतिः पुष्टिर्धृतिः शान्तिः कि
 पादया॥ ५०॥ मेषा सहस्राश्च चलज्जालस्मीः सरस्वती॥ प्रीतीरतिरिमाः प्रोक्ताः क्रमेशास्वरशक्तयः॥ ५१॥ जयादगा प्रभासत्या चं डी
 वाणी विलासिनी॥ विजया विरजा विश्वा विनदा सुनदा स्मृतिः॥ ५२॥ अद्भिः समृद्धिः शुद्धिः स्यादुक्तिर्बुद्धिर्मतिः क्षमा॥ रमो माङ्गे रिनी
 किन्तावसुधावसुदापरा ५३ परायणायणा सुस्मा संध्या प्रज्ञा प्रभानिशा॥ अमोघा विद्युता चैव कीर्त्याद्याः सर्वकामदाः ५४ एताः प्रियतमां
 केषु निषणाः सस्मिताननाः विद्युदामसमाना ग्यः पंकजा भयवाहवः ५५ मातृका वर्णभेदेभ्यः सर्वे मंत्राः प्रजशिरो मंत्रविद्याविभागेन द्वि
 विधामंत्रजातयः॥ ५६ मंत्राः पुं देवताज्ञेया विद्याः स्त्री देवताः पुनः॥ स्त्री पुं न पुंसकात्मानो मंत्राः सर्वे समीरिताः ५७ पुं मंत्रा हं फडंताः स्यु
 र्द्विगंतास्तु स्त्रियो मताः न पुंसकानमोताः स्युरित्युक्ता मनवस्त्रिधा॥ ५८ शस्तास्ते त्रिविधामंत्रावश्यं शांत्याभिचारके॥ अग्नीषोमात्म
 का मंत्रा विज्ञेयाः क्रूरसौम्ययोः॥ ५९ कर्मणोर्वहिता रंत्य विपत्तायाः समीरिताः॥ आग्नेयामनवः सौम्या भूयिष्ठे ह्यमृता सराः ६०॥
 आग्नेयाः संप्रबुध्यंते प्राणे चरति दक्षिणे॥ भागे न्यस्मिं स्थिते प्राणे सौम्या बोधं प्रयांति च ६१ नाडी ह्यगते प्राणे सर्वे बोधं प्रयांति च॥ प्र
 पच्छंति फलं सर्वे प्रबुद्धा मंत्रिणां सदा ६२ छिन्नादिदुष्टमंत्रास्ते पालयंति न साधकां॥ छिन्नो रुद्धः शक्तिहीनः पराङ्मुख उदीरितः॥
 ६३ वधिरेनैव हीनश्च कीलितस्तंभितस्तथा॥ दग्धस्त्रस्तश्च भीतश्च मलिनश्चतिरस्कृतः ६४ भेदितश्च सुषुप्तश्च मदोन्मत्तश्च मूर्च्छि
 तः॥ हतवीर्यश्च हीनश्च प्रध्वजो बालकस्तनः॥ ६५ कुमारश्च युवा प्रौढो वृद्धो निस्त्रिंशकस्तथा॥ निर्बोजः सिद्धिहीनश्च मंदः क्रूरस्तथा
 पुनः ६६ जिरंशकः सत्वहीनः केकरो वीजहीनकः॥ धूमिता लिङ्गितो स्यात्तामोहितस्तु शुधार्तकः ६७ अतिदुष्टो गहीनः स्यादतिकुहः समीरितः

शा. ति.
री. ग.
९

लक्षणान्याह मनोरित्यादिना ॥ अनिलं वा प्रवीजं यकारसंयुक्तं ककारादिना विभक्तं ॥ केवलं सराक्रांतं ॥ भूवीजं लकारः ॥ मायां हींकारः ॥ ब्रह्मविष्णुमहेश्वरतत्त्वावः
अतिशूराश्च सत्रीः शान्तमानस एव च ॥ ६८ ॥ स्यान्मन्त्रस्तु विकलः सोतिवृद्धः प्रकीर्तितः ॥ निस्त्रेहः पीडितश्चापि वक्ष्याम्येषां चलसरां ॥
मनोर्यस्यादिमं ध्यातेषां निलं वीजमुच्यते ॥ संयुक्तं वा विभक्तं वा सराक्रांतं त्रिधा पुनः ॥ ७० ॥ चतुर्थी पंचधा वा यस्य मन्त्रश्चिन्तनसंज्ञकः ॥ आ
दिमध्यावसानेषु भूवीजं ह्रस्वलाञ्छितः ॥ ७१ ॥ रुद्धमन्त्रः स विज्ञेयो भुक्तिमुक्तिविवर्जितः ॥ मायावितत्वं श्रीवीजं रावही नश्च यो मनुः ॥ ७२ ॥ श
क्तिहीनः सकथितो यस्य मध्येन विद्यते कामवीजं मुरेव माया शिरस्यं कुशमेव च ॥ ७३ ॥ असौ पराद्भुतः प्रोक्तो हकारो विंद संयुतः ॥ आ
द्यंतमध्ये घिंदुर्वानभवे हधिरः स्मृतः ॥ ७४ ॥ पंचवर्णो मनुष्यः स्याद्रेफार्कंद विवर्जितः ॥ नेत्रहीनः स विज्ञेयो दुःस्वशो कामयप्रदः ॥ ७५ ॥
आदिमध्यावसानेषु हंसः प्रासादवाग्भवौ ॥ हकारो विंदुर्मान्जीवो रावश्चापि चतुष्कलः ॥ ७६ ॥ मायानमामि च पदं नाति यस्मिन्सुकीर्तितः
एकं मध्ये ह्रस्वं मूर्द्धि यस्मिन्सुखं परंदरौ ॥ ७७ ॥ विद्येते स तु मन्त्रः स्यात्संभितः सिद्धिरोधकः ॥ वहिर्वापसमायुक्तो यस्य मन्त्रस्य मूर्द्धनि ॥ ७८ ॥
सप्तधा दृश्यते तंतुदग्धं मन्वीत तं त्रवित ॥ अस्त्रं द्वाभ्यां त्रिभिः षड्भिरष्टभिर्दृश्यते क्षरेः ॥ ७९ ॥ त्रस्तः सोमिहितो यस्य मुखेन परावः स्थितः ॥
शिवो वा शक्तिरथ वा भीतारव्यः स प्रकीर्तितः ॥ ८० ॥ आदिमध्यावसानेषु भवेन्मार्गो चतुष्टयः ॥ यस्य मन्त्रः समलिनो मन्त्रविज्ञं विवर्जयेत् ॥ ८१ ॥
यस्य मध्ये दकारो वा क्रोधो वा मूर्द्धनि हिधा ॥ अस्त्रं तिष्ठति मन्त्रश्च सति रस्तु तर्हरितः ॥ ८२ ॥ भ्यो ह्रस्वं ह्रस्वं शीर्षे वषट्त्वौ षट्च मध्यतः ॥ यस्या
सौभेदितो मन्त्रस्त्याज्यः सिद्धिषु सूरिभिः ॥ ८३ ॥ त्रिवर्णो हंसहीनो यः सुषुप्तः समुदाहृतः ॥ मन्त्रो वाप्यथ वा विद्यासप्ताधिकं दशाक्षरः ॥ ८४ ॥
फट्कारपंचकादिर्पोमदो न्त उदीरितः ॥ तद्दृष्टं स्थितं मध्ये यस्य मन्त्रः समूर्च्छितः ॥ ८५ ॥ विरामस्यानगं यस्य हृत्तवीर्यः सकथ्यते ॥ आ
दीमध्ये तथा मूर्द्धि चतुरस्रयुतो मनुः ॥ ८६ ॥ ज्ञातव्यो हीन इत्येव यः स्यादष्टादशाक्षरः ॥ एकोनविंशत्यर्णो वा यो मन्त्रस्तारसंयुतः ॥ ८७ ॥
कौं कामवीजं कौं ॥ अंकुशः कौं ॥ इंदुः वकारः ॥ सकारो वा ॥ अर्कः हकारः ॥ चतुः कलारूपः ॥ अस्त्रं फट् ॥ परंदरः लकारः ॥ क्रोधः हंकारः ॥ शिवो विंदुः ॥ शक्तिः विसर्गः ॥

शाम.
९

हृत्वेखांकुशवीजाढ्यस्तं प्रवक्षते ॥ सप्तवर्णो मनुर्वीलः कुमारोऽष्टाक्षरः स्मृतः ८८ षोडशाक्षो यवाप्रौढश्चत्वारिंशद्विपिर्मनुः ।
 त्रिंशदक्षोऽश्वतुः षष्टिवर्णो मन्त्रोऽष्टाक्षरः ८९ चतुःशताक्षरश्चापि वृद्ध इत्यभिधीयते । नवाक्षरोऽधुवयुतो मनुर्निस्त्रिंशदक्षरितः ९०
 यस्यावसाने हृदयं शिरो मन्त्रश्च मध्यतः । शिखीवर्म च न स्यातां वो षट्फट्कार एव वा ९१ शिवशत्यर्णहीनो वा स निर्धो ज ३ तीरितः
 एषु स्थानेषु फट्कारः षोडशस्मिन् दृश्यते ९२ सप्तमन्त्रः सिद्धिहीनः स्यान्मन्दः पन्त्यसरो मनुः । कूट एकाक्षरो मन्त्रः स एवोक्तो निरंशकः
 ९३ द्विवर्णः सत्वहीनः स्याच्चतुर्वर्णश्च केकरः । षडक्षरो बीजहीनः सार्द्धं सप्ताक्षरो मनुः ९४ सार्द्धं द्वादशवर्णो वा धूमितः स तु निदि
 तः । सार्द्धं बीजत्रयस्तद्देकविंशतिवर्णकः ९५ विंशत्यर्णस्त्रिंशदक्षो यः स्यादालिङ्गितस्तु सः । द्वात्रिंशदक्षरो मन्त्रो मोहितः परिकी
 र्तितः ९६ चतुर्विंशतिवर्णो यः सप्तविंशतिवर्णकः । सुधातः स तु विज्ञेयश्चतुस्त्रिंशतिवर्णकः ९७ एकादशाक्षरो वापि पञ्चविंशतिव
 र्णकः । त्रयोविंशतिवर्णो वा मन्त्रो द्रुप उदाहृतः ९८ षट् विंशत्यक्षरो मन्त्रः षट्त्रिंशदक्षो कस्तथा त्रिंशदेको नववर्णो वा प्यंगहीनोऽभिधीय
 ते ९९ अष्टाविंशत्यक्षरो य एकत्रिंशदक्षोऽपि वा । अतिकूरः सकथितो निन्दितः सर्वकर्मसु १०० त्रिंशदक्षरको मन्त्रस्तत्र पञ्चविंशदक्षोऽपि वा
 अतिकूरः स गदितो निन्दितः सर्वकर्मसु ॥ १०१ जनचत्वारिंशदक्षः सप्तत्रिंशदक्षोऽपि वा कथयन्त्यतिरिक्तं तं मन्त्रं मन्त्रविशारदाः १०२
 चत्वारिंशदक्षश्च षष्टिवर्णो वदायते । तावत्संख्या निगदिता मन्त्राः सत्रीऽसंस्तकाः १०३ पञ्चषष्ठ्यक्षरा ये स्युर्मन्त्रास्ते शांतमान
 साः । एकोनशतपर्यन्तं पञ्चषष्ठ्यक्षरादितः १०४ ये मन्त्रास्ते निगदिताः स्यान्भ्रष्टाच्छपावधेः । त्रयोदशाक्षरा ये स्युर्मन्त्राः पञ्चदशा
 क्षराः १०५ विकलास्तेऽभिधीयन्ते शतं सार्द्धं शतं तथा । शतद्वयं द्विनवतिरेकहीना यवापि सा १०६ शतत्रयं यावत्संख्या निः
 स्नेहास्तेऽपि रितः ॥ चतुःशतान्यथारभ्य यावद्द्वयं सहस्रकं ॥ १०७ ॥ अतिवृद्धः स यो मेऽप्यपरित्याज्यः सदा बुधैः । सहस्राणां

सति दुष्टमंत्राणां दोषपगमनां त्रैराफलजनकत्वाभावकफलदोषपगमोपायमाह ॥ दोषदुष्टेत्यादिना ॥ स्वताराशिकोशानामनुकूलानभजेत्युक्तमात्रवर्ण

दीः गू.
१०

धिकामंत्रादंडकाभ्योडिताहयाः ॥ १०८ ॥ द्विसहस्राक्षरामंत्राः खंडशः शतधा कृताः ॥ ज्ञातव्यास्तोत्ररूपास्तैर्मंत्रा एते यथास्थिताः १०९
तथाविद्यास्तोत्रोद्भवामंत्रिभिः काम्यकर्मसु ॥ दोषानिमानविज्ञापयोर्मंत्रान्मजते जडः ११० ॥ सिद्धिर्न जायते तस्य कल्पकोटिशतैर
पि ॥ इत्यादिदोषदुष्टांस्तान्मंत्रानात्मनियोजयेत् १११ ॥ शोधयेद्बुद्धयवनो बद्धपायो निमुद्रया ॥ मंत्राणां दशकथ्यंते संस्काराः सिद्धिदायि
नः ११२ ॥ जननं जीवनं पश्चात्ताडनं बोधनं तथा ॥ अथाभिषेको विमलीकरणाय्यायने पुनः ११३ ॥ तर्पणं दीपनं गन्धिर्दशैतामंत्रसंस्क्रियाः ॥
मंत्राणां मातृकामध्यादुद्धारो जननं स्मृतं ११४ ॥ प्रणवं तस्मिन् कृत्वा मंत्रवर्णान् जयेत्सुधीः ॥ एतज्जीवनमित्याहुर्मंत्रतंत्रविशारदाः
११५ ॥ मंत्रवर्णान्समालिख्य ताडयेच्चंदनाभसा प्रत्येकं वायुना मंत्रीताडनं तदुदाहृतं ११६ ॥ विलिख्य मंत्रं तं मंत्री प्रसूतैः करवीरजैः
तन्मंत्राक्षरसंख्यातैर्हन्याद्यान्तेन बोधनं ११७ ॥ स्वतन्त्रोक्तविधानेन मंत्री मंत्रार्णसंख्यया ॥ अश्वत्थपल्लवैर्मंत्रमभिषिच्येद्दिशु
द्धये ११८ ॥ संचिंत्य मनसा मंत्रं ज्योतिर्मंत्रेण निर्द्देहेत् ॥ मंत्रे मलत्रयं मंत्री विमलीकरां त्विदम् ११९ ॥ तारं व्योमाग्निमनुष्यकृदं
डो ज्योतिर्मनुर्मतः ॥ कुशोदकेन जप्तेन प्रत्यर्णं प्रोक्षणां मनोः १२० ॥ तेन मंत्रेण विधिवदेतदाप्यायनं मतं ॥ मंत्रेण वारिणा मंत्रं
तर्पणां तर्पणां स्मृतं ॥ १२१ ॥ तारमापारमायोगे मनोर्दीपनमुच्यते ॥ जप्यमानस्य मंत्रस्य गोपनं त्वप्रकाशनं १२२ ॥ संस्काराद
शसंप्रोक्ताः सर्वमंत्रेषु गोपिताः ॥ पान्कृत्वा संप्रदायेन मंत्री वाञ्छितमश्नुते १२३ ॥ स्वताराशिकोशानामनुकूलानभजेन्मनुं ॥

अथैव नक्षत्राणामुत्पन्नत्वात् ॥ केभ्यः वर्णेभ्यः कस्य कस्य नक्षत्रस्योत्पत्तिरित्याशंक्य नक्षत्राणां वर्णविभागमाह ॥

राम.
१०

[illegible]

शा. ति.
टी. शू.
११

कर्मचक्रलेखनं तत्फलं चाह ॥ १३६ ॥ चतुस्त्रमिति । मंत्रजपस्थानं चाह । पुण्यक्षेत्रेत्यादिना । जपकालेनाहारनिषममाह ॥ भैक्ष्यमित्यादिना ॥ ४९ ॥ इति
 कोष्ठे कुक्षी उभे पादौ द्वे शिष्टे च कूर्मि रितं ॥ १३५ ॥ क्रमेणानेन विभजेन्मध्यस्थमपि भागतः । मुखस्योत्तमते सिद्धिकरस्यः स्वल्पजीवनः ॥ १३६ ॥
 उदासीनः कुक्षिसंस्थः पादस्योदुःखमाप्नुयात् ॥ पुच्छस्थः पीड्यमेमं वीर्यं धनोच्चाटनादिभिः ॥ १३७ ॥ कर्मचक्रमिदं प्रोक्तं मंत्राणां सिद्धिसा
 धनं ॥ पुण्यक्षेत्रं नदीतीर्थं गृहापर्वतमस्तकं ॥ १३८ ॥ तीर्थप्रदेशां सिंघूनां संगमाः पावनं वरं । उद्यानानि विविक्तानि विल्वमूलं तले गिरेः ॥ १३९ ॥
 देवतापतनं कूलं समुद्रस्य निजं गृहं । साधनेषु प्रशस्यंते स्थानान्येतानि मंत्रिणां ॥ १४० ॥ भैक्ष्यं हविष्यं शाकानि विहितानि फलपत्राणि । मूलं
 तं सत्पुण्यं वोत्पन्नो भक्ष्यायेतानि मंत्रिणां ॥ १४१ ॥ पुरुषार्थसमावाप्ते सत्सिष्यो गुरुमाश्रयेत् । मातृतः पितृतः शुद्धः शुद्धभावी जितेन्द्रि
 यः ॥ १४२ ॥ सर्वांगमानासारज्ञः सर्वशास्त्रार्थतत्त्वविदः । परोपकारनिरतो जपपूजादितत्परः ॥ १४३ ॥ अमोघवचनः शांतो वेदवेदार्थपारगः ।
 योगमार्गानुसंधायी देवताहृदयंगमः ॥ १४४ ॥ इत्यादिगुणसंपन्नो गुरुशगमसंमतः । शिष्यः कुलीनः शुद्धात्मा पुरुषार्थपरायणः ॥ १४५ ॥
 अधीतवेदकुशलो दूरमुक्तमनो भवः । हितैषी प्राणिनां नित्यमास्तिकस्त्यक्तनास्तिकः ॥ १४६ ॥ स्वधर्मनिरतो भक्त्या पितृमातृहितोद्यतः ।
 वाङ्मनः कोपवसुभिर्गुरुशुश्रूषरो रतः ॥ १४७ ॥ त्यक्ताभिमानो गुरुषु जातिविद्याधनादिभिः । गर्वाज्ञापालनार्थं हि प्राणव्यपरोद्यतः ॥
 १४८ ॥ विहृत्य च स्वकार्याणि गुरुकार्यरतः सदा ॥ दासवन्निवसेद्यस्तु गुरोर्भक्त्या सदा शिषुः ॥ १४९ ॥ कुर्वन्नाज्ञां दिवा रात्रौ गुरुभक्तिपराय
 णः । आज्ञाकारी गुरोः शिष्यो मनोवाक्कायकर्मभिः ॥ १५० ॥ यो भवेत्स तदा ग्राह्यो नेतरः शुभकांक्षया । मंत्रपूजा रहस्यानियोगोपपत्तिः सर्वदा ॥
 त्रिकालं यो नमस्कुर्यादागमाचारतत्त्वविदः स एव शिष्यः कर्तव्यो नेतरः स्वल्पजीवनः ॥ १५१ ॥ एतादृशगुरोपेतः शिष्यो भवति नापरः ।
 एकाब्दे न भवेद्योग्यो ब्राह्मणो ब्रह्मचर्यपः ॥ १५२ ॥ वैश्यो वर्णः स्त्रिभिः शूद्रश्चतुर्भिर्वत्सरे गुरोः । स शूद्रः परित्यात्यो दीक्षायागव्रतादि
 न गुरुशिष्यलक्षणा माह मातृतः पितृत इत्यादिना शिष्यस्य गुरुसेवाविधानमाह । एकाब्देत्यादिना ॥ १५४ ॥ इति गृह्यार्थदीपिकायां द्वितीयः पटलः ॥ ॥

राम.
११

॥ अथेदानीं दीक्षांगवासुपूजा मंडपकरां कुंडादि निर्माणं च यथावद्वक्तुं तृतीयपटलमारभ्यते ॥ ततो वक्ष्यामीत्यादिना ॥ तत्र प्रथमं वासुप्रकारः ॥ तत्पूजाप्र
ततो वक्ष्यामि दीक्षांगवासुयागपरः सरं ॥ कृतेन येन मंत्रो दीक्षायाः फलमश्नुते ॥ १॥ राक्षसं वासुनामानं हत्वा धिष्टाय तत्तज्जं ॥
स्थितास्त्रिपञ्चाशदेवास्तेभ्यः पूर्ववर्तिहरेत् ॥ २॥ वलिमराउलमेतेषां यथावदभिधीयते ॥ पूर्वापरापतं सूत्रं विन्यसेदुक्तमानतः ३
तन्मध्यं किञ्चिदालंब्य मत्स्योदौ परितो लिखेत् ॥ तयोर्मध्ये स्थितं सूत्रं विन्यसेदुक्षिणोत्तरं ॥ ४॥ द्वाभ्यां द्वाभ्यां तथा ग्राभ्यां कोरौष
मकरान् लिखेत् ॥ मत्स्यमध्ये स्थिता ग्राणि तत्र सूत्राणि पातयेत् ॥ ५॥ चतुरस्रं भवेत्तत्र चतुःकोष्टं समन्वितं ॥ तत्सु नर्विभजे न्मन्त्री
चतुःषष्टीपदं यथा ॥ ६॥ ईशानाद्रक्षसोपावद्यावदग्नेः प्रभंजतः ॥ एवं सूत्रद्वयं दद्यात्कर्णे सूत्रं समाहितः ॥ ७॥ ब्रह्मारां पूजयेदादौ
मध्ये कोष्टचतुष्टये ॥ दिक्चतुष्केषु पूर्वादियजे दार्यमनंतरं ८ विवसंतततो मित्रं महीधरमतः परं ॥ कोराद्धे कोष्टद्वंद्वेषु वह्या
दिपरितः पुनः ९ सावित्रं सवितारं च शक्रमिंद्रजयं पुनः ॥ रुद्रं रुद्रजयं विद्वानायं चाप्यापवत्सकं १० तत्कर्णे सूत्रोभयतः कोष्टद्वंद्वे
षु देशिकः ॥ शर्वगृहं चार्यमरांजं भकं पिलिपिच्छकं ॥ ११॥ चरकीचविदारीं च पूतनामर्चयेत्क्रमात् ॥ अर्चयेद्विष्णुं पूर्वोदिसाद्धी
द्यंतपदे धिमान् १२ ॥ अष्टावष्टौ विभागेन देवान् देशिकसत्तमः ॥ क्रमादीशानपर्जन्यजयंताः शक्रभास्करौ १३ सत्योरघं तरिक्षौ च
दिशि प्राच्यामवस्थिताः ॥ अग्निः पूषा च वितथो यमश्च गृहरक्षकः १४ गंधर्वो भृंगराजश्च मृगो दक्षिणादिगाताः ॥ निर्ऋतिर्देवैर्कारिकश्च सु
ग्रीववरुणौ तजः १५ ॥ उष्यदंता सुरौ शेषरोगौ प्रत्यक् दिशि स्थिताः ॥ वायुर्नागश्च मुख्यश्च सोमे भद्राद एव च ॥ १६॥ अर्गलाख्यो
वित्यदिती कुवेरस्य दिशि स्थिताः ॥ उक्तानामपि देवानां पदान्या पूर्वपंचभिः १७ रजोभिस्तेष्वथैतेभ्यः पापसान्नैर्वर्तिहरेत् ॥ अथ वा
सुवर्तिः प्रोक्तः सर्वस्मम्यत्समृद्धिदः १८ नक्षत्रराशिवा राणां मनुकूलेषु मेहनि ॥ ततो भूमितले शुद्धे नृणां गारविवर्जिते ॥ १९ ॥
कां च निगद्यते ॥ कृते रचना प्रकारः सरं कथयति ॥ १॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥ १४॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥

प्रागेवमंडलनिर्माणोत्पादिना॥मंडपरचनाप्रकारदर्शयति॥ततोभूतितालेत्पादिना॥त्यंकुरारोपणप्रकारंतमंडलरचनाप्रकारपरःसंरंक्षयामिप्रागेवेत्यादिनां
पुण्याहंवाचयित्वातुमंडपरचयेच्छुभं॥पंचभिःसप्तभिर्हस्तैर्नवभिर्वामितांतरं॥२०॥षोडशस्तंभसंपुतंचत्वारस्तंभमध्यगाः॥अष्टह
स्तसमुच्छ्रायःसंस्थाप्याद्वादशामितः॥२१॥यंचहस्तप्रमारास्तैर्विच्छिद्राक्षजवःशुभाः॥तत्पंचमोशंनिखनेनोदिन्यातंचवित्तमः
॥२२॥नारिकेलदलैर्वंशैःस्थापयेत्तत्समंततः॥द्वारेषुतोरणानिस्थःकमान्क्षीरमहीरुहां॥२३॥स्तंभोच्छ्रायःस्मृतस्तोषांसप्तहस्तैः
पृथक्पृथक्॥दशांगुलप्रमाणेनतत्परीणाहर्दरितः॥२४॥तिर्पक्वफलकमानस्यास्तंभानामद्भुमानतः॥शूलानिकल्पयेन्मध्ये
तोरणोहस्तमानतः॥२५॥दिक्षुध्वजान्निवध्रीपाल्लोकपालसमप्रभान्॥वितानदर्भमात्राद्यैरलंकुर्वीतमंडपं॥२६॥तत्त्रिभागमिते
स्तेत्रैःरत्निमात्रसमन्वितां॥चतुरस्त्रांततोवेदीमंडलायप्रकल्पयेत्॥२७॥प्रागेवदिक्षादिवसात्सप्तभिर्विदिवदिनैः॥सर्वमंगल
संपत्तयेविदध्यादंकुरार्पणं॥२८॥मंडपस्योत्तरेभागेशालांपूर्वापरायतां॥गूढांकुरीततःस्तस्यामंडलंरचयेत्सुधीः॥२९॥पंचह
स्तप्रमाणानिपंचसूत्राणिपातयेत्॥पूर्वापरायतान्येषामंतरंद्वादशांगुलं॥३०॥दक्षिणोत्तरसूत्राणिहृदेकादशार्पयेत्॥पदा
नितत्रजायंतेचत्वारिंशत्प्रमार्जयेत्॥३१॥पंत्यावीथीश्चतस्रोतश्चतुष्कोभयपार्श्वयोः॥वीथ्योद्वेचचतुष्कोष्टत्रयमत्रावशिष्यते॥३२
पदानिरंजयेत्तानिश्चेतपीतारुणासितैः॥रजोभिःश्यामलेनाथवीथीरपूर्वयेत्सुधीः॥३३॥पात्राणित्रिविधान्याहुंस्कुरार्पणकर्मसु॥पा
लिकाःपंचमुख्यश्चशरावाश्चतुःकमान्॥३४॥प्रोक्ताःस्युस्सर्वतंत्रैर्हरिब्रह्मशिवात्मकाः॥एषामुच्छ्रायउन्नेयःषोडशद्वादशाष्टभिः
३५॥अंगुलैःक्रमशस्तानिभुभान्यावेष्टयंततुना॥प्रक्षाल्येदशिकस्तोषपदेष्टाहितशालिषु॥३६॥सुगंधिदर्भकूर्चेषुपश्चिमादिनिवेशये
त्॥करीषवालुकामृद्भिस्तानिपात्राणिपूरयेत्॥३७॥सुधावीजेनबीजानिदुग्धैःप्रक्षाल्यतंचवित्॥मूलमंत्राभिजपानिपंचघोषपरःस
कुरपात्रनामान्याह॥पालिकेति॥सुधावीजंकारः॥आढकः॥ओभमाषायां॥कुंडसु॥कुज्या॥कान्यकुब्जभाषायां॥अरहरा॥निष्पावा॥उडूभाषायांमनुज

कान्यकुब्जभाषायां। वलाकुलत्या। आं प्रभाषायां कोलुत्ता। मांषांतरेकुलधी। कंकुचं प्रभाषायां। इतरभाषायां कंकुनी। कंरभाषायां भृष्टयवाः। पूर्वदिक्मेराकुं गतां स्वना
प्रकारमाहा हस्तमात्रमित्यादिना॥ हस्तलक्षणा माहा॥ चतुर्विंशतीति॥ अंगुलीलक्षणा माहा॥ कर्तुरिति॥ मतांतरमाहा॥ यवानामिति॥ चतुरस्त्रीकृतक्षेत्रं पञ्चधा विभजेधुना
आशीर्वाग्भिर्द्विजातीनां मंगलाचारपूर्वकं। निर्वपेतेषु पात्रेषु देशिको यतमानसः॥ ३९॥ शालिण्या माढकी मुद्गतिल निष्पावसर्षपाः। कु
लत्यकं गुमाषाश्च बीजान्यं कुरकर्मणि ४० हरिद्राद्विः समभ्युक्ष्य वस्त्रे रच्छाद्य देशिकः। वलिं त्रिविधपात्राणां दिक्षु पूर्वादि तोहरेत्॥
प्रगावाद्येन मोते श्वरात्रौ रात्री शतामभिः॥ भूतानि पितरो यक्षानागा व्रह्मा शिवो हरिः ४१ समाना मपिरात्रीणां देवताः समुदीरिताः। भूते
भ्यः स्युर्लाजतिल हरिद्रादधिसक्तवः॥ ४२ सान्नाः पितृभ्यः सतिला संडुला परिकीर्तिताः। करं भला जायसे भ्यो नास्कि लोदकान्विते ४४
सक्तपिष्टं च नागेभ्यो ब्रह्मरोपं काजाक्षताः॥ सा पूषमन्नं शर्वाय विष्मवे च गुडौदनं ४५ ततो लोके श्वरेभ्यो पिवितरे दिधि च हलिं दीक्षापाम
भिषकेषु न ववेश्म प्रवेशने ४६ उत्सवेषु च संपत्ये विद्या दं कुरा पणाम॥ प्राक्प्रोक्ते मंडपे विद्या न्वेदिका पावहि स्त्रिधा ४७ क्षेत्रं विभज्य मध्यां
शे पूर्वादि परिकल्पयेत्॥ अष्टास्वाशा सुकुंडा निरम्या काराण्यनुकमात् ४८ चतुरस्त्रं यो निमर्द्धं चंद्रं च संवर्तते लघुस्त्रं यं काजाकारमश
स्त्रं तानि नामतः ४९ आचार्यकुंडं मध्ये स्याद्दौरी पतिमहेंद्रयोः। हस्तमासमितां भूमिं पूर्ववत्परिकल्पयेत् ५० समं तात्कुंडं मेते तस्या चतुरस्त्रं
शुभावहं॥ चतुर्विंशत्यंगुलाढ्यं हस्तं तत्र विदो विदुः ५१ कर्तुं देशिराहस्तस्य मध्यमांगुलि पर्वराः। मध्यस्य दीर्घमातेन मानं कुलमुदी
रितं ५२ यवानामष्टभिः कृत्वा मानांगुलमुदीरितं॥ चतुरस्त्रीकृतक्षेत्रं पञ्चधा विभजेत्सुधीः ५३ न्यसेत्पुरस्तादेकांशं कोणार्द्धं प्रमाणा
तः। भ्रामयेत्कोराघानेन तथा न्यदपि मंत्रवित् ५४ सूत्रं युग्मं ततो दद्यात्कुंडं यो निनिभं भवेत्॥ चतुरस्त्रीकृतक्षेत्रं दशधा विभजेत्पुनः ५५ ए
कमेकं त्यजेदंशं सुधु ऊर्ध्वं चतुर्वित्। ज्यासूत्रं पातयेद्यतन्मानाद्भ्रामयेत्ततः ५६ ॥ ९९ तस्य पुरस्तात्कोणार्द्धं मानतः एकमंशं लघयेत्ततः पश्चि
मरेखामध्यादा रेख्यतकोणपर्यंतमुत्तरतो दक्षिणपर्यंतं भ्रामयेदुभयतः। ततो भ्रामिति सूत्रदयाग्रमारभ्य पूर्वलांकुन पर्यंतं दक्षिणोत्तरं तत्सूत्रद्वयं दद्यात्। ततो यो निनि
भं कुंडं रम्यं भवति चतुरस्त्रीकृतक्षेत्रं दशधा विभजेत्सुधीः ऊर्ध्वं कमेरौ कमंशं त्यक्त्वा पुरतो ज्यासूत्रं क्षेत्रं संदिग्धं पातयित्वा क्षेत्रप्रमाणादधिकं तदग्रपर्यंतं पश्चिमकोराः

॥ चतुरभ्यदक्षिणोत्तरं तत्सूत्रद्वयं भ्रामयेत् ५६ ॥

ततो ह्ये चंद्रनिभं कुंडं भवेत् ॥ चतुर्धा विभक्ते क्षेत्रे पश्चिम कोणादुपार्श्वयोर्विभक्तं चतुर्भागमध्ये एवमेकं भागं यावत्तावत् लांबयेत् ॥ एकमेकं मयतोपिलांबयेत् ॥ तस्या
पश्चिमलांबनपर्यंतं सूत्रद्वयं कुर्यात् ॥ पश्चिमलांबनद्वयवर्द्धयेत् ॥ एवं कृते रम्यं त्रिकोणं कुंडं भवेत् ॥ अष्टादशधा विभक्ते क्षेत्रे वहिः शतं दिशुः ॥ एकमेकं मंशं लांबयेत्
अर्द्धे चंद्रनिभं कुंडं रमणीयमिदं भवेत् ॥ चतुर्धा भेदिते क्षेत्रे न्यसेदुभयपार्श्वयोः ॥ ५० ॥ एकैकं मंशं तन्मानादग्रतो लांबयेत् ॥ सूत्रयुग्मं
ततः कुर्यात् न्यसेत् कुंडमुदाहृतं ॥ ५० ॥ अष्टादशं क्षेत्रे च न्यसेदेकं वाहिर्बुधः ॥ भ्रामयेत् तेन मानेन नवर्तुलं कुराडमनुत्तमं ५१ ॥ अष्टधा विभजेत् क्षेत्रं
मध्यसूत्रस्य पार्श्वयोः ॥ भागं न्यसेदेकं कर्माणां तेन मध्यतः ॥ ६० ॥ कुर्यात् पार्श्वद्वये मत्स्यचतुर्धा तत्र विजितमः सूत्रवद्धं ततो दद्यात् षड्
सं कुंडमुत्तमं ६१ ॥ चतुरस्त्रीकृतं क्षेत्रं विभज्याष्टादशं शतः ॥ एकं भागं वहिर्न्यस्य भ्रामयेत् तेन नवर्तुलं ६२ ॥ वृत्तानि कारिकादीनां वहिः स्त्रीणि
प्रकल्पयेत् ॥ पद्मकुंडमिति प्रोक्तं विलोचनमनोहरं ६३ ॥ पूर्ववद्धिभजेत् क्षेत्रं चतुर्विंशति भागतः ॥ एकं भागं वहिर्न्यस्य चतुरस्रं प्रकल्पये
त् ६४ ॥ अंतस्य चतुरस्रस्य कोणादूर्ध्वप्रमाणातः ॥ वात्यस्य चतुरस्रस्य कोणाभ्यां परिकल्पयेत् ६५ ॥ दिशं प्रतियथान्यायमष्टौ सूत्राणि पा
तयेत् ॥ अष्टासं कुंडमेतद्विदितं त्रिविद्धिरुदाहृतं ६६ ॥ यावत् कुंडस्य विस्तारः खननं तावदीरितं कुंडानां यादृशं रूपं मेखलानां च तादृशं ६७
कुंडानां मेखलास्त्रिषोऽष्टौ मात्रेण ताः कर्माता उत्सेधाया मतो ज्ञेया चोकांर्द्धा गुल्लसंमिताः ६८ ॥ अरत्निमात्रे कुंडे सुस्तास्त्रिचोकां गुला
मिकाः ॥ एकहस्तमिते कुंडे वेदाग्निनयनां गुलाः ६९ ॥ मेखलानां भवेदंतः परितो नेमिरंगुलात् ॥ एकहस्तस्य कुंडस्य वर्द्धयेत् क्रमात् सुधीः
७० ॥ दशहस्तांतमन्येषां अर्द्धां गुल्लचशात् पृथक् ॥ कुंडे द्विहस्ते तां ज्ञेयां रसवेदगुणां गुलाः ७१ ॥ चतुर्हस्ते षड् कुंडेषु च सुतर्कयुगां गुलाः ॥ कुंडे
रसकरेताः स्युर्दशाष्टत्वं गुलान्विताः ७२ ॥ ॥ तद्भ्रामयेत् तेन मानेन नवर्तुलं कुंडमुत्तमं भवेत् ॥ अष्टधा विभक्ते क्षेत्रे मध्यसूत्रस्य दक्षिणार्धे पश्चि
मपार्श्वयोरेकं लांबयेत् ॥ क्षेत्रादुहिः पूर्वपश्चिमसूत्रद्वयमध्ये पिएकमेकं मंशं न्यसेत् ॥ पूर्वलांबनमध्यसूत्रपार्श्वपूर्वलांबनपर्यंतं दक्षिणतः तस्यैवोत्तरतः
॥ पूर्वलांबनपर्यंतं सूत्रद्वयं कुर्यात् ॥ तथैव पश्चिमएव लांबनीयं ॥ उत्तरतो मध्यसूत्रलांबनपर्यंतं तस्यैव दक्षिणतः पश्चिमलांबनपर्यंतं सूत्रद्वयं दद्यात् ॥ ॥

स्यलादारभ्येति॥ तृतीये खलं संदश्यमू मिमारभ्येति यावत्॥ नालं योन्या धारं मृगमयं पूर्य कारं कल्पयेत्॥ सरं भ्रकं मेखला कलसं ध्योपरि स्तराणां रंध्रे

स्यलादारभ्य नालं स्याद्योन्या मध्यं सरं भ्रकं ॥ नार्पयेत्कुंडको रोषु योनितांतं त्रवित्तमः ॥ ७८ ॥ कुंडानां कल्पयेदंतर्ना
भिमं बुजसन्निभां ॥ तत्तत्कुंडानुरूपं वामानमस्य निगच्छते ॥ ७९ ॥ मुष्परत्येकहस्तानां नाभिरुत्सेधतारतः ॥ द्वित्रि
वेदांगलोपेता कुंडेषु न्येषु वर्द्धयेत् ॥ ८० ॥ यवद्वयक्रमेणैव नाभिं पृथग्द्वारधीः ॥ योनि कुंडे योनि मज्ज कुंडे नाभिं विवर्त्त
येत् ॥ ८१ ॥ नाभि क्षेत्रं त्रिधा भित्वा मध्ये कुर्वीत कर्णिकां ॥ वहिरंशद्वये नाभौ पत्राणि परिकल्पयेत् ॥ ८२ ॥ मुष्टिमात्रमितं
कुंडं शतार्द्धं सप्तचक्षते ॥ शतहोमे रत्निमात्रं हस्तमात्रं सहस्रके ॥ ८३ ॥ द्विहस्तमस्य ते लक्षे चतुर्हस्तमुदीरितं ॥ दशलक्षे
तु षट्हस्तं कोट्या मष्टकरं स्मृतम् ॥ ८४ ॥ एकहस्तमितं कुंडं लक्षमेकं विधीयते ॥ लक्षाणां दशकं यावत्तावद्धस्ते न वर्द्ध
येत् ॥ ८५ ॥ दशहस्तमितं कुंडं कोटिहोमे विधीयते ॥ सर्वसिद्धिकरं कुंडं चतुरस्त्रमुदाहृतम् ८६ पुत्रप्रदं योनि कुंडमर्द्ध
द्वाभं शुभप्रदम् ॥ शत्रुक्षयकरं त्र्यस्रं वर्तलं शांतिकर्मणि ॥ ८७ ॥

८८

कल्पयेत् ॥ शास्त्रोक्तविधिनावश्यमाराप्रकारेणात
मेव प्रकारं दर्शयति ॥ पद्मक्षेत्रस्येति ॥ संधिसंस्थानि पदानि त्रीणीति ॥ पंकजस्या नष्टं त्रिशत्यदमध्यकोरा निहितानि त्रीणि ॥

छेदमारणयोः कुंडं षडसं पद्मसन्निभं। वृष्टिदं रोगशमनं कुंडमष्टसमीरितं। ८८। विप्राणां चतुरस्रं स्याद्वाक्तां वर्जलमिष्यते। वैश्यानां
 मर्द्धचंद्राभं शूद्राणां त्र्यसमीरितं। ८९। चतुरस्रं तु सर्वेषां केचिदिच्छेदितं त्रिकाः। कुंडरूपं तु जानीयात्परमं प्रकृतेर्वपुः ९०। प्राच्यां शिरः स
 मारव्यातं वाहदक्षिणसौम्ययोः। उदरं कुंडमित्युक्तं योतिः पादौ तु पश्चिमे ९१। नित्यं नैमित्तिकं काम्यं स्युः डिले वा समाचरेत्। हस्तमात्रेण
 तत्कुर्याद्वालुकाभिः सुशोभनं ९२। अंगुलोत्सेधसंयुक्तं चतुरस्रं समंततः। एवं प्रोक्तानि कुंडानि कथ्यते सुकसुवौततः। ९३। प्रकल्पयेत्तु
 वंशमोवस्यमारो नववर्त्मना। श्रीपत्तिं शिंशपाक्षीरशाखिष्वेकमप्यंगुलं ९४। गृहीत्वा विभजेद्दक्षमात्रं षट्त्रिंशतापनः। विंशत्यंशे भवेद्
 डो विदिस्त्रैरष्टभिर्भवेत् ९५। एकांशेन मितः कंठः सप्तभागमितं मुखं वेदिमध्ये शेन विस्तारः कंठस्य परिकीर्तितः ९६। अग्रं कंठसमानं स्यात्सुरेव
 मार्गं प्रकल्पयेत्। कनिष्ठांगुलिमानेन सर्पिषो निर्गमाय च ९७। वेदिमध्ये विधातव्या भागे नैकेन कर्णिका। विदधीत वहिस्तस्या एकोशेना
 भियं कजं ९८। तस्य स्वातंत्र्यमिभिर्भागे र्वतमर्द्धांशतो भवेत्। अंशे नैकेन परितो दलानि परिकल्पयेत् ९९। मेखला मुखवेद्योः स्यात्परितो
 र्द्धांशमानतः। दंडमूलाग्रयोः कुंभोग्रावेदांगुलैः क्रमात् १००। अंजोऽप्यगमं शीः स्याद्दंडस्यानाह ररितं। षड्विंशंशैः पृष्ठभागे वेद्याः कूर्माक
 तिर्भवेत् १०१। हंसस्य वाहस्तिनो वापो त्रिणो वा मुखं लिखेत्। मुखस्य पृष्ठभागे स्याः संप्रोक्तं लक्षणां स्तुचः १०२। स्कन्धश्चतुर्विंशतिभि
 र्भागै रार्चयेत्सुवम्। द्वाविंशत्या दंडमानमंशै रेतस्य कीर्तितं १०३। चतुर्भि रंशै रानाहः कर्पाज्यग्राहताच्छिरः। अंशद्वयेन निखनेत्यं
 के मृगपर्दाकृतिं १०४। दंडमूलाग्रयोर्गोडी भवेत्कंकराभूषिता। सुवस्य विधिराख्यातः कथ्यते मंडलान्यथ १०५। चतुरस्रे चतुर्को
 ष्टे कर्णसूत्रं समन्विते ॥ चतुर्थं पिचुको ष्टे षकोरा सूत्रं चतुष्टयं १०६। मध्ये मध्ये यथा मत्स्या भवेयः पातयेत्तथा ॥ पूर्वापरायते द्वे द्वे मंजो
 याम्योत्तरायते १०७। पातयेतेषु मत्स्येषु संप्रसूत्रं चतुष्टयं ॥ पूर्ववत्कोराको ष्टे प्रकर्णी सुत्राणि पातयेत् ॥ १०८ ॥ ॥

शाति तदुद्धतेषु मत्स्येषु दद्यात्सूत्रचतुष्टयम् । ततः कोष्ठेषु मत्स्याः सुसोषु सूत्राणि पातयेत् १०९ पावच्छतद्वयं मंत्रीषट्पंचाशत्यन्यपि । ता
 दी गू वते नैव विधिनान्न सूत्राणि पातयेत् ॥ ११० ॥ षट्त्रिंशतापदैर्मध्ये लिखेत्यर्धसलक्षरां । वहिः पंक्त्या भवेत्पीठं पंक्तिषु गेन वीथिका १११
 १५ द्धारशोभां पशोमाढ्यान् शिष्टाभ्यां परिकल्पयेत् । शास्त्रोक्तविधिना मंत्रीततः पद्मं समालिखेत् ११२ पद्मक्षेत्रस्य संत्यज्य द्वादशं संव
 हिः सुधीः । तन्मध्यं विभजे मंत्रीस्त्रिभिः समरिभागतः ११३ । आद्यस्यात्कर्णिकास्थानं केशराणां द्वितीयकं । तृतीयं तत्र पत्राणां मुक्तं शोवद
 लाग्रकं ११४ वात्यवृतांतरालस्य स्थानं यद्विधिना सुधीः । निधाय केसरग्रेषु परितोर्द्धनिशकरान् ११५ लिखित्वा संधिं संस्थानितं न सूत्राणि पात
 येत् ॥ दलाग्राणां च यन्मानं तन्मानाद्भुजमालिखेत् ११६ तदंतरालतन्मध्यसूत्रस्योभयतः सुधीः । आलिखेद्वात्यहस्ते नदलाग्राणि समंततः
 ॥ ११७ ॥ दलमूलेषु पुगशः केशराणि प्रकल्पयेत् । एतत्साधारणं प्रोक्तं पंक्तजंतं तत्र वेदिभिः ११८ । पदानि त्रीणि पीठार्थं पीठकोणे प्रमार्जयेत् ॥
 अवशिष्टपदैर्विद्वान्गात्राणि परिकल्पयेत् ११९ । पदानि वीथिसंस्थानि मार्जयेत्पुंस्त्यभेदतः । दिशु द्धाराणि रचयेद्द्विचतुष्कोष्ठ
 कैस्ततः १२० पदैस्त्रिभिरेकेन शोभास्युर्द्वारपार्श्वयोः । उपशोभास्युरेकेन त्रिभिः कोष्ठैरनंतरम् ॥ अवशिष्टैः पदैः षड्भिः कीसानां स्या
 चतुष्टयं ॥ रंजयेत्पंचभिर्वर्णैर्मंडलं तन्मनोहरं १२१ पीतं हरिद्राचूर्णं स्यात्सितं तंडुलसंभवं ॥ कुसुंभचूर्णं मरुतां कृष्णं दग्धं पुलाकजं १
 २२ विल्वादिपुत्रदंश्याममित्युक्तं पंचवर्णकं ॥ अंगुलोत्सेधविस्तारः सीमारेखाः सितां शुभाः १२४ ॥ कर्णिकां पीतवर्णं न केसरारण्यरुणो
 न च । शुभ्रवर्णं न पत्राणि तत्संधिः श्यामलेन च ॥ १२५ ॥ रजसारं रंजयेन्मंत्रीपद्मापीतैव कर्णिका ॥ केसरः पीतवर्णात्ताः अरुणानि दल
 निच ॥ १२६ ॥ संधयः कृष्णवर्णाः स्युः पीतेनाप्यसितेन वा ॥ रंजयेत्पीठगर्भाणि पादाः स्युररुणा प्रभाः १२७ । गात्राणि तस्य शुक्लानि वीथी
 पुचचतस्रः ॥ आलिखेत्कल्पलतिकादलपुष्पफलान्विता ॥ १२८ ॥ वर्णैर्नानाविधैश्चित्रैः सर्वदृष्टिमनोहराः ॥ ॥

अवशिष्टचतुर्कोणांतरालपदानि पीठगात्राणि द्विचतुर्कोणैः क्रमेणाभ्यंतरवात्यपंक्तिकोशानीत्यर्थः ॥ विभिरभ्यंतरेरेकेन वहिः न केन विभिरभ्यंतरं स्वा

द्वाराणि श्वेतवर्णानि शोभा रक्ताः समीरिताः ॥ १२९ ॥ उपशोभाः पीतवर्णाः कोणान्यसितभांसि च ॥ तिस्रो रेखा वहिः कुर्यात्सितर
क्तासितः क्रमात् १३० ॥ मंडलं सर्वतो भद्रमेतत्साधारणं मतं ॥ चतुरस्रां भुवं भित्तादिभ्यो द्वादशधा सुधीः १३१ ॥ पातयेत्तत्र
सूत्राणि कोशानां दृश्यते शतं ॥ चतुश्चत्वारिंशदाढ्यं पश्चात्पट्टं त्रिंशतां बुजं ॥ १३२ ॥ कोष्ठैः प्रकल्पयेत्पीठं पंक्त्या नैवान्न वीथि
का ॥ द्वारशोभे यथा पूर्वमुपशोभान दृश्यते १३३ ॥ अवशिष्टैः पदैः कुर्यात्पट्टिः कोणानितं च वित् ॥ विदध्यात्पूर्ववच्छेषमेवं वा
मंडलं शुभं १३४ ॥ चतुरस्रे चतुःषष्टिपदान्यारचयेत्सुधीः ॥ पदैश्चतुर्भिः पद्मं स्यान्मध्ये तत्परितः पुनः १३५ ॥ वीथीश्चतस्रः कुर्वीत मं
उलां तावसानिकादिगातेषु चतुष्केषु पंकजानि समालिखेत् १३६ ॥ विदिगात्तचतुःष्कानि भित्ताषोडशधा सुधीः ॥ मार्जयेत्स्वस्तिका
कारान् श्वेतपीतारुणासितैः १३७ ॥ रजोभिः पूरयेत्तानि स्वस्तिकानि शिवादितः ॥ प्राक्प्रोक्ते नैव मार्गेण शेषमन्यत्समापयेत् १३८
नवनाभं मिदं प्रोक्तं मंडलं सर्वसिद्धिदं ॥ पंचाब्जमंडलं प्रोक्तमेतत्स्वस्तिकवर्जितं ॥ १३९ ॥ दीक्षायां देवपूजार्थं मंडलानां च
तुष्टपम् ॥ सर्वतंत्राजसारेण प्रोक्तं सर्वसमृद्धिदम् ॥ १४० ॥ इति श्रीशारदातिलके तृतीयः पटलः ॥ ३ ॥ ॥

ह्यपोर्वर्णानां त्रयमियममाह हरिरुद्रेत्यादिना स्पष्टमपरम् ॥ १४० ॥ इति गृह्यार्थदीपिकायां तृतीयः पटलः ॥ ३ ॥ श्री ॥ श्री ॥

इदानीं दीक्षाप्रकर्षं वक्तुमाश्रम्यते ॥ अथेति दीक्षाशब्दार्थमाह ॥ ज्ञानमित्यादिना ॥ प्रथमं क्रियादीक्षां निरूपयति ॥ देशिकेत्यादिना ॥ दर्भमुष्टिना तद्विकरणे कर्त्तुं
 अथ दीक्षां प्रवक्ष्यामि मंत्रिणां हितकाम्यया ॥ विना तपानलभ्येत सर्वमंत्रफलं यतः १ ॥ दिव्यं ज्ञानं यतो दद्यात्तु र्योत्यापस्य संक्षयः त
 स्मादिति संप्रोक्तं ॥ देशिकैस्तत्र वेदिभिः २ ॥ चतुर्विधा सा संदिष्टा क्रियावत्यादिभेदतः ॥ क्रियावती वर्णमयी कलात्मा वेधमप्यपि ३ ॥ ताः
 क्रमेणैव कथ्यन्ते तत्रे स्मिन्संपदावहाः ॥ देशिको विधिवत्स्नात्वा कृत्वा पौर्वाहिकी क्रियाः ॥ ४ ॥ यायादलं कृतो मौनी यागार्थं यागमंडपं
 आचम्य विधिना तत्र सामान्यार्घ्यविधाय च ५ ॥ द्वारमस्त्रां वृभिः प्रोक्ष्य द्वारपूजां समाचरेत् ॥ ऊर्ध्वोर्ध्वं वस्त्रं केविघ्नं महालक्ष्मीं सरस्वतीं
 ॥ दाततो दक्षिणां स्वायां विघ्नं क्षेत्रेशमंततः गतपोः पार्श्वगतं गंगायमुने पुष्पवारिभिः ७ ॥ देहल्यामर्चयेदस्त्रं प्रतिद्वारमिति क्रमा
 त् अनंतरं देशिकेन्द्रो दिव्यदृष्ट्यवलोकनात् ८ ॥ दिव्यानुत्सारयेद्दिग्गान् स्वार्द्धिश्चांतरिक्षगान् ॥ पार्थिवांते स्त्रिभिर्भौमानि तिवि
 घ्नोन्निवारयेत् ९ ॥ किंचित्स्पृशन्वामशाखां देहलीलं घयेद्गुरुः ॥ अंगं संकोचयन्तः प्रविशेदक्षिणां धिरा १० ॥ नैर्ऋत्यां दिशि वा
 स्त्रीशान्त्रहारां च समर्चयेत् ॥ पंचगव्यार्घ्यतोयाभ्यां प्रोक्षयेद्यागमंडपं ११ ॥ चतुःपथान्तं तच्छुद्धिं विदध्याद्दीक्षिणादिना ॥ वीक्षणं
 मूलमंत्रेण शारेण प्रोक्षणं मंतं १२ ॥ तेनैवाताडनं दर्भैर्वर्मणाभ्युक्षणां मंतं ॥ चंदनागरुकाधूरैर्धूपयेदंतरं सुधीः १३ ॥ विकिरान्त्रि
 किरेतत्र समजमं च्छुराणां वना ॥ लाजाचन्दनसिद्धार्थभस्मदूर्वाकुशाक्षताः ॥ १४ ॥ विकिराश्रितिसंदिष्टाः सर्वविघ्नोपनाशनाः ॥
 अस्त्रजपेन दर्भाणां मुष्टिना मार्जयेच्छतान् ॥ १५ ॥ ईशस्य दिशि वर्द्धन्या आसनाय प्रकल्पयेत् ॥ पुण्याहं वाचयित्वा तत्राह्वय
 न्यरितोष्य च ॥ १६ ॥ उक्तं पुमंडलेषु कं वेदिकायां समालिखेत् ॥ विशेषं नृदासने मंत्रीप्राञ्जुरो वाप्युदञ्जुस्वः १७ ॥
 शं उदग्दिशि पर्जन्यासनाय स्थापयेत् ॥ वर्धनीनामश्वदेवतामध्ये परतः परितः वामदक्षिणातः यानि वामदक्षिणांतमेव भूतशुद्धिप्रकारं दर्शयति ॥

सुषुम्णोत्पादिना ॥ परमात्मनि द्वादशान्ते स्थिते चिन्मंत्रेण सोहमिति परमात्ममंत्रेण कारणेन परमात्मनीति संबंधः ॥ व्युत्क्रमेणोति ॥ आकाशवाय्वग्निजलपृथिवि
 वृद्धपद्मासनोमौनीसमाहितजितेन्द्रियः ॥ स्यापपेदक्षिरोभागे पूजाद्रव्याणि देशिकः ॥ १८ ॥ सुवासितो वसुसंपूर्णसव्ये कुंभं सुशोभनं
 प्रक्षालनापकरणोः पश्चात्पात्रं निवेशयेत् ॥ १९ ॥ घृतप्रज्वालितान्दीपान् स्यापपेत्परितः शुभान् ॥ दर्पणं चामरं च तालचक्रं
 मनोहरं ॥ मंगलांकुरपात्राणि स्यापपेदिषु देशिकः ॥ कृतांजलिपुटो भूत्वा वामदक्षिणार्धयोः २१ नत्वा गुरुतारो शानं भूतश्च
 द्विसमाचरेत् ॥ करशुद्धिं समासाद्य पश्चात्तालत्रयं ततः ॥ २२ ॥ ऊर्ध्वं ह्रस्वमंत्रेण दिग्बन्धमपि देशिकः ॥ तेन संजनिते तेजो रक्षां कु
 र्यात्समंततः ॥ २३ ॥ सुषुम्णा वर्त्मनात्मानं परमात्मनियोजयेत् ॥ योगयुक्तेन विधिना चिन्मंत्रेण समाहितः ॥ २४ ॥ कारुण्यं सर्वभूतानां तत्त्वा
 न्यपि चिंतयेत् ॥ बीजभावेन लीनानि व्युत्क्रमात् परमात्मनि ॥ २५ ॥ ततः संशोषयेद्देहं वायुबोजेन वा पुना ॥ वह्निवीजेन तेनैव संदहे
 त्स कलांतं ॥ २६ ॥ विस्लेषयेत्तदा दोषान् शृतेनां शृतां भसा ॥ आद्या व्याघ्रावयेद्देहमापादतलमस्तकं ॥ २७ ॥ आत्मलीनानि तत्त्वानि
 स्वस्थानं प्रापयेत्तदा ॥ आत्मानं हृदयो भोजमानयेत्परमात्मनः ॥ २८ ॥ मनुना हंसदेवस्य कुर्यात्प्रासादिकं ततः ऋषिं च देवता
 नित्यसेनं च स्यमंत्रं वित् ॥ २९ ॥ आत्मनो मूर्ध्नि वदने हृदये च यथा क्रमात् ॥ विधाय मूलमंत्रेण प्राणायामं यथाविधि ३० ॥ विदध्या
 मातृकायां संमंत्रन्यासमनंतरं ॥ अंगुष्ठादिषु गुलीषु न्यसेदंगैः सजातिभिः ॥ अस्रंततलयोर्न्यस्य कुर्यात्तालत्रयादिकं ॥ दिश
 स्तेनैव वक्षीयाच्छाटिकाभिः समाहितः ॥ ३१ ॥ हृदयादिषु विन्यसेदंगमंत्रांस्ततः सुधीः ॥ हृदयाय नमः पूर्वं शिरसे वह्निवत्तथा ॥ शि
 खापेव षडित्युक्तं कवचाय हमी रितं ॥ नेत्रत्रयाय वौषट्स्यादस्त्राय फडितिक्रमात् ॥ ३४ ॥ षंडंगमंत्रानि युक्ता न्यडंगेषु नियोजयेत् ॥

व्याशेनां व्युत्क्रमेण यथा ॥ पृथिवीजले जलमग्नौ इत्येवं प्रकारेण देहं शोषयेत् ॥ केन प्रकारेण नाभिमंडलं संस्थितं वायुवायुं वीजेन प्रकारेणोच्यते ॥ तेन वायुना दे

हंसं शोषितं ध्यायेदित्यर्थः ॥

शा. ति. तेनैवेति ॥ वह्निर्वीजेनेति यावत् ॥ विशेषयेत् ॥ अमृतेनामृतवीजेन वकारेणा मृतां भसावका रत्साधितां भसादा दशां तस्थित परमात्मनिलीनानि ॥ तस्मादेव लीनजी
 शी. गू. वात्मानं हंसदेवस्य जीवस्य हंस इति मंत्रेण जातिभिश्चतुर्थी विभक्तिभिः सहितैश्छोटिकाभिः नाराचमुद्राभिः ॥ सर्वत्रैव मेव घडंगानीत्याह ॥ पंचांगानीति सेवैव
 १७ पंचांगानि मनोर्धस्य तत्र नेत्रमनुत्यजेत् ॥ ३५ ॥ अंगहीनस्य मंत्रस्य खेनैवांगानि कल्पयेत् ॥ तत्तत्कल्योक्तविधिनान्यासानन्यान्समा
 चरेत् ॥ ३६ ॥ कल्पयेत्तात्मनो देहे पीठं धर्मादिभिः क्रमात् ॥ असौ रुग्णमयोर्विद्वान्प्रादक्षिण्येन देशिकः ॥ ३७ ॥ धर्मज्ञानं च वैराग्य
 मैश्वर्यं न्यसतु क्रमात् ॥ मुखपार्श्वनाभिपार्श्वधर्मादींश्च प्रकल्पयेत् ॥ ३८ ॥ धर्मादयः स्मृताः पादाः पीठागात्राणि चापरे ॥ अनं
 तं हृदये पद्ममस्मिन्सूर्ये दुपावकात् ॥ ३९ ॥ एष स्वस्वकलान्यस्येन्नामाद्यक्षरपूर्विकाः ॥ सत्त्वादींस्त्रीनृणां न्यस्येत्तथैवात्र गुरु
 तमः ॥ ४० ॥ आत्मानं मंतरात्मानं परमात्मानं मन्त्रतु ॥ ज्ञानात्मानं प्रविन्यस्य न्यसेत्पीठं मनुं ततः ॥ ४१ ॥ एवं देहमप्येपीठे चिंतयेद्विष्ट
 देवतां ॥ मुद्राः प्रदर्श्य विधिवदर्थं स्थापनमाचरेत् ॥ ४२ ॥ शंखमस्त्रां वुनाप्रोक्ष्य वामतो वह्निमंडले ॥ साधारं स्थापयेद्विद्वानविद्व
 च्युतसुधामयैः ॥ ४३ ॥ तोयैः सुगंधिषुष्पाद्यैः पूरयेत्तं यथा विधि ॥ आधारं यावत् शंखं सूर्यं तोयं सुधामयं ॥ ४४ ॥ स्मरेद्वत्सुर्कं च
 क्षराणां कलास्तास्तेष्वनु क्रमात् ॥ मूलमंत्रं जपेत्स्यष्टान्यसेत्तस्यांगमंगवितु ॥ ४५ ॥ हन्मंत्रेणाभिसंपूज्य हस्ताभ्यां छादयेन्नयः ॥
 जपेद्विद्यां यथान्यापं देशिको देवताधिया ॥ ४६ ॥ अस्त्रमंत्रेण संरक्ष्य कवचेनावगं गच्छ ॥ धेनुमुद्रां समासाद्य रोधयेन्मस्त्यमुद्र
 या ॥ ४७ ॥ दक्षिणो प्रोक्षणी पात्रमाधायाद्भिः प्रपूरयेत् ॥ किंचिदूर्ध्वं संगृह्य प्रोक्ष्य भसियो जयेत् ॥ ४८ ॥ अर्घ्यस्योत्तरतः कापेपा
 च्यसाचमनीयकं ॥ आत्मानं पागवस्तूनि मंडले प्रोक्षयेद्गुरुः ॥ ४९ ॥ प्रोक्षणी पात्रतोयेन मनुनान्यदपि क्रमात् ॥ ५० ॥ तेनैव मंत्रेणेति ॥ श्वादि
 विधा ॥ आंतरीवात्या च ॥ तत्राभ्यंतर्हजाप्रकारमाह ॥ कल्पयेदित्यादिना ॥ एष सूर्यादिषु पीठमनुं योगपीठात्मने नमः इति मनुमृतत्रतत्र प्रतिपद्योक्तग्रहणं मुद्राः ॥
 आसनादिमुद्राः कलाः अकार उकार मकारः ॥ शंखं स्पृशन् ॥ मूलमष्टवारं जपेत् ॥ तस्यांगमूलमंत्रस्य घडंगंतस्मिजलेन्यसेत् ॥ ॥ ० ॥ ॥

न्यासक्रमेण देहे स्वेधर्मादीन् पूजयेत्ततः ॥ ५० ॥ पाद्याद्यैः पीठमन्त्रं तं तस्मिंश्च परदेवतां ॥ पंचरुतः पुनर्कुर्यात्पुष्पांजलिमनन्यधीः ॥ ५१ ॥
 मांगं हृदाधारपादसर्वांगके कृमात् ॥ विनानिवेद्यं गंधाद्यैरुपचारेः समर्चयेत् ॥ ५२ ॥ गुरुपदिष्टविधिना शेषमन्यत्समाचरेत् ॥ सर्वमेत
 त्प्रयुंजीत प्रोक्षणीस्येन वारिणा ॥ ५३ ॥ विसृज्य तोषं प्रोक्ष्य पण्याः पूरयेत्तां यथापरा ॥ ततस्तन्मंडलं मंत्रीगंधाद्यैः साधु पूजयेत् ॥ ५४ ॥ शालिभिः
 कर्णिकामध्यमापूर्णे परितंडुलैः ॥ अलंकृत्य पुनस्तेषु दर्भानास्तीर्य तत्र वित् ॥ ५५ ॥ कूर्चमक्षतसंयुक्तं न्यसेत्तेषामथोपरि ॥ आधारशक्तिमा
 रभ्य पीठमंत्रमयं यजेत् ॥ ५६ ॥ अर्धः कूर्मशिलारुढां शरच्चंद्रनिभप्रभां ॥ आधारशक्तिं प्रयजेत्त्यं कजद्वयधारिणीं ॥ ५७ ॥ मूर्द्धितस्यां समा
 रुढं कूर्मनीलाभमर्चयेत् ॥ ऊर्ध्वं ब्रह्मशिलासीनमनंतं कुंदसन्निभं ॥ ५८ ॥ यजेच्च कथं रं मूर्द्धिधारयंतं वसुंधरां ॥ तमालश्यामलां तत्र
 नीलेंदीवरधारिणीं ॥ ५९ ॥ अभ्यर्चयेद्दसुमतीं स्फुरत्सागरमेखलां ॥ तस्यां रत्नमयं दीपं तस्मिंश्च मणिमंडपं ॥ ६० ॥ यजेत्कल्पतरुं तस्यां साध
 काभीष्टसिद्धिदानं ॥ अधस्तात् पूजयेत्तेषां वेदिकां मंडपोज्वलां ॥ ६१ ॥ पश्चादभ्यर्चयेत्तस्यां पीठधर्मादिभिः पुनः ॥ रक्तश्यामहरिद्रैर्द्रनीलाभा
 न्यादरूपिणः ॥ ६२ ॥ वृषकेसरिभूतेभिरूपान् धर्मादिकान्यजेत् ॥ गात्रेषु पूजयेत्तां सुनज्जुर्वागुक्तलक्षणां ॥ ६३ ॥ आग्नेयादिषु कोरोषु दि
 शुचायां व्रजं यजेत् ॥ आनंदकंदं प्रथमं सविन्नालमनंतरं ॥ ६४ ॥ सर्वतत्त्वात्मकं पद्ममाभ्यर्च्य तदनंतरं ॥ मंत्रीप्रकृतिपत्राणि विकारमयके
 सरान् ॥ ६५ ॥ पंचाशद्दीजवर्णाढ्यां कर्णिकां पूजयेत्ततः ॥ कलाभिः पूजयेत्सां देतस्यां सूर्येन्दुपावकान् ॥ ६६ ॥ प्रणवस्य त्रिभिर्भागे रथ
 सत्त्वादिकान् गुरान् ॥ आत्मानं मंतरात्मानं परमात्मानं मर्चयेत् ॥ ६७ ॥ ज्ञानात्मानं च विधिवत् पीठमंत्रावसानकं ॥ पीठशक्तीः केसरेषु
 मध्ये च सवराभयाः ॥ ६८ ॥ हेमादिरचितं कुंभमस्त्राद्भिः क्षालितांतरं ॥ चंदनागुरुकर्पूरधूपितं शोभनाकृतिं ॥ ६९ ॥ आवेष्टितां गनीं रंध्रं तं
 जनात्रिगुणात्मना ॥ अर्चितं यपुष्पाद्यैः कूर्चाक्षतसमन्वितं ॥ ७० ॥ नवरत्नोदरं मंत्रीस्थापयेत्तारमुच्चरन् ऐक्यसंकल्प्य कुंभस्य पीठस्य च विधा

१०
 तत्र

शा.ति.
टी.गू.
१८

क्षीरद्रुमकषायेशाफलाशत्वगभवेनवा॥तीर्थोदकेर्वाकर्पूरगंधपुष्पसुवासितैः॥७२॥आत्माभेदेनविधिवन्मातृकांप्रतिलोमतः॥जपन्मूलमञ्जतद्वत्पूरयेदेवताधिपा॥७३॥शंखेकायांभुसंपूर्णगंधाष्टकमभीष्टदं विलोड्यपूजयेत्तस्मिन्नावत्यसकलाःकलाः॥७४॥दशवहेःकलापूर्वेद्वादशद्वादशात्मनः॥कलाःषोडशसोमस्यपश्चात्पंचाशतंकलाः॥७५॥जपित्वाप्रतिलोमेनमूलमञ्जचमञ्जवित्॥समाहितेनमनसाध्यायन्मंत्रस्यदेवतां॥७६॥प्राणप्रतिष्ठाकुर्वीततत्रमंत्रविचक्षराः॥कलात्मकंशंखसंस्थंकायंकुंभेविनिक्षिपेत्॥७७॥गंधाष्टकंतत्रिविधंशक्तिविष्णुशिवात्मकं॥चंदनागरुकर्पूरचौरकुंकुमरोचनाः॥७८॥जटाभांसीकपिपुताशतेर्गंधाष्टकंविदुः॥चंदनागुरुहीवेरक्तष्टकुंकुमसेव्यकाः॥७९॥जटाभांसीमुरमिति विष्णोर्गंधाष्टकंविदुः॥चंदनागुरुकर्पूररतमालजलकुंकुमं॥८०॥कुशीतंकुष्ठसंयुक्तंशैवंगंधाष्टकंविदुः॥पाशादित्र्यक्षरात्मांतेस्यादमुष्यपदंततः॥८१॥क्रमात्प्राणारहप्राणास्तथाजीवरहस्थितः॥अमुष्यसर्वेन्द्रियाणिभूयोमुष्यपदंभवेत्॥८२॥वाङ्मनोनयनश्रोत्रप्राणपदान्यथापश्चादिहागत्यसुखंचिरंतिष्ठंतुद्वयं॥८३॥अयंप्राणमनुःप्रोक्तःसर्वजीवप्रदायकः॥पश्चादश्चत्ययनसचूतकोमलपल्लवैः॥८४॥इंद्रवह्नीसमावद्धेःसुरद्रुमधियागरुः॥कुंभवक्त्रं पिधायास्मिंश्चषकंसफलीकृतं॥८५॥संस्थापयेत्फलधिपाविधिवत्कल्पशाखिनां॥ततःकुंभेनिर्मलेनक्षौमयुग्मेनवेष्टयेत्॥८६॥मूलेनमूर्तिमिष्ट्वास्मिन्छायायांकल्पशाखिनां॥आवात्यपूजयेत्तस्यांमन्त्रीमंत्रस्यदेवतां॥८७॥मूलमंत्रं समुच्चार्य सुषुम्णावर्त्मनासुधीः॥आनीयतेजःस्वस्थानान्नासिकारंध्रनिर्गतं॥८८॥करस्थमातृकांभोजेचैतन्यपुष्पसंचये॥संयोज्यब्रह्मरंभ्रेणमूर्त्यामावाहयेत्सुधीः॥८९॥संस्थापनंसन्निधानंसन्निरोधमनंतरं॥सकलीकरांपश्चाद्विदध्यादवगुंठनं॥९०॥अमृतीकरां कृत्वाकुर्वीतपरमाकृतिं॥क्रमादेतानिकुर्वीतस्वमुद्राभिःसमाहितः॥९१॥अथोपचारान्कुर्वीतमंत्रवित्स्वागतादिना॥स्वागतंकुशलप्रसन्ननिगदेदयतोशुरुः॥९२॥

राम.
१८

यथा न्यायं समाहितचित्तः। न्यासक्रमेण सदेहे धर्मादियौष्ठस्थानेषु कल्पितेषु तस्मिन् पीठे पूजयेत्॥ इति संबंधः। तमेव पूजाप्रकारं दर्शयति पंचरत्नेत्यादिना
 गुरुपदिष्टविधिना शेषमिति। न्यासध्यानादिकमित्यर्थः। साधुश्च न्यग्रचित्तं मंडलकर्णिकामध्ये कलशपूजां यथावद्वक्तुमारभते। शालिभिरित्यादिना तेषु तस्मिन्
 पुकूर्चमयश्रयितेषु पूर्वोक्ततंडुलदर्भकूर्चादीनां मंत्रमयधर्मायनमः॥ इत्यारभ्य वह्निमंडलायनमः। इत्यंतर्गतमित्यर्थः। अधः कूर्मशिलेत्यारभ्य हेमादिरचितमि
 त्यंतः प्राक्तनो ग्रंथः स्पष्टः त्रिगुणात्मना सत्त्वादित्रिगुणात्मना तद्दन्तूलमंत्रप्रतिलोमेनेत्यादिना॥ द्वादशात्मनः सूर्यस्य मूलमंत्रं वा प्रतिलोमेन पूजयित्वा आ
 वाहयेदिति गतेन संबंधः। तत्र तत्रेति। प्रत्येकं चतुर्नवति मंत्राणीत्यर्थः॥ त्रिविधं गंधाष्टकं यथाक्रमं दर्शयति॥ चंदनेत्यादिना चोरः कर्चूरः। कपिस्तत्त्वं दने

पाद्यं पादांबुजे दद्यादेव स्य हृदयाणुना॥ एतच्छ्यामा कटूर्वावृविष्णुकांताभिरशिरितं ॥९३॥ सुधामंत्रेण वदने दद्यादाचमनीयकं।
 जातिलवंगकं कोलैस्तदुक्तं तत्र वेदिभिः॥९४॥ अर्घ्यं दिशो ततो मूर्द्धि शिरो मंत्रेण देशिकः॥ गंधपुष्पास्तपवकुशप्रतिलसर्षपैः
 ॥९५॥ सदूर्वैः सर्वदेवानामेतदर्घ्यमुदीरितं॥ सुधाणुना ततः कुर्यान्मधुपर्कं मुखंबुजे॥९६॥ आज्यं दधिमधूनिष्प्रमेतदुक्तं म
 नीषिणा। तेनैव मनुना कुर्यादद्भिराचमनीयकं॥९७॥ गंधाद्भिः कारयेत्स्नानं वा ससी परिधापयेत्॥ दद्यादिव्योपवीतं च हाराद्याभ
 रणैः सह॥९८॥ न्यासक्रमेण मनुना पुठितैर्मातृकाक्षरैः॥ अभ्यर्च्य देवं गंधादीरंगादीन् पूजयेत्ततः ॥९९॥ गंधश्चंदनकर्पूरकालागुरु
 भिरशिरितः। कमलेकरवीरे द्वे कुमुदे तु लसीद्वयम्॥१००॥ ११ ह्रीवेरं कर्पूरं। जलं सुगंधिशिफाविशेषः। अंभभाषायां कुडवेडसेव्यकमपि स एवा
 प्राणप्रतिष्ठा मंत्रमुद्धरति। पाशादीत्यादिना पाशं अंहीको एतत्त्र्यक्षरं शेषं सुगंधां रंद्रवली अंभभाषायां। पापकान्यकुञ्जभाषायां इंद्रानुम् अस्मिन् सुरद्रमोक
 त्यशाशिमित्यधिपे नि संबंधः। कलशमूर्द्धिमूलमंत्रेण वेष्टयेदित्यर्थः॥ अस्मिन् कलशे मंत्रदेवतामावाह्यं पूजयेदित्यर्थः। तमेव पूजाप्रकारं यथावद्वक्तु
 मारभते। मूलमंत्रं समुच्चार्येत्यादिना। आनीयेत्ययमर्थः। स्वस्थानात् हृदयकनलाहामनासिकारं धनिर्गतं तेजः आनीयानिजकले वरेदक्षिणे मातृकापदं सं
 चिंत्य तत्र स्थपुष्पनिधये तंचैतन्यं संयुक्तं संचिंत्य कलशमध्ये देवतामूर्ध्नि मनुसंस्तुत्य तस्य शिरसि पद्मरंभस्थाने संयोज्य देवतामावाहयामित्यावाहयेत्॥

शान्ति
टी. गू.
१९

सुधीः मंत्रयंत्रनिष्ठा इत्यर्थः। सकलीकरां न्यास इत्यर्थः॥ परमीकरां उत्तरो ग्रंथः स्पष्टः॥ सुधामंत्रो वकारः। तदा च मन एतदुक्तं मधुपर्कप्रत्युपचारमातृकास
जातीद्वयं कोतकी द्वे कृत्वा रं चंपकोत्पले॥ कुंदमंदारपुन्नागपाटलानागचंपकं १०१॥ आस्वधं कर्णिकारं पारंती नवमालिका॥ सौगंधि
कंसकोरं टपा लाशा शोकमल्लिकाः॥ १०२॥ धतूरं सर्जकं विल्वमर्जुनं मुनियत्रकं। अन्यान्यपि सुगंधीनियत्रपुष्पाणि देशिकैः ॥
१०३॥ उपदिष्टानि पूजापामाददीतविचक्षराः॥ मलिनं भूमि संस्पृष्टं रुमिकेशादिदूषितं॥ १०४॥ अंगस्पृष्टं समाघ्रातं त्यजेत्पर्युषितं
गुरुः॥ देवस्य मस्तकं कुर्यात्कुसुमोपहितं सदा॥ १०५॥ पूजाकाले देवता जानोपरि भ्रामयेत्करं॥ अगुरुशीरगुगुलुशर्करामधुचंदनैः १०६
धूपयेदाज्यसंमिश्रे नीचैर्देवस्य देशिकैः॥ वर्त्या कर्पूरगर्भिण्या सर्पिषा तिलजेन वा १०७॥ आरेप्य दर्शयेद्दीपानुचैः सौरभशालिनः
स्वा दूपदंशं विमलं पापसं सहशर्करं॥ १०८॥ कदलीफलसंयुक्तं साज्यं मंत्रीनिवेदयेत्॥ तत्र तत्र जलं दद्यादुपचारांतरांतरं॥ १०९
आंगादिलोकपालांतं यजेदावरणान्यपि॥ केसरेद्यग्निकोणादिहृदयादीनि पूजयेत् ११० नेत्रमग्नेदिशां स्वस्वंध्यातव्या अंगदेवताः
तुषारस्फटिकश्यामनीलरुष्मारुणा र्विधः॥ १११॥ वरदाभयधारिण्यः प्रधानतनवः स्त्रियः॥ पश्चादभ्यर्चनीयास्तुः कल्पोक्ता वृत्तयः
क्रमात्॥ ११२॥ अंतं यजेत्लोकपालान्मूलपारिषदां चितान्॥ हेति जात्यधियोपेतादिषु पूर्वोदितः क्रमात्॥ ११३॥ इन्द्रमग्निं यमं रक्षोव
रुणं मरुतं विधुं॥ ईशानं पन्नगाधीशमध्वं पितामहं॥ ११४॥ पीतो रक्तो सितो धूम्रः शुक्लो धूम्रः सितावभी॥ गौरो रुराः क्रमादेते
वर्णतः परिकीर्तिताः॥ ११५॥ वज्रं शक्तिं दंडमसिं पाशं भकुशकं गदां॥ शूलं चक्रं पद्ममेघं मायधानिक्रमादिषुः ११६॥ पीतशुक्ल
सिताकाशविद्युद्रक्तासितासिताः॥ कुरविंदपाटलाभावज्राद्याः परिकीर्तिताः॥ ११७॥ एवं संपूज्य विधिवन्निवेद्यांतं ततो गुरुं ॥
रूपरितेन मूलमंत्रेण कुर्यात्॥ कथं मातृकाक्षरमुच्चार्य मूलमंत्रमुच्चरेत्। एतः मातृकाक्षरं अन्यान्यपीत्यारभ्य प्राक्तनो ग्रंथः स्पष्टार्थः। वैश्वदेवप्रकारं यथा

वस्तुमारभते॥
राम
१९

दक्षिणोऽस्थं डिलेत्यादिना ॥ विश्ववत्त्वासौ देवश्चेति विश्वदेवः ॥ विश्वदेव एव वैश्वदेवः ॥ प्रधानदेवः तत्संबन्धिवैश्वदेव होमः प्रधानदेवता होम इत्यर्थः ॥ तां सृष्ट्वा
वाहितदेवताः पीठश्च देवतां संयोज्य एकीकृत्य परितः चतुर्दिशु गंधतोयान्वितं वलिं विकिरेदिति स्पष्टार्थमपरं ॥ पूर्वसंचितान् दर्भमुदीनवर्तुलीकृत्य पूर्वसं

दक्षिणोऽस्थं डिलं कृत्वा तत्राधाय हुताशनं ॥ ११८ ॥ संस्कृत्य विधिवद्विद्वान्वैश्वदेवं समाचरेत् ॥ तत्र संपूज्य गंधाद्यैर्देवतासुक्तविग्र
हं ॥ ११९ ॥ तारव्याहृतिमिहृत्वा मूलमंत्रेण मंत्रवित् ॥ सर्पिष्मता पायसेन पंचविंशतिसंख्यया ॥ १२० ॥ हुत्वा व्याहृतिभिर्भूयो गंधाद्यैः
पुनरर्चयेत् ॥ तां योजयित्वा पीठस्थमूर्तौ वह्निं विसर्जयेत् ॥ १२१ ॥ अवशिष्टेन हविषा विकिरेत्यरितो वलिं ॥ देवतायाः पार्वदेभ्यो
गंधपुष्पासतान्वितम् ॥ १२२ ॥ ततो निवेद्य मुद्गत्य शोधयित्वा स्थलं पुनः ॥ पंचोपचारैः संपूज्य दर्शयेच्छत्रचामरे ॥ १२३ ॥
कर्पूरशकलोन्मिश्रं तां बलं च निवेदयेत् ॥ सहस्रावृत्य संजप्य मूलमंत्रमनन्यधीः ॥ १२४ ॥ तज्जपेत् सर्वसंपत्तये देवताये निवेद
येत् ॥ ततः शंभोर्दिशि गुरुं विकिरे पूर्वसंचिते ॥ १२४ ॥ हेमवस्त्रादिसंयुक्तां कर्करीतोयपरितां ॥ संस्थाप्य तस्यां सिंहस्थां
खड्गखेटकधारिणीं ॥ १२६ ॥ घोररूपां पश्चिमास्यां पूजयेदस्त्रदेवतां ॥ चलासनेन संपूज्यताम्रादाय गुरुः पुनः ॥ १२७ ॥ रक्षेति
लोकपालानां नालमुक्तेन वारिणा ॥ देवाज्ञां प्रावयन् ततः परित्यज्य प्रदक्षिणं ॥ १२८ ॥ अस्त्रमंत्रं समुच्चार्य यथा पूर्वं निवेशये
त् ॥ अभ्यर्च्य भूयो गंधाद्यैरस्त्रं तत्र स्थिरासने ॥ १२९ ॥ ततश्च संस्कृते वह्नौ गोक्षीरेण चरुं पचेत् ॥ १३० ॥

चितानासनासनत्वेन विनिक्षिप्ते
पुनिकिरेषु शंभोर्दिशि श्रान्त्या उक्तलक्षणान् करकान् संस्थाप्य तस्यां पश्चिमाभिमुखीमुक्तरूपिणीं ॥ अत्र गंत्रदेवतां चलासने निष्यन्ने च स्थाने कृष्य कर
कान् निवेशयेत् ॥ ततोऽपि विष्पतामस्त्रदेवतां पुनरपि गंधाद्यैरर्चयेत् ॥ पुनरपि स्थंडिले शिमाधाय संस्कृते वह्नौ गोक्षीरेण चरुं पचेत् कथं पचेदिति आह ॥

शा. ति.
टी. गू.
२०

अस्त्रेणोत्पादिना। त्रिधा कृष्येतां एकभागां देवताये नमः॥ इति प्रधानं देवताये नमः॥ अन्यं अग्रये साहा इत्यग्नौ हत्वा शिष्टमाचार्यः स्वयं शिष्येण सह प्राशयेत्॥ ततः आचमनानंतरं शिष्यं सकलीकृत्य न्यासं कृत्वा उक्तलक्षणं दंतकाष्ठं शिष्याय दद्यात् सोपितं तत्प्रक्षाल्य विसर्जयेद्यथाविधि। तमाचांतं शिखाबंधं

अस्त्रेण क्षालिते पात्रे न वेताम्रमपादिके॥ १३०॥ तं उक्तान् शालिसंभूतान् मूलमंत्राभिर्मंत्रितान्॥ प्रसृतीनां पंचदशक्षिप्त्वा चास्त्रमनुजयेत्॥ १३१॥ प्रक्षाल्य पात्रं वदनं पिथापकवचाणुना॥ प्राञ्जु खौ मूलमंत्रेण देशिकेन्द्रश्चरुं पचेत्॥ १३२॥ सुवेणान्येन संस्विन्ने दद्यात् प्राभिधारणं॥ मूलेन पश्चात्तत्पानं कवचेनावतारयेत्॥ १३३॥ अस्त्रजपे कुशास्तीरौ मंडले विधिवद्गुरुः॥ तं विभज्य त्रिधा भागमेकं देवाय कल्पयेत्॥ १३४॥ अन्यमग्नौ प्रजुह्यादपरं देशिकः स्वयं॥ शिष्येण सांद्धं भुंजीत विहिताचमनस्तदा॥ १३५॥ आचांतं शिष्यमानीय सकलीकृत्य देशिकः॥ तालप्रमाणं हज्जं तं क्षीरवृक्षादिसंभवं॥ १३६॥ दंतकाष्ठं तदा दद्याच्छिष्याय नियतात्मने॥ दंतान्विशोध्य स पुनस्तत्प्रक्षाल्य विसर्जयेत्॥ यथाविधितमाचांतं शिखाबंधाभिरक्षितम्॥ विधाय सार्द्धं मृगनावेद्यां दर्भास्तरे गुरुः॥ १३७॥ शयीत तस्यांतो रात्रि मधिवासः समीरितः॥ इति शारदातिलके चतुर्थः पटलः॥ ततोऽग्निजननं वक्ष्ये सर्वतंत्रानुसारतः॥ आचार्यकुंडे विधिवन् संस्कृतेशास्त्रवर्त्मना॥ १॥ अष्टादशस्य संस्काराः कुंडानां तत्र चोदिताः॥ वीक्षणं मूलमंत्रेण शरेण प्रोक्षणं मतं॥ २॥ तेनैव ताडनं दर्भैर्वर्मणाभ्युक्षणं स्मृतं॥ अस्त्रेण खननोद्धारौ हन्मंत्रेण प्रहरणम्॥ ३॥ समीकरणं अस्त्रेण सेचनं वर्मणामृतं॥ कुट्टनं हेति मंत्रेण वर्ममंत्रेण मार्जनं॥ ४॥ विलेपनं कलारूपकल्पनं तदनंतरं त्रिस्त्रीकरणां पश्चाद्दयेनार्चनं मतं॥ ५॥ अस्त्रेण वज्रीकरणं हन्मंत्रेण कुशैः शुभैः॥ चतुःपथतनुत्रेण तनुयदक्षपादनं॥ ६॥ ॥

नेन रक्षितं आनीया मृगना सांद्धं वेद्यां कुंडस्य पश्चिमे भागे दर्भानास्तीर्य तत्र तस्यां रात्रौ शयीत। गुरुः शिष्येण सह अधिवासः सविज्ञेयः॥ इति गृह्यार्थदीपिका

पाचतुर्थः पटलः ४॥

शुभः
२०

न नरः कृतः प्रजापतिः
 अथ होमप्रकारं वक्तुं पंचमः पटलः आरभ्यते। ततोऽग्निजननमित्यादिना॥ कुंडं संस्कारं दर्शयति॥ अथ दशोति कृत्वा देभ्यो नमश्ति॥ एकमंगारं कल्पयेत्॥
 जिह्वामंत्रां नुद्धरति॥ वहिरिति वहिर्वीजं रेफः॥ इत्था पुवीजं पकारः॥ अर्धशः॥ उज्जकारः॥ एतेः संयुक्ताः सादिपाताः सविंदवोर्णाः जिह्वामंत्राः स्वरूपं
 पागे कुंडानि संस्कार्य तं स्कारैरेभिरीरितैः॥ अथ वातानि संस्कार्य चतुर्भिर्वैश्वानरादिभिः॥ तिस्रस्ति स्रोतिस्त्रेह्ये ह्यहदा प्रागुद
 गग्राणाः॥ प्रागग्राणां स्मृता देवा मुकुदेश पुरंदराः॥ ८॥ रेखाणां मुदगग्राणां ब्रह्मवैवस्वते देवः॥ अथ वा षड्गोणां चतुर्विकोणं तत्र
 संलिखेत्॥ वर्मराभ्युक्ष्य तारे रायोगपीठमथार्चयेत्॥ वागीश्वरी मृतस्नाता नीलेदीवरसन्निभा॥ ९॥ वागीश्वरेण संयुक्ता मुप
 चारैः प्रपूजयेत्॥ सूर्यकांतादिसंभूतं पद्मं श्रोत्रियगोहजं॥ ११॥ आनीय चार्घ्यापात्रेण कृत्वा दशं परित्यजेत्॥ संस्कार्य तं यथान्या
 यंदेशिको वीक्षणदिभिः॥ १२॥ औदर्यं वैदवाग्निभ्यां भौमस्यैकं स्मरन्वसोः॥ योजयेद्दहिवीजेन चैतन्यं पावकैतदा॥ तारं रामं
 नितं मंत्रीधेनुमुद्रा मृतीकृतं॥ अस्त्रेण रक्षितं पश्चात्तनुनेणावमुं वितं॥ १४॥ अर्चितं त्रिःपरिभ्राष्ट्रं कुंडस्योपरि देशिकः॥ प्रदक्षि
 रांतदा तारमंत्रोच्चारणपूर्वकं॥ १५॥ आत्मनोभिमुखं वह्निं जानुस्य धृमहीतलः॥ शिववीजधिया देव्या योनावेव विनिक्षिपेत्॥ १६
 यश्चादेवस्य देव्याश्चुदद्यादाचमनीयकं॥ ज्वालयेन्मनुनानेन तमग्निमथ देशिकः॥ १७॥ चित्पिंगलहनदहपचगुग्मानुदीर्य च॥
 सर्वज्ञाया पयस्वाहामंत्रां प्रागुदीरितः॥ १८॥ अग्निं प्रज्वलितं वंदे जातवेदं हुताशनं॥ सुवर्णवर्णममलंसमिद्धं विश्वतोमुखं॥ हीरा
 उपतिष्ठेत्तु विधिवन्मनुनानेन पावकं॥ विन्यसेदात्मनो देहे मंत्रैर्जिह्वाहविर्भुजः॥ २०॥ लिङ्गपापुशिरो वक्त्राणां नेत्रेषु सर्वतः॥ व
 हीरार्धशसंयुक्ताः सादिपाताः सविंदवः॥ २१॥ वर्णमंत्राः समुद्दिशजिह्वानां सप्तदेशिकैः जिह्वास्त्रिविधा प्रोक्ता गुराभेदेन क
 र्णैर्लूयैर्लूयैः॥ एते प्रत्येकं क्रमेण जिह्वामंत्रा इति॥ सात्विकराजसतामसभेदेन यथाक्रमं जिह्वात्रै विध्यमाह॥ जिह्वा इति॥ क्रमेण तासामधिदेवताः प्रदर्शयेत्॥

अमर्त्यत्यादिनाः॥ उच्यते श्रुत्यः स्युः श्रुत्यः॥ तदर्थं मध्यमूलानि आज्यसंस्काराः चक्रमारभते॥ निहत्येत्यादिना नीरुत्य उच्यते वावद्देर्गर्भाधानादिषोडशसंस्काराः

हिरण्यगगनरक्ताक्षान्या सुप्रभामता॥ बहुरूपातिरक्ताचसात्विकोपागकर्मसु॥ २३॥ पद्मरागा सुवर्णान्या तृतीया भद्रव्यो
हितालोहितानंतरं श्वेता धूमिना च करालिका॥ २४॥ राजस्योरसना वद्देर्विहिताः काम्यकर्मसु॥ विष्णुमूर्तिस्तु लिंगिन्यो धूमवर्णा
मनोजवा॥ २५॥ लोहितान्या करालाख्या कालीतामस्य ईरिताः॥ एताः सप्त निषुज्यंते क्रूरकर्मसु मंत्रिभिः॥ २६॥ स्वस्वनामसमाभाः
स्युर्जिह्वाः कल्पागारेतसः॥ अमर्त्यपितृगंधर्वयक्षनागपिशाचकाः॥ २७॥ राक्षसाः सप्त जिह्वानामीरिता अधिदेवताः वद्देरंगं
मनून्यस्येतनावृत्तेन वर्त्मना॥ २८॥ सहस्रार्चिः सप्त पूर्ण उतिष्ठ पुरुषः पुनः॥ धूमव्यापी सप्त जिह्वो धनुर्धर इति क्रमात्॥ २९॥
षडंगनवमः प्रोक्ता जातिभिः सह संश्रुताः॥ मूर्तिरष्टौ तनौ न्यस्ये देशिको जातवेदसः॥ ३०॥ मूर्द्धा स पार्श्वकट्यंधुकाटिपार्श्वो सके पुनः
प्रदक्षिणावशान्यस्ये दुच्यंते ता यथा क्रमात्॥ ३१॥ जातवेदाः सप्त जिह्वो हव्यवाहन संज्ञकः॥ अश्वोदरज संज्ञो न्यः पुनर्वैष्णव
सहस्रः॥ ३२॥ कौमारतेजा स्याद्विष्णुमुखो देवमुखः स्मृतः॥ तारोग्रये पदाद्याः स्युर्नृत्यं ता वह्निमूर्तयः॥ ३३॥ आसनं कल्पयित्वा
ग्रे मूर्तिर्तस्य विचिंतयेत्॥ इष्टं शक्तिस्वस्तिकाभीतिमुच्चैर्वैदेदोर्भिर्धीरयंतं नृपाभं॥ ३४॥ हेमाकल्पं पद्मसंस्थं त्रिनेत्रं व्यापेद्वह्निं च
द्वेमौलिं जगामिः॥ परिषिंचेत्तत्सोयैर्विशुद्धैर्मखलोपरि॥ ३५॥ दध्ने रगधेर्मध्यस्य मेखलायां परितरेत्॥ निक्षिपेद्दिशु परिधीन्
प्राचीवर्जं गुरुतमः॥ ३६॥ प्रादक्षिण्येन सं पूज्यास्तेषु ब्रह्मादिमूर्तयः॥ ध्यातं वह्निं यजेन्मथ्ये गंधाद्यैर्मनुना मुना॥ ३७॥

२३। २४। २५। २६। २७। २८। २९। ३०। ३१। ३२। ३३। ३४। ३५। ३६। ३७। ३८। ३९। ४०। ४१। ४२। ४३। ४४। ४५। ४६। ४७। ४८। ४९। ५०। ५१। ५२। ५३। ५४। ५५। ५६। ५७। ५८। ५९। ६०। ६१। ६२। ६३। ६४। ६५। ६६। ६७। ६८। ६९। ७०। ७१। ७२। ७३। ७४। ७५। ७६। ७७। ७८। ७९। ८०। ८१। ८२। ८३। ८४। ८५। ८६। ८७। ८८। ८९। ९०। ९१। ९२। ९३। ९४। ९५। ९६। ९७। ९८। ९९। १००। राम २९

वैश्वानरजातवेदपदेपश्चादिहावह॥लोहिताक्षपदस्यांतेसर्वकर्माणि साधय॥३८॥वह्निजायावधिः प्रोक्तो मंत्रः पावकवत्तमः॥मध्ये
 षट्स्वपिकोगोषु जिह्वाज्वाला रुचो यजेत॥३९॥केसरेषूक्तमार्गेण पूजयेदंगदेवताः॥दलेषु पूजयेन्मूर्तिः शक्तिसक्तिकधारिणीः ४०
 दलाग्रेमातरः पूज्याः सासितांगादिभैरवाः॥लोकपालांस्तोदिषु पूजयेदुक्तलक्षणान्॥४१॥पश्चादादाय पाणिभ्यां सुकस्तुवौ तावधौ मु
 खौ॥त्रिःसंप्रतापयेद्दहौ दर्भानादाय देशिकः॥४२॥तदग्रमध्यमूलानि शोधयेत्तैर्यथा क्रमात्॥गृहीत्वा वामहस्तेन प्रोक्षयेदक्षिणेन तौ ॥
 पुनः प्रताप्येतौ मंत्री दर्भानग्नौ विनिःक्षिपेत्॥आत्मनो दक्षिणे भोगस्थापयेत्तौ कुशाक्षरे॥४३॥आज्यस्थालीमथादाय प्रोक्षयेदस्रवारिणा
 तस्यामाज्यं विनिक्षिप्य संस्कृतं वीक्षणदिभिः॥४४॥निरुत्य वायव्यंगारान् हृदा तेषु निवेशयेत्॥इदं तापनमृदि घृदे शिके मंत्रवेदिभिः ४५
 संदीप्य दर्भयुगलमाज्येक्षिप्लानले क्षिपेत्॥गुरुहृदयमंवेण पवित्रीकरणं त्विदं॥दीप्तेन दर्भयुग्मेन नीराज्याज्यं सर्वमंरा॥अग्नौ विसर्ज
 येदर्भमभिद्योतनमीरितं॥४६॥घृते प्रज्वलिता दर्भान् प्रदर्श्या स्वाणुना गुरुः॥जातवेदसिता न्यस्येदुद्योतनमिदं मतं॥४७॥गृहीत्वा घृ
 तमंगारान् प्रत्यूच्याग्नौ जलं स्पृशेत्॥अंगुष्ठोपकानिष्टाभ्यां दर्भौ प्रादेश संमितौ॥४८॥धृतोत्पनीपादस्त्रेण घृतमुत्पवनं त्विदं॥तद्दृश्य
 मंत्रेण कुशाभ्यामात्मसंमुखं॥४९॥घृते संत्पवनं कुर्युः संस्काराः षडुदीरिताः॥प्रादेशमात्रं सग्रंथि दर्भयुग्मं घृतांतरे॥५०॥त्रिः क्षिप्य भागौ द्वौ
 कृत्वा पक्षौ शुक्लेतरो स्मरेत्॥वामेनाग्निमिडां भागे दक्षिणौ पिंगलां पुनः॥५१॥सुषुम्णां मध्यतोऽप्यापेत्कुर्याद्भोमं पथा विधिः॥सुवेणारक्षिणाद्वा
 गादादायाज्यं हृदा गुरुः॥५२॥जुहुयादग्रये स्वाहेत्यग्रं दक्षिणालोचने॥वामतस्तद्वदादाय वामे वह्निविलोचने॥५३॥जुहुयादग्रसोमाय स्वा
 हेति हृदयाणुरा॥मध्यादाज्यं समादाय वह्नेर्भालविलोचने॥५४॥जुहुयादग्निषोमाभ्यां स्वाहेति हृदयाणुना॥हन्मंत्रेण सुवेणाज्यं भागदा
 दाय दक्षिणात्॥५५॥जुहुयादग्रपे विष्टकृते स्वाहेति तमुखे॥इति संपातयेद्भागैश्चाज्यस्यायाहतिं क्रमात् ५६ इत्यग्निनेत्रवक्त्राणां कुर्यादुह

गर्भाधानेत्यादिः। तस्य पितरौ वहेः। पितरौ पार्वती परमेश्वरौ॥ ६६॥ विघ्नेश्वरस्य मंत्रेण महागणपति मंत्रेण दशधा विभक्तेन कुर्यात्। कथं एकाहुतिः एवं
सताराभिर्व्याहृतिभीराज्येन जुहुयात्पुनः॥ ६७॥ जुहुयादग्नि मंत्रेण त्रिवारं देशिकोत्तमः॥ गर्भाधानादिका वहेः क्रियानिर्वर्तयेत्क्रमा
त्। अष्टाभिराज्याहुतिभिः प्रणवेन पृथक् पृथक्॥ गर्भाधानं पुंसवनं सीमंतोन्नयनं पुनः॥ अनंतरं जातकर्म स्यान्नामकरणांतथा।
उपनिःक्रमणं पश्चादन्नप्राशनमीरितं॥ ६८॥ चौलोपनयनं भूयो महानाम्ममहावृतं॥ अथोपनिषदपश्चाद्गोदानोद्वाहकौश्रुतिः॥ ६९
शुभेषु सुविवाहांताः क्रियास्ताः क्रूरकर्मसु॥ मरणांता समुद्दिष्टा वहेरागमवेदिभिः॥ ६८॥ ततश्च पितरौ तस्य संपूज्यात्मनि योजयेत्
समिधः पंचजुहुयान्मूलाग्रघृतसंयुताः॥ ६९॥ मंत्रैर्जिह्वांगमूर्त्तीनां क्रमाद्द्वहेर्यथाविधि॥ प्रत्येकं जुहुयादेकामाहुतिं मंत्रवित्तमः
॥ ६६॥ अवदाय शुभेणाज्यं चतुःसुविधिं धायतां॥ सुवेकानिष्टेनेवाग्नौ देशिको यतमानसः॥ ६७॥ जुहुयाद्द्वि मंत्रेण चौषडंतेन सं
पदे॥ विघ्नेश्वरस्य मंत्रेण जुहुयादाहुती देशः॥ ६८॥ सामाद्यं सर्वतंत्राणां मेतदग्निमुखं मतं॥ ततः पीठं समभ्यर्च्य देवतापाहुताशने ह
अर्चयेद्द्विहिरुपांतां देवतामिष्टदायिनीं॥ तत्सुखे जुहुयांमंत्री वंचविंशति संख्यया॥ ७०॥ आज्येन मूलमंत्रेण वहेयौ करणां त्विदं॥
वह्निदेवतयो रैक्यमात्मना सहभावयन्॥ ७१॥ मूलमंत्रेण जुहुयादाज्येनैकादशाहुतीः॥ नाडीसंधानमुद्दिष्टमेतदागमवेदिभिः॥
७२॥ जुहुयादंगमुख्यानामावृतीनामनुक्रमात्॥ एकैकामाहुतीं सम्पक्वसर्पिषा देशिकोत्तमः॥ ७३॥ ततो न्येषपि कुंडेषु संस्रुते
षु यथाविधि॥ आचार्यो विहरेदग्निं पूर्वादिसमाहितः॥ ७४॥ अत्विजो गंधपुष्पाद्यैरंगाद्यावरणान्वितां॥ तत्रोक्तदेवतामिष्ट्या
पंचविंशति संख्यया॥ ७५॥ मूलेनाज्येन जुहुयः साज्येन चरुणा तथा॥ प्रातरुत्थाय जुहुयः पुनराज्या न्वितैस्त्रिलैः॥ ७६॥
पूर्वपूर्वसहितं उत्तरोत्तरं षडाहुतीर्हुत्वा नंतरं गणपतये वरवरदसर्वजनं मेव शमानय स्वाहा रति च तस्रः॥ एवं दशेति। अथ विशेषनमित्यत आत्तनः स्य सार्थः

अध्वनः शोधनमेव व्यनक्ति ॥ पदार्थेति ॥ एषु स्थानेषु न्यस्याततः प्रोक्तेन मार्गेण वक्ष्यमाणं नमंत्रेण जुहुयात् ॥ एतत् शोधनं नामा अध्वविलापप्रकारमेवाह
 द्रव्यैर्वाक्यविहितैः सहस्रं साष्टकं पृथक् ॥ ततः सुधौतं तत्संस्मृतं शिष्यं समाहितं ॥ ७७ ॥ पापयित्वा पंचगव्यं कुंडस्यांतिकमान
 येत ॥ विलोक्य दिव्यदृष्ट्या तंतच्चैतन्यं हृदयं जातं ॥ ७८ ॥ गुरुरात्मनि संयोज्य कुर्यादध्वविशोधनं ॥ उक्तं कलाध्वतत्वाध्वभुवन
 ध्वेति च त्रयं ॥ ७९ ॥ वर्णाध्वश्च पदाध्वश्च मंत्राध्वेत्येवं पंचयं ॥ निवृत्त्याद्याः कलाः पंचकलाध्वेति प्रकीर्तितः ८० ॥ तत्त्वाध्वश्च बहुधाभि
 न्नः शिवाद्यागमभेदतः ॥ षड्विंशच्छिवतत्त्वानि द्वाविंशद्देवतानि तु ॥ ८१ ॥ चतुर्विंशतितत्त्वानि मेवाणि प्रकृतेः पुनः ॥ उक्तानि
 दशतत्त्वानि सप्तचत्विपदात्मनः ॥ ८२ ॥ तत्त्वानि शैवान्युच्यंते शिवशक्तिः सदाशिवः ॥ ईश्वरो विद्याया सांख्यं पंचशुद्धान्यमूनिहि
 ॥ ८३ ॥ मायाकालश्च नियतिः कलाविद्या पुनः स्मृता ॥ रागः पुरुष एतानि शुद्धाशुद्धानि सप्तच ॥ ८४ ॥ प्रकृतिर्वुध्यहंकारो मनो ज्ञाने
 द्रिया एष थ ॥ कर्मेन्द्रियाणि तन्मात्राः पंचभूतानि देशिकः ॥ ८५ ॥ एतान्याह रशुद्धानि चतुर्विंशतिरागमे ॥ शैवानामिति तत्त्वानां वि
 भागोत्र प्रदर्शितः ॥ ८६ ॥ जीवप्राणाधिपश्चित्तज्ञानकर्मेन्द्रियाण्यथ ॥ तन्मात्राः पंचभूतानि हृत्य ग्रंते जसां त्रयं ॥ ८७ ॥ वासुदेवादप
 श्वेति तत्त्वान्ये तानि शाङ्गिणः ॥ पंचभूतानि तन्मात्रा इन्द्रियाणि मनस्तथा ॥ ८८ ॥ गर्वो ब्रुहिः प्रधानं च मेवाणीति विदुर्वधाः ॥ नि
 वृत्त्याद्याः कलाः पंचततो विंदु कलाः पुनः ॥ ८९ ॥ नादः शक्तिः सदा पूर्वशिवश्च प्रकृतेर्विदुः ॥ आत्मविद्या शिवः पञ्चाच्छिवो विद्या
 स्वयंपुनः ॥ सर्वतत्त्वं च तत्त्वानि प्रोक्तानि त्रिपदात्मनः ॥ तत्त्वाध्वकथितो त्येष ततदागमवेदिभिः ॥ ९० ॥ ईरितो भुवनध्वेति भुवनानि म
 नीषिभिः ॥ वर्णाध्वेति वदंत्यर्णानादिस्मांतात्मनीषिणः ॥ ९१ ॥ वर्णसंघः पदाध्वस्यान्मंत्राध्वामंत्रराशयः ॥ क्रमादेता सुनः षड्शोधये
 दुरुस्ततः ॥ ९२ ॥ पादां वनाभिहृद्भालमूर्ध्वस्वपिशिशोः स्मरेत् ॥ ततः कूर्चं न विधिवत्तं स्पृशन् जुहुयादुरुः ॥ ९३ ॥ आचार्यकुंडे संशुद्धे

॥शिवेतिस्पर्शार्थः॥अपरं सकलीकृतिन्यासं।अभिषेकप्रकारमाह॥विधिवदिति॥तयोर्देवताशिष्ययोः॥एवंकृतादीक्षासुष्ठुतारदानीवर्णमपां दीक्षाप्रकार
शोधयाम्यमुमध्वानं स्वाहेति पृथग्ध्वनः॥१५॥ताराद्यमाहुतीरष्टौकमातां विलयं नयेत्॥शिवेशिवांतसंलीनाज्जनयेत्सृष्टिमार्गतः॥
॥१६॥विलोकय न्द्रिव्यदृष्ट्यातं शिशुं देशिकोत्तमः॥आत्मस्थितं तच्चैतन्यं पुनः शिष्ये नियोजयेत्॥१७॥स्वचापूर्णाहतिंदत्वा मूलमं
त्रेण मंत्रवित्॥उद्वा सदेनतां कुंभे सांगां सावरणां गुरुः॥१८॥पुनर्व्याहृतिभिर्हुत्वा जिह्वादीनां विभावसोः॥एकैकामाहुतिंदत्वा परिषिंघ्या
द्विरात्मनि॥२९॥पावकं योजयित्वा से परिधीन्सपरिस्तरान्॥नैमित्तिके दहे न्मंत्रो नित्ये तु न दहेदिमान्॥१००॥नेत्रेशिष्यस्य वधीया
नेत्रमंत्रेण वा ससा॥करे गृहीत्वा तं शिष्यं कुंडतो मंडलं नयेत्॥१०१॥तस्यां जलं पुनः पुष्पैः पूरयित्वा पथा विधिः॥कलशे देवता
प्रीत्यै सेपयेन्मूलमुच्चरन्॥१०२॥व्यपोत्य तं नेत्रं च धमासी नंदर्भ संस्तरे॥आत्मपागः क्रमाद्भूयः संहृत्योत्पाद्य देशिकः॥१०३॥
तत्तन्मंत्रोदितान्मासां कुर्याद्देहेशिशोस्तदा॥पंचोपचारैः कुंभस्यां पूजयित्वेष्टदेवतां॥१०४॥तस्यां तत्रोत्तमार्गेण विदध्यात्सक
लाकृतिम्।मंडले लंकृते शिष्यमन्यस्मिन्नुपवेशयेत्॥१०५॥नदत्सु पंचवाद्येषु सार्द्धं विप्राशिषा गुरुः॥विधिवत्कुंभमुद्धृत्य तन्मु
खस्यान्तरदुमान्॥१०६॥शिशोः शिरसि विन्यस्य मातृकां मनसा जपन्॥मूलेन साधितैस्तोपैरभिषिंचेत्तमात्मवित्॥१०७॥पूजि
तां पुनरादाय वह्नीमस्त्ररूपिणीं॥तस्यां सुसाधितैस्तोपैः सिंचेद्द्रक्षार्थमंजसा॥१०८॥अवशिष्टे वतोयेन शिष्यमाचामयेद्गुरुः
तत्तत्सं सकलीकुर्याद्देवतात्मानमात्मवित्॥१०९॥उत्थापय शिष्यो विमले वाससी परिधाप्य च॥आचम्य वाग्यतो भूत्वा निषीदेत्संनि
धिं गुरोः॥११०॥देवतामात्मनः शिष्ये संक्रांतां देशिकोत्तमः॥पूजयेद्गंधपुष्पाद्यैरेकं संभावयंस्तयोः॥१११॥इत्यादिचांततस्तस्यै विनी
तायां उपूर्वकं॥गुरोर्लब्धां पुनर्विद्यामष्टकृत्वोजयेत्सुधीः॥११२॥गुरुविद्या देवतानां मैकं संभावयन्धिया॥प्रणामे दंडवद्भूमौ गुरुं तं देवता

अथेति ग्रंथः स्वार्थः ॥ इदं नीकलावती दीक्षा माहातत एवेति वेधयेत् ॥ अधुना वेदमयीं दीक्षां दर्शयति ॥ ततो वेधमपीति ॥ तेजस्वयं सोमसूर्याग्निमयं षट्च
तस्य पादां बुजहं हं निजमूर्ध्नि योजयेत् ॥ शरीरमर्थं प्राणं च सर्वं तस्मै निवेदयेत् ॥ ११३ ॥ ततः प्रभृति कुर्वीत गुरोः प्रियमनन्यधीः ॥ नृ
त्विग्भ्यो दक्षिणां रत्ना समग्रं प्रीतमानसः ॥ ११४ ॥ ब्राह्मणां स्तुतयं न्यश्चाद्रस्य भोज्यैः सदक्षिणैः ॥ एषा क्रियावती दीक्षा प्रोक्ता स
र्वसमृद्धिदा ॥ ११५ ॥ अथ वर्णात्मिकां वक्ष्ये दीक्षामागमचोदितं ॥ पुं प्रकृत्यात्मका वर्णाः शरीरमपि तादृशं ॥ ११६ ॥ यतस्तस्मात्तनो
न्यस्येदृणां नृशिष्यस्य देशिकः ॥ ततस्तस्यानयुतान्वर्णा न्प्रतिलोमेन संहरेत् ॥ ११७ ॥ स्वाज्ञया देवताभावाद्दिधिना देशिकोत्तमः
तदा विलीनतत्त्वोपशिष्यो दिव्यतनुर्भवेत् ॥ ११८ ॥ परमात्मनिसंयोज्य तच्चैतन्यं गुरुतमः ॥ तस्मादुत्पाद्यतान्वर्णा न्प्रस्येच्छि
ष्यतनो पुनः ॥ ११९ ॥ सृष्टिक्रमेण विधिवच्चैतन्यं च नियोजयेत् ॥ जायते देवताभावः परानंदमयः शिशो ॥ १२० ॥ एषा वर्णम
यी दीक्षा प्रोक्ता संवित्प्रदायिनी ॥ ततः कलावती दीक्षायथावदभिधीयते ॥ १२१ ॥ निवृत्याद्याः कलाः पंचभूतानां शुक्लपोयतः
॥ तस्माद्भूतमये देहे ध्यात्वा तावेधयेच्छिशोः ॥ १२२ ॥ निवृत्तिर्जानुपयं तंतलादारभ्य संस्थिता ॥ जानुनो नाभियं तं प्रतिच्छाद्या
प्यतिष्ठति ॥ १२३ ॥ नाभेः कंठावधिव्याप्राविद्याशांतिस्ततः परं ॥ कंठावध्यावधिर्यं तं व्याप्रातस्माच्छिखावधि ॥ १२४ ॥ शान्त्यती
ता कलाज्ञेया कलाव्याप्तिरितीरिता ॥ संहारक्रमयोगेन स्थानात्स्थानांतरे गुरुः १२५ ॥ संयोज्य वेधयेद्दिहानाज्ञया ताः शिरोवधि ॥
इयं प्रोक्ता कला दीक्षा दिव्यभावप्रदायिनी ॥ १२६ ॥ ततो वेधमयीं वक्ष्ये दीक्षां संसारमोचनीं ॥ ध्यायेच्छिशुतनोर्मध्ये मूलाधारैश्चतुर्द
लैः १२७ ॥ त्रिकोणमध्ये विमले तेजस्वयं विजृम्भिते ॥ वलयपत्रपसंयुक्ता तडित्कोटिसमप्रभा ॥ १२८ ॥ शिवशक्तिमयीं देवीं चेतवा मातृविग्र
हं ॥ सूक्ष्मां सूक्ष्मतरंगशक्तिं भित्वा षड्क्रमं जसा १२९ ॥ गच्छंतीं मध्यमार्गेण दिव्यां परशिवावधिवादि संतदलस्याणां संहरेत्कमलासने
॥ १३० ॥ अथवा मूलाधारलिंगनाभिहृदयं कंठभूमध्ये यथाक्रमं चतुःषट्दशद्वादशषोडशह्रिपञ्चाशि ॥ षट्चक्राणि

ततः पमाधिष्ठाता देवैः सुकमलासनप्रभृतिसदाशिवपर्वतासु पूर्वपूर्वसहिताः संहृत्य तत्सर्वं विंदोतं कलायां तं नादेन मपि नादोतेतं उपनांतां विषुवक्रांतरे तद्वधुः
 तं षट्पत्रमये पद्मे वादिलांताक्षरान्विते ॥ स्वाधिष्ठाने समायोज्य वेधयेदाज्ञया गुरुः ॥ १३१ ॥ तान्वर्णान्संहरेद्विष्णो तं पुनर्नाभियं कजे ।
 दशयन्नेडादिफांतवर्णाढ्ये योजयेद्गुरुः ॥ १३२ ॥ तान्वर्णान्संहरेद्भुवने तं पुनर्हृदयां वजे ॥ कादिगंतार्कवर्णाढ्ये योजयित्वा स्वरेण गुरुः
 १३३ तान्वर्णान्संहरेदस्मिंस्तं भूयः कंठयं कजे ॥ स्वराढ्येषोडशदले योजयित्वा स्वरा न्युनः ॥ १३४ ॥ सदा शिवेतां संहृत्य तं पुनर्भूस
 रोरुहे ॥ द्विपत्रे हसलसिते योजयित्वा ततो गुरुः ॥ १३५ ॥ तदणो संहरेद्विंदो कलायां तं नियोजयेत् ॥ तं नादेन तं रं नादं नादं ते योजये
 द्गुरुः ॥ १३६ ॥ तमुन्मन्या समायोज्य विषुवक्रांतरे च तं ॥ तं पुनर्गुरुवक्त्रेण योजयेद्देशिकोत्तमः ॥ १३७ ॥ सहैवमात्मना शक्तिविध
 येत्परमेश्वरे ॥ गूर्वाज्ञया क्षिन्नापाशस्तदा शिष्यः पतेद्भुवि ॥ १३८ ॥ संजातदिव्यबोधोसौ सर्वविंदति तत्सणात् ॥ साक्षात् शिवो भव
 त्येषनात्र कार्या विचारणा ॥ १३९ ॥ एषा वेधमपीदीक्षा सर्वसंवित्प्रदायिनी ॥ क्रमाच्चतुर्विधा दीक्षा तत्रेस्मिन्सम्परीरिता ॥ १४० ॥ अ
 थात्र होमद्रव्याणां प्रमाणमभिधीयते ॥ कर्षमात्रं घृतं होमेषु क्रिमात्रं पयः स्मृतं ॥ १४१ ॥ उक्ता निपंचगव्यानि तत्समानि मनीषिभिः ॥
 तत्समं मधुदुग्धान्मसमात्रमुदाहृतं ॥ १४२ ॥ अधिप्रसूतिमात्रं स्यात्तज्जास्युर्मुष्टिसंमिताः ॥ पृथुकास्तत्प्रमाणाः स्युः सक्तवो पितथाम
 ताः ॥ १४३ ॥ गुडं पलाहं मानं स्याच्छर्करापितथामता ॥ ग्रासाहं चरुमानं स्याद्विष्णुः पर्ववधिर्मतः ॥ १४४ ॥ एकैकं पत्रपट्टाणि तथा पू
 यानि कल्पयेत् ॥ कदलीफलनारंगफलान्येकैकशो विदुः ॥ १४५ ॥ मातुलुंगं चतुःखंडं पुनरं दशधा कृतं ॥ अष्टधानां रिकेलानि खंडि
 तानि विदुर्बुधाः ॥ १४६ ॥ त्रिधा कृतं फलं विल्वं कपित्थं खंडितं त्रिधा ॥ उर्वारुकफलं होमेन्द्रे दितं खंडितं त्रिधा ॥ १४७ ॥ ॥ रुवक्त्रे ॥ एतानि वि
 द्वादीनि व्यक्तिस्यान्निज्ञेयानि ॥ एतत्सर्वं परमेशिवे ध्यायेत् ॥ योजयेत् ॥ ध्यायेदित्यर्थः ॥ एवं दीक्षितस्य फलमाहागुर्वर्त्तयेति ॥ होमद्रव्यपरिमाणपरो ग्रंथः स्पष्टः

शा. ति.
टी. गू.
२५

अधुना दीक्षाविधानकथनानंतरं अवसरप्राप्तं मंत्रं व्याचिख्यासुः प्रथमं सर्वप्रकृतिभूतां मातृकां प्रपंचयितुमारभते॥ अथ वर्णतनुमित्यादिना॥ अक्षीवेति॥ नपुंसक
चतुष्टयव्यतिरिक्तह्रस्वदीर्घस्वरद्वयांतर्गतैः ककारादिषड्वर्गकैरिति॥ अथ मर्थः॥ अंकं खं गं घं ङं आं ह्रस्वपयनमः॥ इत्यादिप्रकारेणोतिजातिषक्तानि चतुर्थी
अथ वर्णतनुं वक्ष्ये विश्वबोधविधायिनी॥ यस्यामनुपलब्धायां सर्वमेतज्जगज्जडं॥ १॥ अथिब्रेह्मासमुद्दिष्टो गायत्रं कंदरैरिति॥ सरस्व
ती समाख्याता देवतादेशिकोत्तमैः॥ २॥ अक्षी वह्रस्वदीर्घांतर्गतैः षड्वर्गकैः क्रमात्॥ षडंगानि विधेयानि देशिकैर्जातिसंयुतं ३ पंचाश
त्त्रिपिभिर्विभक्तमुखदोः पतंध्यवक्ष्यस्थलां भास्वन्मौलिनिवद्धचंद्रशकलां सापीनतंगस्तनी॥ सुद्रामक्षणीं सुधाढ्यकलशविद्यां च
हस्तांबुजैर्विभ्राणां विशदप्रभां त्रिनयनां वाग्देवतामाश्रये॥ ४॥ ललाटमुखवृत्ताक्षिश्रुतिप्राणेषु गंडयोगां शोष्ठदंतो तमांगास्येदोऽपत्सं
ध्यग्रकेषु च॥ ५॥ पार्श्वयोः पृष्ठतो नाभौ जठरे हृदये शके॥ ककुच्चं सेच हृत्पूर्वपाणिपादयुगे तथा॥ द्वाज्जठराननयोर्न्यस्येन्मात्रक्षणीं
न्यथा क्रमात्॥ त्वगसक्मां समेदोस्थिमज्जाशुक्लात्मकान्विदुः॥ ७॥ वादिहांतानन्यसेदात्मपरमज्ञानपूर्वकान्॥ दीक्षितः प्रोक्तमार्ग
शान्यसेत्तसं समाहितं॥ ८॥ जपेत्तसं स्वयाविद्यानयतं मधुराश्रुतैः॥ विदधीत तिलैर्होमं मातृकामन्त्रं हं यजेत्॥ ९॥ व्योमं द्वोरसनार्णक
र्णिकमचां ह्रस्वस्फुरत्केसरं पंचांतर्गतं पंचवर्गं यशलाणां दिवि वर्गं क्रमात्॥ आशास्वस्त्रिषुलांतलांगलिषु ज्ञासोणीपरेणावृतं पद्मं क
ल्पितं मंत्रपूजयतु तां वर्णात्मिकां देवतां॥ ४०॥ आधारशक्तिमारभ्य पीठशक्त्यंतमर्चयेत्॥ मेधाप्रज्ञाप्रभाविद्याश्रीर्धृतिस्मृतिबुद्धयः॥ ११॥
विद्येश्वरीति संप्रोक्ता भारत्या नवशक्तयः॥ वर्णाब्जेनासनं दद्यान्मूर्तिमूलेन कल्पयेत्॥ १२॥ आवात् पूजयेत्तस्यां देवीमावरणैः सह॥ अं
गैरावरणं पूर्वं द्वितीयं युग्मशः स्वरैः॥ १३॥ अष्टवर्गैस्तृतीयं स्यात्तच्छक्तिभिरनंतरं॥ पंचमं मातृभिः प्रोक्तं षष्ठं लोकेश्वरैः स्मृतम्॥ १४॥
विभक्तिसंयुक्ता निध्यानमाह॥ पंचाशत्त्रिपिरिति॥ अक्षः अक्षमालागणं विश्रुत्ककुदिन् अपरगले॥ मातृकां वृजं वर्णयति व्योमेति॥ अष्टदले पद्मं वीक्ष्य तत्कर्णिका
पांच्योमः हकारः इन्द्रः सकारः॥ औस्वरूपं रसना विसर्गः॥ ततश्चापमर्थः॥ एतैः संपीडितं वीजं कर्णिकायां ह्यौ॥ इति विलिखेदिति॥ अत्रामिति स्वरयुग्मकैः सु

॥ अक्षम.
२५

अष्टपत्रेषु कादिलां ताना अष्टवर्गकां आशासिति। पद्माद्वहिः भूपुरंतस्याभ्यंतरे पूर्वादिविमुलांतो वकारः। अस्त्रिषु कोरोष आग्नेपादिषु खंगलिः टकारः। एवं कृते ता
 दक्षपक्षांतरकर्णिकाया देवीं च पूजयेदित्यर्थः। आधारशक्तिमित्यारभ्य साधकस्तमश्च्युतो ग्रंथः। अथादिपूर्वकं मातृकापादशविधन्यासान्क्रमेण वक्तुमारभते।
 लोकपालासुधैः प्रोक्तं वच्चाद्यैः सप्तमंततः। विधिनानेन वर्णं शीमुपचारैः प्रपूजयेत्॥१५॥ व्यापिनी लापिनी पश्चात्पाविनी क्लेदिनी
 तथा। धारिणी मालिनी भूयो हंसिनी शंखिनी स्मृता १६ सुभ्राः पत्रेषु संपूज्या भूताः सगरा पस्तकाः। ब्राह्मी माहेश्वरी भूयः कोमा
 री वैष्णवी मता वारात्यनंतरे द्राणी चा मुंडा सप्तमी मता। अष्टमी स्यान्महालक्ष्मीः प्रोक्ताः स्युर्विष्णुमातरः। १७ दंडकमंडलु पश्चादक्ष
 सूत्रमथामयं। विभ्रती कनकछापा ब्राह्मी कृष्णा जिनोज्वला १९ मूलं परश्वधं शुद्धं दुर्भिनृक रोटिका। वहंती हिमसंकाशाध्ये
 यामाहेश्वरी शुभा॥२०॥ अंकुशं दंडखट्वा गोपाशं च दधती करैः॥ वंधूकपृष्ठसंकाशा कोमारी कामदापिनी॥२१॥ चक्रं घटां कपा
 लं च शंखं च दधती करैः॥ तमालश्यामलाध्ये या वैष्णवी विभ्रमोज्वला॥२२॥ मुशालं करवालं च खेटकं दधती हस्तैः॥ करैश्चतुर्भिर्वीरा
 हीध्ये या कालघनचक्रविः॥२३॥ अंकुशं तोमरं विद्युत्कुल्लिशं विभ्रती करैः॥ इंद्रनीलनिभं द्राणीध्ये या सर्वसमृद्धिदा॥२४॥ मूलं कृपाणं
 नृशिरः कपालं दधती करैः॥ मुंडस्रज्ज्जिताध्ये या चा मुंडारक्तविग्रहा॥२५॥ अक्षस्त्रजं वीजपूरं कपालं पंकजं करैः॥ वहंती हेमसंकाशाम
 हालक्ष्मीः समीरिता॥२६॥ पूजयेन्मातृकामित्यं नित्यं साधकस्ततमः॥ न्यसेत्सर्गान्वितां सृष्ट्या नत्वा देवीं यथाविधि॥२७॥ सर्गां विद्वं
 तिकां न्यसेत्तु डार्पाद्यां स्थिति वर्त्मना॥ विद्यात्पूर्वदिता न्विहानृष्यादीने गसंपुतान्॥२८॥ ध्यायेद्दूर्णेश्वरीं मंत्रवत्तमेन समन्वितां
 ॥ सिंदूरकांतिममिताभरणां त्रिनेत्रां विद्यात्ससूत्रमृगयोतवरंदधानां॥ पार्श्वस्थितां भवतीमपि कांचनां गंध्यायेत्कराजधृतपस्त
 कवर्णमालां॥ २९॥ न्यसेत्सर्गां तमित्यादिना ता रोत्याभिः पंचाशत्कलाभिः तार्तिपं त्रिपुरामंत्रचरमवीजं। तद्दीजपूर्वसधा तु सप्रारोति सप्तधा तु प्राणश

ति आत्मप्रदानपादिदशवर्णान् उक्तस्यानेषु न्यसेदिति॥

शक्तिः
श्रीः
२६

अभ्यर्चनादिकं सर्वविदध्यात्पूर्ववर्त्मना॥विंदयुक्तामिमान्यस्येत्संहृत्यात्प्रतिलोमतः॥३०॥विद्यात्पूर्वोदिताविद्यानृष्यादीनंगसंयुतानृष्ये
पावर्णमयेप्रीठेदेवीवाग्वत्तभाशिवा॥३१॥अक्षस्रजंहरिणपोतमुदग्रटंकंविद्याकरैरविरतंदधतीत्रिनेत्री॥अर्द्धदमौलिमरुणामरविंद
वासावर्णेश्वरींप्रणमतस्तनभारनम्रां॥३२॥न्यासार्चनादिकं सर्वकुर्यात्पूर्वोक्तवर्त्मना॥तारोत्याभिःकलाभिस्तान्यसेत्साधकसतमः॥३३
वर्णाद्यास्तारसंयुक्तान्यस्तन्यास्तानमोचिताः॥ऋषिःप्रजापतिश्चंदोगायत्रंसमुदाहृतं॥३४॥कलात्मावर्णजननीदेवताशारदास्मृ
ता॥ह्रस्वदीर्घांतरगतेःषडंगप्रणवैःस्मृतं॥३५॥हस्तैःपद्मरथांगंगुणमथहरिणोपस्तकंवर्णमालां॥टंकंशुभ्रंकापालंवरममृतलसुद्धम
कुंभंवहंतीं॥युक्ताविद्युत्पयोदस्फटिकनवजपाबंधुरैःपंचवक्त्रैस्त्र्यक्षैर्वक्षोजनम्रांसकलशशिनिभांशारदांतानमामि॥३६॥अर्चयेदु
क्तमार्गेणशारदांसर्वकामदां॥तार्त्तीपपूर्वांतान्यस्येन्नमोतोरुद्रसंयुतां॥३७॥सधातुप्राणशक्त्यात्मयुक्तायादिषुतेजमात॥ऋषिःस्याद्
क्षिणामूर्तिर्गायत्रंकुंदईरितं॥३८॥अर्धनारीश्वरःप्रोक्तोदेवतातंत्रवेदिभिः॥हसाघट्टदीर्घयुक्तेनकुर्यादंगानिदेशिकः॥३९॥वंधूकंकांचि
ननिभंरुचिराक्षमालांपाशांकुशौचवरदंनिजवाहदंडैः॥विभ्राणमिंदुशकलाभरणान्त्रिनेत्रमह्दींविकंशमनिशंवपराश्रयामः॥४०॥
पूर्वोक्तेनैवमार्गेणपूजयेत्तपथाविधि॥स्मरद्यांमातृकांन्यस्येत्केशवादिनमोचितां॥४१॥सधातुप्राणशक्त्यात्मयुक्तायादिषुविष्णवः॥
ऋषिःप्रजापतिःप्रोक्तोगायत्रंकुंदईरितं॥४२॥अर्द्धलक्ष्मीहरिःसाक्षादेवतात्रसमीरिता॥दीर्घयुक्तेनवीजेनषडंगानिसमाचरेत्॥४३॥
हस्तैर्विभ्रत्सरसिजगदाशंखचक्राणिविद्यापद्मादर्शकनककलशंमेघविद्युद्द्विस्तासं॥वामोतुंगस्तनमविरलाकल्पमास्त्रेधलोभादेकीभू
तेवपुरचतुवःपुंडरीकाक्षलक्ष्म्योः॥४४॥अर्चादिकं सर्वप्राग्वन्मंत्रीसमाचरेत्॥शक्तिपूर्वोक्तनौन्यस्येन्मातृकांमंत्रवित्तमः॥४५॥ऋषिः
शक्तिःस्मृतंकुंदोगायत्रंदेवतावधेः॥संप्रोक्ताविष्णुजननीसर्वसौभाग्यदायिनी॥४६॥दीर्घोर्द्धंदुपुजागानिकुर्यान्मायात्मनावधः॥उद्यत्को
टिदिवाकरप्रतिभद्योतुंगोरूपीनस्तनीवद्धाईंदुकिरीटहाररसनार्धजीरसंशोभिता॥विभ्राणाकरपंकजैर्जपवरींपाशांकुशौपुस्तकंदिश्याद्दोजग

४७॥
विनयनापत्येविषसासुखे॥४८॥
रामः
२६

पुरोदितेन विधिना देवीमन्त्रहमर्चयेत् ॥ न्यसेच्छीवीजसंपन्नामातृकां विधिना तनौ ४८ ऋषिर्भृगुस्मृतं कुंदो गायत्रं देवता स्मृता । संमस्तं
 पदमादिर्जगतां नापिका बुधैः ४९ प्राक्प्रसुतेन वीजेन कुर्यादंगानि साधकः । विद्युद्दामसमप्रभां हिमगिरिप्रख्यैश्चतुर्भिर्गजैः । शृङ्गदं
 उरुसुद्धतामृतघटैरासिच्यमानामिमौ । विभ्राणां करपंकजैर्जपवटीं पद्मद्वयं पुस्तकं । भास्वद्रत्नसमुज्ज्वलां कुचनतां ध्यायेन्जगत्सा
 मिनी ५० आराधयेदिमां प्रोक्तवर्त्मना कुसुमादिभिः । न्यसेत्स्मराद्यां वपुषि मातृकामंगलप्रदां ५१ ऋषिः संमोहनः प्रोक्तं शुंदो गायत्रं
 मुच्यते देवतामंत्रिभिः प्रोक्ता समस्तजननी परा ॥ ५२ स्मरेण दीर्घपुक्तेन विदध्यादंगकल्पनां । वालार्ककोटिरुचिरां स्फटिकाक्ष्मालां कोदं
 उमिषु जनितं स्मरपंचवाणान् ॥ विद्यां च हस्तकमलैर्दधतीं त्रिनेत्रां ध्यायेत्समस्तजननीं नवचंद्रचूडाम् ५३ अर्चनादिक्रियाः सर्वाः प्रोक्ताः
 पूर्वविधानतः । शक्तिश्रीकामवीजाद्यां देवीं वर्णतनुं भजेत् ॥ ५४ ॥ ऋषिः पूर्वोदितं शुंदो गायत्रं देवता बुधैः । संमोहनीं समुद्दिष्टां सर्वलोचन
 शंकरा ५५ आवर्तितैस्त्रिभिर्वीजैः षडंगानि प्रकल्पयेत् । ध्यायेत्तमस्रवलयेषु सरासपाशान् पद्मद्वयं कुशशरान्नवपुस्तकं च । आविर्भूतीं नि
 जकरैररुणां कुचार्तो संमोहनीं त्रिनयनां तरुणोदचूडाम् ५५ यजेदावरणैः सार्द्धं सुपचारैः सुशोभनां । प्रपंचयागं वक्ष्यामि सच्चिदानंदसि
 द्धिदं ५६ वेदादिशक्तिरजपापरमात्मा महामनुः वह्नेर्जीवाचकथिता पंचमंत्राः शुभावहाः ५७ तारशक्त्यादिकां न्यस्येदजपात्मदिशं तिकां । मा
 तृका मुक्तमार्गेण सृष्ट्या देहे विधानवित् ॥ ५८ ॥ ऋषिर्ब्रह्मा समुद्दिष्टं शुंदो गायत्रं मीरितं । समस्तवर्णसंव्याप्तं परं तेजो यस्य देवता ५९ साहाय्यैः पंचम
 नुभिः पंचांगानि प्रकल्पयेत् । अस्त्रं दिक्षु बुधः कुर्याद्भूये हरिहराक्षरैः ६० तारादिपंचमनुभिः परिचीयमानं मानैरगम्यमनिशं जगदेकमूलं । सच्चित्त
 मस्तगमनश्चरमच्युतं ततेजः परं भजतसां द्रसुधां सुराशिं ६१ पंचभूतमपावर्णः वर्गभ्यः प्रागुदीरितः । तस्माद्भानेन्द्रियात्मानः प्रपंचतन्मयं वि
 दुः ॥ ६२ ॥ देहोऽपि तादृशस्मिन्न्यसेद्वर्णां न्विलोमतः ततस्त्यानयता नम्री जुहुयात् परतेजसि ६३ एवं वर्णमयं होमं कृत्वा दिव्यतनुं भवेत् । न्यस्य
 मत्री पथान्यायं देहे विष्वस्य मातरम् ६४ जपेन्मंत्रान् भजेद्देवान् न्यजेदग्निमनन्यधीः । द्रव्यैश्च जुहुयाद्ग्रीमं च वितं च वेदितैः ६५ अश्वत्थोदं वरप्रस

न्यस्योयसमिधस्तिलाः । सिद्धार्थपापसाज्या निद्रया
 यशोविदुष्यः ६६

गा. ति.
टी. ग.
२७

॥ कथं। पंत्वगात्मनेन प्रशुतिं अशगात्मनेन मरत्येव मन्यत्रापि प्राणात्मने शक्त्यात्मने। आत्मने। अस्त्यादिप्रकारेण ॥ हं सेति। हं संहृदयाय नमः। हं
सीशिरसे स्वाहा इत्यादि प्रकारेण। स्मरन्त्यं कामवीजाद्यं सद्यान्वितमित्युक्तार्थः। आविवीजेन कामवीजेन स्मरन्त्यान् पुनरपि कामवीजाद्योऽप्युक्तं इदं
नोऽप्रपंचयागाख्यां न्यासमाह। वेदादीति। प्रणावः अक्षराणां कथं प्रपंचयागत्वमित्याशङ्क्याह। अक्षराणां प्रपंचात्मकत्वात्। तदात्मकत्वं प्रुक्तमित्याह। पंचमू
अमीभिर्जुह्यात्तदं संहं वा समाहितः। सर्वात्कामानवाप्नोति परं सिद्धिं च विंदति ६० एभिर्कसहस्राणि हुत्वा मंत्री विनाशयेत्। रि
पून्सुद्रग्रहान्भूतान्ज्वरान्छायांश्च पन्नगान्। एष मंत्राणामपथावृत्तिप्रतिपतिसमुद्भवाम्। विकारान्ताशयेदाशुहोमोयं समुदीरि
तः ६१ एभिस्त्रिमधुरोपेतैर्जुह्यात्तदं समाहितः। अचिरं देवसंभवेत्साक्षाद्भूमिपुरंदरः ७० अमीभिः साधको हुत्वा वश्यादीनपि सा
धयेत्। हुत्वालसंतिलैः शुद्धैर्मुच्यते सर्वपातकैः ७१ पायसान्नेन जुह्यान्मन्त्री सर्वसमृद्धये ॥ पद्यानां लक्षहोमेन महतीं श्रियमा
प्नुयात् ७२ घृतेन जुह्यात्तदं प्राप्नुयात्कीर्तिमुत्तमां। जातीकुसुमहोमेन सर्वलोकवशं नयेत् ७३ संशोधितैस्त्रिमध्वैर्लेख्यैर्लो
क्षमानतः ॥ जुह्याद्भुलिको कृत्वा वशयेत्सर्वमंजसा ७४ लिखित्वा पत्रखंडेषु मातृकाराण्यथ कृष्यक्। अभ्यर्च्य जुह्याद्भूततप
त्राक्षरमुच्चरन् ७५ अभिचारहरो होमः सर्वरक्षाप्रसिद्धिदः। सहस्रहोमे वितरेद्दक्षिणान्निष्कुमानतः ७६ अर्द्धचाशक्तितादुद्या
द्यथोक्तं फलमाप्नुयात् ॥ अन्यया सप्तसंजमपि वेत्नातर्दिने दिने ७७ सलिलं संभवेद्भाग्मीलभते कवितां परं। ब्राह्मीरसे वचा कल्के प
यसा विपचेद्भुतं ७८ अष्टमातृकाजपमर्चितं च विधानतः। पिबेत्प्रातः संमेधावी भवेद्वाक्पतिसतमः ७९ ब्राह्मी सहस्रसंजमा वचा
वाययसा पिबेत्। सन्नमेन्महतीं मेधाम चिरान्नात्र संशयः ॥ ८० ॥ ८१ तेत्यादिना। तेजसि परमात्मनितं वस्थानसहितान् वर्णान् जुह्याद्भु
संहरेदित्यर्थः फलमाह। एवमिति। एवं न्यासं कृत्वा किं कुर्यादित्यत आह। न्यस्येति। एवं वर्णन्यासात्मकप्रपंचयागमभिधाय। अधुनावश्यमाराद्रव्यैर
ग्रीहोमप्रकारं तत्फलं चाह ॥ इत्येवेति अश्वत्थेत्यादिना। एभिर्द्रव्यैस्तेरेव पंचमंत्रैः ॥ कृतलक्षणा इत्यस्य प्रकारमाह ॥ सर्वात्कामानिति। फलसारा एषाह।
एभिरित्यादिना। एककलशाभिषेकप्रकारं तत्फलं चाभिधाय नवकलशाभिषेकं तत्फलं च वक्तुमारभते ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥

रामः
२७

पूर्वोक्तमंडलमित्यादिना॥उतरोग्रंथःसप्तमः॥मन्त्रिकामंत्रसाधितप्रज्ञविधानमाह॥सोमसूर्यत्यादिना॥स्वराद्यक्षरसंख्यपाषोडशपंचविंशतिदशसंख्यपारत्यर्थः
 पूर्वोक्तपंकजंकृत्वाकुंभं संस्थाप्य पूर्ववत्॥कायेन पूरयेन्मंत्री पथावतक्षीरशाखिनां ८१ अष्टगंधं विलोड्यास्मिन्नवरत्नसमन्विते॥
 आवात्य पूजयेद्देवीमातृकासुक्तमार्गतः ८२ सहस्रसाधितैस्तोषैरभिषिंचेत्प्रियं नरं॥भानुवारे शुभे लग्ने ब्राह्मणानपि भोजयेत् ८३
 गुरवे दक्षिणां दद्याद्भक्तिपूतः स्वशक्तितः॥रक्षाकरं विशेषेण कृत्वा द्रोहोपशान्तिदं ८४ ऐश्वर्यपुजननं पुंसां सर्वसौभाग्यसिद्धिदं॥अ
 भिवेकमिमं प्राहुर्विष्णुसंमोहनं परं ८५ पूर्वोक्तमंडलं कृत्वा मंत्रीनवपदान्वितं॥मध्यादिस्थापयेत्तु पदेषु कलशान्नव ८६ तंतुभिर्वेष्टि
 तान् शुभ्रान्वहिश्चंदनचर्चितान्॥सुधूपवासितान् मंत्रीदूर्वास्तसमन्वितान्॥८७॥आपूर्य सुद्धतो ये स्तान्वेष्टयेदं शुक्लैस्तुतान्॥मुक्ता
 माणिक्यैर्वैदूर्यगोमेशान्वज्रविडुमै ८८ पुष्परंगमरकतगरुडोद्गारमेव च॥उक्तो निनवरत्नान्वितेषु कुंभेषु निक्षिपेत् ८९ विष्णुकोतामि
 न्द्रवत्सीदेवीदूर्वाश्च निक्षिपेत्॥स्थापयेत्कुंभवक्त्रेषु कोमलं श्रुतपल्लवान् ९० विन्यसेदक्षतोपेतं शुषकाश्च फलान्वितान् मध्ये कुं
 भं समा राध्य देवीं मंत्रीवृषादितः ९१ अर्चयेद्विष्णुकुंभेषु व्यापिन्यायाः पुरोदिताः॥वर्गमंत्रप्रताः प्रोक्तलक्षणाः सर्वसिद्धिदाः ९२
 शर्कराघृतसंयुक्तपापसंचनिवेदयेत्॥सृष्ट्वा कुंभान् कुशैर्विहान् जपेत्साग्रशतं शतं ९३ अभिषिंचेद्दिलोमेन साध्यं तं दत्तदक्षिणां॥
 सर्वपापक्षयकरं शुभदं शांतिसिद्धिदं ९४ कृत्वा द्रोहादिशमनं सौभाग्यश्रीजयप्रदं॥पुत्रप्रदं च वंध्यानामभिषेकमिमं विदुः ९५
 ज्वरार्तस्य परः स्थित्वा जपेत्साग्रं सहस्रकम्॥ज्वरानशयति तस्या सुसुद्रभूतग्रहा अपि ९६ परतेजसि संचिंत्य शुभ्रं स्वतः सुधामया
 विधुर्विद्यां जपेद्योगो विषरोगविनाशकः ९७ वलीपलितरोगघ्नः सुतिपासाप्रनाशनः॥पुष्टिदः सर्वसौभाग्यदायी लक्ष्मीसुभः प्र
 दः ९८ सोमसूर्याग्निरूपाः स्युर्वर्णा लोहत्रयं तथा॥रोप्य मिंदः स्मृतो हेमसूर्यस्ताम्रं हताशनः ९९ लोहभागा समुद्दिष्टाः स्वराद्य
 क्षरसंख्यया॥ते लोहेः कारयेन्मुद्रा असंकलितसंगताम् १०० ॥अधुना नवरत्नमयमुद्रिकाविधानं तत्फलं च निरूपयति॥तत्पुनरववर्ण
 वर्गमप्यनवग्रहरूपिणीं प्रतिपादयतीह विभजेन्मातृकामित्यादिना॥मन्त्रिकापत्रमाह ॥ १०० ॥

क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ
ट	ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न
प	फ	ब	भ	म	य	र	ल	व	श
स	ह	ळ	ॠ	ॡ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ
ॣ	ए	ऐ	ओ	अक्षरं	प्रत्ययः	संज्ञा	विशेषः	उदाहरणम्	आदि

शषसनवमवर्गः॥एवंनववर्गात्मिकाभूतलिपिः॥नववर्गाद्यक्षराणिदर्शयति॥आयंवरणं॥अत्राप्ययंनिगूढः॥अथ
वरणाःआकाशोष्णःहकारःअकारश्चएकारश्चायंवरणाः॥संधौकृते।आयंवरणा इतिभवति।वर्गाणांपंच
क्षराश्चउज्जरानमाशशिंसंयुताः।शशिःसकारः।तत्संयुतावर्गादिवर्णावेदितव्याः॥आकाशवायुबहिर्वारिष्ट्रीमपत्वर्गवर्णाना
म्

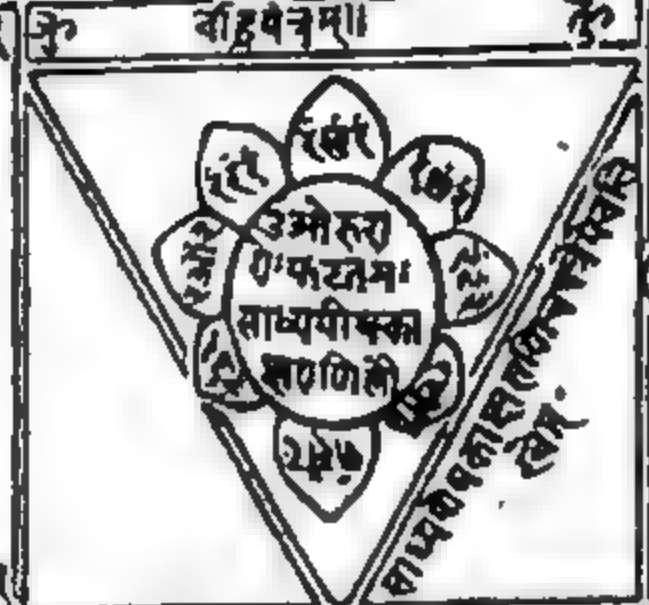
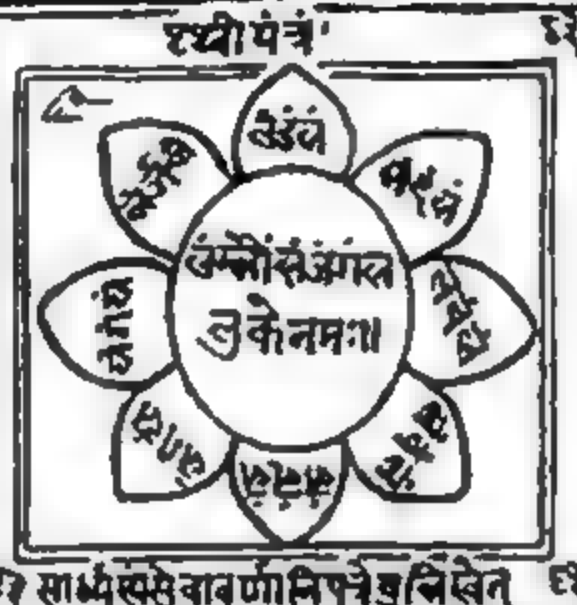
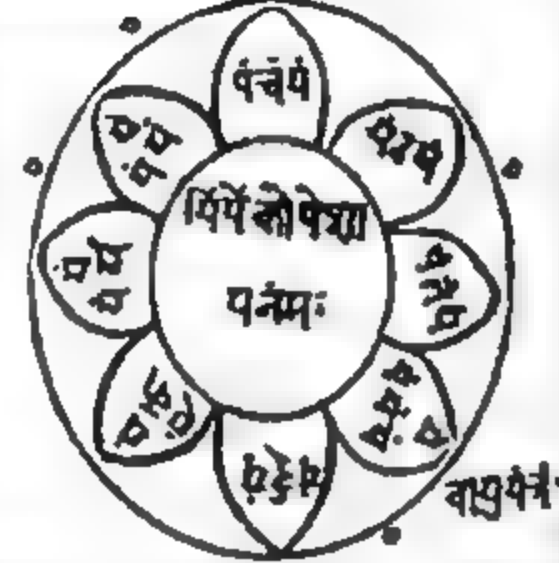
पराशरः प्रणम्य शशिं संयुताः शशिः सकारः तत्संयुतो वर्गो देवणां वा दत्तव्यानां च साक्षात् कृतः ।
आयं वरार्णवर्गार्णः पंचमाः शार्णसंयुताः ॥ वर्गाद्या इति विज्ञेयानववर्गः स्मृताश्चमी ॥ ४ ॥ व्योमे रात्रिजलसो
णीवर्गवर्णान् नृथकविदुः द्वितोपवर्गे भूर्नस्यान्नवमेन जलंधरा ॥ ५ ॥ विरंचिविष्णुरुद्राश्चिप्रजापतिदिगीश्वराः क्रियादिशक्तिस
हिताः क्रमात्सुर्वर्गा देवताः ऋषिः स्याद्दक्षिणामूर्तिर्गायत्रं छंद ईरितं ॥ देवता कथिता सद्भिः साक्षाद्दर्शनी परा ७ हादिषड्वर्ग
के कुर्यात्संडंगानि सजातिभिः ॥ अध्यापेक्षि पितरो मूले देवी तन्मपयंकजे ॥ ८ ॥ वदंतिसुधियो वृक्षं नित्यं वर्णमयं शुभं ॥ परसंविन्महा
बीजं विंदुनादमहाशिफं ॥ ९ ॥ यथैव्यक्षरशाखाभिः सर्वा शासुविजृम्भितं ॥ सलिलाक्षरपत्रैः स्वैः संछादितजगत्त्रयं ॥ १० ॥ बह्विवर्णा
कु रे र्शं प्ररत्ने रिव सुरद्रुमं ॥ मरुद्धर्ण लसत्पुष्पै र्योतयंतं वपुः श्रियं ॥ ११ ॥ आकाशार्ण फलेन ग्रंथं सर्वभूताश्रयं परं ॥ परामृतास्वमध
भिः सिंचंतं परमेश्वरी ॥ १२ ॥ वेदागमादिभिः क्लृप्तं समुन्नतिमनोहरं शिवशक्तिमयं साक्षात् छायाश्रितजगत्त्रयं ॥ १३ ॥ एतमाश्रित्य
मुनयः सर्वान् कामानवाप्नुयुः ॥ अंको न्युक्ता शशांककोटि सदृशी मापी न तु गस्तनी चंद्रार्द्धां कितमस्तकां मधुमदादालोलनेत्रत्रयां वि
भ्राणामनिशं च रंजय वंती विद्यां कपालकरैः ॥ राट्ट्यां यौवनगर्विता लिपितनुं वाणीश्वरी माश्रये ॥ १४ ॥ आधारदेशे धिष्ठाने नाभी हृदि
गले पुनः ॥ विंदौ नादेततः शक्त्यां शिवे देशिक सतमः ॥ १५ ॥ प्रत्येकं क्रमेण दर्शयति ॥ व्योमेत्यादिना ॥ तर्हि एवमेव वर्गवर्णानां प्रत्येकं बोद्धव्यं नेत्या
ह ॥ द्वितीयवर्गरिति ॥ तत्र भूवाचकाक्षरं नास्ति तस्याक्षरस्त्वष्टपात्मकत्वात् नवमेशकारादिवर्गे तस्य च क्षरात्मकत्वात् तत्र जलवाचकधरावाचकाक्षरे स्वस्त्यादिष
ड्वर्गैरिति नववर्गमध्ये ताडः प्रणम्य शशिं संयुताः शशिः सकारः तत्संयुतो वर्गो देवणां वा दत्तव्यानां च साक्षात् कृतः ।

रादिष्कारं तान् । आदिवर्गद्वयात्मकं नवस्रराणां न्यास
स्थानान्याह ॥ १४ ॥

आधारेत्यादिना। अंधिष्टनेलिंगो विंदो ललाटस्थाने। नादौ मूर्ध्नि शक्त्यां तस्मादुपरि। शिवे द्वादशांते। तृतीयवर्गाक्षरन्यासमाहा। अग्रमूलेत्यादिना। अत्रायं निगू-
ढः। उकारमंगल्यग्रे। ककारे बाहुमूले। खकारमुपमूले कोपरसंधौ इत्यर्थः॥ घकारमंगलिमूलेषु। गकारमध्यमशिखे अंगुष्ठमूलमित्यर्थः॥ एवं वर्गचतुष्टय-
स्या मकारं जठरे। दक्षिणायां र्ध्वोपकारं इतरे। फकारं नाभौ। भकारं शाख्यक्षरत्रयात्मक अवशिष्टस्य न्यासस्थानान्याहा यथाक्रमं गत्ये॥ हृदि भूविलेति। स-
नवाधारेषु विन्यस्य स्वराज्जवयथाविधि। हादिवर्णोक्तनौन्यस्ये नुखे ऊर्ध्वोदितः सुधीः॥ १९॥ ऊर्ध्वमाहेंद्रयाभ्योदक् पश्चिमेषु समा-
हितः। दोः पत्सु पंचवर्णाणां वर्णो न्देशिकसत्तमः॥ १७॥ अग्रमूलोपमूलाग्रमध्यदेशक्रमेण तु॥ जठरे पार्श्वयुगले नाभौ पृष्ठे समाहि-
तः॥ गुह्यहृत्भूदलेन्यस्ये तशादिवर्णत्रयं क्रमात्॥ स्रष्टा सर्गावसानास्यास्थितौ वह्निमस्त्ययः॥ १८॥ विषडूमित्रमान्यस्ये द्विंदु-
सर्गावसानिकां। संहृतौ प्रतिलोमेन विन्यसे द्विंदुभूषितां॥ २०॥ आगमोक्तेन मार्गेण दीक्षितः साधकोत्तमः॥ लक्ष्म्यस्ये च्छपेतावद-
युतं जुह्यातिलैः॥ २१॥ पूजयेदन्वहं देवीं पीठे प्राप्ते रिते सुधीः॥ वर्णाब्जेनासनं दद्यान्मूर्तिमूलेन कल्पयेत्॥ २२॥ देवीं संपूजयेत्तस्यामं-
गाद्यावरणान्यजेत्। आदावं गावृत्तिः पश्चादं विकाद्याभिरीरिता॥ २३॥ द्वितीया मातृभिः प्रोक्ता तृतीया अष्टशक्तिभिः॥ चतुर्थी पंचमी
प्रोक्ता द्वाविंशच्छक्तिभिः पुनर्गा २४॥ चतुःषष्ट्या स्मृता षष्ठी शक्तिभिर्लोकनायकैः॥ सप्तमी पुनरुत्तेषां मस्रैः स्यादष्टमावृत्तिः॥ २५॥ ए-
वं पूज्या जगद्धात्री श्रीमूतलिपिदेवता॥ स्थानेषु तेषु विधिवदभ्यर्च्य गानि पूर्ववत्॥ २६॥ अं विकावाग्भवी दुर्गा श्रीशक्तिश्चोक्तलक्षणः
। ब्राह्म्याद्याः पूर्ववत् प्रोक्ताः कराली विकराल्युमा॥ २७॥ सरस्वती श्रीदुर्गे षालक्ष्मी श्रुत्यो स्मृतिर्धृतिः॥ अद्भ्यमेधामतिः कांतिः आर्याः वा-
उशशक्तपः॥ २८॥ २९ छिन्याससमये वर्णाविसर्गयुक्तान्यसेत्॥ स्थिति न्याससमये तानेव विंदुविसर्गयुक्तानपि॥ वह्निवर्णं प्रथमं॥ अनंतरं वायुवर्णं त-
तो जलवर्णं ततश्चाकाशवर्णं पुनर्भूवर्णं इत्येवं प्रकारेणान्यसेत्॥ कथं खः कथं डः गः॥ एवं मन्यत्रापि बोध्यं। संहतिन्याससमये प्रतिलोमेन विंदुयुतं क-
थं डं च गं खं कं। इति तस्यानेषुन्यसेत्॥ एवमन्यत्रापि निगद्व्याख्यातमपरं॥ पंचक्रियाविशेषांश्च ज्ञात्वा कर्मोपसाधयेदित्युक्तम्॥ ० ॥ ॥

खड्गखेटकधारिणः श्यामाः पूज्याः खलंकताः ॥ विद्याहीयुष्यः प्रज्ञासिनीवालीकुहः पुनः ॥ २९ ॥ रुद्रावीर्यप्रभानंदास्यात्योषाकृद्धिदा
 शुभा ॥ कालरात्रिर्महारात्रिर्भद्रकालिकपर्दिनी ३० ॥ विकृतिर्देडिमुंडिन्यौ सेंदुखंदाशिखंडिनी ॥ निभुंभभुंभमथनीमहिषासुरमर्दिनी ३१
 इंद्राणीवैवरुद्राणीशंकरार्द्धशरीरिणी ॥ नारीनारायणीवैवत्रिशूलिन्यपिपालिनी ॥ ३२ ॥ अंविक्काहादिनीवैवहात्रिशच्छतयः सिताः चक्र
 हस्तापिशाचास्याः संपूज्याश्चारुभूषणाः ३३ ॥ विंगलाक्षीविशालाक्षीसमृद्धिर्दृष्टिरेवच ॥ अद्वासाहास्वधाभिख्यामापासंज्ञावसुंधराः ३४ ॥ वि
 लोकधात्रीसावित्रीगायत्रीत्रिदशेश्वरी ॥ सुरुपावहुरुपाचस्कंदमाताचतुष्रिपा ॥ ३५ ॥ विमलाचामलापश्चादरुणीपुनरारुणी ॥ प्रकृति
 विकृतिः सृष्टिः स्थितिः संहतिरेवच ॥ ३६ ॥ संध्यामातासतीहंसीमर्दिकापरदेवता ॥ देवमाताभगवतीदेवकीकमलासना ॥ ३७ ॥ त्रिमुखीसप्तमु
 ख्यान्यासुरासुरविमर्दिनी ॥ लंबोष्ठीचोर्द्धुकेशीचवहूशीर्षावृकोदरी ॥ ३८ ॥ रथरेखाहूपापश्चाच्छिरेखातथापरा ॥ गगनवेगापवनवेगावेगा
 चतदनंतरा ॥ ३९ ॥ ततोभुवनपालाख्याततः स्यान्मदनातुरा ॥ अनंगानंगमदनातथैवानंगमेखला ४० ॥ अनंगकुसुमाविश्वरूपासुरभंपकरी ॥ अशो
 भ्यासत्पवादिन्यौवज्ररूपासुचित्रता ॥ ४१ ॥ वरदाख्याचवागीशाचतुः षष्टिसमीरिताः ॥ चापवाणधरासर्वाज्वालाजिह्वाः समीरिताः ॥ ४२ ॥ दंष्ट्रिण्य
 श्चोर्द्धुकेश्यस्तायुध्योपक्रांतमानसाः ॥ सर्वाअरणासंदीप्ताः पूजनीयाः प्रपन्नतः ॥ ४३ ॥ लोकेशाः पूर्ववत्पूज्यास्तद्वज्रादिकान्यपि ॥ इत्यंयः पूज
 येन्मंत्रीश्रीभूतलिपिदेवता ॥ ४४ ॥ श्रीवाण्योः सभवेद्भूमिर्देवैरप्यभिवंद्यते ॥ कमलैर्यतंहत्वारजानंवशमानयेत् ॥ ४५ ॥ उत्पलेर्जुहपात्
 हन्महालक्ष्मीः प्रजायते ॥ पलाशकुसुमेर्हत्वावत्सरेणकविर्भवेत् ॥ ४६ ॥ राजीलवराहोमेनवनितांवशमानयेत् ॥ मातृकोतानिकर्मोणिकु
 र्यादत्रापिसाधकः ॥ ४७ ॥ भूतलिप्यापुटीरुत्पयोमंत्रेभजतेनरः ॥ क्रमोक्तामातृशतावृत्त्यातस्यसिद्धोभवेन्मनुः ॥ ४८ ॥ सुषुप्रभुजगाकारंकुंडलीमध्य
 वर्त्मनासंगमप्यपरस्यानंप्राणावित्तांपरामृतैः ४९ ॥ आवयेन्मूर्द्धिमूलांतयोगोयंसर्वसिद्धिदः ॥ अनयान्यस्तदेहसुतेजसाभासरोभवेत् ॥ ५० ॥ यं

न किं माविशेषो सुज्ञात्वाकर्मोणि साधयेत् ॥

तान्येव यन्त्राणि स्पष्टी कर्तुं मारभते ॥ विंशत्युपमितादिनाः अत्राप्यनिगूढार्थः ॥ विंशत्युपगगनं सानुसारं हकारं शिवयुक्तं ॥ एका रस्युक्तं ततश्च ज्ञानिनेनमः ॥ इति भवति ॥
 रसं पञ्च विरच्य करिणी कायां हं हे ज्ञानिनेनमः इति साध्यसंबन्धस्य शिष्येति लिखेत् ॥ तस्य नामाद्यंतं सिद्धादिकोष्टमध्ये यस्मिन्कोष्टेति श्रुतिः ॥ तत्कोष्टगताक्षराणि तस्यं
 ध्वस्यराशिर्गतेः सह लिखेदित्यर्थः ॥ पूर्वाष्टपत्रेषु प्रत्येकं आकाशवर्णान् ॥ एकैकं हकारं प्रति कृत्वा लिखेत् ॥ कथं हं अं हं एं हं इं हं जं हं णं हं नं हं मं हं शं हं ॥ ॥
 इत्यनेन प्रकारेण हकारस्यापि प्रति कृत्वा लिखेत् ॥ एकमक्षरमवशिष्टं भवति ॥ तदप्यपत्रं हकारेण प्रति कृत्वा लिखेत् ॥ तथा चाप्यपत्रं वणं त्रयं भवेत् ॥ तत्त्रयं आकाशमंडलेन वे
 विंशत्युपगगनं तदेव शिवयुक्तं ज्ञानी चतुर्थ्यापतो नत्यंतो मनुरेष मध्यविहितः साध्यसंबन्धस्य शिष्येति लिखेत् ॥ तवर्णां लिखेत् ॥ त्रिषु चाप्यदले वि लिख्य मतिमान् च तेन संवेष्टयेत् ॥ ५१ ॥ विषयं त्रिमिदं प्रोक्तं लाक्षाचदननिर्मितं ॥ रोहिण्यामुद
 येराहोर्विषयं सर्वं शांतिदं ॥ ५२ ॥ यो ह्येसाध्यधरे दुखं शिरसो स्यात्तां क्रमात् उच्यते ॥ तं कोपेशं नमसा न्वितं विस्वयेन्मध्ये दलेषु सु ॥
 वापय्यान् पुरा न्विलिख्य विधिना शिष्याणामप्येदले पत्रं वायुगृहेण वेष्टितमिदं स्यात्तालपत्रस्थितं ॥ ५३ ॥ सात्यां मंदोदये पत्रं वा
 यव्यं निखने द्वयोः ॥ दारुणं चाटनकतस्य मृतिर्वा भवति भ्रवम् ॥ ५४ ॥

विधिना कृतं उक्तं फलम् ॥
 रामः
 ३०

श्रीदाविता। अष्टदलं पञ्चकमलं कृत्वा कर्णिकायां पकारद्वयं साक्षि अक्षि शब्देन रकारः। अधर एकार इंदु खंडं विंदुक्रमेणेतदुक्तं। पकारद्वयं अंतश्चेतिलिखेतः पु
नस्तत्रैव कोपेश इति वा तत्सहं नम इति भवति॥ कोपेशाय नमः॥ इति सरूपमित्यन्येदलेषु अष्टसु वा पवर्णान् पकारेण पूर्ववत् सृष्टितान्। अंत्यदले लिखेत॥ पञ्चवायुमंड
लेन वेष्टयेत्। एतद्वायुमंत्रं सम्पूज्य फलदं॥ वहेर्वीजमिति॥ रकारद्वयं श्रवणं उकारः सद्यः ओकारः। अर्द्धेन्दु अनुस्वारः। क्रमेण संबध्यते। एतदुक्तं भवति॥ अष्टदले
विरच्य रुरो इति लिखेत्स्वरौरोः फट् इति रूपं हृच्छब्देन नम इति॥ ततश्च स्वरौरोः फट् नमः इति लिखेत। छंदेषु वह्निवर्णान् वह्निपुटितान् पूर्ववत् साध्यनामाक्षरसाध्य

वहेर्वीजयुगं क्रमाच्छ्रवणसद्यां ह्रदुषकस्यात्सरौरोः फट् हन्मनुरेष मध्यविहितः पत्रेषु वह्न्युद्भवान् वर्णान् वह्निनिरोधितान् प्रविलि
खेत्साध्याक्षरैः पोषकै रंत्यंचात्पदलेखानुपूरणं भूर्जोदरे कल्पितं॥ ५४॥ शुभवारक्षसंयोगे लाक्षाकुंकुमनिर्मितं॥ रक्षाकृतं सर्व
भूतानां पञ्चमाग्रे पमीरितं ५५॥ घातकाक्षरमिश्रतत्कृतिकापां कुजोदये॥ चित्तांगारेण तद्वस्त्रे लिखितं नाशपेद्रिपुं ५६ नासाद्धेदुम
दं चतन्मनुष्यतं साद्धेदुं तोविदुर्विध्वंते तु भुवे नमो निगदितो मध्ये मनुर्वारुणात्॥ वर्णान्यत्र पुटे पुवाक्षरपुटांसाध्यस्य बंधवक्षरेण
लिख्याप्यपरेण वेष्टितमिदं पञ्चभवेद्धारुणं॥ ५७॥ भूर्जपत्रे लिखेदेतत्तरुचंदनवारिणा। वरुणाक्षोदये काव्ये पञ्च वश्यादि कृद्भवेत् ५८
गंडो विंदुविभूषितो वसुमती स्यात्तादृशी गंडयो मध्यस्थौ तु जगोलुके नतिरिमं मंत्रं लिखेन्मध्यतः। मलांतान् चार्णोपरीकृतान् च सुमती
वर्णान् दलेष्वालिखेत्सेवावर्णयुतान्यथाविधि भुवोगेहेन संवेष्टयेत्॥ ५९॥ ज्येष्ठायां मुदिते सौम्ये मृदि गौरिकनिर्मितं॥ पार्थिवं पञ्च
मचिरात्सर्वसमभक कृद्भवेत्॥ ६०॥ गुत्थाद्रुत्यतरां नित्यां श्रीभूतलिपिदेवतां॥ यः सेवते शुभैः पुत्रैर्धनधान्यैश्च पूर्यते ६१ अत्रिर्वरु
णसंरुद्धो दवाग्वादिनिष्ठद्वयं॥ ६२॥ कोष्ठागताक्षरे लिखेत् अंत्यमक्षरमंत्यछंदे॥ अग्रिमंडलेन पञ्चवेष्टयेत्॥ इदमाग्रे पञ्च उक्तफलदं भवति॥ इत्यमेव

पञ्चसाध्यघातकाक्षरसंहिता। अरि कोष्ठागताक्षरसंहिता कृतिकायां भौमोदये चित्तांगारेण प्रतवस्त्रे लिखेत्॥ इदमुक्तफलदं॥ नासाद्धेद्वितीयनासारेण अर्द्धेन्दु अनुस्वारः
तद्वदंबुत्रं इति भवति॥ मनुष्यतां वक्षमाणमंत्रयुतं तन्मंत्रमुद्धरति॥ अर्द्धेदुरिति अर्द्धेदुरनुस्वारतत्सहितः छंदः तंचतुर्थ्यतः। विधुस्वरूपं। पुनस्तदंते भवेत्स्वरूपं॥ ॥

सा. ति.
१०. गू.
३९

नमरति स्वरूपं अयं मंत्रः गृह्यदशवर्णैः कमलं कृत्वा तत्कर्णिकायां विधुवे विधुभुवेन मरुतिलिखेत् ॥ तत्पत्रोदरे खवासुणान्वर्णान्वकारप्रदितान् पूर्ववद्वध्वसर
सहितान् विलिख्य ॥ आश्वपरेण वेष्टुं सम्यक् साधिते पथोक्तफलसिद्धिः ॥ गंडो विंदरिति गंडः लकारः गविंदुभूषितः ॥ अनुस्वारसहितः ॥ वसुमती वीजं ग्लौं ता
दशी विंदुमती गंडयोर्मध्यस्थो जगोर्गंडयोर्लैकारयोर्मध्ये जकारगकारौ लिखेत् ॥ कर्णिकामध्ये जकारगकारौ लिखेत् ॥ कर्णिकामध्ये लैग्लौं लैजं गं लै लुकेन मरु
तिलिख्य दलेषु तार्यां प्रदितान् वसुमती वर्णां न्साध्य सुसिद्धकोष्ठवर्णसहितान् लिखेत् ॥ अंत्यमंत्ये पलाशे पयं भूगृहेण वेष्टयेत् ॥ एतत्पार्थिवं पंचमुक्तविधि

वागीश्वर्यादशाणो पंमंत्रो वाग्विभवप्रदः ॥ ६२ ॥ अषिः करवो विराट्कुंदो देवता वाक्समीरिता ॥ शिरःश्रवणदृङ्नासा वदनां धुग
देधिमान् ॥ ६३ ॥ न्यस्याणो न प्राग्वदंगानि मातृकोक्तानि कल्पयेत् ॥ तरुणशकलमिंदोर्विभ्रती शुभ्रकांतिः कुचभरनमितांगी सन्नि
षसासितांजे ॥ निजकरकमलोद्यत्ने खनी पुस्तकश्रीः सकलविभवसिध्यै पातु वाग्देवतानः ॥ ६४ ॥ दशलक्षं जपेन्मंत्रं दशांशं
जुह्यात्ततः ॥ पुंडरीकैः पयोभ्यक्तैस्तिलैर्वा मधुराद्युतैः ॥ ६५ ॥ मातृकोदीरिते पीठे वागीशो मर्चयेत्सुधीः ॥ वर्णांजेनासनं दद्यान्मृ
र्तिसूत्रेण कल्पयेत् ॥ ६६ ॥ आदावंगानि संपूज्य पश्चाच्छ्रुती रिमापजेत् ॥ योगासत्या च विमलाज्ञाना बुद्धिः स्मृतिः पुनः ॥ ६७ ॥
मेधाप्रज्ञा च पत्रेषु मुद्रा पुस्तकधारिणी ॥ दलाग्रेषु समभ्यर्च्य ब्राह्म्याद्यास्ता यथाविधि ॥ ६८ ॥ लोकपाला वहिः पूज्यास्तेषां मखा
णितद्वहिः ॥ एवं संपूजयेन्मंत्रं जपहोमादितत्परः ॥ ६९ ॥ ब्रह्मचर्यरतः शुद्धः शुद्धदंतनखादिकः ॥ संस्मरन् सर्ववनिताः सततं दे
नाकृतं सम्यक्फलदं ॥ अतिरोहितार्थमन्यत् ॥ अत्रिरिति अत्रिर्दकारः वरुणो वकारः तेन रुद्धः पुटितः ॥ द्वाग्वादिनिस्वरूपं गृह्यं ॥ वताधिया ॥ ७० ॥
स्वाहा ॥ कारः ॥ ततश्च वदवदवाग्वादिनि स्वाहा ॥ इति सिद्धं ॥ अक्षरन्यासस्थानान्याह ॥ शिरस्त्यादिना ॥ अंधुः गत्यं ॥ पुस्तकश्रीः ॥ पुस्तकमेवा ॥ उत्तरो ग्रंथः स्य
सार्थः ॥ मुद्रा व्यास्यानमुद्रा ॥ मंत्रांतरमुद्धरति ॥ हृदयेत्यादिना ॥ हृदयांतेन मः ॥ शर्वांते भगवति स्वरूपं ॥ वदशस्त्रयं स्वरूपं ॥ वाग्देवि स्वरूपं ॥ वह्निजाया स्वाहाका
रः ॥ वाग्वाचं ऐकाराद्यं ॥ वद्धिः पदैरिति ॥ ऐनमो भगवति वदवदवाग्देवि स्वाहा ॥ इति पदच्छेदः ॥ विद्यापुस्तकं ॥ अतिरोहितार्थमन्यत् ॥ मंत्रांतरमाहातारमिति तारं

प्राचः ॥ आमाहृत्तेखा ॥

राम.
३९

अथरः। एकारः। विंदुरनुस्वारः। शक्तिः हृत्स्वेत्वा। पुनः प्रणवः। सरस्वती स्वरूपं डं। तं चतुर्थ्यंतं। न त्वंतका स्वरूपं ततश्च॥ ॐ ह्रीं ऐं ह्रीं ॐ सरस्वत्ये नमः। इत्येकादश
 कवित्वं लभते धीमान्मासैर्द्वादशभिर्ध्रुवं॥ कृत्वा तन्मंत्रितं तोयं सहस्रं प्रत्यहं पिवेत्॥ ७१॥ महाकविर्भवेन्मन्त्री वत्सरानसंशयः उरोमा
 त्रेजले स्थित्वा ध्यायेन्मां तं डं डले॥ ७२॥ स्थितां देवीं प्रतिदिनं त्रिसहस्रं जपेन्मनु॥ लभते मंडलात्सिद्धिं वाचा मप्रतिमां भुवि॥ ७३॥
 पलाशविल्वकुसुमैर्जुह्यान्मधुरोक्षितैः॥ समिद्धिर्वातदुत्याभिर्यशः प्राप्नोति वाक्पतेः॥ ७४॥ होमोयं सर्वसौभाग्यलक्ष्मीवश्य
 प्रदो भवेत्॥ राजवृक्षसमुद्भूतैः प्रसूनैर्मधुराक्षुतेः॥ ७५॥ तत्समिद्धिश्च जुह्यात्कवित्वमनुलं लभेत्॥ इत्थं दशाक्षरी प्रोक्ता सिद्धये वा
 चमिच्छतां॥ ७६॥ हृदयोर्ते भोगवति वदशब्दयुगं पुनः॥ वाग्देवि वह्निजायां तं वाग्भवाद्यं समुद्धरेत्॥ ७७॥ मनुष्योऽशवर्णाढ्यं वागै
 र्मर्षफलप्रदं॥ मनोः वृद्धिः पदैः कुर्यात्पुण्ड्रानि सजातिभिः॥ ७८॥ शुभ्रां स्वच्छविलेपमात्यवसनां शीतां मुखं डोज्वलां॥ व्याख्या
 मस्रगुणं सुधाढ्यकलशविद्यां च हस्तां वज्रैः॥ विभ्राणां कमलासनं कुचनतां वाग्देवतां सुस्मिताम्॥ वंदे वाग्भिभवप्रदां त्रिनयनां सौ
 भाग्यसंपत्करीं॥ ७९॥ हविष्याशीजपेत्सम्पक्वसुलक्ष्ममनन्यधीः॥ दशांशं जुह्यादंतैर्तिलैराज्यपरिभुतेः॥ ८०॥ मातृकोक्ते यजेत्पी
 ठे देवीं प्रागीस्तिष्ठमाता॥ पिवेत्तन्मंत्रितं तोयं प्रातः काले दिने दिने॥ ८१॥ विद्वान्मत्सरतो मन्त्री भवेन्नास्ति विचारणा अभिषिंचेच्छलेर्न प्रे
 रात्मानं स्नानकर्मणि॥ ८२॥ तर्पयेत्तोजलैः शुद्धैरतिमेधामवाप्नुयात्॥ पुष्पगंधादिकं जप्तं सर्वतद्धारयेत्सुधीः॥ ८३॥ सभाया पूज्यते स
 द्विर्वादे च विजयी भवेत्॥ तारोमायाधूरो विंदुः शक्तिस्तारं सरस्वती॥ ८४॥ डं तानत्यंतिको मन्त्रः प्रोक्त एकादशाक्षरः॥ ब्रह्मरंभे भुवोर्मध्ये न
 वरं भेषु चक्रमात्॥ ८५॥ मन्त्रवर्णान्यसेन्मन्त्री वाग्भवेनांगकल्पना॥ वाणीं पूर्णानि शाकरोज्ज्वलमुखी कर्पूरकुंदप्रभां चंद्रार्धं कितमस्तकां
 निजकरैः संविभ्रतीमादरात्॥ वीणां मस्रगुणं सुधाढ्यकलशं विद्यां चतुर्गुणं दिव्यैराभरणीं विभूषितं तज्जहं साधिरूढां भजे॥ ८६॥ ।
 शास्त्रं सिद्धति॥ वर्णन्यासस्थानान्याहा ब्रह्मरंभं। इति वाचस्यतो अमृत इति स्वरूपं पुनः। पुरिति च स्वरूपं। वागीजादि ततश्च। ऐं वाचस्यते अमृतं पुनः पुनः एवमेकादशाक्षरो

मं एभिः पदैः ऐं वाचस्यते अमृतं पुनः पुनः एवमेकादशाक्षरो
 पमाना अतिरोहिता र्थमन्यन॥

मन्त्रान्तरमाह॥ तोयस्थमिति॥ तोयं वकारः॥ तस्य विष्णोः शयनं॥ अन्ततः आकारः॥ चतुर्ध्रुवशब्देन ब्रह्मालक्ष्यते॥ तेन तद्वाक्यं कुरुति॥ वीजं॥ तत्र केवलशब्देन विंदुमा
जयेद्वा दशलक्षं शान्तिं तस्य हस्त्रं सितां बुजैः नागचंपकपुष्पैर्वीजुह्यासाधको तमः॥ ८७॥ मातृकोक्ते यजेत्पीठे वक्ष्यमाणक्रमेणातां॥
वर्णाब्जेनासनं कुर्यान्मूर्तिमूलेन कल्पयेत् ८८ देव्यादक्षिरातः पूज्या संस्कृता वा अग्रणीतनुः॥ प्राकृता वामतः पूज्या वा अग्रणी सर्वसि
द्धिदा॥ ८९॥ इष्टा पूर्ववदंगानि प्रज्ञायाः पूजयेत्ततः प्रज्ञामेधाश्रुतिः शक्तिः स्मृतिर्वागीश्वरी मतिः॥ ९०॥ स्वस्तिश्चेति समाख्याता ब्रा
ह्म्याद्यास्तदनंतरं॥ लोकेशानर्चयेद्भूपस्तदस्त्राणि चतुर्द्वहिः॥ ९१॥ इति संपूजयेद्देवीं साक्षाद्वा कृत्वा लभो भवेत्॥ दशाक्षरी समुक्ता
निकर्मा रापत्रापि साधकः॥ ९२॥ वाचं स्पृशेत् मृते भूयः पुनः पुनरिति कीर्तयेत्॥ वागाद्योऽक्षयिभिः प्रोक्तो रुद्र संख्याक्षरो मनुः॥ ९३॥ कु
र्यादंगानि विधिवद्वागाद्यैः पंचभिः पदैः॥ आसीना कमले करैर्जपवर्णं पद्मद्वयं पुस्तकं॥ विभ्राणां तरुणोऽवद्वमुकुटमुत्तुं दकुंद
प्रभा॥ भालोन्मीलितलोचना कुचभरा कंठाभा भवद्भूतये॥ भूपाद्वा गधिदेवता मुनिगणैरासेव्यमाना निशा॥ ९४॥ रुद्रलक्षं जपेन्मंत्रं दशां
शं जुह्याद्भूतैः॥ मातृका कल्पिते पीठे पूजयेतां यथा विधिः॥ ९५॥ पलाशकुसुमे हत्वा परां सिद्धिमवाप्नुयात्॥ कंदवकुसुमे स्तदुत्फलेः
श्रीचक्षुसंभवेः॥ ९६॥ अचिराच्छ्रियमाप्नोति वाचां कुंदसमुद्भवैः॥ नद्यावत्प्रसूनैर्वीह वाग्वल्लभो भवेत्॥ ९७॥ ब्राह्मी रसे वचा क
ल्के कपिला ज्यं पिवेज्जपन्॥ पिवेद्दिनादौ तं नित्यं सर्वशास्त्रार्थविद्भवेत्॥ ९८॥ अनया विद्याया जप्तब्राह्मी पत्रप्रभक्षणात्॥ न विस्म
रति मेधावी शुक्ला वेदागमान्पुनः॥ ९९॥ बहूना किमपि विद्याजपता कामदेवमशिः॥ तोयस्थं शयनं विष्णोः सकेवलचतुर्ध्रुवं॥ १००॥ विं
दुर्धा शयतो वह्निर्विन्दुसद्योऽनुमानभृगुः॥ उक्तानि वीणि वीजानि सद्भिः सारस्वतार्थिना १०१ अंगानि कल्पयेद्दीजेर्द्विरुत्तैर्जातिसंयुतैः
सुक्ताहारवदांतां शिरसि शशिकला लंकृतां वाहभिः स्वैर्व्याख्यां वर्णाक्षमालां मणिमयकलशं पुस्तकं चोद्धरेत्॥ आपीनोत्तुंगवक्षोरुहभर
विनमन्मध्यदेशमधीशां वाचा पीडे चिरपत्रिभुवनमितां पंडरीके निषस्माम्॥ १०२॥ ॥ अगृह्यते॥ ततश्च ऐं रं रुद्रति सिद्धा विंदुर्ध्रुवशयतो वह्निः॥

अथ स्वारः अर्घिं शङ्करः तत्संश्रुतो वह्निः रेफः॥ ततः खरु
पंडरिद्धितीयं सिद्धा विंदुस्त्रस्वारः॥ सद्यो आकारः॥
राम.
३२

अंबुवकारः। अक्षः। सकारः। ततश्चतुर्ती पंवीजं। स्त्रोऽतिसिद्धं। स्पर्शार्थमपरं॥ व्याख्यानमुद्रादिनागमे प्रातः। पिण्याकतिलोच्छिष्टे। अंभ्रभाषायां। तेन्युषकपिंशीसुग
 त्रिलक्षप्रजयेन्मंत्रं जुहुपातदशांशतः॥ पापसेनाज्यसिक्तेन संस्कृते हव्यवाहने॥ १०३॥ वागीशीं पूजयेत्पीठे विधिना मातृकोदिते
 प्राक् प्रसुतेन मार्गेण प्रत्यहं साधकोत्तमः॥ १०४॥ व्याघातकुसुमैर्हृत्वा वाक्सिद्धिमतुलालभेत्॥ जातीष्वेः सितां भोजैः सिक्तेः चंद
 नवारिणा॥ १०५॥ नद्यावर्तेशुभः कुं देहृत्वा वाक्सिद्धिमाप्नुयात्। जपन् वीजत्रयं मंत्री सभायां जयमाप्नुयात्॥ १०६॥ सितां वचां वा त्राही
 वाजस्वाखादेदिनागमे॥ मेधां कामानवाप्नोति साधको नात्र संशयः॥ १०७॥ एवमुक्तेषु मंत्रेषु दीक्षितो पतमानतः। एवं यो भजते भक्त्या
 स भवेद्भुक्तिमुक्तिभाक्॥ १०८॥ सुसितैर्गंधकुसुमैः पूजासारस्वते विधौ॥ दूर्वावीजांकुं स्पृश्यं --- राजवृक्षसमुद्भवं॥ १०९॥ उत्पला
 निप्रशस्तानि सिंदुवारं कुराणि च भजन् सारस्वतीं नित्यं एतानि परिवर्जयेत्॥ १११॥ आम्नाते गृजनं विल्वं कलजं लशुनं तथा॥ तैलं प
 लांडुं पिण्याकं शार्ङ्गं मपि भोजने॥ ११२॥ सर्वं पृषितं त्याज्यं सदा सारस्वतार्थिनां। नाचरेन्निशितां वृलं स्त्रियं गच्छेद्दिवान च ११३॥ न सं
 ध्ययोः स्वपेज्जातु नाशुचिः किंचिदुचरेत् प्रदोषेषु भवेन्मौनी दिग्वस्त्रान विलोकयेत्॥ ११४॥ न पृषितं स्त्रियं गच्छेन्न निंदेद्दामलोचनां।
 न मृषावचनं ब्रूयात् नाक्रमेत्पुस्तकं सुधीः॥ ११५॥ अक्षराढ्याणि पत्राणि नोपेक्षेत् न लेपयेत्॥ चतुर्दश्यष्टमी पर्वप्रतिपद्ग्रहणेषु
 च ११६॥ संक्रमेषु च सर्वेषु विद्यां नैव पठेद्द्विजः॥ व्याख्याने संत्यजेन्निद्रामालस्यं जंभरां वधः॥ ११७॥ क्रोधं विषे वने तद्वन्नीचां गस्पर्श
 नंतथा॥ मनुष्यसर्पमार्जारमंडूकनकुलादपः॥ ११८॥ अंतरायदि गच्छेत्पुस्तका व्याख्यां परित्यजेत्॥ निशा सुदीपध्वंसेषु पाठं सद्यः प
 रित्यजेत्॥ ११९॥ ज्ञात्वा दोषानि मानसं कृ भक्त्या यो भारतीं यजेत्॥ वाचां सिद्धिमवाप्नोति वाचस्पतिरिवापरः॥ १२०॥ श्रीं ह्रीं॥ इति श्रीशा
 रदातिलके सरस्वत्याः सप्तमः पटलः॥ ममन्यत्॥ इति शूढार्थदीपिकायां सप्तमः पटलः॥ ७॥ समाप्तः॥ ७॥ श्री॥ श्री॥

अनंतरं श्रीमंत्रान्वक्तुमारभते॥ अथेत्यादिना॥ तत्र प्रथममेकाक्षरमंत्रमुद्धरति॥ वांतः शकारः। वहिः रेफः। वामनेत्र ईकारः। इंदुः विंदुः। ततश्च श्रीं रतिरिति
ॐ॥ अथ वक्ष्ये श्रियो मंत्रान् श्रीसौभाग्यफलप्रदान॥ यस्याः कराक्षमात्रेण त्रैलोक्यमपि वर्द्धते॥ १॥ वांतं वहिः समारुढं वामनेत्रे इंदुसंयुतं
॥ वीजमेतत् श्रियः प्रोक्तं चिंतामणिारिवायरः॥ २॥ अविर्भृगुर्निवृच्छं दो देवता श्रीसमीरिता॥ इदीर्ययुक्तवीजेन कुर्यादंगानिषट्
कमात्॥ ३॥ कांत्याकांचनसन्निभां हिमगिरिप्रख्ये श्रुतुर्भिर्गजैर्हस्तोत्थिता हरिरामपामृतघटैरासिच्यमानां श्रिये॥ विभ्राणां वरे
मञ्जुपुष्पमभयं हस्तैः किरायेज्जलां क्षौमावद्धनितं वविंवलसितां वंदेरविंदस्थितां॥ ४॥ भावलक्षं जयेन्मंत्रं दीक्षितो विजितेन्द्रियः
श्रियमभ्यर्चयन्नित्यं सुगंधिकुसुमादिभिः॥ ५॥ तत्सहस्रं प्रजुहुयात्कमलेर्मधुरोक्षितैः॥ जपांते जुहुयान्मन्त्री तिलैर्वामधुराश्रुतैः
॥ ६॥ वेल्लैः फलैर्वा जुहुयात्त्रिभिर्वा साधकोत्तमः॥ अत्र सम्यग्यजेत्पीठं न नशक्तिसमन्वितं॥ ७॥ विभूतिरुन्नतिः कांतिः सृष्टिः की
र्तिश्च सन्नतिः॥ पुष्टिरुत्कृष्टिर्ऋद्धिश्च संप्रोक्तानवशक्तयः॥ ८॥ अत्रावात्ययजेद्वीं परिवारसमन्वितं॥ वीजाढ्यमासनं दत्त्वा मूर्ति
मूलेन कल्पयेत्॥ ९॥ यजेत्पूर्ववदंगानि दिग्दलेष्वर्चयेत्ततः॥ वासुदेवं संकर्षणं प्रद्युम्नमनिरुद्धकं॥ १०॥ हिमपीततमालेंद्रनीलाभां न्यो
तवाससः॥ शंखचक्रगदापद्मधारिणास्तान् चतुर्भुजान्॥ ११॥ विदिग्दलेषु पत्रेषु दमकादीन्यजेद्भुजान्॥ दमकं सलिलं चैव गुणलुंच
कुरुंदकं॥ १२॥ यजेच्छंखनिधिं देव्या दक्षिणे दपितान्वितं॥ मुक्तामाणिक्यसंकाशौ किंचित्स्मितमुखौ बुजौ॥ १३॥ अन्योन्यालिंग
नपरौ शंखपंकजधारिणौ॥ विलसद्भक्तवर्षाभ्यां शंखाभ्यां परिलोच्छितौ॥ १४॥ गुंदिलं कंबुकनिधिं वसुधारां घनलनीं त्वामतः पंक
जनिधिं प्रियपासहितं यजेत्॥ १५॥ सिंहराभौ भुजाभ्यां रक्तपद्मोत्पलान्वितौ॥ निःसरद्भक्तधाराभ्यां पद्माभ्यां मूर्ध्नि लोच्छितौ॥ १६
ति॥ आभूतसंज्ञवै ३० इत्यंतः प्राक्तनो ग्रंथः स्पष्टार्थः॥ मंत्रांतरमाह॥ वाग्भवं ऐंकारः॥ विष्णोर्वनिता श्रीबीजं॥ मायाहृत्क्षेत्रामकरकेतनः॥ कामबीजं॥ एवं बीजच

मंत्रांतरमुद्धरति॥ दीर्घेति॥ दीर्घः नकारः॥ पादिमकारः॥ ततो नमस्त्विति सिद्धं॥ ब्रह्माककारः॥ भानुर्मकारः॥ वसुंधरालकारः॥ वासिन्येप्रियावहेः स्वाहाकारः॥
तुंदिलंपंकजनिधितन्वीवसुमतीमपि॥ दलाग्रेषु यजेदेता वलाकाद्याः समंततः॥ १७॥ वलाकी विमला चैव कमलानवमालिका॥ वि
भाषिका भालिका च शां करी वसुमालिका॥ १८॥ पंकजद्वयधारिण्यो मुक्ताहारसमप्रभाः॥ लोकेशान् पूजयेदं ते वज्राद्यस्त्राणि तद्दहि
॥ १९॥ इत्थं यो भजते देवीं विधिना साधकोत्तमः॥ धनधान्यसमृद्धिस्तु यमाप्नोत्यनिंदितो॥ २०॥ वक्षःप्रमारो सलिले स्थित्वा
मंत्रमिमं जपेत्॥ त्रिलक्षं संपतो मंत्री देवीं ध्यात्वा कर्मंडले॥ २१॥ स भवेत्पुत्रकाले नरमापावसतिः स्थिरः॥ विष्णुगोहस्य विल्वस्य मूल
मास्थाय मंत्रं वित्॥ २२॥ त्रिलक्षं प्रजपेन्मंत्रं वांछितं लभते धनं॥ अशोकवह्नौ जुह्यात्तंडुलैराज्यतो लिखितैः॥ २३॥ वशयत्यचिरादे
वुत्रैर्लोक्यमपि मंत्रं वित्॥ जुह्यात्तंडुलैः शुद्धैर्काग्यो नियुते वशी॥ २४॥ राज्यं प्रपमवाप्नोति राजपुत्रो महीपती॥ जुह्यात्स्वादिरैव
हीत्तंडुलैर्मधुरोक्षितैः॥ २५॥ राजा वश्यो भवेच्छीघ्रं महालक्ष्मीश्च वद्धते॥ विल्वच्छायामधिवसन् विल्वमिश्रहविष्यभुक्॥ २६॥
संवत्सरद्वयं हुत्वा तत्फलैरथ वांछजेः॥ साधकेन्द्रो महालक्ष्मीं च क्षुपापश्यति ध्रुवं॥ २७॥ हविषा घृतसितेन पापसंनससर्पिका॥ हुत्वा त्रि
यमवाप्नोति नियुते मंत्रं क्लृप्तमः॥ २८॥ मधुरात्कारुणां भोजे जुह्यात्स्वस्मादरात्॥ न मुंचति रमा तस्य वंशमाहूतसंखवं॥ २९॥ वाग्भवं वनितं वि
ष्टोर्मायामकरकेतनः॥ चतुर्विंशत्तमको गंत्रश्चतुर्वर्गफलप्रदः॥ ३०॥ अंगानि कुर्याद्दीर्घाक्षरमावीजेन मंत्रं वित्॥ माणिक्यप्रतिमप्रभां
हिमनिभैस्तुंगैश्चतुर्भिर्गजेर्हस्ताग्राहितरत्नकुंभसलिलैरासिच्यमानां मुदा॥ हस्ताब्जैर्वरदानं मुञ्च जपुगाभीतीर्दधानां हरेः॥ कांतं कांक्षि
तपारिजातलतिकां वंदे सरोजासनां॥ ३१॥ भानुलक्षं हविष्याशी जपेदं ते सरोरुहैः॥ जुह्यादरुरोः फलैः तत्सहस्रं जितेन्द्रियः॥ ३२॥ रमायाः कल्पिते
पीठे तद्विधानेन पूजयेत्॥ कुर्यात्प्रयोगं सत्तस्यान्मनुना तेन साधकः॥ ३३॥ निधिभिः सेव्यते नित्यं मूर्तिमद्भिरुपासितैः॥ दीर्घाया दिर्विसर्गां तो ब्रह्मा
भानुर्वसुंधरा ३४ वांते सिन्येप्रियावहेर्मनुप्रोक्तो दशाक्षरः॥ न विदुः सो विराट्कुंदो देवता श्रीः समीरिता ३५ देव्ये हृदयमाख्यातं पश्चिन्ये शिर ईरितं॥

ततो नमः कमलवासिन्ये स्वाहा इति सिद्धं ॥ ३८ ॥ देव्यै नमो हृदयाय पद्मिन्यै नमः शिरसे ॥ विष्णुपत्न्यै नमः शिखायै ॥ वरदायै नमः कवचाय हुं ॥ कमलरुपायै अस्त्राय फट् ॥ एवं प्रकारेण प्रणवादिकाः श्रंगमंत्राः ॥ ३९ ॥ अतिरोहितार्थशेषः ॥ ४० ॥ मंत्रांतरमाहावाग्भवमिति ॥ ४१ ॥ वाग्भवैरे। शंभुवनिता भुवनेश्वरी। रमा वीजं श्री वीजं। मकरकेतनं ॥ काम वीजं ॥ तार्तीयं सौ। जगत्स्वरूपं ॥ पार्णः पकारः। वह्नि वीजेन रकारेण युतः ॥ अर्धीं श ऊकारः भृगुः सकारः। त्र्येस्वरूपं। हन्तमः ॥ ४२ ॥ तत एतत् सिध्यति।

अस्त्रं कमलरुपायै नमोऽन्ताः प्रणवादिकाः। श्रंगमंत्राः समुद्दिष्टा ध्यायेद्देवीमनन्यधीः ॥ ३९ ॥ ध्यानम् ॥ आसीना सरसीरुहे स्मितमुखी हस्तां वृजैर्विभ्रती दानं पद्मपद्माभये च वपुषा सौदामिनी संनिभा ॥ मुक्तादामविराजमानपृथुलोत्तुंगस्तनोद्भासिनी पायादः कमलाकटाक्षविभवेशानंदयंती हरिं ॥ ४० ॥ दशलक्षं जपेन्मंत्रं विद्विजितेन्द्रियः ॥ दशांशं जुहुयान्मंत्रं मधुरातैः सरोरुहे ॥ ४१ ॥ श्रीपीठे पूजयेद्देवीं श्रंगानि प्रथमं यजेत् ॥ वलाकाद्यास्ततः पूज्या लोकेशास्त्री वृतीरपि ॥ ४२ ॥ इति संपूजयेद्देवीं संपदामालयो भवेत् ॥ समुद्रगाया सरितिकेठमात्रे जले स्थितः ॥ ४३ ॥ त्रिलक्षं प्रजपेन्मंत्रं साक्षाद्देवराजो भवेत् ॥ आराध्योत्तरनक्षत्रे देवीं स्वकुचंदनादिभिः ॥ ४४ ॥ नद्यावर्त भवैः पुष्पैः सहस्रं जुहुयात्ततः ॥ पौर्णमास्यां फलैर्वैल्वैर्जुहुयान्मधुराद्युतैः ॥ ४५ ॥ पंचम्यां विशदां भोजैः शुक्लवारैः सुगंधिभिः ॥ अन्यैर्वा विशदैः पुष्पैः प्रतिमां संविशालधीः ॥ ४६ ॥ स भवेद्दत्तमात्रेण सर्वदा संपदा निधिः ॥ वाग्भवं शंभुवनिता रमामकरकेतनः ॥ तार्तीयं हि जगत्पार्श्वे वाह्वीजं समुज्ज्वलः ॥ ४७ ॥ अर्धीं शाचो भृगुस्त्येह तमंत्रं पंचादशाक्षरं ॥ महालक्ष्म्याः समुद्दिष्टः ताराद्यः सर्वसिद्धिदः ॥ ४८ ॥ ऋषिर्ब्रह्मा समुद्दिष्टः छंदो गापत्रमीरितं ॥ देवता जगतामादिर्महालक्ष्मीः समीरिता ॥ ४९ ॥ हस्तौ संशोध्य मंत्रेण तारादिहृदयं तिकं। वीजावां पंचकं न्यसेदंग

एं ही श्रीं क्लीं सौं ॥ जगत्प्रसूत्यै नमः इति ॥ उद्यानवर्णनग्रंथः स्पष्टार्थः ॥ अंबुहिमां तु ॥ काश्मीरं कुंकुमं ॥ मतालिमालामतभृंगमाला ॥ धम्मिल्लं केलीपुष्पयाकं ॥ ४९ ॥ शवंधनं ९९ शंकरनंदनमृगाणां नाथं। वण्मुखं वा १२३ जन्तुसूर्य ९५ सुते गंगा यमुने ९८ ॥ ११६ दिग्गजान् दर्शयति। ऐरावतेत्यादिना ९९ कृतवानवपदान्यतः प्राक्तनः स्पष्टः।

मंत्रशेषं न्यसेन्मन्त्रीतलपोरुभयोरपि॥ मूर्धादिचरणं पावतमंत्रेण व्यापकं न्यसेत्॥ ४९॥ मूर्धादिवक्षोऽपत्यांग्रौ पंचवीजानि विन्यसेत्॥ शेषान्यसे
त्सप्तवर्णान् हृदये सप्तधा तुष॥ ५०॥ अंगानि पंचमिर्वीजैरस्त्रशिष्टाक्षरैर्भवेत्॥ ज्ञानैश्वर्यादिभिर्गुणैश्चतुर्थ्यतैः सनातिभिः ५१ ज्ञानं मे श्वर्यं शक्ति
च वलवीर्यं सतेजसी॥ ज्ञानैश्वर्यादयः प्रोक्ताः षट्कमादंगदेवताः॥ ५२॥ एवं न्यस्तशरीरो सौ स्मरेदुद्यानमुत्तमं चंपकाशोकपुंनागपारलैरुपशो
भितं॥ ५३॥ सवंगमालती विल्वदेवदारुनमेरुभिः॥ मंदारपारिजाताद्यैः कल्पवृक्षैः सुपुष्पितैः॥ ५४॥ चंदनैः करिंकारैश्च मानुलिंगैश्च वज्रलैः
॥ दाडिमैः लकुचांकोलैः पूगैः कुरवकैरपि ५५ कदलीकुंदमंदारनालिकेरैरलंकृतैः॥ अन्यैः सुगंधिषुष्पाद्यैश्च सैर्धैश्च मंडितं पद्ममालती म
ल्लिकाजातीकेतकीशतपत्रकैः॥ पारंतीतुलसीनंद्यावर्तैर्दमनकैरपि॥ ५६॥ सर्वगुं कुसुमोपेतैर्नमद्रूपशोभितं॥ मंदमारुतसंभिन्नकुसुमामो
दिदिशुस्वमा॥ ५७॥ तस्य मध्ये सदोत्फुल्लैः कुसुमोत्पलपंकजैः॥ सौगंधिकैश्च कल्होरैर्नवैः कुचलपैरपि॥ ५८॥ हंससारसकारंदभ्रमरैश्च कनाम
भिः॥ अन्यैः कलकलारावेर्विहंगैरुपशोभितं ६० महासरसितन्मध्ये पुष्पिनेति मनोहरं॥ परितः पारिजाताद्यैर्मंडपमणिकुट्टिमं ६१ उच्य
दादित्यसंकाशं भास्वरं शशिशीतलं॥ चतुर्द्वारसमायुक्तं हेमप्राकारशोभितं॥ द्वा रत्नोपकुप्ति संशोभिकपाटाष्टकसंयुतं॥ नवरत्नसमाकुपं तुंग
गोपुरतोरणं ६३ हेमदंडिसमालंबिध्वजावलिपरिष्कृतं॥ नवरत्नसमावदुस्तंभराजिविराजितं ६४ सहस्रदीपसंयुक्तदीपदंडविराजितं॥ तत्र ह्य
टकसंक्रुतवातायनमनोहरं ६५ नानावर्णां सुकोट्युवर्णशतकोटिभिः किंकिणीमाणिकायुक्तपताकाभिरलंकृतं॥ ६६॥ जात
रूपमयैरुत्तविचित्रैरतिविस्तृतैः॥ मारिकाय रत्नैर्वैदूर्यस्वर्णमालावलीयुतैः॥ ६७॥ अंतरांतरसंवद्धरत्नैर्दृष्टिमनोहरैः॥ विचित्रै
श्चित्रवर्णैश्च वितानैरुपशोभितं॥ ६८॥ सर्वरत्नसमायुक्तं हेमकुट्टिममुज्ज्वलं॥ केतकीमालतीजातीचंपकोत्पलकैसरैः॥ मल्लि
कातुलसीजातीतंद्यावर्तकदंबकैः॥ एतैरन्यैश्च कुसुमैरलंकृतमहीतलं॥ ७०॥ अंबुकाश्मीरकस्तूरीमृगनाभितमालकैः॥
चंदनागरुकर्पूरैरामोदितदिगंतरं॥ ७१॥ एवं संचित्य मनसमंडपं सुमनोहरं तन्मध्ये भावयेन्मन्त्री पारिजातमनोहरं॥ ७२॥

तस्याधस्तात्स्मरेन्मंचीरत्नसिंहासनं शुभं ॥ तस्मिन्संचितपेदे देवीं महालक्ष्मीं मनोरमां ॥ ७३ ॥ वालार्कद्युतिमिंदुखंडविलसत्कोटीरहारोज्ज्वला
रत्नाकल्पविभूषितांकुचनतांशालैः करैः मंजरी। पद्मे कौस्तुभरत्नमप्यविरतं संविभ्रंती सस्मितां फुल्लं भोजविलोचनत्रययुतां ध्यायेत्परां दे
वतां ॥ ७४ ॥ सिंजन्मंजीरसंशोभिपदां भोजविराजितां ॥ नवरत्नगणाकीर्णकांचीदामविभूषितां ॥ ७५ ॥ मुक्तामाणिक्यैर्वह्निर्द्वयैः संवद्धोदरबंधनां ॥ विभ्रा
जमानां मध्येन वलित्रितपशोभितां ॥ ७६ ॥ जाह्नवीसरितावर्तशोभिनाभि विभूषितां ॥ पादिरपंककपर्पूरकुंकुमालंकृतस्तनीं ॥ ७७ ॥ वारिवाहविनिर्मुक्त
मुक्तादामगरीयसीं ॥ वहंती मुतरासंगंदुकूलपरिकल्पितां ॥ ७८ ॥ तप्तकांचनसन्नद्धैर्वह्नीर्गदभूषणां ॥ पद्मरागस्फुरद्गणकंकणाढ्यकरांबुजां
७९ ॥ माणिक्यशकलावद्भुद्रिकाभिरलंकृतां ॥ तप्तहाटकसंक्रुतमालग्रेवेषोभितां ॥ ८० ॥ विचित्रविविधाकल्पकंबुसंकाशकंधरां ॥ अद्यद्दिनकरा
कारमणिताटंकमंडितां ८१ ॥ रत्नांकितलसत्स्वर्णकरां शूरोपशोभितां ॥ जपाविद्रुमलावण्यललिताधरपद्मवां ८२ ॥ दाडिमीफलबीजाभदंतपंक्तिवि
भूषितां ॥ कलंककार्प्यनिर्मुक्तशरच्चंद्रनिभाननां ८३ ॥ पुंडरीकदलाकारनयनत्रयसुंदरीं ॥ भूलताजितकंदर्पकरकार्मुकविभ्रमां ८४ ॥ विजसत्तिलपु
ष्पश्रीविजयोद्यतनासिकां ॥ ललाटकांतिविभवविजितां हंसुधाकरां ८५ ॥ सांद्रसौरभसंपन्नकस्तूरीतिलकांकितां ॥ सतालिमालाविलसदल
काढ्यमुखाम्बुजां ८६ ॥ पारिजातप्रसूनश्रीवाहिधम्मिल्लबंधनां ॥ अतर्घ्यरत्नघटितमुकुटांकितमस्तकां ८७ ॥ सर्वस्वावण्यवसर्तिभवनं वि
भ्रमश्रियः ॥ तेजसां जन्मभूमिं तां महालक्ष्मीं मनोहरां ८८ ॥ एवं संचिंत्य पोदेवीं हविष्याशीनितेन्द्रियः ॥ भानुलक्ष्मं जपेन्मंत्रं दशांशं जुहुया
त्तृतेः ८९ ॥ जुहुयाच्छ्रीफलैः पद्मैः प्रत्येकमयुतं ततः ॥ तर्पयेत्सलिलैः शुद्धैः सुगंधिरयुतं द्वयं ९० ॥ श्रीबीजस्योदिते पीठे महालक्ष्मीं प्रपूजये
त् ॥ श्रीबीजेनासनं दद्यान्मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ९१ ॥ पूजयेद्दक्षिणोपार्श्वे देव्याः शंकरनंदनं ॥ अन्यतः पृथग्धन्यां पृथग्जलिकरं यजेत् ९२ ॥ अं = राम
गानि पूर्वमुक्तेषु स्थानेषु विधिवद्यजेत् उमाद्याः पत्रमध्यस्थाः शक्तीरष्टौ यजेत् क्रमात् ९३ ॥ अथोमाश्रीसरस्वत्योर्दुर्गाधरणिसंयुतां गायत्री देव्यां ९४ ॥
चैव पद्महस्ताः सुभूषणाः ९४ ॥ जुहुस्सूर्यसुते पूज्ये पादप्रक्षालनोद्यते ॥ शंखपद्मनिधी पूज्योपार्श्वयोर्धृतचामरो ९५ ॥ धृतातपत्रं वरुणं पूजयेत्पश्चि

संपूज्यराशीन्यरितोयजेदथनवग्रहान्॥९६॥ अर्चयेदिगाजान्दिक्षुचतुर्दतविभूषितान्। ऐरावतः उंशीकोवामनःकुमुदोजनः॥९७॥ प्रपूज्यदंतः
सार्वभौमः सुप्रतीकश्चदिगाजाः॥ अर्चयेदथेन्द्रादीन्तदस्त्राणिवहिर्यजेत्॥९८॥ आगमोक्तेनविधिनासुगंधैः सुमनोहरैः। पूजयेद्देवपुष्पाद्यैर्दे
वीमन्वहमादरात्॥९९॥ दूर्वाभिराज्यसिताभिर्जुहुयादापुषेनरः। दशरात्रं समिद्धेनो अष्टोत्तरसहस्रकं॥१००॥ गुड्वीपयः संसितां जुहुयात्सप्तवासरा
अष्टोत्तरसहस्रं यः सजीवेच्छरदांशतं॥१०१॥ हुत्वा तिलान्गृताभ्यक्तान्दीर्घमापुरवाप्नुयात्॥ आरभ्यार्कदिनमेत्रीदशरात्रंदिनेदिने१०२॥ आभ्या
तार्कसमिद्धोमादारोग्यंलभतेभ्रवं। कंठमात्रोदकेस्थित्वाध्यात्वादेवीदिवाकरं१०३॥ ऊर्ध्वेवाहुर्दशशतं अष्टोत्तरमिमंहुनेत्॥ आरोग्यंलभतेस
द्योवांछितान्यपिमंत्रवित्१०४॥ शालीभिर्जुहोतोनित्यमष्टोत्तरसहस्रकं अचिरादेवमहतीलक्ष्मीः संजायतेभ्रवं॥१०५॥ प्रसूनेर्जुहुयान्मंत्रील
क्ष्मीवल्लीसमुद्भवेः। नद्यावत्समुत्थेयसिद्धार्थेष्वष्टतजुतैः१०६॥ महतींश्रियमाप्नोतिमान्यतेसर्वजंतुभिः। मरीचजीरकोन्मिश्रेनीरिकेलिरा
मायुतैः१०७॥ सगुडैराज्यसंपदैरूपैराज्यलोलितैः॥ जुहुयात्पयसाहारमंत्रविहिजितेन्द्रियः१०८॥ अष्टोत्तरशतंनित्यंमंडलाद्भुनदोमवेत्। हविषा
गुडमिश्रेणजहुपादर्थवान्भवेत्१०९॥ जपापुष्पाणिजुहुयादष्टोत्तरसहस्रकं। गृहीत्वाप्रजयेद्भस्मनागवल्लीसमन्वितं११०॥ तिलकंतनुपातेनसर्व
वश्यकरंभवेत्॥ ब्रह्मचरसमित्युष्येर्त्राक्षणान्वशयेंद्रशी१११॥ जातोपुष्येश्वराजानंवैश्यान्तोत्यलैः सुभैः। शूद्रान्नीलोत्पलेर्हुत्वावशये
न्मंत्रविन्नरः११२॥ पुष्येर्मधुकजैर्हुत्वावशमानयतिस्त्रियः। कृत्वानवपदात्मानमंडलंयंत्रभूषितं११३॥ अभिषेकंप्रकुर्वीतविधिनासर्वसिद्धयः। कल
शाभ्यापयेतेषुपदेषुशुभलक्षणान्११४॥ चंदनालिप्तसर्वांगान्कुर्वाक्षतसमन्वितान्॥ इकूलवेष्टितानेतान्पूरयेत्तीर्थवारिणा११५॥ नवरत्नसमा
वृद्धकर्षकांचनकल्पितं॥ मध्यकुंभेक्षिपेत्पद्मंयंत्राढ्यंदेशिकोत्तमः११६॥ चंदनोशीरकर्पूरजातीकंकोलकुंकुमं॥ कुष्ठागरुतमालैलायतंसंपिष्य
भागतः११७॥ विलोड्यसर्वकुंभेषुरत्नान्यपिविनिक्षिपेत्॥ लक्ष्मीदूर्वासदाभद्रासहदेवीमधुव्रता११८॥ मुशलीशकवल्लीचक्रांतापामार्गपत्रकान्।
प्रियंगुमुद्गोधूमनी हींश्चसतिलान्यवान्११९॥ शालितंडुलमायांश्चप्रक्षाल्येतेषुनिक्षिपेत्॥ धात्रीलकुचविल्वानांकदलीनालिकेरयोः॥१२०॥

॥ अभिषेकप्रकारमाह ॥ कृत्वा नवपदानित्यादिना ॥ मंत्रभूषितां शक्रवस्त्रीसमानवदं ॥ इन्द्रवस्त्री ॥ कांता ॥ विष्णुकांता ॥ १२३ ॥ धात्री आमलकी ॥ सौगंधिकं कङ्का रम् ॥ १२५ ॥
फलान्यपि विनिक्षिप्य पुष्पाण्येता नि निक्षिपेत् ॥ पद्मं सौगंधिकं जातिमल्लिकां वकुलं तथा ॥ १२९ ॥ चंपका शोका पुन्नागतुलसी केतकी द्वयं
॥ पञ्चवा निवटा म्वत्यलक्षोदं वरशाखिनां ॥ १२२ ॥ मल्लकूर्चं विनिक्षिप्य च वक्त्रैः सफलान्वितैः ॥ पिथापकुं भवत्काशि क्षौमे राच्छादयेत्
तः ॥ १२३ ॥ आवात्य मध्यकलशे महालक्ष्मीं प्रपूजयेत् ॥ यजेद्दमाद्याः शिषेष्कुलशेषेषु कमात् ॥ १२४ ॥ गंधैर्मनोहरैः पुष्पैर्धूपदीपस
मन्वितैः ॥ निवेद्य भक्ष्यभोज्यानि तान् स्पृष्ट्वा प्रजयेन्मनुं ॥ १२५ ॥ त्रिसहस्रं जपस्यांते साध्यमानी पसंयतं ॥ संस्थाप्य स्थंडिले पीठं तस्मिन् वि
निवेशयेत् ॥ १२६ ॥ रम्यैरावरणैर्वस्त्रैरलंकृत्य तमादरात् ॥ सुमंगलाभिर्नारीभिः क्षिप्रपुष्पाक्षतान्वितं ॥ १२७ ॥ अर्चितानां हिजातीनामाशी
र्वाद्पुरः सरं ॥ नदत्तु पंचवाद्येषु महर्तेशोभने सुधीः ॥ १२८ ॥ मध्यस्थं कुंभमुत्सृज्य महालक्ष्मीं मनुस्मरन् ॥ अभिषिञ्चन् क्रमादन्यैः
कलशैरपि देशिकः ॥ १२९ ॥ करेणास्य शिरस्पृष्ट्वा प्रयंजीता शिषंगुलं ॥ भद्रमस्तु शिवं चास्तु महालक्ष्मीः प्रसीदतु ॥ १३० ॥ रक्षंतु त्वां स
दा देवाः संपदः संतु सर्वदा ॥ अथोत्थायाभिषिक्तः सन् वाससी परिधाप्य च ॥ १३१ ॥ यथाविधि समाचम्य दंडवत्प्रणामेद्भुरं ॥ वस्त्रैरा
भरगोर्धन्यैर्धनैर्गोमहिषादिभिः ॥ १३२ ॥ दासीदासैश्च विधिवतो षण्देवताधिया ॥ ब्राह्मणाभोजयेत्पश्चाद्दीनां धनं परीः सह ॥
१३३ ॥ महांतमुत्सवं कुर्याद्भवेनेवं धुभिः सह ॥ तदा कृतार्थमात्मानं मन्यते मनुजोत्तमः ॥ १३४ ॥ अभिषिक्तो नृपतिः परान्विजयं
ते चिरात् ॥ पदेषुः पदमाप्नोति राजपुत्रो न संशयः ॥ १३५ ॥ अभिषिक्ता सती वंध्यास्तु पुत्रं महामतिं ॥ महारोगेषु जातेषु कृत्वा दोहे
षु देशिकः ॥ १३६ ॥ भूतेषु दुर्निमित्तादौ विदध्यादभिषेचनं ॥ सर्वसंपत्करं पुंसं सर्वसौभाग्यसिद्धिदं ॥ १३७ ॥ सर्वरोगप्रशमनं सर्वा
पद्दिनिवारणं ॥ गर्भरक्षाकरं स्त्रीणां दीर्घायुर्जनकं परं ॥ १३८ ॥ प्रसूतानामपि स्त्रीणां स्तुतिकांगाररक्षकं ॥ प्रनष्टपुष्पगर्भाणां
पुष्पगर्भाभिरक्षणं ॥ १३९ ॥ आसन्नशत्रुभीतानां नाशनं च महीभृतां ॥ अभिषेकमिमं प्राहुरागमार्थविशारदाः ॥ १४० ॥ ॥
मल्लकूर्चं दर्भमग्रं यिः ॥ क्षौमेः पट्टवस्त्रैस्तान्कलशान् ॥ तं शिष्यम् ॥ वाससी परिधाया अभिषेकफलमाह ॥ नरपतिरिति ॥ यंत्रमाह ॥ श्री ॥

शिखाप्रसीदते नैव कवचं चतुरक्षरैः ॥ अस्रमेतैः पदैः कुर्यान्निवीजपठितैः पृथक् ॥ १४७ ॥ सिंहारुणकांतिमञ्जवसति सौंदर्यवारानि
धिंकोटीरांगदहारकुंडलकटीसूत्रादिभिर्भूषितां ॥ हस्ताब्जैर्वसुपत्रमञ्जयगलादर्शो वहंतीं परा ॥ मावीतां परिचारिकाभिरनिशं ध्याये
त्प्रियां शार्ङ्गिणः ॥ १४८ ॥ लक्ष्मं जपेत्फलैर्वैल्वैर्जुह्यान्मधुरोक्षितैः ॥ दशांशसंस्कृते बहौ प्राक्प्रोक्ते नैव वर्त्मना ॥ १४९ ॥ श्रीबीजोक्ते
पजेत्पीठे वक्ष्यमाणक्रमेणातां ॥ अंगवृते वहिः पूज्यामूर्तयः श्रीधरादयः ॥ १५० ॥ श्रीधराख्यं हृषीकेशं वैकुण्ठं विश्वरूपकं ॥ वासुदेवं सं
कर्षणं प्रद्युम्नमनिरुद्धकं ॥ १५१ ॥ दलमूलेषु संपूज्य पत्रमध्येषु संयजेत् ॥ भारतीं पार्वतीं चांश्रीं शचीं च दमकादिकान् ॥ १५२ ॥ दलाग्रेषु
च ये द्वाणान् महालक्ष्म्याः क्रमादमून् ॥ अनुरागं च संवादं विजयं वल्लभं मंदं ॥ १५३ ॥ हर्षवलंचते जश्च लोकनाथाननंतरं ॥ तदा युधा
नितदात्ये पूजयेत्साधकोत्तमः ॥ १५४ ॥ अनेन विधिना देवीं महालक्ष्मीमुपासते ॥ येतेषु निवसेच्चक्ष्मीरस्मरंती निजालयं ॥
॥ १५५ ॥ उत्पलैर्जुह्याच्च संचंदनां भसिलोलितैः ॥ शत्रूणां लभते राज्यं विनायुद्धेन पार्थिवः ॥ १५६ ॥ जयनराजसभां गच्छेत्संभा
व्ये ततः पानरः ॥ दूर्वादेवी महालक्ष्मीविष्णुकांता मधुव्रता ॥ १५७ ॥ मुसलीशक्रवल्ली च सदा मद्रांजलिप्रिया ॥ हरिचंदनकर्पूरचं
दनाकोलरोचनाः ॥ १५८ ॥ मालूरकेसरैरुष्णं सर्वपिष्टानि शारसैः ॥ अष्टोत्तरसहस्रं तु जपित्वा तिलकक्रियां ॥ १५९ ॥ कुर्वतो मंत्रि
णः सर्ववशांतिषु त्वहर्निशं ॥ श्रियो मंत्रं भजेन्मन्त्री श्रीसूक्तान्यपि संयजेत् ॥ १६० ॥ भूयसीं श्रियमाकांक्षन् सत्यवादी भवेत्सदा ॥ प्रत्य
गाशामुखो श्रीपात्स्थितपूर्वप्रियंवदेत् ॥ १६१ ॥ पूजयेद्गंधपूष्पाद्यैरात्मानं नियतः शुचिः ॥ शयीत शुद्धशय्यायां तरुण्यां सहनान्य
या ॥ १६२ ॥ नम्रो नावतरेदं भस्मे लाभ्यतो न भक्षयेत् ॥ हरिद्रानमुखेलिं येन स्वपेद शुचिः क्वचित् ॥ ६३ ॥ ० ॥

॥ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले श्रीं ह्रीं श्रीं हृदये ॥ श्रीं ह्रीं श्रीं कमलालये श्रीं ह्रीं श्रीं शिरः ॥ इत्यादिना प्रकारेणान्यासः ॥ शेषं निगदव्याख्यातम् ॥ इति श्रीगुह्यार्थदीपिकायां
 अष्टमः पटलः ॥ श्रीमंत्रकथनानंतरं भुवनेश्वरीमंत्रं वर्णयितुमारभते ॥ अथेत्यादिना ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ लकुलीशो हकारः ॥ अग्निः रेफः ॥ वामनेत्रः इकारः ॥ अ
 नवृथा विलिखेद्भूमिं न विल्वं द्रोणं मंजुजं ॥ धारयेन्मूर्द्धिने वाद्यालोणं तैलं च केवलं ॥ १८४ ॥ मलिनो न भवेज्जातुकुत्सिता
 न्नं न भक्षयेत् ॥ द्रोणं पंकजं विल्वं निपञ्चां जातु न लंघयेत् ॥ १८५ ॥ सहदेवी मिंद्रवल्ली श्रीवल्ली विष्णुवल्ली भो ॥ कन्याव्रजप्रवा
 लं च धारयेन्मूर्द्धि सर्वदा ॥ १८६ ॥ इत्याचारपरो नित्यं विष्णुभक्तो दृढव्रतः ॥ श्रियमाप्नोति महतीं देवानामपि दुर्लभां ॥ १८७ ॥ इति श्री
 शारदातिलके अष्टमः पटलः ॥ श्री ॥ अथ वक्ष्ये जगद्धात्रीमधुना भुवनेश्वरी ॥ ब्रह्मादयोऽपि यांस्तोत्रालेभिरेव श्रियमूर्जिताः ॥ १ ॥ नकुली
 शोऽग्निमारुहो वामनेत्रार्द्धचंद्रवान् ॥ बीजंतस्याः समाख्यातं सेवितं सिद्धिं कांक्षिभिः ॥ २ ॥ ऋषिः शक्तिर्भवेच्छंदोगायत्री देवता मनोः
 कथिता सुरसंघेन सेविता भुवनेश्वरी ॥ ३ ॥ षट् दीर्घपुक्तबीजेन कुर्यादंगानि षट्क्रमात् ॥ संहारसृष्टिमार्गेण मातृकान्यस्तविग्र
 हः ॥ ४ ॥ मंत्रन्यासंततः कुर्याद्देवताभावसिद्धये ॥ हृत्स्वेखामूर्द्धि वदने गगनाहृदयं व्रजे ॥ ५ ॥ रत्नांकरालिकां गत्ये महोरुष्माप
 दहये ॥ ऊर्ध्वं प्राग्दक्षिणो दीर्घपश्चिमे सुखे सुच ॥ ६ ॥ सद्यादि ह्रस्वी जाठ्या न्यस्तव्या भूतसंप्रभा ॥ अंगानि विन्यसेत्यश्वा
 ज्जातिपत्तानि षट्क्रमात् ॥ ७ ॥ ब्रह्माणं विन्यसेद्भाले गायत्र्या सह संपुतं ॥ सावित्र्या संपुतं विष्णुं कपोले दक्षिणे न्यसेत् ॥ ८ ॥ वागी
 श्वर्या समापुक्तं वामगंडे महेश्वरं ॥ श्रिया धनपतिं न्यसेत् वामकर्णं ग्रके पुनः ॥ ९ ॥ रत्या स्मरमुखे न्यस्य पुण्याग्रापतिं न्यसेत् ॥
 सव्यकर्णं परिनिधीकर्णगंडांतरालयोः ॥ १० ॥ न्यस्तव्यो वदने मूलं भूयश्चेतास्तनौ न्यसेत् ॥ कंठमूलेस्तनद्वंद्वे वामां सहृदयं व्रजे
 र्द्धचंद्रवान् ॥ विंदमान् ॥ एतैः संपिंडितं भुवनेश्वरी बीजं ह्रीं ॥ सद्यः श्रोकारः तदादि क्रमेण पंच ह्रस्वाः स्वराः ओ ए लृ ऋ उ एभिः पंचभिर्ह्रीं ॥ ११ ॥
 जैः ॥ तत्र स्थानेषु पूर्वमुक्तेषु ॥ हृत्स्वेखाद्यान्यस्तव्याः २० पूर्वोक्तेषु पूजापटलोक्तेषु वरांगंगुत्यस्थानां तत्तद्धजंतस्य शनः ॥ कामदंडं स्पृशन् ॥ स्पृशार्थमपरम् ॥

शा. ति.
टी. २
३८

सन्ध्यां संपाद्य पुनर्गुलेनाभिदेशे च देशिकः ॥ भालां सपार्श्वजठरपार्श्वीसापरके हृदि १२ ब्रह्माण्याद्यास्ततो न्यस्याविधिना प्रोक्तलक्षणाः ।
गुलेन व्यापकं देहे न्यस्य देवीं विचिंतयेत् ॥ १३ ॥ उद्यद्दिनद्युतिमिंदुकिरीयांतु गङ्गाचां नयनत्रयपक्तां ॥ स्मेरमुखीं वरदां कुशपाशाभीतिकरं
प्रमज्जते भुवने शी ॥ १४ ॥ प्रजयेन्मंत्रविन्मंत्रं द्वात्रिंशलक्षमानतः ॥ त्रिस्वारूतैः प्रजुहुयादष्टद्वयैर्दशं शतः ॥ १५ ॥ दद्यादर्थ्ये दिने शायतनसं
चित्य पार्वतीं ॥ पद्ममष्टदलं वात्येव तं षोडशभिर्दलैः १६ विलिखेत्कर्णिकामध्ये षट्कोणमति सुंदरं ॥ ततः संपूजयेत्पीठं नवशक्तिसम
न्वितं ॥ १७ ॥ जपा स्याद्विजया पश्चादजिता चापराजिता ॥ नित्या विलासिनी दोग्धी श्रघोरा मंगलानव ॥ १८ ॥ बीजाद्यमासनं दत्त्वा मूर्तिमूलेन क
ल्पयेत् ॥ तस्यां संपूजयेद्देवीमावात्या वरगोः सह ॥ १९ ॥ मध्यप्राग्याम्यसौम्येषु पश्चिमेषु यथा क्रमात् दृष्ट्वे स्वाद्याः समभ्यर्च्याः पंचभूतसम
प्रभाः ॥ २० ॥ वरपाशां कुशाभीतिधारिण्यो मितभूषणाः ॥ स्थानेषु पूर्वमुक्तेषु पूजयेद्दंगदेवताः ॥ षड्कोणेषु यजेन्मंत्री पश्चान्निधुन देवताः ॥ इ
द्रकोणे लसन्मंडुकं डिका सगुणा भया ॥ २१ ॥ गायत्री पूजयेन्मंत्री ब्रह्माणमपिता दृशं ॥ एकां कोणं चक्रं सगदायं कजधारिणीं ॥ २२ ॥ सावि
त्री पीतवसनां यजेद्विष्णुं च तादृशं ॥ वायुकोणे परश्वस्त्रमालाभयवरा न्वितां ॥ २३ ॥ यजेत्सरस्वतीमित्यं रुद्रं तादृशलक्षणां ॥ वह्निकोणे यजेद्र
त्नकुंभं मणिकं रडकं ॥ २४ ॥ कराभ्यां विभ्रतं पीतं तु दिलं धननायकं ॥ आलिङ्ग्य सव्यहरो नवामेनां तु जधारिणीं ॥ २५ ॥ धनदं कसमा रूढां म
हालक्ष्मीं प्रपूजयेत् ॥ वारुणो मंदनं वाणं पाशां कुशशरासनं २० धारयंतं जयारक्तं पूजयेद्भक्तभूषणं ॥ सव्येन पतिमाश्लिष्य वामेनोत्पलधा
रिणीं २८ पाणिना रमणां कस्यां रतिसम्यक् समर्चयेत् ॥ ऐशाने पूजयेत्सम्यक् विघ्नराजं प्रियान्वितं २९ सृणिपाशधरं कांतां वरांगस्य कुरंगं
गुलिं ॥ माध्वी पूर्णकपालाढ्यविघ्नराजं दिगंबरं ३० पुष्करे विलसद्भक्तस्फुरच्चषकधारिणं ॥ सिंदूरसदृशाकारा मुद्राममदविभ्रमां ३१ धृत
रक्तोत्पलामन्यपाणिना तु ध्वजस्य शं ॥ आश्लिष्य कांतां मरुणां पश्चिमैर्दिगंबरं ३२ ॥ कर्णिकायां निधी पूज्यौ षट्कोणो भयपार्श्वयोः ॥ श्रृंगा

३३ ॥ पूजयेत् ॥ ३४ ॥ पूजयेत् ॥ ३५ ॥ पूजयेत् ॥ ३६ ॥ पूजयेत् ॥ ३७ ॥ पूजयेत् ॥ ३८ ॥ पूजयेत् ॥ ३९ ॥ पूजयेत् ॥ ४० ॥ पूजयेत् ॥ ४१ ॥ पूजयेत् ॥ ४२ ॥ पूजयेत् ॥ ४३ ॥ पूजयेत् ॥ ४४ ॥ पूजयेत् ॥ ४५ ॥ पूजयेत् ॥ ४६ ॥ पूजयेत् ॥ ४७ ॥ पूजयेत् ॥ ४८ ॥ पूजयेत् ॥ ४९ ॥ पूजयेत् ॥ ५० ॥ पूजयेत् ॥ ५१ ॥ पूजयेत् ॥ ५२ ॥ पूजयेत् ॥ ५३ ॥ पूजयेत् ॥ ५४ ॥ पूजयेत् ॥ ५५ ॥ पूजयेत् ॥ ५६ ॥ पूजयेत् ॥ ५७ ॥ पूजयेत् ॥ ५८ ॥ पूजयेत् ॥ ५९ ॥ पूजयेत् ॥ ६० ॥ पूजयेत् ॥ ६१ ॥ पूजयेत् ॥ ६२ ॥ पूजयेत् ॥ ६३ ॥ पूजयेत् ॥ ६४ ॥ पूजयेत् ॥ ६५ ॥ पूजयेत् ॥ ६६ ॥ पूजयेत् ॥ ६७ ॥ पूजयेत् ॥ ६८ ॥ पूजयेत् ॥ ६९ ॥ पूजयेत् ॥ ७० ॥ पूजयेत् ॥ ७१ ॥ पूजयेत् ॥ ७२ ॥ पूजयेत् ॥ ७३ ॥ पूजयेत् ॥ ७४ ॥ पूजयेत् ॥ ७५ ॥ पूजयेत् ॥ ७६ ॥ पूजयेत् ॥ ७७ ॥ पूजयेत् ॥ ७८ ॥ पूजयेत् ॥ ७९ ॥ पूजयेत् ॥ ८० ॥ पूजयेत् ॥ ८१ ॥ पूजयेत् ॥ ८२ ॥ पूजयेत् ॥ ८३ ॥ पूजयेत् ॥ ८४ ॥ पूजयेत् ॥ ८५ ॥ पूजयेत् ॥ ८६ ॥ पूजयेत् ॥ ८७ ॥ पूजयेत् ॥ ८८ ॥ पूजयेत् ॥ ८९ ॥ पूजयेत् ॥ ९० ॥ पूजयेत् ॥ ९१ ॥ पूजयेत् ॥ ९२ ॥ पूजयेत् ॥ ९३ ॥ पूजयेत् ॥ ९४ ॥ पूजयेत् ॥ ९५ ॥ पूजयेत् ॥ ९६ ॥ पूजयेत् ॥ ९७ ॥ पूजयेत् ॥ ९८ ॥ पूजयेत् ॥ ९९ ॥ पूजयेत् ॥ १०० ॥ पूजयेत् ॥

राम.

३८

अनंगकुसुमापश्चादनंगकुसुमापरा॥ अनंगमदनापश्चादनंगमदनातुरा ३४ भुवनपालागगनवेगाचैवततः परमाशशिरेखायगगनरे
 स्वाचैवाष्टशतपः॥ ३५॥ पाशांकशवरभीतिधारिण्योरुणविग्रहाः॥ ततः षोडशपत्रेषुकालीविकराल्युमा॥ ३६॥ सरस्वतीश्रीदुर्गावलस्मीशु
 त्प्रीस्मृतिर्धृतिः॥ अद्भुतमेधामतिः कांतिरार्याः षोडशशतपः॥ ३७॥ खड्गखेटकधारिण्यः श्यामाः पूज्याश्चमातरः॥ पद्मादहिः समभ्यर्च्यः शतपः
 परिवारिकाः ३८ प्रथमानंगरूपास्यादनंगमदनाततः॥ मदनातुराभुवनवेगाभुवनपालिका॥ ३९॥ स्यात्सर्वशिशिरनंगवदनानंगमेखलात्
 षकतालवृत्तंचतांबूलं चतुर्मुखं॥ ४०॥ त्वामरेचांशुकंपुष्पविभ्राणाः करपंकजैः॥ सर्वाभरणासंदीप्तान्लोकपालान्वहिर्यजेत्॥ ४१॥ वज्रादीन्यपि
 तद्वात्सेदेवीमित्यंप्रपूजयेत्॥ पूज्यते राकलैर्देवैः किंपुनर्मनुजोत्तमैः॥ ४२॥ मंत्रीविमथुरोपेतैर्हृताश्वत्यसमिहरेः॥ ब्राह्मणान्वशयेच्छीघ्रं पा
 र्थिवान्यग्रहोमतः॥ ४३॥ पालाशपुष्पैस्तत्पत्नीर्मन्त्रिणः कुमुदेरपि॥ पंचविंशतिसंजमेर्जलेः स्नानं दिने दिने॥ ४४॥ आत्मानमभिषिंचेद्यः सर्व
 सौभाग्यवान्भवेत् पंचविंशतिसंजं जलं प्रातः पिबेन्नरः॥ ४५॥ आवाप्य महतीं प्राज्ञां कवीनामग्रणीं भवेत्॥ कर्पूरागरुसंघतं कुंकुमं साधुसा
 धितं॥ ४६॥ गृहीत्वा तिलकं कुर्याद्भजवश्यं मनुजमं॥ शालिपिष्टमपीकृत्वा पुतलीमधुरान्वितां॥ ४७॥ जप्तां प्रतिष्ठितप्राणां भक्षयेद्रतिवासा
 रे॥ वशं नयति राजानं नारी वानरमेव वा॥ ४८॥ कंठमात्रोदके स्थित्वा बोध्यतो यगतं रविं॥ त्रिसहस्रं जपेन्मंत्रमिष्टं कन्यां लभेन्नरः॥ ४९॥ अनं
 तमंत्रितं मंत्रीभुंजीत श्रीप्रसिद्धये लिखितं भस्मना मायां ससाध्यां फलकादिषु॥ ५०॥ तत्काले दर्शयेद्यं सुखं सस्येत गर्भिणी॥ ५१॥ शतपंतस्थि
 तसाध्यकर्म भवने वहेर्धृतं शक्तिभिर्वीत्येको रागते पुतं हरिहरैर्वर्णैः कपोलापितैः पश्चात्तैः पुनरीयुतैर्लिपिभिरप्युत्तमिष्टार्थदं यंत्रं भूष
 रमध्यगं त्रिगुणितं सौभाग्यसंपत्प्रदं॥ ५२॥ वीजांतस्थितसाध्यनाम शस्त्रसोमायारमामन्त्रे वीतं वह्निपुरह्वये रसपुटे स्वाख्याढ्यवीजत्रयं सात्मा
 नात्मकमीं शिखं हरिहरैरावद्गंडं वहीः षड्वीजैरनुवद्गंधिलिपिभिर्वीतं गृहाभ्यां भुवः॥ ५३॥ चिंतामणिं सिंहाम्बालसत्कोणमिदं लिखेत् पत्रं षड्

॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥

शा. ति.
री. पू.
३९

॥ यंत्ररचना प्रकारमाह ॥ एतत्पंतरत्यादि ॥ ५० ॥ पूर्वनिर्कृतिवाप्यकोरां वहिर्विकोरां गृहीवीतं विलिख्य ॥ तन्मध्ये भुवने ॥ मंत्रलिखितं नमोऽथ नमः सहितं कर्म ॥ कायेस्वे
दत्तं रसरसेति ॥ ततस्त्रिकोरां दहिः ॥ कोरात्रये भुवने श्वरी बीजत्रयं लिखित्वा च तमित्यनेन सूचितत्वात् ॥ ग्रंथांतरप्रकारं ॥ श्रीयात् ॥ एवं यादयस्यापि वं धनं कार्यतत

वीजं व्याहृतिभिर्वृतं गृह्युगहं हेसोः कोरागंदौर्गं बीजमनंत
रं लिप्युगैरावद्धं गंडं लिखेत् ॥ गायत्र्यारविशक्तिवद्धवि
वरं त्रिषु पृथक्तततो वीतं मात्स्वकाधरा पुरस्य गेसत्सिंह
चिंतामणि ॥ ५१ ॥ यंत्रं दिने शशणितं प्रोक्तं रक्षाप्रसिद्धि
दं ॥ सर्वसौभाग्यजननं सर्वशत्रुनिवारणम् ॥ ५२ ॥ लि
खेत्सरोजरसपत्रयुक्तं मध्ये दलेष्यमिलिख्य मायां ख
रावृतं यंत्रमिदं वधूनां पुत्रप्रदं भूमिगृहांतरस्य ॥ ५३ ॥ य
त्र कोरा मध्ये प्रविलिख्य शक्तिं कोरीषुतामेव विलिख्य भू
यः ॥ ससाध्यगर्भं वसुधा पुरस्य यंत्रं भवेद्दृश्यकरं नरा
णां ५४ ॥ वाग्भवं शं भुवनितारमा बीजत्रयात्मकं ॥ मंत्रं
समुद्धरेन्मन्त्री निवर्गफलसाधनम् ॥ ५९ ॥ श्री ॥ ०

स्त्रिकोणांतस्य मायाया उपरि कोरात्रय मध्य एव कोरागत इति सानुस्वारं रं कारं कोरात्रये लिखेत् ॥ ततः कोरा कपोलयोः ॥ हरिरिति वर्णं च यमेकत्र हर इति वर्णं
द्वयमपरत्र कोरात्रयस्य मध्ये सानुस्वारमि कारं लिखेत् ॥ प्रत्येकं तद्वहिः कोरात्रये भुवने श्वरी बीजत्रयं लिखित्वा च तमित्यनेन सूचितत्वात् ॥ ग्रंथांतर ॥

राम
३९

प्रकारेणवभ्रीयात्॥कथं॥एषांवीजानामेकैकस्यरेफेरात्तद्दीजंप्रदक्षिणीकृत्यअन्यस्यमायाग्रंरकाराग्रंवभ्रीयात्॥पश्चात्कोराकंपोलयोः॥हरिहरंलिखेत्क
पोलशब्देनवीजत्रयस्यपार्श्वद्वयविवक्षितं॥अत्रर्केचिदेववर्णयंति॥हरिहरशब्देनस्वरूपग्रहणंभवति॥किंतुहरिशब्देनहकाररेफरुकारःसूच्यते॥हरश
ब्देनहकारउकाररेफारुति॥एतावताकिमुक्तंभवति॥हींहेइतिलिखेत्॥अयमेवपक्षःसांप्रदायिकः॥एवंविलिख्यवतलिखेत्॥पश्चात्हरिरेहरइलिखेत्॥इतिपु
नःपुनः॥सोःस्वनेननिरंतरंवेष्टयेत्॥अथवाहींरेहरेइतिवा॥तद्धिःपंचाशदक्षरेर्वेष्टयेत्॥अनर्भूगृहद्वयेनवेष्टितम्॥एतन्निगणितयंत्रंउक्तफलदं॥अक्षरार्थ
स्तु॥बहूभवनइतिसंबंधः॥कोरागतेषुतडीइतमितिलुदः॥तैःपुनरीपुतैःहरिहरवर्णैः॥रकारसहितैः॥अथवासामान्येनसर्वनामाप्रसुतपरामर्शेनप्रस्तुतसर्व
कुर्यात्पूर्वोदिताआमानतथैवात्रापि

॥ वहे भवनशतैः सवधः ॥ काशगतधृतडाडतामातुदतातु ॥ ५० ॥ कुर्यात्पूर्वोदिताः सा नृतयैवात्रापि सा
षट्दीर्घभाजामध्येनवाग्भवाद्येन कल्पयेत् ॥ षडंगानिमनोरस्यजातिप्रक्तानि मंत्रवित् ॥ ५० ॥ कुर्यात्पूर्वोदिताः सा नृतयैवात्रापि सा
धकः ॥ ध्यानं ॥ सिंदूरारुणविग्रहां त्रिनपनां माणिक्यमौलिं स्फुरताराना पकशेखरां स्मितमुखीमापीनवक्षोरुहां पाणिभ्यां म
णिपूर्णरत्नचषकं रत्नोत्पलं विभ्रतीं सौम्यां रत्नघटस्थमव्यचरणां ध्यायेत् परमं विकां ॥ ५१ ॥ रविलक्ष्मजये नमंत्रं पापसै
र्मधुरपुतैः ॥ दशांशं जुहुयात् नमंत्रं पीठे प्रागीरिते पजेत् ॥ ५२ ॥ देवीं प्राणुक्तमार्गेण गंधाद्यै रतिशोभनैः ॥ हुत्वा पलाशकुसुमैर्वीक्
श्रियं महतीं त्रजेत् ॥ ५३ ॥ ब्राह्मी घृतं पीवेज्जपं कवित्वं वत्सराद्भवेत् ॥ सिद्धार्थान् लवणोयेतान् हुत्वा मंत्रो वशं नयेत् ॥ ५४ ॥ नर
नारीनरपतीन् नात्र कार्या विचारणा ॥ चतुरंगसजैः पुष्पैः चंदनांभः समुक्षितैः ॥ ५५ ॥ हुत्वा वशीकरोत्याशुत्रैर्लोक्यमपि साधकः
जुहुयादरुणांभोजैर्यत्तं मधुरपुतैः ॥ ग्रहणस्य प्रकृत्वात् ॥ प्राप्नुतं हृत्तेखाबीजमपि गृहीत्वा तैरिति परामर्शो यत्कश्चिदतश्च हृत्तेखासहितैर्हरि

जुह्यादरुणांभोजैरयत्तमधुरयुतैः॥ ग्रहणस्ययुक्तत्वात्॥ प्राप्नुवंहस्त्रेखावीजमपिशहीत्वातैरितिपरामर्शोयुक्तश्चततश्चहस्त्रेखासहितैर्हरिह
स्वर्णैर्विष्टयेदित्यर्थः॥ इदानींषड्गुणितयंत्रंचतुष्पारभते॥ वीजांतरित्यादिना॥ अपमर्थः॥ पूर्वोक्तत्रिकोणद्वयंसंपुष्टितंलिखित्वातन्मध्येहस्त्रेखावीजमालिख्यतंदंत
साध्यनामसहितंकर्मलिख्य॥ पूर्वयद्यपिचात्रसामान्येनसाध्यनामेत्युक्तं॥ तथापितंत्रांतरपरिपास्यालेखनंकार्यं॥ अंतस्थितवीजेकाभागेसाध्यनामविधिरव्युप
रिश्कारस्वरभागेसाध्यकनामउभयोर्मध्येकर्म॥ ततश्चदेवदत्तस्येति॥ वामपार्श्वेयज्ञदत्तमिति॥ अतस्तद्रेफस्यवशंकुर्वितितन्मध्ये॥ एतद्रहस्यं॥ ततश्चशरसोमाये

शा. ति.
टी. गू.
४०

शरशः पंचवीजं भुवनेश्वरी वीजं वेष्ट्य पुनस्तथैव वह्नि वीजेन वह्नि परहयेन सपुरेण संपुटे षट्कोरांतराखेपद्यपि सामान्येनोक्तं ॥ तथापि वामभागे कोरात्रये रकारस्था
न गतेन साध्यनामयुक्तानि शक्तिश्रीकामबीजानि सात्मकानि सानुस्वारणिलिखितानि न्येव वह्निपत्नी पदशिखा कोरात्रयांतराखे साध्यनामसहितानि निरात्मकानि
विसर्गसहितानि लिखेत् ॥ ईशिवं ईकारयुक्तं शिखा ईकारयुक्तं षट्कोरां षट्कोरा मध्ये सानुस्वारमोकारं लिखेदित्यर्थः ॥ पूर्ववद्गंडयोर्हरिहरवर्णान् लिखेत् षट्
वीजैरनुबंधसंधिपूर्ववत् ॥ षट्कोरोषु वहिः षट्हस्ते स्वाबीजानि लिखित्वा पूर्ववदन्योन्यं वधीयात् ॥ अनुलोमप्रतिलोमेन लिपिभिर्वर्तते पूर्ववत् पंचाशत्त्रिपिभिर्वर्त
येत् ॥ वहिर्भू परहयेनापितत्कोरोषु पूर्वादिसुनृसिंहबीजं कोरोषु चिंतामणिबीजं लिखेत् ॥ एतत्सद्गुणितं यंत्रमुक्तफलदम् ॥ षड्गुणितं यंत्रं व्याख्यापाधुना ।

॥ ६६ ॥ राज्यश्रियमवाप्नोति सतिलैस्तुलैस्तथा ॥ प्रायतान्यपि कर्माणि मंत्रेणानेन साधयेत् ॥ ६७ ॥ वाग्बीजपुटितामायाविद्येयं
अश्वरीमता ॥ मध्येन दीर्घशक्तेन वाक्पुटेन प्रकल्पयेत् ॥ ६८ ॥ अंगानि जातिपुक्तानि क्रमेण मंत्रवित्तमः ॥ यथापुरासमुद्दिष्टा
नूत्या सानुर्वीतमंत्रवित् ॥ ६९ ॥ श्यामांगी शशि शेखरां निजकरैर्दीनं चरतोत्पलं रत्नाढ्यं च षट्कं वरं भयहरं संविभ्रती शा
श्वती ॥ मुक्ताहारलसत्पयोधरनुतां नेत्रत्रयोत्थासिनीं वंदे हंसुरभूजितां हरवधूरत्नारविंदस्थितां ७० तत्त्वलक्षजपेन मंत्र
जुहुयात्तदशांशतः ॥ पालाशपुष्पैः स्वादूतैः पुष्पैर्वाराजयुक्तैः ७१ हस्ते स्वाविहिते पीठपूजयेत्परमेश्वरीं ॥ मथ्यादि
पूजयेन्मंत्रो हस्ते स्वाद्याः पुरोदिताः ॥ ७२ ॥ मिथुनानि पजेन्मंत्रो षट्कोरोषु यथापुरा ॥ अंगपूजाकेसरेषु पूज्याः पत्रेषु मा
तरः ॥ ७३ ॥ भैरवांक समारुढाः स्मरवक्त्रा मदानसाः ॥ असितांगोरु रुश्वंडः क्रोधउन्मत्तभैरवः ७४ कपालीभीषणश्चैव सहा
रश्चाष्टभैरवाः ॥ शूलकपालं प्रेतं विभ्राणा सुददं दभिः ॥ ७५ ॥ ॥ द्वादशगुणितं यंत्रं निरूपयितुमारभते ॥ बीजं व्याहृतिभिरित्यादिना ॥

अस्य चापमर्थः ॥ पूर्वोक्त षट्कोरादयं यथावत्संपुटितं लिखित्वा तन्मध्ये शक्तिबीजं लिखित्वा अनुक्तमपि पूर्ववत्साध्यसाधकादिलिखित्वा तद्बीजं विलो
मेन व्याहृतिभिर्वर्धयित्वा पद्यप्यत्र विलोमादिविशेषो न कथितस्तथापि तत्रांतरसिद्धं ॥ अविरुद्धं सर्वत्राद्यं ॥ सर्वशाखाप्रत्येकं कर्मेति व्यापात् ॥ वसाः
कोरागं अंग्रेः कोरागं ॥ दोगं बीजं ॥ रविकोरागं अंतरं दुर्गा बीजं लिखेदित्यर्थः ॥ लिपिपुगेण च ङ्गं उं प्रतिलोमेनैव गायत्र्या लिपिपुगेरिति संबंधः ॥ रवि

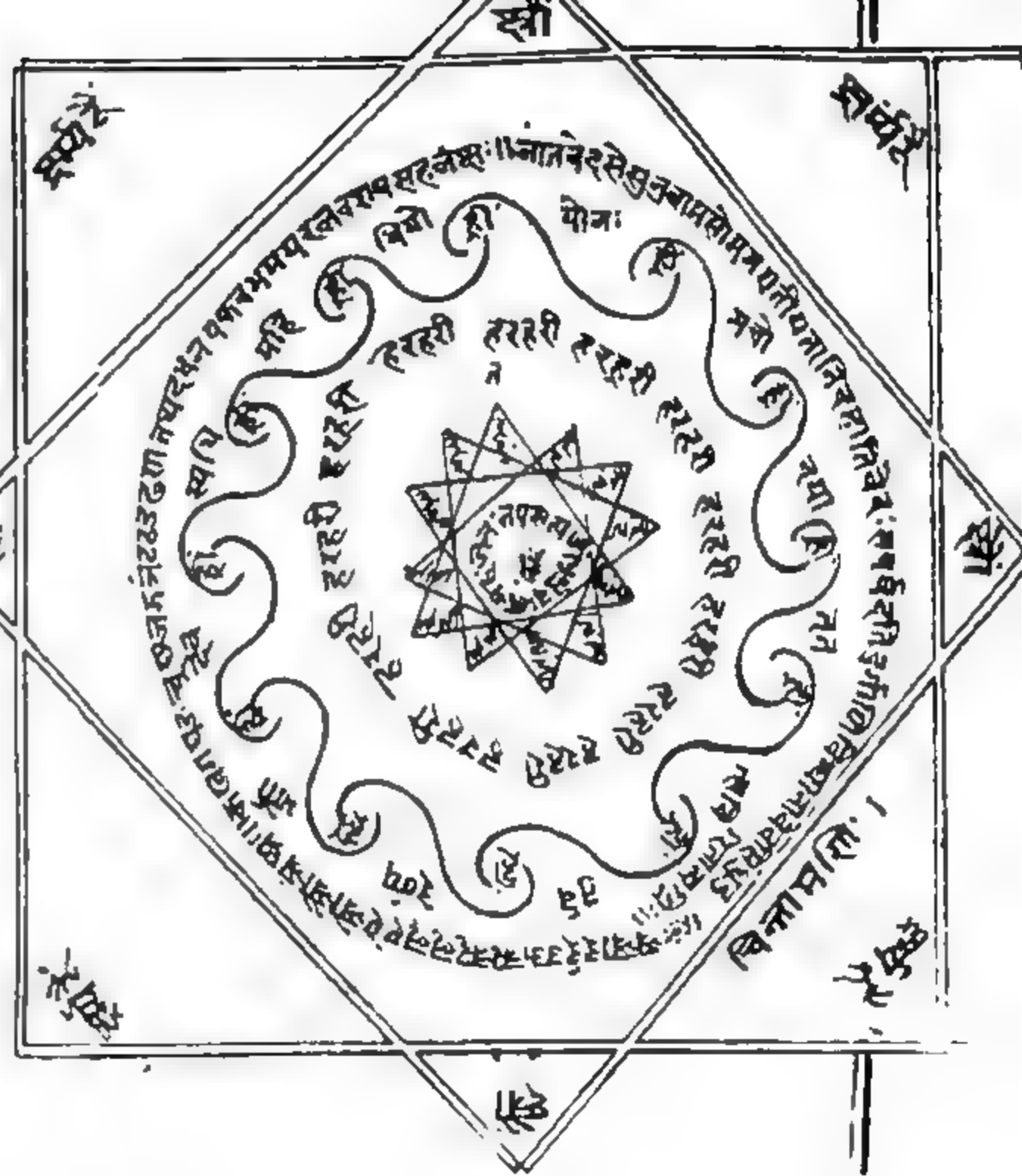
पञ्चवीजं
द्व्यशक्तिबीजकमित्यर्थः
राम.
४०

तद्वहिर्जीतवेदसमंत्रेण अनुलोमप्रतिलोममंत्ररूपेण वेष्टयेतात्तदेव त्रिष्टुप् मंत्रं । तद्वहिः पंचाश
 द्वर्षस्तथैव वेष्टयित्वा तद्वहिर्भूपराभ्यां वेष्टयेत् ॥ कोरोषु पूर्ववन् नृसिंहचिंतामणिबीजेन लि
 खेत् एतद्वा दशगणितं प्रोक्तफलदं स्पष्टार्थमपरं । रदानीं त्रिवीजमंत्रं वक्तुमारभते ॥ वाग्भवमित्यादि
 नामंत्रोच्चारः स्पष्टः ॥ रविलक्षं द्वादशलक्षं प्रागिरिते पाठे भुवनेश्वरीपीठेशोषं निगदव्याख्यातम् । मं
 त्रांतरमाहावाग्बीजेति ॥ दीर्घस्वराद्यामातरः पूज्याः । ह्रस्वस्वराद्यां भैखाद्याः पूज्याः अतिरोहिता

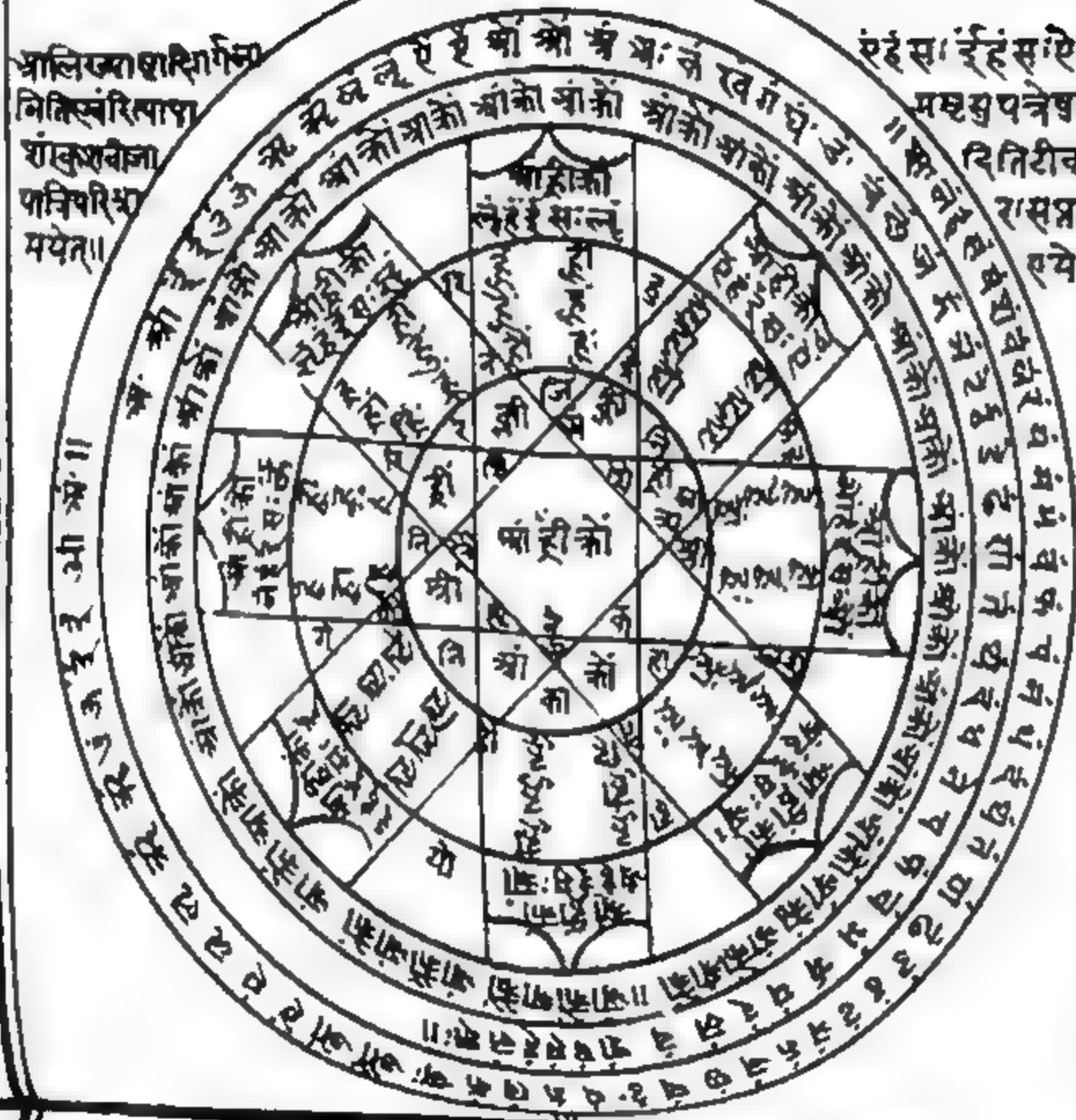
गजत्वगं वराभीमाः कुटिलालकशोभिताः दीर्घाद्यामातरः प्रोक्ताः ह्रस्वाद्यां भै
 रवास्मृताः ७६ पूज्या षोडशपत्रेषु कराल्याद्याः परोहिताः ॥ तद्वात्येनं ग
 रूपाद्याः लोकेशास्त्राणि तद्वहिः ७७ एवमाराधयेद्देवीं शास्त्रोक्तेनैव व
 र्त्तेना । वशं नयति राजानं वनिताश्च मदालताः ७८ अन्नमाज्येन जुहु
 याच्च भतेव सुवांछितं ॥ सुगंधैः कुसुमैर्हृत्वा श्रियमाप्नोति वांछितां ७९
 मंत्रेणानेन संजप्तमश्रीपादन्नमन्वहं । भजेदरोगो नियतं दीर्घमायुरवाप्नुयात्

॥ ८० ॥ र्थमन्यतामंत्रान्तरमुद्धरति । अनंतः आकारः । विंदुमूषितः । माया भुवनेश्वरी । क का
 रो व्रह्मा अग्निः रेफः । ततो विंदुः । आहो कौं रति बीजत्रयात्मको भुवनेश्वरी मंत्रः । बीजेन मध्यबीजे
 न० तत्त्वलक्षं चतुर्विंशतिलक्षं तत्सहस्रं ॥ रदानीं घटाग्रे लमारभते । आलिखेदित्यादिना तदव्य
 त्तीकरिष्यामः ॥ प्रथमं यंत्ररचना प्रकारमाह ॥ पूर्वसंघटितं चतुरस्रद्वयं लिखित्वा चतुरस्रद्वयसूत्रा

सिद्धिभिमनमानेनाष्टदिशु वद्धयेत् ।

आलिख्यशास्त्रिण
नितिसंरित्या
शंखशब्दा
पविषिश्च
मयेत॥

एहं सः ईहं सः ऐ। एव
मष्टसु पत्रेषु लिखे
॥ दिती टीका का
रासप्राक्षरा
एवेवम्॥

तानि सूत्राणि अर्गलाकाराणि कृत्वा अर्गलाग्रसंदष्टवृते । कृत्वा तद्दहिरष्टदलं पञ्चकृत्वा तद्द
ह्यवृतं वर्तयित्वा पुनर्वृत्तत्रयं भ्रामयेत् ॥ त्रिः पाशाकुशवेषु नार्थो तद्दात्ये क्रमोक्तमात्मात्
काभिर्वेषयेत् तद्दात्ये षट्वृताकारं विलिख्या ॥ मुखे श्रेयोमुखं तत्पृष्ठे ऊर्ध्वमुखं पद्मे दक्षिण
स्वेत् चतुरस्रद्वयसूत्राणां वा त्यसंधिषु वृत्तं कुर्यात् ॥ आभ्यंतरसंधिषु च वृत्ते कृते चतुरस्राष्टको
णानि द्विधा विभक्तानि भवेति ॥ तत्राभ्यंतरकोषेषु पूजापटलोक्तमार्गेणा निषट् अष्टकोरोष

अनंतोविंदुसंपुक्तोमापात्रह्याग्नितारवान्॥पाशादित्रयसरोमंत्रःसर्वव
श्यफलप्रदः॥८१॥अस्याद्याःपूर्वमुक्ताःसुर्वीजेनांगक्रियामतावरंकु
शौपाशमभीतिमुद्रांकरैर्वहंतीकलशासनस्था॥वाद्यार्ककोटिप्रतिमा
त्रिनेत्रांभजेपमाकांमुवनेश्वरीतामा॥८२॥हविष्यभुक्जयेन्मंत्रंतत्वलक्ष
जितेन्द्रियः॥तत्सहस्रंप्रबुद्धयाज्जपांतेमंत्रवित्तमः॥८३॥दधिक्षौद्रघृता
ताभिःसमिद्धिःक्षीरभूरुहां॥तत्संख्यपातिलैःशुद्धैःपपोक्तैर्जुह्याततः
॥८४॥हृत्त्रेखाद्यापजेदादौकरिंकायांपथाविधि॥अंगानिकेसरेषुसुःप
त्रस्थामातरःकृमात्॥८५॥विलिख्यतदुपरितेनाष्टकोष्ठेषुपाश्वरीशक्तिस्मरमन्त्रयश
क्तिरिंदिराश्रंकुशात्मानंअष्टाक्षरंलिखेत्तदात्येवतेलाभ्यंतरीयकोष्ठेषुकाभिनिर्जनिनिखा
दा॥इत्यष्टाक्षराणिलिखित्वा॥अर्गलावात्यसंध्यपरिअर्गलावृतादन्यापुनरपिचतंकु
रीत्॥एवंकृतेतत्रषोडशकोशनिजायते॥तेषुशक्तिःषोडशाक्षरप्रणावगोरीरुद्रदयितेयोगे

षोडशकेसरस्थानेषु सानुस्वारं चतुर्थस्वरं मध्ये तत्पार्श्वयोर्होसमंत्रं तत्पार्श्वयोः सानुस्वारप्रकारा
दिस्वरयुग्मां यथाक्रमं लिखेत् ॥ एवं प्रतिकेसरं समाक्षराणि भवेयुः ॥ दलमध्ये च काकारेण कर्णिक
कागताक्षराणि त्रीणि पंक्तिं लिखेत् ॥ तिर्यक्पंक्त्या कोरेणोति केचित् ॥ एष सांप्रदायिकः ॥ चतुर
स्वाम्यंतरे वर्जुलमालिख्य तन्मध्ये पाशशतपंकुशत्रयक्षरात्मकं मंत्रं लिखेत् ॥ पुनः पुनर्होमं

इन्द्रादयः पुनः पूज्यास्तोषामस्त्राणि तद्वहिः ॥ एवं संपूजयेद्देवीं साक्षाद्देववरो भवेत् ८६ दृश्यते सकलैर्लोके स्तेजसाभासकरोप
मः ॥ अनेनाधिष्ठितं गोहं निशि दीपशिखाकुलं ८७ दृश्यते प्राणिभिः सर्वैर्मंत्रस्यास्य प्रभावतः ॥ सर्वपैर्लोकासंमिश्रैराज्याते
र्जुहयान्निशि ८८ राजानं वशयेत्सद्यस्तत्पत्नीमपि साधकः ॥ अन्नवानन्नहोमेन श्रीमान्यग्रहतात्मवेत् ८९ राजवृक्षस
मूद्धतेः पुष्पैर्हृत्वा कविर्भवेत् ॥ अरोगी तिलहोमेन घृतेनापु रवापुपात् १०० ॥ प्राक्प्रोक्तान्यपि कर्माणि साधयेत्साधकोत्तमः
आलिख्याष्टदिगर्गलान्युदरगं पाशादिकं चक्षरं कोष्ठे ॥ घंगमनून् परेषु विलिखेदृष्टार्णमंत्रद्वयं ॥ अचूर्वापरषड्गुगुल्यव
गान्व्योमासनानर्गलेष्वालिख्येन्द्रजलाधिपादिगुणशः पंक्तिद्वयं तत्परं ॥ १०१ ॥ कोष्ठे घृष्टपाणमात्मसहितां युग्मस्वरांत
गतां मांसांकेसरदिग्दलेषु विलिखेन्मूलं त्रिपंक्तिः क्रमात् ॥ त्रिः पाशांकुशवेष्टितं लिपिभिरावीतं क्रमाद्युक्तामात् ॥ पद्मस्थेन
घटेन पंकजमुखेन वेष्टितं तद्वहिः ॥ १०२ ॥

हिर्यतमारभ्योत्तरतः उपरितेन वृत्तिपर्यंतं ॥ हूं ह्रीं ह्रीं ॥ दक्षिणसूत्रे हीं हूं हूं इति उत्तरसूत्रे पूर्ववच्चिखेत् ॥ ततः तत्तथैव
पूर्वसूत्रे पि ह्रीं हूं हूं ॥ इति च लिखेत् ॥ ततो दलके सरस्थाने प्रत्येकं आत्मसहिता युग्मस्वरांत गतां मांसांकेसरगां अत्रमापाशब्देन सानुस्वारं चतुर्थस्वरं सांप्रदायि

काः ॥ इत्यादि द्वादशकं पञ्चद्विहिः पाशांकुशवेष्टितं

शा.ति.
टी.गू.
४२

॥:४॥४५:॥४५:॥४५:

पुनः पंचाशदक्षरैरेकस्मिन्वर्तुले अनुलोमेनान्यस्मिन्नतिलोमेन तद्वात्येव कारेण वेष्टयेदिति रहस्यं तदुक्तं ॥ श्रीशंकराचार्यैः घटेन चापीति वहिः पद्मसंपुटेन घटेन वेष्टयेत्तदुपरि संपुटेनापि भूविंवेनापीतिकेचित् ॥ एतत्तद्योगसनामयंत्रम् ॥ अस्मिन्नर्थे अलिख्येत्यादि ग्रंथो योजनीयः ॥ ग्रंथस्तु सप्तार्थगोप्यं तस्मात्तस्मात्तस्मात् किते घटागलमिदं यंत्रं मंत्रिणां प्राभृतं मतं ॥ पाशश्रीशक्तिकंदर्यकामशक्तीं दिशं कुशाः ९३ प्रथमोष्ठाक्षरो मंत्रः ततः कामिनि रंजिनि ॥ स्वाहातोष्ठाक्षरः सद्भिरपरः परिकीर्तितः ॥ ९४ ॥ हीगौरिरुद्रदयिते योगेश्वरि सवर्म फट् ॥ द्विर्गतः षोडशाक्षो यं मंत्रः सद्भिरुदीरितः ९५ लिखित्वा भूर्जपत्रादौ पुत्रमेतद्यथाविधि ॥ धारयेद्दामवाहौ वा कंठे वा निजमूर्द्धनि ॥ ९६ ॥ वशयेत्सकलान्मर्त्यान् विशेषणामहीपति ॥ नीलपट्टे विलिख्य तत्तुगुकीकृत्य तत्पुनः ९७ साध्यप्रतिरुतौ सिक्थे निर्मितायां हृदि न्यसेत् ॥ पात्रे त्रिमधुरापूर्णे निक्षिप्यैनां विधानतः ९८ संपूज्य गंधपुष्पाद्यैर्बलिं निक्षिप्य रात्रिषु ॥ मूलमंत्रं जपेन्मन्त्री नित्यमष्टसहस्रकं ९९ सप्ताहाद्वांति तां नारीमाहरे स्मरविह्वला ॥ भूर्जपत्रे विलिख्य तत्तुगुकीकृत्य तत्पुनः १०० लाक्षपाताम्रजतकांचनैर्वेष्टयेत्कामातातलुं मे न्यस्य संपूज्य पथावज्ज्वेन श्वरीं १०१ संस्पृश्य तं जपेन्मन्त्री दिवाकरसहस्रकं ॥ अभिषिञ्च्य प्रियं साध्यं वध्नीया च न गाशिखं १०२ कांतिं पुष्टिं धरारोग्यपुशां सिलभते नरः ॥ भित्तौ विलिख्य तद्यंत्रं पूजयेन्नित्यमादरात् १०३ भूतप्रेतपिशाचास्तं वीक्षितुमपि समाः तद्विलिख्य शिरस्त्राणौ साधितं धारयेद्भटः १०४ युद्धेरि पूनू वृहन्त्वा जपमाप्नोति पार्थिवः ॥ वज्रांकिते वह्निषु रक्षयेतां पाशांकुशाद्यामुदरस्थसाध्यं ॥ मध्येथ कोरोष्य वात्यवृते पुनः पुनस्तौ विलिखेत्समं तात् १०५ भूर्जलिखितं मतस्यात्सर्ववश्यकं नृणां ॥ आरोग्यैश्वर्यजननं युद्धेषु विजयप्रदं १०६ लिखेत्सरोजे स्वरके सराढ्ये वर्गाष्टपत्रे वसुधापुरस्थे ॥ पाशांकुशाभ्यां गुणैः प्रवृद्धां मायां लिखेन्मध्यगतां ससाध्यां १०७ सर्वोत्तममिदं यंत्रं धारितं कुरुते नृणां ॥ आरोग्यैश्वर्यसौभाग्यविजयादीन नारतं १०८ इति श्रीशारदातिलके भुवनेश्वर्याः नवमः पटलः ॥ त्यादिना षड्कोणं विलिख्य तत्कोरोषु लिखित्वा उपरि चतुर्विंशत्यतन्मध्ये पुनस्तामेव लिखेद्दत्ताकारेण कुं

कुं मरीचनाभ्यां लिखित्वा कुं माता उक्तफलसिद्धिः ॥ पंचोत्तमाह ॥ लिखेत्सरोजे सप्तार्थमिदं ॥ इति युद्धार्थे शीघ्रविक्रमाय

॥ अथ भुवनेश्वरी मंत्र कथनानंतरं । श्री त्वरिता विधानं वक्तुमारभते । ततो मिधास्य इत्यादिना ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ तारो मायेत्यादिना ॥ तारः प्रणवः माया भुवनेश्वरी वर्महं ।
 ॥ अद्भिः स्वकारः ॥ एकादशस्वरयुतः ॥ तदा ततः ॥ स्वेति सिद्धं ॥ कूर्मः चकारः ॥ तदंतः रुकारः ॥ भगवान् एकारयुतः ॥ छे इति सिद्धं ॥ सस्वरूपं स्त्री स्वरूपं दीर्घं
 तनु रुदं हकारः । संवर्तः सकारः भगवान् एकारयुतः ॥ ततः स्वेति सिद्धं ॥ माया हस्वेत्वा । अस्व फट् । एवं द्वादशाक्षरो मंत्रः ॥ माया ह्पवर्जितान् दशवर्णान् द
 शस्थानेषु न्यसेत् ॥ इत्याह ॥ मायेति ॥ कूर्मोद्यैरिति ॥ पूर्वपूर्ववर्जितमित्यर्थः ॥ च छे ह दयाया छे स शिरसे स स्त्रीं शिखाये । स्त्रीं हं कवचाय हं स्नेनेत्रत्रयापाक्षेफ

ततो मिधास्ये त्वरितां त्वरितं फलदायिनीं तारो माया वर्मवीजमृद्धिरीशखरान्विता १ कूर्मस्तदंत्यो भगवान् सस्त्री दीर्घतनु रुदं
 संवर्तो भगवान् माया फटंतो द्वादशाक्षरः ॥ २ ॥ मुनिर्जुनमाख्यातो विराट्छंदः समीरितं त्वरिता देवता प्रोक्ता पुरुषार्थफल
 प्रदा ३ माया विवर्जितान्वर्णान्मृद्धिभाले गले हृदि नाभिगत्यो रूपगमेषु जानुजंघापदेषु च ४ विन्यस्य व्यापकं कुर्यात्समस्त
 नैवसाधकः कूर्मोद्यैः सप्तभिर्वर्णैः पूर्वपूर्वविवर्जितैः ५ द्वाभ्यां द्वाभ्यां षडंगानि कल्पयेत्साधकोत्तमः श्यामां वर्हिकला
 पशे खरपतामा वेदूपणी शुक्लां गुंजाहारलसत्ययो धरभरामशहिपानविभ्रतीं ताटं कांगदमेखलागुणारसान्मंजीरतां प्राप्ति
 तान्कैरातीवरदाभयोयतकरां देवीं त्रिनेत्रां भजे ७ लक्षं संजय्य मंत्रज्ञो मनुमेनं जितेन्द्रियः दशांशं जुह्याद्देवैर्मेधुराक्तैः स
 मिह्रैः ८ हस्वेत्वा कल्पिते पीठे नवशक्तिसमन्विते पूजयेत्त्वरितां देवीं वक्ष्यमाणान् विधानतः ९ संवर्तको विंदुयुतः कवचं सु
 कलं विपत् वज्रदेहं पुरुदं संभाष्य हि गुलुद्वयं १० गर्जयुग्मं विपत्सेंदुवर्मांत्यो दीर्घविंदुमान् पंचाननाय हृदयपीठमंत्रः प्रकी

ट् अस्त्रायेत्यनेन प्रकारेण न्यासं कुर्यात् ॥ ताटं कं कर्णभूषणं ॥ अंगदं बाहुभूषणं ॥ मंजीरं चरणाभूषणं ॥ मेखला कटिभूषणं ॥ एवंप्रकृतां प्रतिमां अष्टनागा ना
 मासनं ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ संवर्तक इत्यादिना ॥ संवर्तः सकारः ॥ सविंदुयुतः ॥ ततः स्वेति सिद्धं ॥ कवचं हंकारः ॥ विपत् हकारः ॥ सकलं ॥ कलाशब्देन विंदुः ॥ ततो
 ह मिति सिद्धं भवति ॥ वज्रदेहं पुरुदं स्वरूपमेवा हि गुलुद्वयं स्वरूपं ॥ गर्जयुग्मं स्वरूपं ॥ विपत् हकारः ॥ अत्यं सकारः दीर्घविंदुयुतः ॥ क्षामिति सिद्धं ॥ पंचानना

किं करम
 पखरूपं हृदयपनमः इति पीठमंत्रः ॥ उद्धृतः किं करम
 त्रमुद्धरति किं करेत्यादिना ॥ स्पष्टार्थः ॥

दद्यादासनमेतेनमूर्तिमूलेनकल्पयेत्॥ अंगैः प्रणोतांगायत्रींकेसरैश्चयेत्क्रमात् १२ दलेषु पूजयेदेताः श्रीबीजाद्याः सुभूषिताः ॥ हंकारो हं
चरी चंडा छेदनीं क्षेपणीं स्त्रियं ॥ १३ ॥ हंकारो हं मकारो च लोके शो वरभूषिताः ॥ फट्कारी मयतो वात्ये को दंड शरधारिणी ॥ १४ ॥ द्वारस्य पार्श्व
योः पूजयेद्द्वैतं कंठं वज्रं ॥ जयाख्या विजयाख्या च किं कराय पदं ततः ॥ १५ ॥ रश्मिरस्य पदस्यांते त्वरिता ज्ञास्थिरो भव ॥ वर्मास्त्रांतेन मनुना
किं करं तं वहिर्यजेत् ॥ १६ ॥ लगुडं विभ्रतं कृष्णं कृष्णवर्णं रमूद्धं जं ॥ आरण्यैररुणैः पुष्पैरतिमुक्तेः सुगंधिभिः ॥ १७ ॥ पूजयेद्द्विपदी पादौ नृत्पगीतौ
भनोरमैः ॥ एवं सिद्धमनुर्मन्त्री नारी नरनरेश्वरैः ॥ १८ ॥ मान्यते वत्सरादवी कलशस्या जितधनेश्वरः ॥ यो निरुद्धं प्रकल्प्यात्तु कुर्याद्दोमं निजे क
या १९ मल्लिकाकुसुमैर्हृत्वा वशयेदखिलं जगत् ॥ कृत्या द्रोहादिशमनं पलाशकुसुमैर्हृतं ॥ २० ॥ रसुखंडैः शुभैर्हृत्वा महतीं श्रियमाप्नुयात् ॥
दीर्घमायुरवाप्नोति दूर्वाहोमेन साधकः ॥ २१ ॥ धान्यैः प्राक्षालितैर्हृत्वा श्रियमिष्टां समाप्नुयात् ॥ यैर्वर्धन्यसमृद्धिः स्याद्दोषैरिष्टसिद्धयः २२
तंडुलैरक्षयात्सिद्धिः स्याद्दुद्धिर्महती तिलैः ॥ मन्त्रीनीलोत्पलैर्हृत्वा नृपपत्नीं वशं नयेत् ॥ २३ ॥ प्रवुद्धैः पंकजैर्हृत्वा वशं नयति मेदिनीं ॥ अशो
कैः पुत्रमाप्नोति मधुकैरिष्टमाप्नुयात् ॥ २४ ॥ फलैर्जैवभैर्हृत्वा लभते धनमीशितं ॥ पुष्पैः पारलिसंभूतैरिष्टमाप्नोति सुंदरीं ॥ २५ ॥ पुष्पैर्वकु
लसंभूतैः कीर्तिः स्यादनुपायिनी ॥ दीर्घमायुर्भवेदाश्विपंकैः काचैर्नभवेत् २६ कुर्वीत सर्वं यैर्हं मंशत्रोर्नाशकरं सुधीः ॥ यैर्वकुलजै
र्हृत्वा शीघ्रमुन्मादयेदरीं ॥ २७ ॥ शाल्मलीपत्रहोमेन सपत्नान्नाशयेद्भुवम् ॥ कोद्रवैः खंडनैस्तद्वर्जितैर्विद्वेषयेन्मिथः ॥ २८ ॥ माषहोमेन
मूकः स्यादनुमतो ह्येभवेदरिः ॥ अष्टतं होमसंख्या स्याज्जपत्तावात्प्रकीर्तितः २९ स्नानं तन्मंत्रितैस्तोयैः सर्वव्याधिहरं स्मृतं ॥ तज्जपंतु कृतोप
मुखे सिद्धिं विषापहं ॥ ३० ॥ आर्ताय भेषजं दद्यान्मंत्रेणानेन मंत्रितं ॥ स भवेद्याधिनिर्मुक्तो मंत्रस्यास्य प्रभावतः ॥ ३१ ॥ त्रैलोक्ये मुद्रिकानेन मनुना
साधुसाधिता ॥ कृत्या द्रोहादिशमनी सर्वव्याधिनिनाशिनी ३२ सर्वसंपत्प्रदानित्यं सर्ववश्यकरीमता ॥ यद्यद्वां कृतिमंत्रस्ततदेतेन साध्यते ॥ ३३ ॥

शा. ति. का. प्रा. क. प्र. त्य. क. ४४
दी. गू. कृ. के. व. ल. र.
का. पु. स. ना. ज.

देशसूत्राणि। तथैवतिर्यक्पातयित्वा तन्मध्ये प्रसारं तन्मध्ये वृत्तं तन्मध्ये जकारं तन्मध्ये सकारं ततः साध्याख्यां लिखेत् ॥ इत्युपदेशः ॥ अथ
मित्याचार्यः ॥ पुनश्चतुर्दिक्षु चतुष्कोष्ठं चतुष्कोष्ठं प्रत्येकं जूंसः ववषडिति अक्षरचतुष्टयं लिखेदित्युपदेशः ॥ आचार्यस्तु श्रुत्येवं मनुतेः के
चनेवं वर्णयंति। आचार्यस्याप्ययमेव पक्षः समतरति वयं मन्यामहे। कथा शैवांतमित्यत्र शैवांतमीशा मिति न केवलं शिखा तमे
त्रशब्देन शिखामंत्रमभिधीयते। तेन वषडंतमेवोक्तं भवतीति साधीयान्। अयं पक्षः पुनः शिष्टचतुः षष्टिपदेषु रेशकोष्ठास्थपे

कृत्या यमृत्युरोगादी स्वेडभूतमहाग्रहान्। जीवे हर्षशतं पुत्रैः यौत्रैर्लक्ष्म्या च नंदति ४३ श्रीसामा
यायामासा श्रीसानोयाज्ञेज्ञेयानोस्या मायालीला लीया मायाज्ञे लीलीलाज्ञेया ॥ ४४ ॥ लिखेच्च
तुः षष्टिपदेषु विद्वानीशादिकान्यादिरमामनुतं ॥ वात्सेयथावत्वरिताभिवीतं लोतैश्च वीतं वरकांचन
स्य ४५ देशेषु रेवानगरे गृहे वा विनिःक्षिपेच्चक्रमिदं यथावत् ॥ तत्र भ्रवं गोमहिषा भिरुद्धिः सम्यक् प्रजा
सस्य समृद्धयस्य ॥ ४६ ॥ कवचं भगवांश्चंद्रो मेरुः सर्गसमन्वितः ॥ त्रिकंठकी समाख्याता विद्यावर्णत्रया
मिका ४७ द्विरुक्तैर्मंत्रवर्णैः स्यादंगकुमिरितीरिता ॥ नीलानामेरधस्तादरुणारुचिरधः कंठदेशास्मितास्या
द्वैर्देष्टाकरालैरुदरपरिगतैर्भौषणैर्गीचतुर्भिः ॥ दीपौ कंबुरथांगं करसरसिरुहैर्धारयं तीजयातः स्फूर्जच्छीतां शुखं डाभवतु
भयहरा देवता वस्त्रिनेत्रा ४८ ॥ त्रिलक्षं प्रजयेदेनमाज्येनांते दशांशतः ॥ हुत्वा प्राक्प्रोक्तमार्गेण पूजयेतां त्रिकंठकीं ॥ ५० ॥

तिशः सर्व तो भद्रात्मकं लक्ष्मीमनुमेकवारं प्राक् लिखित्वा पुनस्तमेवलक्ष्मीमनु निर्ऋतिकोष्ठमारभ्य पंक्तिशो लिखेत् ॥ पुनश्चतुर्दिक्षु वृद्धेः पत्रायेऽप्ययं
दलानि विरच्य स्तुकोणेषु ॥ चतुर्दलानि कृत्वा एवं कृते दिक्षु प्रत्येकं दशदलानि भवन्ति ॥ तत्र त्वरिताख्यां विद्यां लिखेद्वर्णशः ॥ शस्त्रादिर्वषडंतयेत्युक्तं ॥ अ
राम ४४

अत्रपदस्थानेफट्कारस्थानेप्रयुक्तवषट्कारांतयेति॥तथाचोक्तंतेत्रांतरे॥त्वरितावषडंतत्वात्फट्कारपरिवर्जितेति॥तदुपरिवृत्तंरुत्वालांतेर्वकारेर्वष्टयेत्॥एतत्
यंत्रमुक्तफलदं॥यंत्रांतरमाह॥लिखेच्चतुःषष्टीति॥अयमर्थः॥प्राक्प्रत्यगग्रानवरेखाःदक्षिणोत्तरेपि॥तथैवलिलिखित्वातर्देशानादिद्वाविंशत्कोष्ठेषुसस्मीमंत्रंअ
क्षरशेषलिखित्वा॥पुनर्निर्गतिमारभ्योत्तरतःपश्चाद्दहिस्वरितयाचतुर्दिशुवेष्टयेत्॥लांतेर्वकारेर्वहिः॥एतदुक्तफलप्रदं॥मंत्रांतरमुद्धरति॥कक्चमिति॥कक्चंहुंकारः
भागवनेकारयुक्तश्चंडः॥स्वेइतिसिद्धः॥मेरुःक्षकारः॥विसर्गःतद्युक्तःक्षः॥एवंबीजत्रयात्मकः॥त्रिकंटीकीमंत्रः॥ककुःशंखःरथांगचक्रं॥त्रिशूलमुद्रा॥अंगुष्ठ

त्रिशूलमुद्रापाणिभ्यांवध्वात्मानंत्रिकंटीकीं ध्यापत्सृष्ट्वाजयेद्भुक्तं सद्यस्तंमुच्यतेग्रहः॥५१॥क्षेरुद्धास्त्रीत्रिवर्णंयंविद्याव
ष्ट्यत्रिकंटीकी॥मंत्रार्णैर्वीक्षितैःकुर्यादंगवद्धंयथापुरो५२॥पूर्वोक्तां देवतां ध्यायन्मंत्रं त्रिनिशुतं जयेत्॥दशांशं सपिंषाह
त्वावशयेद्वनितानरान्५३॥तारोमायावाग्भवोतेनित्यक्लिन्नेमदद्रवे॥वाङ्मायावह्निजायातोमंत्रः पंचदशाक्षरः५४॥द्वाभ्यां
द्वाभ्यांपुनर्द्वाभ्यांद्वाभ्यांपंचभिरक्षरैः वाचं विना समस्तेनाप्यंगवट्कमथाचरेत्॥द्दीपं त्रिकोणाविपुलं सुरद्रुममनोहरं कू
जकोकिलनादाढ्यमंदमारुतसेवितं५६॥भृगुपुष्पलताकीर्णमुद्यच्चंद्रदिवाकरं॥स्मृत्वा सुराध्यमध्यस्थं तस्मिन्माणिक्य
मंडपे५७॥रत्नसिंहासनेन्यस्तेत्रिकोणोज्ज्वलकर्णिके॥पद्मे संचिंतयेद्देवीं साक्षात्रैलोक्य मोहिनीं॥५८॥नित्यां भजे वाल
शशांकचूडां पाशांकुशोकल्पलतांकपालं॥हस्तैर्वहंती मरुणां त्रिनेत्रा मास्फालयंती करवल्लकीं तां॥५९॥त्रिलक्षं प्रज
येन्मंत्रमाज्येन जुहुयात्ततः॥दशांशं पूजयेत्पाठं चतुःशक्तिसमन्वितं॥६०॥आं पूर्वोद्गां विणीवामांशं भुकोणे समर्चयेत्॥
आह्लादकारिणीं ज्येष्ठामांकाराद्यां हुताशने६१॥पूजयेत्क्षोभिणीं रौद्रीं उकाराद्यां निशाचरे॥वायो यजेदुत्थशक्तिं वाग्भवा
द्यां विचक्षरां॥६२॥॥पाकनिष्ठिकां वध्वाः अंगुली त्रयं प्रसारयेत्॥मंत्रांतरमाह॥क्षेस्त्रीतिस्कारपुरितस्त्रिकंटीकीमंत्रः॥स्पष्टार्थमपरं॥मंत्रांतरमा
ह॥तारोमायेतितारः प्रणावः माया भुवनेश्वरी॥वाग्भवं ऐंकारः नित्यक्लिन्नेमदद्रवे॥स्वरूपं वास्त्राय पूर्वोक्तां वह्निजाया स्वाहाकारः॥न्यासमाह॥द्वाभ्यामिति वाचं वि

नाचाग्मवबीजं विनाशति॥आद्यं तेति आदि युग्मं अक्षरं
रूपं स्त्रीस्त्रीति॥अत्युगमं अक्षरं॥स्त्रीयवर्जिताः न प्रसक्तवन्तः

शा. ति. जिताः॥ अवशिष्टस्वराः विद्वन्ताः केतोर्देउंउंऊंएंओं औं एते प्रत्येकं द्वितीनां मंत्राः॥ मन्मथव्योमेति॥ ड्रीं॥ एतदनंगादीनां बीजं॥ क्लीवेति॥ क्लीवः नपुंसकवत्
 शी. गू. ष्या॥ ओष्ठद्वयो ए॥ एतद्वर्जितस्वरसमन्वितश्चतुराननः॥ ककारो विंदुमान्॥ कंकां किंकीं कुं कुं कौं कौं कंक॥ एतानि कामांगनानां बीजानीत्यर्थः॥ मंत्रांस्तु
 ४५

मायाद्यमासनंदत्वा मूर्तिमूलेन कल्पयेत्॥ अत्र संपूजयेद्देवी वक्ष्यमाणक्रमेणातु ६२ अंगार्चनं केसरेषु दले घेताः समर्चयेत्॥
 आद्या नित्या सुभद्रान्या मंगलान रवीरिणी ६४ सुभगा दुर्भगा भूयः सप्तमी स्यान्मनोमनी॥ अष्टमी रुद्ररूपा च बीणा वादनत
 त्यगा ॥ ६५॥ रक्ता मनोरमा दूत्यः सुवेषामदमंथराः॥ आद्यंतपुग्मरहिताः स्वराः क्लीवविवर्जिताः ६६ विद्वन्ता मनवस्ता सामनगा सम
 रमन्मथाः कामो मारश्च पंचेषु पाशां कुशधनुर्भृतः ६७ अपरांगनिषंगाढ्यारताः पूज्याः सुभूषणाः॥ मान्मथं व्योमसंगोढ्यतेषां
 बीजमुदाहृतं ६८ रतिः स्याद्विरतिः प्रीतिर्विप्रीतिर्मतिर्दुर्मतिः॥ धृतिश्च विधृतिस्तुषिर्विजुषिश्च दशस्मृताः ६९ रक्ता बीणाकरा
 द्वे द्वे कामानां पार्श्वयोः स्थिताः॥ सर्वा भरणा संपन्नाः पूज्याः स्मेरमुखा वजा ॥ ७०॥ क्लीवौष्ठद्वयनिर्मुक्तसराढ्यश्चतुराननः॥ वि
 दुमान् बीजमेतासां क्रमाच्चोकेष्वरान्वहिः ७१ एवं संपूजयेद्देवीं देवानामपि दुर्लभां॥ परमैश्वर्यमाप्नोति प्रार्थ्यते वनिता जनैः ७२
 वाग्भवं मान्मथं बीजं नित्यं क्लिप्ते मदीपनः॥ द्रवेव हि वधूंर्मन्त्रोद्वा दशाणो यमीरितः ७३ ऋषिः संमोहनच्छंदो निरुन्नित्या च दे
 वता॥ वाचा कृत्वा षडंगानि नित्यां ध्यायेन्निजेष्टदां॥ ७४॥ अर्द्धदुर्मा लिमरुणाममरा भिवंद्या मंभोजपाशसृणिपूर्णकपालहस्तां
 रक्तांगरागवसना भरणां त्रिनेत्रां ध्यायेच्छिवस्य वनितां मदविह्वलां गीं ७५ चतुर्लक्षं जपित्वांते मधुरां कौर्मधूकजैः॥ कुसुमैर्यतं
 हुत्वा तोषयेद्गुरुमात्मनः ७६॥ ९९ रतिः इतरत्पृष्ठं मंत्रांतरमाह॥ मंत्रोद्धारः स्पष्टः॥ अविरोहितार्थमन्यता मंत्रांतरमाह॥ श्रीमायेति सोपि स्पष्टः॥ आ

रग्वधः राजचक्षुः चतुरंगलः शृता॥ फलपरो ग्रंथो निगदव्याख्यातः॥ मंत्रांतरमाह॥ पाशां कुशेति कथितार्थ एव बीजद्वयस्तदा भवनेश्वरी शिंथीशः एकारागानह

शिरः सुदृक् ईकारमुक्तः परमेश्वरी स्वरूपं विद्वन्तः॥ ४५

शक्तिपीठेयजेदेवीवस्यमारो नवर्त्मना ॥ अंगान्यर्च्य चथापूर्वततः शक्तीरिमायजेत् ७० नित्यानिरंजनाकिन्नाक्नेदिनीमदनातुरा ॥
 मदद्रवाद्राविणीचद्रविणे तपुशक्तयः ७१ ॥ नीलोत्पलकपालाढ्यकरारक्तोवुजेक्षणाः ॥ लोकपालान्यजेदंत्येवाहनापुधसंपतान्
 ॥ ७२ ॥ सिद्धमंत्रं जपेन्मन्त्री सहस्रं शयनस्थितः ॥ पां विचिंत्यस्त्रियं रात्रौ सा समायाति तत्क्षणात् ॥ ७३ ॥ वाङ्मयायानंतरं नित्यं क्लिप्तेभूयो
 मदद्रवे ॥ द्विगंतो रवि संख्यार्णो मनुर्वश्यप्रदायकः ॥ ७४ ॥ अंगिराः स्याद्विस्त्रिष्टु पृच्छं दो मुनिभिरिति तावज्जप्रसारिणी प्रोक्ता देवता
 भीष्टदायिनी ॥ ७५ ॥ वाग्भवेन षडंगानि विदध्यान्मंत्रविन्नरः ॥ वज्रप्रसारिणीं ध्यायेत्समाहितमना स्ततः ॥ ७६ ॥ रक्ताब्जोरक्तयोते रविद
 लकमलाभ्यंतरे सन्निषष्ठां रक्तगिरि रक्तमौलि स्फुरितशशिकलां स्मरवकां त्रिनेत्रां ॥ बीजा पूरेषु पाशां कुशमदनधनुः सत्कपालानि ह
 स्तेर्विभ्राणामानतां गींस्तनयुगलभरादं विकामाश्रयामः ॥ ७७ ॥ मन्त्री मंत्रं जपेत्त्रयं जपांते जुहयाततः ॥ अपुतं राजरक्षोत्पै र्धृतं सि
 तैः समिद्धैः ॥ ७८ ॥ शक्तिपीठेयजेदेवी मरुगौः कुसुमादिभिः ॥ अंगानिके सरेषु स्पर्शनी पादलेखिमाः ॥ ७९ ॥ हृत्स्वाक्नेदिनीक्लि
 न्नाक्षोभिणी मदनातुरा ॥ निरंजना रागवती सप्तमी मदनावती ॥ ८० ॥ मेखलाद्राविणी पश्चाद्देगवत्यपरा स्मृता ॥ कपालोत्पलधारि
 ण्यः शक्तयो रक्तविग्रहः ॥ ८१ ॥ मातरो दिग्विदिस्वर्चाः पुनः पूज्यादिगीश्वराः ॥ भजेन्मन्त्री मुनं नित्यं अर्चनादिभिरादरात् ॥ ८२ ॥ दा
 रिद्र्यरोगनिर्मुक्तः स जीवेच्छरदांशतः ॥ अस्मिन्मन्त्रे रतो मन्त्री वशयेदखिलं जगत् ॥ ८३ ॥ नित्यं मंत्रैर्बुधः कुर्यान्मुखलालनमन्वहम् ॥
 अंजनं तिलकं पुष्पधारयेन्मन्त्रितं सुधीः ॥ ८४ ॥ तां वूलं मन्त्रितं भक्ष्येन्मन्त्री सः स्याज्जगत्प्रियः ॥ श्रीमायामदने प्रोक्तो मन्त्रो बीजत्रया
 त्मकः ॥ ८५ ॥ ऋषिः संमोहनः चंदोगा मन्त्री देवता मनोः ॥ त्रिषटाख्या हिरुक्ते सौर्वै र्जै रंगानि षट् क्रमात् ॥ ८६ ॥ पारिजातवने र
 म्ये मंडपे मणिकुट्टिमे ॥ रत्नसिंहासने सौम्ये पद्मे षट्कोणशोभिते ॥ ८७ ॥ अधस्तात्कल्पवृक्षस्य निषष्ठां देवतां स्मरेत् ॥

शा. ति.
टी. गू.
४६

स्वाहाकारं तः प्रणवारिः ॥ म्या समाह ॥ द्वाभ्यामिति ॥ ॐ आं हृदयाय नमः ॥ ॐ श्रीं शिरसे स्वाहा ॥ ॐ क्रौं शिखीये ॥ ॐ एहिक वचाय हं ॥ ॐ परमेश्वरिनेत्रत्रयाय वौष
ट ॥ ॐ स्वाहा अस्त्राय फट् ॥ ध्यानमाह ॥ रक्तामिति ॥ वाणलक्षं पंचलक्षं तेनैव लवणहोमेनैव ॥ यंत्रमाह लिखेति ॥ विकारकोष्ठं षोडशकोष्ठं ॥ मंत्रांतरमाह ॥ मायेति
चापं पाशां तु जसरसि जातं कुशं पुष्पवाणान् विभ्राणां तां करसरसि जैरत्नमौलिं त्रिनेत्रां ॥ हेमाब्जाभां कुचभरनतां रत्नमंजीरकांची
ग्रेवे पाद्यैर्विलसिततनुं भावयेच्छ्रुतिमाद्यां ॥ १५ ॥ त्वामरादर्शितां बलकरंडकसमुद्भूतां ॥ वहंतीभिः कुचार्ताभिर्दूतोभिः परिवारि
तां ॥ करुणा मृतवर्षिण्या पश्यंती साधकं दृशा ॥ भानुलक्षं जपेदेनं मजुं तावत्सहस्रकं ॥ १७ ॥ विल्वारग्वधसंभूतैर्मधुराक्तैः समि
दैः ॥ जपापुष्पैश्च जुहुयात्तोषयेद्दसुनागरं ॥ १८ ॥ हृत्क्षेत्राविहिते पीठे पूजयेत्तां विधानतः ॥ आग्नेयादिषट्कोरोषु लक्ष्म्याद्याः
परिपूजयेत् ॥ १९ ॥ लक्ष्मीं हेमप्रभां तन्वीं सवराज्यपुगाभयां ॥ चक्रशंखगदां भोजधरं हेमनिभं हरिं ॥ १०० ॥ पाशांकुशाभयाभीष्ट
धरां गौरीजपारुणां ॥ मृगटंकाभयाभीष्टधरं स्वर्गनिभं हरं ॥ १०१ ॥ नीलोत्पलकरां सौम्यारतिं कांचनसन्निभां ॥ धृतपाशांकुशोष्वा
संपुष्पेषु मरुतां स्मरं ॥ १०२ ॥ पूर्ववन्निधियुग्मतश्च जेदुभयपार्श्वयोः ॥ वहिरंगानि संपूज्य पूज्याः पत्रेषु मातरः ॥ १०३ ॥ लोके
शान्वनितारूपानर्चयेत्सौम्यविग्रहान् ॥ इत्यंघ्रिः पूजयेद्देवीं नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ १०४ ॥ संप्राप्य कवितां दिव्यां प्राप्य लक्ष्मी
मनंतरं ॥ सौभाग्यमनुलं लब्ध्वा विहरेत्सुचिरं भवि ॥ १०५ ॥ पाशांकुशपुटाशक्तिमिंदीशोगगनंसदृक् ॥ परमेश्वरिशब्दांते द्विष्टांतः
प्रणवादिकः ॥ १०६ ॥ अश्वारूढामनुः प्रोक्तस्त्रयोदशभिरक्षरैः ॥ द्वाभ्यामेकेन चैकेन द्वाभ्यां पंचभिरक्षरैः ॥ १०७ ॥ द्वाभ्यां मंगानि
षट्कुर्यात्ततो देवीं विचिंतयेत् ॥ रक्तामम्बाधिरूठां शशधरशकलां वद्धमौलिं त्रिनेत्रां पाशैनावध्यसाध्यां स्मरशरविवशां दक्षिणेना
नयनीं ॥ हस्तेनान्येन वेत्रं वरकनकमयं धारयंतीं मनोज्ञां देवीं ध्यायेदजस्रं कुचभरनमितां दिव्यहाराभिरामां १०८ ॥ ॥ माया हृत्क्षेत्राप
यावति स्वरूपं ॥ पावकवस्त्रमास्वाहाकारः ॥ यंत्रांतरमाह ॥ षडक्षरं ॥ षट्कोष्ठं लिखित्वा तन्मध्ये मायां विलिख्य कोरोष्ववशिष्टवर्णानां वात्ये मातृक्त्ववर्णवर्णानि

राम.
४६

॥ पद्मावतीयंत्रप्रशस्तं। मुखन्यासमाह॥ तारमिति॥ अमसौ अं अः॥ इत्यक्षरद्वयं दक्षिणवामनेत्रयोः॥ सूर्यमग्निं क्रमेण ध्यायन्त्यसेत्॥ द्योतंठकारमक्षरम्॥ मुखं च
 वारालसंजयेन्मंत्रमाज्येनांतेजितेन्द्रियः॥ दशांशं जुहुयाद्देवीं शक्तिपीठे समर्चयेत्॥ १०९॥ पाशादिभ्यः शरोक्तेन विधानेन समाहितः
 ॥ आज्याढ्यान्नाहूता न्मन्त्री लभते वांछितं फलं॥ ११०॥ त्ववर्णेर्मधुसंसिक्तैर्होमेन वशयेन्नुपान्॥ तेनैव विधिना मन्त्री वशयेद्द्वि
 त्वमपि १११॥ अलिख्यकोष्ठानि विकारसंख्यान्यतश्चतुष्के प्रणवं ससाध्यं॥ अन्येष्वपि द्वादशमंत्रवर्णो लिखेद्विदं यंत्रमशेषवश्यं
 ११२॥ मायाहृद्भगवत्यंते माहेश्वरि पदं वदेत्॥ अन्नपूर्णे ठगुगलं मनुः सप्तदशाक्षरः ११३॥ अंगानि मापय पाकुर्यात्ततो देवीं विचिंतयेत्॥
 रत्नां विचित्रवसनानवचंद्रचूडामन्नप्रदाननिरतास्तनभारनम्रां नृत्यंतमिंदुशकलाभरणं विलोक्य हृष्टं भजे भगवतीं भवदुःखहंत्रीं
 ११४॥ यथाविधि जपेन्मंत्रं वसुधैव कुटुम्बकं॥ साज्येनात्येन जुहुयात्तदशांशमनंतरं॥ ११५॥ शक्तिपीठे यजेद्देवीं मंगललोके श्वराय
 धैः॥ प्रातरेनं जपेन्मंत्रं नित्यमष्टोत्तरं शतं॥ ११६॥ एतस्यान्नसमृद्धिः स्याच्छ्रिया सह महीयसी॥ मायापद्मावति पदं ततः पावक
 वल्लभा॥ ११७॥ सप्ताष्टमनुराख्यातः सर्ववश्यप्रदायकः॥ अंगानि मापय पाकुर्याद्भ्यापेन्नैलौक्यमोहिनीं ११८॥ पद्मासनस्थां कर
 पंकजाभ्यां रक्तोत्पले संदधंतीं त्रिनेत्रां॥ आविभ्रतीं माभरणा निरतां पद्मावतीं पद्ममुखीं भजामि ११९॥ पक्षलसंजयेन्मंत्रं दशां
 शं जुहुयाद्देवैः॥ शक्तिपीठे यजेद्देवीं मंगलाद्यावरणैः सह॥ १२०॥ किंजल्के घंगपूजा स्यात्तूज्यः पञ्चमातरः॥ लोकपाला वहिः
 पूज्याः तदस्त्राणि ततो वहिः॥ १२१॥ इत्यंयो भजते मंत्रं जपहोमार्चनादिभिः॥ सुभाः सर्वनारीणां भवेत्कामरुपापरः १२२॥ षडस्त्रम
 ध्ये प्रविलिख्य शक्तिं कोणेषु शिष्टानि षडक्षराणि॥ तद्वात्यतो मातृकया भिवीतं पद्मावतीयंत्रमिदं प्रशस्तं॥ १२३॥ ॥

ॐ	हं	कं	र
हा			हि
सा	उं	सा	म
रि	अ	मे	र

नेन्यसेत॥ चंद्रमंडलं ध्यात्वा रमां विचिंत्य॥ श्रीबीजं वकेन्यसेत॥ हस्तिद्वयं विचिंत्य साहा॥ इत्यक्षरद्वयं गंडयोर्न्यसेत॥ एवं
न्यासकृते उत्तमफलसिद्धिः॥ इति गूढार्थदीपिकायां दशमः पटलः॥ अथ दुर्गा मनून्वतुमारभते॥ ततो दुर्गामनूनिती।
माया हस्ते स्वा अत्रिर्देकारः॥ कर्ण उकारः॥ कर्ण उकारः॥ विंदुरजस्वारः॥ इति सिद्धिभूयो सोसर्गवान्। अनरपिड।

तारं शिरसि विन्यस्य देवीं संचिंत्य भारतीं॥ शक्तिबीजं न्यसेद्भाले संस्मृत्य भुवनेश्वरीं॥ १२४ अ
मसौ नेत्रयोर्न्यसेत्। ध्यात्वा सूर्यं हताशनं॥ मुखे वृतेन विन्यसेद्दांतं चंद्रमनुस्मरन् १२५ नि
ह्वायां विन्यसेद्बीजं रमायास्तां विचिंतयन्॥ स्वाहा णो गंडयोर्न्यसेत्तद्गजेन्द्रधिया सुधीः १२६
अमटं न्यासमाख्यातं कुर्वन् प्रतिदिनं नरः॥ कीर्तिश्रीकांतिमेधानां वल्लभो भवति भवम् १२७ इति
श्रीशारदातिलके दशमः पटलः॥ १०॥ ततो दुर्गामनुवक्ष्ये दृष्टादृष्टफलप्रदम्॥ मायात्रिः कर्ण
विंद्वाढ्यो भूयो सोसर्गवान् भवेत् १ पंचांतकः प्रतिष्ठावान् मारुतो भौतिकासनः॥ तारादिहृद
यांतोपमंत्रो वस्वक्षरात्मकः २ अविश्वना रदच्छन्दोगायत्रे देवता मनोः॥ दुर्गा समीरिता सद्भि
र्दुरितापन्निवारिणी ३ नमस्कारविषुक्तेन मूलमंत्रेण साधकः॥ ह्रामाद्यैः सह कुर्वीत षडंगानि
यथाविधि॥ ४॥

इति भवति। पंचांतको गकारः॥ प्रतिष्ठावान्। दीर्घयुक्तः। गार्ति भवति। मारुतो भौतिकासनः॥
मारुतः प्रकारः। भौतिकः ऐकारः। त्वा प्रवातयेति भवति। तारादिः। प्रणवादिः। हृदयांतः। नमोतः। तेन उं ह्रीं इंद्रुगं येन म
। वस्वक्षरः। अक्षरसंमंत्रः॥ षडक्षरेण॥ अक्षरं एभिः नपुंसकैश्च रहितैः॥ आ ई ऊ ए ओ औ अं अः इति प्रत्येकं शक्तिवि

॥ अभिवेक प्रकारं वक्तुमारभते ॥ प्रतिष्ठेत्यादिना ॥ अभिवेकफलमाह ॥ राज्येत्यादिना ॥ यंत्रस्वरूपप्रकारमाह ॥ मध्येतारमिति ॥ अष्टदलपद्ममध्ये प्रणवं तन्मध्ये शक्तिवीजं तन्मध्ये साध्याख्यातं तन्मध्ये वर्णं विलिख्याना तवेदो मंत्रेणावेष्टयित्वा ॥ पश्चान्मातृकावर्णं भृगुहेशचवेष्टितं विदध्यात् ॥ उक्तफलप्रदं ॥ मंत्रांतरं

सिंहास्याशशि शोखरामरक्तप्रख्ये श्वत्थभिर्भुजैः ॥ शंखचक्रधरः शरांश्च दधती नैत्रैस्त्रिभिः शोभिता ॥ आपुतांगदहारकंकणरण
त्कांचीररान्धुषरादुर्गादुर्गातिहारिणी भवतु वीरत्नोत्तमसत्कुंडला ५ वसुलसंजये नमंत्रं तिलैर्मधुरलोहितैः ॥ पयोध्रसावाजुहया
तत्सहस्रं जितेन्द्रियः ८ पीठं मित्यं यजेत्सम्यक् नवशक्तिसमन्वितं ॥ प्रभाषायाजयासूक्ष्माविशुद्धानं दिनीपुनः ॥ सुप्रभाविजपास
र्वसिद्धिदानवशक्तयः ॥ अजिर्हस्वत्रयस्त्रीवरहितैः पूजयेदिमाः ॥ ८ प्रणवानंतरं वज्रनखदंष्ट्रायुधाय च ॥ महासिंहाय वर्मास्त्रेन
तिः सिंहमनुर्मतः ९ दद्यादासनमतेन मूर्तिमूलेन कल्पयेत् ॥ तस्यां संपूजयेन्मूर्तीं देवीं मातृकां त्वमंत्रवित् १० अंगारुतिं पराभ्यर्च्य श
क्तीः पत्रेषु पूजयेत् ॥ जपाच्च विजया कीर्तिः प्रीतिः पश्चात्प्रभापुनः ११ अद्भुतमेधाश्रुतिः प्रोक्ता स्वनामाद्यक्षरादिकाः ॥ पत्राग्रेष्वर्चये
दद्यात्वायुधानि पथा क्रमात् १२ चक्रशंखगदाखड्गपाशां कुशशराधनुः ॥ लोकेष्वरास्ततेष्वेत्येतेषामस्त्राण्यनंतरं १३ इत्यंजया
भिर्मन्त्री मंत्रे सिद्धे विधानवित् ॥ कुर्यात्प्रयोगानेतेन मनुना स्वमनीषितान् ॥ १४ ॥ प्रतिष्ठाप्य विधानेन कलशान्नवशोभनान् तारत्नहेमा
दिसंयुक्तान् दधुनवसुस्थितान् १५ मध्यस्थे पूजयेद्देवीं मितरेषु जपादिकाः ॥ संपूज्य गंधपुष्पाद्यैरभिषिंचेन्नराधिपं १६ राजा विजय
तेशत्रून्योयको विजयं श्रियम् प्राप्नोति रोगी दीर्घायुः सर्वव्याधिविवर्जितः ॥ वंध्याभिषिक्ता विधिना लभते तनयवरं ॥ मंत्रेणानेन स
जपमाज्यशुद्धं च रापहं १७ गर्भिणीनां विशेषेण जपं भस्मादिकं तथा ॥ मध्येतारं स्वीजमतः स साध्यं पत्रेषु शोभनवर्णान् विलिख्य १८

माह मंत्रांतरं मकारः विपत्तुहकारः ॥ सनपनं रकारः युक्तः ॥ हिस्ति सिद्धं शंतं षकारः ॥ मर्दि निस्वरूपं उहयं स्वाहाकारः ॥ एवमष्टाक्षरो दुर्गामंत्रः ॥ ध्यानमाह गारुडेति दीर्घस
रे ॥ आइऊऐ ओं ॥ पादिभिः पंचकायनमः ॥ रं शं खापनमः ॥ स्थादिप्रकारेण शेषं निगदव्याख्यातम् ॥ मंत्रांतरं मुद्रति ॥ तारी दुर्गेति ॥ तारः प्रणवः प्रसिद्धः ॥ दुर्गयुगं स

रूपारंते रेफः ॥ अंत्यः स्तः ॥

त्रिषु पृथीतं वेष्टितं मातृकापौ यंत्रं दीर्गं भूषणं स्थविदध्यात् ॥ सुद्रभूत महारोगचौरसर्पनिवारणं ॥ २० ॥ विजयश्रीप्रदं पुंसां गर्भिणीनां सुख
प्रदं ॥ भातं वियत्सनपनं श्वेतोमर्दिनिठहृदये ॥ २१ ॥ अष्टाक्षरी यमाख्याता विद्यामहिषमर्दिनी ॥ महिषहिंसिके हंफट् हृदयं परिकीर्तितम् ॥ २२ ॥
महिषशत्रो शाङ्गी हंफट् शिरो गंसमुदाहृतम् ॥ महिषं भीषय हं हंफटं तः शिखामनुः ॥ २३ ॥ महिषं हनयुग्माते देवि हंफट् तनुच्छेदं महिषा
ते सुदिनी हंफटं तमस्मि रितं ॥ २४ ॥ मंत्रैरेतैर्जातियुक्तैः पंचांगानि प्रकल्पयेत् ॥ गारुडोपलसन्निभं मणिमौलिकुंडलमंडितं नौमिभाल
विलोचनां महिषोत्तमांगनिषेदुषीं ॥ चक्रशंखरुपाणखेटकवाणकार्मुकशूलकांस्तज्जनीमपि विभ्रंती निजबाहुभिः शशिसेखरां ॥ २५ ॥
अष्टलसंजयेन्मंत्रं तत्सहस्रं तिलैः शुभैः ॥ हत्वा प्रागीरिते पीठे यजेन्महिषमर्दिनीं ॥ २६ ॥ संपूज्यांगानि पत्रेषु दुर्गाख्यां वरवर्शिनीं ॥ आ
र्घ्याहृपांतृतीयां च चतुर्थीं कनकप्रभां ॥ २७ ॥ पंचमीं कृतिका संज्ञां षष्ठीं मय्यभयप्रदां ॥ कन्यां सुरुपां प्रभजेन्मंत्रं दीर्घस्वरैः क्रमात् ॥ २८ ॥ य
जेदग्रेष्वायुधानि चक्रशंखासिखेटकान् ॥ वाणं वाणासनं शूलं कपालं पादभिः क्रमात् ॥ २९ ॥ लोकपालाः पुनः पूज्यास्तदस्त्राणि ततः परं
वशयेति लहो मे न नरान्नरपती नपि ॥ ३० ॥ सिद्धार्थैर्जुह्यान्मंत्रं रोगान्मुच्येत तत्क्षणम् ॥ पर्यैह त्वाजयेच्छत्रून् दुर्वाभिः शान्तिमाप्नुयात् ॥
३१ ॥ पलाशकुसुमैः पुष्पैर्धान्यैर्धान्यश्रियं व्रजेत् ॥ काकपक्षैः कृतो होमो ह्येष वितनुते नृणां ॥ ३२ ॥ मरीचहोमान्मरणां रिपुप्रोतिसर्वथा
सुद्रादिचौरभूताद्यान्ध्यात्वा देवो विनाशयेत् ॥ ३३ ॥ तारोदुर्गे पुनरुक्तं मत्पुण्ड्रं तस्य लोचनं ॥ द्विगता जपदुर्गे यं विद्यावेद्या दशाक्षरी ॥ ३४ ॥ तारा
दिदुर्गे हृदयं दुर्गे शिर उदाहृतं ॥ दुर्गायै स्याच्छिखा वर्मभूत रक्षणी कीर्तितं ॥ ३५ ॥ तारादिदुर्गे पुनरुक्तं क्षिप्यस्त्रं समीरितं ॥ कालाभ्राभां कटाक्षैर
रि कुलभयदां मौलिवद्धेदुरेखां ॥ शंखचक्रं रुपाणं त्रिशूलमपि करैरुद्धहंतीं त्रिनेत्रां ॥ सिंहसंघाधिरुद्धां त्रिभुवनमखिलं तेजसा पूर
येतीं ॥ ध्यायेदुर्गां जयाख्यां त्रिदशपरिवृतां सेवितां सिद्धिकामैः ॥ ३६ ॥ वारालक्षं जयेन्मंत्रं घृतेन जुह्यात्ततः दशशं संस्मृते वह्नौ ब्राह्मणानपि भो

अंगमंत्रानाहा। ज्वलज्वल इति स्वरूपं। शूलिनिपदं च दुष्टग्रह इत्यपि हुं स्वरूपं। अस्त्रं फट्। वह्निजाया स्वाहाकारः। अंगान्याहा। दुर्गेति। अयं भावः ज्वलिनि हुं फट्
 अष्टाक्षरो रिते पीठे पूजयेत् पूर्ववत् सुधीः॥ मंत्रं जपन् विशेष्युद्देशं ब्रूह न्यादि शेषतः ४० प्रजपेद्यवहारो दीतत्रापि विजयी भवेत् अर्चये
 दस्त्रशस्त्राणि जपार्थं विद्यमानया ४१ ज्वलज्वल पदांते स्याच्छूलिनीति पदं वदेत्॥ दुष्टग्रह इमं स्वाते वह्निजाया वधिर्मनुः ४२
 भूतेन्द्रियाक्षरः प्रोक्तो ग्रहसुद्रारिनाशकः॥ अविर्दीर्घतमः प्रोक्तः ककुपुच्छं दउदाहृतं ४३ शूलिनी देवता प्रोक्ता समस्त सुरवंदिता
 दुर्गे हृदये शीर्षं विंध्यवासिनि तच्छिखा ४४॥ असुरांते मर्दिनि स्याद्युद्धपूर्वं प्रिये पुनः॥ त्रासयद्वितपंचमं देवसिद्धसुपूजिते ४५
 नंदिनी स्याद्रक्षयुगं महायोगे श्वरि क्रमात्॥ शूलिन्याद्या हुं फट् अंताः पंचांगमनवः स्मृताः ४६ अथ्यारुढा मृगं द्रंस जलजलधर
 श्यामलां हस्तपद्मेः शूलं बाणं कृपाणां मरिजलजगदाचापपाशां त्वहंतीं चंद्रोतं सां त्रिनेत्रां च तस्य भिरसिना खेटकान् विभ्रतीभिः क
 न्याभिः सेव्यमानां प्रतिभटभयदां शूलिनीं भावयामि ४७ मनुमेनं जपेन्मन्त्री वर्णलक्षं विचक्षणः सर्पिषा न्नेन होमस्तु तदंशं शशि
 तो भवेत् ४८ प्रागुक्ते पूजयेत् पीठे वक्ष्यमाणेन वर्त्मना॥ विधाय पूजामंगानां पूज्याः पत्रेषु शक्तयः ४९ दुर्गाद्या वरदा विंध्यवासि
 न्यसुरमर्दिनी युद्धप्रिया पंचमी स्याद्देवसिद्धसुपूजिता ५० सप्तमी नंदिनी प्रोक्ता महायोगेश्वरी परा दलाग्रेषु तदस्त्राणि शं
 खचक्रमसिं पुनः ५१ गदेषु चापशूलानि पाशं पञ्चादिशाधिपान्॥ इत्यंजपादिभिः सिद्धः कुर्यात्कर्मनिजे सितं ५२ अष्टोत्तर
 सहस्रं यस्तिलैस्त्रिमधुरा पुतेः॥ नित्यं प्रजुह्यात्तस्य शक्तिः स्यादतिमानुषी ५३ अष्टोत्तरशतं नित्यं सर्पिषा जुह्यान्नरः॥ वाञ्छितं न
 त्सरादर्वा कृपापुण्यान्महतीं श्रियम्॥ ५४॥ ५५ हृदयं ज्वलिनि वरदे हुं फट् शिरः ज्वलिनि विंध्यवासिनि हुं फट् शिखेत्यादि प्रकारेण षडंगानि कु
 र्यादिति॥ अस्त्रिय जलजः शंखः मंत्रांतरमुद्धरति ॥ उतिष्ठेत्यादिना स्पष्टार्थेन ग्रंथेन पितामहः ककारः। सनेत्रे दुःस्कारानुस्वारयुक्तः। किं इति भवे

ग. ति.
ग. ग.
५९

प्रत्येकमेकैकांतरस्थानान्याह ॥ पादाद्येत्पारिना ॥ आधारः लिंगगदांतरालः मंत्रबोद्धा विभज्यवह्नियदैः षडंगन्यासः कर्तव्यः ॥ षड्विरित्यादिना ध्यानमाह ॥
सौवर्णरति ॥ करोरीनृकपालः ॥ अहिभुजामष्टभुजा ॥ सशृंगैः सायकैः सारान्वदिरन ॥ वाणान्संपातयेत् ॥ होमशेषाज्येन सिंचनाकुडवं प्रस्थ ॥ गूढः प्रकृत
दूर्वाहोमोभवेन्नृणां सर्ववांछितसिद्धिदः ॥ तुरिकाद्यानि शस्त्राणि जप्तानि मनुना मुना ५५ संपाताज्यविलिप्ता निवितरंति जपश्रियं
अश्वत्थार्कसमिद्धिवातिलैर्कामधुरोसितैः ५६ होमोवशयति क्षिप्रमीक्षितान्त्रिणोनरान् उद्यदायुधहस्तांतां देवीं कालघनप्रभां ॥
५७ ॥ ध्यात्वात्मानं जपेन्मंत्रं स्पृष्ट्वा र्यमुचति ग्रहः ॥ सर्पांश्च रुचिकादीनां विषमाशुविनश्यति ५८ मनुनानेन विधिवन्मंत्रविदेवता
धियामंत्रेणानेन संजप्तान्वाणानादाय साधकः ५९ विमुंचेत्प्रतिसेनायां साद्रुतं विद्रुता भवेत् शूलपाशधरां देवीं ध्यात्वात्मानमनाकु
लः प्रविशेद्युद्धदेशं योजित्वा याति सनिर्ब्रणः ॥ जह्यात्तिलसिद्धार्थे लक्ष्मं कं पथाविधि ६१ नामयुक्तं जपेन्मंत्रं पुण्यासौ मृत्युमेव
ति ॥ गटिकागोमपोत्यनां हुत्वाष्टशतसंख्यया ॥ ६२ ॥ समाहातुरते मंत्री विहेषं त्रिगुणोर्मिथः ॥ गृहीत्वा गोमयं व्योमिनि सहस्रं ज
पेत्ततः ६३ गमिष्यतां द्वारदेशे निरवातं संभनं भवेत् वह्नोक्तेन किं सर्वसाधयेन्मनुना मुना ॥ ६४ ॥ उत्तिष्ठ पदमाभाष्य परुषि स्या
त्यदंततः ॥ पितामहः सनेत्रैर्दुःस्वपि विस्वाद्रयंच मे ॥ ६५ ॥ समुपस्थितमुच्चार्य यदि शक्यमनंतरं ॥ अशक्यं वा पुनस्तन्मेव देवगव
तिततः ६६ शमपोत्रिवधूसप्तत्रिंशद्वर्णात्मको मनुः ॥ अघोरारण्यकश्चंद्रो प्रत्यजुष्टुवदाहृतं ६७ देवतानचदुर्गा स्यात्सर्वदुर्गवि
मोचनी पादाष्टसंधिषु गदलिंगाधारोदरेषु च ६८ पार्श्वहस्तनकंठेषु पुनर्बाह्वष्टसंधिषु ॥ मुखनासाकपोलासिकर्णभूमथ्यमू
र्ध्वेषु ६९ मंत्राक्षराणि विन्यस्ये देवताभावसिद्धये षड्विंशतर्भिरष्टाभिरष्टाभिः षड्विरिन्द्रियैः ७० मंत्रार्णैरंगकुत्रिः स्यात्जातिप्रकैर्य
थाक्रमं ॥ सौवर्णांश्च जमध्यगांश्चिनपनां सौदामिनी सन्निभां च कंशं खवराभ्यानि दधती मिदोः कलाविभ्रती ॥ ग्रैवेयांगदहारकुंडलधरा
माखंडला चैस्तुता ध्यायेद्दिध्यनिवासिनीं शशिमुखीं पार्श्वस्थपंचाननाम् ७१ ॥ कारस्करः विषरुक्षः अंधभां यायां निर्गुडी भावांतरे को किला

॥ इति कोट्ये ॥
राम-
४९

एवं ध्यात्वा जपेत्तु चतुष्कतं दशं शतं ॥ जुहुयाद्द्विविधं मन्त्रीशालिभिः सर्पिषा तिलैः ७२ प्राग्विरिते पजेत्पीठे देवीमंगादिभिः सह ॥ अंग
 पूजायथा पूर्वदलमूलेष्विमा पजेत् ॥ ७३ ॥ आर्यादुर्गा च भद्राख्या भद्रकाली ततो विका ॥ सोमान्या वेदागर्भाख्या क्षेमं कर्षयः ७४ अस्त्राणि
 पत्रमध्ये पुशं खचकासिखेस्काना ॥ वाराकोदंडमूलानि कपालांतानि पूजयेत् ७५ ब्राह्म्याद्याः सुदस्ता येषु लोकपालास्ततः परं ॥ सिद्धमंत्र
 प्रयोगेषु देवीमित्यं विचिंतयेत् ७६ कालपावकसन्निभां कलितां चंद्रशिरोरुहां भालनेत्रविभूषणां भयदापि सिंहनिषेदुषां ॥ चक्र
 शंखकपाराखेटकचापवाराकरोटिकां मूलवाहिभुजां भजे विजिताखिला सुरसैनिकां ॥ ७७ ॥ प्रातः स्नानरुतो नित्यमष्टोत्तरसहस्रकं
 जपेत्तस्यासिद्धिं धनधान्यादिसंपदः ७८ अनेनैव विधानेन ग्रहसुद्ररिपूजयेत् ॥ नाभिमात्रोदके स्थित्वा देवीमर्कं गातां स्मरेत् ७९ ज
 पेदष्टोत्तरशतं लभते महतीं श्रियं ॥ अष्टतं वटवृक्षोत्थैः सष्टंगैरर्चितेन ले ८० होमं समिद्धैः कुर्यान्नाशयत्यापदां कुलं ॥ घोराभिचारान्भूता
 रीन्शमयेद्दिधिनामुना ८१ अपामार्गसमिद्धिर्वा तिलैर्वा काननोद्भवैः ॥ सर्वपैर्वा कृतो होमः शुद्रापस्मारनाशनः ८२ अभीष्टसिध्ये जुहु
 यादकैर्मन्त्रीसमिद्धैः ॥ सहस्रमर्कवारादिदिवसान्दशसंपतः ८३ ॥ शरान् शुद्धान् समादाय शकलान्मनुना पुना ॥ जुहुयादेधितेव ह्येस
 प्रचारमतं त्रितः ८४ साधयेदखिलं शश्वदभीष्टं मंत्रवित्तमः ॥ कुमुदैर्वशयेद्दिप्रान्त्पतीन्यग्रहोमतः ८५ ॥ तत्पत्नीरुत्पलैः फलैर्वैश्यांकुह
 रहोमतः ॥ शूद्रान् लवणहोमेन जातीपुष्पैः सुभां पुनः ८६ श्रीहिभिर्जुहुयान्नित्यं वत्सराद्रीहिमान्भवेत् ॥ दूर्वाहोमेन दीर्घायुर्मधुना
 रत्नेवान्भवेत् ८७ अन्नैरन्नसमृद्धिः स्यादास्येन लभते धनं गोदुग्धेन गवां रद्धिमा पुष्यानात्र संशयः ८८ ज्वरे ग्रहे गारे सर्पे तर्जन्या
 संस्पृश जपेत् स्पृष्ट्वा मूलकरां देवीं तत्क्षणादेवतान् हरेत् ८९ रभितं साध्यनामार्गैः पत्रैर्मनुमिमं लिखेत् ॥ कुलालमृत्कृतायां च प्रति
 मायां हृदि न्यसेत् ॥ ९० ॥ कृतप्राणप्रतिष्ठां पूजितं कुसुमादिभिः ॥ निधायाग्रे जपेन्मंत्रमष्टोत्तरसहस्रकम् ॥ ९१ ॥ ॥

शा. ति.
दी. गू.
५०

संध्यासुपक्षमात्रेण वशमापाति वांछितः ॥ अभ्यर्च्य देवीमनलेतीक्ष्णतैलेन मंत्रवित् १२ हुत्वा यतं निधाया ग्रेतीक्ष्णां स्त्रिंशच्छरणं पुनः
तेषु संपातयेद्भूपः स्पृष्टातान्नि यतं जपेत् १३ वेधयेत्परसेनायां सरागान्छादिशोदश ॥ प्राप्नुयान्नष्टसंज्ञासापलायनपरायणा १४
जपित्वासितगं जानां कुडवं कुलिकोदये ॥ विकिरेच्छत्रसेनायां गूढः सन्नापणादिषु १५ ज्वरमारी महारोगैः पीडितासैन्यनापकैः ॥ पर
स्परविरोधेन नश्येद्गच्छेन्म्रियेतसा १६ सेनायां संभनं मंत्रीकारस्करसमुद्भवैः ॥ पुष्पैः सहस्रं जुहुयात्तत्पुष्पैस्तानि वर्तयेत् ॥ अङ्गार
चारे कुलिके जलं भासावितोद्भवं ॥ विनिःक्षिपेद्रियोर्मूर्द्ध्नि विद्विष्टौ देशतो व्रजेत् १७ मरुत्निपातितैः पत्रैः कारस्करसमुद्भवैः तस्य
पादरजोयुक्तैर्होमादुच्चारयेदरीन् १८ कारस्करमयीं कृत्वा प्रतिमां च सुशोभनां जप्तां प्रतिष्ठितपारां छेदयेदंगशः पुनः १०० काको
लूकवसायतामषोत्तरसहस्रकं कस्मैपक्षे चतुर्दश्यां श्मशाने हव्यवाहने १०१ जुहुयान्म्रियते रातिरेवमेव दिनत्रयात् ॥ उन्मत्तस
मिधेर्होमान्मताः स्युः शत्रवः सरागात् १०२ उलूककाकयोः पक्षैः स्ववसारक्तसंघतैः जुहुयान्निशिकातारेशत्रुः कालातिथिर्भवेत् ॥ १०३
शत्रोः प्रतिकृतिं मंत्रीप्रतिष्ठितसमीरणां विशोषकविलिप्तां गोमत्पुष्पे निक्षिपेज्जले १०४ ज्वराक्रांतो भवेच्छीघ्रं दग्धसेकाच्छमनयेत्
तर्जनी त्रिशिखदोभ्यां धारयन्ती भयं करिं १०५ रक्तांध्यात्वारवेर्विवेप्रजपेदयतं मनु मारयेदचिरादेव रिपुन्वधुः समन्वितान् १०६ खड्ग
खेटकसंकुडां सन्नद्धां भानुमंडले ध्यात्वा मंत्रं जपेन्मन्त्रीनाशयेदचिरादरीत् १०७ चापवाराधरां भीमां सिंहस्यां ज्वलनोपमां ॥ सृजन्तीं
वाणनिवहान्धावन्तीं तादृशं रिपुं १०८ ध्यात्वा जपेन्मनुमिममप्रतंतो यमध्यगः ॥ रिपुंच परसेनांच द्रुतमुच्चाटयेद्भवं १०९ अनित्य
कसमिद्धोमान्मुच्यते रोगशोकतः ॥ पुष्पैस्तदीयैर्विशयेन्मधुराक्तैर्मत्तंगजान् ११० रक्षायै पंचगव्येन लिपेज्जपेन्नदंतिनः गव्याज्यति
लसिद्धार्थैरानित्यकसमिद्धरैः १११ दग्धान्नपंचगव्याभ्यां तंडुलेन घृतेन च ॥ एतैः पृथक् पृथक् द्रव्यैरष्टोत्तरसहस्रकं ११२ जुहुयादि
नशाविप्रान्भोजयेन्मधुरादिभिः ॥ गुरवे दक्षणां दद्याद्दस्त्राभरणासंघतां ११३ मातंगाम्भ्रुरंगाम्भ्रुवर्द्धते विधिना मुना सर्वव्याधिविनिर्मुक्ताः

११३।
११४।
११५।
११६।
११७।
११८।
११९।
१२०।
१२१।
१२२।
१२३।
१२४।
१२५।
१२६।
१२७।
१२८।
१२९।
१३०।
१३१।
१३२।
१३३।
१३४।
१३५।
१३६।
१३७।
१३८।
१३९।
१४०।
१४१।
१४२।
१४३।
१४४।
१४५।
१४६।
१४७।
१४८।
१४९।
१५०।
१५१।
१५२।
१५३।
१५४।
१५५।
१५६।
१५७।
१५८।
१५९।
१६०।
१६१।
१६२।
१६३।
१६४।
१६५।
१६६।
१६७।
१६८।
१६९।
१७०।
१७१।
१७२।
१७३।
१७४।
१७५।
१७६।
१७७।
१७८।
१७९।
१८०।
१८१।
१८२।
१८३।
१८४।
१८५।
१८६।
१८७।
१८८।
१८९।
१९०।
१९१।
१९२।
१९३।
१९४।
१९५।
१९६।
१९७।
१९८।
१९९।
२००।
२०१।
२०२।
२०३।
२०४।
२०५।
२०६।
२०७।
२०८।
२०९।
२१०।
२११।
२१२।
२१३।
२१४।
२१५।
२१६।
२१७।
२१८।
२१९।
२२०।
२२१।
२२२।
२२३।
२२४।
२२५।
२२६।
२२७।
२२८।
२२९।
२३०।
२३१।
२३२।
२३३।
२३४।
२३५।
२३६।
२३७।
२३८।
२३९।
२४०।
२४१।
२४२।
२४३।
२४४।
२४५।
२४६।
२४७।
२४८।
२४९।
२५०।
२५१।
२५२।
२५३।
२५४।
२५५।
२५६।
२५७।
२५८।
२५९।
२६०।
२६१।
२६२।
२६३।
२६४।
२६५।
२६६।
२६७।
२६८।
२६९।
२७०।
२७१।
२७२।
२७३।
२७४।
२७५।
२७६।
२७७।
२७८।
२७९।
२८०।
२८१।
२८२।
२८३।
२८४।
२८५।
२८६।
२८७।
२८८।
२८९।
२९०।
२९१।
२९२।
२९३।
२९४।
२९५।
२९६।
२९७।
२९८।
२९९।
३००।
३०१।
३०२।
३०३।
३०४।
३०५।
३०६।
३०७।
३०८।
३०९।
३१०।
३११।
३१२।
३१३।
३१४।
३१५।
३१६।
३१७।
३१८।
३१९।
३२०।
३२१।
३२२।
३२३।
३२४।
३२५।
३२६।
३२७।
३२८।
३२९।
३३०।
३३१।
३३२।
३३३।
३३४।
३३५।
३३६।
३३७।
३३८।
३३९।
३४०।
३४१।
३४२।
३४३।
३४४।
३४५।
३४६।
३४७।
३४८।
३४९।
३५०।
३५१।
३५२।
३५३।
३५४।
३५५।
३५६।
३५७।
३५८।
३५९।
३६०।
३६१।
३६२।
३६३।
३६४।
३६५।
३६६।
३६७।
३६८।
३६९।
३७०।
३७१।
३७२।
३७३।
३७४।
३७५।
३७६।
३७७।
३७८।
३७९।
३८०।
३८१।
३८२।
३८३।
३८४।
३८५।
३८६।
३८७।
३८८।
३८९।
३९०।
३९१।
३९२।
३९३।
३९४।
३९५।
३९६।
३९७।
३९८।
३९९।
४००।
४०१।
४०२।
४०३।
४०४।
४०५।
४०६।
४०७।
४०८।
४०९।
४१०।
४११।
४१२।
४१३।
४१४।
४१५।
४१६।
४१७।
४१८।
४१९।
४२०।
४२१।
४२२।
४२३।
४२४।
४२५।
४२६।
४२७।
४२८।
४२९।
४३०।
४३१।
४३२।
४३३।
४३४।
४३५।
४३६।
४३७।
४३८।
४३९।
४४०।
४४१।
४४२।
४४३।
४४४।
४४५।
४४६।
४४७।
४४८।
४४९।
४५०।
४५१।
४५२।
४५३।
४५४।
४५५।
४५६।
४५७।
४५८।
४५९।
४६०।
४६१।
४६२।
४६३।
४६४।
४६५।
४६६।
४६७।
४६८।
४६९।
४७०।
४७१।
४७२।
४७३।
४७४।
४७५।
४७६।
४७७।
४७८।
४७९।
४८०।
४८१।
४८२।
४८३।
४८४।
४८५।
४८६।
४८७।
४८८।
४८९।
४९०।
४९१।
४९२।
४९३।
४९४।
४९५।
४९६।
४९७।
४९८।
४९९।
५००।
५०१।
५०२।
५०३।
५०४।
५०५।
५०६।
५०७।
५०८।
५०९।
५१०।
५११।
५१२।
५१३।
५१४।
५१५।
५१६।
५१७।
५१८।
५१९।
५२०।
५२१।
५२२।
५२३।
५२४।
५२५।
५२६।
५२७।
५२८।
५२९।
५३०।
५३१।
५३२।
५३३।
५३४।
५३५।
५३६।
५३७।
५३८।
५३९।
५४०।
५४१।
५४२।
५४३।
५४४।
५४५।
५४६।
५४७।
५४८।
५४९।
५५०।
५५१।
५५२।
५५३।
५५४।
५५५।
५५६।
५५७।
५५८।
५५९।
५६०।
५६१।
५६२।
५६३।
५६४।
५६५।
५६६।
५६७।
५६८।
५६९।
५७०।
५७१।
५७२।
५७३।
५७४।
५७५।
५७६।
५७७।
५७८।
५७९।
५८०।
५८१।
५८२।
५८३।
५८४।
५८५।
५८६।
५८७।
५८८।
५८९।
५९०।
५९१।
५९२।
५९३।
५९४।
५९५।
५९६।
५९७।
५९८।
५९९।
६००।
६०१।
६०२।
६०३।
६०४।
६०५।
६०६।
६०७।
६०८।
६०९।
६१०।
६११।
६१२।
६१३।
६१४।
६१५।
६१६।
६१७।
६१८।
६१९।
६२०।
६२१।
६२२।
६२३।
६२४।
६२५।
६२६।
६२७।
६२८।
६२९।
६३०।
६३१।
६३२।
६३३।
६३४।
६३५।
६३६।
६३७।
६३८।
६३९।
६४०।
६४१।
६४२।
६४३।
६४४।
६४५।
६४६।
६४७।
६४८।
६४९।
६५०।
६५१।
६५२।
६५३।
६५४।
६५५।
६५६।
६५७।
६५८।
६५९।
६६०।
६६१।
६६२।
६६३।
६६४।
६६५।
६६६।
६६७।
६६८।
६६९।
६७०।
६७१।
६७२।
६७३।
६७४।
६७५।
६७६।
६७७।
६७८।
६७९।
६८०।
६८१।
६८२।
६८३।
६८४।
६८५।
६८६।
६८७।
६८८।
६८९।
६९०।
६९१।
६९२।
६९३।
६९४।
६९५।
६९६।
६९७।
६९८।
६९९।
७००।
७०१।
७०२।
७०३।
७०४।
७०५।
७०६।
७०७।
७०८।
७०९।
७१०।
७११।
७१२।
७१३।
७१४।
७१५।
७१६।
७१७।
७१८।
७१९।
७२०।
७२१।
७२२।
७२३।
७२४।
७२५।
७२६।
७२७।
७२८।
७२९।
७३०।
७३१।
७३२।
७३३।
७३४।
७३५।
७३६।
७३७।
७३८।
७३९।
७४०।
७४१।
७४२।
७४३।
७४४।
७४५।
७४६।
७४७।
७४८।
७४९।
७५०।
७५१।
७५२।
७५३।
७५४।
७५५।
७५६।
७५७।
७५८।
७५९।
७६०।
७६१।
७६२।
७६३।
७६४।
७६५।
७६६।
७६७।
७६८।
७६९।
७७०।
७७१।
७७२।
७७३।
७७४।
७७५।
७७६।
७७७।
७७८।
७७९।
७८०।
७८१।
७८२।
७८३।
७८४।
७८५।
७८६।
७८७।
७८८।
७८९।
७९०।
७९१।
७९२।
७९३।
७९४।
७९५।
७९६।
७९७।
७९८।
७९९।
८००।
८०१।
८०२।
८०३।
८०४।
८०५।
८०६।
८०७।
८०८।
८०९।
८१०।
८११।
८१२।
८१३।
८१४।
८१५।
८१६।
८१७।
८१८।
८१९।
८२०।
८२१।
८२२।
८२३।
८२४।
८२५।
८२६।
८२७।
८२८।
८२९।
८३०।
८३१।
८३२।
८३३।
८३४।
८३५।
८३६।
८३७।
८३८।
८३९।
८४०।
८४१।
८४२।
८४३।
८४४।
८४५।
८४६।
८४७।
८४८।
८४९।
८५०।
८५१।
८५२।
८५३।
८५४।
८५५।
८५६।
८५७।
८५८।
८५९।
८६०।
८६१।
८६२।
८६३।
८६४।
८६५।
८६६।
८६७।
८६८।
८६९।
८७०।
८७१।
८७२।
८७३।
८७४।
८७५।
८७६।
८७७।
८७८।
८७९।
८८०।
८८१।
८८२।
८८३।
८८४।
८८५।
८८६।
८८७।
८८८।
८८९।
८९०।
८९१।
८९२।
८९३।
८९४।
८९५।
८९६।
८९७।
८९८।
८९९।
९००।
९०१।
९०२।
९०३।
९०४।
९०५।
९०६।
९०७।
९०८।
९०९।
९१०।
९११।
९१२।
९१३।
९१४।
९१५।
९१६।
९१७।
९१८।
९१९।
९२०।
९२१।
९२२।
९२३।
९२४।
९२५।
९२६।
९२७।
९२८।
९२९।
९३०।
९३१।
९३२।
९३३।
९३४।
९३५।
९३६।
९३७।
९३८।
९३९।
९४०।
९४१।
९४२।
९४३।
९४४।
९४५।
९४६।
९४७।
९४८।
९४९।
९५०।
९५१।
९५२।
९५३।
९५४।
९५५।
९५६।
९५७।
९५८।
९५९।
९६०।
९६१।
९६२।
९६३।
९६४।
९६५।
९६६।
९६७।
९६८।
९६९।
९७०।
९७१।
९७२।
९७३।
९७४।
९७५।
९७६।
९७७।
९७८।
९७९।
९८०।
९८१।
९८२।
९८३।
९८४।
९८५।
९८६।
९८७।
९८८।
९८९।
९९०।
९९१।
९९२।
९९३।
९९४।
९९५।
९९६।
९९७।
९९८।
९९९।
१०००।

तस्य शत्रोः स्ववसाकाकोलूकवसा ॥ तादृशं वाधावंतं ॥ अनित्यसमिधं ॥ कारस्कारसमिधं ॥ आदित्यकंसमिधमिति पाठे ॥ अवयवगतात्तुर्गतात् ॥ यंत्रमाह ॥
मर्दिनीमहिषमर्दिनी ॥ महिषमर्दिन्यंतराणि ॥ अष्टपत्रेषु मूलमंत्रांतराणि गुराशोलिखेत ॥ गुराशस्त्रीणि त्रीणि द्वादश सुलिखेत ॥ अंत्यमंत्यपत्रे लिखेत ॥ पञ्चाद

कारयेद्ब्रह्मरक्षेण शिल्पिना युधपंचकं ॥ शंखखड्गखं गानि शार्ङ्गं कौमोदकीं क्रमात् ११५ पंचगव्येषु निःक्षिप्य तानि स्पृष्ट्वा मनुं जये
त् ॥ सम्यक् पंचसहस्राणि तेषु संपातयेत्सुतः ११६ तावदाज्येन जुहुयात्संज्ञैः स्वैः पूजयेत्क्रमात् ॥ उद्धृत्य पंचगव्येभ्यः पूर्ववत्प्रजयेन्म
नुं ११७ अवयवमन्त्रं च निखने दिक्षु मध्यादिषु क्रमात् ॥ अवटेष्वेष्टु पूर्णेषु पंचगव्येन साधकः ११८ आयुधानि प्रजप्तानि पंचघोषपुरः
सरं ॥ विन्यसेतेषु मध्यादिपूजां कुर्याद्यथापुसः ११९ बालुकाभिः समापूर्य मृद्भिः कुर्यात्समं स्थलं ॥ वलिं च विकिरेत्तत्र तेषां मंत्रैर्यथा क
मं १२० ॥ दिक्पतिभ्यो वलिं दत्वा ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः ॥ दीनांधरूपणादींश्च तोषयेद्भोजनादिभिः १२१ गुरवे दक्षिणां दद्याद्दात्मवि
ज्ञानसारतः ॥ पत्रैर्विहितारक्षादेशे वा नगरेपुरे १२२ ग्रामे गेहे यवातत्र वर्द्धते संपदः सदा ॥ अश्मपातादयो दोषा भूते प्रतादिसं
युताः १२३ अभिचारकृताः कृत्या रिपुचोराद्युपद्रवाः ॥ नेक्ष्यंते ततो दिशं भीतास्तर्जिता देवताज्ञया १२४ पद्मं भानुदलान्वितं प्रविलि
खेत्तत्कारिणी कायां पुनस्तारं शक्तिगवीजसाध्य सहितं तत्केसरेषु क्रमात् ॥ मर्दिन्यामनुसंभवान् युगलशोचणान् सुतः पत्रगान्धवा
णान् गुराशो विधाय निखिलिखेदंत्यंतदंत्येदले १२५ मातृकावर्णं संवीतं भूषणं रत्नमध्यगं ॥ यंत्रं विंध्य निवासिन्याः प्रोक्तं सर्वसमृद्धि
दं १२६ रक्षाकरं विशेषेण शुद्धभूतं दिनाशनम् राज्यदं भूषणं च वश्यदं वश्यमिच्छतां १२७ सुतार्थिनीनां सुतदं रोगिणां
रोगशान्तिदं ब्रह्मनाकिमिहोक्तेन यंत्रं तत्कामदोमणिः ॥ १२८ ॥ इति शारदातिलके एकादशः पटलः ११ ॥ ० ॥

हिर्मतृकावर्णान् तद्वहिः क्षोणीं परद्वयं एतच्च मुक्तफलदं ॥ इति गूढार्थदीपिकायामेकादशः पटलः ११ ॥ समाप्तः ॥ ॥ ॥

शा. ति. दी. गू. ५९ दौर्गन्धं नान्यथा वदभिधायाऽधुना त्रैपुरं वक्तुमारभते ॥ अथेत्यादिना ॥ वियद्धकारः भृगुः सकारः । हुताशनः रेफः । भौतिकः ऐकारः विंदुः अनुस्वारः एतैः सपिंडितं प्रथमं बीजं पुनर्विपत् ॥ तदादिः सकारः । कस्वरूपः । इन्द्रः लकारः । अग्निरेफः । वामाक्षि रिकारः विंदुसहितः । एतैः सपिंडितं द्वितीयं । आकाशो हकारः भृगुः सकारः । वह्निः रेरेफः । मनुः औकारः । इंदुखंडो विंदुः । एतैः सपिंडितं तृतीयं ॥ बीजानां संज्ञा वाग्भवमित्यादित्यासस्थानान्याह ॥ नाभेरित्यादिना ॥ शंखयोः कंठपार्श्वयोगान

अज्ञानतिमिरध्वंसिसंसारार्णवतारकं ॥ आनंदबीजमवतादतर्क्यत्रैपुरं महः १ अथ वक्ष्ये परं विद्यां त्रिपुरं मतिगोपितं ॥ यां ज्ञात्वा सिद्धसंघानामधिपोजायते नरः २ वियद्धुगुहताशस्यो भौतिको विंदुशेखरः विपत्तदादिकेंद्राग्निस्थितं वामाक्षिविंदुमत ३ आकाशभृगुवह्निस्मोमनुः सर्गे दुखंडवान् वाग्भवं प्रथमं बीजं कामं बीजं द्वितीयकं ४ तृतीयं कामराजाख्यं त्रिभिर्वीजैरितीरिता पंचकूटामिका विद्यावेद्या त्रिपुरभैरवी ५ ऋषिः स्यादक्षिणा मूर्तिश्छंदः पंक्तिः समीरितं । देवतादेशिकैरुक्ता देवी त्रिपुरभैरवी ॥ ६ ॥ नाभेराचरणां न्यस्येद्वाग्भवं मंत्रवित्पुनः ॥ हृदयान्नाभिपर्यंतं कामबीजं प्रविन्यसेत् । शिरसो हृत्प्रदेशांतं तार्तीयं विन्यसेत्ततः । आद्यं द्वितीयं करयोस्तार्तीयमुभयोन्यसेत् ८ मूर्ध्ना धारे हृदि न्यस्येद्भूयो बीजत्रयं क्रमात् । नवयोन्यात्मकं न्यासं कुर्याद्दीपैस्त्रिभिः पुनः ९ कर्णयोश्चिबुकैर्भूयः शंखयोर्वदने पुनः । नेत्रयोर्नसि विन्यस्येदंसं योजंठरे पुनः १० ततः कूर्परयोः कुक्षौ जानुनोर्ध्वजमूर्द्धनि पादयोर्यत्त्यदेशे च पार्श्वयोर्हृदयोर्बुजे ११ स्तनयोः कंठदेशे च रत्यादिमथ विन्यसेत् ॥ मूले रतीं हृदि प्रीतिं भुवोर्मध्ये मनोभुवं ॥ १२ ॥

न्यासस्थानान्याह ॥ मूलेति ॥ वाजा विप्रा बीज न्यासमाह ॥ वातेति ॥ एष पूर्वोक्तेषा एषेव मूले शीत्यादिना । तथैव ईशानादिमूर्तिन्यासस्थानानि निरूप्यंते मूर्ध्नित्यादिना । कथं ईशानाय मनोभवसहिताय नमः ॥ तंत्युरुषाय मकरध्वजसहिताय नमः ॥ रत्यादिप्रकारेण ऊर्ध्वादिमुखेऽपि तानेवातथैव पथाक्रमं न्यसेदित्याह ॥

ऊर्ध्वेति। भृगुः सकारः। व्योमहकारः। अग्निः रेकः। सद्यः श्रोकारः। तदादिएकारः। प्रतिलोमेन पंचह्रस्वस्वरसमन्वितं। एषां मूर्तीनां वीजं ततश्चासकारहकाररेफओ
 कारह्रो ह्रं ह्रस्वस्त्रं॥ एवं प्रयोगः॥ प्रधानमंत्रवीजत्रयमध्ये। आद्यवीजत्रयमध्ये। आद्यवीजेन दीर्घभाजां चंगक्रियेत्याह। षडिति। संगीतेति। विसर्गयत्तु सका
 रसहितानीति॥ सुभगादिशक्तीनां न्यासस्थानान्याह॥ भाल इति॥ लं विकायं टिका। अधिष्ठानं। लिं गाधारं पंचतारा एव निरूप्यते॥ वागिति। वाग्वीज एमिति। ए
 काला वीजे स्त्रिभिर्न्यस्येत्स्थानेष्वेव विलोमतः॥ अमृतं शोचयोगं शोविष्वयो निंक्रमादिमाः १३ विलोमवीजे विन्यस्येन्मूर्तिन्यासम
 याचरेत्॥ स्वस्ववीजादिकं पूर्वमूर्द्धां शानमनो भवं १४ न्यसेद्दुक्ते तत्पुरुषं मकरध्वजमात्मवित॥ हृद्यघोरकुमारादिकं दयतदनत
 रं १५ गुत्थदेशे प्रविन्यसेद्दामदेवादिमन्त्रं। सद्योजातं कामदेवं पादयोर्विन्यसेत्ततः १६ ऊर्ध्वप्राग्दक्षिणो दीच्य पश्चिमेषु मुखेषु ता
 न् प्रविन्यसेद्यथा पूर्वभृगव्यो माग्निसंस्थितः॥ १७॥ सद्यादिपंचह्रस्वस्थो वीजमेषां प्रकीर्तितं॥ षट् दीर्घयुक्तेनाद्येन वीजेनांगक्रिया
 मता १८ पंचवाणान्तनोन्यस्येन्मन्त्रीत्रैलोक्यमोहनान्। द्रामाद्यां द्राविणीं मूर्द्धिं द्रीडा व्यासोभिणीं पदे १९ क्लीं वशी करिणीं वक्त्रे
 ह्येव वीजपूर्विकाम् आकर्षिणीं हृदि पुनः संगीतं भृगुसंयुतम्। समोहनीं क्रमादेवं वाणन्यासो यमीरितः॥ भालभूमध्यवदनकंठि
 काकंठह्रस्वच २१ नाभ्यधिष्ठानयोः पंचताराद्याः सुभगादिकाः॥ न्यस्तव्याविधिना देव्यो मंत्रिणा सुभगा भगा २२ भगसर्पिण्यथ
 पराभगमालिन्यनन्तरं॥ अनंगानंगकुसुमाभूयश्चानंगमेखला २३ अनंगमदना सर्वा मदविभ्रममंथरा। प्रधानदेवतावर्गाभूषणा
 द्यौरलंकृताः २४॥ अस्रक्कुपस्तकाभीतिवरदाढ्यकरांडजाः॥ वाक्कामल्लंपुनस्त्रीं संस्ताराः पंचोदितास्त्वमी॥ न्यासंकुर्याद्भूषणा
 र्व्यंततः साधकसत्तमः न्यसेच्छिरसि भालभ्रुकर्णाक्षिगुगले नसि २६ गंडयोरोष्ठयोर्दंतपंत्योरास्ये न्यसेत्स्वरान्। चित्रकेयगले कं
 ठेयाश्वयोस्तनयुग्मके ॥ २७॥ क्लीं वूंस्त्रीं सः॥ अमी पंचताराः भूषणान्यासेषोऽशस्वरन्यासस्थानान्याह॥ न्यसेदित्यादिना॥ ककारादिरकारपर्यंतं सप्तविं
 शत्यक्षरन्यासस्थानानि कथ्यंते॥ चित्रकेत्यादिना॥ चित्रके पूर्वस्थानं॥ तत्र स्तनयुग्मे एकः॥ पाणिपृष्ठे प्राच्यां। उक्तस्थानेषु अष्टसु यथाक्रमं वलशधक्षसान्। श

सदिताह
 प

कांच्यादीत्यादिना॥ कांचीकट्याभरणां॥ ग्रैवेयकंकठभूषणं॥ कटकंवाहुभूषणं॥ मोलिः शिरोभूषणं ध्यानमाह॥ उद्यदिति जपवटीं जपमासां विद्याप्रसक्तकमात्
त्वलसं॥ पीठमंत्रमुद्धरति वाग्भवमित्यादिना॥ वाग्भवमेकारः॥ लोहितः पकारः रायैस्वरूपां श्रीकंठश्चकारः लोहितपकारः॥ अनलोरेफः॥ स एव दीर्घवान्॥ राइ
तिभवति॥ येस्वरूपां परा परा येस्वरूपं॥ हसौ सदाशिवमहाप्रेतस्वरूपं॥ तंचतुर्थ्यंतपद्यासनं नमः स्वरूपं॥ ततश्च ऐं परायै अपरायै परायरायै हसौः सदाशिव
दोर्मूलयोः कूर्परयोः पाण्योस्तत्पृष्टदेशतः॥ नाभौ गुत्ये पुनश्चोर्वोर्जातुनोर्जेषयोस्ततः॥ २८ स्फिचोः पतलयोः पश्चाच्चरणां गुष्ठयोर्द्वयोः
कारिरांतान्यसेद्वर्णोस्थानेष्वसमाहितः॥ २९ कांच्यां ग्रैवेयके यश्चात्कटके हृदि गुत्यके कर्णकुंडलयोर्मौलौ वललान् वक्षसा
नशहौ ३० अष्टाविमान्प्रविन्यस्ये देवदेशिकसतमः॥ एवं न्यस्तशरीरो सौ ध्यायेत्त्रिपुरभैरवीं ३१ उद्यद्भानुसहस्रकांतिमरु
रासौ मां शिरोमालिनीं रक्तालिप्तपयोधरां जपवटीं विद्यामभीतिं वरं॥ हस्ताब्जैर्दधतीं त्रिनेत्रविलसद्भारविंदश्चिपंदेवीं वद्धहि
मां श्रुतमुकुटां वंदे रविंदस्थितां ३२ दीक्षां प्राप्य जपेन्मंत्रं तत्त्वलसंजितेन्द्रियः॥ पुष्पैर्भाज्यं सहस्राणि जुहुयाद्ब्रह्मचरस्रजैः ३३ त्रिम
ध्वतैः प्रसूनैर्वाकरवीरसमुद्भवैः॥ पद्मं वसुदलोपेतं नवयोन्याढ्यकर्णिकं ३४ इच्छादिशक्तिभिर्भुक्तं भैरव्याः पीठमर्चयेत्॥ इच्छा
ज्ञानाक्रियापश्चात्कामिनीकामदापिनी ३५ रतीरतिप्रियानंदानवमीस्यान्मनोन्मनी॥ वरदाभयधारिण्यः संप्रोक्तानवशक्त
पः ३६ वाग्भवलोहितो रायै श्रीकंठलोहितो नलः॥ दीर्घवान्यै परायश्चादपरायै हसौः पुनः ३७ सदाशिवमहाप्रेतं तं पद्यासनं
नमः॥ अनेन मनुना दद्यादासनं श्रीगुरुक्रमं ३८ प्राञ्जल्यपो न्यंतराले पूजयेत्कल्पयेत्पुनः॥ पंचभिः प्रणवैर्मूर्तितस्यामावात्य
देवताम् ३९ पूजयेदागमोक्तेन विधानेन समाहितः॥ तास्वाकशक्तिकमलाहसस्वप्ने हसौः स्मृताः ४० वामकोरोपजे देव्यारतिभिंद
समप्रभां॥ रतिपाशधरां सौम्यामदविभ्रमविह्वलां ४१॥ महाप्रेतपद्यासनाय नमः इति सिद्धमा॥ पूर्वमध्यपोरंतराले पंचप्रणवाने वदर्शयति॥ तारे
त्यादिना देव्या वामभागकोरोषु संपूज्या यथान्यासपूर्वम्॥ पूजापटलोक्तप्रकारेणांगानि संपूज्य निजेर्भवेत्॥ पूर्वोक्तससवीजेर्वाणान् यथोक्तलक्षणान् मर्चयेत्॥

प्रीतिरक्षिराकोरास्यांतप्रकांचनसन्निभां॥ अंकुशप्ररातिदोर्भ्योधारयंतीं समर्चयेत् ४९ अग्रे मनोभवां रक्तां रक्तपुष्पावलंकृतां॥
 रक्षुकार्मुकपुष्पेषु न्यारयंतीं सुविस्मितां॥ ४२॥ अंगान्यभ्यर्चयेत्पश्चाद्यथा पूर्वविधानवित्॥ दिव्यग्रेवनिजैर्मन्त्रैः पूजयेद्वाणदेवताः
 ४३॥ हस्ताजैर्युतपुष्पेषु प्रणामाभूतसप्रभाः॥ अष्टयोनिषष्टशक्तीः पूजयेत्सुभगादिकाः ४४ मातरो भैरवां कस्यामदविभ्रमविह्वलाः॥
 अष्टपत्रेषु संपूज्या यथावत्कुसुमादिभिः॥ ४५॥ लोकपालांस्ततो दिक्षु तेषामह्नाणितदहः॥ पूर्वजन्मकृतैः पुण्यैर्ज्ञात्वेनां परदेवतां॥
 ४५॥ यो भजेदुक्तमार्गेण स भवेत्संपदां पदं॥ एवं सिद्धमनुमन्त्री साधयेदिष्टमात्मनः॥ ४७॥ जुहुयादरुणां भोजैरदोषैर्मधुराञ्जुतैः॥ ल
 क्ष्मसंख्यंतदद्भवा प्रस्यहं भोजयेद्दिजान्॥ ४८॥ वनितायुवतीरम्याः पूजयेद्देवतायिषा॥ होमांते धनधान्याद्यैस्तोषयेद्गुरुमात्मनः ४९ =
 एवं कृते जगद्दृश्यो रमाया भवनं भवेत्॥ रक्तोत्पलेस्त्रिमध्वत्तेस्सुरौर्वाहपारिजैः ५० पुष्पैः पयोन्तैः सृष्टैर्होमो विभ्रं वशं नयेत्॥ वाक्
 सिद्धिं लभते मन्त्री पलाशकुसुमैर्हृतात्॥ ५१॥ कर्पूरागुरुसंयुक्तं यथा बुजुह्यात्सुधीः॥ ज्ञानं दिव्यमवाप्नोति तेनैव स भवेत्कविः ५२ क्षीरो
 तैरमृताखंडैर्होमः सर्वापमृत्पजितः॥ इवाभिरागुषे होमः क्षीरात्तामिर्दिनत्रयं ५३ गिरिकर्णो भवेः पुष्पैर्ब्राह्मणान्वशये जुतात् कद्धारैः
 पार्थिवान् पुष्पैस्तद्वधूः कर्णिकारजैः ५४ मल्लिकाकुसुमैर्हृत्वारजपत्रान्वशं नयेत्॥ कोरंडकुसुमैर्वैश्यान् वृषला न्याटलोद्भवैः ५५ अनु
 लोमविलोमांतः स्थितसाध्या हृदयान्वितं॥ मंत्रमुच्चार्य जुह्यान्मन्त्री मधुरलोलितैः ५६ सर्वपेल्लवणैर्मिश्रैर्वशयेत्पार्थिवान् क्षरात्तान् चने
 नैव विधानेन तत्प्रतीतिस्तत्सुतानपि ५७ जातीविल्वफलैः पुष्पैर्मधुरत्रयलोलितैः॥ नरनारीनरपतीन् होमतो वशयेद्भुवम् ५८ मालतीवकु
 लोद्भूतैः पुष्पैश्चंदनलोलितैः॥ जुह्यात्कवितां मन्त्री लभते वत्सरांतरे ५९ मधुरत्रयसंयुक्तैः फलैर्विल्वसमुद्भवैः॥ जुह्यादशपेक्षो कंश्चि
 ॥

१६
 प्रीतिरक्षिराकोरास्यांतप्रकांचनसन्निभां॥ अंकुशप्ररातिदोर्भ्योधारयंतीं समर्चयेत् ४९ अग्रे मनोभवां रक्तां रक्तपुष्पावलंकृतां॥
 रक्षुकार्मुकपुष्पेषु न्यारयंतीं सुविस्मितां॥ ४२॥ अंगान्यभ्यर्चयेत्पश्चाद्यथा पूर्वविधानवित्॥ दिव्यग्रेवनिजैर्मन्त्रैः पूजयेद्वाणदेवताः
 ४३॥ हस्ताजैर्युतपुष्पेषु प्रणामाभूतसप्रभाः॥ अष्टयोनिषष्टशक्तीः पूजयेत्सुभगादिकाः ४४ मातरो भैरवां कस्यामदविभ्रमविह्वलाः॥
 अष्टपत्रेषु संपूज्या यथावत्कुसुमादिभिः॥ ४५॥ लोकपालांस्ततो दिक्षु तेषामह्नाणितदहः॥ पूर्वजन्मकृतैः पुण्यैर्ज्ञात्वेनां परदेवतां॥
 ४५॥ यो भजेदुक्तमार्गेण स भवेत्संपदां पदं॥ एवं सिद्धमनुमन्त्री साधयेदिष्टमात्मनः॥ ४७॥ जुहुयादरुणां भोजैरदोषैर्मधुराञ्जुतैः॥ ल
 क्ष्मसंख्यंतदद्भवा प्रस्यहं भोजयेद्दिजान्॥ ४८॥ वनितायुवतीरम्याः पूजयेद्देवतायिषा॥ होमांते धनधान्याद्यैस्तोषयेद्गुरुमात्मनः ४९ =
 एवं कृते जगद्दृश्यो रमाया भवनं भवेत्॥ रक्तोत्पलेस्त्रिमध्वत्तेस्सुरौर्वाहपारिजैः ५० पुष्पैः पयोन्तैः सृष्टैर्होमो विभ्रं वशं नयेत्॥ वाक्
 सिद्धिं लभते मन्त्री पलाशकुसुमैर्हृतात्॥ ५१॥ कर्पूरागुरुसंयुक्तं यथा बुजुह्यात्सुधीः॥ ज्ञानं दिव्यमवाप्नोति तेनैव स भवेत्कविः ५२ क्षीरो
 तैरमृताखंडैर्होमः सर्वापमृत्पजितः॥ इवाभिरागुषे होमः क्षीरात्तामिर्दिनत्रयं ५३ गिरिकर्णो भवेः पुष्पैर्ब्राह्मणान्वशये जुतात् कद्धारैः
 पार्थिवान् पुष्पैस्तद्वधूः कर्णिकारजैः ५४ मल्लिकाकुसुमैर्हृत्वारजपत्रान्वशं नयेत्॥ कोरंडकुसुमैर्वैश्यान् वृषला न्याटलोद्भवैः ५५ अनु
 लोमविलोमांतः स्थितसाध्या हृदयान्वितं॥ मंत्रमुच्चार्य जुह्यान्मन्त्री मधुरलोलितैः ५६ सर्वपेल्लवणैर्मिश्रैर्वशयेत्पार्थिवान् क्षरात्तान् चने
 नैव विधानेन तत्प्रतीतिस्तत्सुतानपि ५७ जातीविल्वफलैः पुष्पैर्मधुरत्रयलोलितैः॥ नरनारीनरपतीन् होमतो वशयेद्भुवम् ५८ मालतीवकु
 लोद्भूतैः पुष्पैश्चंदनलोलितैः॥ जुह्यात्कवितां मन्त्री लभते वत्सरांतरे ५९ मधुरत्रयसंयुक्तैः फलैर्विल्वसमुद्भवैः॥ जुह्यादशपेक्षो कंश्चि
 ॥

ह्यारिजैः। करवीरजैः। अमृतास्वरैः। गङ्गीस्वरैः॥ मध्याज्यमित्यपमर्थः॥ पञ्चमाहा॥ मध्वाढ्यमिति॥ प्रथमं पूर्वनिर्णीतिवाप्यकोरां वह्निमंडलं कृत्वा तत्पु
र्वकोरामध्ये दक्षिणोत्तरेरेरेवां कृत्वा तद्विषयं च कृत्वा। यथा षट्कोरामध्ये कोणं भवति तथा कुर्यात्॥ एवं कृतेन वयोनिचक्रं भवेत्॥ तत्र षट्कोरामध्ययोनि
मारभ्य॥ उपरितनमीशानकोरामारभ्य अष्टयोनिषु मंत्रवीजानि श्री शिवायथाक्रमं पुनः पुनर्लिखेत्॥ उपरि अष्टदलं पद्मं कृत्वा तत्र त्रैलोक्यं निशः॥ त्रि
पाटलैः कुमुदैः कुदैरुत्पलैर्नागचंपकैः। नद्यावर्तैर्विकसितैः कृतमालैर्जुहोतिषः ६९ जायते वत्सरादवीकृश्रिया विजितपार्थिवः
॥ साज्यमन्नं प्रजुहुयाद्भवेदन्नसमृद्धिमान् ६२ कस्तूरीकुंकुमोपेतं कर्पूरं जुहुयाद्दृशी कंदर्पादधिकं सद्यः सौंदर्यमधिगच्छति।
६३ लाजान्प्रजुहुयान्मन्त्री दधि क्षीरमधुपुतान्। विजित्य रोगानखिद्यन्मजीवेच्छ रक्षांशतं ६४ पादद्वयं मलयजं पादं कुंकुमकेस
रापादंगोरोचनापाश्र्वतानिपि घ्राहिमांशना ६५ विदध्या तिलकं भूपोषा न्यशेषं चैर्विलोक्यते। यान्स्पृशेत्स्पृश्यते पैर्वावश्याः सु
स्तस्य ते चिरात् ६६ कर्पूरकपिचोराणि समभागानि कल्पयेत्॥ चतुर्भागा जयामांसीतावती रोचनामता ६७ कुंकुमं सप्तभागं स्या
दिग्भागं चंदनं मतं अगुरुर्नवभागः स्यादिति भागक्रमेण च ६८ हेमाद्रिः कन्यकापिष्टमेतत्सर्वं सुसाधितं॥ आदाय तिलकं भासे
कुर्याद्भूमिपती नृपान् ६९ वनितां मदगर्वाढ्यां म दोन्मत्ता न्तं गनान्॥ सिंहव्याघ्रान्महासर्पांश्च तवेताल राक्षसांश्च ॥ ७० ॥
दर्शनादेव वशये तिलकं धारयन्तरः। मध्वाढ्येन वयोनिषु प्रविलिखेद्दीजानि वर्णोस्त्रिशो गायत्र्याः पुनरष्टपत्रविवरेषा लिख्य
लिप्पावृतां भूविं वदितयेन मन्मथपुजाकोणेषु संवेष्टितं पञ्चत्रैपुरमीरितं त्रिभुवनप्रक्षोभकं श्रीप्रदं ७१ अस्मिन्पत्रे समावात्य
सम्पूज्य देवताम् होमेन कृतं संपातं लासालोहत्रपावृतं ७२ विधत्वा हुनायं पञ्चपुद्गेषु विजयावहं। वादेवा ग्विजयं कुर्यात्कवि
त्वे पृष्कले दिशेत् ७३ ॥ ॥ शोभायत्रीवर्णान्। तदुपरि चतुर्दशकलातन्मध्ये मातृकावर्णान्। तदुपरि भूषणद्वयं। तत्कोणेषु मन्मथवीजं लिखेत्। एवं पञ्चमोक्तफलदं
अस्मिन्पत्रे मध्यादिति प्रथमो योजनीयः। त्रिलोही मुद्रिका विधानं वक्रुमारभते अस्मिन्नित्यादिना लोहत्रयं सुवर्णं रजतं ताम्राणि। पञ्चांतरमाहावहेर्गेहमिति। षट्कोणं लिखित्वा॥
तन्मध्ये कामवीजं तन्मध्ये हीमिति लिखित्वा॥ तत्कोणेषु बाष्पवप्रथमवीजं लिखेत्॥ तत्तद्विषुङ्गकारी पश्चात्। श्रीवीजनवेषु देहि॥ एतदुक्तं फलदम् ॥

यं नीतरमाह ॥ अधर एकारः खविंदुयुक्तः ॥ ब्रह्माकारः ॥ इन्द्रस्य लकारः युक्तः ॥ शशंकः विंदुः ॥ इस्वरूपः ॥ एतैर्धृतं द्वितीयं बीजं ॥ भृगुः सकारः सर्गाधः विसर्गयुक्तः ॥

आयुरारोग्यमित्राणि पुत्रान्योत्रान्विवर्द्धयेत् कामं षट्कोणमध्यालिखत् पुनरिमं षट्सुकोरोषु पश्चात्पत्रेषु च षट्संख्येषु मुमय
पुरतो व्योमबीजेन वीतं ॥ सोणी विंवांतरस्य मुजदललिखितं रोचनाकुंकुमाभ्यां प्रोक्तं सौभाग्यसंपन्निरुपमकविताकीर्तिदं यत्र
मेतत् ॥ ७५ ॥ चहर्गे ह्यगांतरस्य मदने मायां लिखेद्भागभवं षट्कोरोषु यसंधिषु प्रविलिखेद्दंकारं मावेष्टयेत् ॥ स्त्रीबीजेन समीरि
तं त्रिभुवनप्रसौमिकं त्रैपुरं ॥ यंत्रं पंचमनोभवात्मकमिदं सौन्दर्यसंपत्करम् ७६ अधरोर्विंदुमानाद्यो ब्रह्मं इन्द्रस्यः शशीयुतः ॥
द्वितीयं भृगुसर्गाढ्यो मनुस्तार्तीयमीरितं ७७ एषावालेति विख्याता त्रैलोक्यवशकारिणी ॥ जपपूजादिकं सर्वमस्याः पूर्वव
दाचरेत् ७८ मान्मथं त्रिपुरादेवि विद्यहे पदमीरयेत् ॥ उत्का कामेश्वरि पदं प्रवदेद्दीमहीततः ७९ ॥ तदंते प्रवदेद्भूयस्तनः
क्लिन्नप्रचोदयात् ॥ गायत्रे षा समाख्याता त्रैपुरी सर्वसिद्धिदा ८० सुत्यानपात्वा त्रिपुरे स्तोष्ये भीष्टफलाप्तये ॥ यथा बज्रं
तितालस्मीमनुजाः सुरपूजिताः ८१ ॥ ब्रह्मादयस्तुतिपदैरपि स्मरूपं जानंति नैव जगदादिमनादिमूर्ति ॥ तस्माद्वय
कुचनतां नवकुंकुमाभां स्थूलां शुभः सकलवाङ्मयमातृभूताम् ८२ ॥ सद्यः समुद्यतसहस्रदिवाकराभां विद्यासस्त्रव
रदाभयचिह्नहस्तां ॥ नित्रोत्पलैस्त्रिभिरलंकृतपद्मवक्त्रां तां तारहाररुचिरां त्रिपुरे भजामः ॥ सिंदूरपुंजरुचिरं कुचभार
नम्रं जन्मांतरेषु कृतपुराय फलैकगम्यं ॥ अन्योन्यभेदकलहाकुलमानभेदैर्जानंति किं जडधियस्तवरूपमं व ॥ ८३ ॥

मनुः ओकारः ॥ तार्तीयं तृतीयं ततश्च वाला त्रिपुरोद्धृता ॥ स्पष्टमपरम् ॥ श्री ॥ ०

श्री ॥ ०

श्री ॥ ०

श्री ॥ ०

॥ श्री ॥

शा. ति.
दी. गू.
५४

स्थूलां वदन्ति मुनयः श्रुतं योगं तिसृष्वं वदन्ति वचसामधिवासमन्ये ॥ त्वां मूलमाहुरपरे जगतां भवानिमन्यामहे वयमपारकृपां वराशि
॥ चंद्रावतंसकलितां शरदिंदुशुभ्रां पंचांशदक्षरमयीं हृदि भावयन्ति ॥ त्वां पुस्तकं जपवटीममृताढ्यकुंभं व्याख्यां च हस्तकमलैर्दध
ति त्रिनेत्रां ॥ ८४ ॥ शंभुस्त्वमद्रितनयां कलितां देवागोविंस्त्वमं वकमलापरिवद्धदेहः ॥ पद्मोद्भवस्त्वमसिवाभाधिवासभूमिस्तेषां
क्रियाश्च जगति त्रिपुरे त्वमेव ॥ आश्रित्य वागभवभवांश्चतुरः परादीन् भावान्यरेषु विहितार्थमुदीरयन्ती ॥ कंठादिभिश्च करैः परदेवतां
त्वां संविन्मयीं हृदि कदापि न विस्मरामि ॥ ८५ ॥ आकुंच्य वा पुमवजित्य च वैरिषट्कमालोक्य निश्चलधियानि जनासिकाग्रं ॥ ध्यायन्ति
मूर्द्ध्नि कलितेन्दुकलावतंसं त्वद्रूपमं वक्तुं न स्तरुणा कं विंचं ॥ त्वं प्राप्य मन्मथरियोर्वपुर्द्धभागं सर्पिकरोषि जगतामिति वेदवाद्
सत्यं तदद्रितनये जगदेकमातर्नो चेदशेषजगतः स्थितिरेव न स्यात् ८६ पूजाविधाय कुसुमैः सुरपादपानं पीठे त्वां वक्त्रं काचलग्ना
द्वरेषु ॥ गायन्ति सिद्धवनिताः सह किन्नरीभिरास्तासवरसारुणानेत्रपद्माः ॥ ८७ ॥ विद्युद्विलासवपुषः श्रियमावहन्ती पांती स्ववास
भवनाच्छिवराजधानीं ॥ सौषुम्णमार्गकमलानि विकाशयन्तीं देवी भजे हृदि परामृतसिक्तगात्रीं ॥ ८८ ॥ आनन्दजन्मभवनं भवनं श्रुती
नां चैतन्यमात्रतनुमं वसुमाश्रयामि ॥ ब्रह्मेशविष्णुभिरभिषुतपादपद्मोसौ भाग्यजन्मवसतिं त्रिपुरे पथावता ॥ ८९ ॥ शब्दार्थभावि
भुवनं सजन्ती दुरुपापातद्धिभर्ति पुनर्कतनुः स्वशक्त्या ॥ वदन्त्यामिकाहरति तत्संकलं युगांते तां शारदां मनसि जातु न विस्मरामि ९०
नारायणीति नरकार्णवतारिणीति गौरीति खेदशमनीति सरस्वतीति ॥ ज्ञानप्रदेति नयनत्रयभूषितेति त्वामद्रिराजतनयेति वदन्त्या
वदन्ति ॥ ९१ ॥ येषु वन्ति जगन्मातः श्लोकैर्द्वादशभिः कमात् ॥ त्वामनुप्राप्य वाक्स्तिर्दिप्राप्नुयस्ते परंगतिम् ॥ ९२ ॥

शुभ.
५४

मं तं तं माहावाङ्मायेत्यादिना वाक्वाग्भवं बीजं ॥ मायाहत्वे लाकमला श्रीबीजां तारः प्रणवः ॥ नमो तः भगवति स्वरूपं श्रीमंतो गेश्वरि ति वा सर्वजन मनो
 हरीत्यपि ॥ अन्यदपि स्वरूपमेव ॥ ब्रह्माकारः गनेत्रं रकारः ॥ अग्निः रेफः किमिति सिद्धं शिवमुक्तः ॥ एकारयुक् ॥ रविः मकारः ॥ मेरुति भवति ॥ अन्यत्वरूपं ॥
 एषामातंगिनी विद्या अक्षरन्या समाह ॥ ललाटेत्यादिना ॥ अनाहते ॥ उदरमध्ये ॥ जठरे ततो धस्तनभागे स्वाधिष्ठानभागे ॥ नाभेरधोभागे मूलाधारे ॥ मूला
 वाङ्माया क मला स्तारं नमो ते भावत्यथा ॥ श्रीमातंगेश्वरिवदेत् सर्वजन मनो हरि ॥ ९३ ॥ सर्वोदि मुखराज्यं ते सर्वोदि मुखरं जिनि ॥ सर्व
 राजवशं पश्चात्करि सर्वपदं वदेत् ॥ ९४ ॥ स्त्री पुरुष वशं ब्रह्मानेत्रमग्न्या सने पुनः ॥ सर्वदृष्टमगवशं कुरि सर्वभृगुस्तव ॥ ९५ ॥ श
 करिस्मात्सर्वलोकममुकं शिवयुग्रविना वशमानय जायाग्रे रष्टा शीत्यक्षरो मनुः ॥ ९६ ॥ न्यासान्मन्त्री तनो कुर्याद्दक्षमाणा न्यथा क्रमा
 शिरो ललाटभूमध्ये तालुकं ठगलोरसि ॥ ९७ ॥ अनाहते भुजद्वंद्वे जठरे नाभि मंडले ॥ स्वाधिष्ठाने गुह्यदेशे पादयोर्दक्षिणा न्ययोः ॥
 ९८ ॥ मूलाधारे गुह्ये न्यस्येत्पदान्यष्टादश क्रमात् ॥ गुणैकद्विचतुः षड्विंशसुषट्पर्वताष्टभिः ॥ ९९ ॥ दशपंत्यष्टवेदाग्निचंद्रयमग
 णास्त्रिभिः ॥ पदकुप्तिरियं प्रोक्ता मंत्रवर्णै र्यथा क्रमं १०० ॥ रत्याद्या मूलहृदयभूम्येषु विचक्षराः ॥ वाक्शक्तिलक्ष्मी बीजाद्या मा
 तङ्गुत्याः प्रविन्यसेत् १०१ ॥ शिरो वदनहृदयपादेषु विधिनान्यसेत् ॥ हत्वे लांगगनारक्तं भूयो मन्त्री करालिकां १०२ ॥ महोच्छ्रुत्वा
 चिनामा दिवर्ण बीजपुरः सरागमातं ज्ञेयाः षडंगानिततः कुर्वीत साधवः १०३ ॥ वर्णैश्चतुर्विंशत्या स्याद्द्वयोदशभिः शिरसां शि
 खाषादशभिः प्रोक्ता वर्मतावद्विरक्षरेः १०४ ॥ स्यात्त्रयोदशभिर्नेत्रं ह्याभ्यामस्त्रं समीरितं ॥ विभक्तेर्मूलं मंत्रार्णोर्षीणान्या समयाच
 रेत् ॥ मूर्द्धया दास्य गुह्येषु हृदं भोजे प्रविन्यसेत् ॥ द्वाविणीं शो विणिं मूयो वंधनी मोहनीं पुनः १०६ ॥ १०७ ॥ धारे लिंगगुदमध्ये ॥ पदे सक्षरविभागमा
 तं तं ॥ ऐं ओं ऐं रत्ये प्रातंग्ये नमः ॥ इत्यादि प्रकारेण उक्तस्थानेषु न्यसेदित्यर्थः ॥ उक्तस्थानेषु ॥ ओं ह्रीं हत्वे लाये मातंगिन्ये नमः ॥ ओं गंगनाये मातंगिन्ये नमः ॥ इ

त्वादिप्रकारेण न्यसेत् ॥

शा. ति
टी. गू.
५५

तत्तुक्तरीत्या षडंगन्यासं कुर्यात् ॥ ततः द्वाविंशत्येमां तंगिन्येनमः ॥ ॐ यो विष्णवे मा तंगिन्येनमः ॥ इत्यादि प्रकारेणोक्तस्थानेषु पंचवाणानन्यसेतात्तत्तुक्त ॥
स्थानेषु मन्मथादीनां न्यसेत् ॥ कथं ॥ ॐ ह्रीं श्रीमन्मथमा तंगिन्येनमस्त्यादि प्रकारेण अष्टौ न्यस्तव्यास्ततः वक्ष्यमाणस्थानेषु ॥ ॐ लक्ष्म्ये मा तंगिन्येनमः ॥
आकर्षणीं स्वनामा दिवी जात्या शुभलक्षणाः ॥ मातङ्ग्यं तास्ततो न्यस्येन्मन्मथान्वदनां सयोः १०७ पार्श्वकद्वयोर्नाभिदेशे कटि
पार्श्वसके पुनः ॥ वीजत्रयादिकान्मन्त्री मन्मथं मकरध्वजं १०८ मदनं पुष्पधन्वानं पंचमं कुसुमायुधं षष्ठं कंदर्पनामानं मनोभ
वरतिप्रियो १०९ मातङ्ग्यं तास्ततो न्यस्येत्स्थानेषु तेषु मन्त्रवित् ॥ प्रथमानं गकुसुमाभूयोन्यां नगमे स्वला १० अनेगमदनात्तद्दत्तं
गमदनात्तु ॥ अनेगमदनवेगाभूयश्चानं गसंभवा १११ सप्तम्यनेगभुवनपालिनी स्यादथाष्टमी ॥ अनेगशशिरेस्वान्यामा तङ्ग्यताः
समीरिताः ११२ विन्यस्तव्या सयो मूले धिष्ठाने मणिपूरके ॥ हृत्कंठस्थे भ्रुवोर्मध्ये मस्तके मंत्रिणा ततः ११३ आद्ये लक्ष्मी सरस्वती
रतिः प्रीतिश्च कृतिका ॥ शांतिः पुष्टिः पुनस्तुष्टिर्मन्त्रांगी पदशेखराः ११४ मूलमन्त्रं प्रविन्य स्येन्निजमूर्द्धनि मन्त्रवित् ॥ आधारदेशे
धिष्ठानेनाभौ पश्चादनाहते ११५ कंठवक्त्रे भ्रुवोर्मध्ये मस्तके विन्यसेत्क्रमात्तान्ब्राह्म्याद्याः पूर्वमुद्दिष्टा मा तंगी पदपश्चिमाः ११६
एषु स्थानेषु विन्यस्येदसितांगादिभैरवाना ॥ मातङ्ग्यं तान्यसेन्मन्त्री मूलमन्त्रं स्वमूर्द्धनि ११७ आधारदेशे धिष्ठानेनाभौ पश्चा
दनाहते ॥ कंठदेशे भ्रुवोर्मध्ये विंदौ भूयः कलापदे ११८ निसेधिकायामूर्द्धे दोनादनादांतपोः पुनः ॥ उन्नम्या विषुवक्त्रे च भ्रुव
मंडलकेशिवे ११९ मातङ्ग्यं ताः प्रविन्य स्येद्दामां ज्येष्ठामतः परम् ॥ रौद्रीं प्रशांतिं श्रद्धाख्या पुनर्माहेश्वरीमथ ॥ १२० ॥
ॐ सरस्वत्ये मा तंगिन्येनमः ॥ इत्यादि प्रकारेण अष्टौ न्यस्तव्याः ॥ तत्तुक्तस्थानेषु ब्राह्मीमातरो न्यस्तव्यामा तंगी पदपश्चिमाः ॥ अनंतरं ते खेव स्थानेषु ॥ मातंग्यं तान्मन्त्र
वाच्यं सा ततो वक्ष्यमाणस्थानेषु वामादिशक्तीर्न्यसेत् ॥ विंदौ ललाटांते ॥ कलापदे वा तदपरिमूर्द्धस्थाने निरोधिकाः ॥ तस्मादपरितस्मादुपपुं परिद्धादशांतपयंते ॥

॥ प्रमत्तम् ॥
५५

क्रियां शक्तिं सुलक्ष्मीं च सृष्टिं संज्ञां च मोहिनीं ॥ प्रथमां श्वासिनीं विद्युच्चतां चिच्छक्तिमप्यथ १२१ ततश्च सुंदरं नंदं नंदं दुद्धिमिमाः
 क्रमात् ॥ शिरोभालहृदाधारेष्वेतावीजत्रयादिकाः १२२ ॥ मातङ्गताः प्रविन्य स्येद्यथा वदेशिकोत्तमः ॥ मातङ्गीं महादायांतां महालक्ष्मीं प
 दादिकां सिद्धलक्ष्मीं पदायांतां मूलमाधारमंडले ॥ न्यस्यते नैव कुर्वीत व्यापकं देशिकोत्तमः १२४ एवं न्यस्त शरीरो सो चित्तं ये सात्मदेवता
 ॥ ध्यायेयं रत्नपीठेषु ककलपठितं शृण्वतीं श्यामलां गीं न्यसेकां प्रिसरो जेश शिशुकलधरा वल्लकीं वादयंती ॥ कहूरा वद्धमालां निपमि
 तविलसचालिकां रक्तवस्त्रा मातङ्गीं शंखपत्रां मधुमदविवशां चित्रकोङ्का सिभालां १२५ ॥ अथ तं प्रजयेन्मन्त्री तदशांशं मधुकर्जैः ॥ पुष्पै
 स्त्रिमधुरोपतेर्जुह्यान्मन्त्रसिद्धये ॥ १२६ ॥ त्रिकोणकारिणं कं पद्ममष्टपत्रं प्रकल्पयेत् ॥ अष्टपत्रावृतं वात्येव तं षोडशभिर्दलैः १२७ चतु
 रस्त्रसमायुक्तं कोट्या दष्टिमनोहरं एतस्मिन् पूजयेत्पीठेन वशतीः क्रमादिमाः १२८ विभूतिरुन्नतिः कांतिः सृष्टिः कीर्तिश्च सन्नतिः ॥
 व्यष्टिरुत्कृष्टिश्च मातङ्गी पदपश्चिमाः १२९ सर्वोत्तेशक्ति कमला सनायनम इत्यथा ॥ वाक्शक्तिलक्ष्मीं बीजाद्यो मनुरासन संत
 कः १३० ॥ मूलेन मूर्तिसंकल्प्य तस्याभावात्त्यदेवतां ॥ अर्चयेद्दिग्धिनानेन वक्ष्यमाणो नमन्त्रवित् १३१ रत्याद्यास्त्रिषकोणे षष्टजयेत्सर्व
 वत्सुधीः ॥ हृत्त्रेखाद्याः पंच पूज्या मध्ये दिक्षु च मन्त्रिणा १३२ पाशां कुशाभयाभीष्टधारिण्यो भूतयः प्रभाः ॥ अंगानि पूजयेत्पश्चाद्यथाविधि
 विधानवित् १३३ वाराणानभ्यर्चयेदिक्षु पंचमं परतो यजेत् ॥ दलमध्ये षु संपूज्या अंगकुसुमादयः १३४ ॥ पाशां कुशाभयाभीष्टधारिण्योरुणा वि
 ग्रहाः ॥ पत्राग्रेषु पुनः पूज्या लक्ष्म्याद्या वल्लकीकराः १३५ ॥ वहिरष्टदले पूज्या मन्मथाद्या मदोद्धताः ॥ अपरांगानि षंगाढ्याः पुष्पास्त्रेषु
 नुद्धराः १३६ ॥ पत्रस्यामातरः पूज्या ब्राह्म्याद्याः प्रोक्तलक्षणाः ॥ तदग्रे षर्चयेद्दिद्धानसितं प्रादिभैरवान् १३७ पुनः षोडशपत्रेषु

शा. ति. पूज्याः षोडशशतस्य ॥ वामाद्याः कलवीणाभिर्गीयंत्यः श्यामविग्रहाः ॥ १३८ ॥ चतुरस्रचतुर्दिक्षु चतस्रः पूजयेत्पुनः ॥ मातं ह्याद्यामदो
दी. गृ. न्मतावीणाललितपारायः १३९ ॥ आग्नेयकोणे विघ्ने शं दुर्गं नैशाचरे यजेत् ॥ वायव्ये वृद्धं कं पश्चाद्देशान्ये स्त्रे यं यजेत् १४० ॥ लोकया
५६ त्वावहिः पूज्या वज्राद्यैरासुरैः सह ॥ मंत्रे स्मिन्साधिते मंत्री साधयेद्विष्टमात्मनः १४१ ॥ मल्लिकाजातिपुन्नागेर्होमाद्रोगालयो भवेत् ॥ फ
लैर्विल्वसमुद्रतैस्तत्पत्रैर्वाहताद्रवेत् १४२ ॥ राजपुत्रस्य राज्याभिः पंकजैः श्रियमाप्नुयात् ॥ उत्पलैर्वशये द्विष्वं लक्ष्मीपुष्पैस्तथानरः ॥
१४३ ॥ वंधूकपुष्पैर्वकुलैर्जपोत्थैः किंशुकोद्भवेः ॥ वश्यामजुह्वानं मंत्री मधुना सर्वसिद्धये १४४ ॥ लवणैर्मधुरोपेतैर्हत्वा कर्षति सुंदरी ॥
वैजुलस्य समिद्धो मो वृष्टि वितनुते चिरात् १४५ ॥ क्षीराक्तैरमृताखंडैर्होमो नाशयति ज्वरं ॥ दूर्वाभिरासुरा मोतिकंदं वैर्वश्यमाप्नुयात् १४६ ॥
अन्नवानन्नहोमेन तंडुलैर्धनवान्भवेत् ॥ सर्वत्रिमधुरोपेतं होमद्रव्यमुदाहृतं ॥ १४७ ॥ नद्यावर्तं भवेः पुष्पैर्होमो वाक् सिद्धिदायकः ॥ नि
वप्रसूनेर्जुह्वयादीप्तितां श्रियमश्नुते १४८ ॥ पलाशकुसुमैर्होमाते जस्वी जायते नरः ॥ चंदनागुरुकर्पूररोचनाकुंकुमादिभिः १४९ ॥ व
श्यापजुह्वानं मंत्री वशयेदखिलं जगत् ॥ एतानि जप्त्वा तिलकंकुपील्लोकप्रियो भवेत् १५० ॥ निर्गुडीमूलहोमेन निगडाश्चुच्यते नरः
निवर्तैलान्वितैर्लोणैर्होमः शत्रुविनाशनः १५१ ॥ हरिद्राचूर्णसंमिश्रैर्लवणैस्तं भयेत्पुनः ॥ रसवद्भिः फलैः पक्वैः पुष्पैरपि मलान्वितैः
१५२ ॥ हुत्वा संम्यगवा मोतिसाधकः सर्वमीक्षितं ॥ देवतां जुगता माद्यां मातंगीमिष्टदायिनीं ॥ १५३ ॥ अवाप्तुमिष्टांतां वाचं भूषयेद्भक्त्या
लया ॥ आराध्य मातश्चरणां वुजंते ब्रह्मादयोऽपि स्तुति कीर्तिमासुः १५४ ॥ अन्ये परं वा विभवं मुनीन्द्राः परां श्रियं भक्तिभरेण चान्ये ॥ नमामि
देवीं नक्चंद्रमौलिं मातंगिनीं चंद्रकलावतंसां १५५ ॥ आश्रायवाग्भिः प्रतिपादितार्थप्रबोधयंतोऽशुकमादरेणा ॥ विनम्रदेवा सुरमो विरत्नेषां

ततो वस्यमाणस्यानेषु महा मातंग्या न्यस्त व्याः कथं कं रं ही श्री मातंगि न्ये नमः ॥ महा लक्ष्म्ये मातंगि न्ये नमः ॥ सिद्ध लक्ष्म्ये महा मातंगि न्ये नमः ॥ मरुत्यादि प्रकारेण प्रत्ये
क बीजत्रयादिका न्यसेत् ॥ ततो मूलमंत्रश्चाधारमंडपे न्यस्यते नैव व्यापकं न्यसेत् ॥ ततो वस्यमाणवर्त्मना ध्यायेत् ॥ वल्लकी वीणां ॥ चूडिकां शिखां ॥ शंखप
त्रां ॥ शंखमयकर्णामरणां ॥ मधुमदविवशां ॥ आसवमदपरवशां ॥ चित्रकोट्टासिभालां ॥ चित्रकेराकृष्णपीतरेखामिः शोभितललाटां ॥ एवंविधां देवीं ध्या
येत् ॥

भजंति ये देवि महीपतीनां व्रजंति ते संपदमादरेण ॥ मातंगलीलागमने भवत्याः सिंजानमंजीरमिषाद्भजंते ॥ १५६ ॥ मातस्त्व
दीपंचरणारविंदमकुत्रिमाणां वचसां निगुफाः ॥ पदात्पदं सिंजितनूपुराभ्यां कृतार्थयंतीं पदवीं पदाभ्यां मू ॥ १५७ ॥ आस्फा
लयंती कलवच्छकीं तां मातंगिनीमद्दयं धिनोतु ॥ नीलांशुकावद्धनितं वविंवांतालीदलेनार्पितकर्णभूषा ॥ १५८ ॥ माध्वी
मदाघूर्णितनेत्रपद्मां घनस्तनीं शंभुवधून्मामि ॥ तडिल्लताकांतमनर्घ्यभूषं चिरेणालक्ष्यं नवलोमराज्या ॥ १५९ ॥ स्मरामि
भक्त्या जगतामधीशं वलित्रयां कंतवमध्यविंवं ॥ नीलोत्पलानां श्रियमावहंती कांत्या कटाक्षैः कमलाकराणां ॥ १६० ॥ क
दंबमालां चित्तकेशपाशां मातंगकन्यां हृदिभावयामः ॥ ध्यायेयमारक्तकपोलकांतं विंवाधरन्यस्तललामरम्यं ॥ १६१ ॥
आलोलनीलालकमायताक्षं मंदस्मितं ते वदनं महेशि ॥ सुत्यानयाशंकरं धर्मपत्नीं मातंगिनीं वागधिदेवतांताम् ॥ १६२ ॥
सुवंति ये भक्तियुता मनुष्याः परां श्रियं नित्यमुपाश्रयंति ॥ १६३ ॥ इति श्रीशारदातिलके द्वादशः पटलः ॥ १२ ॥ ॥

येत् ॥ पूजाप्रकारमाह ॥ त्रिकोरोत्पादिना ॥ पीठमंत्रमुद्धरति ॥ सर्वांतेति ॥ पूर्वोक्तबीजत्रयादिकोपमंत्रः स्पष्टः ॥ देवतां जगतामित्यंतप्राक्तनः ॥ पूजाहो
मयरोग्रंथः स्पष्टः ॥ आराध्यमातरामित्यादिपरमेश्वरिस्तोत्रं निगदव्याख्यातम् ॥ इति गूढार्थदीपिकायां द्वादशः पटलः ॥ १२ ॥ १२ ॥

शा. ति.
थ. गू.
५७

॥ त्रिपुरादिमंत्रकथनानंतरंगरोम्बरमंत्रानुवक्तुमारभते ॥ पंचांतकरति ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ पंचांतकोगकारः ॥ शशिधरः विदुः ॥ गमितिसिद्धं ॥ दानपूरं ॥ वेदल
संहृदपावधिः ॥ नमस्कारावधिः ॥ भक्तलक्षितपुष्करान् ॥ लडुकयत्तुं डलान् ॥ यथा पूर्वपूजापटलोक्तप्रकारेण अनुलोमविलोमस्थावीजक्रमात् ॥ कमलिलि

अथ वक्ष्ये गणपतेर्मंत्रान्सर्वार्थसाधकान् ॥ यान्तात्वासाधकानित्यं साधयंति मनोरथान् ॥ १॥ पंचांतकं शशिधरं वीजं गणपते
विदुः ॥ गणकः स्याद्विष्णुर्दो निवृद्धिघ्नोऽस्य देवता ॥ २॥ षट्दीर्घभाजा वीजेन कुर्यादंगक्रिया मनोः ॥ ३॥ सिंदूरभं त्रिनेत्रं
पृथुतरजठरं हस्तपद्मेर्दधानं दंतपाशां कुशेषान्यरुकरविलसद्बीजपूराभिरामं ॥ वालेंदुच्यो तमौ लिंकरि पतिवदनं दानपू
रद्रंगं उभोगीन्द्रावद्धमौ लिंभजत गणपतिं रक्तवस्त्रांगरागं ॥ ४॥ वेदलसंजयेन्मंत्रं दशांशं जुहुयात्ततः ॥ मोदकैः पृथुकैर्लजैः
सक्तुभिः सेसुपर्वभिः ॥ ५॥ नारिकेलैः स्तिलैः शुद्धैः सुपक्वैः कदलीफलैः ॥ अष्टद्रव्याणि विघ्नस्य कथितानि मनीषिभिः ६
तीत्रादिशक्तिभिर्पुक्ते पीठे विघ्नेश्वरं यजेत् ॥ तीत्राद्या ज्वलिनी नंदुभोगदा कामरूपिणी उयाते जो वती सत्या नवमी विघ्ननाशि
नी सर्वादिशक्तिकमलासनाय हृदयावधिः ॥ ८॥ पीठमंत्रो यमेतेन प्रदद्यादासनं विभोः मूलेन मूर्तिं संकल्प्य तस्यां विघ्नेश्व
रं यजेत् ९ कर्णिकायां चतुर्दिशु प्रथमं पूजयेदिमान् ॥ गणाधियंगरो शानंतृतीयं गणानायकं ॥ १० ॥ गणकीं उपीत गौररक्तनी
लरुचः क्रमात् ॥ सर्वां नागेंद्रभूषाढ्या न्मक्ष्य लक्षितपुष्करान् ॥ ११॥ यथा पूर्वततोभ्यर्च्येत्कैसरैर्ध्वजदेवताः ॥ पत्रमध्येषु वि
धिवद्भक्तजंडादिकान् यजेत् ॥ १२॥ वक्तुं उमेकदंष्ट्रं महोदरं जाननी ॥ लंबोदराख्यं विकारं विघ्नराजमनंतरम् ॥ १३ ॥

तवीजे कथं वेगं देवदंतं ॥ महागणपति मंत्रमुद्धरति ॥ श्रीशक्तिरिति ॥ अथमर्थः ॥ प्रथमं प्रणवं ॥ श्रीशक्तिस्मरं भूः गणपतिवीजास्य चार्यचतुर्थ्यंतं गणपति ॥

शम.
५७

मुच्चार्य पश्चाद्हरद २ सर्वजनमेव शमानयखरूपं हृदयं स्वाहाकारः ॥ अष्टविंशत्यक्षरो महागणपतिमंत्रः ॥ षड्वीजस्य स्ववीजेति ॥ ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं गंगो ह

धूम्रवर्णं दलाग्रेषु ब्राह्म्याद्याः पूजयेत्ततः ॥ लोकपालस्तदस्त्राणि देवमित्यं प्रपूजयेत् ॥ १४ ॥ सिद्धे मंत्रे प्रकुर्वीत प्रयोगान्कल्प
देशितान् तर्पयेत्सलिलैः शुद्धैर्दिनशो गणनायकं १५ ॥ चतुश्चत्वारिंशदाढ्यं चतुःशतमंतं द्रितः ॥ प्राप्नुयान्मुंडलादवीगभीषाद
धिकनरः १६ नारिकेलैः कृतो होमश्चतुर्थ्यं श्रीप्रदो भवेत् ॥ शुक्लपक्षप्रतिपदमारभ्य दिनशः शुधीः १७ चतुर्थ्यंतं नारिकेलसक्तु
लाजतिलैः क्रमात् ॥ चतुःशतं प्रजुह्याद्दृष्ट्याः सुः सर्वजनवः १८ सतिलैस्तुंडुलैर्होमाच्चक्ष्मीवश्यप्रदो भवेत् ॥ लानैस्त्रिमधुरोपेतै
र्होमः कन्यां प्रयच्छति १९ अनेन विभिना कन्यावरमाप्नोति वांछितं ॥ आज्यात्तद्विषाहोमः साधयेद्दीशितं नृणां ॥ २० ॥ दध्नाविलो वि
तैर्लोणैर्होमो निश्चिचतुर्दिनं ॥ संवादं कुरुते तद्दृष्ट्यं वितनुते सदा २१ श्वेतार्कं भवमूलेन रक्तचंदनदारुणा ॥ रभभग्रेन निवेन हस्ति
दंतेन वा कृतं २२ विघ्नेश्वरं समभ्यर्च्य शीतां शुग्रहं जपेत् ॥ स्पृष्ट्वा मंत्री निराहारस्तं शिखायां समुद्धहन् ॥ २३ ॥ युद्धेषु व्यवहारादौ वि
जयश्रियमाप्नुयात् ॥ मंत्रेणानेन संजप्यारोचनामदसंयता २४ तिलकक्रियया सर्वानवशं नयति मानवान् ॥ अनुलोमविलोम
स्य वीजेनामसमालिखेत् २५ नवनीतैः समभ्यर्च्य स्पृष्ट्वा प्राणामंजं जपेत् ॥ अष्टोत्तरशतं भूयो मूलमंत्रं प्रजप्य ततः २६ भस्मयेनो
नमास्थाय यामिन्यां सप्तवासरं सबश्योजायते शीघ्रं साधकस्य न संशयः २७ श्रीशक्तिस्मरभूविघ्नवीजानि प्रथमं वदेत् ॥ ३० ॥ तंगण
पतिं पश्चाद्हरं ते वरदं पदं २८ उक्त्वा सर्वजनमेव शमानयखरूपं ॥ अष्टविंशत्यक्षरोपंतराद्यो मनुरीरितः २९ गणकः स्याद्दक्षिणं
दो गायत्री निरुदन्विता ॥ दयाय नमः ॥ इत्यादि प्रकारेणांगन्यासं कुर्यात् ॥ अथवा ॥ ॐ गंगो हृदयाय नमः ॥ श्रीं गीं शिं रसे स्वाहा ॥ ह्रीं गूं शिखायै वषट् ॥ क्लीं गें

॥ क्लो गंगो ॥ क्लो गंगो ॥ क्लो गंगो ॥

महागणपतिः प्रोक्तो देवता देववन्दिता ॥ ३० ॥ षड्वीजस्य स्ववीजेन दीर्घभाजा प्रकल्पयेत् षडंगानि मनोरस्य यथाविधिविधानवित् ३१ न
वरत्नमयं हीयं स्मरेद्दिक्षु सुधां बुधौ ॥ तद्दीर्घवीधौ तपयेत्कमंदमारुतसेवितं ॥ ३२ ॥ मंदारपारिजातादिकल्पवृक्षवता वृतं ॥ तद्भूत रत्नछायाभिर
रुणीकृतभूतलं ॥ ३३ ॥ उद्यदिनकरेंदुभ्यामुद्भासितदिगंतरं ॥ तस्य मध्ये पारिजातं नवरत्नमयं स्मरेत् ॥ ऋतुभिः सेवितं षड्विंशतिश्रीतिवर्द्ध
नैः तस्याधस्तात् महापीठे रचिते मातृकां बुजे ॥ ३४ ॥ षड्वीजांस्तस्त्रिकोणस्य महागणपतिं स्मरेत् ॥ हस्तीन्द्राननमिंदुचूडमरुणच्छायं त्रिनेत्रं
रसाक्षिपुं प्रियपासपद्मकरपासां कस्य पासंततं ॥ बीजा पूरगदाधनुस्त्रिशिखपञ्चकाञ्चयाशोत्पलव्रीत्यग्रस्वविषाणरत्नकलशान्
स्तेर्वहंतं भजेत् ॥ ३५ ॥ गंडपात्नी गलदानपूरलालसमानसान् ॥ द्विरेफान्कर्णतालाभ्यां वारयंतं मुहुर्मुहुः ॥ ३६ ॥ कराग्रधृतमाणिक्यकुंभ
वक्त्रविनिर्गतैः ॥ रत्नवर्षैः श्रीणयंतं साधकान्मदविह्वलं ॥ ३७ ॥ माणिक्यमुकुटयेयेतं रत्नाभरणभूषितं ॥ ध्यायेन्मंत्रं जपेन्मन्त्री चतुर्ल
क्षं समाहितः ॥ ३८ ॥ चतुःसहस्रसंयुक्तं चत्वारिंशत्सहस्रकं ॥ दशांशं जुहुयाद्भूयैरष्टभिर्मोदकादिभिः ॥ तर्पयेद्दिनशोविमं प्राणकैने
ववर्त्मना ॥ प्राणकैः पूजयेत्पीठे विधिना गणनायकं ॥ ३९ ॥ त्रिकोणवात्ये पूर्वादिचतुर्दिक्षु समर्चयेत् ॥ अग्रस्य विल्ववृक्षाधः श्रियं श्री
पतिमर्चयेत् ॥ ४० ॥ पद्मपद्मधरापद्माचक्रशंखधरो हरिः ॥ दक्षिणो वटवृक्षाधो गौरीं गौरीपतिं यजेत् ॥ ४१ ॥ पाशां कुशधरा गौरीं टंकशू
लधरो हरः ॥ पश्चिमे पिप्पलस्याधो रतिं रतिपतिं यजेत् ॥ ४२ ॥ रतिरुत्पलहस्ताढ्याकोदंडास्वधरः स्मरः ॥ सौम्ये प्रियंगुवृक्षाधो महीयो वि
णमर्चयेत् ॥ ४३ ॥ शुक्लव्रीत्यग्रहस्ताभूर्गदाचक्रधरः पतिः ॥ षट्सुकोणेषु संपूज्याः आमोदाद्याः प्रियान्विताः ॥ ४४ ॥ आमोदं सिद्धि
हितं अग्रकोणे समर्चयेत् ॥ समृद्ध्या पुतमम्पर्वत्प्रमोदं वह्निकोणतः ॥ ४५ ॥ सुमुखं कांतिसंयुक्तमीशकोणे समर्चयेत् ॥ ४६ ॥

निवृत्तपायः॥गंगः॥अस्त्रायः॥गंडपालीगंडस्थलंगलदानश्रवणवन्दप्रवाहः॥भूवीजेतिस्मृतिस्थमिति॥स्मृतिर्गकारः॥मांसःलकारः॥औस्वरूपंविंदुयुक्तः
 ॥अनुस्वारयुक्तः॥ततः॥लौंइतिसिद्धं॥पंचमुद्धरति॥वीजंषट्कोणमध्येति॥अस्यार्थः॥त्रिकोणंलिखित्वा॥तन्मध्येप्रणवंतन्मध्येगंवहिःषट्कोणंत्रिकोणं
 दुर्मुखंमदनावत्पायजेद्वरुणाकोणके॥५०॥विघ्नंप्रमदपायुक्तंकोरोनैशाचरेयजेत्॥वायव्येविघ्नकर्तारंद्राविण्यासहसंयजेत्॥
 ५१पाशांकुशामयाभीष्टधारिण्योरुणविग्रहाः॥गंडमितिगलदानपूर्योतमुखांबुजाः॥विघ्नास्तत्प्रमदाःसर्वामराघूरितलोचनाः
 ॥एकहस्तधृतांभोजादतरालिङ्गितप्रियाः॥५३॥षट्कोणपार्श्वयोःपूज्योशंखपद्मनिधीकमात्॥निजप्रियाभ्यांसहितौपूर्वोद्विशित
 लक्षणौ५४केसरेषंगपूजास्याद्वास्याद्याःपत्रमध्यगाः॥वहिलोकेश्वराःपूज्यावज्रादीनिततःपरं॥५५॥इत्यंजपादिभिःसिद्धः
 प्रयोगान्स्वमनीषितान्॥साधयेदष्टभिर्द्रव्यैरन्यैर्वाकल्पचोदितैः॥५६॥पद्महोमेनभूपालांस्तत्पत्नीरुत्पलैःशुभैः॥मंत्रिणः
 कुमुदैःफुल्लैर्विप्रान्यिष्यलसंभवैः॥५७॥समिद्धरेर्नरपतीनुदंवरसमुद्भवैः॥त्वष्ट्रेर्वेश्यान्वरोद्धतैःशूद्रान्मन्त्रीवशंनयेत्॥
 ५८॥मधुनास्वर्णलाभःस्याद्दोदग्धेनलभेतगाः॥आन्यहोमेनमहतींश्रियमाप्नोतिमानवः५९दध्नीसर्वसमृद्धिःस्यादन्नैरन्न
 पतिर्भवेत्॥रुष्टिकामःप्रजुहुयाद्देतसानांसमिद्धरैः॥६०॥कुसुंभकुसुमैर्हेत्वावासांसिलभतेचिरात्॥प्रत्येकमादौमूलेनचतुर्वारं
 वर्तयेत्६१श्रीशक्तिरतिभूलक्ष्मीःस्ववीजाद्याप्रियान्विताःआमोदादीन्स्ववीजाद्यान्शक्तियुक्तांस्तुतर्पयेत्६२चतुश्चतुःष्टयं
 त्रीशंखपद्मनिधीपुनः॥नामादिवीजसहितौतर्पयेत्स्वप्रियान्वितौ६३तर्पणेनामुनास्वीयमिष्टं प्राप्नोतिमंडलात्॥स्मृतिस्थंमांसमौ
 विंदुयुक्तंभूवीजमीरितं६४वीजंषट्कोणमध्येस्फुरदनलपुरेतारगंदिस्तुलक्ष्मीमायाकंदर्पभूमीस्तदनुरसपटेघालिखेद्बीजवद्गं॥तत्सं
 धिष्वंगमंत्रान्वसुदलकमलेमूलमंत्रस्यवर्णान्॥६५॥द्वहिः॥दिक्षुयथाक्रमंश्रींहींकींलौंइतिलिखेत्॥षट्कोणेषुप्रणवादिवह्वीजानिलिखेत्कोणसं

धिष्वंगमंत्रान्वसुदलकमलेमूलमंत्रस्यवर्णान्॥

शा. ति.
गी. गू.
५९

पयंकृत्वा तद्वलेषु गराशः त्रयस्त्रयः प्रत्येकमष्टाविंशद्वर्णा इति ॥ अंत्यमंत्यद्वले लिखेत् ॥ पंचमंत्रोक्तफलदं ॥ मंत्रांतरमुद्धरति ॥ मायेति ॥ माया हत्वेत्वा ॥ विरिप
ददं द्वं स्वरूपा ॥ स्वर्गी शो वकारः पावकः रकारः ॥ वरवरदस्वरूपं ॥ इतरत्स्यष्टमा ॥ एष विरिगरा पतिमंत्रः ॥ षड्विंशत्यक्षरः ॥ अंतःकरणं चत्वारि ॥ वेदाः चत्वारः ॥
शिष्टान्यत्रेषु विद्वान्विलिखतु गराशः अंत्यमंत्ये पलाशे ॥ ६५ ॥ आचीतं लिपिभिः क्रमोक्तमवशान्याशां कुशाभ्यामपि स्मृता गेहहि
तयेन वेष्टितमिदं पंचमंत्रं गराधीशितुः ॥ लाक्षा कुंकुमरेचनामृगमदैर्भूर्ये वरे हेमि वासं लिख्या भिवहनलभेत सकलैः संप्रार्थ
नीयां श्रियं ॥ ६६ ॥ उक्तं महागरायते विधानं सुरपूजितं ॥ सर्वसिद्धिकरं पुंसां समस्तपुरुषार्थदं ॥ ६७ ॥ माया विरिपददं द्वं ततो
गणपतिं वदेत् ॥ स्वर्गीशपावको यश्चाद्धरदांते पुनर्वदेत् ॥ ६८ ॥ सर्वलोकं मे पदांते वशमानपठद्वयं ॥ षड्विंशत्यक्षरो मंत्रो भज
तां कल्पपादपः ॥ ६९ ॥ गराकः स्यादधिष्ठादोगायत्रं देवता मनोः ॥ विरि विघ्नेश्वरः प्रोक्तो भजतां कल्पपादपः ॥ ७० ॥ अंतः
करणवेदेषु भूतपंचविलोचनेः ॥ एवं विभक्तैर्मंत्राणैर्मोयाद्यैरंगकल्पना ७१ महागरायतेः प्रोक्तो स्थाने मंत्री विचिंतयेत् ॥ सिं
हरामभिमानं नं त्रिनयनं हस्तेषु पाशां कुशो विभ्राणं मधुमत्कपालमनिशं सार्द्धं दुर्मो लिं भजे ॥ पुष्टाश्चिष्टतनुध्वजाग्रकस्यापद्यो
त्त्वसद्धस्तपातचो न्याहितपाणिमातवसुमत्यात्रोत्त्वसत्पुष्करम् ७२ चतुर्लसं जयेन्मंत्रं तदशां शं हतक्रिया ॥ प्राक्प्रोक्तैरष्टभिर्द्रव्यै
स्त्रिमध्वकैः समीरिता ॥ ७४ ॥ पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठे तीव्रादिनवशक्तिके ॥ मूर्तिमूलेन संकल्प्य तत्रावात्यार्चयेद्दिभुं ॥ ७५ ॥ मिथुनारुति
राद्या स्यादा मोदाद्यैर्दिगंवरैः ॥ द्वितीयांगे सृतीपास्या चतुर्थीमातृभिः स्मृता ७६ ॥ पंचमीलोकपालैः स्यात्पृथिव्यत्रारिभिः स्मृ
ता ॥ इति सिद्धमनुमंत्रं प्रफुल्लैः सरसीरुहैः ७७ जुहुयाद्दशगाः सर्वतंडुलैः सिलमिश्रितैः ॥ हुत्वा श्रियमवाप्नोति मोदकैराज्यलोनि
तैः ॥ ७८ ॥ हुत्वा श्रियमवाप्नोति पार्थिवो पुद्गलभूमिषु ॥ ९९ इष्टपंचभूतपंच ॥ इष्टपंच ॥ विलोचनं द्वयं ॥ माया सर्वत्रावुषज्यते ॥ इमानं नं
गजाननं भजेत् स्वार्थमपरम् ॥ मंत्रांतरमुद्धरति ॥ शक्तिरुद्धामिति ॥ शक्तिः ह्रींकारः ॥ निजं बीजं ॥ ततः ॥ ह्रीं गं ह्रीं इति भवति ॥ ॥ ॥

राम.
५९

महागणपतिस्वरूपं देवं चतुर्थ्यं तं ॥ अग्निवधूः स्वाहाकारगा इति द्वादशाक्षरो मंत्रः ॥ अतिरोहितार्थमन्यतः ॥ मंत्रांतरं सुद्धरति शक्त्या रुद्धमिति ॥ पूर्ववच्छक्ति
पुष्टितंगणपतिवीजं ॥ वशमानयस्वरूपं ॥ द्दयं स्वाहाकारगा वरंगं योनिं ॥ ध्वजाग्रं लिंगाग्रं ॥ मंत्रान्तरमाह ॥ संवर्तक इति ॥ संवर्तकः क्षकारः ॥ नेत्रपुतः ॥
मधुरत्रयहोमेन वशं नयति पार्थिवान् ॥ ७९ ॥ भक्ष्यभोज्यादिकं सर्वं हुत्वा भीषानि साधयेत् ॥ शक्तिरुद्धं निजं वीजं महागणपतिं वदेत्
॥ ८० ॥ देवं तमग्निवधूः प्रोक्तो मंत्रो द्वादशाक्षरः ॥ गणकः स्यादविच्छेदो गायत्री निवृत्तादिका ॥ ८१ ॥ उदिता देवता तं त्रैनाम्ना शक्तिग
णाधिपः ॥ व्यस्यैः समस्यैर्मंत्रस्य पदै रंगानि कल्पयेत् ८२ ॥ मुक्तागौरं मद्गजमुखं चंद्रचूडं त्रिनेत्रं हस्तैः स्त्रीये दधंत मरविंदं कुशोरत्न
कुंभं ॥ ८३ ॥ अंकस्थायाः सरसि जरुचः स्वध्वजालं विपाणौ देव्या यो नो विनिहितकरं रत्नमौलिं भजामः ॥ ८४ ॥ लक्ष्मैकं जपेन्मंत्रमधू
कैस्तद्दर्शांशतः ॥ जुहुयाद्वितेव ह्यो दिनशो देवमर्चयेत् ॥ ८५ ॥ प्राक्प्रोक्ते पूजयेत्पीठे प्राक्प्रोक्ते नैव वर्त्मना ॥ दुग्धे सुखं देर्मतिमानरा
ज्यश्रियमवाप्नुयात् ८६ ॥ नारिकेरफलैस्तद्द्रव्यं भायकफलैस्ततः ॥ वशयत्यखिलं लोकं पृथुक् शंकरा न्वितैः ॥ ८७ ॥ वशं नयति
राजानं स तु भिर्त्रास्त्रगान् शुभैः ॥ घृतहोमेन धनवान्जायते नात्र संशयः ॥ ८८ ॥ शक्त्या रुद्धं निजं वीजं वशमानय द्दयं ॥ ताराद्यो यं
समाख्यातो रुद्रसंख्याक्षरो मनुः ॥ ८९ ॥ ऋष्याद्याः पूर्वमुक्ताः स्युरंगं मंत्रपदैर्भवेत् ॥ एकेनादौ त्रिभिर्दोभ्यां त्रिभिर्दोभ्यामनंतरम्
९० ॥ समस्यैनास्वमाख्यातमंगकृतिरियं मता ॥ हस्तैर्विभ्रतमिषु दंडवरदौ पाशां कुशौ पुष्करस्यष्टस्वप्रमदा वरंगमवपाश्विष्टं ध्व
जाग्रस्यशा ॥ श्यामांग्या विधृता ब्रूया विनयनं चंद्रार्द्धचूडं जपारतं हस्तिमुखं स्मरामि सततं भोगाति लो लं विभुं ९१ ॥ लक्षत्रयं जपेन्मं
त्रमिषु खंडै र्दर्शांशतः ॥ अष्टौ राज्यपतेर्वा जुहुयान्मंत्रसिद्धये ९२ ॥ स्वगुरुं धनधान्याद्यैः प्रीणयेत्प्रीतिमानसः ॥ पूजा पूर्ववद्विष्टा ततः
इकारपुतः ॥ पार्श्वः पकारः ॥ वद्धासनः ॥ रेफपुतः ॥ ततः क्षिप्रं प्रतिभवति ॥ प्रसादनाय स्वरूपं ॥ हृत् नमः ॥ गणपती जाद्यः ॥ ग्लौ वर्म समन्वितं ॥ कपाल

हत्वा पूयेस्त्रिमध्वैर्तेर्वशयेदुविपार्थिवान् ॥ चतुर्थ्या नारिकेलेन महंती श्रियमश्नुते ॥ ९४ ॥ लवणैर्मधुसंयुक्तैर्वशयेद्वनिताजनं
संवर्तनेत्रसंयुक्तः पार्श्वो वन्द्यासनः स्थितः ॥ ९५ ॥ प्रसादनाय हन्मन्तः सवीजाढ्यो दशाक्षरः ॥ गराको मुनिरस्यस्यादिरादृच्छं दउदा
हृतं ॥ ९६ ॥ क्षिप्रप्रसादनो विघ्ना देवता समुदाहृता ॥ क्षीर्घृणुक्तेन बीजेन षडंगानि प्रकल्पयेत् ॥ ९७ ॥ पाशांकुशौ कल्पलतां विषाणंदध
स्वशुं डहितबीजपूरः ॥ रक्तस्त्रिनेत्रसरुरो नुमौ लिहो रोज्वलो हस्तिमुखो वताहः ॥ ९८ ॥ लक्ष्मं जयेज्जपस्याते जुहुयादयतं तिलैः ॥
मधुरत्रितयेर्द्रव्यै रथवा षुभिरीरितैः ॥ ९९ ॥ एकाक्षरो दिते पी देवस्य मारो न वर्त्मना ॥ पूजयेद्गंधपुष्पाद्यै र्युपरीये र्गजाननं ॥ १०० ॥
अंगानि पूर्वमाराध्य विघ्नानष्टौ यजेत्ततः ॥ विघ्नं विनायकं शूरं वीरं वरदं संज्ञकं ॥ १०१ ॥ इभ वक्त्रं चैकरदं लंबोदरमनंतरं ॥ पत्राग्रे ष्वसि
येत्यश्वा द्वाह्याद्यास्तदनंतरं ॥ १०२ ॥ लोकपालांस्तदस्त्राणि विघ्नपूजा समीरिता ॥ आज्या नैर्जुहुयान्ति त्पमन्नवान्वत्सराद्भवे
त् ॥ १०३ ॥ पायसान्नेन महंती श्रियमाप्नोति मानवः ॥ आज्यहोमेन वशयेत्प्राणिनः सकलान् सुधीः ॥ १०४ ॥ नारिकेलफलं
पक्वं लोष्ट्रचर्म समन्वितं ॥ जुहुयात्प्रत्यहं मंत्री मंडलात्सिद्धिमाप्नुयात् ॥ १०५ ॥ जुहुयादष्टभिर्द्रव्यै र्मधुस्त्रयसंयुतैः ॥ वशये
त्पार्थिवान्सर्वान् तत्पत्नी विधिना मुना ॥ १०६ ॥ दिनादिषु चतुश्चत्वारिंशद्वारं शुभोदकैः ॥ तर्पयेद्दिग्नराजस्य मस्तके श्रीप्रसि
द्धये ॥ १०७ ॥ पाशांकुशौ कल्पलतां स्वदंतकरैर्वहंतं कनकाद्रिकांतं ॥ सोपानपंतपादिननाथविंवादापांतमं भोजगातं विचिं
त्य ॥ १०८ ॥ प्रागुक्तमंत्रसंप्रोक्तान् प्रयोगान्मनुना मुना ॥ तैरस्मिन्नथवा प्रोक्तान् कुर्यान्मन्त्री विधानवित् ॥ १०९ ॥ ॥

उपरितनमाच्छादनसहितं॥दिनादिषु प्रातरेवा॥मंत्रांतरमाहापंचांतकरति॥गकारोविंदुयुक्तः॥वामकर्णअकारःगूतादिःप्रणवादिःनमोतःवरदंवरंटेकंकु
ठारः॥शिरोभिःग्रथितामालं॥त्रिशिखं॥त्रिशूलं॥आसनमंत्रमुद्धरति॥प्रणवरति॥कवचद्वंदं॥हंकारद्वंदं॥महासिंहायस्वरूपं॥स्वरूपं॥हेरंवस्वरूपम्॥हृदन्वितः॥

पंचांतकोविंदयतोवामकर्णविभूषितः॥तारादिहृदयांतोयंहेरंवमनुरीरितः॥११०॥चतुर्वर्णात्मकोन्दृणांचतुर्वर्गफलप्रदः॥
षट्दीर्घभाजावीजेनघटंगानिप्रकल्पयेत्॥१११॥मुक्ताकांचननीलकुंदघुसराच्छायेस्त्रिनेत्रान्वितैर्नामास्यैहरिवाहनंशशि
धरंहेरंवमर्कप्रभं॥दत्तदानमभीतिमोदकरदान्टंकंशिरोष्मात्मिको॥मालांमुद्गरमंकुशंत्रिशिखकंदोभिर्दधानंभजे॥११२॥ल
क्षत्रयंजयेन्मंत्रंदशांशंजुहुयातिलैः॥तीज्रादिपूजितेपीठेदेवंहेरंवमर्चयेत्॥११३॥प्रणवःकवचद्वंदंमहासिंहायगांततः॥हेर
वेतिपदंपश्चादासनायहृदंततः॥११४॥अथमासनमंत्रःस्यात्प्रदद्याद्मनासने॥तारादिविघ्नवीजेनमूर्तितस्यप्रकल्पयेत्॥११५॥
आवात्यपूजयेत्स्यामंगावरणसंघतम्॥वात्यलोकेश्वराःपूज्यावज्रादीनिततःपरं॥११६॥एवमभ्यर्चयेन्नित्यंसाधयेत्स्वमनी
षितान्॥मोदकैर्जुहुयात्स्वस्यामष्टम्यांकुशैस्तथा॥११७॥चतुर्दशीदिनेपूयेर्जुहुयाद्वाङ्छिताप्तये॥एभिर्द्रव्यैःप्रजुहुयान्मन्त्रीपर्व
दिनेषुच॥११८॥साधयेत्सकलान्कामान्पतेनैवप्रसाधकः॥अंभोजंप्रथमंलिखेत्सुदलमध्येस्ववीजांतरेसाध्याख्यांवहिरंगमं
त्रविलसत्किंजल्कसंशोभितं॥पत्राणामुदरेविभज्यमुनिशोमालामनुशोषितान्॥षड्वर्णांश्वरमेदलेपरिवृत्तंशतपाशकारेणतु॥
१२०॥रोचनामदकाश्मीरैर्भूर्जयत्रैविलिख्यतत्॥वेष्टितंश्वेतस्त्रेणालोहैस्त्रिभिःपरिक्रमात्॥१२१॥॥नमोन्वितः॥एवमासनमंत्रः॥मंत्रमुद्ध
रति॥अंभोजमित्यादिना॥प्रथमंवसुदलपदंरुत्वा॥तत्कर्णिकायांमहागणपतिवीजमध्येनामविलिख्यकेसरस्थानेविदिकोरोहदादिदिशुः॥नेत्रमित्ये
वंप्रकारेणअंगसंज्ञाणिविलिख्य॥पूर्वाद्यष्टपत्रमध्येयथाक्रमंमालामंत्रंवक्ष्यमाणांमुनीन्सप्तसप्तविभज्यलिखेत्॥॥

॥ ॥ शिववर्णवत्कमपि अंत्यपत्रे लिखेत् ॥ पद्मादहिः ॥ शक्त्या भुवनेश्वरी वीजेन सकारेण च वेष्टयेत् ॥ सुवर्णं रजतताम्रैश्च वेष्टयेत् ॥ एतच्च त्रैलोक्यफलदं माला
मंत्रं मुद्रति ॥ शक्त्यं कुशल्यादिना ॥ शक्तिर्भुवनेश्वरी ॥ अकुशः प्रणवांते ॥ गणपति वीजं ॥ हृदयं नमः ॥ सर्वविघ्नाधिपतये सर्वार्थसिद्धिदाय सर्वः स्वस्य प्र
धारयेद्वाहनायं सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ शक्त्यं कुशः प्रणवांते स्यात्स्ववीजं हृदयं ततः ॥ १२२ ॥ सर्वविघ्नाधिपायांते देवैः सर्वार्थसिद्धिदं
प्रवदेत्सर्वदः खप्रशमनाय परंततः १२३ ॥ एत्येहि भगवन्सर्वान्स्वादयस्तं भयद्वयं ॥ भुवनेशी स्ववीजं गानतिः पावकवत्त्वभा १२४ ॥
पुनरंकुशमायातः पंचपंचादशाक्षरः ॥ मालामंत्रोपमनुना प्रयोगान्साधयेत्सुधीः १२५ ॥ तारं खड्गीश्वरः कुर्मोनिः स्वरेणांतश्रितः
भुवेनतिः सप्तवर्णः सुब्रह्मण्यात्मको मनुः १२६ ॥ वह्निवीजेन षट्दीर्घयुक्तेनांगक्रियामता ॥ सिंहारुक्ताकांतिमिंदुवदनं केयूरहा
रादिभिर्दिव्यैरभरणैर्विभूषिततनुं स्वर्गस्य सौख्यप्रदं ॥ अंभोजाभयशक्तिकुक्कुटधरं रक्तांगरागांशुकं सुब्रह्मण्यमुपास्महे प्र
णमतांभीतिप्रणाशोच्यते १२७ ॥ लक्ष्म्यमेकं जपेन्मंत्रं साज्येन हविषा ततः ॥ दशांशं जुह्यादंते ब्राह्मणानपि भोजयेत् ॥ १२८ ॥ धर्मो
दिकल्पिते पीठे वह्निमंडले पश्चिमे ॥ पूजयेद्दिधिना देवमुपचारैर्यथोदितैः ॥ १२९ ॥ केसरेष्वंगप्रज्ञास्यात्यन्तमध्यगतानि माना ज
यंताख्यमग्निवेश्यं कृतिकापुत्रसंज्ञकं १३० ॥ अनंतरं भूतपतिसेनान्यंगहसंज्ञकं ॥ हेमशूलं विशालाक्षं शक्तिशूलकरान्यजेत् ॥
१३१ ॥ दिग्दलाग्रेषु पूर्वादिदेवसेनापतिं पुनः ॥ विद्यामेधीततो वज्रं कोरास्यौ शक्तिकुक्कुटी १३२ ॥ मयूरं हयमभ्यर्च्य वात्ये लोके
श्वरान्पुनः ॥ अस्त्राणि तेषां मते स्युः सुब्रह्मण्यार्चने रिता १३३ ॥ स्वादुभिर्भक्ष्यभोज्याद्यैः षष्ठ्यां संप्रीरायेद्द्विजान् ॥ पूजयेद्देवताबुध्या
कुमारान्ब्रह्मचारिणः १३४ ॥ संतानं विजयेत्पीथं रक्षामागुः श्रियं पशुः ॥ प्रदद्यात्साधकस्यासु सुब्रह्मण्यः सुरार्चितः १३५ ॥ ॥ शमाय एत्येहि
भगवन्सर्वान्स्वादयस्तं भय ॥ भुवनेश्वरी स्ववीजं गानमस्वाहा ॥ पुनरंकुशमायावीजो ॥ पंचपंचादशाक्षरं मंत्रांतस्माह ॥ तारमिति ॥ तारं प्रणावः ॥ खड्गीश्वरः ॥ वकारः ॥ कुर्मः ॥

वकारः साजुस्त्राण्येके वल्लभं जन्मभक्तः ॥ गणतः तस्कारः ॥
वेनतिः खरूपः एतस्मिन् ॥
रामः ६९

जयतर्पणपूजादौविघ्नेशे सर्वसिद्धिदं॥ श्रीरायेदनपा सुत्या प्राप्तये सर्वसंपदं १३७ ऊंकारमाद्यं प्रवदंति संतो वाचः श्रुतीनामपि सं
गृणांति ॥ गजाननं देवगणानतां प्रिभजेह मर्द्धं दुक्तावतंसं ॥ पादारविंदार्चनतत्तराणां संसास्दावानलभंगदसं ॥ निरंतरं निर्गतरी
नतोयैस्तनीमिविघ्नेश्वरमेवदाभं १३८ कृतंगरागं नवकुंकुमेन मत्तालिमालां मदपंकमया ॥ निवारयंतं निजकर्णतादैः कोविस्मरेत्सु
त्रमनंगशत्रोः १३९ शंभोर्जशजूरनिवासिगंगाजलं समादाय करं बुजेन ॥ सीलाभिरारच्छि च मर्चयंतं गजाननं भक्तिपुत्ते भजामि ॥
१४० कुभारमुत्तौ पवनरत्नहेतोः पयोधरौ पर्वतराजपुत्र्याः ॥ प्रक्षालयंतं करसी करेण मौग्ध्यातुरं नागमुखं भजामि १४१ त्वया समुद्धृत्य ग
जास्यहस्तं पेसीकराः पुष्करं भ्रमृक्ताः ॥ व्योमंगरोते विचरंति ताराः कालात्मना मौक्तिकतुल्यभासः १४२ कीडारते वारिनिधौ गजास्ये
वेलामतिक्वामतिवारिपूरे ॥ कल्यावसानं प्रविचिंत्य देवाः कैलासनाथं श्रुतिभिः सुवंति ॥ १४३ ॥ नागानने नागकृतो तरीपे कीडा
रोते देवकुमारसंघैः ॥ त्वपि क्षणं कालगतिं विचिंत्य तौ प्रापतुः कंदुकतामिनेंद्र ॥ १४४ ॥ मंदोत्ससत्यद्गमुखैस्त्रयस्त्रयमध्यापयंतं सक
लागमार्थान् ॥ वेदान्दृषीन्मत्तजनैकमिव हेरं वमर्कौरागमाश्रयामि ॥ १४५ ॥ पादांबुजाभ्यामतिवामनाभ्यां कृतार्थयंतं रूपपाथ
रित्री ॥ अकारांकासामाप्रवाचांतं नागवक्त्रं न जहाति चेतः ॥ १४६ ॥ येनार्पितं सत्यवती सुताय पुराणमालिख्य विष्णोर्कोट्या ॥
तंचंद्रमौलेस्तनयंतपो भिरवाप्यसानंदघनं भजामि ॥ १४७ ॥ पदं श्रुतीनामपदं श्रुतीनां लीलावतारं परममृमूर्तेः ॥ नागात्मको वा पुरुषा
त्मको वेत्यभेद्यमाद्यं भजविघ्नराजं ॥ १४८ ॥ पाशांकुशौ भग्नरदं त्वभीष्टं करैर्दधानं करं भ्रमुतेः ॥ मुक्ताफलाभैः पृथुशीकरा
द्यैः सिंचंतं मंगं शिवयोर्भजामि ॥ १४९ ॥

॥३७॥ वचं तभुवेनमः ॥ सप्राणो मंत्रः ॥ शेषं निगदव्याख्यातम् ॥ इति गूढार्थदीपिकायां त्रयोदशः पटलः ॥ १३ ॥ गणपतिमंत्रकथनानंतरं चंद्रमसंवत्सुमारभते ॥
अथेति मंत्रमुद्धरति ॥ खट्वा शोवकारः ॥ भृगुः सकारः ॥ विंदुस्नुस्वारः ॥ मनुः ओकारः ॥ ततः स्योमिति भवति ॥ अन्येतन्न्यथोद्धरति ॥ सोमित्ययमेव ॥ सांप्रदायिकाः
अनेकभेदं गजमेकदंतं चैतन्यरूपं जगदादिबीजं ॥ ब्रह्मेति यंत्रं सविदो वदंति तं शंभुसूनुं शरणां भजामि ॥ १५० ॥ सांक्येति ताया
निजवत्त्रभाया मुखं कुजालोकनलोलनेत्रं ॥ स्मेराननांजं मदवैभवेन रुद्धं भजे विश्वविमोहनं तं ॥ १५१ ॥ ये पूर्वमारुध्य गजाननं तं
सर्वाणि शास्त्राणि पठंति तेषां ॥ त्वत्तो न चान्यत्र तिपाद्यमेतैस्तदस्ति चेत्सर्वमसत्यकल्पं ॥ १५२ ॥ हिरण्यगर्भं जगदीशितारं कविं पु
राणं रविमंडलस्थं ॥ गजाननं पंचदिशं तिसंतस्तत्कालयोगैस्तमहं प्रपद्ये ॥ १५३ ॥ वेदांतगीतं पुरुषं भजे हं आत्मानमानंदघनं ह
दिस्थं ॥ गजाननं पद्महंसाजनानां विघ्नां धकारो विलयं प्रयाति ॥ १५४ ॥ शंभोः समालोक्य जगत्कलापेशं शोकखंडं निजपुष्करेण ॥
स्वभगदंतं प्रविचिंत्य मौग्ध्यादा कृषुकामः श्रियमातनोतु ॥ १५५ ॥ विघ्नां गलानां विनिपातनाय स नारिकेलैः कदलीफलैः
॥ प्रतारयंतो मदवारणास्यं प्राप्नुते रोभीषु महं भजामि ॥ १५६ ॥ यज्ञैरनेकैर्वह्निभिस्तपोभिरारुध्य माद्यं गजराजवक्त्रं ॥ सुत्यानयापे
विधिना सुवंति ते सर्वे लक्ष्मीनिक्षया भवंति ॥ १५७ ॥ इति शारदातिलके त्रयोदशः पटलः ॥ १३ ॥ अथोच्यते चंद्रमसो मनुः सर्वस
मृद्धिदः ॥ खट्वा शस्यो भृगुर्विंदुमनुस्वारसुमन्वितः ॥ १॥ सोमाय हृदयांतो यं मंत्रं प्रोक्तः षडक्षरः ॥ ऋषिरुक्तो भृगुश्छंदः पंक्तिः सो
मोऽस्य देवता ॥ २॥ दीर्घभाजा स्वबीजेन मनोरंगक्रियामता ॥ कर्पूरस्फटिकावदा तमनिशं पूर्णं हृदि विवाननं मुक्तादा मविभूषिते
नवपुष्पानिर्मूलं यंतं तमः ॥ हस्ताभ्यां कुमुदं वरं च दधतं नीलालकोद्भासितं स्वस्यां कस्थभृगोदिता श्रपणं सोमं सुधाधिं भजे ४
सोमो मायस्वरूपं हृदयांतो न मोतः ॥ एषः षडक्षरः सोममंत्रः ॥ रसलक्षं वदलक्षं ॥ पौर्णमास्यामित्यर्थः ॥ प्राक्तनो ग्रंथः स्पष्टार्थः ॥

रसलक्षं जपेन्मंत्रं साधको विजितेन्द्रियः ॥ तत्सहस्रं प्रजुह्यात्पापसेनससर्पिषा ॥ ५ ॥ सोमांतं पूजिते पीठे पूजयेद्गोहिणीपतिं ॥ अंगानि
 केसरेषु स्तुतदेव्यः पत्रमध्यगाः ॥ ६ ॥ रोहिणीकृतिकाभूयो रेवतीभरणी पुनः ॥ रात्रिरार्द्रा ततो ज्योत्स्ना कलाहारसमप्रभाः ॥ ७ ॥ सितमा
 त्प्यावरधरासुताहारविभूषणाः ॥ पयोधराभराक्तां तारचितं जलपः शुभाः ॥ ८ ॥ वल्लभासक्तमनसो मदविभ्रममंथराः ॥ समभ्यर्च्यः सरोजा
 द्यश्चंद्रविं निभाननाः ॥ ९ ॥ आदित्यमंगलबुधमंदवाकूपतिराहवः ॥ शुक्रकेतुपताः पूज्यादलाग्रेषु ग्रहाश्चमी ॥ १० ॥ स्वस्ववर्णावरो ये
 ताः स्वनामाद्यर्णवीजकाः ॥ रत्नारुणश्वेतनीलपीतधूम्रसितासिताः ॥ ११ ॥ वामोरुन्यस्ततश्च स्ताः दक्षिणेन धृताभयाः ॥ अंबुजाढ्यक
 रोभानुर्द्रेष्ठाभीममुखः शनिः ॥ १२ ॥ राहर्विकृतवक्रः स्यात्केतुः स्याद्रचितं जलिः ॥ लोकयालास्ततः पूज्या वज्राद्यस्त्रैः सह क्रमात् ॥ १३ ॥
 एवं सिद्धमनुमंत्रं संपदां वसतिर्भवेत् ॥ हृत्पंडरीकमध्यस्थं ताराहारविभूषणं ॥ १४ ॥ तारापतिं स्मरन्मंत्रं त्रिसहस्रं मनुजयेत् ॥ राज्ञेय
 र्यंदरिद्रोपि प्राप्नुयाद्दत्तरांतरे ॥ १५ ॥ पूर्वोक्तसंख्यं प्रजपेच्छशितं मूर्द्धि चिंतयेत् ॥ रोगापमृत्युदः खानि जित्वा वर्षशतं वसत् ॥ १६ ॥
 ब्रह्मचर्यरतः शुद्धश्चतुर्लक्षमिदं जपन् ॥ निधानं भूगंतं सद्यः प्राप्नुयाद्यत्नवर्जितं ॥ १७ ॥ जितेन्द्रियो जपेन्मंत्रं पूर्णिमास्यां विशेषतः ॥
 भवेत्सौभाग्यनिलयः संपदामपरो निधिः ॥ १८ ॥ घोराञ्ज्वरान्शिरोरोगानभिचारानुपद्रवान् ॥ विद्विषामपि संघातं नाशयेन्मनुनामुना ॥
 ॥ १९ ॥ पौर्णमास्यां निराहारो दद्यादर्घ्यं विधूये ॥ प्राक्प्रत्यमायतं कुर्याद्भूतले मंडलत्रयं ॥ २० ॥ निषण्णापश्चिमे मंत्री मंडले विहिता
 सने ॥ मध्यस्थे स्थापयेत्पश्चात्पूजाद्रव्याण्यशेषतः ॥ २१ ॥ अन्यस्मिन्मंडले सोममर्चयित्वां वुजान्विते ॥ राजतं च षकं भद्रं स्थापयेत्पु
 रतः सुधीः ॥ २२ ॥ गोदुग्धेन समापूर्यस्तेष्ट्वा तं प्रजपेन्मनुं ॥ अष्टोत्तरशतं पश्चाद्विद्यामंत्रेण देशिकः ॥ २३ ॥ श्री ॥ ० ॥

॥ अर्घदानप्रकारमेवाह। प्राक्प्रत्यगिति॥ च वक्ते अर्घपात्रं॥ विद्यामंत्रमेवोद्धरति॥ विद्ये विद्यामालिनिचेद्रिणिचंद्रमुखिसिखाहा॥ मंत्रः अष्टोत्तरा॥ सूर्यमंत्रमुद्धरति॥ तारः प्रणवः घृणिः स्वरूपः भृगुः सकारः॥ स्पृष्टवामकर्णविभूषितः॥ उकारयुक्तः॥ बह्यासनोर्मरुतः॥ रेफसहितोयकारः॥ ततः यरतिसिद्धं॥ शेषः अनंतः॥ नेत्रैः कारयुक्तो विरेकारः॥ ततो विरतिभवति॥ त्वपश्चिमः त्वकारवसानिकः॥ घटं मंत्रावुद्धरति॥ सत्यापेत्यादिना॥ ततश्च सत्यापतेजोज्वाला मरोहं फट् स्वाहा॥

दद्यादंघ्रिशशांकाय सर्वकामार्थसिद्धये॥ अनेन विधिना कुर्वन्प्रतिमा समतंद्रितः॥ २४॥ षण्मासाभ्यंतरे सिद्धिं साधकेंद्रः समश्रुते
। श्रियमत्सूर्जिता न्युत्रा नौभाग्यं विप्रलंघशः॥ २५॥ कन्यामिष्टामवाप्नोति कन्यापिवरमीक्षितं॥ बहना किमिहोक्तेन सर्वदद्यान्नि
शायतिः॥ २६॥ विद्ये विद्यामालिनि स्याच्चंद्रिण्येततो भवेत्॥ पुनश्चंद्रमुखिसिखाहा विद्यामंत्र उदाहृतः॥ २७॥ तारो घृणि भृगुः पश्चा
द्दामकर्णविभूषितः॥ बह्यासनोर्मरुच्छेषस्सनेत्रो त्रिस्त्यपश्चिमः॥ २८॥ अष्टासरो मनुः प्रोक्तो भानोरभिमतप्रदः॥ देवभागो मुनिः
प्रोक्तो गायत्री चंदरितं॥ २९॥ आदित्यो देवता प्रोक्तो दृष्टा दृष्टफलप्रदः॥ सत्यापहृदयं प्रोक्तं ब्रह्मणो शिरैरितं॥ ३०॥ विष्णवे स्याच्छि
खावर्मरुद्राय परिकीर्तितं॥ अग्नये नेत्रमाख्यातं शर्वायास्त्रमुदाहृतं॥ ३१॥ तेजोज्वालामरोहं फट् द्विगताः पृथगीरिताः॥ अंगमंत्राः
पुनर्न्यस्येत्यं च मूर्तीर्पयाक्रमं॥ आदित्यं विन्यसेन्मूर्द्धिरविमुखगतं न्यसेत्॥ हृदये भाउना मानं भास्करं त्वदेशतः॥ ३२॥ सूर्यं च रागोर्न्य
स्येद्भूस्त्रैः सद्यादिपंचभिः॥ प्रधानमूर्तिप्रतिमाः सर्वाभरणाभूषिताः॥ ३४॥ मूर्द्धास्यकं बहृदयकुक्षिनाभिध्वजाप्रिषु॥ मंत्रवर्णान्प्रसेदधौ प्र
त्येकं प्रणावादिकान्॥ ३५॥ एवं न्यस्तशरीरो सौचित्ये तेजसां निधिमू॥ रक्ताब्जपुष्पाभयदानहस्तं केयूरहारंगदकुंडलाढ्यम्॥ मारिा

॥ अंगमंत्रैर्रिताः इत्यधस्तनेन संबंधः॥ ह्रस्वैः सद्यादिपंचभिः॥ ओ ए उ र् अ ए भिरित्यर्थः पूजावसरे खेवमादि पूजा प्रागेवा॥ उक्तस्थानेषु प्रभूतादिसंख्येय अधर्मा

वसुलसंजयेन्मंत्रं समिद्धिः क्षीरशालिनां॥ तत्सहस्रं प्रजुह्यात् क्षीरात्ताभिर्जितेन्द्रियः॥ ३८॥ पीठस्य कुपेः प्रथमं दिक्षु मध्ये च संयजेत्
 प्रभूतं विमलं सारं समाराध्य मंत्रं॥ ३९॥ परमादि सुखं पीठं स्वविंशतं प्रकल्पयेत्॥ दीप्तासूक्ष्माजया भद्रा विभूतिर्विमला पुनः॥ ४०॥ अमो
 घाविद्युता सर्वतो मुखी पीठशक्तयः॥ दीपदीपशिखाकारा बीजान्यासां विदुः क्रमात्॥ ४१॥ अक्ती बह्वस्त्रितयस्वरान्विन्दुभिः संयतान्॥ वदेत्पदं
 चतुर्थ्यंतं ब्रह्मविष्णुशिवात्मकं॥ ४२॥ सौराय योगपीठाय नमः पद्ममंत्रं॥ पीठं मंत्रोपमाख्यातो दिने शस्यजगत्पतेः॥ ४३॥ तारादिस्वस्वगो
 ल्काय नमसा मूर्तिकल्पना॥ साक्षिणं सर्वलोकानां तस्या मावात्य पूजयेत्॥ ४४॥ अंगानि पूजयेद्दक्षैर्दिक्पत्रेष्वर्कमूर्तयः॥ आदित्याद्याश्च
 तत्सौर्च्याः शक्तयः कोरापत्राः॥ ४५॥ स्वस्वनामा दिवर्णाः सुस्तासां बीजान्यनुक्रमात्॥ उवा प्रज्ञाप्रभासं ध्याशक्तयः परिकीर्तिताः॥ ४६॥
 पत्राग्रसंस्था ब्राह्म्याद्याः पुरतोरुणामर्चयेत्॥ चंद्रादीन् पूजयेत्पश्चाद्गृहानघौततो वहिः॥ ४७॥ इंद्रादयस्तदस्त्राणि यथा पूर्वमर्चयेत्॥ ए
 वं संपूज्य विधिवद्भास्करं भक्तवत्सलं॥ ४८॥ दद्यादर्घ्यं प्रतिदिनं वारे वा तस्य चोदिते॥ प्रभाते मंडलं कृत्वा पूर्ववत्पीठमर्चयेत्॥ ४९॥ पात्रं ता म्र
 मयं प्रस्यतो यग्राहि मनोरमं॥ विधापतत्र मनुना पूरयेत्क्षुभोदकैः॥ ५०॥ कुंकुमं रोचनं राजीरक्तचंदनं वैणवान्॥ करवीरजपाशालीकुशश्या
 माकतंडुलान्॥ ५१॥ निक्षिपेत्सलिले तस्मिन्नेकं संकल्प्य भावना॥ सांगमभ्यर्चयेत्स्मिन्भास्करं प्रोक्तलक्षणां॥ गंधपुष्पादिनैवेद्यैर्घ्या वि
 धिविधानवित्॥ तद्विधापजयेन्मंत्रं सम्यगघौत रं शतं॥ ५२॥ पुनः संपूज्य गंधाद्यैर्जोनुभ्यामवनीं गतः॥ आमस्तु कंतदुद्धृत्य व्योमि सावरो
 रवौ॥ ५३॥ दक्षिं विधापसैक्येन मूलमंत्रं धिया जपन्॥ दद्यादर्घ्यं दिने शायप्रसन्नेनांतरात्मना॥ ५४॥ कृत्वा पुष्पांजलिं भूयोजयेद्दशोत्तरं
 शतं॥ यावदर्घ्यमृतं भावः समादते निजैः करैः॥ ५५॥ तेन तृतीयेन दिनमणिर्दद्यात्स्मै मनोरथान्॥ अर्घदानमिदं पुंसामापुरारोग्यवर्द्धनं॥ ५६॥
 धनधान्यपशुक्षेत्रपुत्रमित्रकलत्रदं॥ तेजोवैर्ययशः कांतिं विद्याविभवभाग्यदं॥ ५७॥ आकाशं वह्निर्दीर्घेन्दुसंपतं भुवनेश्वरी॥ सर्गां वि

ताम्रभातो ह्यमरेश्वरेश्वरीः ५८॥

॥ दीर्घत्यादिना ॥ अक्षीवहीननपुंसकचतुष्टयं ॥ अंरंउंएतद्यतिरित्खरान् ॥ अंरंउंएंऐंओंऔंअंअः ॥ इत्येतान्स्वरान् ॥ अग्निः रेफयतान् ॥ रंशंइत्यादि ॥ भासां
शक्तीनां वीजत्वेन विदुः ॥ जानन्ति देशिकाः ॥ पीठमंत्रमुद्धरतिः पदेत्यादिना ॥ चतुर्थ्यंतः ॥ ब्रह्मविष्णुशिवात्मकाययोगपीठायनमः स्वरूपं ॥ अर्घदानप्रकारमाह
प्रभातमिति ॥ मंत्रांतरमाह ॥ आकाशमित्यादिना ॥ आ काशं हकारः ॥ अग्निः रेफः ॥ दीर्घः आकारः ॥ इंदुः विंदुः ॥ एतैः सपिंडितं ॥ प्रथमाक्षरं हामिति भवति ॥ भुवनेष्व
एवीजं द्वितीयं सगोचिती भूयः ॥ इति तृतीयाक्षरं कोमनः ॥ स्य सार्धं मपरं ॥ मंत्रांतरमाह ॥ आकाशमग्नीति ॥ आकाशः हकारः ॥ अग्निः रेफः ॥ पवनोपकारः ॥ स्याता
आधारादिपदायांतं कंठादाधारकावधि ॥ मूर्द्धादिकं ठपं यंतं कमादीजत्रयं न्यसेत् ६० षट् दीर्घस्वरयुक्तेन मध्येनांगानिकल्पये
त् रत्नां वृजासनमशेषशौकसिंधुभातं समस्तजगतामधिपं भजामि ६१ पद्मद्वयाभयवरान्दधतं करज्जैर्माशिकमोलिमरुणां
गरुचिं त्रिनेत्रं ॥ भानुलक्षं जयेन्मंत्रमन्त्राज्येन दशांशतः ॥ तिलैर्वामधुरासितैर्जुहुयाद्विजितेन्द्रियः ६३ पूर्वोक्ते प्रयजेत्पीठे विधा
नेनामुनारविं ॥ प्रथमारुतिरंगैः स्यात्पराचंद्रादिभिर्ग्रहैः ६४ तृतीयां लोकपालैः स्याच्चतुर्थी स्यात्तदायथैः ॥ इति संपूज्यनिर्मोक्तं
तेजश्च शपदीयतां ६५ अर्घ्यप्रागीरितं दद्याद्भानवे संपतेन्द्रियः ॥ सोऽपि रत्नं धनं धान्यं पुत्रपौत्रान्यशः पशून् ६६ वस्त्राणि भूषणादी
निदद्यात्स्मै न संशयः ॥ आकाशमग्निपवनसर्वाताघांशविंदुमत् ६७ मार्तंडभैरवं नाम वीजमेतदुदाहृतं ॥ उदितं विंव वीजेन सर्व
कामफलप्रदं ६८ यांतं दहनने अंदु सहितं तदुदीरितं ॥ पंचह्रस्वाह्य वीजेन पंचमूर्तीः प्रविन्यसेत् ६९ मध्यमादिकनिष्ठांतमंगु
लीषु क्रमादिमाः ॥ सूर्याख्यो भास्वरो भानुस्तोरविदिवाकरी ॥ ७० ॥ शिरोवदनहृद्गुत्यपाददेशेषु ताः पुनः दीर्घयुक्तेन वीजेन नेत्रां
तांगानि विन्यसेत् ॥ ७१ ॥ ८८ ओकारः अर्घ्यशः उकारः विंदुरनुस्वारः ॥ एतैः सपिंडितो मार्तंडभैरवो नाम एकाक्षरो मंत्रः ॥ ततश्च ह्यौ रतिसिद्धं भवति ॥ एतदे
न वीजं विंव वीजप्रदितं सर्वकार्यदमित्याह ॥ उदितमिति ॥ वीजमंत्रमुद्धरति ॥ ढांतोठकारः ॥ दहनो रेफः ॥ नेत्ररकारः ॥ इंदुखंडः ॥ एतैः सपिंडितं वीजं द्वीमिति भवति ॥
पंचदशेति ॥ अश्नुओ ॥ एभिः प्रत्येकं संपिंडितं पुटितं मूलवीजेन वक्ष्यमाणस्थाने न्यसेत् ॥ मूर्तीं दर्शयति ॥ सूर्येत्यादिना ॥ अंगन्या समाह ॥ दीर्घयुक्तेन मूलवीजेनेति ॥

शान्ति
टी. पू.
६४

ध्यानमाह॥ हेमांभोजेति भवद्वांगं॥ एष भागो प्रसिद्धः॥ खड्गो गमेवेत्यपरोष्णि-शुक्लशखेटवक्त्रं चतुर्वक्त्रं अन्यशेषां दिवाकरमंत्रांतरमाह॥ विषदिति॥ विषद्वकारः॥
 अर्द्धद्वारुसारगतो ह मिति सिद्धः॥ तदादिः सकारः॥ विसर्ग सहितः॥ ततः हं सः॥ इति सिद्धः॥ हसाहकारप्रसक्तसकारेणातारशेन षडंगानि कुर्यादित्यर्थः॥ अष्टदले पत्रं लिखित्वा॥
 दिग्दलेषु क्रमेण कृते तत्त्वेन मः॥ नारायणमः॥ परायणमः॥ इति पूजयेत्॥ मंत्राद्यमातृकापद्ये पूर्वोक्तमातृकापद्यं विलिख्य तत्कर्णिकायां हं समंत्रान् लिखेत्॥ ०॥ तं कुं

व्यापकं मूलवीजेन कुर्वीत तदनंतरं॥ हेमांभोजप्रवालप्रतिमनिजरुचिं चारुखड्गांगपद्मौचकं शंखं सपाशं शृणिमतिरुचिरामस्य
 मासांकपालं॥ हस्तांभोजैर्दधानं त्रिनयनविलसद्देवक्राभिरामं मार्तेडं वस्त्रभाढ्यं मणिमयमुकुटं हारयुक्तं भजामः॥ ३॥ लक्षत्रयं
 जयेन्मन्त्री वीजं विंशतीकृतं॥ दशांशकमलैः फलैर्जुह्यान्मधुरोक्षितैः॥ ४॥ पीठे शिखादिभिर्घुक्ते कर्णिकायां उषादिकाः॥ पूर्वादिति
 सुसंपूज्यमूर्तिं मूलेन कल्पयेत्॥ ५॥ आवात्य पूजयेद्देवं स्थमाणविधानतः॥ सूर्यादिंश्चतुरोदिसु विदिस्वन्यान्समर्चयेत्॥ ६॥ अंग
 पूजायथापूर्वेन त्रयीशानदिधातं॥ ग्रहानष्टौ ततोवात्ये लोकपालास्ततः परं॥ ७॥ अर्घ्यप्रदानं च यजेन्मन्त्री मार्तेडं भैरवं॥ इति सिद्ध
 यजुर्मन्त्री साधयेदिष्टमात्मनः॥ ८॥ शाल्याज्यतिलविल्वानां लक्षहोमान्निधिर्भवेत्॥ राजवृक्षसमुद्भूतैः पुष्पैर्होमो रमाकरः॥ ९॥
 जपाकुसुमहोमेन वशयत्यचिरान्नृपान्॥ मातुलुंगफलैर्हत्वा धनमिष्टं लभेत्तसः॥ १०॥ इमं मंत्रं जपन्मर्त्यः कान्तिं पत्रान्वलेद्यतिं॥
 वाक् सिद्धिमिति तालस्मीं सौभाग्यमपि साधयेत्॥ ११॥ विषदर्द्धद्वललितं तदादिः सर्गसंघतः॥ अजपाख्यो मनुः प्रोक्तोऽद्यक्षरः सरपाद
 पः॥ १२॥ ऋषिर्ब्रह्मास्मृतो देवीगायत्री चंदर्हरितः॥ देवता जगतामादिः संप्रोक्तो गिरिजापतिः॥ १३॥ हसाष्टदीर्घयुक्तेन कुर्यादंशक्रियामनोः

भविंदुभ्यं प्रतिप्रयोगप्रकारं स्फुटं निरूपं भवति॥ हंसश्च त्रिंशुभ्यां किल त॥ स्रवस्तु धापरिचीतं॥ परिशुतं॥ मंत्रांत्यवीजं॥ स इत्यक्षरसं वित्यतस्तस्मात्स प्र
 कारात्प्रद्योतत्परमा मृतशशिना प्रसृता मतपरिशुतविंदुना संसिक्तमाद्यं हकाराक्षरं॥ एवं विलोमेन संस्मरन् ॥ ० ॥ श्री ॥ ॥

जपोतः फलमाह ॥ मंत्रीति ॥ रानीमग्निमंत्रमुद्धरति ॥ व्याहृतीति उद्धारः स्पष्टः ॥ ताराचः पंचविंशत्यक्षरोऽग्निमंत्रः ॥ ध्यानमाह चंसासक्तेति ॥ भाउसहस्राणि ॥ अथ
उद्यद्भानुस्फुरिततडिदाकारमर्द्धाविकेशं ॥ पाशाभीतीकरदपरशुसंदधानं वरुणैः ॥ दिव्याकल्पैर्नवमणिमयैः शोभितं विश्वमूलम्
सौम्याग्नेयं वपुरवतुवश्चंद्रचूडं त्रिनेत्रम् ॥ ८५ ॥ भानुलसंजये नमंत्रं पापसेनससर्पिषा दशांशं जुहुयात्संयुक्ततः सिद्धो भवेन्मनुः ॥
८६ ॥ शीघ्रादिपूजिते पीठे प्राणैः पूजयेद्दिग्भु ॥ मूलेन मूर्तिसंकल्प्य यजेदंगारिभिः सह ॥ ८७ ॥ कर्तुं वसुं नरवरो दिग्दलेषु विदिस्व यथ
च ये ह्यनुजां गोजामब्जारव्याः मद्विजां पुनः ८८ ॥ लोकेऽप्यरास्तदस्त्राणि पूजयेद्देवमन्त्रहं ॥ अर्थच विधिवद्द्यात्प्रायते नैव वर्त्मना ॥
८९ ॥ मंत्रादुपमातृकां भोजे पूर्णकुंभं निधाय तं ॥ पिधाय वामहस्ते न्यस्त मंत्रेण संयुतः ९० ॥ अष्टोत्तरशतं मंत्रं जपेत्तोयं सुधामयम् ॥ स्मृ
त्वा तेनाभिषिंचेच्चं स भवेद्दिगतामयः ॥ ९१ ॥ आपराग्यविभवानमिता नूलभते नरः ॥ अनेनैव विधानेन विषाक्तो निर्विषो भवेत् ९२
विंदुभ्यां विगलत्सुधापरिवृतं मंत्रांत्यवीजंततः ॥ प्राच्यांतत्यरमा एतेन शशिना संसिक्तमाद्यं स्म ९३ ॥ मंत्रीमंत्रमिदं जपेद्दिग्ग
देन्मादाय मृत्युञ्जराजित्वा वर्षशतं विशिष्टविभवो जीवेत्सुखं वंधुभिः ९४ ॥ व्याहृतित्रयमग्रे स्याज्जातवेदश्चावह ॥ सर्वकर्मणि सं
भाष्य साधपायि प्रियांततः ॥ ९५ ॥ ताराचोपमनुः प्रोक्तः पंचविंशतिवर्णवान् ॥ ऋषिर्भृगुर्मवेच्छुदोगायत्रं देवतानलः ॥ ९६ ॥ विभोक्तैः
पंचभिः षड्विंशतुर्भिः पंचभिस्त्रिभिः ॥ द्वाभ्यामंगक्रिया प्रोक्ता वर्णैर्मूलमनोः क्रमात् ॥ ९७ ॥ चंसासक्तसुवर्णमास्त्य मरुणस्तक्चंदवा
लं कृतं चालां जजरा कलापविलसन्मौलिं सुशुक्लां वरं ॥ शक्तिस्वस्तिकदर्भमुष्टिकजपस्तक्स्तुक्स्तुक्ताभीवरान्दोभिर्विभ्रतमर्चि
तैर्निनयनं रक्ताभमग्निं भजे ॥ ९८ ॥ गुरोर्लब्धमनुं मंत्रीचतुर्दश्यामुपोयितः ॥ जपेद्भानुसहस्राणि शुद्धाचारोजितेन्द्रियः ९९ ॥ अमावा
स्यादिने विप्रान् भोजयेन्मधुरोत्तरैः ॥ भक्ष्यैर्भोज्यैर्यथा शक्तिद्व्यांतभ्यापि दक्षिणाम् १०० ॥ १०१ ॥ रंदिनं प्रतिपदं ॥ उत्तरोत्तरं यः संप्रार्थयः ॥

स्वमंडलांते। अग्निमंडलांते स्ववीजेन रेफेण निगंदव्याख्यातमपरमामंजंतरमाह। उतिष्ठेत्यादिना विगदव्याख्यातेन ग्रंथेनाभूतैः पंचभिः॥ स्पष्टार्थमपरम।
 भुक्ता स्वयं समानीय होमद्रव्याणि शोधयेत्। अपरं दिनमारभ्य होमं कुर्यादतं द्रितः १०१ क्रमाद्दृष्टमिद्रीहितिलानीह विधृतैः।
 प्रत्येकमष्टोत्तरशतं जुहुयादिनशः सुधीः १०२। दशाहमेवं निर्वर्त्य विधानेन विधानवित्॥ दत्त्वा पूर्णाहुतिं सम्यगेकादश्यां हिजात
 मान्॥ १०३॥ संपूज्य तर्पयेद्विधौ यथाविभवमादरात्॥ ग्रवेदक्षिणां दद्यादरुणां गां ययसिनी॥ १०४॥ वासांसि धनधान्यादिदत्त्वा सं
 ग्रीणायेद्गुरु॥ स्वमंडलांते प्रयजेत्पीठं सनवशक्तिकं १०५॥ पीताम्बे तारुणा रुक्माधू प्रातीक्ष्या सुलिङ्गिनी। रुचिरा ज्वालिनी प्रोक्ताः
 कृशानोर्नवशक्तयः १०६ स्ववीजेनासनं दद्यान्मूर्तिं मूलेन कल्पयेत्॥ अत्र संपूजयेद्दहि विधिना प्रोक्तलक्षणं १०७ अंगपूजापु
 राप्रोक्ता मूर्तिरष्टौ दलेष्विमाः। जातवेदाः सप्तजिह्वा हव्यवाहनसंज्ञकः १०८ अम्बे दस्ज संज्ञोन्यः पुनर्वैष्णवराहपः॥ कौमारते
 जाः स्याद्विष्णुमुखो देवमुखः परः १०९ अर्च्याः स्वस्तिकशक्तिभ्यां विराजितकरां वृजाः। लोकेशानर्चयेद्दात्येवज्राद्यापभसंपतान्
 ११० इति संपूजयेन्नित्यं जयेत्साग्रं सहस्रकं। जायते वत्सराद्वर्ग्यनधान्यसमृद्धिमान् १११ सान्ज्यमन्नं प्रजुहुयादत्सरात्त्वभते श्रियं
 ॥ कुंसुमेत्रं स्रष्टुं स्रष्टुं धिषोऽद्रुतं पुतेः ११२। करवीरप्रसूनेर्वा मंडलात्स्यात्समृद्धिमान्। षण्मासं कपिलाज्येन जुहुयादत्सरांत
 रे॥ ११३॥ तस्य संजायते लक्ष्मीः कीर्तिस्त्रैलोक्यवन्दिताः॥ शालिभिर्जुहुयान्नित्यं विधिनाष्टोत्तरं शतं ११४ त्रीहि गोमहिषान्नाद्यैर्भव
 नंतस्य पूर्यते। तिलहोमेन महती श्रियमाप्नोति मानवः ११५॥ पश्चाशविल्वसदिरशमी दुग्धमहीरुहाः॥ विकंकतारग्वधयोः समि
 द्भिः कस्वीरजैः ११६ प्रसूनेः कुसुदैः पद्मैः कङ्करीररुणोत्पलैः। जाती प्रसूनेर्देवाभिर्नित्यमष्टोत्तरं शतं ११७ एकेन जुहुयान्मन्त्री प्रति
 पत्स्यवा सुधीः। साधयेदखिलान्कामान् षण्मासान्नात्र संशयः ११८ उतिष्ठ पुरुषं ब्रूयाद्भिरपि गलतत्परं। लोहिताक्षपदं देहि मे ददा

रतिगुहाय शिवाय चतुर्दशः पटलः १४॥

चतुर्विंशत्यसरात्मासमृद्धिमनुरीरितः॥ नृष्यादयः पुरा प्रोक्ताः षड्भूतकरणैस्त्रिभिः १२० चतुर्भिर्गुणैर्नाणैर्मूलमंत्रसमुद्भवैः॥ विदधीत
षडंगानि जातिपुक्तानि मंत्रवित् १२१ स्वर्णश्वत्यविनिर्गतं हतवहं सिंहं रजः प्रभञ्ज्वालाभिर्निचितं गरोमनि चयं कात्याजगन्मोहनं शम्बाका
रमनर्घ्यरत्नविलसद्गुणालसत्कंधरं रत्नैरिन्द्रियनिर्गतैर्वसुमतीमाच्छादयंतं स्मरेत्॥ १२२॥ लक्ष्मं मनुजपेदेनं पयोन्नेन ससर्पिषा॥ दशांशं जु
ह्वाद्द्वौ तुरगाग्रिमनुस्मरन् १२३ पीठे प्रागीरितेभ्यश्चैतदंगैर्मूर्तिभिः सह॥ आशापालैस्तदीयास्त्रैरभ्यर्च्यैव्यवाहनं॥ १२४॥ प्रातःस्नानरतो
मंत्री सहस्रं योजयेन्मनुं॥ जित्वा रोगान्सजीवेत्तु श्रिया वर्षशतं नरः॥ १२५॥ हृत्प्रमाणं जले स्थित्वा भातुमालोक्य संयतः॥ चतुःसहस्रं प्रजपे
न्नित्यं संवत्सरावधि १२६ अपमृत्युभयं रोगकृत्पादरिद्र्यसंभवान्॥ क्लेशान्निर्जित्य तेजस्वी जीवेद्द्वर्षशतं सुधीः॥ १२७ कृतिकायां प्रतिपदि
शालिहोमो धनप्रदः॥ दभाशमी समिद्धिर्वा प्रतिपत्सु भवेद्भुतं॥ १२८ दशावाग्निर्भवेदाज्यैः पयैर्ग्रीममवाप्नुयात्॥ तैलैर्ज्योतिष्मती भूतैरिषां
जयेन्मृत्युः १२९ अश्वत्यसमिधो मेघी शृताक्ता जुहुयात् नरः॥ कन्यामिष्टामवाप्नोति सापितं प्राप्नुयाद्द्वरं १३० शुद्धाज्येन कृतो होमो ज्वरनाशक
रः परः॥ समाहं जुहुयात् मंत्री वंधूककुसुमैः शुभैः १३१ सार्द्धं सहस्रमचिरान्महती श्रियमश्नुते॥ मासं क्षौरेणागव्येन क्षीराहारोजितेन्द्रियः
१३२ सहस्रं जुहुयात् मंत्री संपदामधिपो भवेत्॥ आभ्यासं दूर्वाहोमेन जीवेद्द्वर्षशतं नरः १३३ अष्टोत्तरशतं नित्यं हविषामृगमुद्रया जुहोती
जायते लक्ष्मीर्धनधान्यसमृद्धिदा १३४ प्रतिमासं प्रतिपदि जुहुयादयंतं धृतैः॥ श्रीर्भवेन्महती तस्य षण्मासादनपायिनी १३५ अरुणैस्त्य
लैः फल्गुर्धर्मधरत्रयसंयुतैः॥ जुहुयाद्दत्तराजं कसमवेदिंदिरायतिः १३६ अरुणाजैस्त्रिमध्वैर्जुहुयादन्वहं सुधीः॥ सहस्रं वत्सरार्द्धं न भवेद्भु
मि परं दूरः १३७ वत्सरं च हतसैः स्यात्त्वक्ष्मीरिंद्रेण वांछिता॥ जुहुयादमृताखंडैः पयोक्तैः सप्तवासरं १३८ त्रिसहस्रं प्रतिदिनं मंत्रविद्विजितेन्द्रिय
कृत्वा द्रोहज्वरोन्मादरोगान्जित्वा निरंतरं॥ १३९ जीवेद्द्वर्षशतं भूत्वा तेजसाभास्कारप्रभः॥ करवीरजपाविष्वपलाशवपभूरुहाम् १४० मसूलेः कु

सोम्यसौरमंत्रानभिधायेदानीं वैमवाचकुमारभते। अथेत्यादिना। मंत्रमुद्रति। तारं प्रणवः। नमः स्वरूपः। नरो दीर्घसमन्वितौ स्वरूपः। पवनोपकारः। णापस्वरूपं
 शशरोमंत्रः। असुरन्यासस्थानान्याह। आधारेत्यादिना। आधारद्वयवाहवाहुसूलद्वयनाभिषु। एकोन्यासः। कंठनाभिहृदिजुचद्वयपार्श्वद्वयैकः। मूर्द्धादिप्रा
 प्राप्नुयान्महतीं लक्ष्मीं वत्सरादां छिताधिकां। आदायतंडुलप्रस्थं निर्मलं साधुशोधितं १४२ गोदुग्धेन हविः कृत्वा कवले तेन कल्पयेत्॥
 आज्यातं तत्समादाय पूजिते हव्यवाहने १४३ गंधमाल्यादिभिः सम्यक् जपित्वा शोत्तरं शतं। जुहुयात्प्रतिपत्सु ग्रिथ्यात्वा गुरगविग्रहे।
 १४४ जायते वत्सरादेव लक्ष्मीस्त्रैलोक्यमोहिनी॥ मंत्रेणानेन संजप्ता वचां स्वादेदिनागमे १४५ भारती निवसेतस्य मुखं भोजेति निश्चला
 अशोत्तरशतं जप्तं जलं प्रातः पिबेन्नरः १४६ जठराग्निर्ज्वलेतस्य घृतेनेव हुताशनः। कृत्वा नवपदात्मानं मंडले प्रागदीरितं १४७ कलश
 न्नवकल्याणान्यापयेत्प्रोक्तवर्त्मना। सीरवृक्षसमुद्भूतैः कार्ये स्तान्यूरयेत्कुमात् १४८ वस्त्रादिभिरलंकृत्य नवस्तुतिविनिःसिषेत्
 ॥ मध्ये संपूजयेदग्निं मूर्तीरष्टौ दिशां क्रमात् १४९ कुंभेषु धूपदीपाद्यैः पुष्पगंधैर्मनोहरैः। स्पृष्ट्वा जपेत्ततः कुंभं मंत्रमशोत्तरं शतम् १५०
 अभिषिंचेत्ततः सायं विनीते दत्तदक्षिणं। ज्वरग्रहमहारोगहरिद्रादीन्विजित्य सः १५१ जीवेद्द्वर्षशतं सम्यग्भिषितः श्रिया सह १५१
 ॥ इति शारदातिलके चतुर्दशः पटलः। १४॥ अथ वस्ये महामंत्रान्विष्णोः सर्वार्थसाधकान्। येषां संस्मरणात्संतो भवाव्येः पारमाश्रिताः १
 तारं नमः पदपञ्चान्नरो दीर्घसमन्वितौ। पवनो णापमंत्रो यं प्रोक्तो वसुसरात्मकः २ साधो नारायणः प्रोक्तो मुनिश्छंद उदाहृतम्। मंत्रस्य
 देवीगापत्री देवता विष्णुरव्ययः ३ कुक्षौ ल्काय हृदा ख्यातं महोल्काय शिरः स्मृतं। वीरोल्काय शिखा प्रोक्ता दुल्काय कवचं मतम् ४।
 सहस्रोल्कायास्त्रसुक्तमंगलं निरियं मता। भूषो वर्णं मेनोः घडिः षडंगानि संपाचरेत् ५ अवशिष्टेषु नवर्णो विन्यसेत्कुक्षिद्वयोः ६। व
 द्दिक्चक्रमंत्रेण मंत्रवर्णास्तनो न्यसेत् ८ आधारे हृदये वक्त्रे दोः पद्मलेखनाभिषु। कंठे नाभौ हृदि कुचे पार्श्वे दृष्टे घृतत्परम् ॥ ७॥ ॥
 णां ते षकः। वाहुद्वये पादद्वये च पंचांगुलिषेकः। त्वगादिसप्तधा तुषु प्राणोचैकः सह एव कर्तव्यः। मूर्द्धाद्रिसरा आहाकुक्षिसोरुजाजं प्रापदह्वये च एकः। मंडयो
 रंसयो रुवोः वक्त्रस्थाने शंखस्थाने अंभोजस्थाने धित्यर्थः। द्वादशस्थानेषु द्वादशाक्षरमंत्रन्यासे वक्तुं द्वादशाक्षरमंत्रं ज्ञेयं। अष्टांगत्यादिना। अथ मंत्रः॥

श. ति.
श्रीः गू.
६७

द्वादशाक्षरसंज्ञवर्णन्याससमये श्रीमदष्टाक्षरमंत्रमष्टप्रकृत्यात्मना संचिंत्य एतस्माच्चतुरात्मकं च वासुदेवसंकर्षणप्रद्युम्नानिरुद्धात्मना ॥ आत्मांतरात्मपरमा
त्मविज्ञानात्मना च संयोगाद्वाद्वादशाक्षरमंत्रस्योत्पत्तिरितिसंचिंत्याद्वादशवर्णद्वादशाक्षरद्वादशादित्यसहिताः ॥ केशवादिद्वादशमूर्तिर्देहे वक्ष्यमाणस्याने
षु वक्ष्यमाणक्रमेण विन्यसेदिति ॥ स्थानानि च तत्र कारदर्शयति ॥ ललाटेत्यादिना ॥ अथ मंत्रनिष्कृष्टाललाटेर्कं श्रद्धासाहित्याय केशवाय नमः कुक्षौ नमः श्रद्धा
मूर्द्धास्यनेत्रम्रवणप्राणेषु तदनंतरम् ॥ दोः पादसंध्यंगलिषु धातुप्राणेषु हृद्गले ॥ ८ ॥ मूर्द्धेक्षराण्यस्य हस्तुक्षिरोरुजंघापदद्वये ॥
एकैकशोन्यसेदूर्णान्गं रं सोरुपदेषु च ॥ ९ ॥ चक्रशंखगदांभोजं पदेषु वहितो न्यसेत् ॥ अष्टार्णमष्टप्रकृत्यात्मा ज्ञेयो सौ चतुरात्मना ॥
१० संयोगात्स्वरिभिः प्रोक्तो विशिष्टोद्वादशाक्षरः ॥ अतस्तन्मंत्रवर्णोच्चाद्वादशाक्षरसंयुताः ११ द्वादशादित्यसहिता मूर्तिर्द्वादश
विन्यसेत् ॥ केशवाद्याः क्रमादेहे वक्ष्यमाणविधानतः ॥ १२ ॥ ललाटे केशवंधात्रा कुक्षौ नारायणं पुनः ॥ अर्धम्याहृदि मित्रेण माध
वं कंठदेशतः ॥ १३ ॥ वारुणेन च गोविन्दं पुनर्दक्षिणपार्श्वके ॥ अशुना विष्णुमंसस्य भोगेन मधुसूदने १४ गले विवस्वता यत्तन्निवित्र
ममनंतरं ॥ वामपार्श्वस्थमित्रेण वामनाख्यमथां सके १५ ॥ पूष्पाश्रीधरनामानं गले पञ्जन्यसंयुतं ॥ हृषीकेशाह्वयं पृष्ठे यदनाभं ततः
परं ॥ १६ ॥ त्वद्वादा मोदरं पश्चाद्विष्णुना ककुदित्यसेत् ॥ द्वादशांर्णमहं मंत्रं ततो मूर्द्धि प्रविन्यसेत् ॥ १७ ॥ पुनः किरीटमंत्रेण व्याप
कं विन्यसेत्ततः ॥ वृषाकिरीटके पूरहारं मकरकुंडले १८ शंखचक्रगदांभोजहस्तपीतावरंधरं ॥ श्रीवत्सांकितवत्सोते स्य सशब्दपुरी
रयेत् १९ श्रीभूमिसहितं स्वात्मज्योतिर्हृदयसदीरयेत् ॥ पश्चाद्दीप्तिकरायेति सहस्रादित्यतेजसे ॥ २० ॥

मोदं मित्रसहिताय माधवाय ॥ कंठे भर्तृवरुणसहिताय गोविंदाय ॥ दक्षिणपार्श्वे गंदं अशुसहिताय विष्णवे ॥ दक्षिणांसे वंजं भगसहिताय मधुसूदनाय ॥ अख
न्यत्रापि ऊहनीये ॥ ककुदि अपरगले ततः समस्तद्वादशाक्षरमंत्रं मूर्द्धि विन्यसेत् ॥ किरीटमंत्रोच्चारं स्य ॥ विकारलक्षणे दशलक्षे ॥ ॥

राम.
६७

पीठमंत्रोद्धारोपि सुगमः॥ वासुदेवादीनां शक्तीर्दर्शयति॥ शान्तिरित्यादिना॥ विष्णोः साधुन्यमाप्नुयादित्यंतो ग्रंथः स्पष्टार्थः॥ यंत्रप्रवृत्तिः प्रवृत्तं कर्णिकायां
षट्कोशांतर्गतः प्रणवं तन्मध्ये साध्यनामगर्भितं षट्कोरो सुदर्शनं षडक्षरं॥ अष्टदले अष्टाक्षराणि॥ मूलमंत्रस्य क्लृप्तेषु श्रीकृष्णस्य शिवहिंदो दशदले दारुण

नमोऽंतः प्रणवाद्यो यं किरीटमनुरीरितः॥ एवं न्यासंत नौ कृत्वा ध्यायेन्नाण्णं परम् २१ उद्यत्कोटिदिवाकराभमनिशं शंखं गदां पंकजं च
कं विभ्रतमिंदिरावसुमती संशोभिपार्श्वद्वयं॥ कोटीरांगदहारकुंडलधरं पीतांबरकोस्तुभोदीपं विष्वधरं स्ववृक्षसिलसच्छीवत्स
चिह्नं भजे॥ २२॥ विकारलक्षं प्रजयेन्मनुमेनं समाहितः॥ तदशांशं सरसि जैर्जुह्यान्मधुराद्युतैः २३ पीठे संपूजयेद्देवं विमलादिस
मन्त्रिते॥ विमलोत्कर्षिणीज्ञानाक्रियायोगाततः परं २४ प्रह्नी सत्यातथे शानानुग्रहानवमीतथा॥ नमो भगवते ब्रूयाद्विष्णवे यपदं
वदेत् २५ सर्वभूतात्मने वासुदेवायेति वदेततः॥ सर्वात्मपदसंयोगाद्योगपद्मपदं पुनः २६ पीठात्मने हृदंतो यं मंत्रस्तारादिरीरितः॥
दत्त्वा नेनासनं मंत्रीमूर्तिमूलेन कल्पयेत्॥ २७॥ आवात्य पूजयेद्देवं सुगंधिकुसुमादिभिः॥ अंगान्यभ्यर्च्य मंत्राणां केसरेषु समर्चये
त् २८ दलेषु वासुदेवाद्यामूर्तीः शक्तिसमन्विताः॥ वासुदेवं संकर्षणं प्रद्युम्नमनिरुद्धकं २९॥ हेमपीततमालेन्द्रनीलाभान्पीतवा
ससः॥ शंखचक्रगदां भोजधरानेतां श्वतर्भुजान् ३० शान्तिं श्रियं सरस्वत्यारतिं कोणदले धिमाः॥ श्वेतकांचनगोदग्धदूर्वावर्णाः
सुभूषिताः ३१ एतान् चैव दलाग्रेषु शंखचक्रगदां भजे॥ कौस्तुभं मुसलं खड्गं वनमालां यथाक्रमं॥ ३२ रक्ताच्छपीतकनकश्या
मकृष्णासिपांडुरान्॥ वहिःस्ये समभ्यर्च्यैव रुद्रं कुंकुमप्रभं ३३ अतामाशिक्य संकाशो दक्षिणोत्तरतो निधी॥ ध्वजं वरुणादिग्भा
गेष्यामलं पूजयेत्ततः ३४॥ ९९ सरवर्णान् वहिर्द्वाविंशदलं तस्मिन् सिंहाठसु च वर्णान्विलिख्य च हिर्नृसिंहाक्षरसु रुचतं॥ एतच्च त्रं
जयहोमसमस्तसंयदं वैष्णवं दशवर्णमेव प्रवृत्तिः॥ प्रणवो हृदित्यादिना॥ ॥ ॥ ॥ ॥

उद्धारः स्पष्टः ॥ द्वादशाक्षरन्यासस्यानन्याह ॥ मूर्द्धीति ॥ दशोः एकैकनक्षरं ॥ बाह्ये रेकं ॥ जानुद्वये प्येकं ॥ पादद्वये प्यध्यानमाहाविष्णुमिति वैष्णवं चतुर्दशाक्षरमंत्रमुद्धारति ॥ हस्ते स्वेत्यादिना ॥ सप्तार्थे नम्रयेना ॥ ध्यातमाहा ॥ विद्युदिति ॥ कमलजालस्योः ॥ वैकुण्ठे वासुदेवः ॥ विद्याप्रसक्तं वासुदेवलक्ष्म्योरे

अरुणं विप्रमात्रे पेश्याममार्थे निशाचरे ॥ श्यामांदुर्गावायुकोणे सेनान्यपीतमीश्वरे ३५ इन्द्रादीन् पूजयेत्पश्चाद्ब्रह्माद्यायुधसंयुतान् ॥ इतिसंपूजयेद्दिक्षु प्रोक्ते रावरसौः सह ३६ धर्मार्थकामाच्च ध्यायेत्विष्णोः सायुज्यमाप्नुयात् ॥ प्रणवो हृद्भगवते वासुदेवाय कीर्तितः ३७ प्रधानो वैष्णवे तत्रे मंत्रो पञ्चादशाक्षरः ॥ ऋषिः प्रजापतिश्छंदोगायत्री परिकीर्तिता ३८ देवतास्य मनोः प्रोक्ता वासुदेवो मनीषिभिः ॥ तारेण हृदयं प्रोक्तं नमसा शिर ईरितं ३९ चतुर्वर्णैः शिखा प्रोक्ता पंचार्णैः कवचं मतं ॥ समस्तेन भवेदस्त्रमंगकल्पनमोरितं ४० मूर्द्धि भाले दशो रास्ये गले दोहदयां वुजे ॥ कुक्षौ नाभौ ध्वजे जानुद्वये पादद्वये तथा ४१ विष्णुं शारदचंद्रकोटि सदृशं शंखं रथांगं गदामं भोजंदधतं सिताज निलयं कांत्या जगन्मोहनं ॥ आवहं गदहारं कुंडलमहामौलिं स्फुरत्कंकरां श्रीवत्सां कसुदारकौस्तुभधरं वंदे मुनींद्रैः सुतम् ४२ वर्णलक्षं जपे नम्रं दीक्षितो विजितेन्द्रियः तत्सहस्रं प्रजुह्याति तैराज्यपरिपूर्तैः ४३ पीठे प्रागारिते मूर्तिं मूलमंत्रेण कल्पयेत् ॥ पूजयेद्दिधि नानेन वासुदेवं विधानवित् ४४ ॥ प्रथमाद्यतिरंगैः स्याद्वासुदेवादिभिः पराशां त्यादिशक्तिसहितैः पराद्वादशमूर्तिभिः ४५ चतुर्थी सुरनाथाद्यैर्वज्राद्यैः पंचमी मता ॥ एवं संपूजितो विष्णुः प्रदद्यादिष्टमात्मनः ४६ पायसेन घृतांतेन मंत्रवर्णसहस्रकम् ॥ ९९ कतां प्राप्नुवतु रमितां श्रियं वः इत्यादिना ॥ अक्षर

न्यासमाह ॥ मूर्द्धीति ॥ ओष्ठयोर्हृतात्कोर्दोऽग्नौ लक्षं लक्षत्रितयं ॥ तदेव ॥ गजानघो ऐरावतादीन् पञ्चमुद्धारति ॥ सप्तार्थमिति ॥ अत्र पञ्चपद्मैर्लिखित्वा तत्कर्णिकायां प्रणवतन्मध्ये साध्याख्या लिखित्वा तारेणाष्टाक्षरैः त्र्यंशोभितके सरंपत्रमध्ये प्रधानमंत्राक्षरद्वयमवशिष्टा ॥

जुहुयान्मानवः सिद्धौ समिद्धिः क्षीरभूरुहां ४७ तत्संख्यपापयोक्ताभिः सर्वपापविपुक्तये ॥ हृत्ते स्वाबीजपुगलं रमाबीजं श्रुतं ततः ४८ ल
 क्ष्म्यते वासुदेवाय हृदंतः प्रणवादिः ॥ चतुर्दशाक्षरैः प्रोक्तो मंत्रो यं सुरपादपः ॥ ४९ ॥ हृदयं शक्तिबीजाभ्यां रमाभ्यां शिरश्शिरितं ॥ लक्ष्म्या
 प्रोक्ता शिखावर्मवा सुदेवाय ईरितं ॥ ५० ॥ नमसास्त्रं समादिष्टं सर्वतारादिकल्पयेत् ॥ विद्युच्चंद्रनिभं वपुः कमलजावैकुण्ठयोरेकतां प्रा
 तं स्नेहवशेन रत्नविलसद्भूषाभरणलंकृतं ॥ विद्यां पंकजदर्पणान्मणिमयं कुंभं सरोजगदां शंखचक्रममूनिविभ्रदमितो दिश्याच्छ्रियं
 वः सदा ॥ ५१ ॥ वर्णलक्षं जपेदेन तत्सहस्रं सरोरुहैः होमं कुर्याद्विकसितैर्मधुरत्रयसंयुतैः ५२ पूजास्य हेस्मवे पीठे द्वादशाक्षरवर्त्म
 ना ॥ पापसेनकृतो होमो लक्ष्मीवश्यप्रदायकः ॥ ५३ ॥ मधुरांते स्तिलैर्हृत्वा सर्वकार्याणि साधयेत् ॥ तारो हृदि स्मवे पश्चात्तु डंतः सुर
 पतिर्भवेत् ॥ ५४ ॥ महाबलाय ठहं मनु रष्टा दशाक्षरः ॥ ऋषिरिंदुर्विराट्कुंदो देवता दधि वामनः ॥ ५५ ॥ हृदे केन शिरो ह्योभ्यां शिखा
 त्रिभिरुदाहता ॥ कवचं यंचभिः प्रोक्तं नेत्रं तावद्विरक्षरैः ॥ ५६ ॥ द्वाभ्यामस्त्रमिति प्रोक्तः प्रकारेण गस्य सूरिभिः ॥ मूर्द्धि भाले दशोर्ध्वे एक
 णा नासौ ष्ठा लुघु ॥ ५७ ॥ कंठे वा हृदये पृष्ठे हृदयोदरनाभिषु ॥ गुत्योरुजानुषु मेषु जंघयोः पादयोर्न्यसेत् ॥ ५८ ॥ अष्टादशमनोवर्णा
 न्यश्चादेवं विचिंतयेत् ॥ मुक्तागौरं नवमणिलसद्भूषणं चंद्रसंख्यं ॥ भृंगाकारैरलकानिकरैः शोभि वक्त्रा रविंदं ॥ हस्ताब्जाभ्यां कनक
 कलशशुद्धतोयाभिपूर्णं ॥ दध्यन्नाढ्यं कनकचषकं धारयंतं भजामः ॥ ५९ ॥ गुरालक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं घृतं पुनः ॥ पापसान्निः प्र
 जुहुयाद्ध्यन्तेर्वापया विधिः ॥ ६० ॥ चंद्रांतकल्पिते पीठे प्रागुक्ते तं समर्चयेत् ॥ मूर्तिं मूलेन संकल्प्य वक्ष्यमाणविधानतः ॥ ६१ ॥
 षडंगानि समभ्यर्च्येत्केसरेषु यथापुनः ॥ अभ्यर्च्य वा सुदेवादीन्ध्वजादीनर्चयेत्ततः ॥ ६२ ॥ ध्वजं चैव नते यंच कौस्तुभं वनमा
 लिकां ॥ शंखचक्रं गदां शार्ङ्गं दलेष्वष्टसु पूजयेत् ॥ ६३ ॥

स्वरहयमध्यपत्रे प्रधानमंत्रास्वरहंदमवशिष्टास्वरहयमध्यपत्रे लिखेत् ॥ पञ्चाहहिर्वा दशवर्णेर्विष्टयित्वा तदहिर्मातृकाक्षरेर्विष्टयित्वा विदध्या उक्तफलदं
दधिवामनपत्रं ॥ हयग्रीवमंत्रमुद्धरति उद्गिरेत्यादिना ॥ उद्गिरप्रणवोद्गीथसर्ववागीश्वरेश्वरसर्ववेदमया चिंत्य सर्ववोधायवोधयेति स्वरूपं प्रणवादिमं

केशवाद्यादलाग्रेषु सुरेन्द्रादीनंतरं ॥ वज्रादीनि गजानयोः सप्तावरणमीरितं ॥ ६५ ॥ विधानमेतदेवस्य कीर्तितं सुरपूजितं ॥
पापसाज्येन जुहुयात्सहस्रं श्रियमाप्नुयात् ॥ ६६ ॥ धान्यहोमेन धान्याग्निः शतपुष्पा समुद्भवैः ॥ वीजैः सहस्रसंख्यातैर्होमो भ
यविता शतः ॥ ६७ ॥ दध्योदनेन शुद्धेन हुत्वा मुच्येत दुर्गतेः ॥ स्मृत्योत्रे विष्णुमंरूपं जयेन्मंत्रमनन्यधीः ॥ ६८ ॥ सुक्तो वधाद्भवेत्सद्यो
नात्र कार्या विचारणा ॥ पटे संपाद्य देवेशं भित्तौ वा पूजयेत्सुधीः ॥ ६९ ॥ सुगंधिकुसुमैर्नित्यं महतीं श्रियमप्नुते ॥ ससाध्यतारैश्च
लकर्णिकाज्जमष्टाक्षरैरुज्ज्वलकेशराढ्यं ॥ मंत्रास्वरहंदयताष्टपत्रं शिष्टार्णपुष्पोत्तसितोत्पपत्रं ॥ द्वादशाक्षरसंवीजंत
दहिर्मात्रिकाक्षरैः ॥ ७१ ॥ विदध्या ह्येष्टवयं सर्वसंपत्प्रदायकं ॥ उद्गीथपदमाभाष्य प्रणवोद्गीथशब्दतः ॥ ७२ ॥ सर्ववागीश्वरेश्वरस्य ते
प्रवदेदीश्वरस्य ॥ सर्वदेवमया चिंत्य पदांते सर्वमुच्चरेत् ॥ ७३ ॥ बोधायदितयां तोयं मंत्रस्तारादिरीरितः ॥ अष्टविंशत्यास्य संदि
ष्टश्चंदोनुषु उदाहृतं ॥ ७४ ॥ देवतास्या हयग्रीवो वागीश्वर्यप्रदो विभुः ॥ तारेणापादेर्मंत्रस्य पंचांगानि प्रकल्पयेत् ॥ ७५ ॥ शरच्छ
शांकप्रभमश्ववक्त्रं मुक्तामयैराभरणैरुच्यते ॥ रथांगशोखां चित्वा हुपुष्पं जानुद्वयन्यस्तकरं भजामः ॥ ७६ ॥ वर्णलक्षं जपेन्म
त्रैकुंदपुष्पैर्मधुधुतैः ॥ दशांशं वैष्णवे च द्वौ जुहुयान्मंत्रसिद्धये ॥ ७७ ॥ अष्टाक्षरोदिते पीठे हयग्रीवं प्रपूजयेत् ॥ ७८ ॥ त्रपदैः पंचांगानि

कल्पयेत् कथं ॐ उद्गीरहृदयं ॐ उद्गीथशिरः ॥ ॐ सर्ववागीश्वरेश्वरेश्वरस्य ॐ सर्ववेदमया चिंत्येति कवचं ॥ ॐ सर्ववोधायवोधयेत्यस्त्रं ॥ अन्यत्सुगमं ए
काक्षरहयग्रीववीजमुद्धरति ॥ वियदिति ॥ वियदकारः ॥ भृगुभकारः ॥ अर्धो शकारः ॥ विंदमान्सा नुस्वारः एतैः सपिंडितं ॥ हयग्रीववीजं ॥ हूं इति ॥ अष्टरुलप

अपूर्वदक्षिणपश्चिमोत्तरकेसरेषु चतुरो वेदान्यजेत् ॥ वहिर्निऋतिवायव्येशानकेसरेषु क्रमाद्देवानां निष्कृतयो न्यायश्च सर्वशास्त्राणि पुराणानि च पूजयेत् ॥ यत्र मध्ये पूजा पटलोक्तविधानेनांगदेवताः पूजयेत् ॥ उत्तरो ग्रंथः स्पष्टार्थः ॥ श्रीराममंत्रमुद्धरति ॥ अनंतरत्यादिना ॥ अनंतः आकारः अग्न्यासनः रेफस्थितः सेन्दुः विन्दुयुक्तः ततः राशतिर्भवति ॥ रामायस्वरूपं हन्मनुः ॥ षडक्षरो मंत्र उद्धृतः ॥ अस्य सस्यानान्याह ॥ ब्रह्मरंभेभुवोर्मध्ये हन्नाभ्यं धु ॥ ततः राशतिर्भवति ॥ रामायस्वरूपं हन्मनुः ॥ षडक्षरो मंत्र उद्धृतः ॥ अस्य सस्यानान्याह ॥ ब्रह्मरंभेभुवोर्मध्ये हन्नाभ्यं धु ॥

वीजेन मूर्तिसंकल्प्य वीजमुद्घ्रियते यथा ७८ वियद्गुस्थमर्धशविंदुमहीजमीरितं ॥ केसरेषु चतुर्वेदांश्चतुर्दिक्षु समर्चयेत् ७९ ॥ विदिष्वंगस्मृतिन्यायसर्वशास्त्राणि पूजयेत् ॥ अर्चयेत् यत्र मध्येषु विधानेनांगदेवताः ॥ ८० ॥ वात्ये लोके श्वरास्तेषां वज्राद्यस्त्राणि संयजेत् ॥ एवं यो भजते देवं साक्षाद्वागीश्वरो भवेत् ॥ ८१ ॥ वैल्वैः फलैः कृतो होमः श्रीकरः परिगीयते ॥ कुंदपुष्पाणि जुहुयादि ८२ कृत्वा कृश्रियमव्यया ॥ ८२ ॥ मनुनानेन संजप्तं घृतं ब्राह्मीरसे शृतं ॥ कवितामाहरेत्सं सामनर्गलविजृम्भितं ८३ वचामनेन संजप्तं भक्षयेत् प्रातरन्वहं ॥ सर्ववेदागमासेनां व्याख्याता जायते चिरात् ८४ मनोरस्य समो नास्ति ज्ञाने श्वर्यप्रदो परः ॥ अनंतो ग्न्यासनः सेन्दुर्वीजं रामाय हन्मनुः ॥ ८५ ॥ षडक्षरो यमादिष्टो भजतां कामदो मणिः ॥ ब्रह्मा प्रोक्तो मुनिश्छन्दोगा यत्र देवता मनो ॥ ८६ ॥ देशिकेन्द्रेः समाख्यातो रामो राक्षसमर्दनः ॥ दीर्घभाजा खवीजेन कुर्यादंगानि षट्क्रमात् ॥ ८७ ॥ ब्रह्मरंभेभुवोर्मध्ये हन्नाभ्यं धु ८८ पुपादयोः ॥ षडक्षराणि विन्यसेन्मंत्रस्य मनुवित्तमः ८८ कालांभोधरकांतिकांतमनिशं वीरासनाध्यासिनं मुद्रांस्तानमयीं दधानमपरं हस्तां वुजं जानुनि ॥ सीतां पार्श्वगतां सरोरुहकरां विद्युन्निभां राघवं पश्यंतीं मुकुटांगदादिविविधाकल्पोज्ज्वलांगं भजे ८९ वर्णलसंजयेन्मंत्रं तद्दशांशं सरोरुहेः ॥ जुहुयादर्वितेव ह्येवा ब्रह्मरा ॥ भोजयेत्ततः ॥ ९० ॥ ९१ उपरिवामपवं मिदध्यातज्जानूपरित इक्षंत्यसे त ॥ मुद्रांस्तानमयीं ॥ दक्षिणबाहुतर्जन्यगुह्यो संयोज्य प्रसारितेतरंगुलीः ॥ कृत्वा हृदयस्या न्दर्शयेत् ॥ एषा ज्ञानमुद्रा ॥ अमरं वामहस्तं तज्जातुनि ॥ सीतां पार्श्वगतां राघवं पश्यंतीं यजेदिति योजना ॥ उत्तरो ग्रंथः स्पष्टार्थः ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

पूजयेद्द्वैष्णवेपीठे मूर्तिमूलेन कल्पयेत् ॥ श्रीसीताये हिंदांतेन सीतां पार्श्वगतां यजेत् ॥ ९१ ॥ अग्रे पार्श्वद्वये शांडीशरानं गानित द्वहिः
॥ हनूमंतं स सुग्रीवं भरतं स विभीषणं ॥ ९२ ॥ लक्ष्मणां गदशत्रुघ्नां जाववंतं दलेषिमान् ॥ वाचयंतं ह नूमंतं मग्रतो द्युतपुस्तकं ॥ ९३ ॥
यजेद्भरतशत्रुघ्नां पार्श्वयोर्धृतचामरौ ॥ धृतातपत्रे हस्ताभ्यां लक्ष्मणं पश्चिमे यजेत् ॥ ९४ ॥ स्यष्टिं जयंतं विजयं सुराष्टं राष्ट्रवर्द्धनं शक्रो
पंधर्मपालाख्यं सुमंतं च दत्ताग्रतः ॥ ९५ ॥ सर्वाभरणां संपन्ना लोके शानर्चयेत्ततः ॥ तदस्त्राणि ततो वात्येव ज्वादीनि प्रपूजयेत् ॥ ९६ ॥
एवं पूजादिभिः सिद्धे मनो कर्माणि साधयेत् ॥ जाती प्रसूनेर्जुह्या चंदनांभः समुक्षितैः ॥ ९७ ॥ राजवश्याय कर्मलैर्धनधातुया
दिसंपदे ॥ नीलोत्पलानां होमेन वशयेदखिलं जगत् ॥ ९८ ॥ विल्वप्रमारोर्जुह्यादिदिरावाप्तये नरः ॥ हवीर्होमेन दीर्घायुर्भवेन्नमो
त्रैरामयः ॥ ९९ ॥ रक्तोत्पलहृतां नमो त्रीधनमाप्नोति वाञ्छितं ॥ मेधाकामेन होतव्यं पालाशकुसुमेर्न वैः ॥ १०० ॥ तज्जप्रमंभः प्रपिबेत्
विर्भवति वत्सरात् ॥ तन्मंत्रितान्नेभुं जीतमहदारोग्यमाप्नुयात् ॥ १०१ ॥ तारं मध्ये विलिखत्तु मन्त्रं षट्सुकोणेषु संधिषु गं मायां स्मरन्मपि लि
खेत्कोणगंडेषु पश्चात् ॥ १०२ ॥ किंजल्केषु खराणामथोपत्रमध्ये षमाला ॥ मंत्रोत्थार्णोत्तुहमुखमितानष्टमे पंचवर्णां न् ॥ १०३ ॥
दशाक्षरेण संवेष्य कादिवर्णैश्च भूपुरे ॥ दिग्विदिक्षु लिखेद्दीजे नरसिंहवराहयोः ॥ १०४ ॥ नमो भगवते त्रूपाचतुर्थ्यारघु
नंदने ॥ रक्षोघ्नविषदायां ते मधुरादिसमीरयेत् ॥ १०५ ॥ प्रसन्नवदना येति पश्चादमितते जसे ॥ वलायपश्चाद्रामाय विष्णवे
तदनंतरं ॥ १०६ ॥ प्रणवादिनमो तोयं मात्मानं नुरुदीरितः ॥ जानकीवल्लभायाय भवेत्पावकवल्लभा ॥ १०७ ॥ हुमादिरेष
कथितो राममंत्रो दशाक्षरः ॥ जपादिसाधितं यंत्रं स्वर्णपट्टादिकल्पितम् ॥ १०८ ॥ बाहूनां विधृतं दद्याद्दिजयश्रीपराक्र
मान् ॥ गदितं राममंत्रस्य विधानं सुरपूजितम् ॥ १०९ ॥

पंचमहातारमध्यशतिसंश्रुतमग्नेमंडलद्वयं लिखित्वा मध्ये प्रणवं षट्कोणेषु मंत्रवर्णानां तत्र संधिषु अंगमंत्रानां कोणगोत्रयोः प्रत्येकं हत्वे लावी जंका मवी जं
च लिखेत् । तदुपरि अष्टदलं पदं लिखित्वा तत्केसरेषु प्रत्येकं पुगस्वरान् पत्रमध्ये पुमाला मंत्रवर्णानां गृहमुखगणितान् षट्संख्याकान् प्रत्येकं लिखेत् ॥
अष्टमे दले पंचवर्णान् । तदुपरि दशाक्षरमंत्रेण वेष्टयित्वा । तदुपरि ककारदि वर्णः । पश्चाद्भूपरेण तत्कोणेषु दिक्षु वराहवीजं विविधुनारसिंहं ॥ एतच्च न

तारं नमो भगवते वराहपदमीरयेत् ॥ रूपाय भूर्भुवः स्वः स्यात्पतयेत् तदनंतरं ११० भूपतित्वमेपदं ते देत्यंते च ददापपवह्निजा
यावधि मंत्रः स्यात्त्रयस्त्रिंशदक्षरः ॥ १११ ॥ भार्गवो मुनिराख्यातश्च दोगुणमुदाहृतं ॥ देवतादिवराहोस्यमंत्रस्य कथितो बुधे
११२ एकदंष्ट्रापहृदयं व्योमोल्काय शिरः स्मृतं ॥ शिखातेजोधिपतये विश्वरूपाय वर्मच ११३ ॥ महादंष्ट्राय अस्त्रे स्यात्पंचांग
मितिकस्य येत् । आपादं जातु देशादूरकनकनिभं नाभिदेशादधस्तात्मुक्ताभं कंठदेशातरुणारविनिभं मस्तकान्नीलभासे ॥
ईडेहस्तैर्दधानं रथचरणदशैखज्जखैर्योगदाख्यां शक्तिं दानाभये च सिति धरणा लसदंष्ट्रमाद्यं वराहं ॥ ११५ ॥ लक्ष्मणेन जपेन
त्रयमधुराक्तैः सरोरुहैः ॥ जुहुयात्तदंशो न पीठे विष्णोः प्रपूजयेत् ११६ मूर्तिमूलेन संकल्प्य वक्ष्यमाणविधानतः ॥ पूर्वादिषु
चतुर्दिक्षु हृदाद्यंगानि पूजयेत् ११७ अस्त्रं कोणेष्वधश्चोर्ध्वं चक्राद्यस्त्राणि तद्दहिः चक्रं शंखमसिं खेटं गदां शक्तिं वराह
ये ११८ संपूज्य वात्ये लोकेशान् वहिरस्त्राणि संपजेत् ॥ ध्यानादेवो धनं दद्याज्जपादद्याद्दुःखराम् ११९ ॥ ॥ धारयतः ॥ प्रो

क्तफलसिद्धिः । मालामंत्रमुद्धरति । तारं नमो भगवते निस्सर्गतः स्पष्ट एवा । अंगमंत्रानां ह ॥ दंष्ट्र इति । अन्यस्य षट्मा मंत्रांतरमुद्धरति । तारं नमस्त्वादिना । मंत्रोद्धारः
रः स्पष्टः । जुह्यां पावकस्याने आस्वारेषु भीमवारेषु ॥ मंत्रमुद्धरति । मध्ये वीजमित्यादिना । आदौ षट्कोणं लिखित्वा तन्मध्ये च प्रणवं तन्मध्ये च वराहवी
जं लिखित्वा षट्कोणेषु मंत्रवर्णान् तत्संधिषु षडंगानि वहिः शतः पत्रं पश्येत् तत्केसरेषु नारायणाष्टवर्णान् दंष्ट्रशः प्रविलिख्य पत्रेषु प्रत्येकं मंत्रव ॥ ॥

र्णान् अष्टावष्टावालिख्य ॥ अवशिष्टं चतुर्थं लिखेत् ॥ तदपरिवसुदलक मलेके सरस्यानेषु द्वौ द्वौ सरावावेष्ट्य पत्रेषु प्रत्येकं मनुस्य चतुरेणं वर्णान् ॥ अंत्यमंत्य
प्रयत्ने ज्ञपपूजादौ धनधान्यमहाश्रियः ॥ रवौ सिंहगतेऽष्टम्यां शुक्लपक्षे सितां शिलां १२० पंचगव्येषु निःक्षिप्य स्पृष्ट्वा तामयुतं
जपेत् ॥ उत्तराभिमुखो भूत्वा तां शिलां निखने द्रुवि १२१ ॥ शत्रुचौरमहाभूतैः कृतावाधां प्रणाशयेत् ॥ भानूदये भीमवारं साध्यं
त्रात्समाहरेत् १२२ मृत्तिकां संजपन्मंत्रं तां पुनर्विभजे त्रिधा ॥ चूल्यामेकां शमालिप्य पाकपात्रे तथा परं ॥ १२३ ॥ गोदुग्धे परमा
लोऽप्यशोषितां स्तंडलान्क्षिपेत् ॥ संस्कृते ग्नौ पचेत्सम्यक् चरुं मंत्रं जपन्मनुं १२४ ॥ अवतार्य चरुं पश्चाद्ग्नौ देवं यथाविधि ॥
धूपदीपादिकैरिष्ट्वा पुनराज्यं पुनश्चरुं १२५ जुहुयादेधिते वह्नौ पावदष्टोत्तरं शतं ॥ एवं सप्तारवारेषु जुहुयात्सेत्रसिद्धये ॥
१२६ प्रातःकाले भृगोर्वारे मृदं साध्यमहीतलात् ॥ आदाय हविरापाद्य पूर्ववच्चुहुयात्सुधीः १२७ विरोधो नश्यति क्षेत्रे सह
चौराद्युपद्रवैः ॥ राजवृक्षसमुत्थामिः समिद्धिर्मनुना मुना ॥ १२८ ॥ त्रिसहस्रं प्रजुहुयात्तस्य स्फुः सर्वसंपदः ॥ शालिभिर्जुहु
यान्मंत्रो नित्यमष्टोत्तरं शतं १२९ समृद्धेर्धान्यसंघातैः शोभते तस्य मंदिरं ॥ तावदाज्येन जुहुयान्मंडलात्स्वर्णमाप्नुयात् १३०
लाजैः कन्यामवाप्नोति मध्वतैर्निजवांछितं ॥ मधुरत्रयसंघातैर्जुहुयादत्यलैः शुभैः ॥ १३१ ॥ महती श्रियमाप्नोति मंडलात्पूर्वं
संख्यया ॥ मध्ये वीजं सतारं दहनपुरगोचकवर्णान्स्फुटं स्वेष्ट्वा लिख्यां गानि संधिष्वथ करणदलैस्त्र्यंजं केसरेषु ॥ अष्टा
र्णान्यत्र मध्ये लिख्यतु वसुमिता नम्रवर्णाश्चतुर्थे शिष्टं पत्रे परस्तादसुदलकमलेके सरस्य सराद्वये ॥ मंत्राणां वेदसंख्या
न्दलमनुविलिखेदंत्यमंत्ये यवात्ये किंजल्कैः कादिवर्णैर्विकसितकमलेषु षोडशारे यथावत् ॥ ० ॥ ॥
दले ॥ वात्येषोडशदले ॥ कादिसंतदात्रिंशदर्णान् लिखेत् ॥ तदपरिप्रणवभूवराहवीजैर्वष्टयेत् ॥ कथं भूतैः साध्यनामारी मध्यगैः पश्वान्मंत्र ॥

वर्णोर्विदमितसाध्यनामार्णोर्विदितं तद्विदितं भूविवेन साध्यनामपुतस्मावीजकोणेन वेष्टितं तदुपरिष्ठलेषु भूवी
जसहितं वाराहवीजं लिखेत् ॥ वाराहवीजमुद्धरति ॥ सार्धं शक्ति ॥ अर्धं शक्ति ॥ विदुसहितं गगनं हकारः ॥ ततो हं इति सिद्धं भवति ॥ एतच्च त्रैलोक्यप्रकारे

मंत्रार्णान्युगमशक्तचरमदलगतं शिष्टवर्णं लिखित्वा तारस्माकोलवीजैस्तदनुपरिवृतं साध्यनामार्णमध्ये ॥ १३२ ॥ दमितैः सा
ध्यनामार्णोर्मंत्रवर्णोर्वृतं वहिः ॥ भूविवेनास्यकोणेषु भूवीजं साध्यसंपुतं १३३ ॥ अष्टशूलेषु वाराहं भूवीजसहितं लिखेत् ॥ सा
र्धं शक्तिं विदुगगनं वीजं वाराहमीरितं ॥ १३४ ॥ रोचनागुरुकर्पूरत्वासाकुंकुमचंदनैः ॥ गोमयांभसिसेयिष्टैर्लिखेच्च त्रैलोक्यं शुभेदिने
॥ १३५ ॥ लेखिन्याहेममण्याचसर्वकामप्रसिद्धये ॥ स्वर्णपट्टे लिखेच्च त्रैलोक्यं श्रीराज्यसमवाप्तये ॥ १३६ ॥ ग्रामसिद्धौ च रजतेताम्र
पट्टे धनाप्तये ॥ भूर्यपत्रे निजेष्ट्या त्रैलोक्यं भूसिद्धये लिखेत् १३७ ॥ जपपूजादिभिः सिद्धयंत्रं कुर्यान्निजेष्टितं ॥ ग्रामपतनराष्ट्रे
षु यंत्रमेतत्सुसाधितं ॥ १३८ ॥ निखनेच्छुभवारदौ सांगं दिक्षु समर्चयेत् ॥ सुद्रापमृत्युचौरादिभूतव्यालमहाभयैः ॥ १३९ ॥
नशक्यते पुरंदरं देवं देवतावलात् ॥ हृदयं भगवत्येस्याद्धरिण्येतदनंतरं ॥ १४० ॥ धरण्यंतधरे हं हं हिंसांतोयं भवादिकाः
॥ एकोनविंशत्यर्णाढ्यं धराहृदयमीरितं १४१ ॥ वाराहोस्य मुनिः प्रोक्तश्छंदो निवृत्तदाहृतं ॥ देवतासर्वभूतानां प्रकृतिर्वसुधाम
ता १४२ ॥ हृदयं त्रिभिर्विख्यातं चतुर्भिः शिरैरितं ॥ त्रिभिः शिखासमुद्दिष्टा पंचभिः कवचं मतं ॥ १४३ ॥ द्वाभ्यां नेत्रं समाख्यातं
द्वाभ्यामस्त्रं पुनर्भवेत् ॥ मंत्रवर्णैः षडंगानि कुर्यादेवं विधानवित् ॥ १४४ ॥

णसाधितमुक्तफलदास्यसार्धं मपरं ॥ मंत्रांतरमुद्धरति ॥ हृदयमित्यादिना ॥ उत्तरोग्रंथः स्पष्टः ॥ भूवह्निजलमाहृतान्वर्णान् लकारा ॥ रकारा ॥ वकारा ॥ यकारा
न ॥ तत्कलाः भूरादिकलाः ॥ निवृत्याद्याः स्पष्टार्थमपरम् ॥ इति गूढार्थदीपिका या पञ्चदशः पटलः ॥ १५ ॥

काराहमंत्रकथनानंतरं नृसिंहमंत्रं वक्तुमारभते। अथेत्यादिनामंत्रोद्धारः संसृष्टः॥ असुरन्यासमाह॥ ललाटेत्यादिना॥ अष्टपत्रपदं विरच्य। तन्मध्ये नृसिं
श्यामां विचित्रां शुकरत्नभूषणां पद्मासनोत्तुंगपयोधरानतां। इंदीवरेद्धेनवशालिमंजरीं शुक्रंदधानां वसुधां भजामहे॥ १४५॥
लक्ष्मणेन जपेन्मंत्रो धराहृदयमादरात्। सप्तर्षिषायाय सेन जुहुयात् दशोऽंशतः॥ १४६॥ तां विष्णोः पूजयेत्पीठे वक्ष्यमाणविधा
नतः। स्वांगानि पूजयेदादौ भूवह्निजलमारुतान्॥ १४७॥ दिक्पत्रेषु समभ्यर्च्य कोरापत्रेषु तत्कलाः॥ आशापालाः पुनः पू
ज्यावज्राद्यस्त्रसमन्विताः॥ १४८॥ एवं सिद्धमनुर्मंत्रो साधयेत्स्वमनोरथान्॥ मधुत्रितपसंसिक्तैर्जुहुयाद्रुणोत्पलैः॥ सहस्र
भूसमृद्धिः स्यात्तथानीलोत्पलैर्भवेत्॥ प्रियंगुपुष्पैर्मध्वक्तैर्धनधान्यमहाश्रियः॥ १४९॥ मंजरीं शालिसंभूतां मधुरत्रयलो
लितां॥ जुहुयात्साधिते वह्नी मंडलात्स्याद्धरायतिः॥ १५०॥ शुक्रवारे दिन्मुखे गृहीत्वा साध्य भूमृदं॥ ताममसि विनिः
क्षिप्य शोधिते त्रचंरुपचेत्॥ १५१॥ पयोधृताभ्यां सहितं जुहुयात्तं हुताशने॥ धरामासं शुक्रवारेषु हतैव प्राप्नुयाद्दशम्॥
॥ १५२॥ धरामेव जपेन्मंत्रो यशुरत्नधनादिभिः॥ धराया वल्लभः सस्यान्नात्र कार्या विचारणा॥ १५३॥ इति श्रीशारदा
तिलके पंचदशः पटलः १५॥ अथाभिधास्ये विधिवन्ना रसिंहं महामनुं॥ उग्रवीरं वदेत्पूर्वं महाविष्णुमनंतरं॥ १॥ अज्वलंतं
पद्माभाष्य सर्वतो मुखमीरयेत्॥ नृसिंहं भीषणं भद्रं मृत्युमृत्युं वदेत्ततः॥ २॥ नमाम्यहमप्यप्रोक्तो मंत्रराजसुरदुमः॥
ऋषिर्ब्रह्मा समुद्रिष्ठच्छंदो नृसिंहदाहृतं॥ ३॥ देवतानरसिंहोऽस्य सुरासुरनमस्कृतः॥ चतुर्भिर्हृदयं वरुणैः शिरस्ताव
द्भिरक्षरैः॥ ४॥ ॥ हवीजं। तन्मध्ये साध्यनाम। पत्रेषु सुमंत्राक्षराणि विभज्य प्रत्येकं चत्वारि चत्वारि लिखेत्॥ वहिः पंचाशदक्षरैः
वेष्टयेत्॥ तदा त्वेनृसिंहवीजविलसत्कोपाभूषणरत्नपद्मं एतदुक्तं फलदम्। अस्मिन्नर्थे वीजमित्यादि ग्रंथो योजनीयः॥

शिखाद्यभिः समारव्यातावद्भिः कवचमीरितं ॥ तावद्भिर्नयनं प्रोक्तमस्त्रं स्यात्करणाक्षरेः ५ शिरोललाटेनेत्रेषु मुखवाहंघ्रिसंधिषु
 साग्रेषु कुक्षौ हृदये गले पार्श्वे हृदये पुनः ॥ ६ ॥ अपरोगे ककुदि च न्यसेद्वर्णान्यथाक्रमं ॥ माणिक्यादिसमप्रभं निजरुचा सत्रस्तारक्षो
 गरां जानुन्यस्तकरां वज्रं त्रिनयनं रत्नोत्तलसद्गुणं ॥ बाहुभ्यां धृतशंखचक्रमनिशंदंष्ट्राग्रवक्रोत्तलसज्जालाजिह्वमुदग्रकेशनिचयं
 वंदे नृसिंहं विभुं ८ वर्णलसंजयेन्मंत्रं तत्सहस्रं घृतघुतेः ॥ पायसान्तेः प्रजुह्याद्विधिवत्सृजितेन ले ९ एवं कृते भवेन्मन्त्री सिद्धमनः
 प्रतापवान् ॥ पूजाप्राग्विरिते पीठे मूर्तिमूलेन कल्पयेत् ॥ १० ॥ पूजयेद्विधिवत् स्यादैत्यशत्रुमनन्यधीः ॥ अंगान्यादौ समाराध्य दिदि
 गदलेषु यजेदथ ११ ॥ पक्षीद्रंशं करं शेषमेजयोनियथाक्रमं ॥ श्रियेद्द्विपुं धृतिं पुष्टिं अग्न्यादिषु यजेत्पुनः १२ लोकपालाः सम
 भ्यर्च्य स्तदस्त्राणि ततः परा ॥ रत्नं जपादिभिः सिद्धमनौ काम्यानि साधयेत् १३ उद्यत्कीटिरविप्रभं नरहस्किं कोटीरहारो नृजलं दं
 घ्राभीममुखेलसन्नखमुखे र्दीर्घैरनेकैर्भुजैः ॥ निर्भिन्ना सुरनाथमग्निशशभृत्सूर्यात्मनेत्रत्रयं विद्युत्संजजरा कलापभयदवहिं
 वमंतं भजे १४ सौम्ये सौम्ये स्मरेत्कार्पण्यं कुरेत्कुरमिमं भजेत् ॥ श्रीपुष्टे जुह्यान्मन्त्री विल्वकाष्ठैर्धितेन ले १५ सहस्रं श्रियमाप्नोति पञ्चैर्वा
 विल्वसंभवेः ॥ प्रसूने र्वाफलैस्तद्दूर्वाहोमादरोगतां १६ मंत्रजपं वचांश्चेतां भक्षयेत्प्रातरन्वहं ॥ वाक्सिद्धिं लभते मन्त्री वाचस्यति
 र्वापरः ७१ सलिले देवमभ्यर्च्य मधे पुण्यादिभिः शुभैः ॥ दूर्वाभिस्तत्र जुह्यान्नित्यमष्टौत्तरं शतं १८ उपसर्गा विनश्यंति शुद्रभूतज्वरा
 दिभिः ॥ दुःस्वप्ने निशिसंजाते स्नात्वा मंत्रमिमं जपेत् ॥ १९ ॥ अनिद्रो मंत्रवित्पश्चात्सुखप्रसन्नस्य जायते ॥ व्याघ्रचौरमृगादिभ्यो
 महारण्ये भयाकुलं ॥ २० ॥ रक्षेन्मनुरयं जप्तो भयेष्वन्येषु मंत्रिणं ॥ अनेन मंत्रितं भस्म विषग्रहमहाभयान् ॥ २१ ॥ ॥

कृत्वा नवपदानित्यादिस्पर्शार्थः। यंत्रांतरमाह॥ वीजांगमित्यादिना॥ अयमर्थः॥ प्राक्प्रत्यक् नवरेखा लिखित्वा॥ चृतेनांतस्तः पंचलिखेत्॥ एवं कृते द्वात्रिं
 नाशयेदचिरादेवं मंत्रस्यास्य प्रभावतः घोरमिचारे सोन्मादेमहोत्पाते महाभये २ जपे नमंत्रं स्मरन् देवं दुःखान्मुक्तो भवेन्नरः॥
 सिंह रूपं महाभीमं महादंष्ट्रादिभीषणं॥ २३॥ स्मृत्वा त्मानं रिपुं पञ्चाध्यायेन्मृगशिशुं रिपुं॥ गृहीत्वा गलदेशे तं पुनर्दिक्षु सि
 येद्भुतं॥ २४॥ पुनर्मित्रकलत्राद्यैरुच्चार्य जापतेरिपोः॥ पूर्वमृत्युपदे साध्यनाम कृत्वा स्वपं हरिः॥ २५॥ निशितैर्नखदंष्ट्राद्यैः खं
 द्यमानं रिपुं स्मरन्॥ नित्यमष्टोत्तरशतं जपन्मंत्रमंतद्रितः॥ २६॥ जापते मंडलादवाकुश उर्व्वे वस्वतप्रियः॥ यंत्रं कुर्वति विधि
 वच्छत्रसेनानिवारणो २७ विभीतकाष्टैर्ज्वलिते पावके रिपुमर्दनं॥ विचिंत्य देवं नृहरिं संपूज्य कुसुमादिभिः॥ २८॥ समूलचू
 र्त्तैर्जुह्याच्छरैर्दशशतं पृथक्॥ रिपुं खादन्निव जपेन्निर्मिदन्तिवतान्क्षियेत्॥ २९॥ हत्वा सप्तदिनं सेनामिश्रं मंत्रीमहीयतेः॥ प्र
 स्थापयेच्छुभे लग्ने परराष्ट्रजयेच्छया ३० तस्याः पुरस्तात् नृहरिं निघ्नंतं रिपुमंडलं॥ ध्यात्वा प्रयोगं कुर्वीत यावदायातिसा पुनः ३१
 विजित्य निखिलान् शत्रून् सेहवीरश्रिया सुखं॥ आगत्य विजयी राजा ग्रामक्षेत्रधनादिभिः ३२ प्रीणयेन्मंत्रिणां सम्पत्कविभवं
 प्रीतमानसः मंत्रीयदिनसंतुष्येदनर्थः स्यान्महीयतेः ३३ वीजं साध्य समन्वितं प्रविलिखेन्मध्येष्टपत्रेष्वथो॥ मंत्रार्णान्श्रुति
 शो विभज्य विलिखेत्त्रिप्यावहिर्वेष्येत् ३४॥ वात्ये कोरागवीजवद्ध्वसुधागेहद्वयेनाचृतं॥ यंत्रं सुद्रविषग्रहामपरिप्रध्वंसनं
 श्रीप्रदं ३४ कृत्वा नवपदात्मानं मंडलं यंत्रसंयुतं॥ अस्मिन् संस्थापयेन्मंत्रीकलशान्नवशोभनान् ३५ कषायतोयसंपूर्णान्
 वस्त्ररत्नादिसंयुतान्॥ मध्ये संपूजयेद्देवं नृसिंहं शतविग्रहं॥ ३६॥ तादृश्यादीन् पूजयेन्मंत्रीपूर्वादिषु यथाक्रमं॥ इति संसाधितै
 स्तायैरभिधिचेत्प्रियं नरम्॥ ३७॥ शतयानि जायंते॥ तत्र रेखाग्राणि प्राक्पंचफणाकाराणि कारयेत्तातस्य शेषस्य उदरगतद्वात्रिंशत्पदेषु रेखाभ्यादिपथा

पंचफलोषु नृसिंहबीजं ॥ तत्र पश्चिमे रेखायाणि पञ्चाकारेण दीर्घं कृत्वा तत्र साध्यनामलिखेत् ॥ एतद्यंत्रं साधितशेषा ज्येन सिक्तं प्रोक्ता फलदम् ॥ अस्मिन्नर्थे बीजं
 कमित्यादि प्रथमो जनीयः ॥ नृसिंहबीजमुद्धरति ॥ सकारेति ॥ मनुस्वरः ॥ ओकारः ॥ अधरश्च रेफः सहितः ॥ ह्रौं इति भवति ॥ मंत्रांतरमाह ॥ बीजेनाम इत्यादिना मंत्रे
 अभिचारग्रहोन्मादा विनश्यंत्य रिभिः सहा ॥ अभिषिक्तस्तदा विप्रान् भोजयेद्देवतायिषा ॥ ३८ ॥ यथा वत्सूजयेत्पश्चात् शतपागुरु
 प्रवंचयन् ॥ राजा विजयमाप्नोति पद्मेषु विधिना मुना ॥ ३९ ॥ बीजां कंफरा पंचकं प्रविलिखेत् शेषस्य भोगे पुनर्द्वाविंशत्यदसंय
 ते परिलिखेन्मंत्राक्षराणि क्रमात् ॥ पुच्छेनामजपादिसाधितमिदं होमेन संपातितं भूतापस्मृतिदुःस्वरो गशमनं यंत्रं रिपुध्वंस
 नम् ४० ॥ सकारो वह्निमारुहो मनुस्वरसमन्वितः ॥ विंदनादलसन्मूर्द्धा बीजेन रहरेर्मतं ॥ ४१ ॥ बीजेन मो भगवते नरसिहाय
 तत्परं स्याज्ज्वालामालिने पश्चाद्दीप्तं दद्यात्तत्परं ॥ ४२ ॥ अग्निनेत्राय सर्वादि रक्षोघ्नाय पदं वदेत् ॥ सर्वभूतविनाशं तेन का
 रो दीर्घवान्मरुतः ॥ ४३ ॥ सर्वज्वरविनाशं तेनापाणौ दह्युग्नकं ॥ पंचद्वयं रक्षयुगं हंफट्स्वाहा ध्रुवादिकः ॥ ४४ ॥ सप्तषष्ठ्याक्ष
 रैः प्रोक्तो ज्वालामाली महामनुः ॥ ब्रह्माक्ष विरतिच्छन्दो ज्वालामाली च देवता ४५ ॥ ह्रस्वो दशभिः प्रोक्तं शिरो दशभि रीरितं ॥
 शिखैकादशभिः प्रोक्ता वर्माष्टादशभिर्मतं ४६ ॥ वर्णैर्द्वादशभिर्नैत्रमखं स्यात्कारणाक्षरेः ॥ एवमंगानि विन्यस्य चिंतयेन्मंत्रदेवतां
 ४७ ॥ उज्ज्वलत्पलपानलाभमपुग्मनेत्रमनारतं भासुरं शिखिनः शिखाभिरुदग्रदंष्ट्रमुखं वुजं ॥ रक्षसां भयदं विकीर्णजटा कला
 पविभीषणं शंखचक्रकृपाणखेटकधारिणं नृहरिं भजे ॥ ४८ ॥ लक्ष्मेकं जपेन्मंत्रं तदशं शंसमाहितः ॥ कपिला ज्येन जुहुयात्समि
 द्देहव्यवाहने ४९ ॥ प्रागुक्ते पूजयेत्पीठे देवं प्रागुक्तवर्त्मना कुर्वीत मंत्रं राजोक्ता न्ययोगान्मनुना मुना ५० ॥ विशेषात् सुद्रभूतानां नाश
 नोपमनुः स्मृतः ॥ पाशः शक्तिर्नरहरि रंकुशो वर्मफट्मनुः ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ लुप्तः ॥ एतत्संघं मंत्रांतरमाह ॥ पाशशक्तीति ॥ पाशशक्तिरसिंहं कुशयाजानिमो

त्रिंशत् ॥ ओं ह्रौं क्षौं क्रौं हं फट् ॥ इति मंत्रः

॥ ध्यानमाहा ॥ कोपादिति दारणं विदारणं तद्यथा ॥ सव्योतरपाण्योरंशुलिचतुष्टयं किंचिन्नामिकाग्रं कृत्वा अंगघट्टय मूर्द्ध्वा निजनाभेरधोदेशे दर्शयेत् ॥
 षडसरो नरहरेः कथितः सर्वकामदः ॥ ऋषिर्ब्रह्मा स सुदिष्टः पंक्तिच्छंद उदाहृतं ५२ देवतानरसिंहो स्पष्टो जैरंगकल्पना ॥
 कोपादालोलजिह्वं विवृतनिजमुखं सोमसूर्याग्निनेत्रं पादादनाभिरक्तप्रभमुपरिसितं भिन्नदैत्यैर्द्रगात्रं ॥ शंखचक्रासिपाशाकु
 शकुलिशगरादारणा सुहृत्तं भीमं तीक्ष्णग्रदंष्ट्रं मणिमयविविधाकल्पमीडेन सिंहं ॥ ५४ ॥ अतुलसंजपेदेन घृतेन जुहुयात्त
 रः ॥ तत्सहस्रं समिद्धे गौतोषयेद्द्रविणे गुरुं ॥ ५५ ॥ अर्चा प्रागीरिते पीठे मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ॥ अंगावृते वै हिंस्वक्रं शंखपाशाकुशौ
 पुनः ५६ वज्रं कौमोदकीं खड्गखैरौपनेषु पूजयेत् ॥ इंद्राद्यंतेतदस्त्राणि पूजेयेद्दात्यतः सुधीः ५७ एवं कृत्वा पुरश्चर्यामंत्रेणाने
 नमंत्रवित् ॥ प्रयोगान्कल्पनिर्दिष्टान्कुर्यात्स्वस्य परस्य वा ५८ रक्तोत्पलैस्त्रिमध्वतैः सहस्रं जुहुयात्तत्रैः नित्यं मासाद्भवेदिष्टं
 वत्सराद्धनधान्यवान् ॥ ५९ ॥ रक्तैस्त्रिमधुरोपेतैः पद्मैर्भातुसहस्रकं ॥ जुहुयात्तमहतीं लक्ष्मीमायुर्वश्यमवाप्नुयात् ६० साजं स्त्रि
 मधुरोपेतान्प्रातः कालेषु जुहत् ॥ कन्यासिद्धिर्भवेत्यस्मात्कन्यायाः सहस्रो भवेत् ॥ ६१ ॥ दूर्वाः पयो घृताभ्यक्ता अष्टोत्तरशतं सुधीः
 अन्वहं जुहुयात्सम्पत्करीर्घमायुश्वाप्नुयात् ॥ ६२ ॥ तस्य रोगाः प्रणश्यंति कृत्वा द्रोहादिभिः सह ॥ सपंचगव्यां जुहुयादपामार्गस्य मे
 जरीं ६३ ॥ नित्यं सहस्रमानेन समाहं विजितेन्द्रियः ॥ होमोयं सर्वथा भूतकृत्पारोगान्प्रणाशयेत् ॥ ६४ ॥ सतिलैराज्यपामार्गहविरा
 ज्यैर्यथाक्रमं ॥ द्विसहस्रं प्रजुहुयात्सुद्रोगग्रहाजयेत् ॥ ६५ ॥ योक्तैरमृताखंडैस्त्रिसहस्रं चतुर्दिनं ॥ अनेन विहितो होमो भ्रमज
 रविनाशनः ६६ नृसिंहशक्तिवीजे द्वे शूले तारगोतलिखेत् ॥ तत्र ग्रहार्थं संस्थाप्य जपेन्मंत्रं षडस्रं ६७ ॥ १९ एषादासासुद्रा नृसिंह इति ॥
 त्रिशूलं लिखित्वा भूमौ प्रणावेन वेष्टयेत् ॥ तत्र शूलकोष्ठद्वये एकस्मिन् नृसिंहवीजं ॥ अपरस्मिन् शक्तिवीजं लिखेत् ॥ अंगस्तत्रोपविश्य जपेत् ॥ उत्तमफलसिद्धिः ॥

॥आलिख्येति॥ अष्टद्वयं लिखित्वा तत्कर्णिकायां षट्कोणं विलिख्य तन्मध्ये शक्तिवीजं ससाध्यं। षट्कोणेषु नृसिंह षडक्षरमंत्रवीजानि आलिख्य किंजल्केषु।
स्वरान्दलेषु मंत्रराजद्वान्निशद्वान्चतुश्चतुरः क्रमालिखेत्॥ वात्येव्यं जनेर्वेष्येत्॥ पञ्चाक्षितामणिं नृसिंहकोणलसिते अवलागारेण वेष्टयेत्॥ एतथैव मुक्तफल
देवदानीं सुदर्शनं मंत्रमुद्धरति॥ तारः प्रणवः भृगुः सकारः विषड्कारः॥ तदा च सकारः स एव वह्निर्दीर्घयुक्तस्ततश्च सारति भवति॥ पावकरेफः॥ कवचहंकारश्च स्वफट्

आविश्य सद्यस्तं मुचेद्ब्रह्मः क्रंदन्मया कुलः॥ आलिख्याग्निपुरद्वयंतदुदरेशक्तिं ससाध्यं लिखेत्॥ षट्कोरोषु षडक्षराण्य
थ मनोः किंजल्कं संस्थान्स्वरान्॥ पत्रेष्वष्टसु मंत्रराजविहितान्वर्णान् क्रमाद्देवशः काच्यर्णैः पुनराचंतं सितिपुरे कोणेषु
चिंतामणिं॥ ६९॥ नारसिंहमिदं यंत्रं लिखितं भूर्यपत्रके॥ विधृतं शिरसा शीर्षे रोगभूतज्वरान्हरेत्॥ ७०॥ बहूना किमिहोक्ते
नमंत्रैरेतैरुदीरितैः समो नास्ति मनुः कश्चिच्छाया न ग्रहसाधनः॥ ७१॥ तारो भृगुर्विषड्पस्तदा च वह्निर्दीर्घयुक्॥ पावकः कव
चास्त्रांतो मनुः सप्ताक्षरः स्मृतः॥ ७२॥ अहिर्बुध्नो मुनिः प्रोक्तच्छंदो नुष्टुबुदाहृतः॥ देवता मुनिभिः प्रोक्ता चक्ररूपी हरिः स्वयं॥
७३॥ अचक्रा पृहदाख्यातं विचक्राय शिरः स्मृतं॥ सुचक्राय शिखा प्रोक्ता धीचक्राय तनुच्छंदः॥ ७४॥ संचक्राय स्मृतं नेत्रं ज्वाला च
क्राय तत्परं॥ षडंगमंत्राः प्रत्येकं द्विर्वांता जाति संप्रताः॥ ७५॥ ऐं ह्रीं चक्रेण वभ्रामिनमश्चक्राय षट्द्वयं॥ मंत्रेणानेन कुर्वीत दिशां
प्रागादिवंधनं॥ ७६॥ त्रैलोक्यांते रक्षयुगं हं फट् स्वाहा ध्रुवादिक्॥ अग्निप्राकारमंत्रो यं रक्षार्थं पुनरात्मनः॥ ७७॥ प्राकारं तेन कुर्वीत मं
त्रेणामनुवितमः॥ सितरत्नां जनप्रख्यं तारभूर्देनि विन्यसेत्॥ ७८॥ अन्यानग्निनिभान्वर्णां शुचोर्मध्ये मुखे हृदि गत्य जानुपदद्वंद्वसंधि
षु क्रमशो न्यसेत्॥ तेन॥ ॐ सहस्रारहं फट्॥ सप्ताक्षरो मंत्रः॥ षडंगमंत्रमुद्धरति॥ आचक्रामेत्यादिना॥ अथ मर्थः॥ आचक्राय स्वाहा॥ हृदपापनमः॥ इ

त्यादिप्रकारेणान्यासः कर्तव्यः॥ दिग्वंधनमंत्रानाह॥ ऐन्द्रीमिति॥ ऋषं स्वाहा॥ अक्षरन्यासमाह॥ सितरत्नानि पुरुनिर्मिताः॥ गुणगुणव्येनेत्यादयः॥ सर्वतोमुखी

॥स्य धार्यः॥

शा.ति.
टी.गू.
७५

॥७९॥ कल्पं तार्कप्रकाशं त्रिभुवनमखिलं तेजसा पूरयंतं रक्ताक्षं पिङ्गकेशं रिपुकुलभयदं भीमदं द्वादहासं ॥ चक्रं शंखं गदाद्वेष्ट
युतरमुशलं चापपाशांकुशान् स्वैर्विभ्राणंदोर्भिराद्यं मनसि सुररिपुं भावयेच्चक्रसंज्ञम् ॥ ७९ ॥ अर्कलक्षं जपेन मंत्रं जुहुयात् सहस्रकं
तिलैः सप्तर्षयेः पद्मे विंशैर्दुग्धोदनैः क्रमात् ॥ ८० ॥ विष्णोः संपूजयेत्पीठे मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ॥ अंगानि पूर्वमभ्यर्च्य चक्राद्यस्त्राणि
तद्वहिः ॥ ८१ ॥ शंखं चक्रं गदां पद्मं मुसलं सशं रथं च ॥ पाशांकुशौ दलाग्रेषु लक्ष्म्याद्याः पूजयेत्ततः ॥ लक्ष्मीं सरस्वतीं पञ्चाद्रतिं प्रीतिं त
तः परं ॥ कीर्तिकांतिं पुष्टितृष्टीं सर्वां सताः स्मृतादिशः ॥ ८२ ॥ पीतरक्तशितश्यामां द्वादशैश्चाशितद्वहिः ॥ रतिसिद्धे मन्त्रे मन्त्रीप्रयोगान् क
र्तुमर्हति ॥ ८३ ॥ आत्मनो वा परार्थे वा दृष्टादृष्टफलप्रदानं ॥ हवीहोमो विधातव्यो दीर्घमायुरभीप्सता ॥ ८४ ॥ श्रीकामोजुहुयात्पद्मेः पु
द्मे राज्ञ्यपरिपुतेः ॥ मेधाकामेन होतव्यं प्रसूनेर्ब्रह्मवृक्षजेः ॥ ८५ ॥ दिनत्रयं योजुहोते गुलिकाः पुरुनिर्मिताः ॥ अष्टोत्तरसहस्रेण स
जयेन्निखिलापदः ॥ ८६ ॥ गव्येनाज्येन गोसिद्धे जुहुयाद्विषसत्रयं ॥ उद्वंवरसरिद्धो मः पुत्रदायी भवेन्नृणां ॥ ८७ ॥ प्रलयाग्निसमं
चक्रं यस्य मूर्द्धनि चिंतयेत् ॥ सप्ताहाच्चरमूर्च्छां तोमंडलान्मेति मेति सः ॥ ८८ ॥ अकारादिस्वरवीतं याहियाहियदावृतं ॥ सकारं चिं
तयेच्छत्रोर्मूर्द्धां चारुनमावहेत् ॥ ८९ ॥ अनेन विधिना शत्रुर्मंडलांश्च मृत्युभागं भवेत् ॥ शरच्चंद्रनिभं सार्णं सुधाधाराभिवर्षिणं ॥ ९० ॥
स्मरेन्मूर्द्धनियं स्यात्सौ सजीवे द्विगता मयः ॥ आत्मानं चक्रनाभिस्थं ध्यात्वा मंत्रं मसं जपेत् ॥ ९१ ॥ एकोपिरणभूमिस्थो जपेत्प्रत्यर्थि
नो वहन् ॥ अपामार्गस्य समिधोजुहुयादयतावधि ॥ ९२ ॥ ज्वरभूतपिशाचारिपीडातस्य न जायते ॥ निर्गुडी सज्जकनकम्बेत किं
शुकसंभवेः ॥ ९३ ॥ समिद्धैः कृतो होमः सुद्वरोगग्रहापहः ॥ अपामार्गस्य समिधः सर्पिमध्ये शृतश्चरुः ॥ ९४ ॥

शुभं
७५

॥दक्षिणोत्तरमिति॥अस्यापमर्त्यः॥वक्ष्यमाणक्रमेणदक्षिणोत्तरतश्चकद्वयमालिखेत्। कथंषट्कोणंलिखित्वा॥तन्मध्येपीतवर्णेनपूरयेत्॥कोणषट्कैरक्तव
र्णेन॥कोणांतरालेष्वपामर्च्योत्तरपूरयेत्॥उपरिष्वेतवर्णेननेमिकुर्यात्॥वह्निज्वालाभिरुपशोभितंकुहरंवात्येकुर्यात्॥एवंदक्षिणोत्तरतश्चकद्वयंकृत्वारक्त
तोयेनसंपूर्णकुंभंसौम्येचकैरुत्तरेचकैः॥तस्मिन्नेत्रदेवतामावात्यपथावत्तूज्यच॥दक्षिचकैवक्ष्यमाणाद्रव्येवक्ष्यमाणक्रमेणजुहुयात्॥हुतातिशयेकुंभं

आज्यमेतानिजुहुयादष्टोत्तरशतंपृथक्॥साधकायपुनर्वद्याच्चरुंसंपातसाधितं॥९७॥अभिचारकृताद्दोहासस्यनश्यंतिस
र्वथा॥अपामर्गस्यसमिधःपंचगव्यपरिभुताः॥९८॥जुहुयादष्टमंत्रीनिशासुबलिमाहरेत्॥दध्योदनेनमधुनाशुद्ररोगादि
शांतये॥९९॥क्षीरवृक्षसमित्क्षीरहविराज्यैःपृथक्पृथक्॥चतुःसहस्रंहोतव्यंशांतिःस्यात्सर्वतोमुखी॥१००॥दक्षिणोत्तरा
मंत्रीचक्रपुगंसमालिखेत्॥वेशादिविलिखेन्मध्येमंत्रवर्णान्षडास्त्रेषु॥१०१॥मध्यंपीतकोणाषट्कैरक्तश्याममनेतरं॥नेमिंश्च
तांलसद्वह्निशिस्वामिरुपशोभितं॥१०२॥पार्थिवंमंडलंवात्येकुर्यादेवंपथाविधिः॥रक्ततोयेनसंपूर्णकुंभंसौम्येप्रविन्यसेत्
॥१०३॥आवात्यपूजयेत्तस्मिन्चक्रात्मानंजनार्दनं॥दक्षिणोमंडलेकुर्याद्धोमकर्मविधानवित्॥१०४॥कामात्सर्पिरपामा
र्गस्तंडुलैःसर्वपेक्षितैः॥पापसैर्गव्यसर्पिभ्यामष्टिंशत्याधिकंशतं१०५॥जुहुयादेधितेवह्नौप्रतिद्रव्यंविधानवित्संपातयेत्कुं
भतोयेपूजितेसौम्यमंडले१०६॥९९ पातयेत्॥प्रक्षिपेत्॥प्रस्थार्द्धपरिमिततंडुलेचरुंनिष्पाद्यतदूर्ध्वेनैकंपिंडंकृत्वाकुंभेनिक्षिपेत्॥वत्पर्यमव

शेषयेत्॥ततःस्नातंविशुद्धवस्त्राभरणाढ्यसाध्यमानीयदक्षिणेचकैःसंस्थाप्यमंत्रीकुंभाग्निभ्यांतन्नीराज्यवमितिकुंभोग्रामाद्वहिः॥राशिमंडलंकृत्वासाध्यस्फष्टम
रुशिस्थानेकुंभंदक्षिणभागेवह्निंदापयेत्॥तत्राग्नौपथापूर्वं॥पूर्वोक्तसंख्ययाजुहुयात्॥ततःपूर्वावशिष्टेनपात्रेणदशदिक्षुवक्ष्यमाणमंत्रेणवलिंहेरेत्॥वलिमं
॥

शा.ति.
श्री.गु.
७६

सहदित्यादिना। हन्मः। रत रत्स्यष्टां एषवलिमंत्रः। ततो ब्राह्मणा भोजयेत् गुरवे दक्षिणां दद्यात्। ततः फलं भवति। एवं होमविधिः। विधापपंजरमिति अ
यमत्र गूढः॥ ऊर्ध्वभूम्यां वर्णकैः कमलमष्टपत्रं मिलित्वा तदुपरि दुग्धचक्षुमयेः। फलकैः पंजरं मनुष्याकारेण कृत्वा संस्थाप्य तत्रत्येन गव्येन संपूर्यतस्मि
न शीघ्रं गणितं शुद्धं वस्त्रादिसंयुक्तं संस्थाप्य तस्यैष्ट्या अथोत सहस्रं तदुत्तरं शतं वा कार्यं नुगुणतया चक्रमंजयेत्॥ तस्य पूर्वादिदिक्षु वह्निं संस्थाप्य दिजो
तमेः॥ पूर्वोक्तद्रव्यैः। कारयेद्दोमं विधानवित्॥ सोपि साभ्यो यथा वदक्षिणां दद्यात्॥ गुरुं धनधान्यादिभिः प्रीणयेत्। ततः उक्तफलसिद्धिः॥ अस्मिन्नर्थे वि

॥ प्रस्थाद्धं चरुणा पिंडं कृत्वा तस्मिन् निक्षिपेत्॥ वात्येवलिप्रधानार्थं तदूर्ध्वं भवशेषयेत्॥ १०० स्नातं विशुद्धं वस्त्राढ्यं सा
ध्यमानीय तं पुनः॥ दक्षिणे स्थापयेत्संजीकुं भागिभ्यामनंतरं॥ १०१ नीराज्यतो न पेक्षात्येग्रामादष्टमराशिके॥ स्थापयेत्तौ
यथा पूर्वसपरिस्तरणोक्ता मात॥ १०२ कृत्वा वह्नी यथा पूर्वशिष्टानेन वलिं हरेत्॥ मनुना वक्ष्यमाणेन दशदिक्षु यथाविधि ११०
सहद्विष्णुगणोभ्यो ते सर्वं शांतिकरे पुनः॥ भ्यो वलिं प्रतिगृह्णंतु शांतये हृदयं ततः। ब्राह्मणान् भोजयेत्सम्यक् मधुरोत्तरमादरात्॥
१११ गुरवे दक्षिणां दद्याद्दस्त्रभूषणसंयुताम्। हन्यादयं विधिः पुंसो कृत्यारोगज्वरग्रहान्॥ ११२ रक्षः पिशाचमार्पीदिव्के शान्
शीघ्रं न संशयः। विधापपंजरं मंत्रीफलकैः क्षीरशाखिनां॥ ११३ पंचगव्येन संपूर्यतस्मिन् साध्यं निवेशयेत्। धौतवस्त्रं विशुद्धं
गं स्पृष्ट्वा सम्यक् जपेन्मनु॥ ११४ पूर्वादिदिक्षु संस्थाप्य वह्निं ब्राह्मणसत्तमेः॥ कारयेत्पूर्वसंदिष्टैर्द्रव्यैर्होमं विधानवित् ११५

धापपंजरमिति। ग्रंथोपोजनीयः॥ अभिवेकविधानमाह॥ पंचगव्यैरित्यादिना स्पष्टार्थेन ग्रंथेन॥ उच्चस्थानगते तु भयस्थानगते॥ त्रिलोहिषद्रिकासु वारं रज
ततः। अमपीतद्वर्णसंख्यमातासांच षोडशद्वादशत्रिंशत्कारयेत्॥ धारयन्। प्रयोगांतरमाह॥ पंचगव्येति॥ ग्रंथस्तु स्पष्टः प्रयोगांतरमाह॥ पयोशेति॥ मलयजं च
दनं। पुरंगुलुं। यामिनीहरिद्रा। देवीसहदेवी॥ एतत्सर्वं पंचगव्यपूर्णे निक्षिपेत्॥ पश्चात्संस्कृतेन लेनिवेशकाथयेत्॥

राम
७६

ग्रंथोक्तप्रमाणेन प्रागुक्तं दशलक्षद्वयं वातद्रुमोक्तफलदं ॥ पंचगव्यघृतपाकप्रकारमाह ॥ मुलेत्यादिना ॥ निशाहरिद्रावह्निःचित्रकमूलं पथीमधुपट्टिः गोरोहिणी
नटः ॥ पलत्रयं हरीतक्यादि ॥ प्रस्यपरिमितं घृतं सम्यक्पाचितं ॥ मंत्रसाधितमुक्तफलदं ॥ पंचाणीति ॥ षट्कोणं विलिख्य तन्मध्ये ठकारं सप्रधा विलिख्य षट्
कोरोषु वर्णानां एतच्च त्रमुक्तफलदं ॥ पंचांतरमाह ॥ षट्कोणं मध्ये ससाध्यं तारं विलिख्य कोणेषु शिष्टवर्णान् तत्संधिष्वंगाने तदुक्तफलदं ॥ अपरं पंचानां

तोषयेदक्षिणाभिलाष्य जमानः स्वशक्तिः ॥ गुरुं च धनधान्याद्यैर्नत्वा संप्रीणयेत्तदा ११६ सर्वरोगप्रशमनः कृत्याद्रोहविनाशनः
॥ अपमृत्युहरः पुंसां विधिरेषः प्रकीर्तितः ११७ ॥ पंचगव्यैः कषापैर्वाक्षीरभूरुहसंभवेः ॥ पूरितैः कलशैर्जपैः कृतसंप्रातसंघ
तैः ॥ अभिविचेद्गृहाविष्टमभिचारानुरं नरं ॥ सुस्थो भवति शीघ्रेण विधानेनामुना नरः ११८ ॥ भानुवारे भिषेकस्य विधानेन
मुसाधितैः ॥ सलिलैः स्नापयेन्मार्गं सुखप्रसवकांक्षिणीं १२० सप्रचाराभिषेकेण सर्वे नश्यंत्युपद्रवाः ॥ पंचगव्यैः संतर्प्य मंत्रितं
मनुना मुना १२१ गर्भिणीनां ग्रहातीनां सेवितं तत्सुखावहं ॥ उच्चस्थानगते शुक्रमनुना साधुसाधिता १२२ ॥ त्रैलोक्ये मुद्रिकाह
न्यात्सुद्रुभूतज्वरग्रहान् ॥ तद्दूर्णसंख्यया सूत्रे ग्रंथी नृत्वा जपादिभिः १२३ साधितं कलयेद्दस्ते कंठे वा दः स्वशांतये ॥ पंचग
व्यं जपेत्सृष्ट्वा मंत्रं दशशतावधि १२४ न्यस्य तत्पद्मपत्रादौ पत्रे वा ब्रह्मचक्षजे ॥ फले विल्वस्य वा मंत्रो गृहे स्वस्य परस्य वा १२५
निखनेत्सर्वरक्षा स्याद्दुर्द्धते संपदः सदा ॥ पलाशक्षीरवृक्षाणां त्वचो मलयजं पुरं १२६ कुंकुमं पाणिनीं कुंभं विल्वापामार्गं सर्वपाणां
तिलदूर्वापवान् देवीं तु लसी पुगलं कुशं १२७ लक्ष्मीं गोरोचनां पद्मं वचां गोमयं संयुतां ॥ विष्णुकांतामर्कं पुतां जपन्मंत्रं विनिक्षिपे
त् ॥ १२८

रमाह ॥ षट्कोणं लिखित्वा ॥ तन्मध्ये प्रणवगर्भे ठकारं कोरोषु शिष्टवर्णान् ॥ तत्संधिष्वंगमंत्रान् ॥ उपरि षोडशपत्रं तत्र षोडशाक्षरं च मंत्रं भूपरवेष्टितं प्रो
क्तफलदं ॥ पंचांतरमाह ॥ मध्ये तारमिति ॥ पूर्ववत् षट्कोणं विलिख्य मध्ये ससाध्यं ॐ कारं कोरोषु शिष्टवर्णान् संधिष्वंगमंत्रान् वहिरष्टपत्रं पद्मं सरके सरं अष्टाणी

उक्तम्। अष्टाक्षरपत्रं। तदुपरि षोडशार्णमेतदक्षरषोडशपत्रं कमलकादिवर्णलसत्किंजल्कसाध्यनामपुष्पाभ्यां तदुपरि स्वीतं वहिस्तदुपरि प्रणवेन वीतं वहिः पा
 पंचगव्येन संपूर्णं पात्रे तत्संस्कृतेन ले॥ संस्थाप्य क्वाथयेत्संम्यक् कृत्वा च द्रुममविष्यति १२९ तदा द्वापजपे द्रुमपुत्रं देवताधि
 पा॥ लिंयेत्सर्वं गमेतेन किंचिच्छिरसि निःक्षिपेत् १३० कृत्वा द्रोहग्रहोन्मादव्याधिदः खनिवारणं। सर्वशत्रुप्रशमनं सर्वपाप
 हरं परं १३१ शुभदं वश्यदं पुंसं समस्तापनिवारणं। गर्भिणीवालरुणानां विशेषेण प्रशस्यते १३२ अस्मात्परतरारसावालि लो
 कै च कीर्तिता॥ मुस्ताशुंठी निशाचहरेत्यायुर्विचारा १३३ पाठाविडंगमं जिष्ठाद्राक्षारार्वा सरोहिणी। पलत्रयं च तेः कल्कैः
 पंचगव्येषु सर्पिषां १३४ प्रस्थं पचेद्यथान्यायं मंत्रेणानेन साधितं। कांतिदं शुभदं स्त्रीणां भूतप्रेतामयापहं १३५ गर्भरक्षाकरं शु
 द्धं पंचगव्यघृतं विदुः। यंतान् प्रलिखेन्मध्ये षट्सुकोणेषु ते षयः॥ १३६॥ मंत्रवर्णान् लिखेदेतच्चक्रमापनिवारणं। षट्कोणं
 मध्ये विलिखेत्ससाध्यं तारं षडस्त्रिष्वथ शिष्टवर्णान्। अंगानि तत्संधिषु पंचमेतत्करोति रक्षां विधिवत्प्रजप्तं १३८ तारं लिखेद्द्वीत
 गतं ससाध्यं कोणेषु शिष्टं मनुवर्णं षट्कोणं। अंगानि संधिष्वथ षोडशारं षोडशार्णं वसुधापरस्थं १३९ जपित्वा कृतसंपातं गर्भि
 णीनां हितं परम्। अभिचारग्रहोन्मादन्यत्र मेतद्दिनाशयेत् १४० मध्ये तारं ससाध्यं मनुमथ विलिखेत् षट्सुकोणेषु संधिष्वंगान्यं
 ते कलानां पुगपुगविलसत्केसराणां पत्रं। किंजल्कान्कादिवर्णैर्द्विवसुदललसत्षोडशार्णं खनाम्रालसाभ्यां त्रिः प्रवीतं लिख
 त्पुपरि स्तुतं तारुपाशं कुशाभ्याम् १४१ तारं नमो भगवते महासुदर्शनाय च। वर्मास्त्रांतश्चक्रमनुः षोडशाक्षर ईरितः १४२ च
 क्रयं त्रिमिदं प्रोक्तं सर्वभीतिनिवारणं। शुद्रापमृत्युशमनं राज्ञां विजयवर्द्धनं १४३ ॥ ॥ शांकुशाभ्यां वेष्टितं उक्तं फलदा। मंत्रांतरमाह॥ ॥

रिखाविलिख्येति। अस्यार्थः॥ प्राक्प्रत्यक् रेखाविलिख्यतासामग्राणि हरितक्याकोरेण त्रीणि त्रीणि बंधयित्वा उपरितनकोष्ठचतुष्टये स्थाने हृषीकेशमंत्रपदान्
 १ अष्टाक्षरमंत्रवर्णपठितान् लिखेत्॥ मध्यकोष्ठे सुदर्शनमंत्रविदमिति साध्यनाम अवशिष्टकोष्ठद्वये चक्रमंत्रं षोडशाक्षरं लिखेत्॥ एतदंशं प्रोक्तफलदाहृषी
 केशमंत्रमुद्धरति॥ स्थानरतिस्पर्शार्थमपस्म॥ इति शूढार्थदीपिका षोडशः पटलः॥ अधुना पुरुषोत्तममंत्रं वक्तुमारभते॥ अथ वक्ष्ये त्यादिना। इदानीं

लेखाविलिख्य अष्टाशिरांसितासामावध्यवात्ये शुतिशः क्रमेण। स्थाने हृषीकेशमनुविभज्य पादौ लिखेत् कोष्ठचतुष्टयस्थान् १४४ अष्टा
 क्षरणैः परिदर्मिताणान् कोष्ठद्वये चक्रमनुपथावत्॥ मध्यस्थकोष्ठे विलिखेत् ससाध्यं स्यात् सप्तकोशाह्वयं त्रमेतत् १४५। स्थाने हृषी
 केशतव प्रकीर्त्या जगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यते च॥ रक्षासिभीतानि दिशो द्रवन्ति सर्वे नमस्यंति च सिद्धसंघाः १४६ धारितं सप्तकोष्ठं तत्राय
 ते महतो भयात्। दुःस्वप्नदुर्निमित्तानां शमनं कोर्तितं बुधैः १४७॥ इति शारदातिलके षोडशः पटलः १४८। अथ वक्ष्ये जगन्मूलमंत्रं श्री
 पुरुषोत्तमं॥ गोपितं वैष्णवे तत्रेभुक्तिमुक्तिफलप्रदं १ तारमाररमावीजं नयंते पुरुषोत्तमं॥ पुनरप्रतिरूपांते ततो लक्ष्मीनिवासच २
 सकलांते जगत्सर्वसोभणेति पदं पुनः ३ सर्वस्वी हृदयो येत विदारणपदं पुनः ४ ततः परं त्रिभुवनमदो न्मादकरं पुनः ५ सुरासुरांते म
 यद्वितयं परं ६ द्वावपद्वितयं पश्चादाकर्षय पुनः ७ समस्तपरमो येत सुखेति पदसंयुतं॥ सर्वसौभाग्यशब्दांते करेति पदसंयुतं ७।
 सर्वकामप्रदपदममुकं हन प्रमकं॥ चक्रेण गदया पश्चात् खड्गेन तदनंतरम्॥ ८॥

कामवीजं। रमा श्रीवीजं नतिः नमः। पुरुषोत्तमप्रतिरूपलक्ष्मीनिवास सकलजगत्सोभण सर्वस्वी हृदयविदारण त्रिभुवनमदो न्मादकर सुरासुरमनुज सुंद
 रीजनमनांसि तापपरदीपय शोषपरमारय स्तंभपरमोहय रक्षावपर आकर्षय समस्तपरमसुख सर्वसौभाग्यकर सर्वकामप्रद अमुकं हन चक्रेण गदया
 खड्गेन सर्ववारौर्भिदि २३३ पाशेन घट्टय २ अंकुशेन ताडय २ कुरु किंतिष्टसितावद्यावत्समीहितं मे सिद्धं भवति एतत्सर्वं स्वरूपं वर्महं फट् नमः स्वरूपम्॥ एवं दि

षडंगमंत्रानाह ॥ पुरुषोत्तमेत्यादिना ॥ एतदुक्तं भवति ॥ पुरुषोत्तमत्रिभुवनप्रदोन्मादकरहंफट् हृदयायनमः ॥ सकलजगत्सोमणलक्ष्मीदयितहंशिरः ॥ मन्मथोत्तमागंदेकामदापिनिहंशिखा ॥ परमसुभगसर्वसौभाग्यकरहंकवचं ॥ सुरासुरमनुजसुंदरीहृदयविदारणसर्वप्रहरणधरसर्वकामिकहनरहृदयंवश

सर्ववाणोर्भेदियुगं पाशेनेति पदं ततः ॥ कटहृदयांतें कुशेन ताडयद्वितयं पुनः ॥ कुरुशब्दद्वयमयो किंति शसिपदं पुनः ॥ तावद्यावत्पदस्यांते समीहितमनंतरं १० ततो मे सिद्धमाभाष्य भवत्यंते सर्वमफट् नमो तोयं मनु प्रोक्तो द्विशताक्षरसंयुतः ॥ ११ ॥ जैमिनिर्मुनिराख्यातश्छंदोऽस्यामीतमीरितं ॥ समस्तजगतामादिदेवतापुरुषोत्तमः ॥ १२ ॥ पुरुषोत्तमशब्दांते वदे त्रिभुवनं पुनः ॥ मदोन्मादकरांते हं हृदयं सकलं ततः ॥ १३ ॥ जगत्सोमणशब्दांते लक्ष्मीदयितहंशिरः ॥ मन्मथोत्तमसंयुक्तमंगजेकामदापिनि ॥ १४ ॥ हंशिरवापरमापेतसुभगाक्षरसंयुतं ॥ सर्वसौभाग्यकरहंकवचं पारकीर्तितं ॥ १५ ॥ उत्कासुरासुरोपेतमनुजान्वितसुंदरी ॥ ततः पुरस्ताद्द्वयविदारणपदं भवेत् ॥ १६ ॥ सर्वप्रहरणधरसर्वकामिकतत्परं ॥ हनद्वयं च हृदयबंधनानिततः परं ॥ १७ ॥ आकर्षणपदद्वंद्वं महावल्लभमस्त्रकं ॥ त्रिभुवनेश्वरपदं ततः सर्वजनंततः १८ ॥ मनांसि हनयुग्मांते दारयद्वितयं च मे ॥ वशमानयहं नेत्रं ताराद्याः फट् नमो तकाः ॥ १९ ॥ षडंगमंत्राः संदिष्टानेत्रांतास्तत्त्ववेदिभिः ॥ त्रैलोक्यमोहनापांते हृषीकेशपदं पुनः ॥ २० ॥ पश्चादप्रतिरूपादिमन्मथानंतरं वदेत् ॥ सर्वादिसूत्रिपदं पश्चाद्द्वयकार्ष्णं ततः ॥ २१ ॥ आगच्छागच्छमंत्रोपंताराद्यो नमसान्वितः ॥ अनेन मनुना कृत्वा व्यापकं न्यस्य बाहुषु ॥ २२ ॥ अष्टायधानि मुद्राभिर्मंत्रैः सार्द्धं विचिंतयेत् ॥ ० ॥ श्री ॥ श्री ॥

मानय २ हं नेत्रं ॥ ताराद्याहं फट् नमो तकाः षडंगमंत्राः समुदिष्टाः ॥ अथ मन्त्रविशेषः ॥ अन्यत्र प्रयोगे वैष्णवानां नेत्रलोपः ॥ इह तु नेत्रमस्ति ॥ तदंत इति ॥ त्रैलोक्यमोहनहृषीकेशप्रतिरूपमन्मथसर्वस्त्रीहृदयाकर्षणआगच्छरतारादिनमोतः आवाहनमंत्रः ॥ श्री ॥ श्री ॥

क्षीरांभोधीत्यारम्भउद्यानपरोग्रन्थः स्पष्टः॥ ध्यानमाह॥ आसनमेतन्माह॥ पक्षिराजापेतिव्यापकेनपूर्वोक्तव्यापकमेतन्नेरोत्यर्थः॥ भृगुः सकारः॥ लोतोवकारः॥ वि
दुरनुस्वारः॥ एतैर्यतस्त्वमितिदेवीबीजाहस्वत्रयं॥ अ३३॥ जीवेनपुंसकचतुष्टयं॥ ऋ३३॥ लृट्सर्गोविसर्गः॥ एतद्यतिरितस्वरपत्ता॥ आसंलक्ष्म्यादीनांवीजंयथा

क्षीरांभोनिधिमध्यस्थंनिरंतरसुरदुमं॥ उद्यदकेदुकिरणाद्रीकृततमोभरं॥ कालेमेघसमालोकनृत्यदुर्हिकदंवकं॥ २५॥ उत्फु
ल्लकुसुमामोदप्रहृष्यद्भंगसंकुलं॥ कूजत्कोकिलसंघेनवाचालितदिगंतरं॥ २६॥ नानाकुसुमसौरभ्यवाहिगंधवहांचितं॥ कल्प
वल्लीनिकुंजेषुकीडत्सिद्धकदंवकं॥ २७॥ देवगंधर्वनारीभिर्गीयंतीभिरलंकृतं॥ अनेकदीर्घिकायुक्तमुद्यानमहदद्भुतं २८
तस्मिन्मध्येमणिमयेमंडपेतोरणांचितं॥ ऋतुभिःषड्भिरनिशंसेवितस्यमहीपसः॥ २९॥ सुरदुमस्यमूलस्थेमहासिंहासनेशु
भे॥ रत्नारविंदमध्यस्थगरुडोपरिसंस्थितं॥ ३०॥ ध्यायेद्ब्रह्मभयासाहजगन्नाथंजगन्मपं॥ देवंश्रीपुरुषोत्तमंकमलयास्त्रांकस्य
यापंकजं - विभ्रत्यापरिरव्यमंजुजरुचातस्यानिवद्धेक्षणं॥ ध्यायेच्चेतसिंशंखपाशमुसलांश्चापारिखद्भंगदां॥ हस्तेरंकुशमु
द्वहंतमरुणंस्मेरारविंदाननं ३२ एवंध्यात्वाश्रियःकांतंमनुलक्षचतुष्टयं॥ जपेद्दशीविधायायकुंडमद्धेन्दुसन्निभं ३३ जुहुया
द्देष्टव्येवहौपयेर्जातिसमुद्रवैः॥ पुष्पैर्घवैःकमात्यश्चाद्वाह्मणानपिभोजयेत्॥ ३४॥ अर्चयिष्यजगन्नाथंगायत्र्यापरिशोध
येत्॥ आत्मानंयागवस्तूनिपागभूमिंचदेशिकः ३५ त्रैलोक्यमेहनापेतिविग्रहेपदमीरयेत्॥ स्मरायधीमहीपश्चातन्नोविष्णुः
प्रचोदयात् ३६ गायत्रौषासमाख्यातावैष्णवीसर्वसिद्धिदा॥ प्राक्प्रोक्तेवैष्णवेपीठेकल्पयेदासनंततः ३७ पक्षिराजापठद्वंद्व
मस्यमंत्रैःप्रकीर्तितः॥ सकल्पितायांमूलेनमूर्तोदेवमनन्यधीः ३८ ॥ ९९ स्त्रीलक्ष्म्येनमःस्त्रीसरस्वत्येनमः॥ स्त्रीरत्येनमः॥ स्त्रीश्रीत्येनमः॥

स्त्रीकृतिकोगेनमः॥ स्त्रीशान्तेनमः॥ स्त्रीपुष्पेनमः॥ स्त्रीतुष्ट्येनमः॥ इत्यादिप्रकारेणा॥ स्वायधमंत्रोद्धारः स्पष्टः ॥

शा. ति. शशिप्रसूनैः कुमुदैः ॥ तामेव अग्रमेव ॥ निगदन्त्याख्यातमपरं ॥ मंत्रांतरमाह ॥ स्पष्टार्थेन ग्रंथेन ॥ यंत्रमुद्धरति ॥ पिंडमिति ॥ षट्कोणं लिखित्वा तन्मध्ये पिंडवीजं लि
खित्वा ॥ तन्मूलमंत्रेण वेष्टयित्वा ॥ तद्बहिः पञ्चदशपत्रं षट्कोणेषु वक्ष्यमाणगोपाल षडक्षरं लिखेत् ॥ पत्रेषु वक्ष्यमाणदशाक्षरं लिखेत् ॥ तत्पद्मं कामवीजेन

आवात्यमनुनाविद्वान् व्यापकेन समर्चयेत् ॥ भृगुर्लोतपुतः सेतुवीजं देव्याः प्रकीर्तितं ॥ ३९ ॥ कर्णिकायां यजेदादौ विधानेनां
गदेवताः ॥ दलेषु पूजयेत्पश्चात्तद्व्याद्याः धृतचामराः ४० ॥ मुक्ताहारलसच्चारुययोधरभरानताः ॥ जपाकुसुमसंकाशामद
विभ्रममंथराः ॥ ह्रस्वत्रयमङ्गीवसर्गरहितस्वरशोभितं ॥ देवीवीजं क्रमादासां मंत्रमाहुर्मनीषिणः ॥ ४१ ॥ दलाग्रेषु यजेच्छ्वे
र्ज्ञं चक्रमसिंगदं ॥ अंकुशं मुसलेपाशमेतान्यस्त्राणि शार्ङ्गिणः ४२ ॥ स्वमुद्राभिः समनुभिः कथ्यंते मनवः क्रमात् ॥ आद्योज
लचरायां ते षड्वयं मनुरीरितः ४३ ॥ शार्ङ्गयसशरायां ते साहातेनंतरोमनुः ॥ सुदर्शनमहाचक्राजां ते स्याद्द्वयं ॥ ४४ ॥ सर्वद
ष्टमयं पश्चात्कुरुर्द्धिदिपुगं पृथक् ॥ विदारय पदद्वंद्वं परमंत्रान् सग्रसं ४५ ॥ भक्षयन्नासयद्वंद्वं प्रत्येकं वर्मफट्द्वयं चक्राय
नमस्त्येषत्तीपोमंत्रैरितः ४६ ॥ खड्गतीक्ष्णोपशोते स्याच्छिदिखड्गयुगं पृथक् ॥ चतुर्थोयं मनुः प्रोक्तः कौमोदकिमहावले ॥
४७ ॥ सर्वासुरांतकिपदं प्रसीदयुगवर्मफट् ॥ स्वाहांतोयं मनुः प्रोक्तः सद्भिः कौमोदकीपरः ॥ ४८ ॥ अंकुशांते कटयुगं वषट्कारं
मनुरीरितः ॥ संवर्तकांते मुसलयोथयद्वितयं पुनः ॥ ४९ ॥

विष्टयेत्॥ तद्वहिः षोडशपत्रकोसरेषु स्वराण् पत्रेषु वक्ष्यमारा षोडशवर्णमंत्रं। तद्वहिरिद्वात्रिंशदलंब्यं जनके सरंवक्ष्यमाणानुष्ठुप् मंत्रं पत्रेषु
हिः पाशांकुशवीतं। तद्वहिः भूषरदयं॥ गोपालाष्टाक्षरमंत्रवर्णान् लिखेत् एतच्च नैवेद्यं उक्तफलदम् ॥

हुंफद्दिङांतोमंत्रोयंसप्तमः परिकीर्तितः॥ पाशबंधद्वयंपश्चादाकर्षयपदद्वयं॥ ५१॥ वह्निजायावधिः सद्भिरष्टमोमंत्रर्द्रितः॥ लोके
 शान्जयेत्यश्वाद्यश्वाद्यैरायुधैः सहा॥ ५२॥ इत्यमभ्यर्चयेन्नित्यं यथावत्सुखोत्तमः॥ आपोतिमहतीं लक्ष्मीं सोभाग्यमतुलं यशः॥
 ॥ ५३॥ आपुरारोग्यमन्यानि मनोभीषानिविंदति॥ हपारिक्तुसुमेदेवमर्चयित्वा यथाविधि॥ ५४॥ शशिप्रसूनैर्जुह्यादशोत्तरसहस्र
 कम॥ मासमात्रेणावशागास्तस्यस्यः सकलानृपाः॥ ५५॥ हुत्वा विस्त्वफलेः पक्वैः श्रियं विंदेदनिंदितां॥ प्रफुल्लैररुणोभोजैस्तामेव
 लभते पुनः॥ ५६॥ हुत्वा ज्योतिष्मती तैलं सहस्रं वसुसंख्यकं॥ सुभगो जायते सम्पत् सर्वेषां नात्र संशयः॥ ५७॥ विधानेनामुनामं
 त्रीमहारोगात्प्रमुच्यते॥ अश्वत्थसमिधो होमः पराहतधना वहः॥ ५८॥ आन्यात्तदूर्वा होमेन मुच्यते महतो भयान्॥ यस्य ना
 मयुतं मंत्रं जयेदयुतसंख्यया॥ ५९॥ स भवेदासवत्तस्य नात्र कार्या विचारणा॥ वहना किमिहोक्तेन मनुना साधकोत्तमः॥ ६०॥
 साधयेदखिलान्कामान्साक्षाद्विष्णुरिवापरः॥ उत्तिष्ठ वर्णमाभाष्य श्रीकोधीशाहुताशनौ॥ ६१॥ वह्निजायावधिर्मंत्रो ब्रह्मक्षर
 समन्वितः॥ ऋषिरस्य भवेद्दामः पंक्तिश्छंद उदाहृतम्॥ ६२॥ श्रीकराख्यो हरिः प्रोक्तो देवतास्य मनीषिभिः॥ हृदयं भीष
 यद्वहं त्रासपदितं शिरः॥ ६३॥ शिखाप्रमर्दय पुगं वर्मप्रध्वंसय हृदयं॥ अस्त्रं रक्ष पुगं सर्वहमंताः समुदाहताः॥ ६४॥
 मूर्ध्नि मंत्रहृदये कंठे हृदयोदरयोः पुनः॥ उरुजंघापदद्वंद्वे मंत्रवर्णोत्प्रविन्यसेत्॥ ६५॥ मुखेन्यसेद्वाह्यो मुखमासीदिदं
 मनु॥ बाहुराजन्यः कृतोयं न्यस्तव्यो बाहुपुग्मके॥ ६६॥ ऊरुतदस्य यद्वेश्य ममूरुहृदयेन्यसेत्॥ पादद्वयेन्यसेन्मंत्रं पद्भ्यां श्रु
 द्रो अजायत॥ ६७॥ चक्रं शंखं गदां पद्मं हस्ताग्रेष्वथ विन्यसेत्॥ इत्यन्यासं तनौ कृत्वा देवं पूर्वोक्तमंडपे॥ ६८॥ श्री॥

रक्तपद्मासनस्थस्यगुरुउस्योपरिस्थितं॥कांचनाद्रिसमप्रभंकमलाननंकमलेक्षरांशंस्वचक्रगदासरोजधरमनोहरदर्शनं॥कौस्तुभां
कितवस्संसुकुटांगदादिविभूषरांतादृष्यवाहनमच्युतंहृदिभावयामिजगत्पतिं॥७०॥अष्टलक्षंजपेन्मन्त्रीमन्त्रेमेतद्दशांशाःविल्वैः
क्षीरद्रुमाभ्यामिःसमिद्धिदरुणांबुजैः७१॥पयोन्नैःसर्पिषाहृत्वाग्रंस्तोषयेद्धनैः॥मूर्तेर्मूलेनकुप्तायांपूजयेद्देवमन्वहं॥७२॥
अंगान्यादौसमाराध्यदिक्पत्रेषुसमर्चयेत्॥अपिपरतिथितिकांतिलीलापंकजधारिणीः७३॥पीतारुणश्यामनीलान्विदिक्पत्रेषु
जपेत्॥वासुदेवादिकामूर्तेःपार्श्वयोर्निधिपुष्पकं॥७४॥विषकृसेनंपजेदीशेलोकपालाननंतरं॥एवंसंपूजयेद्देवंसाधयेद्दिष्ट
मात्मनः॥७५॥ह्रस्वाचरुभ्यांसाज्याभ्यांजुहुपादयतंबुधः॥संपातितंचरुंयश्चात्साथोभुंजीतसाधितं॥७६॥ब्राह्मणान्भोजयेत्स
म्यकमधुरैर्भोजमवासरे॥तोषयेद्गुरुमर्थेनवस्त्रैर्धान्यैर्विभूषणैः॥७७॥जित्वापमृत्युरोगादीन्दीर्घमायुःसविंदति॥आज्यसिक्तैः
सरसिजैर्जुहुपादयतत्रयं॥७८॥निवसेत्कमलातस्मिन्नत्यजेत्तत्सुतानपि॥विल्विरक्षसमिद्धोमात्साक्षाद्धनपतिर्भवेत्॥७९॥
पूगपुष्पसमायुक्तैस्तंडुलैर्मधुरोक्षितैः॥जुहुपादचिरादेवसंपदंजायतेनिधिः॥८०॥आज्येनलक्षंजुहुपात्पराज्जपतिपार्थिवान्॥
अज्रस्तत्रंभुजेवद्धंमनुनानेनसाधितं॥८१॥रोगापमृत्युदःखानिनाशयेन्नात्रसंशयः॥जलांजलिभिरात्मानमभिषिंचेद्दिनेदिने॥
॥८२॥स्नानकालेषुसमवेत्सौभाग्यश्रीसमृद्धिमान्॥अर्धवाहुद्वयोर्मन्त्रीपश्यन्नादित्यमंडलं॥सहस्रमानंप्रजपेन्नित्यंनिशित
धीर्मनुं॥सर्वमनोरथास्तस्यसिद्धेर्नान्नसंशयः॥८४॥कृष्णपदमाभाष्यगोविंदायततःपरम्॥गोपीजनपदस्यांतेवल्लभायद
ढावधिः॥८५॥कामबीजादिराख्यातोमनुरष्टादशाक्षरः॥नारदोस्यमुनिःप्रोक्तोगायत्रंछंदउच्यते॥८६॥श्री०

देवताकथितः कृष्णः सर्वकामफलप्रदः॥ चतुष्करावेदाधिनेत्रसंख्याक्षरैः क्रमात्॥ ८७॥ पंचांगानिमनोः कुर्यान्मंत्रविज्ञा
 तिसंपत्तेः॥ स्मरेद्देवावनेरम्ये मोहयेत मनारतं ८८ गौं विंदं पुंडरीकाक्षं गोपकन्याः सहस्रशः॥ आत्मनो वदनां भोजप्रेषितासि
 मधुव्रताः ८९ पीडिताः कामवाणेन विरभाश्रेषणोत्सुकाः॥ मुक्ताहारलसत्पीनतुंगस्तनभरानताः ९० स्वस्त्यधमिलवसनामद
 स्खलितभासणाः॥ दंतपंक्तिप्रभोज्ञासिस्पंदमाना धरांचिताः ९१ विलोमपंती विविधे विभ्रमेर्भावगर्भितैः॥ फुल्लैर्दीवरकातिमिदु
 वदनं वर्हावतं सप्रियं श्रीवत्सांकमुदारकौ सुभधरपीतावरं सुन्दरं गोपीनां नयनोत्पलार्चिततुंगो गोपसंघावृतं गोविंदं कलवेण
 वादनपरं दिव्यांगभूषं भजे ९२ मंत्रमेनं यथान्यायममुतद्वितपंजयेत्॥ जुहुयादरुणां भोजैर्दशांशसुसमाहितः ९३ वैष्णवे पूज
 पेत्पीठे यथावदेव कीसुतं अंगारणमाराध्य पत्रेषु पूजयेत्त्रिपाः ९४ कालिंदी नम्रजित्पाख्या मित्रविंदाततः पराचारुहासिन्यथ
 रा रोहिणी जां ववत्यथा रुक्मिणी सत्यभामेति कथिताश्चारुभूषणाः॥ पीतां वरधरासौम्याकरां बुजयतां वजाः ९५ ऐरावतादीनभ्य
 र्च्यं हजानश्रोततो वहिः॥ लोकपालात्यजे नमं त्रीं वज्राद्यस्त्राणि तद्वहिः ९६ इति संपूजयेद्देवं गोविंदं जगतां पतिं॥ कुर्वीत कल्प
 निर्दिष्टान्प्रयोगान्निजवांछितान् ९७ लक्ष्मीप्रसूनेर्जुह्याच्छ्रियमिच्छन्ननिंदितं॥ साज्येनान्नेन जुहुयादज्यान् नस्य समृद्ध
 ये ९८ अरुणोऽकुसुमेर्विप्रान्जातीभिः पृथिवीपतीन्॥ प्रसूनेरसितैर्वैश्यान् शूद्रान्नीलोत्पलैर्नवैः ९९ वशयेच्च वरौः स
 र्वान्पंकजैर्वनिताजनं गोशालासुकृतो होमः पायसेन सरपिषा १०० गवांशांतिं करोत्याशु गोविंदो गोकुलप्रियः॥ शिष्य
 वेषधरं देवं किंकिणीदामशोभितं १०१ स्मृत्वा प्रतर्पयेन्नमं त्रीदुग्धबुध्याशुभैर्जलेः॥ धनधान्याशुकादीनि प्रीतस्तस्मै ददाति सः॥

पिंडवीजमुद्धरति। पंचांतको गकारः। रस्यकारः। धरा लकारः। मनुश्रौकारः। विंदुश्रुत्कारः। एतेः पिंडितं गोपालवीजं॥ ग्लौं॥ गोपालघटसंरमाह॥ स्मरति॥ द
शास्त्रमाह॥ गोपीजनेति। षोडशास्त्रमाह॥ प्रणवति। अनुष्टुप्मंत्रमाह॥ पिंडरतिपतेत्यादि॥ अष्टाक्षरमंत्रमुद्धरति॥ अनंगश्चादिनायंत्रांतस्माह॥ प्रागि
पिंडमूलेन वीतं रहनपुरगोकोरा राजद्रसार्णैः कुर्यात्पुंशं दशांशं स्फुरितदशदलं कामवीजेन वीतं॥ पयं किंजल्कसंस्थं सर
विकृतिदलप्रोक्षसत्त्वोडशांशं किंजल्कं चंजनाढ्यं विकृतदलयुगधर्पितानष्टवर्णं १०५ पाशांकुशाभ्यामावीतं क्षोणीपु
रयगाश्रिषु॥ अष्टाक्षरेणालसितं यंत्रं गोविंददेवतं १०६। धर्मार्थकामफलदं सर्वरक्षाकरं परं। पंचांतको धरे रस्यो मनुविं॥
दुविभूषितः १०७ पिंडवीजमिदं प्रोक्तं सर्वसिद्धिकरं परं। स्मरः कृष्णपठद्वंद्वं षडणो मनुरीरितः १०८ गोपीजनानां ते प्रवदेह लभा
यागिसुंदरि। अयं दशाक्षरो मंत्रो दृष्टा दृष्टफलप्रदः॥ १०९। प्रणवं हृदयं कृष्णं डेतं उक्ता ततः परां तादृशं देवकी पुत्रं हं फट्
स्वाहा समन्वितं ११० षोडशाक्षरमंत्रो यं गोविंदस्य समीरितः॥ पिंडरतिपतेर्वीजं नमो भगवते ततः॥ १११ नेदपुत्रा पवालादि
वपुषश्चामलाय च गोपीजनपदस्यां ते वल्लभाय हि षावधिः ११२ अनुष्टुप्मंत्रश्चाख्यातो गोपालस्य जगत्पतेः। अनंगं कृ
ष्णगोविंदौ डेता वष्टाक्षरो मनुः ११३ प्राक्प्रत्यक् दक्षिणोदग्विधिवदभिलिखेत्स्य घृरे स्वाचतुष्कोणोद्यच्छूलपुंक्तं वलय
युगपतं मध्यपूर्वतंदत्यं। श्लोकस्पर्णा न्यरस्तादृशुपदविवरेष्वष्टवर्णं लिखित्वा तद्वात्वे द्वादशांशं सतदनुपरिवृतं देवकीपुत्र
यंत्रं ११५ तं सुकीदेवदेवतं तं वंदे वरतीरतं। तं रतो रूढतो ख्यातं तं स्यातो देवकीसुतं ११६ लिखितं भूर्यपुत्रादौ यंत्रमेतद्यथा वि
धि। विधत्तं वाहना नित्यं सर्वकामफलप्रदं ११७॥ ११८ ति। प्राक्प्रत्यक् रेखाचतुष्कं तथैव तिर्यगपि लिखित्वा कोणोद्यत्तश्चतुष्कं मध्यकोषे
चलययुगपतं वर्तलद्वयं लिखित्वा तत्र वक्ष्यमाणं श्लोकाद्यक्षराणि वक्ष्यमाणं प्रकारेण लिखेत्। तद्यथा। प्रथमवलये पूर्वार्द्धं प्रतिलोमतो विलिख्य द्वितीया

द्रष्टुं गावरणं पूर्वमध्ये दिस्वर्चयेच्छुरान् ॥ द्रामाद्यं शोषणं पूर्वद्वी दीद्यं मोहनं ततः ॥ १२९ ॥ संदीपनाख्यं कीडं चंद्राद्यं ताप
 नं पुनः ॥ सर्गांत भृगरा भूयो मादनं पंचमं पजेत ॥ १३० ॥ प्रणामवाणहस्ताब्जाध्ये पास्ता वारा देवताः ॥ संपूज्याः पत्रमध्ये सुशक्तयो
 रौपथाक्रमं १३१ अनंगरूपान्या नंगमदनानं गमन्मथा ॥ अनंगकुसुमापुष्पादनं गकुसुमातुराः १३२ ॥ अनंगशिशिरानं गमेख
 लानं गदीपिकां ॥ लीलाकमलधारिण्यः स्मेरवक्त्राः सुभूषिताः ॥ १३३ ॥ वहिः षोडशपत्रेषु पूज्याः षोडशशक्तयः ॥ युवतिर्विप्रलेभा
 स्याज्योत्स्ना सुभूर्मदद्रवा १३४ सुरतावारुणी लोलाकांतिः सौदामिनी पुनः ॥ कामच्छत्राचंद्रलेखा शुक्ली स्यान्मदना पुनः ॥ १३५ ॥
 यो निर्मायावतीताः स्युः कल्हारविलसत्कराः ॥ स्मेरवक्त्रा युवतयो प्रदविभ्रममंथराः १३६ दलाग्रेषु पुनः पूज्याः स्मरस्य परिचा
 रिकाः शोकोमोहो विलासो न्यो विभ्रमो मदनातुरः १३७ अपत्रवीषवा कामोचूतपुष्पो रतिप्रियः ॥ श्रीमस्तपांत ऊर्ज्जीन्यो हे
 मंतः शिशिरो मदः १३८ रसुकामैकपुष्पेषु धारताः सुभूषिताः ॥ अपरांगनिषंगद्व्यावनिता सक्तमानसाः १३९ रतिप्रियानघ
 दिसुपजे दष्टौ विशिष्टधीः ॥ परभृत्सारसौ पश्चाच्छुकमेधाहूयो पुनः १४० अपांगभूविलासौ दौहावभावौ प्रकीर्तितौ चतुर
 सस्य कोरौ षु पूज्यास्तत्यरिचारिकाः १४१ माधवीमालती पश्चाद्धरिणाख्यामदोत्कटा ॥ सितचामरधारिण्यः सर्वाभरणाभू
 षिताः १४२ ॥ वात्ये लोके श्वरान्यश्चादस्त्रायभ्यर्चयेत् पुनः ॥ इत्यं यो भजते देवं सुगंधिकुसुमादिभिः १४३ स भवेन्नव्यसौ भा
 ग्योलक्ष्म्या जितधनेश्वरः ॥ अशोकपुष्पैर्दध्यत्तेर्जुह्यादिव सत्रयं १४४ अष्टोत्तरसहस्रं यः स भवेज्जगतां प्रियः ॥ गव्येना
 ज्येन जुहुयात्तत्रैराष्टोत्तरं शतं १४५ साधकेन्द्रसंपातमर्चिते हव्यवाहने ॥ संपाताज्येन वनिता भोजयेदात्मनः पतिं १४६ ॥

षोडशशक्तीर्दर्शयति। रतिपरिचारिका एव प्रदर्शयते॥ ओं कामोहमिति॥ अपरांगनिषंगाढ्याः पृष्ठगतनूणीरकाः। रतिप्रियानेव दर्शयति। परभृत्स्वादिना
वहिःश्चतुरस्रंतत्कोणेषु माधवीप्रभृतिरतिपरिचारिका॥ यंत्रमाह कामाध्यासितेति॥ षट्कोणं विलिख्य तन्मध्ये कामवीजंतन्मध्ये साध्यनाम वहिरष्टपत्रं प्रति

अनपायद्यदादिष्टं तत्तत्सकुरुते सदा॥ कन्यार्थी जुह्यात्त्राजेर्दध्यत्तैर्मंडलांतरे। ४७। कन्यामिष्टमवाप्नोति सापिब्रत्यतिमाप्नु
यात्॥ कामोत्त्रासितमध्यमंगविलसत्षट्कोणमेतद्दहिर्गोपत्रोणवर्णवद्धमुदलं मालामनोरक्षरैः॥ षट्संख्यैः सहिताष्टपत्र
लसितं शोणीपुरेणावृतं कोणान्यस्तमनोभवेन कथितं यंत्रं जगन्मोहनं। ४८। कामदेवापशब्दांतं विसृजेत् नृमीरयेत्॥ पुष्प
वाणंधीमहीस्यातन्त्रो नंगः प्रचोदयात् ५०॥ नमो ते कामदेवाय वदेत्सर्वजनंततः। प्रियाय सर्ववर्णो ते जनसंमोहनाय च ५१।
ज्वलद्वयं प्रज्वलार्णवदेत्सर्वजनस्य च॥ हृदयं मम शब्दांतं वशं कुरु पुगं शिरः॥ ५२॥ मालामनुरयं साष्टचत्वारिंशद्भिरक्षरैः
साध्याख्यापुटितैः स्मरैः परिवृतं कामं लिखेन्मध्यतः पश्चात्तारविकारपक्षकपरान्नासार्धिमिंदीशयान्। शूलाढ्याष्टदलेषु सा
धुविलिखेतां बूलपत्रोदरे यंत्रं पांनिशि खादयेत्कृतजयं वश्या भवेत्स्य सा ५४। कथितं पुष्पवाणस्य संगोपांगसमर्चनं॥ सोभ्याग्य
कातिविभवदारपुत्रसमृद्धिदं। ५५॥ आदाय वेदान्सकलान्समुद्रान्निहत्पशं खासुरमत्सुदग्रं। दत्ताः पुरायेन पिता महायविष्यं
तमाद्यं भजमत्स्य रूपम्। ५६। दिव्यामृतार्थं मथिते महाद्यौ देवा सुरैर्वीसुकिमंदराभ्यां। भूमेर्महा मेघविघूर्णितायास्तं कूर्ममाधार
गतं स्मरामि। ५७। समुद्रकोची सरिदुत्तरीया वसुंधरा मेरुकिरीटभारा॥ द्रंशयतो येन समुद्धता भूस्तमादिको लेशरसां प्रपद्ये ५८

दलं प्रविलिख्य तं गायत्रीगुणवर्णत्रितयं अष्टपत्रं पुष्पमालामंत्रषट्कलसितं अष्टपत्रांतरं कोणं न्यसेत्। कामवीजलसितभूय हवेष्टितमुक्तफलदा का
मगायत्रीमुद्धरति। कामदेवायेति मालामंत्रमुद्धरति। नमो तेति सितः साहाकारः। यंत्रांतरमाह साध्यपुटितेति। अष्टपत्रं पञ्चतां बूलपत्रोदरे लि० ॥

खित्वा तत्कर्णिकायां कामवीजं तत्साध्यनामाक्षरपठितं कामवीजैर्धृष्टयेत् ॥ पञ्चादष्टपत्रेषु प्रत्येकं वक्ष्यमाणं तारादीनि लिखेत् ॥ कथां तारं ॐ कारः विका

भक्तार्तिभंगक्षमया धिया यस्तं भां तरात्वादितो नृसिंहः ॥ सिं सुराणां निशितैर्न स्वाग्रैर्विदारयंतं न च विस्मरामि ॥ ५९ ॥ चतुः
समुद्राभरणा धरित्री न्यासाय नालचरणास्य पश्य एकस्य नान्यस्य पदं सुराणां त्रिविक्रमं सर्वगतं न मामि ६० त्रिः सप्तवारं नृप
तो न्विहाय यस्तर्पणं रक्तमपंपितभ्यः ॥ चकार कोदंडवलेन सम्यक्तमादिशूरं प्रणमामि विष्णुं ६१ कुले रघूणां समवाप्य ज
न्मविधाय सेतुं जलधेर्जलांतः ॥ लंके श्वरं यः शमयां चकार सीतापतितं प्रणमामि भक्त्या ६२ हलेन सर्वानसुरान्विकृष्य चकार चू
र्णो मुशलप्रहारेः ॥ यः कृष्णमासाद्य बलं वलीयान् भक्त्या भजेतं बलभद्रशर्म ६३ पुरा पुराणां नसुरान्विजेतुं संभावयन्धीवरचि
ह्वेषं ॥ चकार यः शास्त्रमयो घकल्यंतं मूलभूतं प्रणतोस्मि बुद्धे ६४ कल्याणवसाने निखिलखुरैः सैः संघट्टयामास निमेषमा
त्रात् ॥ यस्तेजसा निर्दहतातिभीमो विष्वात्मकं तंतुरां भजामः ६५ यस्य प्रभावेन शिवो न वेधा समर्थतामेति विवक्तुमुच्चैः तं द्वा
नवेन्द्रक्षयहेतुभूतं न मामिसो हं पुरुषं पुराणं ६६ शंखं सुचक्रं सुगदं सरोजं रोभिर्दधानं गरुडाधिरुढं ॥ श्रीवत्सविहंजगत्सादिभू
लंतमालनीलं हृदिविष्णुमीडे ६७ क्षीरां बुधौ शेषविशेषतल्येषा मानमतः स्मितशोभि वक्त्रं ॥ उत्फुल्लनेत्रां बुजमं बुद्धमभायं
श्रुतीनामसकृत्सरामि ६८ श्रीगायेदनपास्तुत्या जगन्नाथं जगन्मयं धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्त्रये पुरुषोत्तमं ६९ ॥ इति शारदा
तिलके सप्तदशः पटलः ॥ ९७ ॥ ९९

रः षोडशस्वरः ॥ पक्षः द्वितीयस्वरः ॥ अः आकपरः खकारः ॥ नासा चकारः ॥ अर्धोशः ऊकारः ॥ मिटीशः एकारः
घकारः ॥ अष्टदलाग्रेषु मूलं लिखेत् ॥ एतत्तु नमुक्तफलम् ॥ इति गूढार्थदीपिकायां सप्तदशः पटलः ॥ ९७ ॥ ९९

वैष्णवमंत्रकथनानंतरं शैवमंत्रान्वक्तुमारभते ॥ अथ वक्ष्ये त्यादिना ॥ प्रथमं पंचाक्षरमुद्धरति ॥ हृदये त्यादिना ॥ हृदये नमः ॥ वपरंशकारः ॥ साक्षी ईकारः ॥ ततः शिदितिसिद्धं ज्ञातो वकारः ॥ अनेत आकारः ततश्च वा इति भवति ॥ मरुत्यकारः ताराद्यः पंचाक्षर उद्धृतः ॥ अंगुलिन्या समाह ॥ मंत्रस्येति ॥ अथ मंत्रः ॥

अथ वक्ष्ये महेशस्य मंत्रान्सर्वार्थसिद्धिदान् ॥ येः पूर्वमृषयः प्राप्ताः शिवसायुज्यमंजसा १ हृदये वपरंसाक्षिदांतो न तानि
तो मरुतः ॥ पंचाक्षरी मनुः प्रोक्तस्ताराद्यो यं षडक्षरः २ वामदेवो मुनिश्छंदः पंक्तिरीशो स्पदेवता ॥ षड्विंशोऽङ्गानि कुर्या
मंत्रस्य देशिकः ३ मंत्रवर्णादिकान्यस्येत्यं च मूर्तिर्यथा कुमांतर्जनी मध्यपोरं त्यानामिका गुष्ठयोः पुनः ४ ताः सुस्तत्पुरु
षाघोरस्यो वामे षसंज्ञकाः ॥ वक्त्रहत्यादगुत्येषु निजमूर्द्धे निताः पुनः ५ प्राक्याम्यवारुणो दीच्य मध्यवक्त्रेषु पंचसु ॥ मं
त्रांगानित्यसेत्यश्चात्ताति युक्ता निषट्कमात् ॥ ६ ॥ कुर्वीत गोलकन्या संरक्षा ये तदनंतरं ॥ हृदिवक्त्रां सपोरुर्वाः कुंठेनाभौ हि
पार्श्वयोः ७ ॥ पृष्ठे हृदिततो मूर्द्धि वदने नेत्रयोर्नेत्रयोः ॥ दोः पक्षिषु साग्रेषु विन्यसेत्तदनंतरं ८ शिरो वदनहत्कुक्षिसोरुपादहृदये
पुनः ॥ हृदिवक्त्रां वजे रंकमृगाभयवरेषु ९ वक्त्रां सहस्रपादोरुजठरेषु क्रमान्यसेत् ॥ मूलमंत्रस्य षड्वर्णान्यथा वदेशिको
त्तमः १० मूर्द्धि भालो वरोऽष्टे हृदये ताः पुनर्न्यसेत् ॥ पश्चादनेन मंत्रेण कुर्वीत व्यापकं सुधीः ११ नमो सुस्थाणुभूताय ज्योतिर्लि
गामृतात्मने ॥ चतुर्मूर्तिवपुस्या पाभासितां गापशंभवे ॥ १२ ॥ एवं न्यस्तशरीरो सौ चिंतयेत्यावती पतिम् ॥ १३ ॥ ॐ नंतत्पुरुषाय न

मः ॥ इति तर्जन्यां ॥ ॐ मंत्रघोराय नमः ॥ इति मध्यमायां ॐ शिं सद्यो जाताय नमः ॥ इति कनिष्ठायां ॥ ॐ वां वानदेवाय नमः इति अनामिकायां ॥ ॐ यं ईशा
नाय नमः ॥ इत्यंगुली ॥ पुनस्तु मे वक्त्रादिस्थानेषु प्रोक्तं पश्चिमादिवक्त्रेषु चतस्र देवज्यस्य षडंगानिन्यसेदिति ततो वक्ष्यमाणान्येषु ॥ ॥

षडसेष्वेकैकन्यासक्रमेण दशन्यासाः कर्तव्याः ॥ कथं ॥ हृदिवक्त्रे च सयोरुर्वोरैकोन्यासः ॥ कटौ नाभौ ह्रिद्यार्धयोः ॥ पृष्ठे हृदये एकः ॥ एवमन्यत्रापि चोद

ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतगिरिनिभं चारुचंद्रावतंसं ॥ रत्नाकल्योच्चलांगं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नं ॥ पद्मासीनं समं
तात्सुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानं ॥ विश्वाद्यं विश्ववंद्यं निखिलमपहरं पंचवक्त्रं त्रिनेत्रम् १४ तत्त्वलक्षजपेन नैवेदीशि
तः शैववर्त्मना ॥ तावत्संख्या सहस्राणि जुहुयात्पापसैः शुभैः १५ ॥ ततः सिद्धो भवेन्मन्त्रः साधुकाभीष्टसिद्धिदः ॥ देवं संपूजये
त्पीठे वा मादिनवशक्तिके १६ वामाज्येष्टा ततो रौद्री काली कल्पदादिका ॥ विकरणा हूया प्रोक्ता वलाद्या विकरिण्यथ १७
वलप्रमथिनी पश्चात्सर्वभूतदमन्यथा ॥ मनोन्मनी तिसंप्रोक्ताः शैवपीठस्य शक्तयः १८ नमो भगवते पश्चात्सकलादिवंदे सु
नः ॥ गुणात्मशक्तियुक्ता पतंतो नंता पतत्यरं १९ योगपीठात्मने भूतो नमस्तारादिको मनुः ॥ असुना मनुना दद्यादासनं गिरिजा
पतेः ॥ २० मूर्तिं मूलेन संकल्प्य तत्रावात्य पजेच्छिवम् ॥ कर्णिकायां पजेन्मूर्तिं शिरो शीशानदिगात् २१ शुद्धस्फटिकसकाशं दि
सुतत्पुरुषादिकाः ॥ पीतांजनश्चेत रक्ताः प्रधानसदृशा युधाः २२ चतुर्वक्त्रसमायुक्ता पथावतंसं प्रपूजयेत् ॥ कोणे घर्चे निच
त्याद्या सेजो रूपाः कलाः क्रमात् २३ अंगानिके सरस्या निविघ्ने शान्यत्रगात्यजेत् ॥ अनंतं सस्मना मानं शिवोत्तममवेतरं २४

व्यः ॥ विद्येशपात्रांगानिता सांफलम् ॥ तानेव दर्शयति ॥ अनंतमित्यादिना ॥ तेषां वर्णानाह ॥ रक्तेत्यादिना ॥ उत्तरे ग्रंथः स्यार्थः ॥ मंत्रोत्तरम् ॥

एकं नेत्रमेकं रुद्रं त्रिमूर्तिं तदन्तरं ॥ पञ्चाङ्गीकं ठनामानं शिखं डिनमिति क्रमात् ॥ २५ ॥ रक्तपीतासितारक्तकृष्णरक्तोज्जनासितान् ॥ किरी
 टार्पितकालेन्द्रन्यग्रस्याभूषणावितान् २६ त्रिनेत्रान्मूलवज्रास्त्रिचापहस्तान्मनोरमान् ॥ उत्तरादिपञ्चेत्यश्वाङ्गमन्त्रेण देवैरुपनः २७
 ततो नन्दिमहाकालौ गणेशवृषभौ पुनः ॥ अथ भृङ्गरिडिंस्कंदमेतान्यस्यासनस्थितान् ॥ २८ ॥ स्वर्णतोयारुणश्याममुक्तैर्दुसितपा
 टलान् ॥ इन्द्रादयस्ततः पूज्या वज्राद्यायुधसंघताः २९ इत्येवं पूजयेद्देवं सहस्रं नित्यं शोजयेत् ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तः प्राप्नुयाद्दीक्षितां
 श्रियं ३० द्विसहस्रं जपेद्गोमानुच्यते नात्र संशयः ॥ त्रिसहस्रं जपेन्मन्त्रं दीर्घमापुरवाप्नुयात् ३१ सहस्रं वज्राप्रजपेत्सर्वान्कामानवाप्नु
 यात् ॥ आज्यान्वितैस्तिलैः शुद्धैर्जुहुयात्समादरात् ३२ उत्पातजनिताक्लेशान्ताशयेन्नात्र संशयः ॥ शतलक्षं जपेत्साक्षाच्छिवो
 भवति मानवः ॥ षडक्षरः शक्तिरुद्धः कथितो वासरो मनुः ॥ अविच्छेदः पुराप्रोक्तो देवतास्यादमापतिः ३४ अंगानि पूर्वमुक्तानि सो
 ममीशं विचिंतयेत् ॥ वधूकामं त्रिनेत्रं शशिशकलधरं स्मेरवक्त्रं वहंतं हस्तेः शूलं कपालं वरदं मभयदं चारुहारं नमामि ॥ वामोरुस्तं
 भगायाः करतलविलसच्चारुरक्तोत्पलापाहस्तेनास्त्रिष्टुदेहं मणिमयविलसद्भूषणायाः प्रियायाः ३६ मनुलक्षं जपेन्मन्त्रं तत्सहस्रं यथा
 विधि ॥ जुहुयान्मधुरासितैः शरग्वधसमिद्धैः ॥ ३७ ॥ प्राक्प्राक्ते पूजयेत्पीठे गंधपुष्पैरुमापतिं ॥ अंगवृत्तेर्वहिः पूज्या हृत्तेखाद्याय
 यापुरा ॥ ३८ ॥ मध्यप्राग्दक्षिणे दीच्य पश्चिमेऽप्युविधानतः ॥ हृत्तेखागगनारक्ताचतुर्थी तु कलालिका ॥ ३९ ॥ महोज्जुष्माः क्रमादेताः
 पंचभूतसमप्रभाः ॥ पाशांकुशवराभीतिधारिणो मितभूषणाः ॥ ४० ॥ यजेत्पूर्वादिपत्रेषु वृषभाद्याननु क्रमात् ॥ हिमालयाभं वृषभं
 तीक्ष्णशृङ्गं त्रिलोचनम् ॥ ४१ ॥ सर्वाभरणासं दीप्तं साक्षाच्छंदस्वरूपिणं ॥ कपालशूलविलसत्करवा लघनप्रभं ॥ ४२ ॥

शा. ति.
टी. गू.
८५

षडक्षर इति ॥ मनु लक्षं चतुर्दशलक्षं । पंचभूतपृथिव्यादिसमानवर्णः । एषाः मृगः । दरं चक्रं । स्य घर्घमपरं ॥ प्रासादमंत्रमुद्धरति । सांतमिति सांतो हकारः ॥
सद्यांतः । ओकारः । विंदुरनुस्वारः । एते मिलितं प्रासादमंत्रः । हो इति । ईशानादिसद्यांतमूर्तिरंगलादिकनिर्णयलीषकमन्यसेत् । ता एव मूर्तीर्दिश्यति ।

सेत्रपालं त्रिनयनं दिगंबरमथार्चयेत् । शूलं टंकाक्षवल्लयकमंडलुलसत्करं ४३ रक्ताकारं त्रिनयनं चंडेशमथ पूजयेत् ॥ शंख
चक्राभयाभीष्टकरं मरुतप्रभं ॥ ४४ ॥ दुर्गां प्रपूजयेत्सौम्यां त्रिनेत्रां चारुभूषणां । कल्पशाखारत्नघंटां दधानां द्वादशे
रां ४५ ॥ वालार्कभं शिशुं कांतं षण्मुखं पूजयेत्ततः । नैदिनं पूजयेत्सौम्यं त्रिनेत्रं रत्नभूषणं ४६ परश्वेणवराभीतिधारिणं
श्यामविग्रहं ॥ पाशांकुशवराभीतिधारिणं कुंकुमप्रभं ४७ विघ्ननायकमभ्यर्चयेच्चंद्रार्द्धकृतशेखरं । श्यामं रक्तोत्पलकरं
वामांकन्यस्ततत्करं ४८ त्रिनेत्रं रक्तवस्त्राढ्यं सेनापतिमथार्चयेत् । ततोऽष्टमातरः पूज्या ब्राह्म्याद्याः प्रोक्तलक्षणाः ४९ इ
न्द्रादिकां लोकपालान्दशदिक्षु समर्चयेत् । वज्रादीनि तदस्त्राणि तद्दहिः क्रमशो यजेत् ५० एवं यो भजते मंत्रो देवेशं तमु
मापति । स भवेत्सर्वलोकानां प्रियः सौभाग्यसंपदः ५१ सांतः सद्यांत संयुक्तो विंदुभूषितमस्तकः ॥ प्रासादाख्यो मनुः प्रोक्तो
भजतां सर्वसिद्धिदः ५२ षड्दीर्घयुक्तवीजेन षडंगविधिरितः ॥ वामदेवो मुनिश्छंदः पंक्तिर्देवः सदाशिवः ५३ ईशानादी
न्यसेन्मूर्तिरंगलादिषु देशिकैः ॥ ईशानाख्यं तत्पुरुषमघोरं तदनंतरं ५४ वामदेवाहूयं सद्यमासां वीजं क्रमाद्दिदुः । ओकारा
द्यैः पंचह्रस्वैर्विलोमात्संयुतं विपत् । ततदंगलिभिर्भूर्यस्ततदीजादिकान्यसेत् । शिरोवदनहृत्पुच्छपाददेशेषु यथा क्रमात् ५६ ।

ईशानाख्या इत्यादिना ॥ आसां वीजान्याहा ॐ कारादौ रित्यादिना ॥ अयमर्थः । हे ईशानाय नमः । होतत्पुरुषाय नमः । हुं अघोराय नमः । हिं वामदेवाय नमः । हं ह्रस्वो
जाताय नमः ॥ इति वीजानिकथितानि । पुनः शिरः । आद्युक्तस्थाने गदस्यायुर्ध्वं प्राग्दक्षिणो दीच्य पश्चिममुखे वा तत ईशानाद्याः पंचत्रयं चो गृह्यादियुन्यसेत् ॥

अनंतरं षडंगान्यासं कुर्यात् । वक्ष्यमाणक्रमेण । तत्कथं । प्रणवपंचकमुच्चार्य हृदयापनमः ॥ अमृततेजोमालिनित्प्रायत्र ह्यशिरसे साहा । ज्वलितशिखा अनादि
बोधाय शिखाये । वज्रिरोहसाय कवचाय ॥ सौं हो वो अमुतशक्तये नेत्रत्रयाय । फट् हुं फट् अनंतशक्तये अं आद्यफडिति ॥ षडंगान्यासः । पंचवक्त्राय अष्टविं
अर्ध्वप्राग्दक्षिणो दीच्य पश्चिमेषु मुखेषु ताः ॥ ततः प्रविन्य सेहि दानष्ट्रिंशत्कलास्तनौ ५० ईशानाद्याः सूचः संप्रगंगुलीषु य
थाक्रमात् । अंगुष्ठादिकनिष्ठांतं न्यसेद्वेशिकसत्तमः ५८ मूर्द्धास्य हृदयां भोजगुह्यपादेषु ताः पुनः । वक्त्रेषु ध्वीदिविन्यसेद्रयो
गानि प्रकल्पयेत् ॥ तारपंचकमुच्चार्य सर्वज्ञाय हृदी रितं ५८ अमृततेजोमालिनित्प्रायेति पदंततः । तदंतं ब्रह्मशिरसे शिरो
गं ज्वलितंततः ५९ शिखिशिखाय परतोऽनादिवोधा यतच्छिखा । वज्रिरो वज्रहस्ताय स्वतंत्रापतनुच्छदं ६० सौं चो हो मि
तिसंभाष्य परतोऽमुतशक्तये ॥ नेत्रमुक्तं स्त्रीपशुं हुं फडं तेनंतशक्तये ६१ अस्त्रमुक्तं षडंगानि कुर्यादेवं समाहितः ॥ पूर्वदक्षिण =
पाश्चात्यसोम्यमध्येषु पंचसु । ६२ वक्त्रेषु पंचविन्यसे दीशानस्य कलाः क्रमात् ॥ ईशानः सर्वविद्यानां शशिनी प्रथमा कला ६३
ईश्वरः सर्वभूतानां मंगदा तदनंतरं । ब्रह्माधिपतिश्चाति ब्रह्मणोधिपतिः पुनः ६४ ब्रह्मेष्टदा तृतीया स्याच्छिवो मेसास्तु तत्परा ।
मरीचिः कथिता तंने चतुर्थी चि सदा शिवा ६५ अं शुमालिन्यथ परा प्रणवाद्यानमो न्विताः ॥ पूर्वपश्चिमया म्योदग्बक्त्रेषु तदनंतरं ६६
चतस्रो विन्यसे न्मन्त्री पुरुषस्य कलाः क्रमात् । आद्या तत्पुरुषायेति विद्महेशंति शिरिता ६७ महादेवाय शब्दांते धीमही स्यात्ततः
परां विद्याद्वितीया कथिता तन्नोरुद्रः पदंततः ६८ प्रतिष्ठा कथिता पश्चात् तृतीया स्यात्प्रचोदयात् । निवृत्तिस्तत्पराः सर्वाः प्रणवाद्यान
शत्कलान्यासमाह । ईशानेति । ईशानः सर्वविद्यानां शशिन्येनमः । इति । उर्ध्ववक्त्रो ईश्वरः सर्वभूतानां अंगदायेनमः । पूर्वमुखे ॥ ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मरश्मयेनमः ।
दक्षिणवक्त्रे ॐ शिवो मे अस्तु मरीच्येनमः । उतरवक्त्रो सदा शिवो अं शुमालिन्येनमः । पश्चिमवक्त्रे प्रणवादि सर्वत्र । एवं निन्यस्यानंतरं ते षेव वक्त्रेषु पूर्व ॥

पश्चिमपाम्यउदग्बन्धेषु यथाक्रमेण चतुर्ष्वतस्तत्सकलान्यस्तव्याः। कथं। तत्पुरुषावविष्णुहेशां तै नमो महादेवायथी महिविद्यायेनमः तत्ररुद्रप्रतिष्ठोयेनमः
प्रचोदयात्। निरुत्यै नमः प्रणवः सर्वत्रहृदयाद्युक्तस्थानेषु। अघोरेतिकलान्यस्तव्याः॥ कथं॥ अघोरेभ्यः कीर्त्यै नमः॥ अघोरेभ्यः मोहायेनमः॥ अघोर-
घोरतरेभ्यः निद्रायेनमः॥ सर्वते व्याप्त्यै नमः॥ सर्वसर्वेभ्यः मृत्युवेनमः॥ नमस्तु सुधायेनमः॥ रुद्ररूपेभ्यः तृषायेनमः॥ सर्वत्रप्रणवादिश्रृंगुष्टसक्तस्तोष-
वामदेवकलान्यस्तव्याः॥ कथं वामदेवाय नमः रजोवलाय ज्येष्ठाय नमः॥ रक्तोषे रुद्राय नमः॥ रत्यै कालाय नमः॥ पालीन्यै कलविकरणाय। संयमिन्यै। न-
हृद्गीवांसहृदयेनाभौकुक्षौ पुच्छे च वक्षसि। अघोरस्य कलान्यस्येदृशौ मंत्रीयथाविधिः ७० अघोरेभ्यस्तमा पूर्वमीरिता प्रथमा कला
अथघोरेभ्य इत्यंते मोहास्या तदनंतरं ७१ घोरान्ते स्यात्समा पश्चात्तृतीया परिकीर्तिता ॥ घोरतरेभ्यो निद्रा स्यात्सर्वतः सर्वतत्प-
रा ७२ व्याधिसुपंचमी प्रोक्ता सर्वेभ्यस्तदनंतरं ॥ मृत्युमूर्तिर्निगदिता षष्ठी नमस्तु अस्तु तत्परं ७३ सुधा स्यात्सप्तमी रुद्ररूपेभ्यः
कथिता तृषाः अष्टमी कथिता एता भ्रवाद्या नमस्तान्विताः ७४ गुत्वमुष्कोरुपुग्मे पुजानुजंघायुगोस्थिचोः॥ कथ्या पार्श्वद्वये वाम
कलान्यस्ये त्रयोदश ७५ प्रथमा वामदेवाय नमो ते स्याद्भुजा कला। स्याज्येष्ठाय नमो रक्षा द्वितीया परिकीर्तिता ७६ स्याद्भु-
द्राय नमः पश्चात्तृतीया रतिरिरीता ॥ कालाय नम इत्यंते पालिनी परिकीर्तिता ७७ कलकामा पंचमी स्यात्ततो विकरणाय च ॥ नमः
संयमनी षष्ठी कथिता तदनंतरं ॥ ७८ ॥ बलक्रिया समादिष्टा कला विकरणाय च। नमो रुद्रि रष्टमी स्याद्दत्तांते च स्थिरा कला ७९ प-
श्चात्प्रमथनायां ते नमो रात्रिरुदीरिता। सर्वभूतदमनाय नमो ते भ्रामणी कला ८० ॥ ८१ ॥ बलक्रियायै विकरणाया वृक्षे च लस्थिराय प्रमथना-

या रात्र्यै सर्वभूतदमनायाय पमिन्यै नमः। सौमो हिन्यै नमः। उन्ननायै जरायै सर्वत्र नमस्कारः। संवध्यते। आदौ प्रणवश्च पदाद्युक्तस्थानेषु। सद्यो जाता कलान्य-
स्तव्याः सद्यो जातं प्रपद्या मिसिद्ध्यै नमः सद्यो जाताय वै नमो नमः। कथ्यौ भवेद्युत्यै नमः। भवेत्तस्यै नमः। नातिभवे मेधाये नमः। भजसमा प्रज्ञायै नमः। भवप्र-
मायै। उद्भवाय सुधाये नम इति सर्वत्र। प्रणवादि विष्णु एवमष्टत्रिंशल्ललान्यस्तव्याः न्यासः सम्यक् निरूपितः एकः। परस्परः कृपाणः स्वहृद्दहनशांतमुखवह्निः। स्य

नमोतेमोहिनीप्रोतामंत्रैर्दृशीकला॥ उन्मनायनमः पश्चाज्जराप्रोतात्रयेदशी ८१ प्रणावाद्याश्चतुर्थ्येतानमोतास्ताः
कीर्तिताः॥ पाददोस्तलनासासुमूर्द्धिवाह्युगेन्यसेत् ८२ सद्योजातोद्भवाः सम्पगणैर्मन्त्रीकलाः क्रमात्सद्योजातंप्रपद्यामि
सिद्धिः स्यात्प्रथमाकला ८३ सद्योजातापदैभूयो नमः स्याद्द्विरीरिता॥ भवेद्युतिस्तृतीया स्यादभवेतदनंतरं ॥ ८४ ॥ सक्ष्मीश्च
तुर्थीकथिताततोनातिभवेपदं॥ मेधास्यात्येवमीप्रोताकलाभूयोभवस्वमां ८५ प्रज्ञासमीरिता षष्ठीभवांते स्यात्प्रभाकला उद्भ
वायनमः पश्चात्स्वधा स्यादष्टमीकला ८६ प्रणावाद्याश्चतुर्थ्येताः कलाः सर्वानमोन्विताः॥ अष्टत्रिंशत्कलाः प्रोताः पंचत्र
त्यपदातिकाः ८७ इति विन्यस्तदेहोसौ भवेद्गणधरः स्वयांततस्माहितो भूत्वा ध्यायेद्देवं सदा शिवं ८८ मुक्तापोतपपोदमौक्तिक
जपावणैर्मुखैः पंचभिस्त्र्यक्षैश्चितमीशमिंदुमुकुटं पूर्णैर्दुर्कोटिप्रभं। शूलं टंककृपाणवज्रदहनान्नागं द्रुघंटाकुशान्पाशंभी
तिवरंदधानममिताकल्यो ज्वलं चितपेत् ८९ ॥ एवं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं पंचलक्षं मधुपुतैः॥ प्रसूनैः करवीरोत्पेज्जुह्यात्तदशांशक
म् ॥ ९० ॥ पूर्वोक्ते प्रपजेत्पीठमूर्तिमूलेन कल्पयेत्॥ आवात्य पूजयेत्तस्यां मूर्त्याद्या वरसौः सह ॥ ९१ ॥ शक्तिं डमरुकाभीतिव
रान्संदधतंकरैः॥ ईशानं त्रीक्षणं शुभ्रमेशान्यादिशि पूजयेत् ९२ परश्वेणवराभीतीर्दधानं विद्युदुज्ज्वलं॥ चतुर्मुखं तत्पुरु
षं त्रिनेत्रं पूर्वतोर्चयेत् ॥ ९३ ॥ अंजनाभंचतुर्वक्त्रं भीमदंष्ट्रं भयावहं॥ अधोरं त्रीक्षणं गम्ये पूजयेन्मंत्रवित्तमः ॥ ९४ ॥
कुंकुमाभंचतुर्वक्त्रं वामदेवं त्रिलोचनम्॥ वराभयाक्षवत्पकठारंदधतंकरैः॥ ९५ ॥ विलासिनं स्मेरवक्त्रं सौम्यं सम्पकाम
चयेत् ॥ कर्पूरेन्दुनिभं सौम्यं सद्योजातं त्रिलोचनं ॥ ९६ ॥ हरिणाक्षगणभीतिवरहंस्तंचतुर्मुखम् ॥ ॥ श्री

बालेंदुशेखरोत्वासिसुकुटं पश्चिमे यजेत् ९७ निवृत्त्याद्यास्ततः कोणो ते जोरूपाः कलाः क्रमात् ॥ केसरेषु षडंगानि पूर्ववत् पूजयेत् ॥
 धीः ॥ ९८ ॥ विद्येश्वराननं ताद्यान्यत्रेषु परितो यजेत् ॥ उमादिकांस्ततोवात्येशक्राद्यानायधैः सह ॥ ९९ ॥ इति संपूज्य देवेशं भक्त्या
 परमपायतः ॥ प्रीणयेन्मृत्युगीताद्यैस्तोत्रैर्मन्त्रीमनोहरैः ॥ १०० ॥ तारोमायाविषदिंदुमनुस्वरसमन्वितं ॥ पञ्चाक्षरसमायुक्तो
 वसुवर्णो मनुर्मतः ॥ १०१ ॥ पञ्चाक्षरोक्तवत्कुर्पादंगन्यासादिकं बुधः ॥ वंदे सिंदूरवर्णं मणिमुकुटलसचारुचंद्रवत् संभालं
 द्योनेत्रमीशं स्मितमुखकमलंदिव्यभूषांगरागं ॥ वामोरुन्यस्तपाणिस्वरूपाकुवलयसंदधत्याः प्रियापावृतोर्तुमस्तनायेति
 शितकरतलं वेदं केष्टहस्तं ॥ १०३ ॥ अष्टलक्षं जपेदेनं मनुवेदविदां वरः ॥ तत्सहस्रं प्रजुहुयात्पापसान्नेर्यतश्चुते ॥ १०४ ॥
 प्राकपीठे मूलमंत्रेण मूर्तिसंकल्प्य पूजयेत् ॥ अंगैरावरणं पूर्वमनंतद्वैरनेतरं ॥ १०५ ॥ उमादिभिः समुदिष्टं तृतीयं लोकनायकैः ॥
 चतुर्थं पंचमं तेषामायुधैः परिकीर्तितम् १०६ ॥ एवं प्रतिदिनं देवं पूजयेत्साधकोत्तमः ॥ पुत्रमिवादिसहितं श्रियं प्राप्स्ये प्रमोदते ॥ १०७ ॥
 तारं स्थिरासकर्णेन्दुभृगुः सर्गविभूषितः ॥ अक्षरात्मानि गदितो मनुर्मृत्युं जयादिकः ॥ १०८ ॥ ऋषिः कहो लो देव्यादिगापत्रीकुंड
 ईरितं ॥ मृत्युं जपो महादेवो देवतास्य समीरितः ॥ १०९ ॥ भृगुरादीर्घशक्तेन षडंगानि समाचरेत् ॥ चन्द्रार्काग्निविलोचनं च स्मि
 तमुखं पद्मद्वयांतः स्थितं मुद्रापाशमृगाक्षसूत्रविलसत्पाणिं हिमांशुप्रभं ॥ कोटीरेन्दुगलत्सुधाधुततनुं हारादिभूषणैश्च जे
 कां त्याविष्णुविमोहनं पशुपतिं मृत्युं जयेभावयेत् ॥ १११ ॥ शरालक्षं जपेन्मंत्रं तदशांशं विशालधीः ॥ जुहुयादमृतांशं दे
 शुद्धदग्धाज्यलोलितैः ११२ ॥ शैवे संपूजयेत्पीठे मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ॥ अंगावरणमाराध्य पश्चात् लोके श्वरान्यजेत् ॥ ११३ ॥

तदस्त्राणिततोवात्ये पूजयेत्साधकोत्तमः ॥ जपपूजादिभिः सिद्धे मंत्रे स्मिन्मनुना क्रमात् ॥ ११४ ॥ कुर्यात्प्रयोगान्कल्योक्तानभी
 शान्कलसिद्धये ॥ दुग्धपुक्तेः सुधाखंडे मंत्रो मासं सहस्रकं ॥ ११५ ॥ आराधिते ग्रीजुहपा द्विधिवद्विजितेन्द्रियः ॥ संतुष्टः शंकर
 स्तेन सुधाखावितविग्रहः ॥ ११६ ॥ आपुरारोग्यसंपत्तिपशः पुत्रान्विवर्द्धयेत् ॥ सुधावटी तिलापूर्वापयः सर्पिः पयो हविः ॥ ११७ ॥
 इत्युक्तैः सप्तभिर्द्रव्यैर्जुह्यात्सप्तवासरं ॥ क्रमाद्दशांशतो नित्यमष्टोत्तरमंतं द्रितः ॥ ११८ ॥ सप्ताधिकान् द्विजान् नित्यं भोजये
 न्मधुरान्वितं ॥ विकाराशुं गुणं मंत्रीवर्द्धयेद्दोमवासरान् ॥ ११९ ॥ होतृभ्यो दक्षिणां दत्त्वा दरुणा गाः पयस्विनीः ॥ गुरुं सं
 प्रीणयेत्पश्चाद्दनाद्यैर्देवताधिया ॥ १२० ॥ अनेन विधिना साध्यः कृत्याद्दोहज्वरादिभिः ॥ विमुक्तः सुचिरं जीवेच्छरदांशतमं
 जसा ॥ १२१ ॥ अभिचारे ज्वरे तीव्रे घोरोन्मादेशि रोगदे ॥ असाध्यरोगस्वे शरीरे महादाहे महाभये ॥ १२२ ॥ होमो यं शांतिदः प्रोक्तः
 सर्वसंपत्प्रदायकः ॥ द्रव्यैरेतैः प्रजुह्यान्निजन्म सुपथा विधि ॥ १२३ ॥ भोजयेन्मधुरैर्मौज्यैर्ब्राह्मणान्वेदपारणान् दीर्घमा
 पस्वाप्नोति वांछितां विंदति श्रियं ॥ १२४ ॥ एकादशाहतीर्नित्यं दूर्वाभिर्जुह्याद्बुधः ॥ अयमृत्युजिदेवः स्यादायुरारो
 ग्यवर्द्धनः ॥ १२५ ॥ त्रिजन्म सुसुधावल्ली काश्मरी वकुलोद्भवैः ॥ समिद्धैः कृतो होमः सर्वमृत्युगदापहः ॥ १२६ ॥ सि
 द्धान्तैर्विहितो होमो महाज्वरविनाशनः ॥ अपामार्गसमिद्धो मः सर्वा मय विषूदनः ॥ १२७ ॥ प्रणवरचितनालं मंत्रमथ्या
 योपत्रं भृगुविलसितमध्यं पद्मपुष्पमंतदंतः ॥ कृतवसतिषमेशं वर्णनिर्पत्सु धार्द्रकलपतु हृदि नित्यं सर्वदुःखप्रशान्त्यै ॥ १२८ ॥

शा. ति. ॥ यंत्राढ्येति ॥ अष्टपत्रं पञ्चकृत्वा तन्मध्ये वक्ष्यमाणं त्रैलोक्यं तदुपरि सलक्षणं कुंभोदकं पूर्णं वरेलौ पतंतं तदुकूलाभ्यां वेष्टितं कलशं सुवर्णं रजतताम्रमृगमया
दीनामपि अन्यतमं पथा विभवं विन्यस्य तस्मिन् देवं संपूज्य षोडशोपचारैरथ गुरुस्तेनोदकेनाभिषिंचेत् ॥ प्रियं शांतं साध्यं विनीतं दत्तदक्षिणं निजपुत्रं वापणावंतं ॥
तदनंतरं यथोक्तफलसिद्धिः यंत्रमाह ॥ मध्ये साध्याक्षरमिति ॥ अष्टपत्रं तन्मध्ये प्रणवं साध्याक्षरसहितं कोणदलेषु अंत्यमक्षरं परैर्भूमंडलं तत्कोशो वंदिसु कंचत

पंचाढ्येकमले सौम्ये कलशं प्रोक्तवर्त्मना । नवरत्नसमायुक्तं दुकूलाभ्यामलंकृतं ॥ १२९ ॥ आर्घ्यसलिलैः शुद्धैस्तस्मिन् देवं प्र
पूजयेत् ॥ उपचारैः षोडशभिर्विधानेन विधानवित् १३० अभिषिंचेत् प्रियं साध्यं विनीतं दत्तदक्षिणं । आधिव्याधि महारोगक
त्पाद्रोहनिवारणः १३१ अभिषेको यमाख्यातः कीर्तिलक्ष्मीजयप्रदः ॥ मध्ये साध्याक्षराढ्यं भ्रुवमभिविलिखेन्मध्यमं दि
ग्दलस्य कोशोऽंत्यमनोस्तस्मिन् पुवनमयो दिक्षु च द्रान्विदिक्षु ॥ यंतं यंत्रं तदुक्तं सकलभयहरं स्वेदभूतापमृत्युव्याधिव्या
मोहदुःखप्रशमनमुदितं श्रीप्रदं कीर्तिदायि १३२ ॥ इति शारदातिलके षादशः पटलः ॥ अथ वक्ष्ये मंत्ररत्नं समस्तं पुरुषा
र्थदं ॥ अवापुर्येन जप्तेन दिव्यं ज्ञानं मुनीश्वराः ॥ १ ॥ दक्षिणामूर्तये पूर्वतुभ्यं यदमनंतरं ॥ वटमूलपदस्यांते पदं पश्चान्नि
वासिने २ ध्यानैकनिरतां गायपश्चाद्भुजान्नमः पदं ॥ रुद्राय शंभवे तारशक्तिरुद्धाय मीरिति ॥ ३ ॥ षट्त्रिंशदक्षरो मंत्रः
सर्वकामफलप्रदः ॥ मुनिः शुक्रः समुद्दिष्टश्चंद्रो नुष्टुसमीरितं ॥ ४ ॥

जन्मास्विति । जन्मदशमैकोनविंशतितोर्विति ॥ एतद्यं
त्रयमुक्तफलदम् ॥ इति गृहार्थदीपिकायां षादशः पटलः ॥ अधुना दक्षिणामूर्ते मंत्रमाह ॥ अथेत्यादिना ॥ उद्धारः स्पष्टः ॥ तारः शक्तिता ॥ मीरि
दक्षिणामूर्तये ॥ ह्रीं ह्रदमायनमः ॥ ॐ ह्रीं तुभ्यं ह्रीं शिस्से स्वाहा ॥ इत्यादिप्रकारेण षडंगमंत्रान्यस्तुत्याः ॥ मुद्रान्यासस्यानान्याह ॥ ॥

रामः
८८

मूर्त्तिरूपिना। स्वार्थमपरम्॥ मुद्राध्यानमुद्राकथितैव॥ टंककुठारं। कुरंगं मृगं॥ गुणलसं विलसं॥ प्रणवोद्दयमिति डेः तंच नृप्यं तं॥ उदयं साह
 दक्षिणामूर्तिनामास्यदेवताशंभुरितः॥ षड्विंशो हृदा स्यात्तं द्वाभ्यां शिर उदीरितं ५ शिखापृष्ठभिः समुद्दिष्टा वसुधैः कवचं मते॥ पंच
 भिर्नेत्रमाख्यातं त्रिभिरस्त्रमुदाहृतम् ६ षडेतेतारशतपाद्याहीडा चंताः सजातयः॥ अंगमंत्राः समुद्दिष्टा यथा वदे शिकोत्तमैः
 ७ मूर्त्तिभालेदशोऽश्रोत्रे गंडयुग्मे यनासिके॥ आस्ये दोः संधिषु गले स्तनहन्नाभि मंडले ८ कट्यांगुल्ये पुनः पादसंधिषु
 न्यसे क्रमात्॥ व्यापकं तारशक्तिभ्यां कुर्याद्देहेततः परं ९ हेमाचलतटे रम्ये सिद्धकिन्नरसेविते॥ विविधद्रुमशाखाभिः सर्वतो
 वारिता तपे॥ १०॥ सुपुष्पितैर्लताजालैराश्रिष्टकुसुमबुधैः॥ शिलाविवरनिर्गलुनिर्मलानिलसेविते ११ गायत्र्यंगुलना संघे नृत्य
 द्दर्हिकंदवके॥ कूजलोकिलसंघेन मुखरीकृतदिङ्मुखे॥ १२॥ परस्परविनिर्मुक्तमात्सर्यमृगसेविते॥ आद्यैः शुकाद्यैर्मुनिभि
 रजसं समुपस्थिते॥ १३॥ पुरंदरमुखैर्देवैः सेवापातैर्विलोकितं॥ वटवृक्षमहोच्छ्रायं पयरागफलो ज्जलं॥ १४॥ गारुत्मतमपैः
 पत्रैर्निविडैरुपशोभितं॥ नवरत्नमपाकल्यैर्लवमानैरलंकृतं॥ १५॥ जलजैः स्थलजैः पुष्पैरापोदितरलंकृतं॥ शृण्वद्विर्वद
 शास्त्राणि शुकवृन्दैर्निषेवितं १६ संसारतापविच्छेदकशालकायमद्भुतं॥ विचिंत्य तस्मै मूलस्य रत्नसिंहासने शुभे॥ १७॥
 आसीनममिताकल्पं शरच्चंद्रनिभाननं॥ स्तूयमानं मुनिगणैर्दिव्यजानामिलापिभिः १८ संस्परेज्जगतामाद्यंदक्षिणामूर्तिम
 व्ययाकेलासाद्रिनिभं शशांकशकलसूर्जज्जलमंडितं नासालोकनतत्परं त्रिनयनं वीरासनाध्यासितं॥ मुद्राटंककुरंगजानु
 विलसत्याशिं प्रसन्नाननं कक्षावद्धभुजंगमं मुनिवृतं वंदे महेशं परं॥ २०॥ ११ तारुद्रां ॐ हूं ऊं ॐ शिरः ॐ आं ॐ हृदयाय नमः
 ॐ ह्रीं ॐ शिरसि ॐ ॐ ॐ शिखायै ॐ ऐं ॐ कवचाय ॐ ॐ ॐ नेत्रत्रयाय ॐ ॐ ॐ अस्त्रायेति षडंगमंत्राः स्वार्थमपरम्॥

अप्रतद्वयसंयुक्तं गणलक्षं जपेन्मनुं ॥ तदशांशं शान्तिलैः शुद्धैर्जुह्यात्क्षीरसंयुतैः ॥ २१ ॥ पंचाक्षरोदिते पीठे विधानेन प्रपूजयेत् ॥ ३
पचारैः समुत्पन्नैः पाद्याद्यैः परमैश्चरैः ॥ २२ ॥ एवं कृतं परस्पर्यः सिद्धमंत्रो भवेत्सुधीः ॥ भिक्षाहारो जपेन्मासं मनु मे नैजितेन्द्रियः ॥
२३ ॥ नित्यं सहस्रमष्टांशं परं विंदति वाञ्छया ॥ निवारं जप्तमेतेन मनुना सलिलं पिवेत् ॥ २४ ॥ नित्यं शोदक्षिणा मूर्तिं ध्यापन्साधकस्तमः
शास्त्रव्याख्यानसामर्थ्यं लभते वत्सरंतरे २५ ॥ ब्राह्मी सैन्धवसिद्धार्थं वचाकोष्ठकणोत्पलैः ॥ सुगंधिसंयुतैः कल्पाः शृतं ब्राह्मी रसेष्टं
॥ २६ ॥ मनुना नेन संजप्तमपुतं साधुसाधितं ॥ निपीतं कविताकांतिरक्षाधुः श्रीधृतिप्रदं ॥ २७ ॥ प्रणवो हृदयं पश्चात्ततो भगवते पदं ॥
उत्पुतं दक्षिणा मूर्तिं मत्स्यमेधा मुदीरयेत् ॥ २८ ॥ प्रयच्छेत्तद्व्याप्तो पंचाविंशत्यक्षरो मनुः ॥ मुनिश्चतुर्मुखच्छन्दोगायत्री देवता मनोः
॥ २९ ॥ दक्षिणा मूर्तिं राख्यातो वेदव्याख्यानतत्परः ॥ तारुण्यैः स्वरेर्दीर्घैश्चङ्गिरगानि कल्पयेत् ॥ ३० ॥ अथ वामनसंभूतैः पदैर्वा
कल्पयेत्क्रमात् ॥ पूर्वोक्तवटमूलस्य चिंतयेन्मंत्रनायकम् ॥ ३१ ॥ स्फटिकरजतवर्णमौक्तिकी मक्षमालाममृतकलशविद्याज्ञान
मुद्राः कराग्रैः ॥ दधत्पुष्पाकक्षं च द्रुचूडं त्रिनेत्रं विधत् विविधभूषणं दक्षिणा मूर्तिमीडे ॥ ३२ ॥ लक्ष्म्यैकं जपेन्मंत्रं ब्रह्मचारिव्रते स्थि
तः ॥ जुह्यात्संयुतैः पदैर्दशांशं संस्कृतेन ले ॥ ३३ ॥ पूर्वोदिते पजेत्पीठे वक्ष्यमाणो नववर्त्मना ॥ अंगानभ्यर्चयेद्वात्ये पत्रेषु
पूजयेत् ॥ ३४ ॥ सरस्वतीं वासयंतीं पुस्तकं सस्मिताननां ॥ ब्राह्मणं सनकं पश्चात्सनंदनमतः परम् ॥ ३५ ॥ सनत्कुमारनामानं शु
कं व्यासं गणेशं चरम् ॥ सिद्धगंधर्वयोगीन्द्रविद्याधरगणान्वहिः ॥ ३६ ॥ वात्ये लोके श्वरानर्चयेद्ब्रह्माद्यायुधसंयुतान् ॥ इत्थं पूजा
दिभिः सिद्धमंत्रैः स्मिन्साधकोत्तमः ॥ ३७ ॥ बलभोजायते वाचां वाचस्यतिरिवापरः ॥ मंत्रेणानेन संजप्तैर्वशुद्धैः सलिलैः सुधीः

॥ मंत्रांतरमाहालोहितेति ॥ यः अग्न्यासनः रेफयुक्तः सद्यः श्रोकारः ॥ विंदुरनुस्वारः ॥ एतेः संमिलितं प्रथमं बीजं प्रोमिति भवति ॥ दीर्घनकारः ॥ अग्निबीजस्यो रेफयुक्तः ॥
 ॥ शांतिरिकारः ॥ इंदुस्नुस्वारः ॥ एतेर्मिलितेः द्वितीयं बीजं नीलांगलीशः ठकारः सविसर्गयुक्तः ततः ठः रतिरुत्तीपं भवति ॥ षडंगमंत्रानाह ॥ हरह्यमिति ॥ अस्यार्थः ॥

॥ ३५ ॥ अभिषिंचेत्स्वशिरसि श्रियमारोग्यमाप्नुयात् ॥ कंठमात्रे जले स्थित्वा जपेन्मंत्रं सहस्रकं ॥ ३६ ॥ प्रत्यहं मंडलादवाक्कवीना
 मग्रणीर्भवेत् ॥ गौर्पोषार्श्वस्थया सांक्ष्मीकामी चित्तपन्विभुं ४० अयुतं प्रजपेन्मंत्रं भूयसीं श्रियमाप्नुयात् ॥ भुंजान प्रपतो मंत्री गो
 मूत्रे श्रुतमोदनं ४१ भिक्षान्नमथ वामं त्रयमुत दितं पंजयेत् ॥ अश्रुतान्वेदशास्त्रादीन् व्याचष्टेनात्र सशयः ४२ सिद्धगंधर्वमुनिभि
 र्योगींद्रैरपि सेविते ॥ ज्ञानवागर्थिनां श्रीत्यैकथितौ मंत्रनायकौ ४३ लोहितो ग्न्यासनः सद्यः विंदुमान् प्रथमं ततः ॥ द्वितीयं वह्निवी
 जस्यादीर्घाशांतीं दुभूषितः ४४ तृतीयं लांगलीसर्गो मंत्री बीजत्रयाचितः ॥ नीलकंठात्मकः प्रोक्तो विषद्वयहरः परः ॥ ४५ ॥ हरह
 यं वह्निजाया हृदयं परिकीर्तितं ॥ कपर्दिने ठयगलं शिरो मंत्र उदाहृतः ॥ ४६ ॥ नीलकंठाय ठहं हं शिखामंत्र उदाहृतः ॥ कालकू
 टपदस्यां ते विषभक्षणा देयुतं ॥ ४७ ॥ हुंफट्कवचमादिष्टं विद्वद्भिर्नीलकंठिने ॥ स्वाहांतमस्त्रमेतानि पंचांगानि मनोर्विदुः ॥ ४८ ॥
 मूर्द्धिकंठे हृदं भोजे कमाद्बीजत्रयं न्यसेत् ॥ ततः समाहितो भूत्वा नीलकंठं विचिंतयेत् ॥ ४९ ॥ बालाकीयततेजसं यत्तजटा
 जूटं दुर्वंडो ज्वलं नागो द्वैः कृतभूषणं जपवटीं शूलं कपालं करैः ॥ खड्गं दधतं त्रिनेत्रं विलसत्यं चाननं सुंदरं व्याघ्रत्वक्परि
 धानमज्जनितं पंश्री नीलकंठं भजे ५० ॥

हरहरस्वाहा हृदपायनमः ॥ कपर्दिने स्वाहा ॥ कालकूटविषभक्षणापहं कवचाय ॥ मूर्द्धीति स्पष्टार्थमपरम् ॥ ॥ ॥ ॥

चिंतामणिमंत्रमुद्धरति। अग्निः संवर्तकः रत्याः अग्निः रेफः संवर्तकः। अकारः॥ आदित्यो मकारः॥ रस्वरूपः॥ अनिलः। यकारः। औस्वरूपः। षस्वरूपः। ऊकारः विं-
दुमान् अनुस्वारयुक्तः। एते विशिष्टं मूलमंत्रं चिंतामणिबीजं रेफादीनि। रंहृदयायां कंशि रसे। षशिखायै। मं कवचाय। रनेत्रत्रयाय। षं अस्त्राय। रतिषडंगं।
लक्षत्रपंजये नमंत्रं तदशांशं ससर्पिषा॥ हविषा जुहुयात्सम्पत्कं संस्कृते हव्यवाहने ५१ शैवे पीठे यजेदेनं मृत्युं जपविधानतः॥ एवं
पूजादिभिः सिद्धे मन्त्रे मन्त्री विषद्वयं ५२ नाशयेदचिरादेव नीलकंठश्चापरः॥ मनुनानेन संजयैः कुंभस्थैः सलिलैः शुभैः॥ ५३।
अभिषिंचेद्विषाकांतं सविषान्मुच्यते भ्रवं॥ स्पृष्ट्वा जपेद्विषाकांतं तत्सरां निर्विषो भवेत् ५४ बीजाभ्यां प्रथमां ताभ्यां पार्श्वयोर्वि-
षमाहरेत्॥ मध्येन मध्यगं सर्वं मनुनानेन संहरेत्॥ ५५॥ वहुना किमिहोक्तेन मंत्रेणानेन मंत्रवित्॥ कालकूटविषं साक्षाद्भुक्तं स्या-
त्यरमामृतं॥ ५६॥ अग्निः संवर्तकादित्यरानिलौ स्वैरु विंदुमतः॥ चिंतामणिरिति ख्यातं बीजं सर्वसमृद्धिदं। ५७। काश्यपो मुनिः ५८
राख्यातश्छंदो नुष्टुबदाहृतं। अर्द्धनारीश्वरः प्रोक्तो देवता जगतां पतिः। ५८। रेफादिव्यं जनैः षड्विः कुर्यादंगानि षडङ्गमात्॥ नी-
लप्रवालसुचिरं विलसच्चिनेत्रं पाशा रुणोत्पलकपालत्रिशूलहस्तं॥ अर्द्धं विकेशमनिशं प्रविभक्तभूषणं वालेंडवद्भुक्तं प्रणामा-
मिरूपं ६०। एकलसंजयेद्बीजमित्यं मन्त्री विचिंतयेत्॥ अयुतं मधुना सितैर्जुहुयात्तिलतंडुलैः॥ ६१। शैवो दिते यजेत्पीठे प्रागंगैः
षड्विरीरितैः॥ दृषाद्यैर्मातृभिः पञ्चाक्षो कपालैस्तदायुधैः ६२। एवमभ्यर्चयेद्देवमर्द्धनारीश्वरं परं॥ तेजः कांतियशोलस्मिवा-
चां भवति वल्लभः ६३। प्रासादाद्यं जपे नमंत्रं मयुतं रोगशांतये॥ स्वराचूतमिदं बीजं विगलत्यरमामृतं ६४। चन्द्रविंशस्थितं मूर्द्धि-
ध्यातं स्वेडगदापहं॥ प्रतिलोमात्स्वरावीतं बीजं वह्निगृहे स्थितम्॥ ६५॥ ९९। अपोगानाह स्वराचूतमित्यादिना॥ प्रयोगांतरमाह॥ ऊ-
र्ध्वरेपतिः। अग्निशक्तकोशे न रेफयुक्तकोणे न चुह्रीस्थाने पावकस्थाने रेफगतव्याधिं चंद्रमंडलगतं दंष्ट्रां ठकारः ॥ ॥ ॥

प्रयोगांतरमाह। ऊर्ध्ववहीति। वह्निगेहद्वयांतरे॥ ऊर्ध्वरेफलसिते चिंतामणिं॥ चिंतामणिबीजं लिखित्वा। अग्निमिश्रितेषु वस्कोषुरेफलिखेत्॥ एतद्यंत्रमुक्तफलदम्॥
 रेफादिव्यं जनोत्वासिष्ठकोणाभिवृतं वहिः॥ भूतार्तस्य स्मृतं मूर्द्धिभूतमाशुविनाशयेत्॥ ६६॥ बीजं चंद्रगतं बीतं स्वरैः षोडशभिः
 क्रमात्॥ गलत्परसुधापूर्णनेत्रे ध्यातं रुजं हरेत्॥ ६७॥ एवमेव स्मृतं बीजं कुक्षौ शूलादि रोगहृत्॥ स्फोटविषज्वरे दाहे मोहे शीर्षगदे
 भ्रमे॥ ६८॥ बीजमेतत्तथा ध्यातं तत्तल्लेशां विनाशयेत्॥ कुंकुमाभमिदं बीजं त्रिकोणगतमुज्ज्वलं॥ ६९॥ यस्य मूर्द्धि स्मरेन्मन्त्री स व
 श्यो जायते चिरात्॥ ऊर्ध्वरेफस्य साध्याख्यं बीजं वह्निगृहे स्थितं॥ ७०॥ वह्निगेहद्वये नाशियुक्तकोणेन संवृतं॥ प्रतिलोमस्वरा बीतं
 खल्ली स्थाने निवेशितं॥ ७१॥ वशीकरोति रमणमचिरेणैव दासवत्॥ मधुरत्रययुक्तेन शालिपिष्टेन पुत्तलीं॥ ७२॥ कृत्वा प्रतिष्ठित
 प्राणां विभुज्य जुहुयाद्दृशी॥ त्रिवासरमनेनैव साध्यस्तस्य वशीभवेत्॥ ७३॥ मकारगतसाध्याख्यमनलस्थगदाह्वयं चंद्रगंचतुर
 सेणयंतकोणेन वैष्ठितं॥ ७४॥ बीजं तालूलयत्रस्थं प्रजप्तं मनुना मुना। भक्षितं नाशयेत्सम्पत्कृशिरो रोगं न संशयः॥ ७५॥ लिखित्वा
 बंधुजीवेन त्रिकोणां बीजगर्भितं॥ अत्र वह्निं समाधाय सम्यगारध्य देवताम्॥ ७६॥ जुहुयात्कृतसंपातं सर्पिषा षोडशं शतं॥ सं
 पाताज्येन संसित्वा त्रिलोहकृतमुद्रिका ७७ विधृता भूतवेतालकृत्यारोगविनाशिनी॥ ऊर्ध्ववह्निरहितं मनुमेनं वह्निगेहगाले
 परिलेख्य॥ ७८॥ अग्निमस्त्रिषु महीपुर्वीतं पंचमेतदुदितं ग्रहवैरि॥ अग्निबीजलसत्कोरात्रिकोरा लिखिते भ्रवे ७९ शरावेक
 पिलाज्याजसूत्रदीपं प्रविन्यसेत्॥ घटेनैव नपि धायास्य पृष्ठे पंचमिदं लिखेत्॥ ८०॥ भूतार्तमंत्रसंस्थाप्य चिन्तामणिं मनुं जयेत्॥
 तमाविश्य क्षणा मुंचेद्ब्रह्मकूरोपि सर्वथा॥ ८१॥ कृशानुभवनद्वये मनुमिदं लिखित्वा पुनस्तदस्त्रिषु हलो लिखेत्स्वरयुगंततः संधिषु॥

शा. ति.
री. ग.
११

यंत्रान्तरमाह॥ षट्कोणेति॥ त्रिकोणादहिः षट्कोणं लिखित्वा तन्मध्ये ससाध्यं चिंतामणि वीजं कोणे घंगमात्रान्वहिरष्टदलं यद्यं पत्रेषु मंत्रवर्णानघौ विभज्य लि-
खित्वा वहिः स्वरेण वेष्टयेत्॥ वहिः कादिभिस्तदहिर्भूपरेण नृसिंह वीजयुतवेष्टितं यंत्रमुक्तफलदायं तन्मध्ये हुताशनं रेफां सुगममन्यतां मंत्रान्तरमाह॥ अकारश्च
भ्रवेण परिवेष्टितं धरणिगेह मध्यस्थितं मनोरथफलप्रदं भवति यंत्रमेतन्नृणां॥ ८२॥ षट्कोणांतस्त्रिकोरो लिखतु मनुमिमं सा-
ध्यनामा स्रग्वर्णं षट्कोरो घंगमंत्रान्वसुदलविवरे षष्टमंत्रासराणि॥ वीतं वात्येकलाभिस्तदनुपरिवृतं कादिभिर्यादिभिस्त-
त्सोणी विंवेन युक्तं नृहरिमनुयुजायंत्रमापद्रुहं॥ ८४॥ अस्मिन्यंत्रे प्रतिष्ठाप्य कलशं प्रोक्तवर्त्मना॥ कृतोभिषेकः स्यात्कृत्या
भूतद्रोहादिशांतिदः॥ ८५॥ स्वरावृतमसुं मनुं लिखतु रांत मध्ये ततः षडसिषु हुताशनं तदनुकादिवर्णैर्दृतम्॥ धरापश्यगेन त-
नृहरिवीजयुक्तास्त्रिणा प्रवेष्टितमुदाहृतं इरितरोगकृत्वा पहम्॥ ८६॥ क्षकारोऽक्षैर्मृमाग्निपवनवामकर्णार्द्धचंद्रवान्॥ उक्तं तुं वुरु-
वीजंतद्येन सिध्यंति साधकाः॥ ८७॥ षट्दीर्घभाजा वीजे षडंगानि प्रकल्पयेत्॥ क्षकाररहितं वीजं क्रमाच्चलसहान्वितं॥ ८८॥
चत्वारि देवी वीजानि देव्यो ज्ञेया इमाः क्रमात्॥ जपारव्या रिजया पश्चादजिता चापराजिता॥ ८९॥ वीजमंगुलिषु न्यस्य करयो-
र्व्यापकं ततः॥ कनिष्ठादिषु विन्यस्येत्षडंगानि तलावधि॥ ९०॥ देवं देवीः स्ववीजादिकं निष्ठादिषु विन्यसेत्॥ पादान्मूर्द्धावधि
न्यस्येत्सुष्टिनावपवेष्टतत्॥ ९१॥ तलाभ्यां व्यापकं कुर्यान्मूर्धादिचरणावधि॥ षडंगानि ततो न्यस्येद्यथास्थानं विशालधीः॥ ९२॥
देवं देवीं यथा पूर्वमूर्द्धास्ये हृदयां वुजे॥ नाभौ गुत्ये क्रमान्यस्य पश्चाद्देवं विचिंतयेत्॥ ९३॥ ॥ तिष्ठाकारमाग्निपवन इति मस्त्र-
रूपं॥ अग्निः रेफः पवनो यकारः॥ वामकर्ण ऊकारः॥ अर्द्धचंद्र अनुस्वारः॥ एतैः सुषिंडितः सकारः॥ तुं वुरु वीजं जपं सकाररहितं इति॥ क्रमाच्च मसहा-
न्वितं॥ जं मूं लूं चूं एतानि देवी वीजानि॥ हणिः अंकुशः॥ गराशब्देन ह्रस्वद्वा मध्यस्थ रज्जु सूत्रादिकथ्यते॥

राम-
९१

रत्नाभमिंदुशकलाभरणां त्रिनेत्रं खड्गपाशसृणिभ्रुकपालहस्तं ॥ विद्वाननेचिपिटनासमनर्घ्यभूषणं गणकुसुमांशुकमीश
मोडे ॥ ९४ ॥ लक्ष्मात्रं जयेन्मंत्रं जुह्यात्सर्पिषा प्रतं ॥ वक्ष्यमारोप्येत्पीठे देवमावरणैः सह ॥ ९५ ॥ नपुंसकस्त्रे विहास्वरासंतद्वयेन
चाधर्मदिकानधर्मद्यान्यादानात्राणिविन्यसेत् ॥ ९६ ॥ इकारेण न्यसेत्पश्चात्तु रूपागुणानथा ॥ शान्त्या तत्परं वर्णनमायाविद्यामये
क्रमात् ॥ ९७ ॥ अथ ऊर्ध्वं छुदेन्यस्येदं शोभनततो वुजं ॥ संध्यं शरैर्यजेन्मंत्रं शक्तीर्वामादिकाः क्रमात् ॥ ९८ ॥ वामां ज्येष्ठां तथा रौद्रीमिच्छां
ज्वालास्वरूपिणीं ॥ एवं प्रकल्पिते पीठे मूर्तिमूलेन कल्पयेत् ॥ ९९ ॥ आवाह्यं पूजयेद्देवं तस्यामावरणैः सह ॥ अंगारुतेर्वहिर्देवी दिक्
पत्रेषु समर्चयेत् ॥ १०० ॥ जयाद्याः स्वस्वी जेन रत्नारत्ना तु लेपनाः ॥ अरुणांशुकपुष्पाढ्यास्तां वृत्तां पूरिताननाः ॥ १०१ ॥ वल्लकी वा
दनपरा मंदमन्मथपीडिताः ॥ ईशादिकोणेष्वभ्यर्चयेद्दूतीबीजादिकाः क्रमात् ॥ १०२ ॥ दुर्भगां सुभगां भूयः करालीं मोहिनीमिमाः
॥ चञ्चललिपुटाः किंचिद्वानं प्रवदन्तां वुजाः ॥ १०३ ॥ देवी सदृशभूषाढ्या दूतीमंत्रान्विदुः क्रमात् ॥ चतुरंशादिकान्वर्णान
र्द्धदुक्तशेखरान् ॥ १०४ ॥ लोकपालान्यजेद्वात्येवज्जाद्यायुधसंयुतान् ॥ एवं यो भजते भक्त्या देवमुक्तेन वर्त्मना ॥ १०५ ॥
न तस्य दुर्लभं किंचिन्निषु लोकेषु विद्यते ॥ वायुवह्निपुंस्तस्य बीजं स्मृत्वा जपेत्सुधीः ॥ १०६ ॥ ज्वरभूतमहारोगानशयं
तिजे न तत्सणात् ॥ कुक्ष्यहृदये ध्यात्वा जपेद्बीजमनन्यधीः ॥ १०७ ॥ सवश्यं जायते शीघ्रं मंत्रस्यास्य प्रभावतः ॥ हृद्रो
गे कामलारोगे विष्टं भेष्या सकासयोः ॥ १०८ ॥ एतज्जप्तं जले प्रातः पिवेत् द्रोगशान्तये ॥ कृत्वा नवपदात्मानं मंडलं तत्र शोभ
नान् ॥ १०९ ॥ कलशान्स्थापयेन्मंत्रं नवपूर्वात्कलशान् ॥ मध्ये देवं यजेत्सम्यक् देवीः पूर्वादि कुंभगाः ॥ ११० ॥

शांतिर्देकारः॥णांतात्परेणउकारेण॥अर्धशःअकारःसंध्यसुरैरेकाराद्यैः॥चतुरःशाविकान्शषसहान्॥अंतर्विजमिति॥अस्यार्थः॥असुदलेपयंकृत्वाके
सरेष्वस्वरान्विकृपत्रेषुदेवीवीजविदिकृपत्रेषुदूती॥वीजंविहिःकाद्यैर्वर्णैर्विष्टयेत्॥भूगृहेणवा॥एतच्चनसक्तफलदं॥मंत्रांतरमाह॥प्रणवोहृदयमि

इष्टाकोणस्थितादूतीरभिषिंचेत्यतिव्रतां॥नारीसालभतेपुत्रंवंध्यापिकिसुतापरा॥१११॥भूतकृत्याग्रहद्रोहशांतिदःसंपदा
वह्ना॥अभिषेकोपमाख्यातोराज्ञांविजयवर्द्धनः॥११२॥अन्तर्विजंस्वरगगालसत्केसरंतस्यवात्येदेवीदूतीमनुयुतदलेदिम्वि
दिष्णुक्रमेण॥काद्यैर्वर्णैर्वृतमथविहृमिगेहेनवीतंयंत्रंप्रोक्तं॥सकलसुखदंरोगकृत्याग्रहघ्नं॥११३॥प्रणवोहृदयंपश्चात्तडे
तंपशुपतिंपुनः॥तारेनमोभूतपदंततोधिपतयेध्रुवं॥११४॥नमोरुद्राययुगलखड्गरावराशब्दतः॥विहरदितयंपश्चात्सरन्
त्ययुगंपृथक्॥११५॥श्मशानमस्मार्चितंते शरीरायततःपरं॥घंटाकपालमालादिधरायादिपदंपुनः॥११६॥व्याघ्रचर्मप
दस्यांतेपरिधानायतत्यरं॥शशांककृतशब्दांते शेरारयततःपरं॥११७॥कृष्णसर्पपदंपश्चात्ततोयज्ञोपवीतिने॥चलसु
मंवल्लुपगमनिवर्तकपालिने॥११८॥हनयुगंमंततोभूतानुवासापदितयंपुनः॥भूयोमंडलमध्येस्यात्कट्यरमंततःपरम्॥
११९॥रुद्रांकुशेनशमयप्रवेशययुगंततः॥आवेशययुगंपश्चाच्चंडाशिपदमीरयेत्॥१२०॥धाराधिपतिरुद्रोयज्ञापयत्यग्निसुव
री॥खड्गरावरामंत्रोयंसप्तसूक्तशतासरः॥१२१॥भूताधिपतयेस्वाहापूजामंत्रोपमीरितः॥सद्यादिपंचहस्ताढ्यकांतवीजारिकान्य

तिउद्धारःस्पृष्टः॥सद्यःश्रीकारः॥तदादिप्रतिलोमह्रस्वसहितः॥कादिःककारादिर्ष्येति॥खकारःसएववीजं॥साताकादिवीजारिकाः॥रिशानादिपंचमूर्तयः

ईशानाद्याः ॥ उक्तस्थानेषु न्यस्तव्याः ॥ कांतेन खकारेण दीर्घस्वरयुक्तेनांगक्रियामता ॥ खोखीं खूखैं खौंखः ॥ इत्यादिप्रकारेण ॥ ध्यानमाह ॥ घंटेत्यादिना ह

ईशानाद्याः पंचमूर्तिर्दिहे वक्त्रेषु चक्रमात् ॥ षड्दीर्घविंदुयुक्तेन कांतेनांगक्रियामताः ॥ १२३ ॥ घंटाकपालसृणिमुंडरुपाणखेटख
डांगशूलउमरूनभपंदधानं ॥ रक्तांगमिंदुशकलाभरणां त्रिनेत्रं पंचाननाजामरुणां शुक्लमीशमीडे ॥ १२४ ॥ अथ तद्वितयं मंत्रं जपि
त्वा तद्दशांशतः ॥ पापसेनघृतातेन जुहुयात्तस्य सिद्धये ॥ १२५ ॥ पंचाक्षरोदिते पीठे पूजयेत्स्वर्गरावणं ॥ वीजेन मूर्तिकुपिः स्या
त्तत्कांतमनुविंदुमत् ॥ १२६ ॥ अंगानि दलमूलेषु दूतीः पत्रेषु संपजेत् ॥ चतुर्कुंडां प्रस्वलिनीं तृतीयां कृष्णपिंगलां ॥ १२७ ॥ फ
ल्गुनीं तिरिटिलीं च पंचमीं मंत्रमालिकां ॥ सप्तमीं शंखिनीं पश्चाच्चंद्रां कितजयामिमाः ॥ १२८ ॥ पूर्वपत्रादिसव्येन स्वर्गरावणं वल
भाः ॥ ऐं ह्रीं कौमारिकां ब्राह्मीं वाराहीं वैष्णवीं पुनः ॥ १२९ ॥ वैनायकीं च चासुंडां माहेशीं दिक्षु पूजयेत् ॥ हारपालान्यजेदिक्षु हौहौ
प्रागादिदेशिकः ॥ १३० ॥ रौद्रपिंगलनामानौ हौ शमशानं विभीषणौ ॥ दृढकर्णभृगिरोटिमुदीच्यामर्चयेत्पुनः ॥ १३१ ॥ आमर्चकम
हाकालौकोणपालान्यजेत्पुनः ॥ कुंभकर्णमशोकाख्यं भद्राष्टचसिहारकं ॥ १३२ ॥ इंद्रादिकान् लोकपालान् साधुध्यात्पूजयेत्ततः
भूपदीपादिभिर्देवंप्रीणयित्वा महेश्वरं ॥ १३३ ॥ पंचकं राधसावात्येततो भूतलिपिं हरेत् ॥ एवं पूजादिभिः सिद्धेमंत्रेमंत्रविदां वरः ॥
॥ १३४ ॥ नाशयेत्सकलान् भूतान् कृत्याग्रहमहामयान् ॥ आदेशं तस्य कुर्वन्ति भूताभीता महात्मनः ॥ १३५ ॥ बहूना किमिहोक्तेन मं
त्रेणानेन भूतले ॥ सदृशो नास्ति मंत्रो न्यो भूतनिग्रहसाधने ॥ १३६ ॥ इति शारदातिलके अत्र विंशः पटलः ॥ १९ ॥

गिरं कुशं ॥ कांतमिति खकारः ॥ अनुस्वारः ॥ एतैर्घुक्तं वीजं खौं विशदमन्यत् ॥ इति गूढार्थदीपिकायामेकोनविंशः पटलः ॥ १९ ॥ श्री ॥ ० ॥

संप्रत्यघोरमंत्रं वक्तुमारभते। अथाभिधास्यत्यादिना॥ मंत्रोद्धारः स्वष्टः। रुद्राभिन्नाक्षरैः एकादशमद्विताक्षरैः मूर्द्धी स्यनेत्रकंठेषु। एकोन्यासः द्वित्रा।
अथाभिधास्ये विधिवदघोरास्त्रमनुत्तमं॥ यस्य संस्मरणादेव सर्वे नश्यंत्युपद्रवाः॥ १॥ मायां स्फुरद्दयं भूयः प्रस्फुरद्वितयंततः॥
घोरघोरतरेत्यंते तजुरुपपदं पुनः २ चटुष्पदं तदंते स्यात्प्रचटद्वितयंततः॥ कहयगं वमद्वंद्वंततो वंशुयगं पुनः ३ घातयद्वि
तयं वर्मफडंतः सप्तदाहृतः। एकपंचाशदर्णो यमघोरास्त्रमहामनुः ४ अघोरोऽस्य मुनिः प्रोक्तश्चंद्रस्त्रिषु वदाहृतः। अघोररु
द्रः संदिष्टो देवतामंत्रवित्तमैः ५ हृदयं पंचभिः प्रोक्तं शिरः षड्भिरुदाहृतं॥ शिखां दशभिराख्याता तावद्भिः कवचं मतं ६ वसुवर्णैः
स्मृतं नेत्रं मासाणै रस्त्रमीरितं॥ मूर्द्धने त्रास्य कंठेषु हन्नाभ्यं धूरुषु क्रमात् ७ जानुजंघा पदद्वंद्वे रुद्राभिन्नाक्षरै रन्यसे
त्॥ पंचभिश्च पुनः षड्भिर्द्वाभ्यामष्टभिरक्षरैः ८ चतुर्वर्णैः षड्वर्णैश्च करणैः करणैः पुनः ९ चतुर्भिः षड्भिरक्षिभ्यां वर्णभेदो यमी
रितः ९ सजलघनसमाभंभीमदंष्ट्रं निनेत्रं भुजगधरमघोरं रक्तवस्त्रांगरागं॥ परशु उमरुखड्गान् वेदकं वाणचापी विशिखिन
रकपाले विभ्रतं भावयामि १०। अभिचारे ग्रहध्वंसे कृष्णवर्णो भवेद्दिभुः। वश्ये कुसुमसंकाशो मुक्तौ चंद्रसमप्रभः ११ लक्ष्मके ज
पे नमंत्रं घृतसितैस्तिलैः शुभैः। तदशांशं प्रजुह्या नमो मंत्रस्य सिद्धये १२ शैवे संपूजयेत्पीठेषु द्विकोणांतस्थं पंक्तजो अंगपूजां के
सरेषु चत्वारिंशत्पत्रेषु तत्परं १३ परशु उमरुखड्गं खट्वाणं च कार्मुकं॥ मूलं कपालं प्रयजेदष्टास्त्राण्यस्य देशिकः १४ दलाग्रेषु ततः
पूज्या ब्राह्म्याद्याः प्रोक्तलक्षणाः। लोकेशान् पूजयेत्पश्चादायुधैः स्वैः समन्वितान् १५॥ इति पूजादिभिः सिद्धे मंत्रेणानेन साधकः
। इष्टान् प्रयोगान् कुर्वीत सिध्यंते नात्र संशयः। १६। क्रमात् सर्पिरयामार्गं तिलसर्वपायसैः। साज्यैः सह स्वं प्रत्येकं यामिन्यां जुह
यात्सुधीः ॥ १७ ॥ ॥ मिः अंशुगत्तु उरुषु जानुषु एकः जानुजंघा पदद्वयेषु एकः ॥ श्री ॥ श्री ॥

रामः
६३

पंचमाह । मध्येशक्तिमिति । वसुपत्राख्यं पञ्चमं कृत्वा कर्णिकायां षट्कोणं तत्कोणेषु वर्मास्त्रं तन्मध्ये स साध्यां हस्ते खं वोऽशस्त्रैर्वर्धितं । विलिख्य केशेषु कार्ष्णि
 च वर्गान्यादि वर्गत्रयं षष्ठ्यपत्रमध्ये मंत्रवर्णानां विंशस्त्रिंशो विलिख्य । पत्राग्रेषु तथैव लिखेत् । वहिर्भूषणं अस्मिन्नेतत्कर्म कुर्वन् । उक्तफलसिद्धिः पञ्चांत
 होमोपनाशयेत्सद्यो भूतकृत्याद्युपद्रवान् । सितकिंशुकनिर्गुडी होमोपामार्गं संभवैः । १७॥ समिद्धरेः कृतो होमः पूर्वं वद्रूतशान्ति
 दः ॥ अथ मार्गो रज्ज्वधयोः पंचगव्यसमुक्षिताः १९ समिधोजुहुयात्कृत्वा पंचम्यां निशिसंघतः । पृथक् सहस्रहोमेन भूतानां निग्र
 हो भवेत् २० क्रमात्सर्पिरपामार्गं पंचगव्यहविर्घृतैः ॥ हुत्वा सहस्रं प्रत्येकं पात्रे संपातयेत्सुयीः २१ संपातसर्पिषा साध्यं भोजये
 द्रूतशान्तये ॥ मध्येशक्तिं स साध्यां सरगरा सहितां केशेषु षष्ठ्यवर्गान्यत्रांतं मंत्रवर्णानलिखत्गुणमितानग्रदेशेषु तद्वत् ॥ वर्मा
 स्त्रोत्त्रासिकोणे दहनपुरयुगे कल्पिते भूषुरस्ये पञ्चे स्मिन्प्राविधानात्कृतकालशविधिः सर्वः स्वापहारी ॥ २२ षट्कोणेशक्तिरं
 तः स्फुरयुगलवृता प्रस्फुरद्वंद्वकोणेशिष्टैर्मंत्रस्य वर्णै रसकराचतुः षट्चतुर्वेदवेदेः । षड्भिक्षुप्राष्टपञ्चदहनपुरयुगेनावृते
 वर्मफट्भ्यां राजत्कोणे नवीतं धरणि पुरयुगं यंत्रमाघोरमेतत् २५ सुद्रवौ रग्रहव्यालभूता स्मारनाशनां यंत्रमेतत्समाख्या
 तं सर्वसंपत्प्रदायकं २६ तारोवांतो धरा संस्थो वामने त्रेंदुभूषितः ॥ पार्श्वो वक्त्रः कर्णयुतो वर्मात्रांतः षडक्षरः ॥ २७ ॥ मनुः पाशु
 पतास्त्राख्यो ग्रहसुद्रनिवारणः ॥ षड्भिर्वर्णैः षडंगानि हुं फटं तैः सजातिभिः २८ मध्याह्नार्कसमप्रभं शशिधरं भीमादृहासोज्ज
 लं चक्षुषं पन्नगभूषणं शिखिशिखाश्मश्रूस्फुरन्मूर्द्धजं । हस्ताब्जैस्त्रिंशत्खं सप्रद्वरमसिं शक्तिं रथानं विभुं दंष्ट्राभीमचतुर्मुखं पशु
 पतिं दिव्यास्त्ररूपं स्मरेत् ३० ॥ रमाह षट्कोणेति । षट्कोणं लिखित्वा वहिरष्टपत्रपट्यंतन्मध्ये भुवनेश्वरी वीजं मंत्रस्य स्फुरयुगलाक्षरैर्वर्धितं तत्कोणे
 पुप्रस्फुरद्वयं लिखित्वा । तत्पत्रेषु ग्रंथोक्तसंख्याकान् मंत्रवर्णानां वहिरपि षट्कोणं कृत्वा । तत्कोणवर्मास्त्रे वहिस्त्रिंशत्खं निमंडलं । एतद्यंत्रमुक्तफलदां मंत्रांतरमाह

तारइति तारः प्रणवः वातः शकारः धरा संस्थः ॥

शा. ति
श्री. ग.
९४

लकारयुतः। वामनेत्ररकारः। इंदुभूषितः। अनुस्वारयुतः। सर्पिडितो द्वितीयवर्णः। पार्श्वः पकारः। एष तृतीयः। शंकरः शकारः। कर्णयुतः। उकारयुतः। एष चतुर्थः।
वर्मास्त्रेहं फट्। एष उस्वरः॥ ओं श्री पशुहं फट्॥ पाशु पतमंत्रेति। शिखि शिखाग्निज्वाला सदृशः। इमं मुकेशं। सुगममन्यता मंत्रांतरं प्रसूतिवर्णोतमिति।

वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं जुहुयात् दशांशतः॥ गव्येन सर्पिषामंत्री संस्कृते हव्यवाहने ३१ शैवे पीठे यजेद्देवं प्रागंगैरष्टमातृभिः। इन्द्रा
दिभिर्लोकपालैर्वज्राद्यैरायुधैस्ततः ३२ अनेन मंत्रितं तोयं ग्रस्तस्य वदने क्षिपेत्॥ सद्यस्तं मुंचति केदं नृग्रहो मंत्रप्रभावतः ३३॥
अमुना मंत्रितान् वाणान् विस्मृजेद्युधिभूपतिः जपेत्सरोननिखिलान् शत्रून् न्यार्थस्वापरः॥ ३४॥ वर्णात्यमौ विंदुयुतं क्षेत्रपालाप
हन्मदुः। ताराद्यो वसुवर्णो यं क्षेत्रपालस्य कीर्तितः ३५॥ षट्दीर्घभाजा जीजेन षडंगान्यस्य योजयेत्। ऋषिर्ब्रह्मा भवेदस्य गाय
त्रं छंदश्च रितं॥ ३६॥ क्षेत्रपालो देवता चलायेति शक्तिरोरितः॥ नीलांजनाद्रिनिभमूर्द्धपिशंगकेशवृत्तो यलोचनमुदान्नगदा कपा
लं॥ आशं वरं भुजगभूषणमुग्रदंष्ट्रं क्षेत्रेशमद्भुततनुं प्रणामामि देवं ३७ लक्ष्मेकं जपेन्मंत्रं जुहुयात् दशांशतः। चरुणा घृतसि
केन ततः क्षेत्रेशमर्चयेत् ३८ धर्मादिकल्पिते पीठे पूर्वमंगानि पूजयेत्॥ अनलाख्यमग्निं केशं करालं तदनंतरं ३९ घंटां रवमहा
कोपं पिशिताशनसं रक्तकंपिंगलाक्षं मूर्द्धकेशं पत्रेषु परितो यजेत्॥ ४०॥ प्रधानमूर्तिप्रतिमान्नालंकारबंधुरान्। लोकपालांस्तद
स्त्राण्यथ पूर्वप्रपूजयेत् ४१ तस्मै सपरिवाराय वलिमेतेन निहरेत्॥ पूर्वमेहिद्वयं पश्चाद्दुषि स्यात्सुरुद्वयं ४२ भंजयद्वितयं भूयो
नर्तयद्वितयं पुनः॥ ततो विघ्नपदद्वंद्वं महाभैरवतत्परं ४३ क्षेत्रपालवलिं शृङ्खलद्वयं पावकसुंदरीं॥ वलिमंत्रोपमाख्यातः सर्वका
मफलप्रदः॥ ४४॥ ९९ वर्णांतं सकारः। ॐ स्वरूपं विंदुयुतं। ततः क्षौमिति भैरवबीजं। क्षेत्रपालापस्वरूपं हन्मदः। एष अष्टाश्वरो मंत्रः। षट्दीर्घ
भाजा जीजेन क्षांक्षामित्यादिना प्रकारेण। अंगकुम्भिः विशदमन्यत्॥

राम
९४

॥ आपदुद्धारकं वदुकमंत्रं तदुद्धरति ॥ उद्धरेत्यादिना ॥ उद्धारः स्पष्टः ॥ साध्येति ॥ अस्यार्थः ॥ ह्रीं वीं ईशानाय नमः ॥ ह्रीं वीं तत्पुरुषाय नमः ॥ ह्रीं वीं अघोराय नमः ॥ ह्रीं वीं
 वामदेवाय नमः ॥ ह्रः वः सद्योजाताय नमः ॥ प्रणवाद्यानि ज्ञेयानि ॥ अंगुलीष्विति ॥ अंगुष्ठाद्यंगुलीषु देहेति ॥ शिरोवदनहृत्पुच्छपादेषु ॥ वक्त्रेष्वादि ॥ अर्धं

सोपदेशं ब्रह्मपिंडं कृत्वा रात्रिषु साधकः ॥ स्मृत्वा यथोक्तं क्षेत्रं शतं तस्य हस्ते वलिं हरेत् ४५ वलिनानेन संजुष्टः क्षेत्रपालः प्रयच्छति ॥ कां
 तिमेधावलारोग्यतेजः ॥ पृथिव्यः ४६ उद्धरेद्दुकं डं तं आपदुद्धारं तां तथा ॥ कुरुद्वयं पुनर्देवं तं वदुकं तं समुद्धरेत् ॥ ४७ ॥
 एकविंशत्यक्षरात्म्या शक्तिरुद्धो महा मनुः ॥ अभीष्टफलसंसिद्धौ कीर्तितः सुरपादपः ॥ ४८ ॥ ब्रह्मदारण्यकं ऋषिः शुन्दो नुष्टुबु
 दाहृत ॥ आपदुद्धारणो देवो भैरवो देवतावुधैः ॥ ४९ ॥ अंगुली देहवक्त्रेषु मूर्ती न्यस्ये च यापुरा ॥ सद्यापि पंचह्रस्वाढ्यशक्ति
 वीजं परः सरः ५० ॥ वकारं पंचह्रस्वाढ्यमीशानादिषु योजयेत् ॥ षड्दीर्घपुक्ताशक्त्या वकारेण चतुर्हता ॥ ५१ ॥ अंगानि जाति
 युक्तानि प्रणवाद्यानि कल्पयेत् ॥ तस्य ध्यानं त्रिधा प्रोक्तं सात्विकादिविभेदतः ॥ ५२ ॥ वंदे वालं स्फटिकसदृशं कुंतलोत्थासिवक्त्रं
 दिव्या कल्पैर्नवमणिमयैः किंकिणी नूपुराद्यैः ॥ दीप्ताकारं विशदवसनं सुप्रसन्नं त्रिनेत्रं हस्ताब्जाभ्यां वदुकमनिशं शूलदेहो
 दधानं ५३ उद्यद्भास्करसन्निभं त्रिनयनं रक्तांगरागस्त्रजं स्मेरास्यं वरदं कपालमभयं शूलं दधानं करैः ॥ नीलग्रीवमुदारभूषणश
 तं शीतांशुचूडोज्ज्वलं वंधूकारुणवासंभयहरं वंदे सदाभावये ॥ ५४ ॥ ध्यायेन्नीलाद्रिकांतं शशिशकलधरं मुंडमालं महेशं दिग्ब
 स्त्रं पिंगकेशं उमरुमयसृणिं खड्गपाशाभयानि ॥ नागं घटांकपालं करसरसिरुहैर्विभ्रतं भीमदंष्ट्रं सर्पाकल्पं त्रिनेत्रं मणिमयवि
 लसत्किंकिणी नूपुराढ्यं ॥ प्राग्दक्षिणो दीच्य पश्चिमे ॥ यथापुरेति ईशानाद्यानां देहवक्त्रेषु च उक्तस्यानेषु न्यसेत् ॥ ह्रीं वीं हृदयाया ह्रीं वीं शिरसे
 इत्यादिप्रकारेणाष्टांगविधिः ॥ प्रपद्यामीति ॥ मंत्रेणावाहनं ॥ मूलमंत्रमुच्चार्य वामदेवायैति स्थापनं ॥ अघोरेभ्य इति मंत्रेण सुधाकरां ॥ तत्पुरुषायैति मंत्रे

॥ रासे निरोधने ॥ ओमपञ्चदशबुधमा ॥

तृकापद्मदलेषुत्रयोदशपुत्रवर्गानाक्रमेणदर्शयति॥डाकिनीत्यादिना॥एतावर्गोपूर्वादीशानपर्यंतं।यथाहहिःपूजयेत्॥देवीपुत्रपर्यंतान्।दक्षिणादि
शि॥उमापुत्ररुद्रपुत्रमातृकापुत्रानयजेत्॥ऊर्ध्वमुखान्पुत्रान्।अधोमुखान्पुत्रान्॥एवंत्रयोदशपुत्रान्।पूजयेत्॥ततो लोकेशवदुकान्।ततो ब्रह्म
सात्विकंध्यानमाख्यातमपमृत्युनिवारणं॥५५॥आपुरारोग्यजननमपवर्गफलप्रदं॥राजसंध्यानमाख्यातधर्मकामार्थसिद्धिं।
तामसंशत्रुशमनकृत्याभूतगृहापहं५६वर्णलक्षजयेन्मंत्रंहविष्वाशीजितेन्द्रियः॥तदशांशंप्रजुहुयातिलैर्मथुरसंयुतैः॥५७॥
धर्माधर्मादिभिःकृत्तृपीठेयंकजशोभिते।षड्कोणांतस्त्रिकोणस्थव्योमयंकजसंयुते॥५८॥वदुकंपूजयेद्देवमूर्तिमूलेनकल्पये
त्॥सद्योजातेनमंत्रेणदेवमावाहयेत्ततः॥५९॥मूलादिवामदेवेनस्यापपेत्परमेश्वरं॥मूलमंत्रेणकर्तव्यं।सांनिध्यंतदनंतरं६०
अघोरेणसुधीःकुर्यात्सन्निरोधमनेतरं।पुरुषाख्येनमनुनायोनिमुद्रांप्रदर्शयेत्॥६१॥देवायवंदनंकुर्यादीशानेनसमाहितः॥
एतत्सर्वविधातव्यंततन्मुद्राभिरादरात्॥६२॥इशानादीन्यजेद्देवान्यासमार्गेणादेशिकः॥सकलीकरांकृत्वापजेन्मूर्तीयथापुरा
६३व्योमपद्मदलेष्वेवदसितांगादिभैरवान्॥असितांगरुचंचंडकोधमुन्मतभैरवं६४॥कपालिनंभीषणाख्यंसंहारंस्वक्रमादमून्॥
षड्कोरोषुषडंगानिक्रमेणाभ्यर्चयेत्सुधीः६५॥पूर्वादीशानपर्यंतंतदहिःपूजयेदिमान्।डाकिनीपुत्रकान्पूर्वराकिनीपुत्रकास्तं
तः६६लाकिनीपुत्रकान्पश्चात्काकिनीपुत्रकास्ततः।शाकिनीपुत्रकान्भूयोहाकिनीपुत्रकान्पुनः६७मालिनीपुत्रकान्पश्चाद्दे
वीपुत्रास्ततःपरं॥अथोमारुद्रमातृकापुत्रान्दक्षिणातोयजेत्॥६८ऊर्ध्वमुख्याःसुतानूर्ध्वमधोमुख्याःसुतानधः॥इति संपूजयेन्म
त्रीपुत्रवर्गस्ययोदश॥६९॥तदहिःपद्मपत्रेषुलोकेशवदुकान्यजेत्॥ब्रह्माणीपुत्रकंपूर्वमाहेशीपुत्रमीश्वरे॥७०॥
एयादिपुत्रकाननुक्रमस्यानेषु।तदनंतरंधेनुकादिदशवदुकान्पजेत्॥दिगंतराले॥श्रीकंठादीन्अवशिष्टान्ग्रंथोक्ततत्स्यानेन्यसेत्।पश्चात्प
योगान्कुर्यात्॥प्रयोगाःस्यशः॥यत्रवर्णमाह॥ • ॥ • ॥

वेष्मवीपुत्रकं सोम्ये कोमारीपुत्रमानिले ॥ इन्द्राणीपुत्रकं भूयः पूजयेत्पश्चिमेततः ७१ महालक्ष्मीसुतं पश्चाद्रक्षोदिशिसमर्चयेत्
 ॥ वाराहीपुत्रकं याम्येचासुं डासुतमानिले ७२ वटुकान्दशदिक्ष्वर्चयेत्तु कं विपुरांतकं ॥ वेतालं वहिजिह्वाख्यं कालांताख्यं कर
 लकं ॥ ७३ ॥ एकपादं भीमदंष्ट्रमचलं हाटकं स्वरं ॥ दिग्विदिश्वंतरेषु श्रीकंठादीन्यजेत्पुनः ॥ क्रोधीश्वरादिभृग्वंतांस्तद्दद्यात्
 समर्चयेत् ॥ ततस्त्रीनकुलीशायान्दक्षिणे पूजयेत्सुधीः ॥ ७४ ॥ दिव्यांतरिक्षभूमिषान्योगीशान्शक्तिसंपुतान् योगिनीभिः सहा
 भ्यर्चयेत्दीशान्निर्ऋतिस्थितान् ॥ ७५ ॥ इति संपूजयेद्देवं वटुकं प्रोक्तवर्त्मना ॥ धर्मार्थकाममोक्षाणां पतिर्भवति मानवः ७६ विप्रदे
 गीसमाराध्यवल्लिंदत्वाविधानतः ॥ काम्यानि साधयेन्मन्त्री यथोक्तां सिद्धिमाप्नुयात् ७७ शाल्यन्नं पल्लवं सर्पिर्लज्जूर्णानि शर्करा
 गुडमिष्ठुरसापूयेर्मध्वक्तेः परिमिश्रितैः ॥ ७८ ॥ कृत्वा कवलमाराध्यदेवं प्रागुक्तवर्त्मना ॥ रक्तचंदनपुष्पाद्यैर्निशितस्मैवल्लिं हरेत् ॥
 ॥ ७९ ॥ ततः सिध्यंतिकार्याणि वलिनानेन मन्त्रिणः ॥ जुहुयात्सर्पिषामं मन्त्री यथोक्तां सिद्धिमाप्नुयात् ८० वश्यापजुह्यादिषु ॥
 शकलैर्वशयेज्जनान् ॥ जुहुयात्पुत्रलाभाय प्रफुल्लैः कैरवैः सुधीः ८१ धनधान्यादिसंपत्तये जुहुयात्तिलतंडुलैः ॥ विल्वप्रसूनै
 र्जुहुयात्महतीं विंदति श्रियं ८२ लोणैर्मधुरसंमिश्रैर्वशयेद्वनिताजनान् ॥ वृष्टिकामेन होतव्यं वेतसानां समिद्धरैः ८३ अन्नेन
 जुहुयात्तित्पंधनधान्यादिसंपदे ॥ वश्यापजुहुयात्तन्मन्त्री मधुना दिवसत्रये ॥ ८४ ॥ रोगोक्तौ षधहोमेन रोगानशयंतितत्क्षणात् ॥ क
 त्याद्रोहे ग्रहद्रोहे भूतापस्मारसंभवे ॥ ८५ ॥ व्याघ्राजिने समासीनो जुहुयादप्रतंतिलैः ॥ भूतादयः पलायंते नेष्टंते तां दिशंभयता ॥ ८६

कृष्णाष्टमीं समारभ्य पावतस्यात्तच्चतुर्दशी ॥ तिलैस्तंडुलसंमिश्रैर्मधुरत्रयलोहितैः ॥ ८८ ॥ त्रिसहस्रं प्रतिदिनं जुहुयात्संस्कृ-
तेनले ॥ बटुकैश्चरमभ्यर्च्य भक्ष्यभोज्यफलान्वितं ॥ ८९ ॥ नित्यं निवेद्य नैवेद्यं मध्यरात्रे वलिं हरेत् ॥ एवं जपित्वा प्रयतः स-
हस्राण्येकविंशति ९० समाप्तिदिवसे रात्रा वजं हुत्वा वलिं हरेत् ॥ ततः कारयित्वा राजा तोषयेत्साधकं धनैः ॥ ९१ ॥ विधिनाने-
न संतुष्टो बटुकेशः प्रयच्छति ॥ तेजो वलं यशः पुत्रान्कांतिं लक्ष्मीं मरोगातां ॥ ९२ ॥ नश्यंति शत्रवः सर्वे वद्धंते वंधुबंधवाः ॥ अवग्रहो-
न जायेत विषयेत स भूपतेः ॥ ९३ ॥ जुहुयात्केवलैर्लोणैर्युतं संभनेच्छया ॥ निविडादिविमोक्षाय प्रयोगो यमुदाहृतः ॥ ९४ ॥ वचाचूर्णप-
त्रं जपंगव्येनाज्येन लोलितं ॥ विभज्य भक्षयेद्द्वंध्यामंडलात्पुत्रकांक्षिणी ९५ विनितं पुत्रमाप्नोति मेधारोग्यवलां न्वितं ॥ आद्यं व-
ते प्रयोगस्य बटुकाय वलिं हरेत् ॥ ९६ ॥ द्विविधो वलिः राख्या तो राजसः सात्विको बुधैः ॥ राजसो मांसरक्तद्वयः पलत्रयसमन्वि-
तः ॥ ९७ ॥ सुदूपाय स संयतो मधुरत्रयलोहितः ॥ सात्विको मांसरहितः शेषमन्यत्सुरोक्तवत् ॥ ९८ ॥ ब्राह्मणो विनयः शुद्धः सात्वि-
कं वलिमाहरेत् ॥ साधयेन्मनुनानेन भस्म सर्वार्थसिद्धिदं ॥ ९९ ॥ उशीरचंदनं कोष्ठघनसारं सकुंकुमं श्वेतार्कमूलं वाराही-
लक्ष्मीक्षीरमहीरुहां ॥ १०० ॥ त्वचो विल्वतरो मूलं शोषयित्वा सुचूर्णयेत् ॥ चूर्णं व्योम्नि गृहे तेन गोमयेन विमिश्रितम् ॥ १०१ ॥
कृत्वा पिशानि संशोष्य संस्कृते हव्यवाहने ॥ मूलेन दग्ध्वा तद्भस्म शुद्धपात्रे विनिःक्षिपेत् ॥ १०२ ॥ केतकीमालती पुष्पैर्वीर्यये-
द्भस्म शोधितं ॥ अयुतं प्रजयेन्मंत्रं स्यष्टा भस्म सुश्रुजितं ॥ १०३ ॥ एतदाद्यदि न शः प्रातः पुंड्रं करोति यः ॥ ० ॥

तस्य रोगाप्रशम्यंति कृत्वा द्रोहमहाग्रहाः ॥ १०४ ॥ रिपुचौरमृगादिभ्यो भयमस्य न जायते ॥ वर्द्धते संपदः सर्वाः पूज्यते सकलैर्जनैः ॥ १०५ ॥ राजा वश्यो भवेत्तस्य सामात्यः सपरिच्छदः अभिषेकं प्रकुर्वीतराज्ञो विजयकांसिराः ॥ १०६ ॥ पूर्वोक्तमंडपे कुप्रे वितान
 ध्वजशोभिते ॥ सर्वतोभद्रमालिरव्यकर्णिकांतस्य पूरयेत् ॥ १०७ ॥ अष्टदशेण प्रमारो न शालिभिः शोधितैः शुभैः ॥ तदर्थं ॥
 संडुलास्तस्मिन्पुष्पदूर्वाकृतान्वितान् १०८ हेमादिविहितकुंभं नवरत्नसमन्वितं ॥ संस्थाप्य विमले लोपैरापूर्या स्मिन्निनिः
 क्षिपेत् ॥ १०९ ॥ क्षीरद्रुमप्रवालानिलस्मीदूर्वासहोपुनः ॥ कर्पूरचंदनं विल्वमुशीरं कुंकुमं पुनः ११० कंकोलमगस्तं जातिमक्षि
 कांचपकोत्पलैः ॥ गोमेदं दारिद्र्यं पश्चात्पृथगेन वेष्टयेत् ॥ १११ ॥ तस्मिन्नावात्य वटुकं राजसं संप्रपूजयेत् ॥ वहिरष्टसुकुंभेषु भैर
 वानष्टपूजयेत् ॥ ११२ ॥ त्रयोदशसुकुंभेषु त्रयोदशगरान्यजेत् ॥ वात्ये दशसुकुंभेषु लोकेशानर्चयेत् सुधीः ॥ ११३ ॥ तद्वहिरष्टसुकुंभेषु
 श्रीकंठादीन् सुरेश्वरान् ॥ पंचत्रिंशत्घटे घटैर्वा दिवर्णे श्वरान् क्रमात् ॥ ११४ ॥ इति गंधादिभिः सम्यक् पंचाचरामर्चयेत् ॥ अ
 यत्तं प्रजपेत् स्पृष्ट्वा तान्यरादेशिकोत्तमः ॥ ११५ ॥ या यसेः सूर्यिषा शुद्धैस्तिलैर्दशशतं पृथक् ॥ जुहुयात्तान्यरादेशिकान्यष्टाप्रत्यहं वलि
 माहरेत् ॥ ११६ ॥ राजसोक्तमकारेण रात्रौ देशिकसतमः ॥ सुदिने शोभने लघुवाचयित्वा द्विजन्मभिः ॥ ११७ ॥ स्वस्तिमंगलवाक्यानि
 विशुद्धैर्वंदयारगैः ॥ नदत्सु पंचवाद्येषु प्रणम्य वटुके श्वरं ॥ ११८ ॥ जितेन्द्रियं शुद्धकायं राजानं ब्राह्मणं प्रियम् ॥ आस्तिकं सत्य
 वचनमभिषिंचेत्प्रसन्नधीः ॥ ११९ ॥ अभिषिक्तो नरपतिः प्रणिपत्य गुरुं परम् ॥ भूयसां दक्षिणां दद्यात्प्रसीदति तथा गुरुः १२०

श्रीमायेत्यादिना ॥ अष्टपत्रं यमं विलिख्य ॥ तन्मध्ये श्रीमायास्मरकूरमंत्रं लिखेत् ॥ श्रीर्हीं अष्ट पत्रेषु वडुका परतिदिवारं लिखेत् ॥ वहिः षोडशद
राजाभिषिक्तो भवतिसाक्षाद्भूमिपुरंदरः ॥ परान्विजयते भूपा न्स्तूपते सकलैर्नरैः ॥ १२१ ॥ कृताभिषेकः षण्मासं प्रतिमासं म
हीपतिः ॥ चतुरंभोधिवत्सयां शास्ति सर्वो वसुंधरा ॥ १२२ ॥ गजाश्च शांतिविधये त्रेर्वाशालासुसाधकः ॥ कुंडं कृत्वा विधानेन हो
मं कुर्याद्यथाविधि ॥ १२३ ॥ पापसाज्यतिलैर्विद्वानशुतत्रितयावधि ॥ ब्राह्मणात्मो जपेन्नित्यं भस्मभोज्यफलादिभिः ॥ १२४ ॥
प्राक्प्रोक्तविधिना कुंभान्स्थापयित्वा त्रदेशिकः ॥ अभ्यर्च्य गंधपुष्पाद्यैस्तज्जलैः प्रोक्षयेद्गजान् ॥ १२५ ॥ अश्वशालामनेनैव
वर्द्धते ते दिने दिने ॥ पुद्गेषु महती शक्तिर्जायते पूर्वतोयिकाः ॥ १२६ ॥ सर्वरोगाः प्रणश्यन्ति कृत्वा द्रोहाः परैः कृताः ॥ अस्मात्पर
तरारक्षानास्तितेषां महीतले ॥ १२७ ॥ अभिषिच्य महीपालं परेषां विजयोच्यते ॥ उक्तेन विधिना मंत्रीयामिन्यां वलिमाहरेत्
१२८ ॥ अन्यूनां गमजं हत्वा राजसंप्रागदाहृतं ॥ वलिप्रदानसमये रिपूणां सर्वसैन्यकं ॥ १२९ ॥ निवेदयेद्दलित्वेन वडुकाय
विशिष्टधीः ॥ विदर्भयेच्छत्रुनाम्ना वलिमंत्रं तथा सुधीः ॥ १३० ॥ शत्रुपक्षस्य रुधिरं पिशितं च दिने दिने ॥ भस्मयस्व गणैः सार्द्धं सा
रमेपसमन्वितः १३१ वलिमंत्रोपमाख्यातः सर्वेषां विजयप्रदः ॥ अनेन वलिना हृष्टो वडुकः परसैन्यकं १३२ सर्वगणैर्भ्यो विभ
जेदामिषं कुड्मानसः ॥ एयं कृते परवलं क्षीयते नात्र संशयः ॥ १३३ ॥ विजयश्रियमेतेन राजा प्राप्नोत्ययत्नतः ॥ श्रीमायास्म
रकूरमंत्रं विलिखेन्मध्ये दले षष्ठसुद्धिः प्रोक्तं वडुकाय शब्दमपरान्मंत्रस्य वर्णान्वहिः ॥ अष्टद्वंद्वदलेषु तद्दहिरुषस्तत्सर्वं
पत्रेषु यद्वा त्रिंशदलकादिसात सहितं पत्रं लिखेद्भूपुरे ॥ १३५ ॥ ९९ लेषु शिष्टवर्णान् वहिर्भूषणेन वेष्टयेत् ॥ एतच्च पत्रं प्रोक्तफलदं ॥

मंत्रांतरमुद्धरति॥अर्धशेति॥ऊकारः॥अग्निशिखरः॥रेफशतः॥लांतोवकारः॥दांतोधकारः॥एतैस्सपिंडितोद्वितीयाक्षरः॥ततः॥श्रुतिमिद्धम्फट्ती
आपदुद्धरणंयंत्रमपमृत्युभयापहं॥सर्वसंपत्प्रदंनित्यं सर्वसौभाग्यदायकं॥१३६॥रक्षाकरंग्रहातीनांराज्ञांविजयवर्द्धनं॥
आपदुद्धरणादस्मादापदुद्धरणक्षमः॥१३७॥तंत्रेषुनास्तिमंत्रोन्यत्पाहुर्मंत्रवेदिनः॥अर्धशोवह्निशिखरोलांतस्योदांत ई
रितः॥१३८॥फटंतश्चंडमंत्रोपेविवर्णात्मासमीरितः॥अस्यत्रिकोमुनिः॥प्राक्तच्छन्दोनुष्टुबुदाहृतं॥१३९॥चंडेशोदेवताप्रोक्ता
कुर्यादंगविधिंपुनः॥हृदयंदीप्तफट्प्रोक्तंज्वलफट्शिरश्चितं॥१४०॥शिखाज्वालामालिनीफट्शेषाफट्कवचंमतं॥हनफ
ट्नेत्रमाख्यातं सर्वज्वालानिफट्परं॥१४१॥विन्यस्यैवंपटंगानिततोदेवंविचिंतयेत्॥चंडेश्वरंरक्ततनुंत्रिनेत्रंरक्तांशुका
ढ्येहृदिभावयामि॥१४२॥टंकं त्रिशूलंस्फटिकाक्षमालांकमंडलुंविभ्रतमिंदुचूडं॥वर्णलसंजपेन्मंत्रं होमंकुर्यादशांशतः
॥१४३॥मधुरत्रयसंयुक्तेर्विशुद्धेस्तिलतंडुलेः॥पंचाक्षरोदितेपीठेचंडेशंसाधुपूजयेत्॥१४४॥मूर्तौबीजेनकुमायांतत्कूर्मोविंदु
संयुतः॥चंडेश्वरापहृद्बीजपूर्वःपूजामनुर्मतः॥१४५॥श्रीगौमातृभिराशेशैर्वज्राद्यैरायुधैर्यजेत्॥चतुरावरणंप्राक्तंचंडेशस्यसम
र्चने॥१४६॥इतिसिद्धेमनौमंत्रोधनवान्जायतेचिरात्॥तर्पयेन्मनुनानेननित्यमष्टोत्तरंशतं॥१४७॥श्रियमाप्नोतिमहतींपुत्रपि
त्रसमन्वितः॥प्रियंगुकुसुमेःफलैस्तत्काष्ठज्वलिनेनले॥१४८॥जुहुयादष्टतमंत्रोपरसोभोप्रजायते॥साध्यवृक्षत्वचोलेणपि
ष्टापिष्टसमन्वितं॥१४९॥पुतलीरुचिरांकृत्वाप्रतिष्ठाप्यसमीरणं॥छित्वाछित्वाप्रजुहुयादष्टोत्तरशतंनिशि॥१५०॥॥याक्षरः॥एवं

क्षरश्चंडमंत्रः॥प्रयोगमाह॥साध्यवृक्षेति॥पिंडसमन्वितमसमीरणंप्राणं॥एवंजुहूतगतफलसिद्धिः॥स्यष्टमपरम्॥इतिगूढार्थदीपिकायांविंशःपटलः॥२०

अधुना शैवमंत्रकथनानंतरंगायत्रीमंत्रं वक्तुमारभते॥ अथो वदामीत्यादिना॥ मंत्रमुद्धरति॥ प्रणवाद्यादिति॥ आदिना तत्पदादिका॥ चतुर्विंशत्यक्षरागायत्री॥
 सप्ताहमेवं कुर्वीत साध्यो दासो भवेत्स्वयं॥ शैवमंत्रेषु निष्ठा तश्च डे श्वरमनुं भजेत्॥ १५१॥ सर्वान्कामानवाप्नोति परत्रेह च नंदति
 धरायो निमर्त्यो मम खेशं द्वर्कमूर्तये॥ सर्वभूतांतरस्था पशंकराय नमो नमः॥ श्रुत्य तत्कृतवासा यश्रुतपेषु ति न न्यने॥ १५३॥
 अतींद्रिया यमहं सेशाश्च ता यनमो नमः॥ स्थूल सूक्ष्म विभागाभ्यामनिर्देश्या यशं भवे॥ १५४॥ भवा यभव संभूत दुःखहं त्रेन मो
 सुते तर्कमार्गीति दूरापत पसां फलदा पिने॥ १५५॥ चतुर्वर्गवदान्या य सर्वज्ञाय नमो नमः॥ आदिमध्यांतमून्यापनि रस्ता शेष
 भीतये॥ १५६॥ योगिध्ये पाप्रमहते निर्गुणाय नमो नमः॥ विश्वात्मने विचिंत्या य विलसच्चंद्रमौलिने॥ १५७॥ कंदर्पदर्यकालाय का
 लहं त्रेन मो नमः विषाशनाय विहरद्वर्कंधमुपेयुवे॥ १५८॥ सरिद्धाम समावद्ध कपर्दीय नमो नमः॥ शुद्धाय शुद्धभावाय शुद्धा
 नामंतरात्मने १५९ पुरांतकाय पूर्णाय पुण्यनाम्ने नमो नमः॥ भक्ताय निजभक्तानां भुक्तिमुक्तिप्रदा पिने १६० विवाससे विवासा
 य विश्वेशां ते नमो नमः॥ त्रिमूर्तिमूलभूताय त्रिनेत्राय नमो नमः १६१ त्रिधामां प्रथमरूपाय जन्मघ्नाय नमो नमः॥ देवासुरशिशिर
 किरणारुणितां ग्रये॥ १६२॥ कांताय निजकांतायै दत्तार्द्धाय नमो नमः॥ स्तोत्रेणानेन पूजायां प्रीणायै जगतः पति १६३ भुक्तिमु
 क्तिप्रदं भक्त्या सर्वज्ञं परमेश्वरं १६४॥ इति शारदा तिलके विंशः पटलः २०॥ अथो वक्ष्यामि गायत्रीतत्त्वरूपां त्रयीमयीं॥ यथा प्रका
 श्यते ब्रह्मसच्चिदानंदलक्षणं १ प्रणवाद्या व्याहृतयः सप्तसु सत्पदादिका॥ चतुर्विंशत्यक्षरात्मायत्री शिरसान्विता २ सर्ववेदोद्धतः
 सारो मंत्रो यस्य मुदा हतः ३ ब्रह्मा देव्या दिगायत्री परमात्मा समीरिता ४ ऋष्याद्याः प्रणवस्यै ते मुनिभिः परिकीर्तिता जगदग्निभरद्यज
 भृगुमौनमकश्यपान्॥ ४॥ किं विशिष्टा शिरसान्विता प्रथमं प्रणवस्य ऋष्यादीन् दर्शयति॥ ब्रह्मेत्यादिना सप्तव्याहृतीनां गुण्यादयः प्रदर्शयते जगद

ऋष्यादीनाह॥ गायत्र्याश्रुति॥ इदानीं शिरसोपितानाह॥ शिरसरति॥ व्याहृतिन्यासस्थानान्याह॥ हनुस्वेति॥ गायत्र्यश्रुत्यासस्थानान्याह॥ तत्संधिस्थिति॥ प
 दन्यासस्थानान्याह॥ शिरोभूमध्यरति॥ ॐ आयोज्योरिति शिरःशिरसिन्यसेत्॥ षडंगमंत्रानाह॥ इति पदन्यासस्थानान्याह॥ शिरोधेहसप्तव्याहृतिसंयुतमिति
 विश्वामित्रवसिष्ठारव्यो व्याहृतीनामृषीन्विदुः॥ गायत्र्युष्णिगयानुषुबूवहतीपंतयः पुनः ५ विष्णुपूजगत्यौ च्छंदांसिकथितानिमनी
 विमिः॥ सप्तार्चिरनिलः सूर्यो वाक्यतिर्वरुणो वृषः ६ विष्णो देवाः क्रमादासां देवताः परिकीर्तिताः॥ गायत्र्या मुनिराख्यातो विश्वामि
 त्रो महद्युतिः ७ गायत्री छंद इत्युक्तं देवता सविता स्मृता॥ शिरसो स्पृश्यात्तुं दो देव्यादिका स्मृता॥ ८ गायत्री परमात्मा स्य दे
 वता कथिता बुधैः॥ व्याहृतीः सप्तभूराद्या हनुस्वांसोरुयुग्मके ९ जठरेन्यस्य मंत्रज्ञो गायत्र्या णोस्तनो न्यसेत्॥ यत्संधिषु ध्वजेना
 भौ हत्कंठभुजसंधिषु॥ १०॥ आसनाशकपोलाक्षिकर्णभूमस्तके पुनः॥ पाश्चात्योत्तरयाम्यप्रागूर्ध्ववक्त्रेषु साधकः ११॥ पदानि दश
 विन्यस्ये देषु स्थानेषु मंत्रवित्॥ शिरोभूमध्यद्वग्वक्त्रे कंठहृन्नाभिगुह्यके॥ १२॥ जानुनः पादयोर्धुमेतच्छिरःशिरसिन्यसेत्॥ हृद
 यं त्रह्मणो प्रोक्तं विष्णवे शिर ररितं॥ १३॥ शिखारुद्रापकवचमीश्वराय समीरितं॥ नेत्रं सदा शिवायोक्तमस्त्रं सर्वात्मने स्मृतम्॥ १४॥
 षडंगान्येव मुक्तानि यथास्थानं प्रविन्यसेत्॥ मुक्ताविद्रुमहेमनीलधवलच्छायेर्मुखे स्त्रीक्षणीर्युक्तामिंदुनिवद्धरत्नमुकुटांतत्वात्म
 वर्णात्मिकां॥ सावित्रीं वरदाभयां कुशकशापाशंकपालंगुणं शंखचक्रमथारविंदयुगलं हस्तैर्वहंतीं भजे १६ प्राणायामान्पुरा
 रुत्वा गायत्रीं संध्योर्जपेत्॥ सप्तव्याहृतिसंयुक्तां गायत्रीं शिरसान्वितां॥ १७॥ विरुच्चरन्धिया प्राणान्धारयेद्यतमानसः॥ प्रा
 णायामो यमाख्यातः समस्तदरितापहः १८॥ गायत्रीमंत्रजपब्राह्मण इत्यादिना॥ ध्यानमाह मुक्तेति॥ तत्त्ववर्णान् चतुर्विंशतिवर्णान्॥ गुरां
 श्रुत्वा प्राणायामलक्षणमाह॥ सप्तव्याहृतिसंयुक्तमिति॥ गायत्रीमंत्रजपप्रकारमाह॥

व्याहृति त्रयमिति ॥ प्रजाप्रकारमाह ॥ विधायमंडलमित्यादिना ॥ त्रिकोणेषु ब्रह्माद्याः शक्तयः ॥ ब्रह्मविष्णु ईशशक्तयः ॥ गायत्रीसावित्रीसरस्वत्यः तत्त्वसंख्य
यासहस्राणिचतुर्विंशतिसहस्राणि ॥ स्पष्टार्थमपरं ॥ आग्नेयमंत्रमुद्धरति ॥ अथाभिधास्यति ॥ मंत्रमुपजुर्वेदेस्पष्टः ॥ जातवेदसेमुन्वाममरातीपतोनि
व्याहृतित्रयसंयुक्तां गायत्रीं दीक्षितो जयेत् ॥ तत्त्वलक्षणविधानेन भिष्माशी विजितेंद्रियः १९ क्षीरौदनतिष्ठान्दूर्वाक्षीरद्रुमसमि
द्वरान् ॥ एष कसहस्रत्रितयं जुहुयान्मंत्रसिद्धये २० विधायमंडलं विद्वानत्रिकोणो ज्वलकर्णिकां ॥ सौरपीठं यजेत नदीप्रादि
नवशक्तिभिः २१ मूलमंत्रेण कृत्वा पां मूर्तौ देवीं प्रपूजयेत् ॥ कोणेषु त्रिषु संपूज्या ब्रह्माद्याः शक्तयो वहिः २२ आदित्याद्यास्ततः पू
ज्या उषादिसहिताः क्रमात् ॥ ततः षडंगानभ्यर्च्य त्केसरेषु यथाविधि ॥ २३ ॥ प्रह्लादिनीं प्रभां पश्चान्नित्यां विश्वं भरां पुनः ॥ वि
शालिनीं प्रभावत्यौ जयां शांतिं यजेत् पुनः २४ कांतिदुर्गा सरस्वत्यौ विश्वरूपां ततः परं ॥ विशाला संशिता मीशां चापि नीविमलां
यजेत् २५ तमोपहारिणीं सूक्ष्मां विश्वयोर्निजया वहं ॥ पद्मालयां परां शोभां पद्मरूपां ततोर्चयेत् २६ ब्राह्म्याद्याः सारुणावात्ये
पूजयेत् प्रोक्तसप्तसणाः ॥ ततोर्चयेद्ब्रह्मन्वात्ये शक्रादीनां षडैः सह ॥ २७ ॥ इत्यमावरणैर्देवीं दशभिः परिपूजयेत् ॥ धर्मार्थका
ममोक्षाणां भोक्ता स्याद्विजसत्तमः २८ तत्त्वसंख्या सहस्राणि मंत्रविजुहुयात्तिलैः ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तो रीर्षमायुः संविंदति
२९ आयुषे साज्यहविषा केवलेनाथसर्पिषा ॥ दूर्वात्रिकैस्तिक्ष्णैर्मनीजुहुयात्तिसहस्रकं ३० अरुणाजैस्त्रिमर्ध्वैर्जुहुयादुपतं
ततः ॥ महालक्ष्मीर्भवेत्तस्य षण्मासान्नात्र संशयः ३१ ब्रह्मश्रिये प्रजुहुयात्प्रसूनैर्ब्रह्मवृक्षजैः ॥ बहूना किमिहोक्तेन यथाव
त्साधुसाधिता ॥ ३२ ॥ ॥ दहातिवेदः ॥ सनः पर्वदतिदुर्गाणि विश्वानावेव सिंधुरितात्यग्निः इत्यादिना ॥ तस्य मूल्यादिनिरूपयति ॥ मरीचीरित्यादिना ॥

अक्षरन्यासमाह ॥ अंगुष्ठेत्यादिना अंशुलिं गं अपवाह्युवाह मूलकूर्परमध्यभागे प्रकोष्ठेषु वाह मध्यसंधिमणिवंधः ॥ मध्यदेशेषु मणिवंधः अंगुष्ठमूलप्र

प्रदेशः मस्तिष्कत्वंदुपरितनभागः॥ मूर्द्धातदपरिहादशांतशिरोमंत्रप्रदेशः॥ पदन्यासस्यानान्याह॥ शिखा ललाटेत्यादिना ध्यानमाह॥ विद्युदामेत्यादिना मृ
गपतिः सिंहः॥ करवालः॥ स्वङ्गः॥ विशिखावाणाः॥ गणान्निशूलः॥ पूजाप्रकारमाह॥ मंडलरतिः उक्तेन पूर्वोक्तेन च सिंहमंत्रेण मूर्तयः प्रदर्श्यते॥ जातवेद इत्यादि

दिजन्मनामियं विद्या सिद्धा कामदुषामता॥ र्जजातवेदसे सुनवा मुसो मे मरा तीयतो निदेहातिवेदः॥ सनेः पर्वदनि दुर्गाणि विष्वा
नावेव सिंधुदरितात्युग्निः॥ ३४॥ अग्रेयमभिधास्यामि मंत्रं सर्वार्थसाधकं॥ भारीचिः काश्यपः प्रातो मुनिरस्य मुह्यमनाः॥ ३५॥
त्रिष्टुप् चन्द्रा देवता त्रजातवेदो गिरीरितः॥ नवभिः सप्तभिः षड्भिः सप्तभिः पुनरष्टभिः॥ ३६॥ सप्तभिर्मूलमंत्राणिः षडंगविधिरीरि
तः॥ अंगष्टुल्फजं घासु जानुनोरु रुयुगमके ३७॥ कट्यधुनाभिषु हृदि स्तनयोः पार्श्वयोर्हयोः॥ पृष्ठतः स्कंधयोर्मध्ये वाहू मूलोप
वाहूषु ३८ प्रकोर्परप्रकोष्ठेषु मणिवंधतलेषु च॥ मुखनासाक्षिकर्णेषु मस्तकमस्तिकमूर्द्धसु ३९॥ क्रमेण विन्यसेद्गणान्मंत्रां मंत्र
समुद्भवान् शिखाललाटनयनकर्णोष्ठरसनास्वय॥ ४०॥ सकंठवाहू हस्तुक्षिकटिगुत्योरुजानुषु॥ जंघयोः पादयोर्न्यस्येत्यदा
न्यस्य मनोः सुधीः ४१ विद्युदामसमप्रभां मृगपतिं स्कंधस्थितां भीषणां कन्याभिः करवालखेटविलसद्दस्ताभिरासेवितो॥ हस्ते
श्वक्रगदासिखेटविशिखांश्चापांकुशं तर्जनीं विभ्राणामनलात्मिकां शशिधरां दुर्गां त्रिनेत्रां स्मरेत्॥ ४२॥ मंत्रवर्णसहस्राणि
जपेन्मंत्रं विशालधीः॥ तदंते तिलसिद्धार्थचित्रमूलैः समिद्धरैः ४४ क्षीरद्रुमाणामाज्येन हविषानैर्घृता न्वितैः॥ चतुश्चत्वारिंश
दाढ्यं चतुःशतसमन्वितम्॥ ४५॥ चतुःसहस्रं जुहुयादचित्ते हव्यवाहने॥ मंडले सर्वतोभद्रेषु द्वाणां कितकर्णिके॥ ४६॥

कारेण पृथिव्यादिपंचभूतानि रिसु पूजयित्वेति॥ विष्णुतत्कलानि रृत्याद्याः॥ पूजयित्वा पुनः पूजयित्वा विधिमुपधात्तमं वस्यमाण जायता दिशक्तयः पूज्याः॥
कथं एकादशैकादशप्रतिदिशां॥ आग्नेयेति॥ एतदेव जातवेदमंत्रं प्रतिलोमेन पठितं आग्नेयमुच्यते॥ ध्यानभेदात्॥ गुर्वीदेशादिति॥ ततः प्रयोगसमय एव

॥ इति पूर्ववज्रपक्षुभिः ॥ अनुलोमजपसंख्ये वास्येति ॥ सर्वत्र एकः कुर्यात् ॥ गायत्र्या त्रिगुणमिति ॥ पत्रपत्रमंत्रजपहोमप्रयोगादौ तदेहमंत्रजपा त्रिगुणि

विधिनावश्यमाणेन पीठं देव्याः प्रपूजयेत् । जपाख्यां विजयां भद्रां भद्रकालीमनंतरं ४० सुमुखीं दुर्मुखीं संज्ञां पश्चाद्वा प्रमु
खीं पुनः ॥ अथ सिंहमुखीं दुर्गां नवशक्तीः प्रपूजयेत् ४८ आसनं सिंहमंत्रेण दद्यादुक्तेन देशिकः । मूर्तिसंकल्प्य मूलेन तस्यामावात्य
पूजयेत् ४९ षडंगानियथा पूर्वैके सरेष्वर्चयेत् सुधीः । ग्यादिपादाष्टकोत्पन्ना मूर्तयोर्चावहिः पुनः ५० जातवेदाः सप्तजिह्वो
हव्यवाहनसंज्ञकः ॥ अश्वोदरजसंज्ञो न्यः पुनर्वैश्वानराहूयः ५१ कौमारतेजाः स्याद्विष्णुमुखो देवमुखः स्मृतः । ततो भूसलि
लाग्रीरन्नात्मनेतान्तमो न्वितान् ५२ ॥ चतुर्दिक्षु समभ्यर्च्य कोणेषु तत्कलाः पुनः ॥ पूर्वादिदिक्षु संपूज्या यार्णाद्यावर्णशक्तयः
५३ जाग्रता तपनी वेदगर्भा दहनरूपिणी ॥ सेंदुखेडाशुं भहं नीनभश्चारिण्यनंतरं ५४ वागीश्वरी मद्वहा सोमरूपामनोजवा ।
मरुद्देगारा त्रिसंज्ञातीत्रकोपायशोवती ५५ तोपा । मीका पुनर्नित्या दयावत्यपिहारिणी । तिरस्त्रिया वेदमाता तत्परा मदनप्रिया
५६ समाराध्य नंदिनी च परारिषु विमर्दिनी । षष्ठी च दंडिनी तिग्मा दुर्गा गायत्र्यनंतरं ५७ निस्वद्या विशालाक्षी श्वा सोहाहावना
दिनी । वेदना वह्निगर्भा ख्या सिंहवाहा हूपा तथा ५८ धुर्यादुर्विषहा पश्चाद्विरंसाता पहारिणी । त्यक्तदोषानि स्सपत्न्या च तारिंश
चतुर्थता ५९ । लोकपालांस्ततोभ्यर्च्य ह्यत्राद्या युधसंयुतान् ॥ इयं जपादिभिः सिद्धे मंत्रे स्मिन्साधकोत्तमः ६० आग्नेयास्त्राधि
कारी स्यात्तद्विधानमुदीर्यते ॥ आग्नेयास्त्रमिति प्रोक्तं विलोमपरितोमनुः ॥ ६१ ॥

॥ आसुरेषु पुंजीतं । देवक्षेत्रे उपसंहरेत् ॥ देवे मनुष्यराक्षसभेदेन नक्षत्रभेदं दर्शयति श्रुत्वा तदुत्पादिना । अत्राभ्यां प्रयोगो मसंहारार्णो तिथिवारराशिद्वय

पूर्वोक्ता एवमुत्पाद्यामंत्रस्यास्य प्रकीर्तिताः ॥ प्रतिलोमक्रमादस्य षडंगानि प्रकल्पयेत् ॥ ६२ ॥ वर्णन्यासपदस्यासौ विदध्यात्प्रतिलोमतः
 ध्यानभेदान्विजानीयादुर्वी देशान्तरान्यथा ॥ ६३ ॥ पूर्ववज्रपक्ष्मिः स्याज्जुहवात्पूर्वसंख्यया ॥ पंचगव्यस्वपद्येन चरुणा तस्य सिद्धये
 ॥ ६४ ॥ अर्चनं पूर्ववत्कुर्याच्छ्रुतिस्तु प्रतिलोमतः ॥ सर्वत्र देशिकः कुर्याद्वाप्यादिगुणं जपं ॥ ६५ ॥ कुर्यात्कर्माणि कुर्यात्प्रतिलोमविधानतः
 शांतिकं पौष्टिकं कर्मकर्तव्यमनुलोमतः ॥ प्रयोगकाले प्रजपेदष्टौ पादान्विलोमतः ॥ साधितो जायते पश्चात्तन्त्रोपविधिना मुना ॥ आ
 द्यः पंचाक्षरः पादोऽष्टौ ज्ञानेन्द्रियात्मकः ॥ ६७ ॥ धुमाद्यः पंचवर्णोऽन्यः स्मृतः कर्मैन्द्रियात्मकः ॥ स्वाद्यस्तृतीयः पंचारोः पंचभूतमयः
 स्मृतः ॥ ६८ ॥ त्याद्यः सप्ताक्षरः पादश्चतुर्थो धातुरूपकः ॥ ६९ ॥ पूर्वः पंचमः पादस्तूर्मीरूपः षडक्षरः ॥ ७० ॥ तोवर्णादिः षडर्णोऽन्यः षड्दोशिक
 मयोमतः ॥ ७१ ॥ सो पूर्वः पंचवर्णोऽन्यः शब्दादिमप्यरितः ॥ ७२ ॥ सेवर्णाद्यष्टमोऽष्टौ पंचार्णो वचनादिकः ॥ ७३ ॥ एतत्तत्त्वसमायोगात्पादश्चतुर्भि
 रितोरिता ७१ तत्तत्पादाक्षरोत्पन्नास्तावन्त्यो वह्निदेवताः ॥ प्रधानमूर्तिप्रतिमाः स्वस्ववर्णोदितप्रभाः ७२ ॥ प्रज्वलत्केशवदनाभीमदं
 द्याभयानकाः ॥ देवतारंद्रियोत्पन्ना ऊर्ध्वदृष्ट्यरिताः ७३ ॥ देवताभूतपादोत्थास्तिर्यक्वक्त्राः प्रकीर्तिताः ॥ धातुरूपाक्षरोद्भूता उभ
 याननशोभिताः ७४ ॥ ऊर्मिजा ऊर्ध्ववदना कोशोत्थास्तिर्यगाननाः ॥ एताः सर्वास्मृताः क्लीवारंद्रियार्थोद्भास्विपः ७५ ॥ अधः स्तिर्य
 ङ्मुखोऽप्येता रितवर्णदेवताः ॥ आभिमुख्यः स्मृताः सौम्ये पराङ्मुख्योऽन्यकर्मणि ७६ ॥ आभ्यो संख्याः समुत्पन्ना देवताज्वलितान
 नाः ॥ आभिर्मन्त्री दहेच्छत्रो राज्यं सगिरिकाननं ७७ ॥ अस्त्रं मनुष्यं नक्षत्रं त्यारभेत विचक्षणः ॥ आसुरेषु प्रपुंजीत देवतारासु संहरेत् ॥
 ॥ ७८ ॥ पूर्वोत्तरात्रयं पश्चाद्भरणपार्श्वयोरोहिणी ॥ इमानि मानुषाण्यहर्नक्षत्राणि ॥ मनीषिणः ॥ ७९ ॥ ० ॥

शा.ति.
टी.गू.
१०१

उपक्रमेत्यादिना। वृक्षापक्षेत्यादिना। विषवृक्षः कारस्करग। अक्षवृक्षः विभीतकः॥ सिद्धार्थः सर्वपः॥ विष्टिकाले भद्राकाले। आग्नेपास्त्रेण। प्रतिलोम
पठितजातवेदमंत्रेण शत्रुनामसंवेष्ट्य कुंडमध्ये खनित्वा तत्र निधाय तालपत्रं तदपरिहोत्वा पुनस्तत्पत्रमुद्धृत्य शीतलतोये निक्षिपेत्। उक्तफलसिद्धिः
॥ लवणतोये लवणमिश्रिततोये। ऋक्षः शत्रुनामनक्षत्रवृक्षः। तल्लवणतोये कारयेत्। आवर्तयेत्। कारस्करद्व्या तत्पुतलीहृदपादौ आग्नेयमंत्रमुच्चर
ज्येष्ठाशतभिषं मूलं धनिष्ठा श्लेषकृतिका॥ चित्रामघा विशाखा सुक्ता सराक्ष सदेवताः ८० अश्विनी रेवती पुष्य स्वाती हस्ता पुनर्वसू॥
अनुराधा मृगशिरः श्रवणा देवता स्का ८१ उपक्रमे तनंदा सुरिता खस्त्रं विसर्जयेत्॥ भद्रा स्वाहरां कुर्यात्तृपा सत्यं तमुत्तमं ८२
उपक्रमो भौमवारं शनिवारं विसर्जनं। प्रतिसंहरां वारं गुरोः शुक्रस्य वा भवेत् ८३ स्थिरेषु राशिष्वारं भचरेषु स्याद्विसर्जनं। अस्त्र
संहरां कुर्याद्दुभयेषु विचक्षराः ८४ कृष्णपक्षे जलेनास्त्रं विसर्जयेच्छशिना पुनः॥ शुक्लपक्षे कमादसं पुनरात्मनिसंहरेत्॥
८५ भानुना मोक्षसंहारो कुर्यात्पक्षद्वये सुधीः पश्चिमाभिमुखो भूत्वा कर्मसर्वत्र साधयेत् ८६ नक्षत्रवृक्षशकलान्साध्याख्या कर्म
संयतान्॥ ततन्मंत्राक्षरोपेतान्मंत्रां मंत्राणं संख्यया ८७ जुहुयादेधितेव ह्यौमारयेद्रिपुमात्मनः॥ कृष्णपक्षा समाश्रय्य पावत्कृष्ण
चतुर्दशी ८८ यतूरविषवृक्षाक्षभूरुहोत्याक्षमिद्वरान्॥ राजीतैलेन संलिप्ता नृपयुक्तप्रसहस्त्रकं ८९ जुहुयात्संयोज्योर्मन्त्रीस्युर्ध्व
मपुंरंजयेत्। सप्ररात्रं प्रजुहुयात्सिद्धार्थस्नेहलोलितैः ९० आर्द्रवस्त्रो विष्टिकाले मरीचैर्मनुना पुनः॥ निष्टृत्य तेज्वरेशारिः प्र
लपात्रिसंमनसः ९१ तालपत्रे समालिख्य शत्रुवामपथाविधि। आग्नेपास्त्रेण संवेष्ट्य कुंडमध्ये निखन्यते ९२॥ ९३ किंचिर्किंचि
जयेत्। उक्तफलसिद्धिः॥ तामेव प्रतिकृतितं स्थिने वलवणजले उस्मजले निक्षिप्य मंत्रं जयेत्। उक्तफलं भवति। तीक्ष्णतैलेन सर्वपतैलेन वसुद्रसलिले। सा
मुद्रलेवणं न क्षत्रं विषवृक्षजैः। कारस्करवृक्षजैः। त्रणकृतैलं भस्मा ततैलं। अतिदुर्गापि। दुर्गाणां स्वरूपं स्वपमेवाग्नेव स्यते। समधुरः। शतमधुशर्करासु

शुभं। अश्विनी कुम्भेः प्रियं गुणधेयः। शिखं विष्टिकाले। इष्ट
नीमतिदुर्गां स्वेगादिदुर्गां स्वेयं सिद्धिः।
राम.
१०१

रतिसिंधुरदुर्गासं॥अग्निंरति॥अग्निदुर्गासंस्पर्शमपरं॥रतिश्रीगूढार्थदीपिकायांएकविंशःपटलः २१ समाप्तम्॥श्री॥ श्री॥ श्री॥
 जुहुयान्मरिचैःकुडोज्वराक्रांतःसजायते॥तदादापक्षिपेनोपेक्षीतलेसवशोभवेत् ९३ पिष्टुमामार्गवीजानिमरीचिंमधुसंयुतं
 अत्युष्णेलवणंतोपेनिःक्षिप्यकाथयेततः ९४ ऋक्षरक्षप्रतिकृतेहृदयेवदनेनसि।किंचिकिंचित्सिपेतोपेदर्वीकारस्करो।
 त्वया ९५ आग्नेयमुच्चरन्मन्त्रीसोचिराच्चरितोभवेत्॥कथितेभसितांसिस्त्राहन्वाच्छत्रूनपलतः ९६ तीक्ष्णस्त्रेहेनसंलि
 प्रांशुप्रतिकृतिनिशि।तापयेदेषितेवहोप्रतिलोममनुजयन् ९७ ज्वरेणाबोध्यतेसद्योहोमादस्यमृतिर्भवेत्।सामुद्रेस
 लिलेहिगुंविषजीरकलोलिते ९८ कथितेपुतलिसाध्यनक्षत्रतरुनिर्मितां॥अथोवक्राविनिक्षिप्यपक्ष्याविषतरुत्यया
 ॥९९॥तच्छिरस्ताडनंकुर्वन्जयेदसंविलोमतः॥सप्राहान्नररागातिशत्रुज्वरविमोहितः १०० आदित्यरथनागेन्द्रप्रस्ताग्नि
 तद्विषाहतं॥नग्नतैलेनलिप्रांगंदग्धभातुमरीचिभिः १०१ अधोमुखेनिजरिपुं ध्यात्वाकथितवारिणा॥तर्पयेद्भानुमालो
 क्यशत्रुर्मृत्युप्रियोभवेत् १०२ विभ्रंतीमुसलंशूलंध्यायन्कालघनप्रभां॥कार्यसवीजेर्निवस्यपत्रैर्मेषीघृतप्लुतेः॥ १०३॥हु
 त्वाविद्धपयेच्छत्रूनस्त्रेणानेनदेशिकः॥विभ्राणांतर्जनींशूलंध्यात्वादुर्गाभयंकरीं १०४ महिषीघृतसंसितैःपल्लवैर्विषच
 क्षजेः॥हुत्वारिपोःक्षणात्सेनामुच्चारयतिमंत्रवित् १०५ ध्यात्वादेवींपुराप्रोक्तांचतुर्भिर्मरिचात्विजैः॥अजारुधिरसंसितैः
 जुहुयादिवसत्रयं १०६ रिपोरुच्चारनंकुर्यात्सेनापानान्नसंशयः॥अग्निशूलकरांदुर्गाज्वलंतींप्रलयाग्निवत्॥ १०७ हु
 ध्यात्वासर्वपतेलातैर्वीजैर्धतूरसंभवेः॥हुत्वाविमोहयेच्छत्रून्मरीचैर्वीससर्षपैः १०८ कालांजननिभांदुर्गाशूलखड्गधरो
 स्मरन्॥नक्षत्ररक्षसंभूतैर्ब्रह्मरुत्नेहसंयुतैः १०९ समिद्धैःप्रजुहुयाद्धन्यान्मासेनेवैरिणं॥सिंहाधिरुद्धांधावंतींधावमानां

शरान्कार्मुकनिर्मुक्तान्वह्निज्वालासुखाकुलान्॥मुचंतींसंस्मरन्दुर्गातर्पयेदृष्यवारिणा १११भाजुविंवंसमालोक्यरिपोरुच्चाटनंभ
वेत्॥अतिदुर्गमयोपष्टिगदाहस्ताविचिंतयेत् ११२विद्युदामसमानाभांमहिषीघृतसंघुतैः।पुलाकैर्जुह्वीनिर्वविभीतकसमि
द्धैः ११३॥कोद्रवैरथशत्रोश्चसेनापास्तंभनंभवेत्॥आतपाशांकुशोरत्तांगानिदुर्गमजुंस्मरेत्॥ ११४॥लोणैःसमधुरैःसाध्यचक्षुका
धैधितेनले।जुह्वयान्निशिसप्ताहान्मंत्रविद्वशयेनृपान्॥ ११५॥पाशांकुशधरंरत्तांविश्वदुर्गाविचिंतयेत्॥फलिनीकुसुमैःकुलैश्च
दनांभःसमुक्षितैः॥ ११६॥जुह्वयान्निशियोमंत्रीतस्यविश्वं वशंभवेत्॥शरचंद्रनिभांदेवींविगलत्परमामृतां॥ ११७॥पाशांकुश
धरं ध्यायन्सिंधुदुर्गसमिद्धैः॥वैतसेर्मधुरासितैर्जुह्वयादृष्टिसिद्धये॥ ११८॥कपालेननिशिलेपाशमंकुशंविभ्रतींकरैः।जपाकुसु
मसंकाशामग्निदुर्गाविचिंतयन्॥ ११९॥हुत्वालवणपुतल्यामधुरत्रयपुतया॥आकर्षेद्वांछितान्साध्यान्मंत्रविन्नात्रसंशयः॥ १२०॥
अतिदुर्गेपमत्याद्याषदंतात्रिषुवीरिता॥दुर्वर्णातायगारायाद्यागाणिदुर्गसमीरिता॥ १२१॥विष्वाद्याण्यक्षरांतासाविश्वदुर्गा
समीरिता॥सिंध्वाद्यासावकारांतासिंधुदुर्गानिगद्यते॥ १२२॥तंतामग्न्यादिकामेनामग्निदुर्गाविदुर्वधाः॥अंगणोस्थडिलंकृत्वा
सुगंधिकुसुमादिभिः॥ १२३॥देवीमभ्यर्चयेन्नित्यंप्रागुक्तेनैववर्त्मना॥आहरेद्रान्निषुवलिचरुणासर्वसिद्धिदं॥ १२४॥कृत्यारोग
भयद्रोहभूतादीन्नात्रसंशयः।यथावदग्निमाराध्यगंधैःपुष्पैर्मनोरमैः॥ १२५॥स्थित्वातस्याग्रतोमंत्रीजपेन्मंत्रमनन्यधीः॥
जपोयंसर्वसिध्येस्यान्नात्रकार्याविचारणा॥ १२६॥लवणैर्मधुरासितैर्जुह्वयात्यश्चिमासुखः॥मंत्रार्णसंख्ययामंत्रीरिषमात्मव
शंनयेत्॥ १२७॥शालीन्प्रक्षाल्यसंशोष्यशुद्धात्कुर्वीततंडुलान्॥जपित्वापंचगव्येषुसंस्कृतेहव्यवाहने॥ १२८॥॥

चरुं पचेज्जपन्मंत्रमवतार्य पुनः सुधीः ॥ अर्चयित्वा विशदधीर्देवीमग्नौ यथापुरा ॥ १२९ ॥ जुहुयाच्चरुणानेन साज्येनाष्टसहस्रकं
 । पात्रे संपातनं कुर्वन्साध्यं तत्प्राशयेत्पुनः ॥ १३० ॥ शेषं तं निखने ह्यारि संपातं प्रांगणांतरे ॥ कृत्यारोगा विनश्यंति सहभूतग्रहामयेः ॥
 १३१ ॥ परैरुत्पादिता कृत्या पुनस्तानेव भक्षयेत् ॥ ग्रीहिभिर्हविषा क्षीरैः पयो वृक्षसमिद्धैः ॥ १३२ ॥ आज्यैर्मधुत्रयोपैतैरेतैर्दशशतं पृथ
 क् जुहुयात्संपदां भूमि साधको भवति भ्रवं ॥ १३३ ॥ भास्करे मेषराशिस्थे मंत्रज्ञो नृगुरो दिने ॥ नद्यां सागरगामिन्यां सततं पुष्कलां भसि ॥ १३४
 उधत्पादापसिकताः संशोध्य परिशोधयेत् ॥ न्यस्य ताः पंचगव्येषु संस्कृते हव्यवाहने ॥ १३५ ॥ भर्जयेन्मनुना सिध्येदव्यात्र ह्यरुहोत्प
 पा ॥ सिंह मेषधनुस्येऽर्के कृष्णपक्षे षमी तिथौ ॥ १३६ ॥ विशाखा कृतिका मूलहस्तोत्तरमघा स्वथ ॥ रोहिण्यां श्रवणे वारौ मंदवाक्पतिदे
 वतौ ॥ १३७ ॥ विहायान्येषु कुर्वीत सिकता स्थापनं सुधीः ॥ ग्रहग्रामादिराश्याणां रक्षार्थं सिकताः शुभाः ॥ १३८ ॥ प्रस्थाढकघटोन्मा
 नामध्यादिष्ववटे धिमाः ॥ नवमुप्रक्षिपेज्जप्राप्तेषु संपूजयेत्क्रमात् ॥ १३९ ॥ मध्यादिदेवीमस्त्राणि कपालां तानि देशिकः ॥ चक्रं
 शंखमसिंखेटं चाणंचायं त्रिशूलकं ॥ १४० ॥ कपालं स्वस्वमंत्रेण संपूज्यं ते वलिं हरेत् ॥ नक्षत्रग्रहराशीनां लोकेशानां वलिं हरे
 त् ॥ १४१ ॥ विहिता पत्ररक्षेयं वर्द्धते तत्र संपदः ॥ सुद्रग्रहमहारोगसौरभूतसरीसृपाः ॥ १४२ ॥ अमुना विलपंयंति विधिना
 नात्र संशयः ॥ सिकतानां विशुद्धानां विकारकृत्तुं सुधीः ॥ १४३ ॥ पंचगव्ययुतं पात्रे त्रयं चक्षेरानिर्मिते ॥ निक्षिप्य वि
 धिना यत्र स्थापयेत्तत्र संपदः ॥ १४४ ॥ दिने दिने प्रवर्द्धते कालविष्ट्यादिभिः सह ॥ महोत्पाता विनश्यंति कृत्याद्रोहमहाग्रहाः
 ॥ १४५ ॥ चरुगव्याश्मना कुर्यात्स्थापनं विधिना मुना ॥ गोमूत्रं प्रस्थमानं स्याद्गोमयां भस्मदर्द्धकम् ॥ १४६ ॥

शा. ति.
टी. पू.
१०३

आग्नेयमंत्रेयथावन्निरूप्याधुनाऽतिक्लीधाविष्टस्य निषेधमिति कामवतः। शत्रुनिग्रहमिच्छतः। तन्निग्रहार्थं पूर्वोक्ताग्नेयमंत्रद्वयप्रयोगान् यथावदनुमर-
भते। अथेत्यादिस्त्रिमित्यादिना॥ अस्त्रस्वरूपमाह॥ अतिदुर्गेति तस्य षडंगमाह॥ दिनास्त्रस्येति॥ ध्यानप्रकारान् ग्रन्थदिष्टानिति पूर्वमावेदितं॥ तदेवस्या

आज्यासप्तगुणं स्त्रीरंगो मूत्रात्रिगुणं दधि॥ गोमूत्रेण समं सर्पिः सर्ववासममुच्यते॥ १४७॥ गावः स्युः कपिलाश्वेतहिमधूमारु-
णप्रभा। अभावे गदिताः सर्वाः सर्वे वा कपिलोद्भवं १४८ एकोनपञ्चाशत्कोष्ठे फलके ब्रह्मशास्त्रिनः विहाय कोराकोष्ठानि श-
क्याद्यं जातवेदसं १४९ लिखित्वा मध्यकोष्ठादिपूजयेत्तत्र देवतां॥ कृत्वा होमं संपातं निखने तद्यथा पुरा १५० दद्याद्दक्षिण-
यापूर्वं अस्य पूर्वोदितं फलं॥ मध्ये मायामष्टकोष्ठेषु पादान् नष्टौ कृत्वा मातृकार्णेः प्रवीतं १५१ भूविंशस्य सर्वभूतामयग्रं रक्षा-
युः श्रीकीर्तिदं पेत्रमेतत्॥ आग्नेयास्त्रस्य जानाति विसर्गदानकर्मणी॥ यः प्रमान्गुरुणा शिष्यस्तस्याधीनजगत्त्रयं १५२ इति
शारदातिलके एकविंशः पटलः॥ अथोदिनास्त्रं कृत्वा स्त्रं वक्ष्ये शत्रुविमर्दनं॥ अतिदुर्गमजुं प्राहर्दिनास्त्रं मंत्रवित्तमाः १ प्र-
तिलोममिमं मंत्रं कृत्वा स्त्रं परिचक्ष्यते॥ दिनास्त्रस्य षडंगं दीन्यतिलोमोदितान्विदुः॥ २॥ भातुविंशे गतं शत्रुमधोवक्त्रं विषाह-
तं॥ मूलादुत्थितयाग्रस्तं कुंडल्याभावयन् सुधीः॥ ३॥ मूलाधारे क्षिपेत्सद्यः प्रसू रत्नालपावके॥ दिनत्रयात् ज्वराकांतोरिषुः
प्राणान्विधेयं च ४ दिनास्त्रेण प्रविद्धं गं स्त्राधिष्ठानगतं रिपुं॥ पंचवायुसमिद्धेन वह्निना दग्धं विग्रहं॥ ५॥ ध्यायन्मजुं जपेत्सद्यः
समवेद्यमवक्ष्यमः॥ मणिपूरगतं शत्रुमग्निना दीप्तं विग्रहं॥ ६॥ ध्यायन्दिनास्त्रं प्रजपेत्समृत्युवशात्तं मजेत्॥ आनाहताहितः श-
त्रुर्निर्दग्धो मंत्रवह्निना॥ ७॥ ८॥ रपति। भातुविंशेति। मूलात् मूलाधारात् कालपावकं मूलाधारे क्षिप्त्वा धिष्ठानं। मूलादुपरितनं भागः। पंचवायु

वगप्राणापादादिह्निना मूलाधारस्थितवह्निना मणिपूरकागतं। अधिष्ठानादुपरितनं भागगतं॥ अग्निना पूर्वोक्तेना आनंदतोना मऊर्ध्वभागो वायुस्थानं।

विग्रहस्थानं। तदुपरिस्थानं आद्यापामीतस्मादुपर-
तनभागः। आरवोरभोमवारस्वार्थमपरं॥

पाशेन वध्वाशीघ्रेन नीयते यमकिंकरैः ॥ विशुद्धस्यानगो वैरी दिनवाणेन पीडितः ॥ ८॥ अथो मुखः स्मृतस्तूर्णे निरायुः स्याद्दिनत्र
 पातः ॥ आज्ञाया निहितं शत्रुं दहेत्तानाग्निना धिया ९ पुत्रमित्रकलत्रादी हित्वा मृत्युमुपाश्रयेत् ॥ नाभिमात्रोदके स्थित्वा ध्यायन् विवेदि
 नेशितुः ॥ १० ॥ वैरिणां दग्धसर्वांगं मंत्रमष्टोत्तरं शतं ॥ जपेत्सप्तदिनादर्वाग्यमलोकं सगच्छति ॥ ११ ॥ आरवारं समारभ्य सप्ताहं प्रजयेन्मनुं
 सूर्योदयं समारभ्य पाददस्तमयो भवेत् १२ सन्निपातज्वराविष्टो यमग्रस्तो भवेद्दरिः ॥ स्थित्वा दुर्गालये मन्त्री विराजं वर्जिताशनः १३
 दिनवाणेन विद्धांगं वैरिणां प्रविचिंतयेत् ॥ जपेन्मनुमिमं शत्रुर्ज्वरितो मरणां व्रजेत् ॥ १४ ॥ स्यष्टा दुर्गा जपेन्मंत्रमनश्रं स्त्रिदिनं स्मर
 न् ॥ शूलप्रोतं निजरिपुं दिनास्त्रेण प्रदीपितं ॥ १५ ॥ ज्वरेण महता विष्टो जायते सौयमातिथिः ॥ रविमंडलं शत्रुं दष्टं तद्रथ पन्नगैः १६
 विषाग्निदग्धसर्वांगं ध्यायन्नुष्मेन वारिणा ॥ तर्पयेद्दिनवाणेन स्यात्सौयमवह्वभः ॥ १७ ॥ रविर्विवादागतया ज्वालाया यस्तु विग्रहः
 रिपुं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं सूक्तीरतिपमांतिके ॥ १८ ॥ ग्रहग्रस्तार्कं विवस्थं विद्धं मंत्रमयेः शरैः ॥ प्रतिवध्य निजं शत्रुं जपेत्सप्तमंत्रवित् ॥
 ॥ १९ ॥ रिपुं नयति शीघ्रेण यमदूतो यमालयं ॥ प्रलयानलसंकाशं कालरात्रिं मिवापरम् ॥ २० ॥ शूलपाशधरां घोरं सिंहस्कंधनिषे
 दुषीं ॥ सवित्रमंडलांतः स्यात् रक्तनेत्रत्रयोद्वेजैः ॥ २१ ॥ विष्णुलिङ्गे निर्देहं तीरिपुमाकुलविग्रहः ॥ स्पष्टदंष्ट्रा धरान्त्रत्यभृकुटी भीषणा
 ननां ॥ २२ ॥ तर्जयंतीं निजं शत्रुं तर्जयाम्भीमरुपया ॥ दंष्ट्रामपूरुखजालेन द्योतयंती दिगंबरं ॥ २३ ॥ शूलेन वैरिणो वक्षोदा रयं
 तीं भयंकरं ॥ जपेद्दिनत्रयं मन्त्रीमारयेद्दिपुमात्मनः ॥ अस्त्रमंत्रकृतं न्यासः प्रसयाग्निसमप्रभाम् २४ ॥ रक्तवस्त्रधरां कुंडारक्त
 नेत्रत्रयान्विताम् ॥ सिंहाधिरुद्धां धावंतीं धावमानं रिपुं प्रति ॥ २५ ॥ खड्गेन तत्शिरः कृत्वा क्षणाद्यो मस्य लीगताम् ॥

ध्यात्वा दुर्गां जपेन्मंत्रं त्रिदिनं वर्जिताशनः २६॥ अनेनैव विधानेन रिपुर्मृत्युप्रियो भवेत्॥ कर्माण्येता नि कुर्वीत दिवसेन तु रात्रिषु
पश्चिमा मुखलिंगस्य सजीवं महिषं पुरः॥ निखापतस्य शिरसि कुण्डं कृत्वा त्रिकोणकम्॥ २७॥ तस्मिन् समेषिते वह्नीयथा वदेशिको
तमः॥ स त्रिकोणात्समंत्राणां साध्यनाम समन्वितान्॥ २८॥ अजरत्नेन संसितान्कारस्करसमन्वितान्॥ सहस्रं जुहुयाद्देवीं ध्या
त्वासवित्तमंडले॥ २९॥ प्रलयाग्निसमाधौ रां द्वात्रिंशद्भुजशोभितां॥ उद्यदाग्रं सदीपान् नृत्यंतीं सिंहमस्तके॥ ३०॥ महादेष्टुं महा
भीमां ज्वलत्केशीं नदन्युखीं॥ रक्तांत्रमां सवदनां घूर्णितो ग्रत्रिलोचनां॥ ३१॥ अनेन विधिना शत्रुर्महाज्वरनिपीडितः॥ विमुंच
ति निजं देहं पुत्रमिवादिभिः सह॥ ३२॥ ऊर्ध्वं मुखं भसो मंत्रं विलंबितं भुजंगमं॥ भातविंशतां दुर्गां सहस्रादित्यसन्निभाम्॥ ३३॥ सह
स्रपाणिचरणं सहस्राक्षिशिरोमुखीं॥ सहस्रनागवद्धां गीत्रासयंतीं जगत्रयं॥ ३४॥ ध्यापन्ननेन सर्पस्येतर्पयेदुष्मवारिणां॥
संपतः कालपाशेन वैरीमुंचेत्सजीवितं॥ ३५॥ मध्याह्नार्कपतप्रख्यानं दर्शनीं नरसिंहवत्॥ घोरसिंहसमासीनां महाभीषणदर्शनां
॥ ३६॥ मूलप्रोताहितां ध्यापन्नपेन्मंत्रमनन्यधीः॥ तर्पयेदुष्मतो येन सर्पवक्त्रे दिनत्रयं॥ ३७॥ यमस्य भवनं गच्छेद्दरातिर्नात्र संश
यः॥ ऋक्षरुक्षप्रतिकृतिं प्रतिष्ठितसमीरणां॥ ३८॥ उष्णोदके विनिक्षिप्य विषाढ्ये विधिना ततः॥ अर्के द्दन्तलसंकाशां खड्गखेटक
धारिणीं॥ ३९॥ नयनत्रयनिर्मळद्विस्फुलिंगशताकुलाम् सिंहस्थां सर्पभूषाढ्यां त्रैलोक्यभयदायिनीं॥ ४०॥ खड्गकृताहितां
ध्यापन्नजपेदयतं मनुं॥ विधानेनासना शत्रुर्ग्रस्तो भवति मृत्युना॥ ४१॥ प्रकल्प्य दुर्गां पतने त्रिकोणं कुंडमुत्तमं॥ तत्र संज्वलिते
वह्नीमहिषी शकृताकृतां॥ ४२॥ पतलीमजरक्तां प्रतिष्ठितसमीरणां॥ कृत्वा कृत्वा प्रजुहुयाद्जरक्तान्वितां निशि॥ ४३॥

ध्यात्वा दुर्गो प्रवृत्त्यंतीं महिषोरस्थलांतरे ॥ शूलेन महिषस्यांगं भिंदतीं घोरदर्शनां ॥ ४५ ॥ अदृहा सैरजस्रोक्षेर्भीषितां सुरसेवितां ॥
 ॥ प्रलयानलसंकाशां भ्रमन्नेत्रत्रयान्वितां ॥ संदृष्टा धरसंभिन्ना दंष्ट्राभीनमुखां वुजां ॥ खड्गखेटकयुक्ताभिः कन्यकाभिः समावृतां ॥
 ॥ ४७ ॥ अनेन विधिना शत्रुः प्रपातियमसन्निधिं ॥ दिनास्त्रमेवं कथितं शत्रुनिग्रहकारकं ॥ ४८ ॥ कृत्यास्त्रे दशितान् कुर्यात्प्रयोगान् ॥
 त्रवित्तमः ॥ आधारादुद्धतां देवीं कुंडलीं सर्वरूपिणीं ॥ ४९ ॥ तां ब्रह्मरंध्रमार्गेण पातां व्योमस्थलांततः ॥ शूलेन शत्रुमादाय निवृत्तां स्वगृहं प्र
 ति ॥ ५० ॥ ज्वलत्कालानलोद्दीप्तां विचिंत्य प्रजपेन्मनुं ॥ सप्तभिर्वासुरैः शत्रुर्मृत्युं प्राप्नोति मोहितः ॥ ५१ ॥ अंगारवारे चित्पात्रोऽर्घ्यप
 स्त्रे हलोलितां ॥ सिद्धार्थकुडवंजं जुहुयात्प्रसमानतः ॥ ५२ ॥ कृत्यास्त्रज्वालादग्धोरियुर्धमपुरं ब्रजेत् ॥ चतुर्दश्यामर्द्धरात्रे चिता
 स्थीन्मंत्रसाधकः ॥ त्रणतैलविलिप्ता निचिता ग्रीजुहुयात्ततः ॥ अनेन विधिना शत्रुर्मृत्युमेष्यतिकांतरः ॥ ५४ ॥ तुषास्थिनिर्मितां श
 त्रौर्ब्रणतैलपरिधुतां ॥ प्रतिमां स्थापितप्राणां जुहुयात्निशि साधकः ॥ ५५ ॥ छित्वा छित्वा जरतेन सप्ताहान्मिषतेरिषः ॥ श्मशानवातु
 कास्पृष्टा सा सतानि पुतंजपेत् ॥ ५६ ॥ विकिरेतास्तडागादौ कृत्यास्त्रकाथितं जलं ॥ तदीयं पीतमचिरान्निहंतिसकलान् जनान् ५७
 कृष्णांगारचतुर्दश्यां प्रजपेत् ॥ प्रेतभस्मभिः ॥ महिष्याज्येन लुलितास्तन्मंत्राक्षरसंख्यया ॥ ५८ ॥ निर्मायगुटिका एताः सप्ताजसप्त
 मीरणाः ॥ चितिकाष्टै धितेव ह्रीं जुहुयादृढमानसः ॥ ५९ ॥ चतुर्दशी त्रयाद्वीकं शत्रुर्मृत्युवशो भवेत् ॥ श्मशानभस्मसिद्धार्थान्यं च ग
 व्ये विनिक्षिपेत् ६० ॥ महिषे संस्मरे देवीं ज्वालाग्निसदृशप्रभां ॥ भर्जयेत्प्रजपन्मंत्रं विषकाष्टै धितानले ६१ ॥ दुर्गागारे प्रजुहुयादनेनायत
 मस्त्रविता पुनरादाय तद्भस्म सेनायां वैरिणः क्षिपेत् ॥ ६१ ॥ सा सेनावहुधाभिन्ना ज्वररोगविमोहिता ॥ आयुधानि परित्यज्य युद्धकाले पला

॥ ग्रहयुक्तं राहुग्रहं। विवशेन वसवादि तेन कारस्करः। विषवृक्षः। स्पृष्टार्थमन्यत॥ विषवृक्षप्रतिकृतिशत्रुनामनक्षत्रवृक्षप्रतिनिधिः। अधिष्ठितसमीरणो।
प्रतिष्ठितप्राणो। सप्तमपरं। आधारात् उत्थिता॥ मूलाधारात् उत्थिता। मर्कटी। अंभभाषायां हलकेवलभाषानरेकवधः॥ विडलं। उतल्यानि खनेत्। षड्विं
गेहग्रामादिषु सिद्धं कुर्यादुच्चारणं क्षणात्। सप्तवारेषु कुलिके दुर्गावेश्मसु शर्कराः॥ ६३॥ सप्तमाहेंद्रदिग्बर्जगृहीत्वा प्रजपे
न्मनु॥ महिषी पंचगव्येषु भर्जयेत्। पथापुरा ६४ भूयोजयित्वा विकिरेद्देहग्रामपुरे धिमाः॥ सदेशानश्यति सिद्धं दग्धो
मंत्रमवाग्निना ६५ ब्रह्मदेवी परिकटिकां करकोशानि कां त्रयं॥ भौमवारस्य कुलिके गृहीत्वा प्रजपेन्मनु॥ ६६॥ चतुर्दश्यां रि
योगे हे निखने त्रजपेन्मनु॥ सांद्धे पुत्रकलत्राद्यैरुत्सादो जायते रिपोः॥ ६७॥ एकैकं वा खने मंत्री मंडलात् फलं भवेत्॥
षड्विंशदुषड्गुणतल्यानि खने दो दद्यान्वितं॥ ६८॥ पृष्ठात् प्रजपेदस्त्रं कृष्णपुष्पां निशा र्द्धतः॥ शत्रुनाम समायुक्तं श्मशाने
निखने दिमां ६९ प्रणश्येत्सरिषुः शीघ्रं सकुटुंबः सवांधवः। कपालशकलान् मंत्री कृत्वा स्वाक्षरसंख्यकान्॥ ७०॥ स्पृष्ट
तान् प्रजपेदस्त्रं प्राणस्थापनपूर्वकं॥ कृष्णांगारचतुर्दश्यां श्मशाने विषवृक्षजे ७१ जुह्यादजरतातान् कृत्वा स्वज्वालय
हतः। रिषुर्पमपुरंगच्छेन्महाज्वरविमोहितः॥ ७२ अजारतेन संपूर्णं कलशे निःसिपेदहिं। कपालेन पिधायै नं छादयेद्रक्तवा
सेसा ७४ पूजयेद्रक्तपुष्पाद्यैः स्पृष्टा तमपतं जपेत्॥ भौमवारे निशामध्ये कारस्करसमेधिते॥ श्मशानवह्नी जुह्याद्गच्छेच्च म
पुरं रिषुः॥ साध्य न सत्रवृक्षेण कृत्वा कुंभं प्रपूजयेत् ७६ माहिषैः पंचगव्यैस्तं विडाले तत्र निक्षिपेत् जपपूजादिकं सर्वं यथा
पूर्वं समाचरेत्॥ ७७॥ दुःकीयविशेषः। षड्विंशं छित्तेति॥ चातुर्मास्ये भवति कीटः। कपालप्राणिशिखरात् अहिः सर्पः। छादयेत्। आच्छादयेत्
विः डालं मार्जारं। त्रिणातैलं भस्मात्कतेन। अंजसा यथाविधि कुर्वीत। दमं कुर्वीत इतरस्य च ॥

मंत्रान्तरमाहाश्रुतो लवणमिति। ऋक्पंचकमुदाहरति। ऋगाद्या रति। ऋक्पंचकस्य ऋष्यादीनाह॥ अंगिर इत्यादिना। विटिमंत्रमुदाहरति। नातश्चितीति
कारस्कारभवेवहौ कृत्यास्त्रेण समेधिते॥ अपुतंत्रणतैलेन हुत्वांते तं घटं पुनः ७८ आमस्तकं समुद्धृत्य जपेन्मंत्रमनन्यधीः॥
जुहुयाद्विधिनानेन त्रिदिने त्रिपतेरिषः १७९। सुंदरं महिषीवत्समेकरात्रमुपोषितं॥ पापयेन्महिषी सर्पिः प्रस्थं मंत्रेण मंत्रितं
कुशैरावद्ध सर्वांगं स्थापितप्राणमंजसा॥ कारस्करेधितेवहौ त्रणतैलेन मंत्रवित्॥ ८१॥ होमं कृत्वा पुतंत्रं जुहुयाद्यतमान
सः॥ एकेन दिवसे नारिर्गच्छेद्यमपुं सुधीः ८२ त्रिकोणकुंडनिहितेवहौ मंत्रेणादीपिते॥ अर्चिते गंधपुष्पाद्यैः पुतंत्रं जुहुयात्क
मात् ८३ राजिभस्वातकतिलतैलेः सप्तदिनं ततः॥ प्रसूतिसमयं प्राप्तां महिषीं स्थापितानिलां ८४। पूजितां गंधपुष्पाद्यैः स्पृश
न् कुर्वेन्न तां जपेत्॥ मस्तकाद्यो निपर्यंतं धिया वत्समनुस्मरन्॥ ८५॥ आकृष्य हस्ते पततितं जुहुयादेधितेन ले॥ एवं कृते समु
त्यन्ना कृत्यादी प्राहुताशनात् ८६ भक्षयेदचिराच्छुभे श्वरेणाविरक्षितं॥ पुनरग्नौ विषत्येषा कर्तारमपिकांक्षिणी॥ ८७॥ एवं वि
धानिकर्माणि यः कुर्यान्मंत्रवित्तमः॥ संजपेदात्मरक्षार्थं मंत्रान्मृत्युं जपादिकान्॥ ८८॥ अतोलवणमंत्रस्य विधानमभिधीय
ते॥ ऋगाद्यकथितां पूर्वलवणां भसिपूर्विकाः ८९ लवणां भसितीक्ष्णो सि उग्रो सिंहदयंतव। लवणस्य पृथिवीमाता लवणस्य
वरुणाः पिता ९० लवणो ह्यमाने तु कुतो निद्रा कुतो रतिः। लवणं दहति पचति पाचयति लवणं क्षिप्रं तिर्मिदति ९१ अमुकस्य द
हगात्राणि दहमासं दहत्वचं। दहत्वगास्थिमज्जानि अस्थिभ्यो मज्जिकां दह ९२ यद्विषसतियोजनशतेन दीनां वा शतांतरे। न
गरे लोहप्राकारे कृष्णसूर्यशतार्गले ९३ तं दग्ध्वा नयमेशी प्रमये लोहास्यते जसा। तत्रैवं वशमापातु लवणमंत्रपराक्रमः ९४। उद्गा

शा. ति.
टी. पू.
१०६

पातेरात्रिः शल्पविद्धस्य शूलशारे पितस्य च ॥ पातेरात्रिर्महारात्रिः सातेरात्रिर्महानिशा ॥ ५५ ॥ लवणादिद्वितीया न्यादहाद्यापरिकीर्ति
ता ॥ तंदग्धान्याचतुर्थी स्याद्याते पूर्वार्थपंचमी ॥ ५६ ॥ अगिरामुनिराख्यातश्चंदो नुष्टुदाहृतः ॥ अग्नीरात्री पुनर्दुर्गा भद्रकाली च देव
ताः ॥ ५७ ॥ चिटिमंत्राक्षरैः कुर्यात्पुंड्रं गानिसमाहितः ॥ पंचभिर्हृदयं प्रोक्तं त्रिभिर्वर्णैः शिरः स्मृतं ॥ ५८ ॥ पंचवर्णैः शिखा प्रोक्ता कवचं कर
णाक्षरैः ॥ पंचभिर्नेत्रमुदितं युगले नास्त्रमीरितं ॥ ५९ ॥ तारः चिटिद्वयं यश्चाच्च डालितदनंतरं ॥ महत्पदाद्यं तां ब्रूयादमुकं मेततः पर
म् ॥ ६० ॥ वशमानपठहं हचिटिमंत्र उदाहृतः ॥ चतुर्विंशत्यक्षरात्मा सर्वकामफलप्रदः ॥ ६१ ॥ नवकुंकुमसन्निभे त्रिनेत्रं रुचिराकल्प
शांतं भजामिव हिं ॥ अक्षकशक्तिवराभयानि दोर्भिर्देयं तं रक्तसरोरुहे निषण्णं ॥ ६२ ॥ कालांबुवाहयुतिमिडं च कां हारावलिं शोभिष्यो धरा
ढ्याम् कपालपाशांकुशशूलहस्तां नीलां वरां यामवतीं नमामि ॥ ६३ ॥ कालांबुदाभामरिशं खशूलखड्गद्वयहस्तां तरुणैश्चूडां भीमां त्रि
नेत्रां जितशत्रुवर्गां दुर्गां स्मरेदुर्गातिभंगहस्तां ॥ ६४ ॥ टंकं कपालं डमरुं त्रिशूलं संविभ्रती चंद्रकलावतंसा ॥ पिंगोर्द्वुकेशी सितभीमदं
ष्टाभूयाद्विभूतैर्मम भद्रकाली ॥ ६५ ॥ ऋक्पंचकंजयेत्सम्यगुत्तं तदशांशतः ॥ हविषा घृतसितेन जुहुयादर्वितेन ले ॥ ६६ ॥ एवं कृ
तपरश्वर्यः प्रयोगे कुशलो भवेत् ॥ आग्नेयी मवती ध्येयौ वश्या कर्षणकर्मणोः ॥ ६७ ॥ स्मरेदुर्गां भद्रकालीं मंत्रीमारणकर्मणि ॥
जानुप्रमारो सलिले स्थित्वा निशि जपेन्मनुं ॥ ६८ ॥ अनेन वाञ्छितः साध्यः किं करो जायते क्षणात् ॥ नाभिमात्रोदके स्थित्वा जपेन्मंत्रं
मिमं सुधीः ॥ ६९ ॥ अष्टोत्तरसहस्रं पतस्य साध्यो वशो भवेत् ॥ ऋक्पंचकंजयेत्सम्यक् कंठमात्रां भसि स्थितः ॥ ७० ॥ सप्तभिर्दिवसैर्भू
यान्वशयेद्विधिना मुना ॥ विलिख्य तालपत्रे तं साध्यनाम्ना विदभिर्तं ॥ ७१ ॥ निःक्षिप्य क्षीरं संमिश्रे जले तत्क्वाथयेन्निशि ॥

राम.
१०६

ध्यानश्लोकस्य सप्तः । प्रयोगानाह ॥ जानुप्रमाणेति ॥ योनिसंभूतं राश्यं वंशिष्टं । कुडवं प्रस्यं । प्रारम्भं कृतं यंत्रं प्राणप्रतिष्ठाप्रोक्तं यंत्रं संहृत्या निति मंत्राणि न स्युः ॥

वश्यो भवति साध्यो स्य नात्र कार्या विचारसा ११२ ॥ तालपत्रे लिखित्वैवं भद्रकाली गृहे खनेत् वश्याप सर्वजंतूनां प्रयोगो यमुदा-
हृतः ११३ ॥ तालपत्रे लिख्यं यंत्रं साध्यनाम विदुर्मितं ॥ तापयेत्वा दिरेव हौमा संवश्यो भवेन्नरः ११४ ॥ त्रिकोणां कुंडमापाद्य सम्य-
कशास्त्रोपलक्षणां ॥ तस्मिन् हौमं प्रकुर्वीत संस्मृते हव्यवाहने ११५ ॥ प्रक्षाल्या व्यदुग्धेन संशोष्य लवणं सुधीः ॥ सुवर्णितं प्रजुह-
यात्स प्राहाद्वशये ज्ञानान् ११६ ॥ दधिमध्वान्य संसितैः सैधवैर्जुह्यात्तथा । वशयेदखिलां देवान् चिरात्किमुपार्थिवान् ११७ ॥ वि-
शुद्धं लवणं प्रस्यं विभक्तं पंचधा पृथक् ॥ एकैकया प्रजुह्याद्वा पंचाहमादरात् ॥ यस्य नाश्रासवश्यः स्यादनेन विधिना चिरान्-
शुद्धं लवणमादाय जुह्यान्मधुरान्वितं ११८ ॥ ऊनं पंचाशदाहुत्या वशं नय निवाञ्छितं नित्यं शुद्धेन लोणेन हत्वा शत्रून् वशं नये-
त् ॥ ११९ ॥ मधुरं च यं संपुक्तैर्लेवणैः साधु चूर्णितैः ॥ जुह्याद्दशयेन नारीं नरान् नरपतीनपि ॥ १२० ॥ मंत्रं कृष्णतृतीयादिप्रजये-
द्या वदष्टमी ॥ पुतलीः पंचकुर्वीत संगोपांसाः समाशुभाः ॥ १२१ ॥ एका साध्यद्रुमे रास्याद न्यापिष्टमयी मता ॥ चक्रिहस्तमृ-
दान्या स्याद न्यासिष्यमयी स्मृता १२२ ॥ लवणं पोत संभूतं चूर्णितं परिशोधितं ॥ कुडवं प्रोक्षयेत्सीरदध्याज्यमधुभिः क-
मात् ॥ १२३ ॥ गडाज्यमधुभिः सम्यक् श्रितेनामुनाततः ॥ कुर्वीत पुतलीं सौम्यां सर्वावयवशो भिताम् ॥ १२४ ॥ ० ॥

क्रममतात् ॥ तस्या पुतल्यास्तनो पुतली देहे । युक्त्रमेणान्यासस्थानान्याह ॥ अंगष्टेत्यादिना देवतोपस्थानपराः श्लोकाः सप्तः ॥ श्री० ॥

शा.ति.
दी.गू.
१०७

प्राणमंत्रकृतं पंचमासां हृदि विनिःक्षिपेत् ॥ आसु प्राणाः प्रतिष्ठाप्य पूजयेत्कुसुमादिभिः ॥ १२६ ॥ पश्चात्कृत्वा धूमि रात्रौ याममात्रेण
ते सति विधाय मानुषान्यासं मंत्रन्यासमनंतरम् १२७ ॥ चिदिमंत्रसमुद्भूतान् चतुर्विंशति संख्यकान् ॥ ताराद्यान् विन्यसेद्धूर्णान्स्था-
नेष्वेषु समाहितः ॥ १२८ ॥ मूर्द्धिभाले दशो शुभोर्नासास्यचिबुके षथ कंठहस्तनयुग्मे धुक्कुक्षौ नाभौ कटिद्वये ॥ १२९ ॥ मेढ्रे पाणी प्र-
विन्यस्य शिष्टवर्णचतुष्टयं ॥ ऊरुद्वये जात्रुयुगे जंघा युग्मे पदद्वये ॥ १३० ॥ एवं विन्यस्य सर्वा गौरतमाख्यातुलेपनः ॥ रक्तवस्त्रधरः शु-
द्धः पुतलीं दारुणाकृतं ॥ १३१ ॥ अधोमुखीं स्तने त्कुंडे पिष्टजामासनादधः ॥ मृण्मयीं प्रतिमां पाददेशे न्यसेत्तथात्मनः ॥ १३२ ॥ मधुस्थि-
ष्टमयीं व्योम्नि कुंडस्योर्ध्वं प्रलेवयेत् ॥ लवणेन कृतं पश्चात्पुतलीं संस्पृशन् जपन् ॥ १३३ ॥ ऋक्पंचकं यथान्यायमष्टोत्तरसहस्रकं संहत्वा
चिदिमंत्राणां न्यूनस्तस्यास्तनौ न्यसेत् ॥ १३४ ॥ अंगुष्ठसंधिप्रपदजात्रुजंघा रूपा यष्टु ॥ लिंगदेशे पुनर्नाभौ जठरे हृदयो व्रजे ॥
स्तनद्वये कंधरायां चिबुके वदने पुनः ॥ घ्राणयोः कर्णयो रक्ष्णोर्लेलाटे मूर्द्धि विन्यसेत् ॥ १३५ ॥ अग्निमादाय संदीप्य साध्य न स-
त्रदारुभिः ॥ तस्मिन् भ्यर्च्य मंत्रोक्तां देवतोरुपपात्रके ॥ १३६ ॥ कुशीत्तराजिपुष्पाद्भिर्दत्तार्घ्यं प्रणमेत्सुधीः ॥ मंत्रैरेतैः प्रयोगादा-
वन्ते संयतमानसः ॥ १३७ ॥ त्वमनेनाप्यमित्रं प्रनिशापां हव्यवाहन ॥ हविषां मंत्रजप्तेन तृप्तो भवतया सह ॥ १३८ ॥ जातवेदे
महादेव तप्तजात्रु नदप्रभ ॥ स्वाहापते वि पंभस्तुलवरां दहशत्रुहन् ॥ १३९ ॥ ॐ ईशेशर्वरिसर्वाण्यस्तंभुक्तं त्वया जगत् ॥
महादेवि नमस्तुभ्यं वरदे कामदा भव ॥ १४० ॥ तमो मपि महादेवि महादेवस्य सुव्रते ॥ त्रियामे पुरुषं हत्वा वशमानय देवि मे ॥
॥ १४१ ॥ ॐ दुर्गे दुर्गादिरहिते दुर्गसंरोधनाकुले ॥ चक्रशंखधरे देवि दुष्टशत्रुमयं करि ॥ १४२ ॥ ॥ ॥ ॥

राम.
१०७

होमकालेऽतलीकेदप्रकारमाह॥ प्रथमोदक्षिणपादरति॥ स्वर्गार्थमपरम्॥ प्रयोगांतरमाह॥ मारणारति॥ अथरांकुशरमृता॥ गृहधूपोवा॥ रामः हिंयः ॥
 नमस्तेदहशत्रुमेवशमानपचंठिके॥ शाकंभरिमहादेविशरांमेभवानघे॥ १४४॥ ऊंभद्रकालिभवाभीष्टेभद्रसिद्धिप्रदा
 धिनि॥ सपत्नान्मेहनदहशोषपतापपतापप॥ ४५॥ श्रुत्वासिशक्तिवज्राद्यैरुक्त्योक्त्यमारया॥ महादेविमहाकालिरक्षा
 स्मानसतात्मिके॥ १४६॥ साध्यं संस्मृत्यनिर्भेद्युतलीं सप्रधाततः॥ ऋक्पंचकंसमुच्चार्यजुहुयादेधितेनले॥ १४७॥ प्रय
 मोदक्षिणः पादस्तत्कारस्तदनंतरम्॥ शिरस्तृतीयमास्यांतं वामहस्तंततः परं॥ १४८॥ मध्यादहं पंचमः स्यादधोऽंशः ष
 ष्टैरितः॥ सप्तमो वामपादः स्यादेवं भागक्रमः स्मृतः॥ १४९॥ सप्तसप्तविभागोवाप्रोक्तेषु पथाविधि॥ हत्वेवमर्चयि
 त्वाग्निप्रणमेदंडवततः॥ १५०॥ यजमानो धनैर्धनैः प्रीणायेद्गुरुमात्मनः॥ अनेनविधिनामंत्रीवशयेदसुरान्सुरान्॥
 १५१ किंपुनर्मनुजान्मूपाज्जमात्यान्पुपोषितः॥ मारणो पूर्वसंप्रोक्तं पुतलीनांचतुष्टयं॥ १५२॥ निवेशयेद्यथापूर्वसा
 धकेन्द्रोविधानवित॥ अपरां वक्ष्यमाणो न विधानेन प्रकल्पयेत्॥ १५३॥ वराहपारावतविट्तिलचूषणारामठैः॥ त्ररा
 कान्निवसिद्धार्यसाध्यवामाग्निरेणुभिः॥ १५४॥ महिषी मूत्रसंपिष्टैः पूर्वोक्तलवणान्वितैः॥ विधाय पुतलीं सम्यक् प्राणस्था
 पनमाचरेत्॥ १५५॥ जपपूजादिकं सर्वं कुर्यात्प्रागुक्तवर्त्मना॥ ततः पूर्वोदिते कुंडेरौ प्रज्वलितेनले॥ १५६॥ दुर्गा वामभद्रका
 ली वा समासाद्य पथाविधि॥ धारयन्निशितं शस्त्रं सव्यहस्तेन साधकः॥ १५७॥ वामपादं समारभ्य दक्षिणां घ्रायसानकं॥ कृत्वा छित्वा
 प्रजुहुयान्निराहारोजितेन्द्रियः॥ १५८॥ कृत्वा धूमं समारभ्य यावत्प्राणव्यवहाराश्चतुर्दशीं॥ अनेनैव विधानेन होमं कुर्याद्विचक्षणाः॥ १५९॥ त्रिसप्ता

॥ अथ रांकुशरमृता ॥ गृहधूपोवा ॥ रामः हिंयः ॥
 ॥ अनेनैव विधानेन होमं कुर्याद्विचक्षणाः ॥ १५९॥ त्रिसप्ता

शान्तिः
टी/गू.
१०८

ब्रह्मकृतमन्त्रातकः। स्पृष्टार्थमपरम्॥ इति शूढार्थदीपिकायां द्वाविंशः पटलः॥ २२॥ अथैवकविधानमाह॥ अथेति। अस्य मुन्यादयः प्रदर्श्यन्ते॥ वशिष्ठोऽस्य मुनिः
कारस्करोऽथ धात्री स्यादुद्वरतरुः पुनः॥ १६०॥ जंबूः खदिरश्च स्मात्स्यौ वंशपिप्पलसंज्ञकौ॥ नागरो हिरानामानौ पलाशश्च संज्ञ-
कौ॥ १६१॥ अथ वृष्टिविस्वाजुनाख्या विकंकतमही रुहाः॥ वकुलः सरलः सर्जो वंजुलः पनसार्ककौ॥ हरः शमीकदंबनिंबाग्रमधूकारि-
क्षशाखिनः॥ आत्मरक्षादिकं सर्वं कुर्यान्मंत्रोपयापरा॥ १६२॥ अमुना मनुना सम्यग्भीष्टफलसाधने॥ सदृशो नास्ति मंत्रोऽन्यः सत्य-
मेतन्न चान्यथा॥ १६४॥ इति शारदातिलके द्वाविंशः पटलः॥ २२॥ अथ त्रैपंथिकं मंत्रमभिधास्याम्यनुष्ठुभं॥ पंभजंते नरं कालः स्व-
यं वीक्षितुमक्षमः॥ १॥ वशिष्ठोऽस्य मुनिः प्रोक्तश्छंदोऽनुष्ठुबुदाहृतो देवतास्य समुद्दिष्टश्चैवकः पार्वतीपतिः॥ २॥ विभक्तैर्मंत्रवर्णैः स्या-
त्पदंगानां प्रकल्पना॥ हृदयं त्रिभिः सख्यातं चतुर्भिः शिर ईरितं॥ ३॥ शिखाष्टभिः समुद्दिष्टानवभिः कवचं मतं॥ पंचभिर्नेत्रमाख्यातम्
त्वं त्रिभिरुदाहृतं॥ ४॥ पूर्वपश्चिमपार्श्वेन्द्रवक्त्रेऽष्टतदन्तरं॥ उरोगलास्येऽष्टपुनः॥ नाभिहृत्पृष्ठक्षिपुः॥ ५॥ सिंगपाग्रहस्तमूलोत्तर्ज-
नुप्रगमेषु तत्परातद्वत्पुगमेस्तनयोः पार्श्वयोः पादयोः पुनः॥ ६॥ पाणयोर्नासिकयोः शीर्षे मंत्रवर्णान्यसंक्रमात्॥ परान्येकादश-
न्यस्येच्छिरोभूषणलेक्षिषु॥ ७॥ वक्त्रे गण्डपुगेभूयो हृदये जठरे पुनः॥ ८॥ एतद्योरुजानुपादेऽष्टन्यासस्यैवं समाचरेत्॥ हस्ताभ्यां कलशं ह-
या मृतरसैराज्जावपंतं शिरो द्वाभ्यां तौ दधतं मृगाक्षवलपेक्षाभ्यां वहंतं परं॥ अंकं न्यस्तकरद्वयामृतघटं कैलासकांतं शिवं स्व-
च्छां भोजगतं नवे नुसकुटं देवं त्रिनेत्रं भजे॥ ९॥ जपेन्मंत्रमिमं लक्ष्मिं वंध्यापजितेन्द्रियः॥ चहृयादशभिर्द्रव्यैरुत्तमैः पृतसंस्तुतेः॥

रित्यादिना वर्णन्यासस्यानमोहः। पूर्वपञ्चमेति॥ पदस्यासमाह पदस्येकादशेति। ध्यानमाह॥ हस्ताभ्यामिति॥ द्वाभ्यान्तौ दधतौ द्वाभ्यां हस्ताभ्यां तौ कलशौ च शू

१०८ श्रीम.

॥ अर्केन्दुरिति शक्तिर्देशशक्तीर्दर्शयति ॥ रामारकेति प्रयोगानाह ॥ अष्टमित्यादिना ग्रंथेन शताक्षरमंत्रमुद्धरति ॥ गायत्रीविष्णुवित्यादिना ॥ स्यष्टार्थमपरम् ॥
 विल्वंपलाशं खदिरं वटं च तिलसर्वपौ ॥ दौर्गन्धुग्धं दधि पुनर्दूर्वातानि विदुर्वधाः ११ पंचाक्षरोदिते पीठे पूजयेद्वषभध्वजं ॥ मूर्तिं
 मूलेन संकल्प्य वक्ष्यमाणो न वर्त्मना ॥ १२ ॥ पूर्वमंगानि संपूज्य पश्चात् मूर्तिः प्रपूजयेत् ॥ अर्केन्दुवसुधातोपवह्नी रविपदात्मनः ॥ १३ ॥
 द्वितीयावरणो पूज्या मूर्तयोऽष्टौ क्रमादथ ॥ रामारका प्रभाज्योत्स्रापूर्णोष्णपूरणी सुधा १४ ॥ अष्टाविमाक्रमात् पूज्यास्तृतीयावरणोत्ततः ॥
 विश्वाविद्यासिता प्रह्लासा रासंध्या शिवानिशा ॥ १५ ॥ चतुर्थीवरणो पूज्याः शक्तयोऽष्टौ क्रमादिमाः ॥ आर्याप्रज्ञाप्रभामेधाशान्तिः की
 तिर्धृतिर्मतिः ॥ १६ ॥ पंचमावरणो पूज्याः क्रमादेतास्ततः परं ॥ धीरामापाविनीपद्मा शातामोघाजयामला ॥ १७ ॥ षष्ठावरणागाः पू
 ज्यालोकपालास्ततः परं ॥ एवं कृते प्रयोगार्हो जायते पंमहामनुः १८ ॥ अयुतं जुहुयादित्वसमिद्धिः संपदे सुधीः ॥ जुहुयाद्ब्रह्मवृक्षस्य स
 मिद्धिर्ब्रह्मतेजसे ॥ खादिरेरयुतं हत्वा कांतिं पृष्टिमवाप्नुयात् ॥ वटवृक्षस्य समिधो जुहुयादयुतावधि रूधनधान्यसमृद्धः स्यादचिरेण
 वसाधकः ॥ तिलैस्तत्संख्यया हत्वा सर्वपापैः प्रमुच्येत २१ सिद्धार्थैरयुतं हत्वा शत्रून् विजयते नृपः ॥ अनेनैव विधानेन नश्येन्मृत्यु
 रकालजः ॥ २२ ॥ पापसेनकृतो होमो रक्षाश्रीकीर्तिकांतिदः ॥ गोदुग्धेन च शुद्धान्ने हत्वा कृत्यां विनाशयेत् ॥ २३ ॥ अयमेव मतो हो
 मः शान्तिश्रीसंपदावहः ॥ वधिहोमेन संवादं कुर्याद्विष्णोर्मिथः ॥ २४ ॥ प्रत्यहं जुहुयात् मंत्रीर्दूर्वामष्टोत्तरं शतं ॥ आमयान्ति सि
 लाजित्वा दीर्घमायुरवाप्नुयात् २५ ॥ जुहुयाच्च न्मदिवसे पापसान्नेर्धृतान्वितैः ॥ रुक्मनिदितां लक्ष्मीं पारोग्यमतुलं यशः २६
 गव्यदुग्धघृतात्तामिर्दूर्वाभिर्जुहुयाच्छी ॥ सविंशतिशतं सम्यक् स्वजन्मदिवसे सुधीः २७ ॥ आमयैः सकले भुक्तो जीवेद्दर्श
 शतं सुधीः ॥ २८ ॥ ध्यानमाह ॥ सत्यमित्यादिना रतस्त्वष्टमः ॥ मंत्रांतरमुद्धरति ॥ ऋचोद्धारत्यादिना लोके प्रसिद्धो मंत्रः ॥ ॥

काशमरीसमिधस्तिस्रः पपोन्नं विशतं पृथक् २८ जुहुयाद्वाह्यणानंते भोजयेन्मधुरान्वितं ॥ प्रीणयेद्भनधान्याद्यैरात्मनो गुरुमादरा
त ॥ २९ ॥ अनामयमवाप्नोति दीर्घमायुः श्रिया सह ॥ सृष्टेन पपोन्नेन हत्वा पर्वणि पर्वणि ॥ ३० ॥ राज्यं श्रियमवाप्नोति षण्मासानां त्रसंशयः
॥ लाजैर्विशुद्धैर्जुहुयात्कन्याप्रौसावरात्रये ३१ क्षीरदुग्धसमिद्धो माद्वाह्यणादीन्वशं नयेत् ॥ स्नात्वा सहस्रं प्रजपेदादित्याभिमुखो मनुः ॥ ३२ ॥
आधिव्याधिविनिर्मुक्तो दीर्घमायुस्वाप्नुयात् ॥ अनेन मनुना सर्वसाधयेदिष्टमात्मनः ॥ गायत्री त्रिष्टुबनुष्टुबर्णैः प्रोक्तः शताक्षरापूर्वोक्ता
एवमुन्याद्याः परं ते जोस्य देवता ॥ ३४ ॥ हृत्रयो दशभिः प्रोक्तं रुद्रार्णैः शिरश्चरितं ॥ द्वाविंशत्या शिखा प्रोक्ता तावद्भिः कवचं मतं ३५ स्यात्पंचदश
भिर्नेत्रं अस्त्रं सप्तदशाक्षरैः ॥ वर्णन्यासादिकं सर्वं कुर्यात्पूर्वोक्तवर्त्मना ॥ ३६ ॥ सत्यं मानविवर्जितं श्रुतिगिरमाद्यं जगत्कारणं व्याप्तं स्याव
रजंगमं मुनिवरेभ्यो तं निरुद्धेन्द्रियैः ॥ अकीर्णं दमयं शताक्षरं वपुस्तारात्मकं संततं नित्यानन्दगुणालयं परतरं वंदामहेतमहः ॥ ३७ ॥
लक्षमानं जपेदेन मयुतं पापसांधसा ॥ जुहुयात्तृप्तसिक्तेन मंत्रविद्धिजितेन्द्रियः ॥ ३८ ॥ सौरेपीठे पजेत्सम्यक् वक्ष्यमाणविधानतः ॥
आद्या मावृत्तिमभ्यर्चेत्पुण्ड्रं गेर्देशिकोत्तमः ॥ ३९ ॥ गायत्री शक्तिभित्तिस्रः पूजयेदावृत्तीः क्रमात् ॥ आवृत्ति पंचमी प्रोक्ता त्रिष्टुबुद्धतश
क्तिभिः ॥ ४० ॥ अनुष्टुप् शक्तिभिः प्रोक्ता मावृत्तीनां चतुष्टयं ॥ इन्द्राद्यैर्दशमी प्रोक्ता वज्राद्यैस्तत्पराक्रमः ॥ ४१ ॥ एवं सिद्धे मनोमंजी भवेद्भ्रा
स्करसन्निभः ॥ सुखालतोद्भवैः खंडैर्जुहुयात्क्षीरसंयुतैः ॥ ४२ ॥ दीर्घमायुस्वाप्नोति निराधिव्याधिवर्जितः ॥ दूर्वाभिर्घृतसिताभिस्त
देवफलमाप्नुयात् ॥ ४३ ॥ मधुरत्रयसंतिक्तैर्जुहुयादरुणां बुजैः ॥ महालक्ष्मीमवाप्नोति षड्भिर्मसैर्विधानवित् ॥ ४४ ॥ रक्तोत्पले
स्त्रिमध्वतैर्जुहुयात्सर्वसंपदे ॥ श्रीप्रसूनैः प्रजुहुयाद्रमायावसतिर्भवेत् ॥ ४५ ॥ ॥ ४५ ॥ ॥ ४५ ॥

अक्षरन्यासस्यानान्याह॥सर्गचित्पारिना॥ध्यानमाह॥चन्द्रप्रभेत्पादिनामंत्रंस्तौति॥पेनेति॥मंत्रमुद्धरति॥पाशांकुशेत्यादिना॥स्यस्यार्थउद्धारः॥प्रयोगसम
जुहुयादृष्टिसंसिद्धौमंत्रविद्विजितेन्द्रियः॥अनेनविभिनामंत्रैस्सर्वेशतभिषंगते॥६५॥चतुःशतंशतंशतंपापसंजुहुयादृशीक्षरा
नाशायसंपत्तयेवश्यारोग्याभिवृद्धये॥६६॥भृगुचारेकृतोहोमःपापसेनससर्पिषा॥महंतीसंपदंकुर्यान्नाशयेत्सकलापदः॥शा
लिभिर्घृतसंसिक्तैःसरिदंतारितःसुधीः॥अहंचतुःशतंहत्वासंभयेत्यरसैर्न्यकं॥६७॥सायंप्रत्यङ्मुखोवह्निमारुध्यप्रजपेन्मंत्रं॥
चतुःशतंविमुच्येतमंत्रैःसर्वैरुयद्रवैः॥६८॥मंत्रैःप्रत्यङ्मुखोभूत्वातर्पयेद्दिग्मलैर्नलैः॥सर्वोपद्रवनाशायसमस्ताभ्युदयामं
ये॥७०॥बहुनाकिमिहोक्तेनमंत्रेणानेनसाधकः॥साधयेत्सकलान्कामाक्षयहोमादितत्परः॥७१॥प्राणप्रतिष्ठामंत्रस्यवि
धानमभिधीयते॥येनप्राणीरितामंत्राःप्राणवन्तोभवन्ति॥७२॥पाशांकुशपुटाशक्तिर्वीलीविंदविभूषितः॥पाद्याःसप्तसकाय
ताव्योमसद्येदुसंयुतं॥७३॥तदंतेहंसमंत्रःस्याततोमुख्यपदंवदेत्॥प्राणारतिवदेत्यश्वादिहप्राणास्ततःपरं॥७४॥अमुख्यजी
वइहस्थितस्ततोमुख्यपदंवदेत्॥सर्वेन्द्रियाण्यमुख्यांतेवाङ्मनश्चसुरंततः॥७५॥ओत्रघ्राणपदंप्राणाइहागत्यमुखंवि
रं॥तिष्ठत्वग्विवधूरंतेप्राणमंत्रोपमीरितः॥७६॥प्रत्यमुख्यपदंपूर्वपाशादीनिप्रयोजयेत्॥प्रयोगेषुसमाख्यातःप्राणमंत्रामनीवि
भिः॥७७॥ब्रह्मविष्णुशिवाप्रोक्तामुनयस्तत्रवेदिभिः॥उक्तमृग्यजुषांसाप्रश्चंदश्चंदोनिशारदैः॥७८॥चैतन्यरूपाप्राणात्मा
देवताशक्तिरीरिता॥कवर्गेणविपत्सर्वभूतैर्हृदयमीरितं॥७९॥शिरश्चवर्गशब्दाद्यैरीरितंतदनंतरं॥ज्ञानेन्द्रियेष्वर्गाद्यैस्तच्छि
खापरिकीर्तिता॥८०॥कर्मेन्द्रियैस्तवर्गाद्यैःकवचंपरिकीर्तितम्॥वचनाद्यैःपवर्गाद्यैर्विलोचनमुदीरितम्॥८१॥
येषुविशेषः॥कशापत्रपत्रामुख्यपदमत्रमध्ये॥तत्रतत्रप्रथमतः॥पाशांकुशादिवीजान्युच्चार्यपश्चादमुख्यपदंव्रपात्॥इतिकथयति॥प्रत्यङ्मुखेति॥

अथ कृष्णादीनिकथयति ॥ ब्रह्मेत्यादिना ॥ अंगन्यासप्रकारमाह ॥ कवचेत्यादिना ॥ एकारादिदशवर्णन्यासप्रकारमाह ॥ सहस्रयेत्यादिना ॥ एतेन दशकेन पू-
जाप्रकारमाह ॥ षट्कोशोस्यादिना कर्णादिप्रयोगमाह ॥ पाशोत्यादिना ॥ तस्याः पुतल्या हृदये प्राणप्रतिष्ठा मंत्रयंत्रसकीटससाध्यं न्यसेत् इत्यन्वयः तस्य

बुध्याद्यैर्पादिसंपुक्ते रस्त्रमस्य समीरितं ॥ आत्मनेता समाख्याता अंगमंत्राः सजातिभिः ॥ ८२ ॥ नाभेश्चरणापर्यंतं पाशवीजं प्रवि-
न्यसेत् ॥ हृदयान्नाभिपर्यंतं शक्तिवीजं ततः परं ॥ ८३ ॥ मूर्द्धादिहृदयं पावदं कुशं विन्यसेत्ततः ॥ हृदये धातुषु न्यसेद्यादीन्स-
प्रयथाक्रमं ॥ ८४ ॥ प्राणो जीवेततो न्यसेद्दसवर्णद्वयं पृथक् ॥ कूर्पाद्यापक्रमेतेन समस्तेन विधानवित् ॥ ८५ ॥ ततो विचि-
तये देवी जीवभूतां जगन्मयी ॥ रक्ताब्धियो तारुणमध्यसंस्थोपाशांकुशाविष्णुसरासवारान् ॥ शूलं कपालं दधतीं कराग्रैरुक्तां
त्रिनेत्रां प्रणमामि देवी ॥ ८६ ॥ एवं ध्यात्वा जगद्भात्रीं लक्ष्म्येनं जयेन्मनु ॥ जुहुयात्तदशांशेन चरुभिर्घृतसंयुतैः ॥ ८७ ॥ षड्को-
णाढ्ये शक्तिपीठे विधिनानेन पूजयेत् अर्चयेत् षड्कोणेषु ब्रह्माणं विष्णुमीश्वरं ॥ ८८ ॥ वाणीलक्ष्मीमिमं पश्चात्पञ्चअंगानि प्र-
पूजयेत् ॥ दलेषु मातरः पूज्यास्तद्वात्ये लोकपालकान् ॥ ८९ ॥ एवं संपूजयेद्देवीं सुगंधिकुसुमादिभिः ॥ इतिसंसाधितो मंत्रः
षट्कर्मफलदो भवेत् ॥ ९० ॥ स्थापयेन्मनुनानेन प्राणान्सर्वत्र देशिकः ॥ वीजांते सुष्यशब्दानामाद्यैर्दूतीः प्रयोजयेत् ॥ ९१ ॥
मृता वैवस्वताभूयो जीवहा प्राणा हाततः ॥ आकृष्याग्रथनी पश्चात्प्रमारा विस्फुलिङ्गिनी ॥ ९२ ॥ क्षेत्रप्रतिहरीत्येताः प्राणा दूत्यो नवः
स्मृताः ॥ पाशेन वद्धचेष्टस्य शक्त्या स्वीकृतचेतसः ॥ ९३ ॥ अंकुशेनाहतस्याभिः साध्यस्यासूनु समाहरेत् ॥ द्वादशांगुलमानेन कृत्वा
साध्यस्य पुतली ॥ ९४ ॥ तस्यां प्राणात्मकं यंत्रं सकीटं हृदये न्यसेत् ॥ निशीथसमये साध्ये सुप्ते तस्य हृदयजे ॥ ९५ ॥ ० ॥
हृदयां जुजे साध्यस्य हृदये तद्दलेषु ग्रंथोक्तदिग्दलेषु तत्कर्णिकांतरेव पादीज्जं रूपाननुसरेत् ॥ भृगाकारम् ॥ आत्मीयहृदये वमेव संस्म ॥ ॥

मृगंभीरुपान्। म्वा समार्गे सप्रस्थाप्य॥ एकैकं साध्यं हृत्पदधृतानैकैकमानि पानेनैव यथापतल्या दवात्मचित्ते वस्थापयेत् द्विवस्त्रस्यः वह्निवीजेन सर्वतस्त
 च्छेदं कर्मात्॥ पूर्वविंदूत्येन वश्यादीनां मृगीरुपानप्रस्थाप्य। साध्यहृदि स्थितान् प्राणानाकृष्य सहृदये पतल्या दौ वा स्थापनानंतरं वह्निवीजेन रेफेरान्तं
 दक्षेष्वायुवह्नीं इव रुणानामतः परं। रेशराक्षसशीतां शुपमानां कर्णिकांतरे॥ ९७॥ यादीहं स समापुक्तान् मृगाकाराननुस्मरन्
 शिरोविंदुसमुद्भूतितं संवद्धविग्रहान्॥ ९८॥ एवमात्महृदं भोजे मृगीरुपानधिपः स्मरेत्॥ आत्महृत्पदधृतं मृगीप्रस्थाप्य म्वा सव
 र्त्मना ९९ एकैकं साध्यं हृत्पदधृतं गमेकैकमानयेत्॥ पतल्यां स्थापयेन्मन्त्री स्वचित्ते वा विधानवित्॥ १००॥ शत्रुछेदं प्रकुर्वीत व
 ह्निवीजेन सर्वतः॥ आकृष्टान् साध्यहृद्गंगानुवासंस्तंभयेत्ततः॥ १०१॥ एवमेकादशावृत्तीः कुर्यात्सर्वेषु कर्मसु॥ वश्याकर्षणयो
 र्यादीनरुणानां स्मरेत्सुधीः॥ १०२॥ मोहविद्वेषयोधूमान् रुष्माभ्यारण कर्मणि॥ पीतां संस्तंभने ध्यायेत्प्राणाकर्षणकर्मणि १०३
 आकृष्टान् साध्यहृत्प्राणान् स्थापयेदात्मनो हृदि॥ क्रूरकर्मसु पतल्यां तेषां स्थापनमीरितं १०४ प्राणान् साध्यस्य मंडकानात्मन
 सुभुजंगमान्॥ संस्मरेत्तत्र निपुणः सदा क्रूरैषु कर्मसु॥ १०५॥ वाय्वग्निशक्रचरुगोश्वरराजसैंद्रेते शपत्रलिखितैश्च यथा दिव
 र्णैः॥ विद्वंतिकैः सगतहंससमेतसाध्यप्राणात्मयंत्रमथ वर्णवृत्तं धरास्य॥ १०६॥ इत्थं प्रयोगकुशलो मनुजानेन मंत्रवित्॥
 वशयेत्सकलान् देवान् किंपुनः पार्थिवान् जनान्॥ १०७॥ आवाहन्यादिका मुद्रा प्रवक्ष्यामि पथाक्रमं॥ याभिर्विरचिताभिस्तु मोदं
 ते सर्वदेवताः॥ १०८॥ सम्यक् पूरितः पुष्पैः करभ्यां कल्पितोजलिः॥ आवाहनी समाख्याता मुद्रा देशिकसत्तमैः॥ १०९॥
 छेदयेदिति॥ तस्यार्थः॥ एकं एकादशवारं प्रति प्रयोगे साध्यहृत्प्राणानाकृष्य सहृदये पतल्या दौ वा संस्तंभयेदिति रहस्यं॥ सर्वेषु वश्यादिषु कर्मसु त
 त्कर्मसु यादिवर्णान्तं ज्ञयेन्ग्रंथोक्तप्रकारेण ध्यायेत्॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

यन्त्रमाह पत्रेति ॥ अथ मर्थः त्रिकोराषट्कोरांच विलिख्य तन्मध्ये सकारं ॥ तन्मध्ये हं समं त्रं साध्य नाप्रकर्म सहितं विलिख्य बहिः प्राणप्रतिष्ठा मंत्रवर्णैर्वृतं पञ्चान्या
 पात ॥ सादि वर्णैश्च धरा पूरेण वा वेष्टितं ॥ एतत्प्राणप्रतिष्ठा यन्त्रं ॥ मंत्रसाधनफलमाह ॥ इत्थं प्रयोग कुशलरति ॥ अधुना मुद्राः प्रदर्श्यन्ते ॥ आवाहनादीत्यादिनास्य
 अधोमुखी कृता सैव प्रोक्ता स्यात्पुनर्कर्मणि ॥ आश्लिष्टमुष्टिपुगलाप्रोन्नतं गुह्यगुप्तका ॥ ११० ॥ सन्निधाने समुद्दिष्टा मुद्रे पंतत्रवेदि
 मिः अंगुष्ठगर्भिणी सैव सन्निरोधे समीरिता ॥ १११ ॥ उतानो द्वौ कृती मुष्टी संमुखी करणी स्मृता ॥ देवतां गेष उंगानां न्यासः स्यात्स
 कलीकृतिः ॥ सव्यहस्तकृता मुष्टिर्दर्श्याधोमुखतर्जनी ॥ अवगुंठनमुद्रेपमभितो भ्रामिता सती ॥ ११२ ॥ अन्योन्याभिमुखान्नि
 ष्टकनिष्ठानामिकापुनः ॥ तथा च तर्जनीमध्याधेनुमुद्रा समीरिता ११४ ॥ अमृतीकरां कुर्यात्तपादेशिकसतमः ॥ अन्योन्यग्रथि
 तांगुष्ठाप्रसारितकरांगुली ॥ ११५ ॥ महासु मुदिता परमी करणो वधेः ॥ आपोजयेदिमां मुद्रां देवतायागकर्मणि ॥ ११६ ॥ आदी
 क्षांतोप योगित्वादि क्षमालेति कीर्तिता ॥ तद्वर्णसंख्येर्मणिभिर्जपमालां प्रकल्पयेत् ११७ ॥ रुद्राक्षमालिकासूते जपेन स्वमनोरथा
 न ॥ पद्माक्षैर्विहितामालाशतृणां नाशिनीमता ॥ ११८ ॥ कुशग्रंथिमयीमाला सर्वपापविनाशिनी ॥ पुत्रजीवफलैः कृत्वा कुरुते
 पुत्रसंपदं ॥ ११९ ॥ निर्मिता ऐप्पमणिभिर्जपमाले सितप्रदा ॥ हिरण्मयी विरचितामाला कामान्प्रपद्यति ॥ १२० ॥ प्रवालैर्वि
 हितामाला प्रयच्छेत्सुखलब्धनं ॥ सौभाग्यं स्फटिकीमाला मौक्तिकैर्विहिता श्रियं ॥ १२१ ॥ निर्मिता शंखमणिभिः कुरुते कीर्ति
 मव्ययं ॥ सर्वैरेतैर्विरचितामाला स्यात्सुतये नृणां १२२ ॥ अथाभिधास्ये तन्त्रे सिन्धुसंस्पृक्ष दुर्मलक्षरां ॥ सर्वतंत्रावसारं प्रयो
 गफलसिद्धिदं ॥ १२३ ॥ ९९ शार्थो ग्रंथः ॥ मुद्राणां फलमाह ॥ याभिरिति ॥ अथमालाशब्दार्थमाह ॥ आदिक्षांतेति ॥ अक्षमालाफलमाह ॥ रुद्राक्षे
 त्यादिनाग्रंथः स्पष्टः ॥ वश्यादिषट्कर्मलक्षणमाह ॥ अथाभिधास्येति ॥ तान्येव विभजति शांतिस्त्रिदिव्यादिना ॥ एषां प्रतिक्रमसाधारणरूपमाह ॥ गतकृत्यशब्देन्या

दिनातत्कर्मदेवताः प्रदर्श्यन्ते ॥

कर्मकाले ध्यानार्थं पूजार्थं च ॥ इति तस्येति ॥ एता देवता दिवसे हृदयमारभ्य कस्यां दिशि कंचित्कालं तिष्ठंतीत्याशंक्य तत्सर्वं दर्शयति ॥ स्वदेवतेत्यादिना प्रयोगेषु
विधादमाह ॥ हेमंतेत्यादिना ॥ इरानीमासनमालाप्रदर्श्यते ॥ जपाद्युपयोगितपापप्राख्यरत्यादिना ॥ रुद्राक्षफलधारणमुद्राप्रदर्श्यते ॥ षट्सद्रेत्यादिना तत्त

शांतिवश्यस्तंभनानिविद्देषोच्चाटनेततः ॥ मारणां तानि शंसंति षट्कर्मणि मनीषिणः १२४ रोगकृत्याग्रहादीनां निरासः शांति
रीरिता ॥ वश्यं जनानां सर्वेषां विधेयत्वं मुदीरितं ॥ १२५ ॥ प्रकृतिरोधः सर्वेषां स्तंभनं समुदाहृतं ॥ स्निग्धानां देवजननं मिथो
विद्देषणं मतं ॥ १२६ ॥ उच्चाटनं स्वदेशादेर्भ्रंशं परिकीर्तितं ॥ प्राणिनां प्राणहरणं मारणं समुदाहृतं ॥ १२७ ॥ स्वदेवतादिक्का
लारीन्नात्वा कर्मणि साधयेत् ॥ रतिकीर्णरमाज्येष्टादुर्गाकालीपथाक्रमात् ॥ १२८ ॥ षट्कर्मदेवताः प्रोक्ताः कर्मादीनाः प्रपूजये
त् ॥ ईशं चंद्रं च निऋतिं वायुं ग्रीनां दिशो मताः ॥ १२९ ॥ सूर्योदयं समारभ्य घटिकादशकं क्रमात् ॥ अतः सुर्वसंताया अहोरा
त्रं दिने दिने ॥ १३० ॥ वसंतं ग्रीष्मवर्षाख्यशरद्धेमंतं शीशिरः ॥ हेमंतः शांतिके प्रोक्तो वसंतो वश्यकर्मणि ॥ १३१ ॥ शिशिरस्तं
भने ज्ञेयो विद्देष ग्रीष्म ईरितः ॥ प्राचुड् उच्चाटने ज्ञेया शरन्माराणां कर्मणि १३२ पद्माख्यं स्वस्तिकं भूयो विकटं कुक्कुटं पुनः वज्रं भ
द्रकमित्याहुरासनानि मनीषिणः १३३ ॥ षट्सुद्राः क्रमतो ज्ञेयाः पद्मपाशादाह्वयाः ॥ मुसलाशनिखड्गाख्याः शांतिकादिषु क
र्मसु ॥ १३४ ॥ जलशांतिविधौ शस्तं वश्ये वह्निरुदाहृतः ॥ स्तंभने पृथिवीशस्ता विद्देषे व्योमकीर्तितं १३५ ॥

शांतिवध्या न पूर्वकं कर्तव्यं ॥ अकथानि ॥ वेदिति मन्त्रात् सर्वमाह ॥ मंत्रवर्णोत्तरितेति ॥ तत देवतानां तत्कर्म समये ध्यानप्रकारमाह ॥ सितरक्तेत्यादि

॥ श्येनाग्नीति ॥ श्येनाश्येनविष्टा ॥ एहगोपितावा ॥ अग्निः चित्रकां लोष्टपिंडानिलवणमये ॥ रतरत्नस्यष्टम ॥ धतूरकपट्टसूत्रिकरवादि एतत्सर्वं समदुगलक
देशकः ॥ प्रकुर्वीत कर्मणि ॥ नचान्यथेत्याह ॥ देवताकालमुद्रेत्यादिना ॥ इति गूढार्थदीपिकायां त्रयोविंशः पटलः ॥ २३ ॥ समाप्तः ॥ अथ इदानीं पञ्चाग्नि

उच्चाटने स्मृतो वायुर्भूयोऽग्निर्मररोमतः ॥ तत इतोदये सम्पृक्ततन्मंडलसंपुतं ॥ १३६ ॥ ततः कर्मविधातव्यं मंत्रिणानि शिता
त्मना ॥ शीतांशुसलिलाक्षोणीव्योमवायुर्हविर्भुजा ॥ १३७ ॥ वर्णाः सूर्यत्रयीजानिषड्भूमसुपथाक्रमं ॥ ग्रथनंच विदर्भश्च सं
पुटो रोधनंतथा ॥ १३८ ॥ योगः पञ्चवश्येते विन्यासाः षट्सुकर्मसु ॥ मंत्राणां तारितान्कुर्यान्नामवर्णान्यथाविधिः १३९ ॥ ग्रथनंतदि
जानीयात्प्रशस्तं शांतिकर्मणि ॥ मंत्राणंद्वंद्वमध्यस्थं साध्यनामाक्षरं लिखेत् १४० ॥ विदर्भे एष विज्ञेयो मंत्रिभिर्वश्यकर्मणि ॥ आ
दावंते च मंत्रः स्यान्नाम्ने सौ संपुटः स्मृतः ॥ १४१ ॥ एष संस्तभने शस्तरत्यक्तो मंत्रवेदिभिः ॥ नाम्ना आच्यंत मध्येषु मंत्रः स्याद्रोधनं
मतं ॥ १४२ ॥ विद्वेषणा विधानेषु प्रशस्तमिदमीरितं ॥ मंत्रस्यांते भवेन्नामयोगः प्रोच्चाटने मतः ॥ १४३ ॥ अंते नामो भवेन्मंत्रः पञ्च
वोमारणे मतः ॥ शितरक्तपीतमिश्रकृष्णाधूमाः प्रकीर्तिताः ॥ १४४ ॥ वर्णतो मंत्रसंप्रोक्ता देवता षट्सुकर्मसु ॥ पञ्चाणाले खनद्र
व्यंचंदनं रोचना निशा ॥ १४५ ॥ ग्रहधूमचित्ताङ्गारौ मारोष्टविषाणि च ॥ श्येनाग्नि लोणपिंडानि धतूरकरसंततः ॥ १४६ ॥ गृह
धूमस्त्रिकटुकं विषाष्टकमुदाहृतं ॥ देवताकालमुद्रादीन् सम्पृक्तात्वा विचक्षराः ॥ १४७ ॥ षड्भूमिणि प्रयुज्यते यथोक्तफलसिद्ध
ये ॥ १४८ ॥ इति शारदातिलके त्रयोविंशः पटलः ॥ २३ ॥ अथ वक्ष्यामि पञ्चाणामेदास्तं त्रैषु गोपितान् ॥ ये साधयंतिसततं मंत्रिणा
निजवाञ्छितम् ॥ १९ ॥ निरूपयितुमारभते ॥ अष्टदलं पञ्चलिखित्वा तत्कार्णिकायां मकारं तन्मध्ये सार्धं पुर्तं साध्यनामतन्मधो लिखेत् ॥ केसरेषु स

रान् अष्टवर्गान् पत्रेषु ॥ दिक्षु विदिक्षु एकं चतुरस्रं दिक्कोणं त्वपरं विदिक्कोणं तत्प्रमाणं निधं संपुटं रूपं कुर्यात् ॥

उटितं लिखेत् ॥ वहिः सदीर्घे गीगनेर्हकारेर्वेष्टितं लिखेत् ॥ उक्तफलदं ॥ पुटीकृत इति ॥ पुटीकृत भूमंडल ह्यं ॥ विलिख्य तन्मध्ये साध्य सहितं मायां देवदंतं रस
रसशंखाग्रयन्मारभ्य प्रदक्षिणं कर्णिकाभिद्वंद्वमुखं लेखनं सर्वत्र ज्ञेयं ॥ रेफस्याने साध्यनाम रेकारेण धर्कत दधः कर्मपदं इति सर्वत्र पुनर्वकारयुक्त भूकोरो
न सोपीगेहेन वेष्टितं ॥ उक्तफलदं ॥ अष्टदलकमलं स्वरकेसरं कर्णिकायां क्षकारं ॥ तन्मध्ये साधे विदर्भितं साध्यनाम मृत्युं जयञ्च स्रष्टितं लिखित्वा प

मासौ लिखेत् सार्णयुतं स्वसाध्यं वर्गाष्टयत्रे स्वरके सराजे ॥ वहिः सदीर्घे गीगनेः प्रवीतं रक्षाकरं पंचमिदं प्रशस्तं ॥ २ पुटीकृते भू
मिपुरस्य युग्मे मायां लिखेत् मध्यगसाध्ययुक्तं ॥ वकारकोरोनमहीपरेण संवेष्टितं वश्यकरं तदुच्चैः ॥ ३ ॥ मध्ये सार्णविदर्भितं प्र
पुटितं मृत्युं जयञ्च स्रष्टैः ॥ सांतस्थानिजसाध्यनाम विलिखेत् किंजल्कसंस्थान् स्वरान् ॥ पत्रेष्वष्टसु नाम मंत्रपुटितं वर्गास्तदग्रे
ष्वथोपत्रं पत्रपुटीकृतं निगदितं मृत्युं जयाख्यं परं ॥ ४ ॥ विषज्वरशिरोरोगनाशनं श्रीजयप्रदं ॥ कांतिपुष्टिप्रदं वश्यं सर्वकार्ये
साधकं ॥ ५ ॥ साध्याढ्यचिंतामणिमग्निगेहे विलिख्य वात्येऽनलगेहवीतं ॥ प्रवेष्टयेत् तत् वहिरष्टवर्णमंत्रेण पत्रं ज्वरशान्तिदं स्या
त् ॥ ६ ॥ संखवसः प्रावयसोमं त्रौष्टाक्षरं रश्मिः ॥ ७ ॥ एष एव भवेद्दक्षोग्रहज्वरविनाशने ॥ तारुह्य पुटं कुरुकुक्षे मंत्रमत्र हत भू
कृगृहयुग्मे ॥ ८ ॥ मध्यकोराविवरेषु लिखेत् तत् पत्रमाशु विनिहति भुजंगान् ॥ ॐ कारमायादिकमेखले निवधू मंत्रं वहिर्गृहस्य
युग्मे ॥ ९ ॥ मध्यादिकोरोषु विलिख्य भूर्जे पत्रं विदध्यात् रिपुना गहारि ॥ श्रुत्वां किते वहिर्गृहस्य युग्मे धूमावती मंत्रलिखेत् क्रमेण ॥

त्रेष्वष्टसु अक्षरं पुटितं नाम लिखेत् ॥ पत्राग्रेषु अष्टवर्गान् अधः ॥ उपरि पत्रद्वयेन पुटितं उक्तफलदं ॥ त्रिकोणं विलिख्य तन्मध्ये ससाध्यचिंतामणिबीजमग्नि
गेहेन वेष्टयेत् ॥ तद्वात्ये वसुमाणां संपुटमंत्रं वेष्टितं ज्वरघ्नं ॥ सखलिकपूर्वाग्रत्रिकोणं विलिख्य षड्कोणं लिखित्वा मध्ये तारं कोरोषु कुरुकुरखाहेति लिखेत् ॥

इति सर्पनिवारणं बहिर्गोहयुगं लिखित्वा मध्ये ॐ कारं कोरोषु हीं मे त्वत्स्वाहेति लिखेत् ॥ तदेव फलदम् ॥ षट्कोरां तन्मध्ये धूमावती मंत्रं लिखेत् सरशः ॥ बहिर्वीथ
गृहेन वेष्टयेत् ॥ रेफेराच तद्बहिर्धकारेण च वेष्टितं ॥ प्रेतवस्त्रे विषेण धतूररसेन च ॥ काकपक्षेण लिखित्वा एवैशमशाने निखनेत् ॥ शत्रुञ्चारणं ॥ दृष्टं स्वाहा ॥
ततो धूमावती सिद्धा ॥ हुताशेति षट्कोरां लिखित्वा वैवस्वताय स्वाहेति मंत्रमध्ये कोरोषु च अक्षरशो लिखित्वा चंद्रमंडलेन वेष्ट्य धृतमुक्तफलदां श्रवणं

मध्यादिकोरोषु मस्तु गृहस्य पंचहुताशानि लवणं वीतं ॥ दद्याद्रिपूणां शमनापनित्यं दंतौ सार्धं शविं हंतौ बीजे धूमावति द्विः ११ ॥
धूमावती मनुः प्रोक्तः शत्रुनिग्रहकारकः ॥ विषेण कनकां भोभिः प्रेतकर्प्यं टकल्पितं ॥ १२ ॥ श्मशाने निखने देतत् शत्रुञ्चारये
द्भुतं ॥ हुताशगे हृदितये लिखित्वा वैवस्वताय द्विः वर्णं मंत्रं १३ मध्यान्तमाकल्पितमिदं विं चैयं च महाभूतपिशाचवैरिनामा
लिख्यमकारकोष्ठयुगले कोरोषु तस्या लिखेत् १४ मंत्रतोऽऽज्जाननकारसहितान् धूमावतीयं च गान् वीतं घृष्टिकादिना पर
मिदं वा पुत्रिगेहादृतं यंत्रं प्रांतपरेतभूमिनिहितं विद्वेषणं स्याद्विषां १५ पूर्वघृष्टिकेयं मंततो मर्कटिकेयं ॥ घारे विद्वेषका
रिणि विद्वेषो द्वेषकारिणा १६ ॥ अथ योराघोरयोः स्यादमुका मुकयोस्ततः ॥ विद्वेषयद्दं हं फट् विद्यात्सु घृष्टिकेरिता १७
प्राक्प्रत्यक् दक्षिणोदग्विधिवदभिलिखेत्स्य घृष्टेखाचतुष्कं कोणोद्यच्छूलयतं वलययुगपतं मध्यपूर्वतदंत्यं ॥ मंत्रस्यार्णो
न परस्तात् वसुपदविवरेष घृष्टवर्सान् लिखित्वा मूलोद्यत् द्वादशां विधिवदभिहितं प्रेतराजस्य यंत्रम् ॥ १८ ॥ १८ ॥

पंचं विलिख्य तत्कारिकायां मकारं तत्कोष्ठद्वये साध्यनाममकारं कोराचतुष्टये ३ऽज्जजरतिलिखेत् ॥ पत्रेषु धूं धूं धूमावती स्वाहा ॥ इति लिखेत् ॥ वृता द्व
हिर्घुष्टिकादिना वेष्टयेत् ॥ तदुपरि वायुमंडलत्रयेण वेष्टयेत् ॥ तत्र प्रेतवस्त्रेण धतूररसेन काकपक्षेण लिखितं श्मशाने प्रातर्निहितं शत्रुणां द्वेषकरं ॥
घृष्टिकमंत्रमुद्धरति पूर्वमित्यादिना ॥ प्राक्प्रत्यगिति नवकोरां निलिख्य कोराचतुष्के मूलानि ॥ मध्यकोष्ठे वलययुगपतं मध्यपूर्वं ॥

तदंतमिति॥ मध्यादारभ्य यमराजस्यो कंवलयपहयं यथा भवति तथा लिखेत्॥ अवशिष्टाष्टकोष्ठेषु अग्रतः प्रदक्षिणं वक्ष्यमाणं धूमांधकारावेष्टनं शूलस्थानेषु
वक्ष्यमाणं दशाक्षरेणावेष्टयेत्॥ धूमांधकारमंत्रमाह॥ उक्तेति॥ द्वादशाक्षरमाह॥ प्रणवमित्यादिना॥ विषदृशः कारस्करः॥ अथ विषहिंसलवणगृह
धूमेत्यादिना ग्रंथोक्तः॥ एतच्च न मुक्तफलदं॥ एकाशीति॥ एतात्वरिता पटले स्थी कृतम्॥ चतुःषष्टीति॥ एतदपि पूर्वगे व्याकृतम्॥ आख्यातम् जुंक्तीम

यमराजसदोमेपयमेदोरुणयोदययदियोनिरयक्षेपयक्षेपचनिरामप उक्तो धूमांधकाराय स्वाहेत्यष्टाक्षरो मनुः॥ १९॥ प्रसावं
ष्टींततोदंष्ट्रातत्परं विकृतांततः॥ आननाय वधूर्वहेर्मत्रोयं द्वादशाक्षरः॥ २०॥ विषदृशः सफलकेन चर्मणियटेषवा॥ आलि
ख्याष्टविधेरेतत्प्रमशाने निखने तनिशि २१ ज्वरेण महता विष्टो मूर्च्छा कुलितमानसः॥ रिपुर्गच्छति पक्षेणायमलोकं न संश
यः २२ एकाशीतिपदेषु मध्यदहने साध्यं लिखेत् हंपुनः॥ स्त्रुभूंस्त्रुमिति दिगात् सुविलिखेत् वीजानि पंक्तिष्वथ २३ शिष्टेष्टी
शनिशात्चरादिविलिखेत् कालो मनुपंक्तिशस्तद्वात्येयमवीतमग्निपवनावीतचयंत्रं लिखेत्॥ कालीमाररमाली कालीलमोस
समोनली २४ मामोदेततदेमोमारस्ततत्तत्तक्षर। कालीमनुरयं प्रोक्तः कालरात्रिः स्ववैरिणं २५ यमामाट्टमामायमाट्टमा
ट्टमोट्टमा॥ वामोभूरिभूमावाट्टरीस्रस्ररीट्ट॥ २६॥ यमात्मको यमाख्यातः श्लोको वैरिविनाशनः॥ लिखेदष्टविधां गार्गनं
वनिर्पासकज्जलैः॥ २७॥ निग्रहाख्यमिदं यंत्रं काकपक्षेण कर्प्यते॥ विभीतवृक्षे वल्मीके प्रमशाने वा चतुष्पथे॥ २८॥

ध्येति॥ अष्टदलं यंत्रं लिखित्वा जंभादिकां विद्यां वक्ष्यमाणं दिक्पत्रेषु कोणपत्रेषु देवीचतुष्टयं सनामकं वहिः पश्चात्कुशाभ्यां चतुर्भुजं उक्तफलदमुजंभादि
विद्यां प्रदर्शयति जंभेजंभिनीत्यादिना॥ अपमेव॥ जंभेजंभिनि स्वाहा॥ मोहो मोहि ति॥ अंधे अंधिनि रुधिरिनि स्वाहेत्यंतेति सर्वत्र ॥ ॥

एवंजंभादिविद्येतिहित्वा। काममिति। पूर्ववत्पदं लिखित्वा तदंतस्थितं तुं वरु मध्यगतं कामबीजं विहाय तत्स्थाने शांतिं ईकारं लिखेत्। नृकपाले संध्या सुता पयेत् ॥ उक्तफलसिद्धिः ॥ पूर्ववत् लिखित्वा वर्मफट्कारे ईकारं लिखेत्। वह्निवा पु पुतं नाम रेफपकारौ लिखित्वा तन्मध्ये साध्यनाम विभीतकतरुफलके विषसहितं रुधिरैराकाकपक्षेण लिखित्वा चत्वरं निखनेत् ॥ विद्वेषणकरं ॥ पूर्ववत् लिखित्वा रेफस्थाने पकारद्वयं लिखित्वा मध्ये लकारभूट हेरावीतं रश्मिकाद्वये निक्षि

रक्षिरास्येऽनिलेमं त्रीनि खने र्द्धरात्रके ॥ सर्वथा शत्रुरेतेन सप्ताहान्मरणां व्रजेत् २९ निवृत्त्यते महारोगीः पतितो वा भवेदसौ शिलापामिष्टिकायां वा चक्रमेतत्प्रकल्पितं ॥ ३० ॥ मर्कटीविषदंडीभिः समा लिप्तमधोमुखं ॥ पत्रं रात्रौ खने तत्र भूयो भूयोऽशुभं भवेत् ॥ ३१ ॥ लिखेच्चतुःषष्टिपदेषु कालीमीशादिकन्यादिपमात्मकेनाश्लोकेन संवेष्ट्य कृशानुवायबीजावृतं पत्रमिदं विदध्यात् ॥ ३२ ॥ लिप्तं विषमपीदंडीमर्कटीभिरधोमुखं ॥ लिखनेत्पत्रतत्र स्यात्तनूणा मुच्चाटनं सदा ३३ सस्यहानि मनावृष्टिं वा नाशं करोति तत् ॥ आख्यां तुं वरु मध्यतः स्मरगतामालिख्य जंभादिकां विद्यां दिगात् पत्रके षथ लिखेत् देवीं दलेषु स्मरं ॥ कोरास्येषु सनामकं वहिरतः पाशांकुशाभ्यां वृतं पत्रं वश्यकरं ग्रहादिभ्यः हतं सुद्राभिचारपहम् ३४ जंभेजंभिनिठद्वंद्वं मोहेमोहिनिटद्वयं ॥ अंधे अंधिनिठद्वंद्वं रुंधे रुंधिनिठद्वयं ३५ हत्वा कामं लिखेत् शांतिः पत्रेऽस्मिन् नृकपालके ॥ संध्या सुता पयेदेतदुच्चैः साध्यं वशं नयेत् ॥ ३७ ॥ ॥ प्र० ॥ संभनकृत् ॥ पूर्ववत् लिखित्वा लकारस्थाने पकारं लिखित्वा उक्तकर्म कर्तुं नृकपालसिद्धिः पूर्ववत् लिखित्वा वायुबीजस्थाने फट्कारं यथोक्तफलसिद्धिः यथा पूर्ववत् लिखित्वा फट्कारस्थाने उकारं तत्साध्यं संघटं लोहे च यस्मात्पुतं उक्तफलदं ॥

पूर्ववत् लिखित्वा उकारं विहाय तत्र गकारं लिखेत्। सकारेण वृतं वहिः पाशांकुशाभ्यां वीतं ॥ उपरेण उकारेण वृतं पुनर्भूपरेण लकारेण वृतं तद्वहिर्विसर्गपुक्तमातृकाक्षरे वृतं ॥ तत्सर्वेक्षेण वेष्टितं कौशेयनिर्मितं रश्मिकामध्यस्थं ॥ पत्रमुक्तफलदम् ॥ ॥ ॥ ॥

शा.ति.
श.गु.
११५

हित्वा शांतिं लिखेद्धर्मपदेवानरचर्मणि॥ वह्निवायुगृहावीतं श्मशानस्थं रिपून् हरेत्॥ ३८॥ तत्कावर्मलिखेदस्त्रफलकेऽसतरुद्धवे
॥ वह्निवायुपतं नाम विषाढ्यरुधिरेण तत्॥ ३९॥ चत्वरं निखने तज्जपेद्विद्वेषं कुरुते मिथः॥ हित्वारेफयकारौ दौलकारं मध्यतो लि
खेत्॥ ४०॥ धरापुरेण वीतं तदिष्टिकां तन्निवेशितं॥ सर्वेषां संभनं कुर्यान्नात्र कार्या विचारणा॥ ४१॥ हित्वा लकारं तन्मध्ये वायु
वीजं समालिखेत्॥ विषरतमशीका कपरीषैर्ध्वजवाससि॥ ४२॥ श्मशाने निहितं कुर्यात्कुलोद्धेदं सर्वैरिणां॥ मुक्तावायुमयं वी
जं तत्र फट्कारमालिखेत्॥ ४३॥ परेतवस्त्रे काकस्य रुधिरेण यथाविधि॥ ईक्षिते निखने तस्थाने विद्वेषं कुरुते नृणां॥ ४४॥ अस्त्रवी
जमपास्यास्मिन् लृकारं सार्सं संपुतं॥ विलिखेत्पत्रमेतत्स्यात्लोहत्रयसमावृतं॥ ४५॥ सर्वरोगप्रशमनं कृत्वा द्रोहादिशांतिदं॥ वि
हाय वीजं लृकारं ग्लौकारं तत्र संलिखेत्॥ ४५॥ शकारेणावृतं वात्ये पाशं कुशवृतं पुनः॥ ४६॥ परेणावृतं भूयो भूमि मंडलमध्यगं॥ ४६॥ ल
कारैर्विदुसंयुक्ते वैष्टितं तद्दहिः क्रमात्॥ संगीतमात्का वीजं सर्वं वृत्तेन वेष्टितं॥ ४७॥ कौशेयकर्ण्ये देहप्रमिष्टकाद्वयमध्यगं॥ सेनाग्रे
निखने तत्र संभनं कुरुते भ्रवं॥ ४८॥ मध्ये श्रीनरसिंह वीजमथ तत्वात्ये स्वरान्केसरे चारीदचन्द्रयमं द्रदिशु विलिखेत्मध्ये मनुंगा
रुडं॥ अंतस्थान् मरुदं गिनिर्कृति शिवेष्वालिख्य वर्णावृतं यंत्रं सर्गिभिरष्टभिः परिचृतं संवर्तं कैंगोरुडं॥ ५०॥ संवर्तकोने त्रयतः
पार्श्वस्तारो गि सुंदरी॥ गारुडो मधुराख्यातो विषद्वयविनाशनः॥ ५१॥ स्मरुग रुडमात्मा तं मंत्रमेनं जपेन्नरः॥ विषमालोकने नैव
हन्यात् नागकुलोद्भवं॥ ५२॥ मध्ये वर्णान् भृगुस्थान् विलिखेत्तु विधिवत्साध्यनाम्ना समेतान् किंजल्केषु स्वराः स्युर्वसुदलविचरेष्वालि
खेन्मध्यवीजं॥ ५३॥ कट्याणीन्केसरेषु द्विगुणावसुदले षड्यपेत्॥ मध्यवीजं यंत्रं संजीवनाख्यं सलिलपुरगतं शुद्धरोगापहारि॥ ५४॥

राम.
११५

मध्येनृसिहेति वसुपत्रं यंत्रं कृत्वा । तन्मध्येनृसिंहवीजं स्वरके सरं पश्चिमोत्तरपार्श्वपूर्वपत्रेषु मध्ये च यथाक्रमं गरुडपंचाक्षरं लिखेत् ॥ वायुवह्निराक्षसेसु
 रपत्रेषु परलवान् लिखेत् ॥ वहिर्वर्णं वैष्टयेत् ॥ तद्दहिरक्षामिः संवर्तकैः क्षैः परित्यंतं यंत्रमुक्तफलदं ॥ गरुडमंत्रमाह ॥ ॥ संवर्तकोने चरति संवर्तः क्षका
 रः । ततः सिरति प्रथमाक्षरो मंत्रः ॥ मध्ये वर्णानिति । अष्टदलं पञ्चतत्कणिकायां सकारं तन्मध्ये सायनामसहितपत्रवर्णान् विलिख्य केसरेषु स्वरानाप
 त्रैषु कणिकागतं वीजं । वहिः षोडशदलं चाककारादि वर्णकेसरे तत्पत्रेषु पिमध्यवीजं वहिरापमंडलं एतच्च यंत्रमुक्तफलदं ॥ मध्ये पिंडमिति ॥ वसुकमलं

मध्ये पिंडमष्टोदलादिषु लिखेद्दशरीशताराधिपप्रेताधीश्वरशुक्रदिशु वियते मध्ये च वर्णान् लिखेत् ॥ यादीन्मारुतवह्निराक्ष
 सशिवेष्वर्णान् वहिर्वैष्टयेत् ॥ काद्यैर्कामविलोचनेन कलितं पिंडारख्यं यंत्रं परं ॥ ५६ ॥ मनुष्वरे हने शास्त्रि संयुतश्चतुराननः
 पिंडवीजमिदं प्रोक्तं पंसां सर्वार्थसाधकं ॥ ५७ ॥ वीजेनानेन संजप्तं यंत्रं रक्षाकरपरं ॥ आपुरारोग्यजनने लक्ष्मीसौभाग्यवश्यदं
 चौरसर्पमृगज्वालभूतामयनिकंतनं ॥ गर्भरक्षाकरं स्त्रीणां पुत्रदं शुद्रनाशनं ॥ ५८ ॥ धृतं मूर्ध्नि करोत्येतत् लोकवश्यमनुतमं
 ॥ मध्ये तोपगृहे सकारविवरे सार्साढ्यसाध्यं लिखेत्पत्रेषु सुहंसं यंत्रमभितो हं सार्णं संवेष्टितं ॥ यंत्रं भूमिगृहे रावेष्टितमि
 दं मूर्द्धासदाधारितं हन्यात् सुद्रमहाज्वरामय रिष्टं न दद्यात् यशः संपदं ॥ ६१ ॥ ११ लिखित्वा मध्ये पिंडवीजं पश्चिमोत्तरदक्षिणा

पूर्वपत्रेषु मध्ये च यथाक्रमं गारुडाक्षराणि मरुतवह्निर्ऋत्येशानपत्रेषु यथा क्रमं यादीन् । वहिर्वैष्टयेत् कारादिभिः ॥ यमलोचनं रंकारेण युक्तं ॥
 पिंडयंत्रमुक्तफलदं । पिंडवीजमुद्धरति ॥ मनुस्वरे हेति ॥ ओकारेण अनेन सरेफं संयुतः ॥ अजेशः जकारः ॥ एतैः पिंडितं
 पिंडवीजं । ततः क्षेत्रेति भवति ॥ मध्ये तोपमिति ॥ अष्टदलं पञ्चतन्मध्ये आपमंडलं ॥ तत्र तकारं तन्मध्ये सार्णं संयुक्तम् ॥ सायनामापत्रेषु सुहंसं यंत्रं
 अभितो वर्णं वेष्टितम् ॥ भूदेरा च यंत्रं यथोक्तफलदम् ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

॥ अष्टपत्रपद्यमध्ये एकारं ससाध्यं पत्रे घपितदेव उपरिवेष्टनमपितद्धसगृहेणाविवेष्टितं ॥ पत्रं वश्यदं ॥ मध्येति ॥ भूगृहमध्ये हं वैलकारमध्ये साध्यं वहिरष्टपत्रेषुणांतं तकारं नामवर्णवीतं लिखेत् ॥ पुनर्भूविवेन वेष्टयेत् ॥ वात्येवकारेणाचा ॥ पत्रं ज्वरप्रं ॥ रांतरति ॥ प्रकृतिपत्रकं मलमध्ये नामगर्भितं टकारे स्कारविवरे लिखेत् ॥ मृत्युं जपय्यक्षररुद्धम् ॥ अष्टपत्रेषु साध्यनामपूर्ववत् ॥ सरकेसरेषोडशपत्रेषु पूर्ववत् नामलिखेत् ॥ तद्वात्येद्वा त्रिंशदले पितथैवातत्के - -

एकारमध्ये विलिखेत्ससाध्यं तमष्टपत्रेषु पुनर्विलेख्य ॥ संवेष्टयेत्तेन धरापुरस्थं पत्रं भवेत् वश्यकरं नराणां ॥ ६२ ॥ ताम्रपात्रे समालिख्य पत्रं मेतत्प्रपूजयेत् ॥ वशयेत्सकलान्मर्त्यान्नात्र कार्या विचारणा ॥ ६३ ॥ मध्ये भांतं भूगुविनिहितं नामवर्णः प्रवीतं टांतं लातान्वितमथ वलिखेदष्टपत्रेषु भूयः ६४ ॥ भूविं वस्य निगदितमिदं साधु संजीवनाख्यं शस्त्रोद्धतं भयमपहरेत् धार्यमाणं भुजेन ६५ ॥ वर्णावृतं साध्यपुतं सकारं टांतं लिखेदष्टदलेषु हंसं ॥ आवेष्टयेदंतु गृहेण वात्ये लांतावृतं पत्रमिदं ज्वरप्रं ६६ ॥ यं ते नामलिखेत्क्षकारविवरे मृत्युं जपय्यक्षरी ॥ रुद्धं तद्दहिरष्टपत्रविवरे साध्याह्वयं पूर्ववत् ॥ ६७ ॥ अचूकिं जल्कयते वसुद्वयदले पथेतथैवाह्वयं द्वात्रिंशदलपङ्कजे पिचतथा काचार्ययुक्केसरे ॥ ईकारेणा समावीतं पत्रं मृत्युं जपय्यह्वयं ६८ ॥ सर्वरोगाभिचारप्रं सर्वसौभाग्यसिद्धिदं ॥ ग्लौं रुद्धं प्रणवद्वयं परिलिखेत्साध्यस्य नामान्वितं ॥ वात्ये भूपरमष्टवज्रविलसता रं लिखित्वा पुनः ॥ ६९ ॥ संकोरोषु दिशा सुलं प्रविलिखेत्पाशां कुशाक्षरवीतं स्तंभनयंत्रमावृत्तिलसज्जमादिविद्यायुक् ७०

सरेषु कादिवर्णान् ॥ ईकारेणा समावीतं पत्रं प्रकृतफलदे ॥ सौ रुद्धमिति ॥ भूपुरमध्ये प्रणवद्वयं ॥ तत्पार्श्वयोः ग्लौं द्वयं साध्यनाम सहितं ॥ वहिरष्टवज्रमध्ये प्रणवयुक्तं ॥ पुनर्भूपुरकोरोषु क्षकारं ॥ दिक्षु लं पाशां कुशाक्षरवीतं ॥ वहिः ॥ तद्दहिरिर्जभाष्टकमंत्रवीतं ॥ स्तंभवीजवृतं ॥ जंभाष्टकमुद्धरति ॥

जुंभेवहीत्यारिना॥ उक्तार्थमेव॥ पूर्वलातेनामेति॥ भूपुरं लिखित्वा मध्ये साध्यनाम सहितं शकारं तदात्येष्टुदिसु तथैव लिखित्वा सर्पद्वयम्॥ अन्योन्यरुद्धं लि
खेत्॥ वहिसन्तु त्वयोर्मध्ये साध्यनामाक्षराणि॥ विभीतफलके लिखितं यंत्रं शिवनिर्माल्ये लिखितं दिवा वाग्वंधनं॥ विरुद्धे साध्यात्म्यमिति॥ अष्टपत्र

जुंभेवह्रिवधूः पूर्वपञ्चाङ्गं भिनिष्ठयं॥ मोहेपावकजापास्याततो मोहिनिष्ठयं॥ अंधे ह्यभुजो जापाततो धिनिष्ठयं॥ रु
द्धे कृशानुपत्नी स्यात् रुंधिनिष्ठयं॥ ७२॥ लांतेनाम लिखित्वा दिक्षु विलिखेत् भूपरमेवाष्टसु सोणी विंशत्यो नगैः त्रभुज
गावन्योन्यवद्धौ लिखेत्॥ आख्यांतनु खयोर्विभीतफलके र्वत्रं समापाचितं निर्माल्ये निहितं सदा विततुते वाचां दिवा संभनं॥
॥ ७३॥ साध्याख्यां कवचं लिखेत् वहिरयो दिक् पत्रमध्ये पुतत् ग्लौ मन्येषु मही पुरस्य विलिखेत् कोषे पुरांता न्वितं॥ वज्रे घष्ट
सुवर्मतो पपुरां भूविंशत्ये स्थितं यंत्रं त्रिविनायकांतरगतं न्यसेच्छरावहये॥ ७४॥ रहस्यस्यात निक्षिप्तं पूजितं प्रतिवा
सरं॥ संभनं कुरुते वाचां सेनादीनां च वैरिणां॥ ७५॥ कृत्वा रेखाष्टकमृजुपुनस्तिर्यगालिख्य षट्कं वा त्याहृत्या लिखतु विधि
वत् विंदुपुक्तं शकारं॥ ७६॥ अंतःपंतौ लिखतु धरणी शिष्टकेष्ट्रपाणां॥ कृतानामप्रथितं पुदितं पत्रमेतत् ज्वरघ्नं॥ ७७॥ यंत्रमे
तत्समभ्यर्च्य दत्वा भूतवलितं तः॥ साध्यस्य मूर्द्ध्नि वध्रीयात्सर्वज्वरविमोक्तये॥ ७८॥ तारं लिखेद्दहि पुरस्य सुगमेतत्पार्श्वयो
र्लासं मथा म्विजीजं॥ कोरोषु पूर्वापरयोश्च यंत्रं पाशां कुशावीजमिदं ज्वरघ्नं॥ ७९॥ यंत्रमभ्यर्च्य मंत्रेण तारपाशां कुशात्मना॥
निवध्रीयाच्च रार्तस्य हस्तादी ज्वरशांतये॥ ८०॥ पिंडे लिखेत् नामससर्गं दंतविदर्भितं सस्वरके सराढ्यं॥ दान्ताष्टपत्रं न सु
धा पुरस्यं कांतिप्रदं यंत्रमिदं ज्वरघ्नं॥ ८१॥ ८२॥ पञ्चलिखित्वा हंकारमध्ये साध्यनाम लिखित्वा दिक्षु पत्रेषु तदेवाग्लौ॥ अन्यपत्रेषु तदु
परिभूविंशकोरोषु लिखितं तं उपरि पद्यंत त्रैषु हंकारं तदुपरि॥ अथ मंडलतदह्निभूविंश एतच्च नं निशा विनायकमध्ये क्षिपेत्॥ ० ॥ ॥

शा. ति.
श्री. गू.
११७

तारादिलुह्यजलद्विठवर्णवीतायंतांतरेविलिखिताविधिर्नैवमाया॥साध्यावृतावहिरथोवदनार्द्धचंद्रैर्यंत्रशिशोरुदिरांविनिर्हं
तिसूचः॥८२॥व्योमार्णमालिरव्यसर्विंदुमारव्याविर्भितंक्षत्रपयुक्तकोणे॥वसुंधरागेहयुगेनिवर्द्धयंत्रेसमस्तज्वरनाशनंस्यात्
सांभनामविर्भितंपरिलिखेत्वात्येष्टपत्रेभृगुपत्रंस्यादथकादिशांतलिपिमत्त्रिंशद्वत्वात्यतः॥वीततोपपुरेणयंत्रमुदितं
भूर्जोदरेकल्पितंभूतव्याधिमहाज्वरप्रशमनं कृत्वापहंश्रीप्रदं॥चक्रेचतुःषष्टिपदेषुविंदूनंतस्यवर्ष्मन्क्रमशोविलिरव्य॥रे
खाशिरःकल्पितशूलयुक्तेयंत्रेशपीतज्वरशांतिहेतोः॥८५॥सुदितभूमिपुरद्वयमध्यतःप्रविलिखेत्वनितो गिरिजापतेः॥प्रसाव
चमस्यलिखेत् वसुकोणांज्वरहरंपरमेतदुदीरितं॥८६॥वार्सेलिलिखेत्नामशशांकमध्येरांतंवहिर्भूमिपुरंपुरस्तात्॥वृतावृतंयं
त्रमिदंसप्ततंवश्यापन्दृणांसकलार्तिशांत्यै॥८७॥सखस्तिकेदहनगेहयुगेससाध्यामायांलिखेत्तल्लितनागस्रतादलात्॥पा
शांकुशाचतमिदेनिशितापयेत्योमंत्रंजपन्त्रजतितंसयमेवसाध्यः॥८८॥षड्गोणेनिजसाध्यनामसहितामायांलिखेन्मध्यत
स्तत्कोरोषविर्भितामभिलिखेत्शक्तिस्वसाध्यास्यया॥वात्येभूमिपुरंसकोणामदनंतांबूलपत्रेकृतंजपंखादयतःप्रियांनि
शिभवेत्सातस्यवश्याचिरं॥८९॥शक्तौनामलिखेत्चतुर्भिरभितोवीजैःसमावेष्टयेत्॥वीतशक्तिमनोभवांकुशमलंश्रीवीज
कैःपिष्टजैः॥रूपेसाध्यनरस्यजपपवनेत्रिस्वादनाभर्ज्यतत्त्वादेत्तस्यवशंप्रपातिनियतंसाध्यःसदादासवत्॥९०॥कामं
लिखेत्साध्ययुतंसरोजेस्वरोहसत्केसरवर्गपत्रे॥उदीरितंमन्मथयंत्रमेतत्सौभाग्यलक्ष्मीविजयप्रदायि॥९१॥का
श्मीररोचनालाक्षामृगेभमदचन्दनैः॥विलिखेत्हेमलेखन्यायंत्राण्येतानिदेशिकः॥९२॥

राम.
११७

भूमिस्पृष्टं शवस्पृष्टं दग्धं निर्मास्य संगतं ॥ विशीर्णं लिखितं मन्त्रीयं च जातु न धारयेत् ॥ ९३ ॥ अथानंदमपींदेवीं शब्दब्रह्मस्वरूपिणीं ।
॥ ईडेसकलसंपत्त्यै जगत्कारणमं विकां ॥ ९४ ॥ आद्यामशेषजननीमरविंदयोनेर्विष्णोः शिवस्य च वपुः प्रतिपादं पंतीं ॥ स्थितिस्थि
तिस्पृष्टां जगतां त्रपाणां सुखागिरं विमलपाप्यहमं विकेतो ॥ ९५ ॥ पृथ्वाजलेन शिखिना मरुतां वरेण होत्रेन्दुना दिनकरे
ण चमूर्तिभाजः ॥ देवस्य मन्मथरिपोरपिशक्तिमतां हेतुस्त्वमेव खलु पर्वतराजपुत्रि ॥ ९६ ॥ त्रिःस्रोतसः सकललोकसमर्चि
तापावैशिष्ट्यकारणमवेमितदेवमातः ॥ त्वत्पादपंकजपराशुविचित्रितासुशंभोर्जटासुसतंतं परिवर्तनं यत् ॥ ९७ ॥ आनं
दयेत्कुमुदिनीमधिपः कलानां नान्यामिनः कमलिनीमथ नेतरां वा ॥ एकस्य मोदनविधौ परमैर्करिष्येत्वंतु प्रपंचमभिनं
दपसि स्वदृष्ट्याः ॥ ९८ ॥ आद्याप्यशेषजगतां नवपौवनासिशैलाधिराजतनपाप्यतिकोमलासि ॥ त्रय्याप्रसूरपितया ।
नसमीक्षितासिध्येपासिगौरिमनसो न पथि स्थितासि ॥ ९९ ॥ आसाद्य जन्ममनुजेषु विराट् इरापंतत्रापि पाटवमवाप्य
निजेन्द्रियाणां ॥ नाभ्यर्चयति जगतां जनपित्रिपेत्वां निःश्रेणिकाग्रमधिरुत्य पुनः पतति ॥ १०० ॥ कर्पूरचूर्णहिमवा
रिविलोलितेन पेचन्दनेन कुसुमैश्च सुजातगंधैः ॥ आराधयति हि भवानि सप्तसुकास्त्वांते खल्वशेषभुवनाधिभुवः प्रयंत
१०१ आविश्य मध्यपदवीं प्रथमैः सुरैः सुप्ताहिराजसदृशी विरच्य विष्णुः ॥ विद्युच्चतावलयविभ्रममुद्वहंती पयानि पंचवि
दलप्य खमश्रुवाना १०२ तं निर्गतामृतरसैरभिषिक्तगात्री मार्गे रातेन निलयं पुनरप्यवाप्ता ॥ येषां हृदि स्फुरसि जातु न ते भवेयु
र्मातर्महेश्वरकुटुंबिनिगर्भभाजः ॥ १०३ ॥ आलेखिकुंतलभरामभिरामवक्त्रापापीवरस्तनतरीतनुवृतमध्याम् ॥ ॥ ०

शा.ति.
टी.गू.
११८

चिंतासूत्रकलशालिखिताढ्यहस्तामावर्तयामिमनसातवगौरिमूर्तिं ॥ १०४ ॥ आस्थापयोगमवजित्यचेवैरिषट्कमावध्य
चेन्द्रिपगणं मनसि प्रसन्ने ॥ पाशांकुशाभयवराढ्यकरांसुरक्तामालोकपंतिभुवनेश्वरियोगिनस्त्वा ॥ उत्तप्रहाटकनिभाकारि
भिश्चतुर्भिरावर्जितामृतघटैरभिषिच्यमाना ॥ हस्तद्वयेन रुचिरेन लिनेव हंती पद्मापिसाभयवराभवसित्वमेव १० अष्टाभि
रुपविविधापुधवाहिनीभिर्दोर्वल्लरीभिरधिरुत्यमगाधिराजं ॥ दूर्वादलद्युतिरमर्त्यविपक्षपक्षानन्यकुर्वती त्वमसि देवि भवा
निर्दुर्गा ॥ १०५ ॥ आविर्निर्दिश घजलशोकरशोभि वक्रांगुजागुणो न परिकल्पितहारयष्टिं ॥ पत्रांशुकामसितकांतिमनंगतंत्रामाद्यां
पुलिंदतरुणीमसकृत्स्मरामि ॥ १०६ ॥ हं सैर्गतिकणितदूपरद्वरक्रुष्टैर्मूर्तेरिवाढ्यवचनैरनुगम्यमानो ॥ पद्माविवोर्द्धुसुखरू
ढसुजातनालो श्रीकंठपतिशिरसैव दधेत वांघ्री ॥ १०७ ॥ द्वाभ्यां समीक्षितमत्प्रिमते वदगभ्यामुत्पाद्य भालनयनं वृषकेतने
न ॥ सांद्रानुरागतरेन निरीक्षमाणो जघे उभे अपि भवानितवानतोस्मि ॥ १०८ ॥ अरुस्मरामि जितहस्तिकरावलेपोऽस्यो ल्येन
पांडुरतया परिभूतरं भौ ॥ श्रोणीभरस्य सहनौ परिकल्पदतौ स्तंभा विवां ववयसातवमध्यमेन ॥ १०९ ॥ श्रोण्योस्तनोचय
गपत्प्रथपिष्यतोऽत्रैर्वाल्यात्परेणावमसापरिकृष्णसारः ॥ रोमावली विलसितेन विभाव्यमूर्तिर्मध्यस्तव स्फुरजुमेहृदयस्य
मध्ये ॥ ११० ॥ सरस्यः स्मरस्य हरनेन हताशभीरोर्लावण्यवारिभरितं नवयौचनेन ॥ आपाद्यदतमिव परत्त्वलमप्रधृष्यं नामि
कदापि तव देवि न विस्मरेयं ॥ १११ ॥ ईशोपगूहयिषु न भसितं दधाने काशीरकर्दममनुस्तनपङ्कजेते ॥ स्नानोत्थित
स्य करिणः क्षणालव्यफेनो सिंदूरतोऽस्मरपतः समदस्य कुंभौ ॥ ११२ ॥ कंठातिरिक्तगलदंज्वलकांतिधाराशोभौ ॥ ॥

शम.
११८

उक्तफलदं॥ निशाविनायको हरिद्राविनायकः॥ शरावद्वेपे संस्थाप्य रहस्यस्थाने निक्षिप्य प्रतिदिनं पूजयेत्॥ पीतपद्माद्यैः रिशणां वाक् संभनं कुरुते भृशं न सं
देहः॥ अतिरोहितार्थं मपरम्॥ इति श्रीगूढार्थदीपिकायां चतुर्विंशतितमः पटलः॥ २४॥ इदानीं मोक्षेतरपुरुषार्थकामिनां तदुपयोगभूतान् तत्पहोमप्रयो
गादिकानभिधाय मुमुक्षुणां तदुपायभूतयोगान्तद्वेदांश्च विस्तरं निरूपयितुमारभते॥ अथ योगमित्यादिना॥ योगोऽपि मतभेदादनेकधा॥ तत्र प्रथमं प्रधा

भुजौ निजरिपोर्मकरध्वजेन॥ कंठग्रहापरचितौ किल दीर्घपाशौ मातर्मम स्मृतिपथं न विन्यसेथाः ११४ नृत्याय तं रुचिरकं
बुवि स्थासचौ र्ये भूषाभरेण विविधेन विराजमानं॥ कंठं मनोहरं गुणगिरिराजकन्ये संचिंत्य तत्प्रियुपयामिकदापि नाहम्॥
११५ अत्यायताक्षमभिजातललाटपट्टं मंदस्मितेन दक्षकपोलरेखं॥ विंवाधरं वदनमुन्नतदीर्घनासंयुक्ते स्मरत्यसक्तदे
वस एव जातः॥ ११६॥ आविस्तुषारकरलेखमनल्यगंधं पुष्पोपरिभ्रमदलिव्रजनिर्विशेषं पश्येत् साकल्यते तव केशपाशं त
स्य स्वयंगलतिदेवि पुराणपाशः॥ ११७॥ श्रुतिमुचरितपाकंधीमतां स्तोत्रमेतत् पठति पश्येत् ह्यमर्त्यो नित्यमांशं तदात्मा॥ ११८॥
समवति पदपुचैः संपदां पादनमसिति पमुकुटलस्मीलक्षणां चिराय॥ १२०॥ इति श्रीशारदातिलके चतुर्विंशतितमः पट
लः २४॥ अथ योगं प्रवक्ष्यामि सांगं संवित्प्रदायकं॥ ऐकं जीवात्मनो राहुर्योगं योगविशारदाः॥ १॥ जीवात्मनो रभेदेन प्रति
पतिं परे विदुः शिवशक्त्यात्मकं ज्ञानं जगुरागमवेदिनः॥ २॥ पुराणपुरुषस्यान्ये ज्ञानमाहुर्विशारदाः॥ जित्वादावात्मनः श
त्रून् कामादीन्योगमभ्यसेत्॥ ३॥ कामक्रोधौ लोभमोहौ तत्परं मदमत्सरौ॥ वदंति दुःखदाने तानरिषद्वर्गमात्मनः॥ ४॥

नभूतं वेदांतसिद्धांतसिद्धं॥ अष्टतत्वेनाह ऐक्यम्॥ जीवात्मनोरिति॥ आगमिकानां मतमाह॥ शिवशक्तीति॥ वैष्णवमतमाह॥ पुराणरति॥ एतेषां स्व
रूपं पृथक् पृथक् स्तोत्ररूपेण दर्शयिष्यते॥ इदानीं तत्साधनानि प्रथमं निरूपयति॥ जिचेत्यादिना॥ अरिषद्वर्गदर्शयति॥ कामक्रोधरति॥ कथमेतेषां

शत्रुत्वमतमाह॥ दुःख इति॥

शा.ति.
टी.गू.
११९

शत्रुजयोपायमाह। योगाष्टांगैरिति॥ तात्वेव विभज्य दर्शयति॥ यमनियमेत्यादिना॥ यमाः प्रदर्शयते॥ एवं दीक्षासु सर्वा सुगुरुगाशिष्यं प्रबोधयेत्० स बो-
धितो बोधितश्चेत्स्यात्ता न्यथा दीक्षितो भवेदित्युक्तेः॥ योगं विना दीक्षा निर्वहात्॥ सूर्यमंदौ च प्रयोगविषयो॥ अनेकप्रकारा उक्ताः॥ तेषां च ज्ञानोपयोगं वर्तुं
प्रतिजानीते। अथेति सांगं यमनियमादिपुस्तकम्॥ वेदांतपक्षमाश्रित्याह॥ एकमिति॥ तच्च तत्त्वमसीत्यादिवाक्यसिद्धं॥ शैवमतमाह। शिवेति। प्रतिपत्तिः।

योगाष्टांगैरिमांजित्वा योगिनो योगमाप्नुयुः॥ यमनियममासनप्राणायामौ ततः परं॥ ५॥ प्रत्याहारं धारणाख्यं ध्यानं सांख्यं स-
माधिना। अष्टांगान्याहरेतानि योगिनो योगसाधने ६॥ अहिंसा सत्यमस्तेयं ब्रह्मचर्यं कृपा जैवं॥ समाधृतिर्मिताहारः शौचं च-
तियमा दश ७ तपः संतोष आस्तिक्यं दानं देवस्य पूजनं॥ सिद्धांतश्रवणं चैव हीमतिश्च न पोहते ८ दशैते नियमाः प्रोक्ताः यो-
गशास्त्रविशारदैः। पञ्चासनं स्वस्तिकास्यं वज्रं भद्रासनं तथा ९ वीरासनमिति प्रोक्तं क्रमादासनपंचकं॥ ऊर्वोरुपरिविन्ध्यस्य सं-
म्यक् कृत्वा पादतले उभे॥ १०॥ अंगुष्ठौ च निवध्नीयादुक्ताभ्यां च्युक्त्वा ततः॥ पञ्चासनमिति प्रोक्तं योगिनां हृदयंगमं ११ जानूर्वोरंतरं सं-
म्यक् कृत्वा पादतले उभे॥ ऋजुकापो निशेद्योगी खस्तिकं तत्र च क्षते १२ शीवन्याः पार्श्वयोर्न्यस्येद्गुल्फयुगं सुनिश्चलं॥ चषणा-
धः पार्श्वपादौ पाणिभ्यां परिवेधयेत्॥ १३॥ भद्रासनं समुद्दिष्टं योगिभिः पूजितं परं॥ ऊर्वोः पादौ क्रमान्यस्येज्जान्वोः प्रत्यङ्मुखौ
गुली १४ करोति दध्यादाख्यातं वज्रासनमनुतमं। एकपादमधः कृत्वा विन्ध्यस्योरंतरं १५ ऋजुकापो विशेष्योगी वीरास-
नमितीरितं रुड्या कर्षयेद्वापुं वात्स्यं षोडशमात्रया १६ धारयेत्पूरितं योगी चतुःषष्ट्या तु नात्र पा॥ सुषुम्णामध्यगं संम्यक् कृत्वा
त्रिंशन्मात्रया शनैः॥ १७॥

ज्ञानं। परेशैवाः। उत्तराग्रायमतमाह॥ शिवेति॥ शिवशक्त्यात्मकं॥ तयो रभेदाच्चतदित्यर्थः॥ भेदवादिमतं हि पु-
रुषोति। अन्ये वैष्णवाः॥ चतुषः सांख्यमते॥ ईश्वरो न्यायमते॥ नारायणो वैष्णवमते॥ तत्र पूज्यत्वात्प्रथमोपपत्तत्वादाद्यमतं यत्कृतं मतमिति गम्यते॥

११९

कामेति। स्त्रीभोगाद्यभिलाषः कामः। सत्कदिजिज्ञासाक्रोधः। धनादितृष्णालोभः। तत्त्वाज्ञानं मोहः॥ अहं सुखी धनी विद्यावानिति गर्वः। अन्यशुभे
 घोमत्सरः॥ दुःखदाने ज्ञानात्मनो रिव दुर्गमाहुरित्यन्वयः॥ आत्मनः स्वरूपचिन्ता व्यापारविशेषमनशत्रुत्वं एतदुपायमाह॥ योगेति तान्याह। समिति क्रि
 देशं स्वरूपमाह। अहिंसेति। चौर्यनिरतिरस्तेषः। स्त्रीभोगेच्छादिनिरतिः॥ ब्रह्मचर्यं प्राणिषु क्रूरचितनिरतिः क्रिया। चित्तकोटिस्त्यनिरतिरार्जवं। अभिभाक्कं
 प्रतिश्रुक्रोधः॥ प्रणवचितताक्षमा। रष्टवस्त्वाद्यभिलाषः चिन्ता। अभावोदृतिः। सर्वानुशक्ता अहिंसा। ब्रह्मचर्याभ्यासः कामस्य जयः। कृपाक्षमाभ्यां क्रोध
 स्पच स्तेपसत्यार्जवेभ्यो लोभस्य मिताहारशोचाभ्यां मोहस्य क्षमार्जवाभ्यं मदस्य अहिंसा कृपार्जवक्षमाभ्यो मत्सरस्य। असदपि यथागुत्यं तत्परति
 च्छादिब्रतकर्म। तत्पवत्क्षिष्टतरावभिधाषः। संतोषः। अस्ति परलोक इति मतिर्यस्य स आस्तिकः। तत्समावः अस्य त्रपरलोक उध्याधर्म्याचरणमिति
 यावत्। यथाविभवं देवपितृमनुष्येभ्यो देशेन वितरणं दानं देवस्य पूजनयुक्तरीत्या सिद्धांतमुपनिषत्। मोक्षोपायोपदेशि परिमखादिशास्त्रंतस्य श्रव
 णं। ह्रीर्लक्ष्म्याकुसिताचारात्॥ तत्तु उद्देशः। मतिर्मननं। तथाच श्रुतिः। श्रोतव्यः श्रुतिवाक्येभ्यो मंतव्यश्चोपपत्तिभिरिति॥ जपउक्तप्रकारः॥ जपतो नास्ति पा
 तकमित्युक्तेः॥ चित्तशुद्धावपयोगाद्भुतमभिहोत्रादिः॥ नियमाश्च॥ अवश्यकर्तव्यतापानियमत्वमेवा॥ आसनपंचकमेतदुक्तं वशिष्टसंहितायां॥ आ
 सनेन रुजो हंति प्राणापानेन पातकं। विकारस्मानं संपोषि प्रत्याहारेण सर्वदा॥ धारणाभिर्मनो धैर्यं ज्ञानादैश्च र्पमुत्तमं॥ समाधेर्मोक्षं प्राप्नोति त्यक्तकर्म
 शुभाशुभमिति। व्युत्क्रमादिति पृष्ठभागे हस्तमात्रं व्युत्क्रमः॥ सीमन्या इति। गुदमेढ्रांतरालरेखा सीमनी तस्याः शेषः। तत्संधी घुरिके गुल्फौ शुभा
 न्यार्क्षिरथस्तयोरिति कोशाः॥ पाणिभ्यां परिवंधयेत्। पूर्ववदंगुष्ठाविति शेषः॥ तदुक्तं प्रयोगसारे॥ सीमन्या आत्मनः पार्श्वे गुल्फौ निक्षिप्य पादयोः। स
 येदक्षिणगुल्फं तु दक्षिणोदणो तरंदक्षे सव्यं करं सव्येन्यस्येतरं करं॥ अंगुष्ठौ वनि वभ्रीपादस्ताभ्यां व्युत्क्रमेणानु। विंदति ऊर्वोरिति। ऊर्वोः स्वस्योत्तमूले
 क्रमात्पदद्वयं कुर्यात्॥ प्रत्यङ्मुखं गृही। स्वसंमुखं गृही॥ प्रत्यङ्मुखं गृही करौ। जान्वोरुपरिविदद्यादित्यन्वयः॥ एकमिति। अधः कृत्वेति दक्षिणो
 रुमूलाधः। स्फिज उपरिमंत्रिणेति। वदुक्तं। कालेन यात। स्त्रीयो हस्तः संजानुमंडलं। पावति मात्रा सातुत्या खपैकसा समात्रयेति॥ श्री ॥ ८

वायवीयसाततापांतु॥ जातप्रदक्षिणीकृत्यत्वरितेन विलंबितः॥ अंगुलिस्फोटनं कुर्वात्सामात्रेति प्रकीर्तिता इति॥ श्रुतिंधारयेदिति कुंभकः॥ सुषुम्णामध्यगमि
ति॥ पूर्वशासंवध्यते रेचयेद्दहिर्निष्क्रामयेदिति रेचकः॥ केचन रेचकादिकमाहुः॥ अन्ये कुंभकांतं मन्यन्ते॥ एवं क्रमात् भूयो भूयः पौनः पुन्येन मात्राद्वि
क्रमेण॥ एकद्वित्रिवृद्धादिक्रमेण तस्य व्यत्यासेन उक्तं वै॥ परित्येन द्वादश षोडश प्राणायामान्समाचरेदित्यन्वयः॥ तदप्युच्यते प्राणायामान् प्रणवसहि
तान् षोडशवंशी प्रभाते सायं च प्रतिदिवसमेवं वितरते द्विजोपसंभूण प्रहरणकृतं॥ होमकलितं पुनर्त्येते मासादपि हतेनान्मनैव दहनादिति॥ परमं

नाड्यापि गलपाच्चैनं रेचयेद्योगवित्तमः॥ प्राणायाममिदं प्राहुर्योगशास्त्रविशारदाः १८ भूयो भूयः क्रमात् तस्य व्यत्यासेन समा
चरेत्॥ मात्राद्विक्रमेणैव सम्यग्द्वादश षोडश॥ १९॥ प्राणायामो हि द्विविधः सगर्भो गर्भ एव च॥ जपध्यानादिभिर्पुनर्त्तसगर्भं
तं विदुर्बुधाः॥ २०॥ तदप्येतं विगर्भं च प्राणायामं परे विदुः॥ क्रमादभ्यसतः पुंसो देहे स्वे दोहमो धमः॥ २१॥ मध्यमः कप संयुक्तो
भूमित्यागः परो मतः॥ उत्तमस्य गणावाप्तिर्यो वच्छीलनमीष्यते २२ इंद्रियाणां विरचतां विषयेषु निर्गलं॥ वसादाहरांतेभ्यः
त्याहारोभिधीयते॥ २२॥ अंगुष्ठगुल्फजानूरुसीकनीलिंगनाभिषु॥ हृद्ग्रीवाकंठदेशेषु लंकाविकापांततो न सि २४ भूमध्ये मस्त
के मूर्द्धिद्वादशांते यथाविधि॥ धारणं प्राणमस्ततो धारोति निगद्यते॥ २५॥ समाहितेन मनसा चैतन्यांतरवर्तिनां॥ आत्मन्य
भीष्टदेवानां ध्यानं ध्यानमिहोच्यते २६॥ समस्तभावना नित्यं जीवात्मपरमात्मनोः॥ समाधिमाहुर्मुनयः प्रोक्तमसंगलक्षणं २७

तमाह॥ जपेति॥ परे बुधाः विदुरित्यन्वयः॥ अयं प्राणायामः पूजाविषय इति ज्ञेयं॥ तदुक्तं॥ अयं प्राणायामः॥ सकलदुश्चित्तध्वंसनकरो निगर्भः प्रोक्तः
स्याच्छतगुणफलोगर्भकलितः॥ जपध्यानापेतः॥ सतु नियममुदितो गर्भरहितः॥ सगर्भस्तद्युक्तो मुनिपदिपंचते यो गनि रतो रति॥ शीलनमध्यासः
प्राणायामस्येति शेषः॥ इंद्रियाणामित्यादिना मनस एक एव स्थितिः॥ कायेत्युक्तं भवति॥ यतो मनः सहायानामेव तेषां स्वस्वविषयग्रहणशक्तिः॥

लं विका॥ तालुमूलं। मस्तकं सलाहकेशसंधिः। मूर्द्धाति तदुपरितालुः। द्वादशंते ब्रह्मरंभे॥ यथाविधीति। गुरुक्रमेणाभीष्टदेवतानामिति। सगर्भध्यान
मुक्तं॥ विगर्भमपि ध्यानमुक्तं। तंत्रांतरे। यत्तत्वे निश्चलं चित्तं तज्ज्ञानं परमुच्यते॥ द्विधा भवति तज्ज्ञानं सगुणं निर्गुणं तथेति॥ योगसिद्ध्यर्थं शरीरांतरे मूला
धारमारभ्य तन्नाडीस्थाने वायुसंचारं वक्तुं शरीरप्रसरणप्रमाणमाह षडिति॥ उभयात्मकं शिवशक्त्यात्मकम्॥ अग्रीषोमात्मकं॥ पुत्रशोणितात्मकं वा
तप्रथमपटलोक्तानुवादः॥ तस्मादित्युत्सेधात्॥ वंशं पृष्ठवंशं। आश्रिताः अंतर्गता पदाद्वयमुंडाधारदंडाधारदंडांतरविवरगतो शिफाभ्याममूलाभ्यां आधार
षण्णवत्यंगुलापामंशरीरमुभयात्मकं॥ गुदध्वजांतरे कंदमुद्धेधाद्यंगुलं विदुः॥ २७॥ तस्य द्विगुणविस्तारं च तत्तत्पेराशोभि
तम्। नाड्यस्तत्र स मुद्रता मुख्यास्त्रिः प्रकीर्तिताः। २८। इडावामे स्थितानाडी पिंगला दक्षिणे मता। तयोर्मध्यगतानाडी सुषु
म्णा वंशमाश्रिता २९ पादांगुष्ठद्वयं पाताशिफाभ्यां शिरसा पुनः। ब्रह्मस्थानं समापन्ना सोमसूर्याग्निरूपिणी ३० तस्यामध्यग
तानाडी चित्राख्या योगिवक्ष्यमा॥ ब्रह्मरंभं विदुस्तस्यापयसूत्रनिर्भरं ३१ आधारं श्रुविदुस्तत्र मतभेदादनेकधा॥ दिव्यमार्ग
मिदं प्राहुरमृतानंदकारणं ३२ इडायां संचरे चंद्रः पिंगलायां दिवाकरः॥ ज्ञातौ योगनिदानज्ञैः सुषुम्णायां तु ताउभौ ३३ आधार
कंदमध्यस्थं त्रिकोणमति सुंदरं॥ ज्योतिषां निलयं दिव्यं प्राहुरागमवेदिनः ३४ तत्र विद्युत्त्वताकारा कुंडली परदेवता॥ परिस्फु
रति सर्वात्मा सुप्राहिसदृशा कृतिः ३५ विभर्ति कुंडली शक्तिरात्मानं हंसमाश्रिता। हंसः प्राणाश्रयो नित्यं प्राणनाडी यथाश्रया ३६
रानितिकेचन द्वादश॥ अन्येषोऽशास्त्रेषु परे ब्रह्मन च पदाहुः। ततस्तु ब्रह्मकाले च ध्यायेच्चक्रक्रमं सुधीः आधारचक्रं प्रथमं कुलदीपमनंतरं वज्रचक्रं ततः
प्रोक्तं साधिशानात्मकं परं॥ शैलं करालचक्रं च गह्वरात्मकमेव च। विद्याप्रदं च त्रिमुखं विषदं कालदंडकं। उकारचक्रं च ततः कालोदारं कंठं कंठं॥ दीपव
त्सोभकं वज्रकानंदकालिकात्मकं॥ मणिप्रवरकं संचलाकुतं कालभेदनं॥ महोत्साहे च परममदकं पदमुच्यते इति। कुंडली स्थानमाह। आधारेति
कुंडली शक्तिरात्मानं परमानं विभर्ति तद्योगभागिनीत्यर्थः॥ किंतु जीवात्मानं आश्रित्य जीवाधिष्ठानमंतीत्यर्थः। हंसः प्राणाः प्रायः प्राणावायुसमाश्रया

२२९
कथं तस्य नाडी समाश्रयत्वाभिप्रमाणं कुरुते

अतएव प्राणा इति॥ प्राणशब्दच्युतिर्दर्शिता॥ द्वादशशृंगुलमानेनेति॥ वामदक्षिणयोः प्रतिज्ञेयम्। एतत्फलमुक्तम्। तंत्रान्तरे भोजनं भेषजनं यक्षं पुष्यं फलं गृहादिकं॥ कुर्यात्कुरारिकर्माणि वा यौ दक्षिणमास्थिते। यात्रा विवाहकर्मणि पाणि वतानि सर्वाणि कुर्वीत॥ वामे वा यौ तु संस्थितौ इति। योगप्रकारमाह। रम्ये एकांत इत्यर्थः। अन्यथा चित्तयक्षो काठिन्ये सति। देहपीड्यात्तत्रैव मानौ गमिष्यतीति मृदासन इत्युक्तं॥ भूतपरिचारार्थमाह॥ दंडकारेति॥ दंडवध्वेति। अन्यथा यदि द्वितीयमार्गे राहजद्वयर्जगच्छेत्तदुपधावं स्यात्॥ करणानि रन्ध्रिणाणि उभे इति। विषन्वेति। पनो निर्विजे मेघसं प्रश्नस्वप्नोप

आधारादुद्गतो वा उपर्यथा वत्सर्वदेहिनां। देहं व्याप्य स्वनाडीभिः प्रयाणं कुरुते वह्निः॥ ३७॥ द्वादशशृंगुलमानेन तस्मात्प्राण तीरितः। रम्ये मृदासने शुद्धे पटाजिनकुशोतरे ३८ वध्वेकमासनं योगी योगमार्गं परो भवेत्। ज्ञात्वा भूतोदयं देहे विधिवत्प्राण वायुना ३९ ततः ज्ञातं जपे देहं दृढत्वा वा प्रपेत्सुधीः। दंडाकारगतिर्भूमेः पुटयो रूढयो रधः ४० तोयस्य पावकस्योर्द्ध्वगतिस्तिर्यङ्मसतः। गतिर्व्योमो भवेन्मध्ये भूताना मुदराः स्मृतः ४१ धरणो रुदयेः कुर्यात्स्तंभनं वश्यमात्मवित्॥ शान्तिकं यौष्टिकं कर्म तोयस्य समये वसोः ४२ मारणादीनि मरुतो विपक्षोच्चाटनादिकं॥ क्ष्वडादिनाशनं शस्तमुदये च विहाय सः ४३ अश्वत्थीभिर्दंडवध्वा करणानि समाहितः॥ अंगुष्ठाभ्यामुभे श्रोत्रे तर्जनीभ्यां विलोचने॥ ४४॥ नासारंध्रे मध्यमाभ्यां मन्याभिर्वदनं दृढं। वध्वात्मप्राणमनसामेकत्वं समनुस्मरन्॥ ४५॥ धारयेन्मारुतं सम्यग्योगो यं योगिव ह्यभः। नादः संजायते तस्य क्रमादभ्यस्रतः शनैः॥ ४६॥

स्येति मध्यपदलोपी समासः हंसलक्षणां॥ शिवशक्त्यात्मकं जीवात्मकं वा। प्रणवो त्यतिमाह। पुं प्रकृत्येति। ज्ञप्तादिति। विंदो विसर्गो तसः पुं प्रकृत्यात्मकादिति नाम काव्यनिकं॥ तत्त्वतो विंद विसर्गमेवाहं प्रमानिति। अतएवात्र आदौ अकारे विपाते योजिते अदमिति। लोकप्रसिद्धः आत्मा इति नयः॥ पतिवृत्ति। आराधयंति। पुरुषं साश्रयं मत्वा नित्यं तमेवास्थिता प्रकृतिरिति संबंधः॥ यद्वा पुं प्रकृतेर्नित्यमात्मनः इति यास्तदा

समानाधिकारो घष्ठो प्रकृतिरविद्या सात्र ह्यरतितत्वेन जीवकल्यकत्वात् दतिनाश्रयं मदाश्रयं मत्वा इयं पदा तद्भावमाप्नोति इति संबंधः ॥ तद्भावमिति
 प्रकृतिशुद्धो यो रभेदात्परमात्मैवाहमिति जीवब्रह्मणो रेक्यमिति वाक्यार्थः ॥ अतपोभ्यासत्वेनैक्यमुदेतीति व्यक्तं कृतं ॥ लोपयित्वेति व्यंजनयोक्तव्यं
 तावादेवलोपः ॥ पूर्वसुपेण्डः पदांतादिति ॥ परानंदयति ॥ आनंदब्रह्मणो रूपं तव मोक्षे प्रतिष्ठितमिति श्रुतेः ॥ नित्यं वक्ष्यमाणलुते चैतन्यं ज्ञानं त
 वासावेकोऽग्राश्वतदात्मकं ॥ सत्यं ज्ञानमनंतं ब्रह्मेति श्रुतेः ॥ संसारित्यतिकर्तृकत्वात् कल्पितसत्त्वरजस्तमोगणरूपं ॥ आत्मा वेदस्थितं सोहं शब्दो

मत्तभृंगंगनागीतसदृशः प्रथमो ध्वनिः ॥ वंशिकास्याविलापूर्णवंशध्वनिनिभोपरः ४० घंटाखः समः पश्चाद्घनमेघसमोप
 रः ॥ एवमभ्यसतः पुंसः संसारध्वातनाशनं ॥ ४० ॥ स नमुत्पद्यते पूर्वहंसलक्षणमव्ययं ॥ पुं प्रकृत्यात्मको प्रोक्तो विंदुसर्गो मनी
 षिभिः ॥ ४१ ॥ ताभ्यां क्रमात्समुद्भूतो विंदुसर्गो वसानको ॥ हंसो तौ पुं प्रकृत्याख्यौ हंसमात्मकतिलुसः ॥ ५० ॥ अजपाकथिता ताभ्यां
 जीवोपमुपतिष्ठते ॥ पुरुषं स्वाश्रयं मत्वा प्रकृतिर्नित्यमात्मनः ॥ ५१ ॥ यदा तद्भावमाप्नोति तदा सोहमयं भवेत् ॥ सकारार्णहकार
 णं — — — लोपयित्वा ततः परं ॥ ५२ ॥ संधिकुर्यात्पूर्वरूपसदासौ प्रणवो भवेत् ॥ परानंदमयं नित्यं चैतन्यैकगुणात्मकं ५३ आ =
 त्मा भेदस्थितं योगी प्रणवं भावयेत्सदा ॥ आम्नापवाचामतिदूरमाद्यं वेद्यं स्वसंवेद्यं गुरो न संतः ॥ आत्मानमानंदरसे कसिं
 धुं पश्यंति तारात्मकमात्मनिष्ठाः ५५ सत्यं हेतुविवर्जितं श्रुतिगिरमाद्यं जगत्कारणं ॥ व्याप्रस्थावरजंगमं निरुपमं चैतन्यमंतर्गतं =

च्युतपातस्पपातस्य तदर्थकत्वात् ॥ आम्नापेति ॥ पतोवाचो निवर्तत इति श्रुतेः ॥ आद्यं शास्त्रोर्नित्यत्वात् ॥ स्वसंवेद्यं गुरो न वेद्यं स्वप्रकाशमित्यर्थः ॥
 आनंदमिति ॥ आनंदं ब्रह्मणो रूपमिति श्रुतेः ॥ तारात्मकमुक्तरीत्या आत्मनिष्ठा ॥ आनंदनैरतुष्यदीर्घकालास्ते स्तच्चितपरायोगिनः ॥ सत्यं ज्ञानमि
 ति श्रुतेः ॥ हिलुविवर्जितं नित्यत्वादतुष्यद्यं ॥ श्रुतिगिरमाद्यं ॥ श्रुतिगिरमाद्यं वेदानामुद्धारकर्तृत्वात्सवेदकर्तृत्वाद्वा ॥ जगत्कारणम् ॥ आनंदोऽसंख्य
 नितसत्तानासाविजायन्ते इति श्रुतेः ॥ न्यापेति ॥ तद्विक्तपुपत्वाज्जगतः ॥ निरुपममद्वितीयत्वेन चैतन्यं आत्मसूपमसंकेतव्यमित्यर्थः ॥ ० ॥ ॥

रविचंद्रवह्निवपुर्विववपुर्वस्यप्रकाशरूपमित्यर्थः। तारस्येति अकारोकारमकारशक्तिशान्तारेच्चेनिरूप्यमानांतदेवाहामानेतिगम्यमिति। शुतिभक्तिरु
पवितातपागम्यंविचारणीयं॥ अच्युतंउद्दिश्यपरहितं॥ सगुणब्रह्मोपासनामाह॥ हिरण्यमयमिति॥ त्रिमूर्तिमूलमित्यनेनास्यन्यसुनीयानिधानानि सूचि
तानि॥ अन्योसकृद्योपास्तिमाह। ध्यायता आया रेदाः तनाथितत्सृचररां यस्या अन्यत्साकारध्यानमाह॥ पिंडमिति॥ अकारोकारमकारात्मकलात्मकत्वा

आत्मानंरविवह्निचन्द्रवपुषंतारात्मकंसंततंनित्यानन्दगुणालयंसुकृतिनः पश्यंतिरुद्धेन्द्रियाः॥ ५७॥ तारस्यसप्तविभ
वैः परिचीयमानंनमानैरगम्यमनिशंश्रुतिमौलिमृग्यं॥ संवित्समस्तगमनश्चरमच्युतंततेजः परंभजतसांद्रसुधांशुराशिं
हिरण्यमपंदीपमनेकवर्णं त्रिमूर्तिमूलंनिगमादिवीजं॥ अंगुष्ठमात्रं पुरुषंभजंतेचैतन्यमात्रंरविमंडलस्य॥ ५८॥ सुखदादा
तुसुभगाशंकराहंशरीरिणी॥ ग्रंथसुषोपहारेराप्रीतानः पार्वतीसदा॥ ६०॥ ध्यायंतिदुग्धाब्धिभुजंगभोगेशयानमाच्यं क
मलासहायं॥ प्रफुल्लनेत्रांबुजमंजनाभंचतुर्मुखेनाश्रितनाभिययं॥ ६१॥ आम्नायगंधिवररांघननीलमुचच्छीवत्सकौस्तुभ
गदांबुजशंखचक्रं॥ हृत्पुंडरीकनिलयंजगदेकमूलमालोकयंतिकृतिनः पुरुषंपुरारां॥ हरविंदोर्नादसमुद्भवःसमुदिते
नादेजगत्कारणमातारंतत्त्वमुखांबुजंपरिहृतंवर्णात्मकैर्भूजजैः। आम्नायां प्रिचतुष्टयंपुररिपोरानंदमूलंवपुः। पायाद्वो
मुकुटंदुखंडविगलद्विष्यामृतौघस्रुतं ६४ पिंडंभवेत्कुंडलिनीशिवात्मापदंनुहंसः सकलांतरात्मा॥ रूपंभवेद्दिंडरमंदका
तिरतीतरूपंशिवसामरस्यम्। ६॥ त। पिंडंमणवः। कुंडलीतद्रूपासेवशिवात्मसकलांतरात्माहंसः। तस्याः पदंस्थानं। अनुपोरुचीकुं

तिविंदुरूपंपरमार्थतस्तु॥ शिवयोः सामरस्यं प्रतीतरूपं॥ अतीतरूपमेव पदाहेत्वकः। मयंसर्वजगतीकर्म्येचं व्याताच्छिवसामरस्यरूपं अतीतघनं
तपीतगकृतेत्यर्थः॥ कुतः अनेनसा उभ्यमुक्तिर्भवतीत्यर्थः॥ पिंडादिति। सारूप्यमुक्तिर्भवतीत्याह॥ पिंडादिति। सारूप्यमुक्तिमाह॥

॥ शिवेलयमिति कुंडलिनीचिंतनरूपं योगमाह ॥ मूलेति ॥ मूलाधारमूलाधारातनुनिद्राजा यद्रूपा कुंडलिन्याः सर्वाकारत्वात् भुजंगमहिषीत्यपदेशः ॥ आशु
 पांती आधारसमूहं स्वाधिष्ठानादिरूपां त्येभोजसहस्रारे परमशिवमौलिस्थेऽमंडलात्पति ॥ स्वगृहं मूलाधारं तं जीवेन जप्यमानं हंसस्तेन गृहीत्वेतिसंबंधः स्वाश्र
 यं मूलाधारे ॥ अव्यक्तं परविंदुना त्वेति त्ववनो विशेषः स्वपुरं मूलाधारं ॥ समीरणाद्वेति ॥ अपाननिरोधात्प्राणावायुनिरोधाच्च कुशधिगतयोर्मिथः संघट्टः ॥ अत्र
 पिंडादियोगं शिवसामरस्यात्सवीजयोगं प्रवदंति संतः ॥ शिवेलयं नित्यगुणाभिपुक्ते निर्वीजयोगं फलनिर्व्यपेक्षं ॥ ६६ ॥ मूलो
 निद्रभुजंगराजसदृशी पांती सुषुम्णांतरं ॥ भित्वाधारसमूहमाशुविलसत्सौरामिनी सन्निभा ॥ व्योमं भोजगते दुमंडलगलदि
 व्यामृतो घलुता संभाव्य स्वगृहं गता पुनरिमां संचिंतयेत् कुंडली ॥ ६७ ॥ हंसं नित्यमनंतमव्ययगुणं स्वाधारतो निर्गता शक्तिः कुंडलि
 नी समस्तजननी हस्ते गृहीत्वा चतं ॥ पाताशं भुनिकेत न परसुखं तेनानुभूय स्वयं पाती स्वाश्रयमकैकोटिरुचिराध्ये पाजगन्मोहि
 नी ॥ ६८ ॥ अव्यक्तं परविंदुमंचितरुचिं नीत्वा शिवस्यालयं शक्तिः कुंडलिनी गणत्रयवपुर्विद्युत्तता सन्निभा ॥ आनंदामृत
 तमध्यगं पुरभिदं चंद्रार्ककोटिप्रभं संवीक्ष्य स्वपुरं गता भगवती ध्येयानवद्यागुरौ ॥ ६९ ॥ मध्येव तर्जनी समीरणाद्वयमिथः
 संघट्टसंक्षोभजं शब्दस्तोममतीत्यतेजसितडिक्कोटिप्रभाभासुरे ॥ उद्यंतीं समुपास्महे नवजयासिंदूरसंध्यारुणांसां द्रानंद
 सुधामयीं परशिवं प्राप्तां परां देवतां ७० ॥ गमनागमनेषु लांघिकी सा तनुपाद्योगफलानि कुंडली ॥ मुदिता कुलकामये नुरेषा
 भजतां कांसितकल्पवल्ली ॥ ७१ ॥ ११ शब्दस्वरूपहृदिकमरामेव विशेषः ॥ जंघिकी समर्थेत्यर्थः ॥ शक्तिस्त्रिकोणं तस्या मध्यस्थानीयविंदुतः
 नित्यं अथवा मूलाधारस्य त्रिकोणास्य शक्तिवीजविंदुनिलयं ॥ कोदंडभ्रामध्यं ॥ आताचक्रं ॥ मत्सनां तत्सदृशं ॥ अत्र हृदयां देवपतिं प्रतिगमनं वर्णमध्यातं ॥
 चास्मविशेषः ॥ सादारण्यं सदा शिवारख्यं नादाव्यमितिका ॥ एतच्च प्रतिचक्रं भिन्ना कुंडलात्सत्यरतिमते ॥ भाव्यात्यं च न योगः ॥ वर्णोत्पादकत्वं च विशेषः ॥

शा. ति.
टी. गू.
१२३

तदुक्तं स्वयं भूलिङ्गनिजपोनिमध्ये रंभांतरं हत्सरसीरुहांतगकणा रूपं चेज रंभंतरालेव तिसंतो गगनांतरे रतिः॥ मूलरतः परवासनादादयो पकुंडलिनीध्या
नविशेषान्वदन्ति॥ महानिजभवनेत्यादिना॥ आपानवायुसंकोचादाधारबंधः॥ एवं॥ णवायुनिरोधोपि प्रमुखशब्दाच्च॥ अनेन समतत्रमाश्रयंतप्रधानंत
क्षणदीर्घत्वं तत्संकोचेन दीर्घावंच निन समस्ततां॥ विनम्रदेवानाकोटीरात्रैः॥ मुकुटाभागेः॥ अंतर्मागेः॥ अंतर्मातृकाक्रमेण कुंडलिनीध्यानमाहावर्णे रिति॥
आधारास्थितशक्तिविंदुनिलपांतीवारमूकोपमांनित्यानंदमयींगलतरसुधावर्णेः प्रबोधप्रदेगासित्काषट्सरसीरुहाणिवि
धिवत्कोदंडमध्ये दितो ध्यायेद्भास्वरचंद्रजीवरुचिरांसंचिन्मयीं देवतां॥ ७२॥ हृत्पंकेरुहमासुचिंवनिलपांविद्युच्चतामस
रांवासांकारुणतेजसाभगवतीं निर्भर्त्सयंतीं तमः॥ नादाख्ये पदमर्द्धे चन्द्रकुटिले संचिन्मयीं शाश्वतं पांतीं मृसरूपिणीं वि
मलधीर्ध्यायेद्दिभुंते जसां ७३॥ भाले पूर्णे निशायति प्रतिजगन्नीहरहारविषासिंचंतीं ममृतेन देवममितेनानंदयंतीं तनुं॥ व
र्णां नां जननीं तदीयवपुषासंप्राप्य विश्वं स्थितां ध्यायेत्सम्पगनाकुलेन मनसा संचिन्मयीं मं विकां॥ ७४॥ मूले भाले हृदि च विलस
दूर्णरूपा सवित्री पीनोतुंगस्तनभरविनमन्मध्यदेशामहेशी॥ चक्रे चक्रे गतित सुधया सितगात्रा प्रकामंद्यादाद्यां श्रियम
विकला वाङ्मयी देवतावः ७५॥ निजं भवननिवासादुच्चरंती विलासैः पथि पथि कमलानां चारुहासं विधाया तत्तुणतरसिका
तिः कुंडली देवता सा शिवसदनसुधाभिर्दीपयेदात्मतेजः ७६॥ आधारबंधप्रमुखक्रियाभिः समुत्थिता कुंडलिनी सुधाभिः
निधामवीजं शिवमर्चयंती शिवांगनावः शिवमातनोतु॥ ७७॥

रस्थितत्वेनाद्यं त्वापदासाद्यैः सकारादिभिककारांतैः॥ आद्यैः १८ स्वरैः हृत्चक्षुर्गते रिति॥ योजना राकिनी लाकिनी रूपा किती हाकिनी काकिनी भिः
ब्रह्मादिभिर्देवताभिः परिचितान्॥ भिदानेति शेषसंबंधः॥ आधारेति॥ त्रिकोणाकर्णिका कंचतम्॥ चतुर्दशमाधारमृतस्य दूर्णवृत्तं सत्त्वारिरूपदिगितिदेशः

राम
१२३

काश्चादिपदात्तरूपश्चातवस्थिते कारणपंचकस्य उपादानसमवापिनिमित्तप्रयोजकसहकारिकारणे निमित्तकारणांतर्गत एवेति ॥ कारणत्रयमेवादात्स
रूपतश्च ॥ नचांतर्गते एवेति कारणत्रयमेवाहुः ॥ तथा पोषद्देदमाश्रित्य कारणपंचकोपन्यासः ॥ यद्वा ॥ पंचभूतानां पंचतन्मात्ररूपाणि कारणानि ॥ तदु

सिंदूरपुंजनिभमिंदुकलावतंसमानंदपूर्णनयनत्रयशोभि वक्त्रं ॥ आपीनतुंगकुचनम्रमतंगतं वंशभोः कस्तुरममितांश्रियमा
तनोतु ॥ नयनकमलैर्दीर्घादीर्घैरलंकृतदिङ्मुखं विनतमस्तुतं कोटीराशेर्निघृष्टपदांबुजं ॥ तरुणशकलंचंद्रविभ्रद्वट
स्तनमंडलं स्फुरजुहदयेवंधूकाभंकलत्रमुपापते ॥ ७९ ॥ वर्णैररावषट् दिशोरविकलाचसुर्विभक्तैः क्रमादाद्यैः शादिभि
रावतान्सहस्रतैः षट्चक्रमध्यातिमान् ॥ डाकिन्यादिभिराश्रितान्परिचितान्ब्रह्मादिभिर्देवतैर्भिदानायरदेवतात्रिजगतां
चित्ते विधत्ता मुदः ॥ ८० ॥ आधाराद्गुणारुतशोभिततनुर्निर्गतशरीरं सत्वरं भिदंतीं कमलानिचिन्मयघनानंदप्रबोधोद्गुरां ॥ संसुब्ध
भवमंडला मृतकरप्रस्पंदमा नामृतस्रोतः कंदलिताममंदतडिदाकारं शिवां भावयेत् ॥ ८१ ॥ आनंदमौलिमनिशंश्रुति
मौलिमृग्यमर्द्धं भूषणमधिष्ठितसर्वलोकं ॥ भक्तार्तिभंजनपरंपदमीश्वरस्य दद्याच्चुभानि नियतं वपरं विकायाः ॥ ८२ ॥
मंजुसिंजितमंजीरं वाममर्द्धं महेशितुः ॥ आश्रयामि जगन्मूलं यन्मूलं वचसामपि ॥ ८३ ॥ स्थूलेन्द्रनीलरुचिरं कुचभारनम्रं
भास्वत्सुभूषणगणैः प्रविभक्तशोभं ॥ विभेकमूलमनिशंश्रुतिमौलिमृग्यमर्द्धं महेशितु रखंडितमाश्रयामि ॥ ८४ ॥ ॥

तमामहात्कपिलराजे ॥ मात्राः पंचपरित्यज्य ततः कारणपंचज्ञे ॥ दिव्यं तत्कारणं कृत्वा योजयेत्परमं पदं इति ॥ अतएव अन्येऽरूपे निराश्रयत्वेन आधारहीने ॥
त्मानं जीवात्मानं निश्चलधिपा ॥ निवेश्य योगफलं प्रयाति ॥ ग्रंथकृती स्ववंशपरंपरास्तानाख्याति ॥

महावलायेत्यादिना॥ तत्त्वसंख्यैः पंचविंशतिसंख्यैः अत्राद्यः पटलः सृष्टिप्रतिपादकत्वेन मूलप्रकृतिप्रतिपादनपरः॥ मध्येन योविंशतिपटलाः॥ प्रकृतिप्रतिपादनपरः॥ अत्र पटलः प्रकृतिव्यतिरिक्तपुरुषप्रतिपादनपरः॥ एवं पंचविंशतितत्वात्मकत्वमस्य ग्रंथस्योक्तं भवति॥ परदैवतैव मध्युयेतिकर्मसक

दिक्कात्यादिविवर्जिते परशिवे चैतन्यमात्रात्मिके शून्ये कारणा पंचकस्य विलयं नीते निरालंबने॥ आत्मानं विनिवेश्य निश्चल
धिपानिर्लीन सर्वेन्द्रियो योगी योगफलं प्रयाति सुलभं नित्योदितं निष्क्रियं॥ ८५॥ महावलापप्रणतो स्मितस्मै संविद्यतालिंग
न शीतलाय॥ पेनापितं मुक्तिफलं विपक्वमात्रा पशास्वाभिरुपाश्रितेभ्यः॥ ८६॥ तस्माद्भूदखिलदेशिकवारणोद्ः षट्क
र्मसागरविहारविनोदशीलः॥ यस्य त्रिलोकविततं विजयाभिधानमाचार्यपंडित इति प्रययंतिसंतः॥ ८७॥ तन्नंदनो देशि
कदेशिको भूच्छीकृष्णश्रुतिप्रभावः॥ पत्पादकारुण्यसुधाभिषेकात्तस्मिं परमश्रुवते कृतार्थाः॥ ८८॥ आचार्यवि
द्याविभवस्य तस्य जातः प्रभोर्लक्षणदेशिकेन्द्रः॥ विद्यास्वशेषासुकलासुसर्वास्वपि प्रथां यो महतीं प्रपेदे ८९ आरायसा
रमखिलं निखिलागमेभ्यः श्रीशारदातिलकनामचकारतं॥ प्रातः स एव पटलैरिहतत्त्वसंख्यैः श्रीतिप्रदानविधये विदुषां
चिराय ९० अनाद्यं तात शंभोर्वपुषिकलितार्द्धेन वपुषा जगद्भूषं शश्वत्सृजति महनीयामपि गिरं॥ सदर्थो शब्दार्थस्तनभर
नता शंकरवधूर्भवद्भूतैर्भूपाद्भवजनितदुःखौघशमनी॥ ९१॥ इति श्रीशारदातिलके पंचविंशः पटलः॥ २५॥ समाप्तः॥

ततंत्रार्थमुपसंहरन्नाशिवांगं मंगलं करोति॥ अनाद्यं तेति॥ इति श्रीमहामहोपाध्यायी रामसंप्रदायप्रवर्तक श्रीमन्माधवभट्टविरचितायां शारदाटीकायां
गूढार्थदीपिकायां पंचविंशः पटलः २५ समाप्तोऽयं ग्रंथः॥ सम्वत् १९४९ शाके १८०६ मीती मार्गशीर्ष शुक्ल २ वारुधवार॥ भगवत्येतमः

शारदा

॥ श्रीकाशीविश्वनाथपरीमे महत्नाभदयस्नीदिवाकरछापाखानेमेशारदांतिलकगृहार्थदीवि
कासहितछापागयाशिवचरनकेइहोलिखामहीपनाशरापांडे छापनेवालेमातःदशालशोधपंडि
तवडकनाथ जिसेलेनाहोयउसेचाननीचौकमेकुंजगलीकेपासशिवचरनकेइकानपरमिलेगा ॥
संवत् १९४९ मीतीपौषवदी ७ बारमास

